

ISAAC ASIMOV

VAKIF DİZİSİ

VAKIF İLERİ

Isaac Asimov, Vakıf Dizisi'ni yazmaya başladığında yirmi bir yaşındaydı, bir gün bu dizinin bilimkurgunun köşetaşlarından biri sayılabileceği hiç aklına gelmemiştir. Asimov, bilim üzerine yazdığı kitaplardan Shakespeare ve tarih gibi konulara uzanan çeşitli alanlarda 470 kitap yazmıştır. Ama en çok sevilmesini sağlayan eserleri Robot, İmparatorluk ve Vakıf dizilerinin de dahil olduğu, bol ödüllü bilimkurgu destanları olmuştur. *Amerikan Bilimkurgu Yazarları Derneği*nce, bilimkurgunun büyük ustası unvanı verilen Asimov, elli yıl boyunca her yaştan okuru eğlendirmeyi ve eğitmeyi başarmıştır. 1992 Nisan'ında, yetmiş iki yaşındayken hayata gözlerini yummuştur.

İthaki Yayınları - 489
Edebiyat - 395
ISBN 975-273-275-5

Isaac Asimov

Vakıf İleri

Özgün Adı: *Forward to Foundation*

1. Basım: Ekim 2006, İstanbul
e-kitap: 2. Sürüm, Mart 2017

© İthaki, 2006

© 1993 by Nightfall, Inc.

Bu eserin tüm hakları Kesim Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

Yayın Koordinatörü: Füsun Taş
Sanat Yönetmeni: Murat Özgül
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: Yeşim Ercan
Kapak, İç Baskı: İdil Matbaacılık
Cilt: Yıldız Mücellit

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Mühürdar Cad. İlder Ertüzün Sok. 4/6 34710 Kadıköy - İstanbul
ithaki@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

Vakıf Dizisi | 7. Kitap

VAKIF İLERİ

ISAAC ASIMOV

Çeviri: Ertuğrul Bilal

Sadık okurlarıma...

1. KISIM

ETO DEMERZEL

DEMERZEL, ETO— ... İmparator 1. Cleon'un saltanatının büyük bölümünde Eto Demerzel'in iktidardaki gerçek güç olduğu kuşku götürmese de, tarihçiler arasında egemenliğinin niteliği konusunda görüş farklılığı vardır. Alışlagelmiş yaklaşım bölünmez Galaksi İmparatorluğu'nun son yüzyılındaki bir diz güçlü ve acımasız zalimlerden biri olduğu yönündedir, ancak sonradan ortaya atılan ve onun, baskıcı olsa da, iyilikseverliğinde ısrar eden revizyonist görüşler de bulunmaktadır. Bu görüşe göre, Hari Seldon'la ilişkisinde pek çok şey başarılmıştır; ancak sonsuza dek kalacak belirsizlikler de olacaktı, özellikle de Laskin Joranum'un hızlı ve sıradışı yükselişinde olduğu gibi...

GALAKTİK ANSİKLOPEDI[1]

1

Yugo Amaril, "Sana bir kere daha söylüyorum, Hari," dedi, "dostun Demerzel'in baş büyük belada." 'Dost' kelimesini pek hafifçe ama dikkatten kaçmayan bir tiksinti edasıyla vurgulamıştı.

Hari Seldon adamın sesindeki huysuzluğu algıladı ama duymazdan geldi. Üç boyutlu bilgisayarından kafasını kaldırıp, "Ben de sana bir daha tekrarlıyorum," dedi. "Bu saçmalık," sonra bir parça, sadece küçük bir parça sıkıntıyla ekledi: "Neder ısrar ederek zamanımı boşuna harcıyorsun?"

"Çünkü önemli olduğunu düşünüyorum." Amaril meydan okurcasına geriye yaslandı. O kadar da kolay etkilenmeyeceğini belirten bir hareketti bu. Buradaydı ve olduğu yerden de kıpırdamayacaktı.

Sekiz yıl önce Dahl sektöründe toplumsal açıdan olabilecek en alt düzeydeki bir konumda, bir ısı lağımcısıydı. Onu bu konumundan çekip çıkartan ve bir matematikçiye ve aydına, dahası bir psikotarihçiye dönüştüren ise Seldon'dı.

Ne olduğunu ve şimdi kim haline geldiği ile bunu kime borçlu olduğunu bir dakika için bile olsa unutmamıştı. Bu ise eğer Hari Seldon'a, Seldon'ın kendi iyiliği için sert bir dille hitap etmesi gerekiyorsa, yaşlı adama gösterdiği saygı ve sevgi veya kendi kariyerine gösterdiği özenin onu durdurmayacağı anlamına geliyordu. Seldon'a bu kadarını ve çok daha fazlasını borçluydu.

Sol elini havayı kesiyormuşçasına savurarak, "Bak, Hari," dedi, "anlayamadığım bir nedenle bu Demerzel'e çok değer veriyorsun, ama ben aynı kanıda değilim. Senin dışında görüşüne saygı duyduğum hiç kimse onun hakkında iyi düşünmüyor. Kendi adıma onun başına ne geldiğini umursamıyorum, ama Hari, senin bunu umursadığını gördüğüm sürece dikkatini bu konuya çekmekten başka çarem yok."

Seldon, adamın açık sözlülüğüne olduğu kadar, kaygısının yersiz olduğunu düşündüğünden ötürü de gülümsedi. Yugo Amaril'i severdi, hatta çok severdi. Yugo yaşamının, Trantor gezegeninin bir yerinden diğerine kaçtığı kısa bölümünde karşısına çıkan dört kişiden (Eto Demerzel, Dors Venabili, Yugo Amaril ve Raych biriydi. Benzerine bir daha rastlayamadığı dörtlünün.

Dördü de özeldi ve her biri kendi açısından farklı biçimde vazgeçilmezdi. Yugo

Amaril'i vazgeçilmez kılan psikotarih ilkelerini çabuk kavraması ve yeni alanları zekice irdelemesiydi. Seldon'ın kendisine bir şey olursa, araştırmaya devam edecek—ne kadar yavaş ilerliyor ve ne kadar devasa engellerle karşılaşılıyorlardı— en azından bir iyi beyinin kalacağını bilmek rahatlatıcıydı.

“Üzgünüm, Yugo,” dedi. “Sana karşı aceleci olmak ya da bana böylesine tedirgince anlatmak istediğin her neyse, onu elimin tersiyle bir kenara atmak istemem. Bu sadece beni ilgilendiren bir konu, salt bir bölüm şefi olmakla ilgili...”

Bu sefer de gülümseme sırası Amaril'deydi ve hafif bir kıkırdamayı zorlukla zaptetti. “Özür dilerim, Hari, gülmemem gerekir, ama bu konum için herhangi bir doğal yeteneğe sahip değilsin.”

“Bunun ben de farkındayım, ama işi öğrenmek zorundayım. Zararsız bir şeyler yapıyor gibi görünmeliyim ve Streeling Üniversitesi Matematik Bölümü başkanı olmaktan daha zararsız hiç ama *hiçbir şey* olamaz. Günümü, kimsenin psikotarih araştırmamızın gidişatını bilmeye ya da sormaya gereksinim duymamasını sağlayacak şekilde, önemsiz görevlerle doldurabilirim ama sorun şu ki, günüm *gerçekten de* önemsiz işlerle geçiyor ve başka şeyler için zaman ayıramıyo...” Şifresine sadece kendinin ve Amaril'in sahip olduğu ve bir başkası yanlışlıkla erişebilse dahi, asla anlamayacağı yapay bir yazı dizini ile dikkatlice yazılmış bilgisayarlarda kayıtlı bilgilere bir göz attı.

Amaril, “Görevlerine alıştıktan sonra bir kısmını başkalarına devretmeye başlayacaksın ve sonra daha fazla zamanın olacak,” dedi.

Seldon kuşkuyla, “Öyle umarım,” diye yanıtladı. “Ama söylesene bana, Etc Demerzel hakkında bu denli önemli olan nedir?”

“Sadece, yüce İmparatorumuzun Başbakan'ı Eto Demerzel'in harıl harıl bir isyayı tezgâhlamakta olması.”

Seldon kaşlarını çattı. “Neden böyle bir şey yapmak istesin ki?”
“İstediyini söylemedim. Bilsen de bilmese de sadece yapıyor ve siyasal düşmanlarının bir kısmından da hatırı sayılır destek almakta. Anlarsın, bu kadarı bana uyar. İdeal koşullarda onu Saray'dan, Trantor'dan, aslında imparatorlukta uzağa göndermek iyi olurdu. Ama dediğim gibi, ona çok değer veriyorsun ve bundan dolayı seni uyarıyorum, çünkü son siyasal gelişmeleri, yapman gerektiği kadar yakından takip etmiyorsun.”

“Yapacak daha önemli şeyler var,” dedi Seldon.

“Katılıyorum, psikotarih gibi. Ancak siyasetten tamamen bihaberken psikotarihi geliştirmek için herhangi bir umudumuz nasıl olacak ki? Yani, günlük siyasetten söz ediyorum. Bugünün yarına dönüştüğü andan, *şu andan* söz ediyorum. Sadece geçmişini incelemekle yetinmeyiz. Geçmişte neler olduğunu biliyoruz. Eldeki sonuçları günümüzle ve yakın gelecekle karşılaştırabiliriz.”

“Bu önermeyi daha önce de dinlemiştin gibi,” dedi Seldon.

“Gene duyacaksın. Bu kadarını sana açıklamanın bana bir yararı dokunmamış

gibi görünüyor.”

Seldon içini çekti, koltuğuna geri oturdu ve gülümseyerek Amaril'e baktı. Genç adam yıpratıcı olabiliyordu, ama psikotarihi ciddiye alması her şeyi hoş gördürmekteydi.

Amaril ısı lağımıcısı olarak geçirdiği yılların izini hâlâ taşımaktaydı. Ağır bedensel çalışmaya alışık birinin geniş omuzları ve kaslı yapısına sahipti. Vücudunun yağlanması izin vermemişti ve bu, Seldon'ın da tüm vaktini masa başında harcama isteğine direnmesine esin kaynağı olduğundan, iyi bir şeydi. Amaril'in saf fiziksel gücüne sahip olmasa da, bir Büklümcü olarak kendine özgü yetenekleri vardı. Her şeye rağmen kırkını daha yeni devirmişti ve sonsuza kadar dinç kalamazdı. Ama şimdilik idare ediyordu. Günlük egzersizleri sayesinde hâlâ ince ve sert kol ve bacaklara sahipti.

“Bu Demerzel kaygısı salt onun benim arkadaşım olmasıyla ilgili olamaz,” dedi. “Başka bir amacın daha olmalı.”

“Anlaşılmayacak bir şey değil. Demerzel'in dostu olduğun sürece burada, üniversitedeki konumun güvende ve psikotarih araştırmasına devam edebilirsin.”

“İşte. Bundan ötürü onunla *dost olmak* için bir sebebim var. Bu da senin kavrayamayacağın bir olgu değil.”

“Dostluğunu kazanmaktan yarar görürsün. Bu kadarını anlarım. Ama arkadaşlığa gelince, işte bunu anlayamam. Demerzel iktidarı kaybederse, bunun bizim konumumuz üzerindeki etkisi bir yana, Cleon'un kendisi imparatorluğu yönetecek ve çöküş hızı artacak. O takdirde anarşi, biz daha psikotarihin tüm olasılıklarını ortaya koymadan ve bilimin tüm insanlığı kurtarmasına olanak sağlamadan önce, üstümüze çökebilir.”

“Anlıyorum... Ama biliyorsun, açıkçası psikotarihi imparatorluğun düşüşünü engelleyebilecek kadar zamanında geliştirebileceğimizi sanmıyorum.”

“Düşüşe engel olamasak bile etkilerini frenleyebiliriz, değil mi?”

“Belki.”

“O takdirde, yine aynı yerdeyiz. Ne kadar uzun süre rahatça çalışabilirsek, düşüşü önlemek ya da en azından yan etkilerini iyileştirme şansımız o denli artacak. Durum böyle olduğuna göre başa dönersek, biz veya en azından *ben* istesem de istemesem de, Demerzel'i kurtarmak gerekli olabilir.”

“Yine de daha biraz önce onun saraydan atılmasını, Trantor'dan uzaklaştırılmasını ve imparatorluktan sürülmesini tercih edeceğine söyledin.”

“İdeal koşullar söz konusuysa, evet, dedim. Ama uygun şartlarda yaşamıyoruz ve bir baskı ve despotizm aracı olsa da, Başbakanımıza ihtiyacımız var.”

“Anladım. Ama neden imparatorluğun dağılmaya o kadar yakın olduğunu ve bir Başbakan'ın kaybının bunu tetikleyeceğini düşünüyorsun?”

“Psikotarih.”

“Bunu tahminler için mi kullanıyorsun? Daha çatıyı bile kuramadık. Ne

tahminlerde bulunuyorsun?”

“Bu sezgi, Hari.”

“Sezgi her zaman vardır. Daha fazlasını istiyoruz, değil mi? O ya da bu koşulda gelecekteki belirli gelişim olasılıklarını bize temin edecek matematiksel bir uygulama istiyoruz. Bize yol göstermek için içgüdü yeterli olsaydı psikotarihe gereksinim duymazdık.”

“İlla o ya da bu konu değil, Hari. Her ikisinden de bahsediyorum: en azından psikotarih mükemmelleştirilene kadar, her birinden daha iyi olabilecek bir bileşim.”

“Eğer mükemmelleştirilebilirse,” dedi Seldon. “Ama söyle bana, Demerzel’e yönelen bu tehdit nereden kaynaklanıyor? Ona zarar mı verecek, yoksa devirecek mi? Demerzel’in iktidardan indirilmesi hakkında mı tartışıyoruz?”

“Evet,” dedi Amaril ve yüzünde sert bir ifade belirdi.

“O zaman bana anlat. Cahilliğime ver.”

Amaril kızardı. “Beni aşağılıyorsun, Hari. Jo-Jo Joranum’u mutlaka duymuşsundur.”

“Doğal olarak. O bir demagog... Bekle bir dakika, nereden geliyordu? Nishaya değil mi? Son derece önemsiz bir dünya. Keçi yetiştiriyorlar sanırım. Üstün nitelikli peynir üretimi.”

“Üstüne bastın. Buna karşın o sadece bir demagog olmaktan öte. Güçlü taraftarlar var ve daha da güçleniyorlar. Dediğine göre toplumsal adaleti ve insanların daha fazla siyasal katılımını hedefliyormuş.”

“Evet,” dedi Seldon. “Bu kadarını ben de duydum. Sloganı ‘İktidar halka aittir’ di.”

“O kadar basit değil, Hari. *‘İktidar halktır’* diyor.”

Seldon başını salladı. “Eh, bu fikre ben de katılıyorum.”

“Ben de öyle. Tamamıyla hem de; eğer Joranum gerçekten bunu istiyorsa. Ama öyle değil, bu sloganı bir sıçrama tahtası olarak kullanmaktan başka bir niyeti yok. Bu onun için bir emel değil, bir araç. Demerzel’den kurtulmak istiyor. Ondan sonra Cleon’u idare etmek kolay olacak. Arkasından Joranum tahta kendi çıkacak ve halk o olacak. İmparatorluk tarihinde bu çeşit bir dizi olay olduğunu bana sen kendin söylemiştin. Bu günlerde imparatorluk alışlagelmişden daha zayıf ve dengesiz. Önceki yüzyıllarda onu sadece sallayabilecek bir darbe, şimdi paramparça edebilir. İmparatorluk karmaşaya düşer, asla kendine gelemez ve ne yapılması gerektiğini bize gösterecek psikotarih elimizin altında olmaz.”

“Evet, demek istediğini anlıyorum, ama Demerzel’den kurtulmak hiç de öyle kolay olmayacaktır.”

“Joranum’un ne kadar kuvvetlendiğini bilmiyorsun.”

“Ne kadar güçlendiği önemli değil.” Seldon’ın alnından bir düşünce gölgesi geçeri gibi oldu. “Ebeveynlerinin ona Jo-Jo ismini nasıl verdiğine şaşıyorum. Bu isimde bir parça yeniyetmelik var.”

“Anne babasının bununla bir ilgisi yok. Gerçek ismi Laskin, Nishaya’da çok

rastlanan bir ad. Jo-Jo ismini kendi seçmiş, herhalde soyadının ilk hecesinden.”

“Onu daha aptal gösteriyor, sen ne dersin?”

“Hayır, ben böyle düşünmüyorum. Taraftarları ismini tekrar tekrar bağırlıyorlar... ‘Jo... Jo... Jo...’ Büyüleyici.”

Seldon, üç boyutlu bilgisayarına dönmek ve yarattığı çok boyutlu canlandırmayı düzeltmek için harekete geçerken, “İyi öyleyse,” dedi. “Ne olacağını göreceğiz.”

“Bu konu hakkında nasıl olur da bu denli umursamaz olursun? Sana tehlikenin çok yakında olduğunu anlatıyorum.”

Gözleri çelik gibi ve sesi aniden sertleşen Seldon, “Hayır, değil,” dedi. “Tüm etkenleri bilmiyorsun.”

“Elimde olmayan etkenler neler?”

“Bunu başka zaman tartışırız, Yugo. Şimdilik işine devam et ve Demerzel ile imparatorluğun durumu hakkında kaygılanmayı bana bırak.”

Amaril’in dudakları büzüldü, ancak Seldon’a bağlılık alışkanlığı güçlüydü. “Evet Hari.”

Ama başa çıkılmayacak kadar da güçlü değildi. Kapıda geri döndü ve, “Bir hata yapıyorsun, Hari,” dedi.

Seldon hafifçe gülümsedi: “Sanmıyorum, ama uyarını aldım ve unutmayacağım. Yine de, her şey iyi olacak.”

Amaril çıkarken Seldon’ın gülümsemesi kayboldu. Gerçekten de her şey yolunda gidecek miydi?

Ama, Seldon Amaril'in uyarısını unutmasa da, bu konuda fazla kafa yormadı. Kırkıncı doğum günü alışılmış psikolojik darbesi ile geldi geçti.

Kırk! Artık genç değildi. Yaşam, önünde haritası çıkarılmamış, ufukta kaybolan bir arazi gibi uzanmıyordu artık. Sekiz yıldan beri Trantor'daydı ve zaman çabuk akmıştı. Bir sekiz yıl daha ve neredeyse elli yaşında olacaktı. Yaşlılığı kapıdaydı.

Oysa psikotarihe daha adamakıllı başlamamıştı bile! Yugo Amaril yasalara fazla değer vermiş ve sezgiye dayalı cüretkâr tahminlerde bulunarak denklemler oluşturmuştu. Ama bu tahminleri kimse sınavabiliyor muydu? Psikotarih daha deneysel bir bilim değildi. Psikotarihin tam bir incelemesi dünyalar dolusu insan, yüzyıllar boyu zamanı söz konusu eden deneyimlere ve tam bir ahlaksal sorumluluk yoksunluğuna gereksinim duymaktaydı.

Çözülmesi olanaksız bir sorun sunuyordu ve Seldon bölüm işlerinde ufak da olsa zaman harcamaktan imtina ediyordu, bundan ötürü günün sonunda evine aksi bir ruh hali ile gidiyordu.

Aslında kendine gelmek için kampus boyunca yürümeye her zaman bel bağlayabilirdi. Streeling Üniversitesi yüksek kubbeliydi ve kampus insana, İmparatorluk Sarayı'na yaptığı ilk ve tek ziyarette yaşadığı hava şartlarına tahammül etmesi gerekmeden, açıkta dolaşıyormuş hissi veriyordu. Neredeyse kendi dünyası Helicon'daki eski kolejinin kampusundaymışçasına ağaçlar, çimenler, yürüyüş yolları vardı.

Bulutlu hava yanılısaması, rastgele aralıklarla belirip kaybolan güneşli (tabii ki güneş değil, sadece güneş ışığı) bir hava izlenimi yaratmak için düzenlenmişti. Bir parça da serinceydi, yalnız küçük bir parça.

Seldon'a serin günler alışılmıştan biraz daha sıkça oluyormuş gibi geldi. Trantor enerji tasarrufu mu yapıyordu? Etkinlik mi düşüyordu? Ya da (bunu düşünürken içinden kaşlarını çattı) yaşılanıyor da kanı onu eskisi kadar ısıtmıyor muydu? Ellerin ceketinin ceplerine koydu ve omuzlarını kamburlaştırdı.

Normalde belirli bir yol izlemezdi. Bedeni bürosundan bilgisayar odasına ve oradan da dairesine ve geriye yolu tamamı ile bilirdi. Genelde yolu kat ederken aklı başka yerde olurdu, ama bugün bilincinde yankılanan bir ses vardı. Anlamsız bir ses.

“Jo... Jo... Jo... Jo...”

Uzaktan ve yavaşça yankılanıyordu, ama bir anıyı çağrıştırmaktaydı. Evet, Amaril'in uyarısını. Demagog. Burada kampusta mıydı?

Seldon bilinçli bir karar vermese de bacakları aniden döndü ve onu; alçak tepenin üstünden, spor, öğrenci söylevleri ve ısınma egzersizleri için kullanılan üniversite meydanına getirdi.

Meydanın ortasında coşkuyla şarkı söyleyen, orta çaplı bir öğrenci kalabalığı vardı. Bir platformun üzerinde, gür sesli ve etkili konuşan, tanıyamadığı birisi

bulunuyordu.

Ancak bu o adam, Joranum değildi. Joranum'u pek çok defa holovizyonda görmüştü. Seldon onu Amaril'in uyarısından bu yana yakından takip ediyordu. Joranum iriydi ve tehditkâr bir dostluk havasıyla gülümsüyordu. Kum sarısı gür saçları ve açık mavi gözleri vardı.

Bu konuşansa ufak tefek, üstelik bir de ince, geniş ağızlı, koyu renk saçlı ve gürültücüydü. Seldon onun sözlerine kulak vermese de, "iktidar tekten çoğunluğa" cümlesini ve birçok gırtlaktan yükselerek bunu yanıtlayan haykırışı duydu.

Pek güzel, diye düşündü Seldon, ama bunu nasıl hayata geçirmeyi düşünüyor ve ne denli ciddi?

Artık kalabalığın kıyısında daydı ve etrafında tanıdık birine bakındı. İleri matematik lisans öğrencisi olan Finangelos'u fark etti. Koyu renk ve kıvrırcık saçlı, hiç de kötü olmayan bir genç adam.

"Finangelos," diye seslendi.

Finangelos, klavye başında olmadığı sürece Seldon'ı tanıyamazmış gibi bir an baktıktan sonra, "Profesör Seldon," dedi. Koşup geldi. "Bu arkadaşını dinlemeye m geldiniz?"

"Buraya gelirken bu patırtının neyin sesi olduğunu bulmak dışında bir amacım yoktu. Kim bu?"

"Adı Namarti, Profesör. Jo-Jo'nun adına konuşuyor."

Seldon haykırışlara yeniden kulak kabartırken, "*Bunu* duyuyorum," dedi. Görünüşe göre, konuşmacı bir noktayı vurguladığı her seferinde, bağırıyorlardı. "İyi de, kim bu Namarti? Adını duymadım. Hangi bölümden?"

"Üniversitenin bir üyesi değil, Profesör. Jo-Jo'nun adamlarından biri."

"Eğer üniversitenin bir üyesi değilse burada izinsiz konuşmaya hakkı yok. Yoksa izni var mı, ne dersin?"

"Bilemem, Profesör."

"İyi öyleyse, bakalım var mıymış."

Seldon kalabalığın arasına girmeye kalkıştı, ama Finangelos koluna yapıştı. "Sorun çıkartmayın, Profesör. Yanında gorilleri var."

Konuşmacının arkasında aralıkla dizilmiş, bacakları ayırık, kollarını kavuşturmuş, kaşları çatılı altı genç adam vardı.

"Goriller mi?"

"Sertlik çıkarsa, birisi işleri karıştırmaya kalkarsa diye."

"O takdirde, kesinlikle üniversiteden değil ve bir izin bile 'gorillerini' yanında getirmeyi kapsamaz. Finangelos, üniversite güvenlik görevlilerini çağır. Çağrılmadan buraya gelmeleri gerekirdi."

"Sorun çıksın istemiyorlar sanırım," diye mırıldandı Finangelos. "Lütfen Profesör hiçbir şey yapmaya kalkmayın. Güvenlik görevlilerini getirmemi istiyorsanız getiririm, ama onlar gelene kadar sadece bekleyin."

“Belki de bu kalabalığı onlar gelmeden dağıtabilirim.”

Kalabalığı yarararak ilerlemeye başladı. Zor değildi. Orada bulunanların bazıları kendisini tanıyordu ve hepsi de omzundaki profesörlük işaretini görebilirdi. Platforma ulaştı, ellerini üzerine koydu ve homurdanarak bir metre yukarı sıçradı. On yıl önce bunu tek eli ile ve homurdanmadan yapabileceğini üzüntüyle düşündü.

Doğrudu. Konuşmacı durmuş, buz gibi bir bakış ve endişe ile onu izliyordu.

“Öğrencilere hitap etmen için izniniz, efendim,” dedi. Seldon sakince.

“Kimsiniz?” diye sordu konuşmacı. Bunu yüksek ve uzaktan duyulan bir sesle söylemişti.

Seldon aynı derecede yüksek perdeden, “Ben bu üniversitenin bir fakültesinin üyesiyim,” dedi. “İzniniz, efendim?”

“Beni bu konuda sorgulamaktan sizi men ederim.” Konuşmacının ardındaki genç adam yakına geldi.

“İzniniz yoksa, üniversite alanını hemen terk etmenizi öneririm.”

“Ya bunu yapmazsam?”

“Her şeyden önce üniversite güvenlik görevlileri yoldalar.” Kalabalığa döndü. “Öğrenciler,” diye seslendi, “kampusta serbestçe konuşma ve gösteri yapma hakkınız var, ancak yabancıların izinsiz konuşmasına göz yumarsanız bu hakkınız elinizden alınabilir...”

Seldon omzuna ağır bir el konunca irkildi. Arkaya döndü ve Finangelos’un “goriller” diye adlandırdığı adamlardan biriyle burun buruna geldi.

Adam, Seldon’ın hemen teşhis edemediği ağır bir aksanla, “Çabuk çek git buradan,” dedi.

Seldon, “Bu neye yarayacak?” diye sordu. “Güvenlik görevlileri her an gelebilir.”

Namarti vahşi bir sırıtmayla, “O halde,” dedi, “bir kargaşa çıkar. Bu da bizi korkutmaz.”

Seldon, “Elbette korkutmaz,” diye yanıtladı. “Bu hoşunuza bile gider, ama kargaşa çıkmayacak. Hepiniz sessizce çekip gideceksiniz.” Yine öğrencilere döndü ve silkinip omzundaki elden kurtuldu. “Kargaşa çıkmamasını sağlayacağız, öyle değil mi?”

Kalabalıktan biri bağırdı. “Bu Profesör Seldon! İyi biridir! Ona vurmayın!”

Seldon kalabalıkta kararsızlık hissetti. Aralarında salt ilkeli davranmak uğruna üniversite güvenlik görevlileri ile itiş kakıştan hoşlanacaklar olduğunu biliyordu. Öte yandan ondan kişi olarak hoşlananlar ve onu tanımasalar da bir fakülte üyesine karşı kaba kuvvet kullanıldığını görmek istemeyecek olanlar da vardı.

Bir kadının sesi çınladı. “Dikkat edin, Profesör!”

Seldon derin bir nefes aldı ve karşısındaki iri kıyım genç adamları şöyle bir süzdü. Becerip beceremeyeceğini, Büklümcülükteki yeteneği göz önünde tutulsa bile, reflekslerinin yeterince hızlı, kaslarının yeterli derecede sağlam olup olmadığını bilmiyordu.

Gorilin biri, doğal olarak kendine olan aşırı güveniyle, ona yaklaşmaktaydı. Ama

yeterince hızla değil. Bu da Seldon'a, yaşlanan bedeninin gereksinim duyduğu zamanı kazandırdı. Gorilin kolunu meydan okurcasına uzatması işini daha da kolaylaştırdı.

Seldon kolu yakaladı, döndürdü, homurdanarak (neden homurdanması gerekiyordu ki?) önce yukarı, sonra da aşağı eğdi. Goril, kısmen kendi ivmesi ile de itildiğinden dolayı, havada uçtu. Platformun dış kenarına bir *gümp* sesiyle düşerken sağ omuzu çıkmıştı.

Bu tamamen beklenmedik gelişme karşısında, dinleyiciler deli gibi uğuldadılar. Anında bir kurumsal övünç oluşmuştu.

Bir ses, "Hadlerini bildir, Profesör!" diye bağırdı. Başkaları da buna katıldılar.

Seldon, soluksuz kaldığını fark ettirmemeye çalışarak, saçını geriye sıvazladı. Yerde inilleyen gorili ayağıyla platformdan aşağıya itti.

Neşeyle, "Başka isteyen var mı?" diye sordu. "Yoksa sessizce gidecek misiniz?"

Namarti ve beş yaltakçısının karşısına dikildi ve onlar kararsızca duraksarken, "Sizi uyarıyorum," dedi. "Kalabalık artık benim yanımda. Üstüme çullanmayacak kalkarsanız sizi paramparça ederler... Tamam, sıra kimde? Hadi. Teker teker gelin."

Son tümleçte sesini yükseltmişti ve parmakları ile ufak gel de gör işaretleri yapıyordu. Kalabalık zevkle bağırdı.

Namarti oracıkta kayıtsızca dikiliyordu. Seldon onun yanından sıçradı ve koluyla boynunu yakaladı. Artık öğrenciler platforma tırmanmakta ve korumalarla Seldon'ın arasına girerek. "Teker teker! Teker teker!" diye bağırırmaktaydılar.

Seldon ötekinin soluk borusundaki basıncı arttırdı ve kulağına, "Bunu yapmanır raconu vardır, Namarti," diye fısıldadı, "ve ben bunu iyi bilirim. Yıllarca çalıştım. Yanlış bir hareket yapar ve kurtulmaya çalışırsan, gırtlaklarını bir daha fısıltıdan fazlasını çıkartamayacağın biçimde mahvederim. Sesine değer veriyorsan dediğimi yap. Seni bıraktığım zaman zorba sürüne çekip gitmelerini söyleyeceksin. Başkaca bir şey dersen, bunlar telaffuz edeceğin son normal kelimeler olur. Bir daha bu kampusa geri dönersen iyi adamı oynamam. İşini bitiririm."

Bir an için basıncı azalttı. Namarti kısık bir sesle, "Gidin. Hepiniz," dedi. Yaral arkadaşlarına yardım ederek geri çekildiler.

Birkaç saniye sonra üniversite güvenlik görevlileri geldiğinde Seldon, "Kusura bakmayın, beyler. Yanlış alarm," dedi.

Meydanı terk etti ve eve doğru yürüyüşüne bir parça daha üzüntü ile devam etti. Ortaya çıkmasını istemediği bir yanını göstermişti. O, acımasız Büklümcü Hari Seldon değil, matematikçi Hari Seldon'dı.

Bunun yanı sıra Dors'un bu olayı duyacağını hüznle düşündü. Aslında olup biteni gerçekleştiğinden daha beter yansıtacak bir yorumdan duyacağına, ona kendisi anlatsa daha iyi ederdi.

Bundan hoşlanmayacaktı.

Hoşlanmamıştı da.

Dors, dairelerinin kapısında, bir eli belinde, rahat bir tavırla bekliyordu. Aynen sekiz yıl önce ilk defa yine üniversitede karşılaştığı zamanki gibiydi: ince, biçimli vücudu ve kızıla çalan altın sarısı kıvrırcık saçları ile onun gözünde son derece güzeldi. Tarafsız bir gözle her ne kadar çok çekici sayılmasa da Seldon, arkadaşlıklarının ilk birkaç gününden sonra onu yansız değerlendirmeyi başaramamıştı.

Dors Venabili! Sakin yüzünü gördüğünde düşündüğü şey buydu. Onu Dors Seldon olarak çağırmanın olağan olduğu birçok dünya, hatta Trantor'da bile birçok sektör vardı ama bunun, her zaman onu malı olarak işaretlemesi anlamına geldiğini düşünmüş ve imparatorluk öncesi geçmişin belirsiz sislerine dek giden gelenek buna izin verse bile, o böyle bir şeyi istememişti.

Dors, yavaşça ve dağınık buklelerini ancak karıştırabilen üzgün bir baş sallama ile, "Duydum, Hari," demişti. "Seninle *ne* yapacağım?"

"Bir öpücük yanlış olmaz."

"Eh, belki de öyledir, ama sadece bu konuyu biraz irdeledikten sonra. İçeri gir.' Kapı arkalarından kapandı. "Biliyorsun tatlım, bir kürsüm ve araştırmam var. Senin kendi tezin için temel olduğunu söylediğin Trantor Krallığı'nın rezil tarihini öğretiyorum. Her şeyi bırakıp korumak için seninle takılmaya mı başlasam? Bildiğin üzere bu hâlâ benim işim. Sen artık psikotarihte ilerleme kaydettiğine göre bu her zamankinden fazla benim işim."

"İlerleme sağlamak mı? Keşke öyle olsaydı. Ama beni korumana gerek yok."

"Gerek yok mu? Seni arasın diye Raych'ı gönderdim. Sonuçta geç kalmıştın ve ben de endişelendim. Geç kalacağın zaman genelde bana haber verirsin. Bakıcın gibi konuştuydum, kusura bakma Hari, ama ben senin *bakıcınım*."

"Arada bir tasmamı gevşetmek istediğim hiç aklınıza geldi mi acaba, bakıcı Dors?"

"Ya sana bir şey olursa, ben Demerzel'e ne derim?"

"Akşam yemeğine çok mu geç kaldım? Mutfak servisini çağırdık mı?"

"Hayır. Seni bekliyordum. Artık burada olduğuna göre, servisi sen çağır. Yemek söz konusu olduğunda sen benden bayağı daha fazla seçicisin. Konuyu da değiştirme."

"Raych sana iyi olduğumu söylemedi mi? Öyleyse ne hakkında konuşuyoruz?"

"Seni bulduğunda duruma hakimmişsin ve ilk o geri döndü ama fazla bir farkla değil. Herhangi bir ayrıntı duymadım. Anlat bana... Ne-ya-pı-yor-dun?"

Seldon omuz silkti. "Yasadışı bir toplantı vardı, Dors ve ben de toplantıyı dağıttım. Ben yapmasaydım üniversite hiç de istemeyeceği bir yığın belaya bulaşacaktı."

"Engellemek sana mı kaldı? Hari sen artık bir Büklümcü değilsin. Sen bir..."

Seldon alelacele araya girdi. "Yaşlı bir adam mıyım?"

“Bir Bükümücü için, evet. Kırkındasın. Kendini nasıl hissediyorsun?”

“Eh... Eklemlerim biraz tutukça.”

“Anlayabiliyorum. Günün birinde Heliconlu genç bir atleti oynarken bir kaburganı kıracaksın... Şimdi anlat bana.”

“Peki, Amaril’in Jo Joranum’un demagojisinden dolayı, Demerzel’in başının belada olduğu hakkında beni nasıl uyardığını anlatmıştım.”

“Jo-Jo. Evet, bu kadarını biliyorum. *Bilmediğim* ne var? Bugün ne oldu?”

“Meydanda bir toplantı vardı. Namarti adında bir Jo-Jo taraftarı kalabalığa hitap ediyordu...”

“Namarti Joranum’un sağ kolu Gambol Deen Namarti’dir.”

“İyi, onun hakkında benden fazlasını biliyorsun. Her hâlükârda büyük bir kalabalığa söylev veriyordu, izni yoktu ve bir çeşit başkaldırı çıkmasını umut ettiğini tahmin ediyorum. Bu çeşit düzensizliklerden yarar sağlıyorlar ve üniversiteyi bir süreliğine dahi kapattırabilirse, Demerzel’i akademik özgürlüğü yok etmekle suçlayacaktır. Her şeyi ona yükledikleri sonucunu çıkartıyorum. Onları bundan dolayı durdurdum. İsyân çıkmadan geri gönderdim.”

“Gururlanıyormuş gibi konuşuyorsun.”

“Neden olmasın? Kırk yaşında bir adam için fena sayılmaz.”

“Bundan ötürü mü yaptın? Kırk yaş statüsünü sınamak için mi?”

Seldon yemek mөнüsünü düşünceli düşünceli tıkladı. Sonra konuştu: “Hayır Üniversitenin gereksiz yere sorun yaşamasından gerçekten de endişelendim. Demerzel için de endişeleniyorum. Yugo’nun tehdit hikâyeleri beni onun düşündüğünden daha fazla etkiledi. Bu çok saçma, Dors, çünkü Demerzel’in kendin koruyabileceğini biliyorum. Bunu senin dışında ne Yugo’ya ne de başkasına açıklayabilirim.”

Derin bir nefes aldı. “Bu konu hakkında en azından seninle konuşabilmenin zevkli olması şaşırtıcı. Ben biliyorum, sen biliyorsun, Demerzel biliyor ve en azından bildiğim başka hiç kimse Demerzel’in dokunulmaz olduğunun farkında değil.”

Dors gizli duvar panelinde bir noktaya dokundu ve oturma odalarının yemek bölümü şeftali renginde yumuşak bir parıltı ile aydınlandı. O ve Hari, beraberce sofranın zaten kurulmuş olduğu masaya yürüdüler. Yemek onlar otururken gelmeye başladı. Akşamın bu saatinde asla uzun bir bekleme olmazdı. Seldon bunu bir rastlantı olarak kabul etti. Fakülte yemeklerine lütuf göstermesini gerektirmeyecek toplumsal konuma alışalı uzun zaman olmuştu.

Seldon, Mycogen’de kaldıkları süre zarfında tanıdıkları ve geçmişte yaşayan o garip, erkek egemen, dinin her yere nüfuz ettiği sektörde nefret etmedikleri *tek* şey olan çeşnileri tattı.

Dors yavaşça konuştu: “‘Dokunulmaz’ demekle neyi kastediyorsun?”

“Hadi tatlım, duyguları değiştirebiliyor. Bunu unutmuş olamazsın. Joranum gerçekten de tehlikeli hale gelirse,” —eli ile belirsiz bir hareket yaptı—

“değiştirilebilir, düşüncesine etki edilebilir.”

Dors rahatsız görünüyordu ve yemeğin geri kalanı alışılmadık bir sessizlikte geçti. Yemek bitene ve artıklar, kısacası tabaklar ve sofrta takım ve geri kalan her şey masanın ortasındaki (daha sonra yavaşça kapanan) çöp deliğinde kaybolana değin konuşmadı. “Bu konudan söz etmek istediğime emin değilim, Hari, ama senin kend masumiyetinle kandırılmana göz yumamam.”

“Masumiyet mi?” Somurttu.

“Evet. Bu konuyu hiç açmadık. İşin bu raddeye geleceğini hiç düşünmemiştim ama Demerzel’in de kusurları var. Dokunulmaz değil, zarar görebilir ve Joranum gerçekten de ona tehlike arz ediyor.”

“Ciddi misin?”

“Elbette ciddiğim. Robotları anlamıyorsun, hele de Demerzel gibi karmaşık olanları. Bense anlıyorum.”

Yeniden kısa bir sükûnet oldu, ama yalnızca düşünceler sessiz olduğundan dolayı. Seldon'ın kafasından geçenler yeterince patırtılıydı.

Evet, doğruydu. Karısının robotlar hakkında gizemli bir bilgisi varmış gibi görünüyordu. Hari bu konuda yıllar boyunca o kadar kafa yormuştu ki sonunda vazgeçmiş, bunu aklının bir köşesine saklamıştı. Hari, bir robot olan Eto Demerzel olmasaydı, Dors ile asla karşılaşmazdı. Çünkü Dors Demerzel için*çalışıyordu*. Dors'u sekiz yıl önce, Trantor'un farklı sektörleri boyunca kaçıışı sırasında onu koruması için, Hari'nin vakasına, "atayan" Demerzel'di. Artık karısı, yardımcısı, "iyi yarısı" olsa da, Hari hâlâ arada sırada Dors'un robot Demerzel ile olan gariğ bağlantısını merak ediyordu. Dors'un yaşamında, Hari'nin gerçekten de ait olmadığını ve hoş görülmediğini hissettiği tek alan da buydu. Bu da her şeyden çok acı veren şu soruyu akla getiriyordu: Dors, Demerzel'e olan bağlılığından mı yoksa ona olan *aşkından* dolayı mı Hari'nin yanında kalıyordu? İkincisine inanmak istiyordu, ama yine de...

Dors Venabili ile mutlu bir hayat geçiriyordu ama bunun bir bedeli, koşulu vardı. Tartışma yoluyla değil, karşılıklı sessiz anlaşma ile konukluğundan ötürü en katısından bir koşul.

Seldon, Dors'da bir eşte isteyebileceği her şeyi bulduğunu biliyordu. Doğru çocuğu yoktu, ama ne bir çocuk beklemiş ve gerçeği söylemek gerekirse ne de çok fazla istemişti. Üstelik, tüm Seldon genomunu da miras almışçasına duygusal açıdan onun oğlu olan Raych'a sahipti.

Dors'un onun bu konuda düşünmesine yol açtığı gerçeği bile, kendi başına onları barış içinde tutan antlaşmayı ve tüm bu yıllar boyunca zevkini çıkardığı rahatlığı yıkmaktaydı ve bundan dolayı zayıf ama giderek büyüyen bir içerleme hissetmekteydi.

Ama bu düşünceleri, soruları yine bir kenara itti. Koruyucusu rolünü kabul etmeyi öğrenmişti ve böyle yapmaya da devam edecekti. Sonuçta bir ev, masa ve yatağı onunla paylaşmaktaydı, Eto Demerzel ile değil.

Dors'un sesi onu daldığı hülyalardan uyandırdı.

"Dedim ki... surat mı asıyorsun, Hari?"

Yavaşça doğruldu, çünkü kadının sesinde tekrar tınısı vardı ve zihninin derinliklerine ondan usulca uzağa sürüklendiğini anladı.

"Üzgünüm tatlım. Surat asmıyordum, yani bilinçli olarak değil. Açıklamana nasıl yanıt vereceğimi düşünüyordum sadece."

"Robotlar hakkında mı?" Bunları söylerken son derece sakin görünüyordu.

"Onlar hakkında senin kadar çok şey bilmediğimi söyledin. Buna nasıl karşı çıkabilirim?" Durdu, sonra risk aldığını bilerek yavaşça ekledi, "Yani, seni kırmadan."

“Robotlar hakkında bir şey *bilmediğini* söylemedim. Eğer bana ders vereceksen, bunu açık bir biçimde yap. Sana robotları *anlamadığını* söyledim. Çok şey bildiğine eminim, belki de benden fazlasını, ama bilmek ille de anlamak demek değildir.”

“Hadi Dors, canımı sıkmak için bilerek paradokslu konuşuyorsun. Bir paradoks ancak istemdişi veya tasarlanarak yanıtlan bir belirsizlikten doğar. Espri hariç, ne bilimde ne de havadan sudan konuşma esnasında bundan hoşlanıyorum ve sanırım şu anda da şaka yapmıyoruz.”

Dors, neşe aşırı savurgan biçimde paylaşmak için neredeyse çok değerliymiş gibi yavaşça, kendine özgü kahkahasını koyuverdi. “Görünüşte paradoks seni sıkı sıkıya kendini beğenmiş havalara sokmuş ve sen de tumturaklı olduğunda her zaman eğlencelisindir. Yine de, açıklayayım. Amacım seni kızdırmak değildi.” Uzanıp eline hafifçe vurdu ve Seldon yumruğunu sıkmış olduğunu şaşırarak ve biraz da utanarak fark etti.

Dors, “Psikotarih konusunda uzun uzun konuşuyorsun,” dedi. “En azından benimle. Bunu bilmiyor muydun?”

Seldon boğazını temizledi. “Konu bu olduğu sürece affına sığınıyorum. Proje doğası gereği gizli. Psikotarih etkilediği insanlar hakkında bir şey bilmediği sürece işler; bundan dolayı konu üzerinde sadece Yugo’yla ve seninle konuşabiliyorum. Yugo’ya göre bu tamamen sezgi. Parlak bir beyin, ama karanlığa balıklama atlamaya o kadar hevesli ki ben onu sürekli frenleyerek, tedbirli rolü oynamaya zorunlu kalıyorum. Ama benim de çılgınca düşüncelerim var, söylediğimin bir kelimesini bile anlamadığının bal gibi farkında olduğumda bile” —gülümsedi— “bunların yüksek sesle söylenildiklerini duymak bana yardımcı oluyor.

“Senin deneme tahtan olduğumu biliyorum ve bunu da umursamıyorum. Hari, *gerçekten* de umurumda değil, bundan dolayı davranışını değiştirmek için iç hesaplaşmalara girişme. Doğaldır ki matematik hesaplarını anlamıyorum. Ben sadece bir tarihçiyim, üstelik bir bilim tarihçisi de değilim. Ekonomik değişikliğin siyasal gelişmeler üzerindeki etkisi şu anda zamanımı fazlasıyla işgal ediyor...”

“Evet ve bu konuda ben de senin deneme tahtanım, yoksa farkında değil miydin? Zamanı gelince psikotarih için ona gereksinimim olacak, bunun için bana tartışılmaz yardımının olacağını düşünüyorum.”

“Güzel! Artık neden yanımda kaldığın konusunu çözdüğümüze göre —ki bunur uçuk güzelliğimden ötürü olamayacağını biliyordum— konuşmaların ara sıra salt matematiğin dışına kaydığında, kimi zaman havanı algıladığım hissine kapıldığımı açıklamama izin ver. Birçok defalar asgaricilik gereksinimi diye adlandırdığın şeyi açıkladın. Bunu anladığımı sanıyorum. Bununla anlatmak istediğin...”

“Ne kastettiğimi biliyorum.”

Dors kırılmış gibiydi. “O kadar kibirli olma, lütfen Hari. Bunu sana açıklamay denemiyorum. Kendime açıklamaya çalışıyorum. Benim deneme tahtam olduğunu sen söyledin, o zaman ona göre davran. Rollerini de iş tokuş etmek sportmencedir,

değil mi?”

“Rol değiştirmekte sorun yok, ama küçücük bir şey dediğimde beni kibirli olmakla suçlayacaksın...”

“Bu kadarı yeter! Kapa çeneni!.. Bana asgariciliğin istenmeyen bir gelişmeyi istenen ya da en azından tercih edilen gelişmeye doğru değiştirmeye çalışma sanatında, uygulamalı psikotarihte son derece önemli olduğunu anlattın. Değişikliğin olabildiğince küçük, asgari düzeyde yapılması gerektiğini söyledin...”

Seldon istekle, “Evet,” dedi, “çünkü böylece...”

“*Hayır, Hari. Anlatmaya çalışıyorum. İkimiz desenin bunu anladığını biliyoruz. Asgarici olmak zorunludur, çünkü herhangi bir değişiklik her zaman mazur görülemeyebilecek bir sürü yan etkiler doğurur. Değişiklik çok büyük ve yan etkiler çok fazla sayıda olursa, sonucun planladığın her şeyden çok uzakta kalacağı ve tamamen öngörülemez olacağı kesin hale gelir.*”

Seldon, “Doğru,” dedi. “Kaotik bir etkinin özü budur. Sorun herhangi bir değişikliğin sonucu kabul edilebilir ölçüde öngörülebildiği mi, yoksa insanlık tarihinin her açıdan kaçınılmaz ve değiştirilemez biçimde kaotik mi olduğudur. Başlangıçta beni düşüncelere daldırıp psikotarihin...”

“Biliyorum, ama ana fikri açıklamama izin vermiyorsun. Sorun herhangi bir değişikliğin yeterince küçük olup olmadığı değil. Asıl olan asgariden büyük her değişikliğin kaotik olması. Asgari gerekli değer sıfır olabilir, ama eğer sıfır değilse, o zaman yine de çok ufaktır ve yeterince ufak ve yine de hatırı sayılır ölçüde sıfırdan büyük bir değişiklik bulmak önemli bir sorun yaratacaktır. Asgaricilik gereksinimi ile izah etmek istediğini artık kavriyorum.”

Seldon, “Az ya da çok kavriyorsun,” dedi. “Elbette konu her zamanki gibi matematiksel dilde daha bütünlüklü ve açık olarak ortaya konur, Bak şurada...”

Dors, “Bırak şimdi,” diye sözünü kesti. “Psikotarih hakkında bu kadarını bildiğince göre, Demerzel’i de tanıman gerekir. Bilgin var ama anlayışın eksik, çünkü psikotarih kurallarını Robot Yasalarına uyarlamak görüldüğü kadarıyla aklına gelmiyor.”

Seldon buna kısık sesle yanıt verdi. “Şimdi de ben senin nereye varmak istediğini anlamıyorum.”

“Demerzel de asgariciliğe ihtiyaç duyuyor, öyle değil mi, Hari? Birinci Robot Yasası’na göre bir robot bir insana zarar veremez. Bu kadarı sıradan bir robot için temel kuraldır, ama Demerzel oldukça sıradışı bir olgu. Sıfırinci Yasa onun açısından bir gerçeklik ve Birinci Yasa’dan bile daha üstün bir önceliğe sahip. Sıfırinci Yasa bir robotun bir bütün olarak insanlığa zarar veremeyeceğini zikreder. Ama bu da Demerzel’i, senin psikotarihte ter dökerken düştüğünle aynı çıkmaza sokuyor. Anlıyor musun?”

“Anlamaya başlıyorum.”

“Öyle olmasını umut ederim. Demerzel’in düşünceleri değiştirme yeteneği varsa

istemediği yan etkiler olmadan bunu yapmak zorunda ve İmparator'un Başbakan'ı olduğundan dolayı da endişelenmesi gereken yan etkilerin sayısı da hiç kuşkusuz yüksek.”

“Ya bunu elimizdeki duruma uyarlarsak?”

“Bir kere düşün! Demerzel'in bir robot olduğunu, doğal olarak ben hariç hiç kimseye anlatamazsın, çünkü o seni bunu yapamayacağın biçimde ayarladı. Ama bu ne kadar düzenleme gerektirdi? Onun bir robot olduğunu insanlara anlatmak ister misin? Koruması için, bağışların devamı için, yararına usulca uygulanan nüfuz için ona bağımlı iken etkinliğini yerle bir etmeyi arzu eder misin? Doğal olarak hayır. Bu takdirde yapması gereken değişiklik, ancak bir anlık heyecan ya da tedbirsizlikle ağızdan kaçırmandan seni alıkoymaya yetecek kadar, son derece ufak bir çabaydı. O denli ufak bir değişiklik ki belirgin bir yan etki olmayacaktır. Demerzel imparatorluğu genelde işte böyle idare etmeye çalışıyor.”

“Ya Joranum vakası?”

“Bu açıkçası seninkinden tamamen farklı bir durum. O, amacı her neyse Demerzel'e toptan karşı. Demerzel hiç kuşkusuz bunu değiştirebilir, ama Joranum'un yönelimine hatırı sayılır bir ayar çekmenin bedeli Demerzel'in tahmin edemeyeceği sonuçlar ortaya çıkartacaktır. Başkalarına ve olasılıkla tüm insanlığa zarar verecek yan etkiler yaratabilecek, Joranum'a zarar verme riskini göze almaktansa, durumu zarar ziyansız kurtarabilecek küçük, *çok küçük* bir değişiklik bulana kadar Joranum'u rahat bırakmak zorunda. İşte bu nedenle Yugo haklı ve Demerzel savunmasız.”

Seldon dinlemiş ama tepki vermemişti. Düşünceler arasında kaybolmuş gibiydi. “Demerzel bu konuda bir şey yapamıyorsa, ben yapmalıyım,” diyene kadar dakikalar geçti.

“O bir şey yapamıyorsa, sen ne yapabilirsin?”

“Durumlarımız farklı. Ben Robot Yasaları ile kısıtlı değilim. Asgariciliğe köri körüne bağlı kalmam da gerekmiyor... Her şeyden önce de Demerzel'i görmem gerek.”

Dors bir parça sıkıntılı göründü. “Bunu yapmak zorunda mısınız? İkiniz arasında bir bağlantı olduğunu reklam etmek hiç de akıllıca olmaz.”

“Bağlantımız olmadığı numarası yapmak gibi bir lükse sahip olamayacağımız bir döneme geldik. Doğal olarak onu görmeye bando mızıka ve holovizyon açıklamaları eşliğinde gitmeyeceğim, ama onu görmem yine de gerekli.”

Seldon zamanın akışı karşısında öfkeden kuduruyordu. Sekiz yıl önce, Trantor'a ilk geldiğinde, anında harekete geçebilirdi. O sıralar terk edip gideceği sadece bir otel odası ile içindekilerdi ve Trantor'un sektörleri arasında dilediği gibi hareket edebiliyordu.

Şimdi kendini boğazına kadar bölüm toplantılarına, alınacak kararlar ve yapılacak işlere boğulmuş buluyordu. Demerzel'i görmek için kalkıp gitmek o kadar da kolay değildi. Hoş, Demerzel'in de yüklü bir programı vardı. Buluşabilecekleri bir fırsat bulmak zordu.

Dors'un başını iki yana sallamasını görmek de hiç kolay değildi. "Neye niyetlendiğini bilmiyorum, Hari."

Sabırsızca yanıtladı. "Ne yapmak istediğimi ben de bilmiyorum, Dors. Demerzel' gördüğümde anlayacağımı umuyorum."

"Öncelikle psikotarihe karşı sorumlusun. O da sana bunu söyleyecektir."

"Belki de. Göreceğiz."

Bu olayın üstünden tam sekiz gün geçtikten sonra, tam da Başbakanla bir görüşme zamanı ayarlamışken, bölüm bürosu duvar ekranında hafif tertip eski yazı ile kaleme alınmış bir ileti belirdi. Küf kokan içeriği de yazı tipine uygun düşüyordu: PROFESÖR HARI SELDON'DAN ZATIMI KABUL ETMESİNE RİCACIYIM.

Seldon iletiye hayretle bakakaldı. İmparator'a bile bu yüzyıllar öncesinden kalma betimleme ile hitap edilmiyordu.

Basılı imza da alışlageldiği gibi konuya açıklık getirmekten uzaktı. Tamamen okunur kılan bir gösterişle yazılmışsa da bir usta tarafından çiziktirilmiş özensiz bir sanat eseri izlenimi bırakıyordu. İmza: LASKIN JORANUM. Zatının kabul görme için ricacı olan Jo-Jo'nun ta kendisiydi.

Seldon kıkırdadığını fark etti. Kelimelerin ve yazı tarzının seçim nedeni açıktı. Basit bir isteği merak uyandırma aracına dönüştürüyordu. Seldon'ın adamlarla karşılaşmaya pek gönlü yoktu, bunu normalde hiç istemezdi. Ama arkaizmin ve sanatsallığın bedeli neydi? Bunu öğrenmeye can atıyordu.

Sekreterine görüşme yerini ve zamanını ayarlaması talimatını verdi. Kuşkusuz büroyu evine tercih edecekti. Bir iş konuşması olacaktı, sohbet değil.

Demerzel ile öngörülen toplantıdan önce Jo-Jo ile konuşacaktı.

Dors, "Bu benim için sürpriz olmadı, Hari," dedi. "Adamlarından ikisine zara verdin, bunlardan birisi de baş yardımcısıydı, yapmakta olduğu küçük bir toplantıyı berbat ettin ve onu temsilcilerinin kişiliğinde rezil bir duruma düşürdün. Seni görmek istiyor. Sanırım yanında olsam iyi ederim."

Seldon kafasını salladı. "Raych'ı yanıma alacağım. Benim bildiğim tüm numaraları o da bilir, yirmi bir yaşında güçlü ve etkin. Korunmaya gereksinim olmadığına emin olsam da onu da yanımda götüreceğim."

“Nasıl böyle emin olabilirsiniz?”

“Joranum üniversiteye beni görmeye geliyor. Etrafta bir sürü genç adam olacak. Öğrenciler arasında hiç de sevilmeyen bir tip değilim, Joranum’un ev ödevini yapan ve kendi çöplüğümde güvende olacağımı bilen bir tip olduğundan kuşkulaniyorum. Tam bir centilmen olacağına ve tamamen dostça davranacağına kaniyim.”

Dors dudaklarını hafifçe bükerek, “Hım,” dedi.

Seldon sözünü, “Ayrıca son derecede tehlikeli,” diye bitirdi.

Hari Seldon suratının ifadesiz olmasına özen gösterdi ve lütfedip başını kabul edilebilir nezaket çerçevesinin sınırına dek eğdi. Joranum'un değişik holograflarına bir göz atma zahmetine katlanmıştı, ama çoğu zaman olduğu üzere bir holograf, ne kadar özenle hazırlanmış olursa olsun, açık ve değişen koşullara göre şekilden şekle giren gerçekle aynı şey değildi. Belki, diye düşündü Seldon, farkı oluşturan izleyicinin, "gerçek şeye" verdiği tepkidir.

Joranum uzun boylu bir adamdı, her hâlükârda Seldon kadar uzundu, ama diğer yönlerden daha da genişti. Bunu kaslı bedenine borçlu değildi, çünkü hiç de yağlı olmamasına karşın yumuşak bir izlenim veriyordu. Yuvarlak bir yüz, sarı olmaktan çok kum rengi, gür saçlı bir kafa, açık mavi gözler. Bir tulum giyiyordu ve yüzünde bir yandan dost canlısı olduğu yanılması veren, öte yandan da her nasılsa bunun sadece bir yanılma olduğunu açığa vuran hafif bir gülümseme vardı.

"Profesör Seldon." Adamın sesi derinden geliyordu ve kesin bir kontrol altındaydı, bir hatibin sesiydi. "Sizinle karşılaştığıma çok sevindim. Bu toplantıya izin vermeniz büyük incelik. Sizden izin istemiş olmasam da bir yoldaşımı, sağ kolumu yanımda getirmeme gücenmediğinizi umarım. Kendisi Gambol Deen Namarti; fark etmişsinizdir, üç isimden oluşuyor. Sanırım onunla karşılaştınız."

"Evet, karşılaştım. O anı iyi hatırlıyorum." Seldon Namarti'ye bir parça alayla baktı. Namarti bir önceki karşılaşmalarında üniversite meydanında konuşuyordu. Seldon şimdi onu rahat koşullarda, dikkatle inceledi. Namarti orta boyda, ince yüzlü soluk benizli, koyu saçlı ve geniş ağızlıydı. Joranum'un yüzünde hafif gülümsemesinin ya da sakıngan bir temkinliliğin dışında herhangi bir ifade yoktu.

Joranum gülümsemesini 'özür dilercesine' bir parça belirginleştirerek, "Dostum Dr. Namarti —doktorası eski edebiyat üzerinedir— kendi isteği ile geldi," dedi.

Joranum Dr. Namarti'ye hızlı bir bakış attı ve dudakları bir an için büzülen Namarti ruhsuz bir sesle, "Meydanda olanlar için üzgünüm, Profesör," dedi "Üniversite toplantılarını düzenleyen kesin kurallardan pek haberdar değildim ve heyecana kapılıp kendimi koyuverdim."

Joranum, "Bu anlaşılabilir bir şey," diye konuştu. "O da kimliğinizden de açıkça haberdar değildi. Sanırım hepimiz bu konuyu unutabiliriz."

Seldon, "Beyler, bunu hatırlamaya pek istekli olmadığımıza sizi temin ederim," diye konuştu. "Bu, oğlum Raych Seldon, görüyorsunuz benim de yanımda bir arkadaşım var."

Raych, Dahl'lilerin erkeklik alameti olan kalın ve siyah bir bıyık uzatmıştı. Seldon ile sekiz sene önce ilk defa, hırpani ve aç bir sokak çocuğu olarak karşılaştığı halinden eser yoktu. Kısa ama kıvrak ve kaslıydı. Yüzünde boyuna fazladan birkaç hayali santim eklemek için takındığı o kibirli ifade vardı.

Joranum, "Günaydın, genç adam," dedi.

Raych, "Günaydın, efendim," diye yanıtladı.

Seldon, "Lütfen oturun, beyler," dedi. "Size içecek ya da yiyecek bir şeyler ikram edebilir miyim?"

Joranum kibar bir ret jesti ile ellerini kaldırdı. "Hayır, efendim. Bu bir nezaket ziyareti değil." Kendisine gösterilen yere oturdu. "Yine de ilerde böylesi pek çok fırsatımızın olacağını ümit ederim."

"Eğer konu işse, o halde başlayalım."

"Profesör Seldon, büyük bir nezaket göstererek unutmayı kabul ettiğiniz o küçük olayın haberi bana kadar ulaştı ve yaptığınız hareketi neden göze aldığınızı merak ettim. Kabul etmelisiniz ki bu riskliydi."

"Aslına bakarsanız ben öyle düşünmüyorum."

"Ama ben aksi fikirdeyim. Bundan dolayı sizin hakkınızda ulaşabildiğim her şeyi öğrenme zahmetine katlandım, Profesör Seldon. İlginç bir adamsınız. Keşfettiğim göre Helicon kökenlisiniz."

"Evet, orada doğdum. Kayıtlar bu konuda açık."

"Sekiz yıldan beri de Trantor'dasınız."

"Kamuya açık kayıtlarda bu da var."

"En başta, adı neydi, psikotarih üstüne bir matematik bildirisi sunarak üne kavuştunuz, öyle mi?"

Seldon başını hafifçe salladı. O patavatsızlığa ne kadar da sık pişman olmuştu. Elbette ki o sıralar bunun bir patavatsızlık olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu.

"Gençlik ateşiydi," dedi, "hiçbir sonuca ulaşmadı."

"Öyle mi?" Joranum keyifli bir şaşkınlık ifadesiyle etrafına göz gezdirdi. "Yine de işte buradasınız, Trantor'un en büyük üniversitelerinden birinin Matematik Bölümü'nün başında ve bildiğim kadarıyla sadece kırk yaşındasınız. Bu arada, ben kırk iki yaşındayım, bundan ötürü sizin hiç de fazlaca yaşlı olduğunuzu düşünmüyorum. Bu konumda olmak için son derece yetkin bir matematikçi olmalısınız."

Seldon omuz silkti. "Bu konuda bir yargıda bulunmayı istemiyorum."

"Ya da çok güçlü dostlarınız olmalı."

"Güçlü dostlarımız olmasını hepimiz isteriz, Bay Joranum, ama sanırım burada hiçbirini bulamayacaksınız. Üniversite profesörlerinin nadiren güçlü dostları vardır, bazense hiç dostları olmaz." Gülümsedi.

Joranum da gülümseyerek karşılık verdi. "İmparator'u güçlü bir dost olarak değerlendirmeyi miydiniz, Profesör Seldon?"

"Kuşkusuz evet, ama bunun benimle ne ilgisi var?"

"Ben şahsen, İmparator'un sizin dostunuz olduğu izlenimini edindim."

"Kayıtların Zat-1 Şahaneleri ile sekiz yıl önce bir görüşmem olduğunu yansıtacağına eminim, Sayın Joranum. Bir saat veya biraz daha kısa sürmüştü ve o sırada kendisinde herhangi bir derin dostluk emaresi görmedim. O zamandan beri

de, doğaldır ki holovizyon hariç, onu ne gördüm ne de kendisiyle konuştum.”

“Ama Profesör, iyi bir dost olmak için İmparator’u görmeniz ya da konuşmanız gerekmez. İmparator’un Başbakan’ı Eto Demerzel’i görmeniz veya onunla konuşmanız yeterli olur. Demerzel’in koruması altındasınız ve böylece aynı şeyi İmparator için de söyleyebiliriz.”

“Başbakan Demerzel’in farazi hamiliğini herhangi bir kayıtta buldunuz mu? Ya da bu korumanın var olduğu sonucuna ulaşacağınız herhangi başka bir şey?”

“İkiniz arasında bir bağlantı olduğu bu kadar iyi bilinirken kayıtları neden araştırıyım? Bunu siz biliyorsunuz ve ben de biliyorum. Aşikâr olanı kabul edip başka bir konuya geçelim. Ayrıca lütfen,” ellerini havaya kaldırdı, “bana yürek parçalayıcı itirazlarda bulunma zahmetine girmeyin. Boşa zaman kaybı olur.”

Seldon, “Aslında,” dedi, “neden beni korumak isteyebileceği düşüncesine kapıldığınızı sormak isterdim. Ne amaçla?”

“Profesör! Bir saflık abidesi olduğumu iddia ederek beni kırmak mı istiyorsunuz? Psikotarihten söz ettim, Demerzel’in istediği bu.”

“Ben de size o konunun hiçbir yere varmayan bir gençlik çılgınlığı olduğunu anlattım.”

“Bana birçok şey anlatabilirsiniz, Profesör. Bana söylediklerinizi kabul etmek zorunda değilim. Hadi, bırakın da dürüstçe konuşayım. Orijinal tezinizi okudum ve mahiyetimdeki bazı matematikçilerin yardımı ile anlamaya çalıştım. Bana bunun, gerçekleştirilmesi olanaksız çılgınca bir hayal olduğunu söy...”

“Onlara tamamen katılıyorum,” dedi Seldon.

“Ama Demerzel’in bunun geliştirilmesi ve kullanıma sokulmasını beklediği kanısındayım ve eğer o bekleyebiliyorsa, ben de aynısını yapabilirim. Beni bekletmenin size daha çok yararı dokunabilir, Profesör Seldon.”

“Nedenmiş?”

“Çünkü Demerzel bugünkü konumunda daha uzun bir süre kalamayacak. Kamuoyu sürekli ona karşı dönüyor. İmparator, tahtı da beraberinde devirme tehlikesi olan, sevilmeyen bir Başbakan’dan bıkınca onun yerini alacak bir başkasını bulabilir. İmparator bu görevi zavallı bendenize bile lütfedebilir. Siz yine de bir hamiye, sakince çalışmanızı ve yardımcı ile donanım açısından gereksinim duyacağınız her türlü fonları bol keseden sağlayabilecek birisine ihtiyaç duyacaksınız.”

“Bu hami de siz olacaksınız, öyle mi?”

“Elbette ve Demerzel’ininki ile aynı nedenden dolayı. İmparatorluğu daha etkin yönetebilmem için başarılı bir psikotarih tekniği istiyorum.”

Seldon kafasını düşünceli düşünceli salladı, bir an duraksadı, sonra konuştu: “Ama bu durumda, Sayın Joranum, neden kendimi böyle bir işe karıştırıyım? Ben sakın bir yaşam süren, kendini sıradışı matematik ve pedagoji etkinliklerine adanmış, fakir bir öğretim üyesiyim. Demerzel’in şu andaki hamim olduğunu ve sizin de gelecekte bu

rolü oynayacağınızı söylediniz. O takdirde ben sakin sakin işime bakabilirim. Siz ve Başbakan bu konuda aranızda mücadele edebilirsiniz. Kim kazanırsa kazansın, yine de bir hamim olacak, ya da en azından siz bana öyle olacağını söylüyorsunuz.”

Joranum’un donuk gülümsemesi biraz kaybolur gibi oldu. Yanındaki adam, suratsız çehresini Joranum’a doğru döndü. Bir şey söylemek ister gibi olunca, Joranum’un eli hafifçe oynadı ve Namarti öksürerek sessiz kaldı.

Joranum, “Dr. Seldon, siz bir vatansever misiniz?” dedi.

“Elbette, neden sordunuz? İmparatorluk insanlığa barış dolu, ya da en azından nispeten daha çok barış dolu bir bin yıl armağan etti ve sürekli ilerlemeyi teşvik etti.”

“Öyle, ama ilerleme son bir ya da iki yüzyılda yavaşladı.”

Seldon omuz silkti. “Bu konuları incelemedim.”

“İncelemeniz gerekmezdi. Son birkaç yüzyılın, siyasal olarak, kargaşa dönemleri olduğunu biliyorsunuz. İmparatorluk saltanatları kısa sürdü ve kimi zaman suikastlarla daha da kısaltıldı...”

Seldon, “Bundan bahsetmek bile,” diye araya girdi, “neredeyse ihanettir. Bu konudan...”

“Pekâlâ.” Joranum arkasına yaslandı. “Bakın ne kadar güvensizsiniz. İmparatorluk çürüyor. Bu denli açık konuşmaya hazırım. Taraftarlarım bunun bal gibi farkında olduklarından dolayı beni destekliyorlar. İmparator’un sağ kolu olarak, imparatorluğu denetleyebilecek, her tarafta patlıyor gibi görünen isyankâr güdülerini dizginleyecek, silahlı kuvvetlere sahip olmaları gereken doğal önderliği sağlayacak, ekonomiyi yürütecek birine gereksinim duyuyor...”

Seldon kolunu sabırsızca salladı. “Bu birisi de sizsiniz, öyle mi?”

“O birisi olmaya niyetliyim. Kolay bir görev olmayacak ve oldukça geçerli nedenlerle fazla sayıda gönüllü çıkacağını pek sanmam. Demerzel kuşkusuz bunu yapamaz. İmparatorluğun gerilemesi onun yönetiminde tam bir çöküşe doğru hızla evriliyor.”

“Ama siz bunu durdurabilirsiniz, öyle mi?”

“Evet, Dr. Seldon. Sizin yardımınızla. Psikotarihle.”

“Belki Demerzel de çöküşü psikotarih ile durdurabilir... elbette psikotarih diye bir şey var olsaydı.”

Joranum sakin bir sesle, “Var,” dedi. “Var olduğunu inkâr etmeyelim. Ama bunun Demerzel’e bir yardımcı olmaz. Psikotarih sadece bir araç. Onu kavrayacak bir beyin ve kullanacak bir kola gereksinim duyuyor.”

“Anladığım kadarıyla siz de bunlara sahipsiniz, öyle mi?”

“Evet. Kendi erdemlerimin farkındayım. Psikotarihi istiyorum.”

Seldon başını salladı. “Canınızın çektiğini isteyebilirsiniz. Ben buna sahip değilim.”

“*Sahipsiniz*. Bu noktada tartışma kabul etmiyorum.” Joranum ses dalgaları yerine,

sözlerini Seldon'ın kulağına doğrudan fısıldamak istermiş gibi öne eğilerek daha da yakınlaştı. “Bir vatansız olduğunuzu söylediniz. İmparatorluğu yok olmaktadır kurtarmak için Demerzel'in yerine geçmeliyim. Ancak bu yerine geçişin tarzı, imparatorluğu umutsuzca zayıflatabilir. Bunu arzulamıyorum. Siz bana, imparatorluğun selameti için, zarar ziyan vermeden ince ve sarsıntısız biçimde bu amacı nasıl gerçekleştirebileceğim konusunda öğüt verebilirsiniz.”

Seldon, “Yapamam,” dedi. “Siz beni, sahip olmadığım bir bilgiden dolayı suçluyorsunuz. Yardım etmek isterdim, ama yapamam.”

Joranum aniden ayağa kalktı. “Fikrimi ve sizden ne istediğimi biliyorsunuz. Bunun hakkında düşünün. Sizden imparatorluğu da düşünmenizi istiyorum. İnsanoğlunun gezegenlerinde yaşayan milyonları soyup soğana çeviren Demerzel'e dostluk borçlu olduğunuzu düşünebilirsiniz. Yapabilecekleriniz İmparatorluğu ta temelinden sarsabilir. Galaksiyi dolduran katrilyonlarca insan adına sizden bana yardım etmenizi istiyorum. İmparatorluğu düşünün.”

Sesini kısıp heyecanlı ve dokunaklı bir fısıltı ile konuşmaktaydı. Seldon neredeyse titrediğini hissetti. “İmparatorluğu her zaman aklımda tutacağım,” dedi.

Joranum, “O halde sizden şimdilik bütün istediğim bu olacak,” dedi. “Beni görmey kabul ettiğiniz için teşekkür ederim.”

Seldon, büro kapısı sessizce açılır ve adamlar uzun adımlarla dışarı çıkarken, Joranum ve arkadaşının ayrılmasını seyretti.

Kaşlarını çattı. Onu rahatsız eden bir şey vardı ve o bunun ne olduğundan emin değildi.

Streeling Sektörü'nde itina ile korunan bürolarında otururlarken, Namarti'nin karanlık gözleri Joranum'a dikiliydi. Karargâh pek de özenli bir yer değildi; Streeling'te henüz zayıflardı, ancak zamanla güçleneceklerdi.

Hareketin nasıl büyüdüğünü izlemek şaşırtıcıydı. Üç yıl önce sıfırdan başlamışlarken, doğal olarak, bazı yerlerde diğerlerinden daha güçlü olan kolları şimdi Trantor'un her yerine uzanmaktaydı. Dış Gezegenler'e henüz büyük oranda erişilmemişti. Demerzel onların durumlarından memnun kalmalarına büyük bir gayretle çaba göstermişse de, bu onun büyük hatası olmuştu. Ayaklanmalar, burada, Trantor'da tehlike oluşturmuyordu. Başka yerlerde denetim altına alınabilirlerdi. Buradaysa Demerzel yerinden edilebilirdi. Bunu fark etmemesi garipti, ama Joranum her zaman Demerzel'in şöhretinin şişirildiğini, birisi ona meydan okumaya cesaret ederse boş bir çuval olduğunun anlaşılacağını ve İmparator'un kendi özgüvenliği tehlike altında kalırsa, onu çabucak yok edeceğini öne sürmüştü.

Joranum'un öngörülleri en azından şimdiye kadar hep doğru çıkmıştı. Seldon denen adamın işe karıştığı Streeling Üniversitesi'ndeki son toplantı gibisinden önemsiz konular dışında, bir kere olsun, hiç yanılmamıştı.

Joranum belki de bu yüzden onunla yüz yüze karşılaşmakta ısrar etmişti. Küçük bir nasırın bile icabına bakılmalıydı. Joranum o ana kadar yanılmaz olduğuna dair inancının tadını çıkartmış ve Namarti art arda gelen bir başarılar zincirinin, doğrudan başarının devamlılığının en emin yolu olduğunu kabul etmeye mecbur kalmıştı. İnsanlar kendi görüşlerine aykırı bile olsa, başarısızlığın getirdiği utançtan kaçınmak için, kazanan tarafa katılmaya bariz biçimde eğilim gösteriyorlardı.

Ama Seldon ile görüşme bir başarı mı yoksa ilkin eklenen ikinci bir nasır mıydı? Namarti gurur kırıcı bir özür dilemeye zorlanması için hizaya getirilmekten hoşlanmamış ve bunun neye yaradığını da anlayamamıştı.

Joranum şimdi görünüşe göre düşüncelere dalmış, bir parmağının kenarını sanki zihnini beslemeyi denermiş gibi kemirerek orada oturuyordu.

Namarti yavaşça, "Jo-Jo," dedi. Kalabalıkların kamuya açık alanda habire haykırdıkları takma adıyla Joranum'a seslenebilen pek ender birkaç kişiden biriydi. Joranum başvurduğu diğer yöntemlerin yanı sıra bu yolla da güruhun sevgisini kazanmaya uğraşmış, ancak özel yaşantısında görüştüğü kişilerden, baştan beri yanında olan bu özel arkadaşlar haricinde, ona saygı göstermelerini istemişti.

"Jo-Jo," dedi yeniden.

Joranum başını kaldırdı. "Evet, G. D. ne var?" Aksi bir hali vardı.

"Bu Seldon denen adam hakkında ne yapacağız, Jo-Jo?"

"Yapmak mı? Şimdilik hiçbir şey. Bize katılabilir."

"Neden bekleyelim? Ona baskı uygulayabiliriz. Üniversitede birkaç tanıdığa söyler, hayatını zindana çeviririz."

“Hayır, hayır. Demerzel, şu ana kadar istediğimizi yapmamıza ses çıkarmadı. Salak kendine fazla güveniyor. Yapmak isteyeceğimiz son şey, biz hazır olmadan onu harekete geçmeye iteklemek olur. Seldon’a paldır küldür saldırmak da buna neden olabilir. Demerzel’in Seldon’a inanılmaz önem verdiğinden şüpheleniyorum.”

“İkinizin konuştuğu şu psikotarih yüzünden mi?”

“Tamı tamına.”

“Nedir o? Hiç söz edildiğini duymamıştım.”

“Pek az kişi duydu zaten. Geleceği önceden bildirmeyi amaçlayan, insar toplumunu analiz eden matematiksel bir yaklaşım.”

Namarti kaşlarını çattı ve bedeninin Joranum’dan bir parça uzaklaştığını hissetti. Bu Joranum tarzı bir şaka mıydı? Onu güldürmeye mi çalışıyordu? Namarti insanların neden veya ne zaman kahkaha atmasını beklediklerini hiçbir zaman çözememişti. Asla böyle bir dürtüsü de olmamıştı.

“Geleceği önceden bildirmek mi?” dedi. “Nasıl?”

“Ah! Bunu bilseydim Seldon’a ne ihtiyacım olurdu ki?”

“Dürüstçe söylemek gerekirse ben buna inanmıyorum, Jo-Jo. Geleceği önceden nasıl bilebilirsin? Bu kehanet demektir.”

“Biliyorum ama bu Seldon senin küçük toplantını dağıttıktan sonra onu inceledim. Hem de her yönüyle. Trantor’a sekiz yıl önce gelmiş ve matematikçiler kongresinde psikotarih üzerine bir tez sunmuş ve sonrası tam bir sessizlik. Hiç kimse bir daha bu konuyu açmamış. Seldon bile.”

“Hiçbir işe yaramadığından ötürüymüş gibi görünüyor.”

“Ah hayır, tam tersi. Yavaş yavaş kaybolsaydı, alay konusu olsaydı, bir şeye yaramadığını söylerdim. Ama bıçakla kesilircesine aniden ve tamamen bitmesi konunun en derin dondurucuya havale edildiğine işaret ediyor. Demerzel’in bizi durdurmak için hiçbir şey yapmamasının nedeni bu olabilir. Belki de delicesine bir aşırı özgüvenle hareket etmiyor; belki de ona doğru zamanda çıkar sağlamayı planladığı bir şeyi öngören psikotarih rehberlik ediyor. Eğer durum buysa biz de, psikotarihten yararlanmadıkça, başarısız kalabiliriz.”

“Seldon var olmadığını iddia ediyor.”

“Onun yerinde olsan sen de aynı şeyi yapmaz mıydın?”

“Ben yine de ona baskı yapmalıyız diyorum.”

“Bu bir işe yaramaz, G. D. Venn baltasının hikâyesini hiç duymuş muydun?”

“Hayır.”

“Nishaya’dan gelseydin duyardın. Bizim orada ünlü bir masaldır. Sözün kısası Venn, bir tek darbeyle her ağacı devirebilen, sihirli bir baltaya sahip bir oduncuymuş. Balta son derece değerliymiş, ama onu saklamak ya da korumak için hiç çaba sarf etmezmiş, ama yine de balta çalınmazmış, çünkü Venn’in kendisinden başka kimse baltayı ne kaldırabilir ne de savurabilirmiş.

“Yani şu anda Seldon’ın kendisi dışında hiç kimse psikotarihle başa çıkamaz. Salt

onu zorladığımız için bizim tarafımızda olsaydı, bağlılığından asla emin olamazdık. Bizim lehimize çalışıyor gibi görünür, ama bir süre sonra kendimizi aniden mahvolmuş bulacağımız bir etki silsilesini harekete geçirebilir. Hayır, bizim tarafımıza gönüllü olarak geçmeli ve kazanmamızı arzuladığı için adımıza ter dökmeli.”

“Ama onu bizim yanımıza döndürebilecek miyiz”

“Seldon’ın bir oğlu var. Yanılmıyorsam, adı Raych. Ona dikkat ettin mi?”

“Pek değil.”

“G. D., G. D., her şeyi gözlemlemezsen, ayrıntıları kaçırsın. O genç adam beni tüm kalbiyle dinledi. Etkilendi. Bunu algılayabiliyorum. Eğer bildiğim bir şey varsa, o da başkalarını nasıl etkileyebileceğimdir. Bir zihni sarstığımda, birisini kendi yanıma çekmeye yaklaştığımda, bunun farkına varırım.”

Joranum sırıttı. Bu seferki halka yönelik davranışında kullandığı o yağcı gülümseme değil, gerçek bir gülümsemeydi, nedense soğuk ve tehditkâr bir gülümseme.

“Bu Raych ile neler becerebileceğimizi göreceğiz,” dedi, “ve de onun aracılığı ile Seldon’a ulaşıp ulaşamayacağımızı.”

Raych, iki politikacı gittikten sonra Seldon'a baktı ve bıyığını çekiştirirdi. Bıyığını sıvazlamak hoşuna gidiyordu. Burada, Streeling Sektörü'nde, bazı erkekler bıyık uzatsa da, bunlar genelde rengi belirsiz, karanlıkta bile ince ve sıradan görünmeye devam eden şeylerdi. Çoğu erkek bu zahmete bile katlanmaz ve çıplak üst dudaklarının acısını çekerlerdi. Mesela Seldon da bıyık bırakmamıştı, ancak bu ona yakışıyordu. Ondaki saç rengi söz konusu olunca, bıyık ancak kötü bir taklit olarak kalırdı.

Düşünceli halinden çıkmasını beklerken Seldon'a yakından baktı ve sonra daha fazla bekleyemeyeceğini fark etti.

“Baba!” diye seslendi.

Seldon başını kaldırıp, “Ne?” diye sordu. Raych, babasının düşüncelerini müdahale edilmesine bir parça bozulmuş gibi görüldüğüne hükmetti.

Raych, “Bu iki tipi görmenin senin açıdan iyi bir fikir olduğunu sanmıyorum” dedi.

“Bak sen! Nedenmiş o?”

“Eh, zayıf olan, ismi her neyse, sana meydana sorun çıkararak adamdı. Bundan hoşlanmış olamaz.”

“Ama özür diledi.”

“Ciddi değildi. Ama diğer adam, Joranum, tehlikeli olabilir. Ya silahları olsaydı?”

“Ne yani? Burada, üniversitede mi? Benim büromda hem de? Tabii ki böyle bir şey olamaz. Burası Billibotton değil. Bunun yanı sıra, herhangi bir şey denemeye kalksalar, ikisi ile birden başa çıkabilirdim. Hem de kolayca.”

“Bilmiyorum, baba,” dedi Raych kuşkuyla. “Artık...”

Seldon, azarlayan bir tavırla parmağını sallayarak, “Böyle deme, nankör canavar,” dedi, “tam da annen gibi konuşuyorsun. Zaten ondan yeterince çekiyorum. *Yaşlanmadım... en azından o kadar* değil. Ayrıca sen de yanımdaydın ve neredeyse benim kadar becerikli bir Bükümçüsün.”

Raych burnunu kırıştırdı. “Bükmek o kadar da işe yaramaz.” (Yararı yoktu. Raych kendi konuşmasına kulak kabarttı. Dahl batakhanelerinden uzakta geçirdiği sekiz seneden sonra bile, onun alt tabakadan birisi olduğunu kesin bir şekilde ortaya koyan, Dahl aksanına kaydığını biliyordu. Üstelik, boyu da kimi zaman sakatmış gibi hissetmesine neden olacak kadar kısaydı. Ama bıyığı vardı ve kimse ona ikinci bir defa patronluk taslayamazdı.)

“Joranum hakkında ne yapmayı düşünüyorsun?” diye sordu.

“Şimdilik hiçbir şey.”

“Şey, dinle, baba. Joranum'u birkaç defa Trantor Vizyon'da izledim. Konuşmalarını holo kayıta bile aldım. Herkes ondan söz ediyor, bundan dolayı ne diyeceğini bilmek isterim. Biliyorsun mantıklı konuşuyor. Ondaki hoşlanmıyorum ve ona

güvenmiyorum, ama mantıklı *konusuyor*. Tüm sektörlerin eşit hakları ve şansları olmasını istiyor ve bunda yanlış hiçbir şey yok, öyle değil mi?”

“Kesinlikle. Her uygar insan bu düşünceyi paylaşır.”

“O zaman buna nedensahip *değiliz*? İmparator da bu duyguyu paylaşmıyor mu? Ya Demerzel?”

“İmparator ve Başbakan’ın çekip çevirecek tüm bir imparatorlukları var. Tüm çabalarını Trantor’un kendisine yoğunlaştıramazlar. Joranum açısından eşitlik hakkında konuşmak kolay. Sorumlulukları yok. Hükmedecek konumda olsaydı, emeklerinin yirmi beş milyon gezegenli bir imparatorluk tarafından büyük ölçüde bölündüğünü görürdü. Üstelik bununla da kalmaz, her sektörde de kendini engellemiş bulurdu. Herkes kendisi için hatırı sayılır eşitlik talep eder, ama başkalarına bunu vermez. Söyle bana Raych, sırf ne yapabileceğini göstermek için, Joranum’a hükmetme şansı verilmeli mi?”

Raych omuz silkti. “Bilmiyorum. Sanmam... Ama sana pis bir numara yapmaya kalkışsaydı, iki santim ilerlemeden boğazına yapıştırdım.”

“O halde, bana olan bağlılığın imparatorlukla ilgili endişelerini aşıyor.”

“Elbette ya. Sen benim babamsın.”

Seldon Raych’a sevgiyle baktı, ama bu bakışın ardında bir kararsızlık sezdi. Joranum’un neredeyse büyüleyici etkisinin sınırı nereye varıyordu?

Hari Seldon yaslandığında, koltuğunun arkası sırtının şekli ald ve ona yarı yatar bir konum alma olanağı tanıdı. Ellerini ensesinde kavuşturmuştu ve gözleri dalgındı. Soluk alış da son derece yavaştı.

Dors Venabili, odanın diğer ucunda, ekranını kapatmış ve mikrofilmleri yerlerine kaldırmıştı. Erken dönem Trantor tarihindeki Florina Olayı üzerine görüşlerini gözden geçirmede harcadığı oldukça yoğun bir çalışmayı geride bırakmıştı; birkaç dakika dinlenmeyi ve Seldon'ın düşünceleri hakkında fikir yürütmeyi bayağı dinlendirici buluyordu.

Psikotarihi düşünüyor olmalıydı. Yarı karmaşık tekniğinin dolambaçlı yollarını takip etmek büyük olasılıkla ömrünün kalanını dolduracaktı ve yine de yaşamını işi yarım bırakarak tamamlayacaktı. Görevi başkalarına (o da kendini bu konuda heba etmezse, Amaril'e) bırakmak zorunda kalacak ve böyle yapma zorunluluğu karşısında kalbi kırılacaktı.

Yine de bu ona yaşamak için bir amaç temin ediyordu. Sorun kafasını baştan aşağı doldururken daha uzun yaşayacaktı ve bu kadarı kadını mutlu ediyordu. Günün birinde onu kaybedeceğini biliyordu ve bu düşüncenin ona acı verdiğini anladı. Başlangıçta bildikleri uğruna onu korumak gibi basit bir görev aldığı gibi böyle olacağını tahmin edememişti.

Bu kişisel bir gereksinim konumuna ne zaman gelmişti? Nasıl böyle olabilmişti? Gözünün önünde olmadığına, ta yüreğine kazınmış emirler doğrultusunda harekete geçmeyecek kadar güvende olduğunu bilse bile, kendini rahatsız hissetmesine neden olan bu adamda ne vardı? Onun esenliği dikkate alması emredilen tek konuydu. Bunun dışında kalanlar onu nasıl olmuş da rahatsız edebilmişti?

Söz konusu his kendini yadsınamaz halde ortaya koyduğunda, bu konuda uzun zaman önce Demerzel ile konuşmuştu.

Demerzel de ona ciddi bir ifade ile bakmış ve, "Sen karmaşıksın, Dors ve bunun basit bir yanıtı yok." demişti. "Yaşamım boyunca, varlıkları düşünmemi kolaylaştıran, tepkilerimi daha keyifli hale getiren birçok kişi oldu. Net bir kazanç ya da kaybımın olup olmadığını ölçmek amacıyla, yanımda olduklarında tepkilerimin rahatlığını ve yokluklarında tepkilerimin tedirginliğini yargılamayı denedim. Bu süreçte, bir olgu kendini açıkça belli etti. Arkadaşlıklarının keyfi ölümlerinin üzüntüsüne ağır basıyordu. O halde, bir bütün olarak, şu anda yaşadıklarını hissetmek bunu hiç yaşamamaktan daha iyidir."

Düşündü: Hari günün birinde arkasında bir boşluk bırakacak ve her geçen gün o günün biri daha da yaklaşıyor. Bunu düşünmemeliyim.

Sonunda bu düşünceyi kafasından silmek için söze başladı. "Kafanı neye yoruyorsun, Hari?"

“Ne?” Seldon zoraki bir dikkatle baktı ona.

“Sanırım psikotarih. Yeni bir çıkmaz sokağa girdiğini düşünüyorum.”

“Ah... kafamdaki hiç de bu değil.” Birden güldü. “Neye kafayı taktığımı bilmek ister misin?.. Saçlara!”

“Saçlara mı? Kimin saçları?”

“Tam şu sırada seninkiler.” Ona sevgiyle baktı.

“Saçlarımda yanlış bir şeyler mi var? Başka bir renge mi boyamalıyım? Bunca yıldan sonra ne de olsa kırışmaları gerekir.”

“Hadi! Kim *senin* saçlarını beyazlamış görmek ister... Ama bu beni başka konulara sürüklüyor. Mesela Nishaya.”

“Nishaya mı? O da nesi?”

“Hiçbir zaman imparatorluk öncesi Trantor Krallığının bir parçası olmadı, ondar dolayı duymamış olmana şaşırmadım. Bir dünya, küçük bir dünya. Önemsiz. Es geçilmiş. Sırf bir göz atma zahmetine katlandığımdan onun hakkında bir şeyler biliyorum. Yirmi beş milyon gezegen arasında pek azı bu kadar uzun süreli caka satabilir, ama Nishaya kadar önemsiz bir başkası olduğundan kuşkuluyum. Çok önemsiz, anlıyor musun?”

Dors başvuru malzemelerini bir kenara itti ve, “Bana her zaman nefret ettiğini anlattığın bu paradokslara olan yeni merakın nereden çıktı?” dedi. “Önemsizliğin önemi de ne oluyor?”

“Eh, oluşturan bensem paradoksları kafaya takmam. Biliyor musun, Joranum Nishaya’dan geliyor.”

“Ah, demek ki kafanı meşgul eden Joranum.”

“Evet. Raych’ın ısrarı üzerine söylevlerinden bazılarını izliyordum. Pek bir anlam ifade etmiyorlar, ama toplamdaki etkileri neredeyse büyüleyici olabiliyor. Raych ondan çok etkilenmiş.”

“Dahl kökenli herkesin etkilenebileceğini düşünüyorum, Hari. Joranum’un sektöri eşitlikleri hakkında sürekli çağrısı, itilip kakılmış ısı lağımıcılarına doğal olarak hitap edecektir. Dahl’da kaldığımız süreyi hatırlıyor musun?”

“Çok iyi hatırlıyorum ve onu elbette ki suçlamıyorum. Sadece Joranum’un Nishaya’dan gelmesi benim canımı sıkıyor.”

Dors omzunu silkti. “Eh, Joranum bir yerlerden gelmek zorunda ve başka bir açıdan bakarsan, diğer tüm dünyalar gibi Nishaya da insanların ara sıra, Trantor’a bile olsa, dışarıya göndermeli.”

“Evet, ancak dediğim gibi Nishaya hakkında araştırma yapma zahmetine katlandım. Düşük düzeyden bir memurla üstuzay teması kurmayı bile becerdim ki bu da bana bölüme gönül rahatlığıyla yükleyemeyeceğim, hatırı sayılır miktarda krediye mal oldu.”

“Harcadığın kredilere degecek bir şeyler bulabildin mi bari?”

“Sanırım öyle. Biliyorsun Joranum puan kazanmak için hep küçük hikâyeler

anlatıyor, kendi gezegeni Nishaya'nın efsaneleri olan hikâyeler. Bu hikâyeler onu halktan birisi ve bilgelikle dolu olarak gösterdiği için burada, Trantor'da onun oldukça işine yarıyorlar. Bu masalları konuşmalarının arasına serpiştiriyor. Onu küçük bir gezegenden gelen, evcilleştirilmemiş bir ekoloji ile kuşatılmış uzak bir çiftlikte büyümüş gibi yansıtıyor. İnsanlar, bilhassa da vahşi bir ekolojide kapana kısılmaktansa ölmeyi tercih edecek, ama yine de bunu hayal etmeye bayılan Trantorlular, bundan hoşlanıyor.”

“İyi de ne olmuş?”

“Garip olan bu masalların hiçbirinin Nishaya hakkında görüşüğüm kişiye tanıdık gelmemesi.”

“Hari, bunun önemi yok. Küçük bir gezegen olabilir, ama yine de bir gezegen Joranum'un doğduğu sektörde bilinen şey, senin memurun geldiği sektör hangisiyse, orada hiç de yaygın olmayabilir.”

“Yok, öyle değil. Masallar hangi biçimde olursa olsun genellikle dünya çapında olur. Ama bunu bir yana bıraksak bile, o memuru anlamakta büyük güçlük çektim. Standart Galaktik dili çok aksanlı konuşuyor. Sırf kontrol etmek için aynı gezegenden birkaç kişi ile konuştum ve hepsinin de aksanı aynıydı.”

“E, ne var bunda?”

“Joranum'un aksanı yok. Trantor dilini bayağı iyi konuşuyor. Aslına bakarsan benden iyi. Ben, Helicon ağzında 'r' harfi üzerinde vurgu yaparım. O yapmıyor. Kayıtlara bakılırsa Trantor'a on sekiz yaşında gelmiş. Benim görüşümce, yaşamının ilk on dokuz yılında Standart Galaktik dilin barbar Nishaya uyarlamasını konuşmaya harcayıp, sonra Trantor'a gelip bunu silmek tek kelimeyle imkânsız. Burada ne kadar uzun kalmış olursa olsun aksanından bir parça iz kalması gerekirdi. Raych'a ve onun kimi zaman Dahl'ca konuşma biçimine geçiş yapmasına bak.”

“Tüm bunlardan ne sonuç çıkartıyorsun?”

“Bütün akşam boyunca burada oturup, bir çözümleme makinesi gibi çıkarımda bulunarak vardığım sonuç Joranum'un Nishaya'dan falan gelmediği. Aslında Nishaya'yı, en basitinden çok kırsal ve çok sapa olduğu için hiç kimsenin denetlemeyi aklına getirmeyeceğini varsayarak, geldiği yer olarak göstermeyi seçtiğini düşünüyorum. Yalanının ortaya çıkmasına en az olanak verecek gezegeni bulmak için eksiksiz bir bilgisayar taraması yapmış olmalı.”

“Ama Hari, bu çok gülünç. Neden gelmediği bir gezegenden olduğu numarası yapmak istesin? Bu bir dolu kayıt sahteciliği anlamına gelir.”

“Bu da büyük olasılıkla tamı tamına yaptığı şey. Böyle bir işi mümkün kılmak için kamu hizmetinde yeterince taraftarı olması lazım. Olasılıkla hiç kimse değişiklik yapma yolunda bu kadar çaba sarf etmemiştir ve taraftarlarının tümü de bu konu hakkında konuşmak için fazla fanatik.”

“Ama yine de... Neden?”

“Çünkü Joranum'un kimsenin nereden geldiğini bilmesini istemediğinden

şüpheleniyorum.”

“Neden istemesin? İmparatorluktaki bütün dünyalar hem yasalar önünde hem de törelerce eşit.”

“Bu konu üzerine bilgim yok. Bu çeşit yüksek ideallere gerçek hayatta yer yoktur.”

“Sence nereden geliyor o zaman? Herhangi bir fikrin var mı?”

“Evet. Bu da bizi şu saç konusuna geri döndürüyor.”

“Ne olmuş saça?”

“Burada Joranum ile oturdum, ona baktım ve nedenini bilmeden kendimi rahatsız hissettim. Sonunda beni huzursuz edenin saçları olduğunu anladım. Onlarda gariş bir şey vardı, sanki canlılık, pırıltı... daha önce görmediğim bir *kusursuzluk*. Aniden kavradım. Saçları yapaydı ve böylesi bir şeyi hiç tanımamış kafa derisi üstünde özenle yetiştirilmiş olmalıydı.”

“Tanımamış mı?” Dors gözlerini kıstı. Birden farkına varınca, her şey berraklaşmıştı. “Yani demek istiyorsun ki...”

“Evet, öyle demek istiyorum. Trantor’un, geçmişe odaklı, mitoloji bağımlı Mycogen Sektörü’nden. Saklamaya çaba sarf ettiği şey bu.”

Dors Venabili, konu hakkında soğukkanlılıkla düşündü. Bu onun tek düşünme biçimiydi. Ateşli duygu parlamaları ona göre değildi.

Düşüncelerini yoğunlaştırmak için gözlerini kapadı. O ve Hari Mycoger Sektörü'nde bulduklarından beri sekiz yıl geçmişti ve orada fazla kalmamışlardı. Sektörün yemekleri dışında takdir edilecek fazla bir şeyi de yoktu.

Anılar belirdi zihninde. Sert, bağınaz, erkek egemen bir toplum; geçmişe veriler büyük önem; “ne oldukları bilinen” birileri olabilmeleri için kendi kendilerine bilinçli olarak dayattıkları acı verici bir süreç olan her türlü beden kılınının kazınması efsaneleri; robotların var olduğu, yaşamlarının uzatıldığı, galaksiye egemen bir çağın anıları (ya da hayalleri).

Dors gözlerini açtı ve, “Neden, Hari?” dedi.

“Ne neden, sevgilim?”

“Neden Mycogen'den değilmiş gibi davransın?”

Mycogen'i ondan daha ayrıntılı hatırladığını sanmıyordu, aslında daha iyi hatırlayamayacağını da biliyordu, ama zekâsı onunkinden daha iyi ya da en azından kesinlikle farklıydı. Onunki sadece hatırlayan ve tündengelim matematiği dizisi biçiminde belirgin çıkarımlarda bulunan bir zihindi. Seldon'ın beyni ise beklenmedik sıçramalar yapabiliyordu. Seldon sezginin ancak yardımcısı, Yugo Amaril'in alanı olduğunu öne sürmeyi severdi, ama Dors buna kanmazdı. Seldon dünyaya hep şaşkın gözlerle bakan münzevi matematikçi pozu kesmeyi severdi, ama Dors buna da kanmazdı.

Seldon psikotarihin kavramlarından bir küçük yarar damlacığı daha sızdırmaya çalıştığı zamanlarda olduğu üzere dalgın gözlerle otururken, Dors, “Mycogen'der olmadığı numarasını neden yapsın?” diye sorusunu tekrarladı.

Seldon, “Onunkisi sert, sınırlayıcı bir toplum,” dedi sonunda. “Her eylemi ve fikri zorla dayatmaya meraklı birilerinin hep var olduğu bir toplum. Boyunduruğa giremeyeceklerini anlayanlar, dışarıdaki daha laik dünyada elde edilebilecek daha büyük özgürlükleri arzulayanlar her zaman çıkacaktır. Bu kadar anlaşılabilir bir şey.”

“Bunun için mi yapay saç ektiriyorlar?”

“Hayır, genelde böyle yapmıyorlar. Ortalama kaçaklar (Mycogenliler gidenleri böyle adlandırıyor ve doğal olarak onlardan tiksiniyorlar) peruk takar. Çok daha basit ama daha az etkili bir yöntem. Gerçekten ciddi kaçaklar ise, bana, anlatıldığı kadarıyla, saç ektiriyorlar. İşlem zorlu ve pahalı ancak fark edilmesi neredeyse imkânsız. Duymuş olsam da daha önce hiç görmemiştim. Psikotarihin temel kuralları ve matematik denklemlerini ortaya koymaya çalışarak, Trantor'un sekiz yüz sektörünün tümünü incelemek için sekiz yıl harcadım. Ne yazık ki bunun sonucunda elimde kazanç olarak gösterebileceğim fazla bir şey yok, ama yine de

birkaç şey öğrendim.”

“Öyleyse kaçaklar Mycogen’den olduklarını gizlemek zorunluluğu niçin duyuyorlar? Bildiğim kadarı ile takibata uğramıyorlar.”

“Hayır, peşlerine düşülmüyor. Gerçekte Mycogenliler’in aşağı olduklarına dair genel bir kanı yok. Durum bundan daha beter. Mycogenliler ciddiye alınmıyor. Zeki olduklarını herkes kabul ediyor. İyi eğitilmiş, ağırbaşlı ve kültürlüler, mutfakta harikalar yaratıyorlar, sektörlerini mamur kılmakta neredeyse korkutucu bir yetenekleri var, ama kimse onları ciddiye almıyor. İnançları, Mycogen dışındaki insanlara gülünç, eğlenceli, inanılmaz derecede çılgınca geliyor. Bu görüş kaçak Mycogenliler’e bile yansıyor. Bir Mycogenli’nin iktidarı ele geçirmeye kalkması kahkahalarla ezilecektir. Korkulmamak bir şey değil. İnsan nefret edilmekle bile yaşayabilir. Ama suratına gülünmesi... Bu ölümcüldür. Joranum başbakan olmak istiyor, bunun için saç olmalı ve rahat olabilmek için de kendini Mycogen’den olabildiğince uzak ve kayıp bir dünyada yetişmiş olarak tanıtmak zorunda.”

“Kuşkusuz doğal olarak kel bazı insanlar da var.”

“Keller asla Mycogenliler’in kendilerini zorladıkları kadar tümünden kıldan arınmış olamazlar. Dış Gezegenler’de bunun pek önemi yok. Ama Mycogen Dış Gezegenler’de uzaktan gelen fısıltıdan ibaret. Mycogenliler o kadar kendi içlerine kapalıdır ki Trantor’a gelenler gerçekten de pek ender. Burada, Trantor’da, işler farklı yürür. Birisi kel olabilir, ama çoğu zaman Mycogenli olmadıklarını açığa vuran bir tutam kılları olur ya da yüz kılı ektirirler. Tamamen kılsız olan, ki bu genelde patolojik bir durumdur, çok enderdir. Onlar da toptan şanssız. Sanırım Mycogenli olmadıklarını kanıtlar bir doktor sertifikası ile dolaşmak zorundalar.”

Dors hafifçe kaşlarını çatarak, “Bunun bize bir faydası var mı?” diye sordu.

“Emin değilim.”

“Mycogenli olduğunu etrafa yayamaz mısın?”

“Bunun o kadar da kolay yapılabileceğine kani değilim. İzlerini iyi örtmüş olmalı ve bu yapılabilsen dahi...”

“Evet?”

“Yobazlığa davetiye çıkartmak istemem. Trantor’daki toplumsal durum zaten yeterince kötü. Böyle bir açıklama sonrasında ihtirasların, ne benim ne de bir başkasının denetleyemeyeceği kadar, gemi aزیya alması tehlikesine girmek yersiz olur. Mycogen konusuna başvurmak zorunda kalırsam, bunu son çare olarak yaparım.”

“O halde sen de minimalizm istiyorsun.”

“Elbette.”

“Peki ne yapacaksın?”

“Demerzel ile bir randevu ayarladım. Ne yapılması gerektiğini o bilebilir.”

Dors ona sertçe baktı. “Hari, Demerzel’in senin için her sorunu çözebileceğ

tuzadıına mı dūşüyorsun?”

“Hayır, ama belki de bunu çözebilir.”

“Ya beceremezse?”

“O zaman başka bir şey düşünmem gerekecek, değil mi?”

“Ne gibi?”

Seldon’ın yüzünden bir ızdırap gölgesi geçti. “Bilmiyorum, Dors. Her sorunu çözümlünü *benden* bekleme.”

Eto Demerzel, İmparator Cleon haricinde pek kimseye görünmezdi. Yaklaşımı, bir sürü nedenle, geri planda kalmaktı. Bu nedenlerden birisi de görünüşünün zaman içerisinde çok az değişmiş olmasıydı.

Hari Seldon onu birkaç yıldır görmemiş ve Trantor'daki ilk günlerinden bu yana onunla gerçekten baş başa konuşmamıştı.

Seldon'ın Laskin Joranum ile yaptığı rahatsız edici toplantının ışığında, hem Seldon hem de Demerzel, ilişkilerinin göze batmamasının en iyisi olacağını hissetmişlerdi. Hari Seldon tarafından Başbakan'ın İmparatorluk Sarayı'ndaki bürosuna yapılacak bir ziyaret gözden kaçmazdı ve güvenlik gerekçeleriyle, saray bölgesinin hemen dışında, Kubbe Ucu Oteli'nde küçük ama lüks döşeli bir süitte buluşmayı kararlaştırmışlardı.

Demerzel'i görmek ona eski günleri acıyla anımsattı. Demerzel'in her zaman olduğu gibi görünmeye devam ettiği gerçeği acısını tek başına daha da keskinleştirmeye yetiyordu. Koyu kumral saçlarında yine sarı teller vardı. Hâlâ uzun boylu ve sağlam görünüyordu. Yakışıklı değildi, ama ciddi bir seçkinliği vardı. Öncekilerin aksine, herkesin kafasındaki ideal İmparatorluk Başbakan'ı görüntüsüne uyuyordu. Seldon, İmparator'un, dolayısıyla saray erkanının ve bu yolla da tüm imparatorluğun üzerindeki etkisinin yarısını bu görünüşüne borçlu olduğunu düşündü.

Demerzel, dudaklarında duruşunun ciddiliğini hiçbir biçimde değiştirmeyen kibar gülümsemesiyle, ona doğru ilerledi.

"Hari," dedi. "Seni görmek ne güzel. Fikrini değiştirip randevuyu iptal edeceğinden biraz korkmuştum."

"Ben birazdan daha fazla korktum, Başbakan."

"Eğer asıl adım söylemeye çekiniyorsan, Eto diyebilirsin."

"Yapamam. İçimden gelmiyor. Bunu biliyorsunuz."

"Bense istiyorum. Söyle. Bu oldukça hoşuma gidecek."

Seldon kelimeleri dudaklarının biçimlendireceği veya ses tellerinin seslendireceğine inanamaz gibi duraksadı. "Daneel," dedi sonunda.

"R. Daneel Olivaw," dedi Demerzel. "Evet. Benimle akşam yemeği yiyeceksin, Hari. Seninle beraberken benim yemem gerekmeyecek ki bu da benim açımdan büyük bir ferahlama olacak."

"Her ne kadar tek taraflı yemek neşeli zaman geçirme anlayışıma pek uymasa da, memnuniyetle. Hiç kuşkusuz bir iki lokma..."

"Seni sevindirmek için..."

Seldon, "Her neyse," dedi, "birlikte zaman geçirmenin akıllıca olup olmadığını düşünmekten kendimi alamıyorum."

"Öyle. İmparatorluk fermanı. Emperyal majesteleri seni görmemi istedi."

“Neden, Daneel?”

“İki sene içerisinde On Yıl Kurultayı yeniden toplanacak. Şaşırılmış görünüyorsun Unuttun mu?”

“Aslında hayır. Sadece üstünde kafa yormamıştım.”

“Katılmayacak mısın? Geçen seferinde çok konuşulmuştun.”

“Evet. Psikotarihim sayesinde. Oldukça konuşulmuştum.”

“İmparator’un dikkatini çektin. Başka bir matematikçi bunu başaramamıştı.”

“İlk dikkat eden İmparator değil, sendin. Sonra kaçmaya ve psikotarihse araştırmama iyi bir başlangıç yaptığıma sizi ikna edene dek imparatorluğun nazarından uzak kalmaya mecbur olmuştum. Sonrasında da benim güvenli bir gizlilik içinde kalmama izin verdiniz.”

“Saygın bir Matematik Bölümünün başı olmak pek de gizlilikten sayılmaz.”

“Evet, psikotarihimi sakladığına göre, sayılır.”

“Ah, yiyecekler geldi. Bir süreliğine dostlara yakışan başka konulardan söz edelim. Dors nasıl?”

“Harikulade. Tam bir eş. Güvenliğim üzerindeki endişeleri beni mezara kadar takip edecek.”

“Bu onun görevi.”

“O da bunu bana sık sık hatırlatıyor. Daneel, ikimizi bir araya getirdiğin için gerçekten de sana ne kadar teşekkür etsem azdır.”

“Önemi yok, Hari, ama dürüst olmak gerekirse ikiniz hakkında, bilhassa da Dors açısından mutlu bir evlilik ummamıştım...”

“Beklentilerin gerçekleşen sonuçlardan ne kadar geride kalmış olursa olsun, yine de hediyen için teşekkürler.”

“O zevk bana ait, ama dostluğum gibi bunun sonuçlarının da kuşkulu olabileceğini keşfedeceksin.”

Seldon verecek yanıt bulamadı ve böylece, Demerzel’den gelen bir el hareketinin üzerine, yemeğine geri döndü.

Bir süre sonra, çatalındaki balık lokmasını başıyla işaret edip, “Organizmayı pek tanımlayamıyorum, ama bu Mycogen mutfağı,” dedi.

“Evet, öyle. Sevdiğini biliyorum.”

“Mycogenliler’in var olma nedeni. Tek nedeni. Ama sana özel bir şeyler simgeliyor. Bunu unutmamalıyım.”

“Özel anlamı sana erdi. Ataları, uzun, çok uzun zaman önce, Aurora gezegeninde oturuyordu. Üç yüzyıl ya da daha uzun yaşarlardı ve Galaksi’nin Elli Dünyası’nı hakimleriydiler. Beni ilk tasarlayan ve üreten bir Auroralı’ydı. Bunu unutmam, Mycogenli torunlarının hatırladığından çok daha doğru ve daha az çarpılmış olarak anımsıyorum. Ama onları uzun zaman sonra terk ettim. İnsanlığın selameti için neyin iyi olduğuna dair seçimimi yaptım ve aradan geçen tüm zaman boyunca, elimden geldiğince, bu amacı takip ettim.”

Seldon birden endişeyle atıldı. “Bizi duyabilirler mi?”

Bu soru Demerzel’i eğlendirmiş göründü. “Bu aklına ancak şimdi geldiyse, zaten işi işten geçmiş demektir. Ama korkma, gerekli önlemleri aldım. Buraya gelirken de seni pek fazla kişi görmedi. Aynılırken de öyle olacak. Seni görenler de pek şaşırmayacak. Çok iddialı ama fazla yetenekli olmayan amatör bir matematikçi olduğum iyi bilinir. Bu durum pek de dostum sayılamayacak saray erkanı arasında bir eğlence konusudur ve gelecek On Yıl Kurultayı’nın hazırlıklarını yürütme konusuyla ilgilenmem buradaki hiç kimseyi şaşırtmaz. Ben de sana Kurultay hakkında danışmak arzusundayım.”

“Yardımcı olabileceğimi bilmiyordum. Kurultayda konuşabileceğim sadece tek şey var ve onun hakkında da söz söyleyemem. Eğer katılırsam bunu ancak dinleyicilerden biri olarak yapabilirim. Tezlerimden birini sunmaya niyetim yok.”

“Anlıyorum. Yine de, ilginç bir şey duymak istersen, söyleyeyim: Emperyal majesteleri seni hatırlıyor.”

“Senin beni onun zihninde tutman sayesinde sanırım.”

“Hayır. Böyle bir şey yapmaya çaba göstermedim. Buna karşın, Emperyal majesteleri zaman zaman beni şaşırtır. Kurultayın yaklaştığının farkında ve görünüşe göre bir öncekindeki konuşmanı hatırlıyor. Psikotarih konusuna ilgisi devam ediyor ve seni uyarmam gerekir, daha da merak edebilir. Seni görmeyi talep etmesi olasılık sınırları dahilinde. Saray erkanı yaşam süresince iki kez imparatorluk daveti almak gibi bir şeyi hiç kuşkusuz büyük bir onur addedecektir.”

“Şaka yapıyorsun. Onu görmem ne işe yarar?”

“Her hâlükârda huzura çağırılırsan reddemezsin... Himayendeki gençler, Yugo ve Raych nasıllar?”

“Durumlarını kuşkusuz biliyorsun. Beni sıkı göz hapsinde tuttuğundan eminim.”

“Evet, doğru. Ama sadece güvenliğin için, yaşamının diğer yönlerini izletmiyorum. Korkarım görevim zamanımın çoğunu alıyor ve her şeye muktedir değilim.”

“Dors sana rapor vermiyor mu?”

“Bunun için bir krizin söz konusu olması gerekir. Başka türlü etmez. Önemsiz konularda casus rolü oynamaya isteksiz.” Yine o küçük gülümseme.

Seldon homurdandı. “Çocuklar iyi iş çıkartıyor. Yugo giderek denetlenmesi daha zor oluyor. O benden daha iyi bir psikotarihçi ve ilerlemesini engellediğimi düşünüyor. Raych’a gelince, o sevimli bir hergele. Her zaman da öyleydi. Rezil bir sokak afacanyken kalbimi kazandı ve daha şaşırtıcı olanı Dors’u da fethetti. Daneel, Dors günün birinde benden bıkar da terk etmek isterse, yine de Raych’ın sevgisinden dolayı yanımda kalacağına tüm kalbimle inanıyorum.”

Demerzel başıyla onayladı ve Seldon kasvetli bir tavırla devam etti, “Wye’lı Rashelle onu sevimli bulmasaydı, ben bugün burada olmazdım. Vurulup gitmiş olur...” Rahatsızca kıpırdandı. “Bunu düşünmek beni hasta ediyor, Daneel. O denli

kaza eseri ve beklenmedik bir olaydı ki. Psikotarih nasıl yardımcı olabilirdi?”

“Psikotarihin bireylerle değil, en iyi hallerde, yalnızca olasılıklar ve çok geniş sayılarla başa çıkabileceğini bana anlatan sen değil miydin?”

“Ama ya birey çok önemliyse...”

“Hiç kimsenin asla gerçekten vazgeçilmez olmadığını fark etmişsindir sanırım. Hatta ben veya sen de.”

“Belki de haklısın. Bu veriler ışığında ne kadar çaba harcarsam harcayayım, yine de kendimi, her türlü mantığı aşan normal ötesi bir tür bencillikle, vazgeçilmez farz ettiğimi keşfettim... Sen de vazgeçilmezsin ki bu da buraya seninle, olabildiğince dürüstçe tartışmaya geldiğim bir şey. Bilmek zorundayım.”

“Neyi bilmek zorundasın?” Yemek artıkları bir taşıyıcı tarafından temizlendi ve odanın ışıklandırması, duvarlar yaklaşıyormuş hissi ve büyük bir samimiyet havası verecek şekilde, bir parça loşlaştı.

Seldon, “Joranum,” dedi. Bu ismin zikredilmesi bile yeterli olurmuş gibi sustu.

“Ah, evet.”

“Onu tanıyor musun?”

“Tabii ki. Nasıl *tanımam*?”

“Eh öyleyse, onu ben de tanımak istiyorum.”

“Ne öğrenmek istiyorsun?”

“Hadi Daneel, benimle oyun oynama. O tehlikeli mi?”

“Elbette tehlikeli. Bu konuda bir kuşkun mu var?”

“Demek istediğim, senin için tehlikeli mi? Başbakan olarak konumun için?”

“Bu tam da kastettiğim şey. Tehlikeli olmasının nedeni bu.”

“Sen de ona göz yumuyorsun.”

Demerzel, sol dirseğini aralarındaki masaya dayayarak öne eğildi. “Benim izin vermemi beklemeyen şeyler vardır, Hari. Bu konuda alçak gönüllü olmalıyız. Emperyal majesteleri Birinci Cleon on sekiz yıldan beridir tahtta ve ben babasının saltanatının son yıllarında hemen hemen aynı sıfatla hizmet verdikten sonra tüm bu süre boyunca önce onun maiyetinde yer aldım, sonra da Başbakan’ı oldum. Bu uzun bir süre ve başbakanlar nadiren bu kadar uzun iktidarda kalır.”

“Daneel, sen sıradan bir Başbakan değilsin ve bunun farkındasın. Psikotarih geliştirilirken iktidarda *kalmalısın*. Bana sırtma. Bu doğru. Sekiz yıl önce, ilk defa karşılaştığımızda, bana imparatorluğun gerilemiş ve çöküş halinde olduğunu anlatmıştın. Bu konudaki fikrini mi değiştirdin?”

“Hayır, elbette ki hayır.”

“Gerileme gerçekte şimdi daha belirgin, değil mi?”

“Evet, bunu engellemek için çaba harcasam da öyle.”

“Ya sensiz neler olur? Joranum imparatorluğu sana karşı kışkırtıyor.”

“Trantor, Hari. Trantor. Dış Gezegenler, gerileyen bir ekonomi ve azalan ticare ortamında dahi sağlam ve şimdiye kadar yaptıklarımın yeterince hoşnut.”

“Ama önemli olan Trantor, üzerinde yaşadığımız imparatorluk dünyası, başkent, çekirdek, idari merkez, seni devirebilecek olan Trantor. Trantor hayır derse görevini koruyamazsın.”

“Katılıyorum.”

“Sen gidersen Dış Gezegenler’i kim kollayacak, gerilemenin hızlanmasını ve imparatorluğun hızla yozlaşarak anarşiye düşmesini ne engelleyecek?”

“Kuşkusuz bu da bir olasılık.”

“O zaman bu konuda bir şeyler yapmak zorundasın. Yugo ölümcül bir tehlike içinde olduğuna ve konumunu savunamayacağına inanıyor. Sezgisi ona bunu söylüyor. Dors da aynı şeyi söylüyor ve bunu şeyin üç ya da dört yasası çerçevesinde açıklıyor.”

Demerzel, “Robot yasalarının,” diye araya girdi.

“Genç Raych Joranum’un öğretisine kapılmış görünüyor. Anlarsınız, o Dahı kökenli. Bense kararsızım, bunun için senden teselli aramaya geldim sanırım. Bana durumu kontrol altında tuttuğunuzu söyleyin.”

“Yapabilseydim bunu söylerdim. Ancak sunabileceğim bir avuntu yok. *Tehlikedeyim.*”

“Hiçbir şey yapmayacak mısın?”

“Hayır. Huzursuzluğu dizginlemek ve Joranum’un mesajını köreltmek için çok çabalıyorum. Böyle yapmamış olsam belki de görevimden çoktan uzaklaştırılırdım. Ama yaptıklarım da yeterli değil.”

Seldon duraksadı. Sonunda, “Joranum’un aslında Mycogenli olduğuna inanıyorum,” dedi.

“Öyle mi?”

“Bu benim görüşüm. Bu etmeni ona karşı kullanabileceğimizi düşündüm, ama bağınazlığa geçit vermekte tereddütlüyüm.”

“Duraklamakta haklısın. İstemediğimiz yan etkileri olan yapılabilecek bir sürü şey var. Gerilemeyi olabildiğince yavaş tutmak için uyguladığım ilkelere uymaya devam edecek bir ardıl bulabilirsem görevimi terk etmekten korkmuyorum, anlıyor musun Hari? Öte yandan eğer Joranum’un kendisi benim yerime geçerse, bu bence ölümcül olacak.”

“O halde onu durdurmamıza yarayacak her şey mubah.”

“Tamamen değil. Joranum yok edilse ve ben yerimde kalsam bile imparatorluk anarşiye gömülebilir. Bu durumda, eğer aynı hareket imparatorluğun çöküşünü de getirecekse, Joranum’u yok edecek ve benim kalmamı sağlayacak bir şey yapmamalıyım. Henüz Joranum’u kesin olarak ortadan kaldıracak ve aynı kesinlikle anarşiden kaçınmamıza izin verecek bir yol bulabilmiş değilim.”

Seldon, “Minimalizm,” diye fısıldadı.

“Özür dilerim?”

“Dors senin minimalizmle sınırlanmış olduğunu söylemişti.”

“Gerçekten de öyle.”

“O takdirde seni ziyaretim başarısızlıkla sona erecek, Daneel.”

“Avuntu bulmak için geldiğini ve bulamadığını söylemek istiyorsun.”

“Korkarım ki evet.”

“Ama ben de teselli aradığım için seninle görüştüm.”

“Benden mi?”

“Esenliğe giden ve benim bulamadığım yolu canlandırarak psikotarihten.”

Seldon derin derin iç çekti. “Daneel, psikotarih henüz bu noktaya ulaşmadı.”

Başbakan ciddiyetle ona baktı. “Sekiz senen vardı, Hari.”

“Sekiz ya da sekiz yüz sene geçebilir ve yine de o noktaya kadar geliştiremeyebiliriz. Bu denetlenmesi zor bir sorun.”

Demerzel, “Tekniğin mükemmelleştirilmesini umut etmiyorum, ama bir taslak bir tür iskelet, yol göstermek için kullanabileceğin bazı ilkeler elde etmiş olabilirdin,” dedi. “Belki kusursuz değil, ama tahminden daha gelişmiş bir şeyler.”

Seldon matem tutarcasına, “Sekiz yıl önce elimde olandan fazlası yok,” dedi. “Bı durumda elimizde olanlar şunlar. İktidarda kalman lazım, benim psikotarih üzerinde çalışma yapabilmek için makul bir şansım olmasına yetecek kadar uzun bir süreye gereksinim duyuyoruz. Bunun için de imparatorluğun istikrarının devam ettirilebilmesi ve Joranum’un da bu istikrarın bozulmayacağı bir yolla yok edilmesi lazım. Ancak bunlar, ben öncelikle psikotarihi geliştiremezsem, yapılamaz. Doğru mu?”

“Öyle görünüyor, Hari.”

“O halde biz kısır bir döngüde sıkışırız ve imparatorluk mahvolur.”

“Öngörülemeyen bir şey olmadıkça. Öngörülmeleyen bir şeyin gerçekleşmesini sağlamadıkça.”

“Ben mi? Daneel, ben bunu psikotarih olmadan nasıl yapabilirim?”

“Bilmiyorum, Hari.”

Seldon umutsuzluk içinde gitmek üzere ayağa kalktı.

Seldon, izleyen günlerde, bilgisayarını haber toparlama amacıyla kullanmak için fakülte görevlerini ihmal etti.

Yirmi beş milyon gezegenden gelen günlük haberleri derlemekle başa çıkabilecek bilgisayar sayısı fazla değildi. Bunların bazıları, kesinlikle ihtiyaç duyuldukları İmparatorluk Genel Karargâhı'nda bulunuyordu. Her ne kadar Dış Gezegenle başkentlerinin büyük çoğunluğu Trantor'daki Merkez Haber Dairesi ile üst bağlantıya girmekle yetiniyor olsalar da, en büyüklerin bazıları da bu tür araçlara sahipti.

Önemli bir matematik bölümündeki bir bilgisayar yeterince gelişmişse bağımsız bir haber kaynağı olarak değişikliğe uğratılabilirdi ve Seldon kendi bilgisayarına böylesi bir değişikliği yapacak kadar özen göstermişti. Bilgisayarın yetenekleri başka ve akla aşırı yatkın nedenlere atfedilse de, eninde sonunda psikotarih üzerine çalışması için de gerekliydi.

Bilgisayar, ideal olarak, imparatorluğun herhangi bir gezegeninde cereyan eden sıradışı her şeyi bildirecekti. Şifrelenmiş ve göze batmayan bir uyarı ışığı yanacak ve Seldon da kolayca onun izini sürebilecekti. "Sıradışı" tanımını kısıtlı ve güçlü olduğundan ve geniş çaplı ve ender altüst oluşları hedeflediğinden, böylesi bir ışık nadiren yanardı.

Bu denli az alarm olunca, çeşitli gezegenleri rastgele taramaktan başka çare kalmıyordu... Yirmi beş milyonunu birden değil tabii ki, sadece birkaç düzinesini ufak tefek günlük felaketleri yaşamayan bir gezegen pek olmadığından, yapılan sinir bozucu ve hatta aptallaştırıcı bir işti. Şurada bir volkanik patlama, burada bir su baskını, orada şu ya da bu nedenden dolayı ekonomik çöküntü ve doğal olarak çıkan kargaşalar. Son bin yılda, yüz veya daha fazla gezegenin her birinde şu veya bu sebebe bağlı olarak kargaşanın çıkmadığı bir tek gün bile geçmemişti.

Doğal olarak böylesi şeylerin göz ardı edilmesi gerekiyordu. Yerleşilmiş gezegenlerde her ikisi de sıradan olaylardan sayıldığı için toplumsal kargaşalarda bir yanardağ patlamasından fazla kulak asılmıyordu. Dahası herhangi bir yerde tek bir kargaşa bile bildirilmemesi o kadar alışılmadık bir şeyin işareti olurdu ki asıl o zaman gerçekten endişelenmek gerekirdi.

Seldon'ın kaygılanmak gibi bir lüksü yoktu. Tüm karışıklık ve talihsizlikleri ile Dış Gezegenler, sakin bir günde, tatlı bir esinti ve ufak çırpıntıları olan büyük bir okyanus gibiydiler, ama daha fazlası değil. Son sekiz, hatta seksen yılda açıkça gerileme arz eden herhangi bir duruma dair kanıt bulmamıştı. Yine de Demerzel (yokluğunda, Seldon onu Daneel olarak düşünemiyordu) gerilemenin devam ettiğini ve Seldon'ın, psikotarihin yol gösterici gücü emrinde olana kadar, imparatorluğun günlük nabzını taklit edemeyeceği yollardan tuttuğunu söylemişti.

Gerileme, can alıcı bir noktaya erişilene dek, yavaşça yıpranan, ama yıpranması

gecenin birinde çatı çökene kadar fark edilmeyen bir konut misali göze çarpmayacak kadar küçük olabilirdi...

Çatı ne zaman çökecekti? Sorun buydu ve Seldon'ın buna bir yanıtı yoktu.

Seldon fırsat düştükçe Trantor'un kendisini de kontrol ediyordu. Haberler burada hatırı sayılır ölçüde daha önemliydi. Trantor, her şeyden önce, kırk milyarlık nüfusuyla, tüm gezegenlerin içinde en yoğun yerleşime sahip olanıydı. Bir başka neden de sekiz yüz sektörüyle kendi başına bir minik imparatorluk oluşturmaya idi. Üçüncü bir tanesi ise takip edilecek imparatorluk ailevi meselelerinin ve usandırıcı hükûmet toplantılarının olmasıydı.

Ancak Seldon'ın gözüne çarpan olgu Dahl sektöründe gerçekleşti. Dahl sektörü konseyi seçimlerinde beş Joranumcu göreve gelmişlerdi. Habere göre bu, Joranumcular'ın sektör yönetimine ilk seçilmeleri idi.

Bu kadarı şaşırtıcı değildi. Joranumcu hareketin bir kalesi varsa o da Dahl sektörüydü, ama Seldon bunu demagogun kaydettiği ilerlemenin rahatsız edici bir belirtisi olarak gördü. Haberin bir mikro yongasını sipariş etti ve o akşam beraberinde eve götürdü.

Seldon içeri girerken, Raych bilgisayarından başını kaldırdı ve görünüşe göre açıklama gereksinimi hissettiğinden olacak, "Gereksinim duyduğu kimi başvuru kaynakları için anneme yardım ediyorum," dedi.

"Kendi işinden ne haber?"

"Yaptım, baba. Hepsini yaptım."

"İyi. Şuna bir göz at." Mikro yansıtıcıya sokmadan önce elindeki yongayı Raych'a verdi.

Raych gözlerinin önünde asılı duran haber yongasına bir göz attı ve, "Evet, biliyorum," dedi.

"Biliyor musun?"

"Kesinlikle. Dahl gündemini çoğu zaman takip ederim. Bilirsin, benim doğduğum sektör ne de olsa."

"Peki düşüncen nedir?"

"Şaşırmadım. Ya sen? Trantor'un geri kalanı Dahl'a pislik muamelesi yapıyor. Neden Joranum'un görüşlerini desteklemesinler?"

"Sen de destekliyor musun?"

"Eh..." Raych düşünceli bir biçimde suratını buruşturdu. "Bana hitap eden bazı şeyler söylediğini itiraf etmeliyim. Herkes için eşitlik istediğini söylüyor. Bunun nesi kötü?"

"Eğer buna gerçekten inanıyorsa hiç de kötü değil. Dürüstse. Salt oy kapmak için numara çekmiyorsa."

"Haklısın baba, ama çoğu Dahl'li olasılıkla kaybedecek ne var ki diye düşünüyordur. Yasalar öyle olduğunu söylese de şu anda eşit değiliz."

"Yasalarla sağlanması zor bir şey."

“Ölümüne ter dökerken yüreğini soğutan bir şey de değil.”

Seldon hızla düşündü. Bu haberi gördüğünden beri düşünüp duruyordu. “Raych annen ve ben seni sektörün dışına çıkarttığımızdan bu yana Dahl’a gitmedin, değil mi?”

“Gittim tabii. Beş yıl önce orayı ziyaret ettiğinde seninle beraber Dahl’a gittim.”

“Evet, evet.” Seldon önemsemediğini belirtircesine elini salladı. “Ama bu sayılmaz Sektörler arası bir otelde kalmıştık —hiç de Dahl’li sayılmazdı— ve Dors seni sokağa salmamıştı. Ne de olsa sadece on beş yaşındaydın. Artık yirmi yaşına geldiğine göre tek başına, kendi sorumluluğunu alarak, Dahl’ı şimdi ziyaret etmeye ne dersin?”

Raych kıkırdadı. “Annem buna asla izin vermez.”

“Bu konuda onunla tartışma ihtimalinden zevk aldığımı söyleyemem, ama iznini almaya niyetim yok. Soru şu: Bunu benim için yapmaya istekli misin?”

“Meraktan mı? Elbette. Eski memleketimde neler olup bittiğini görmeyi isterim.”

“Çalışmalarına zaman ayırabilir misin?”

“Kesinlikle. Bir hafta bile kaçırmam. Ayrıca sen de dersleri kayda alabilirsin ve geri döndüğümde arayı kapatırım. İzin almam mümkün. Ne de olsa peder bey fakültede önemli bir konumda. Tabii kovulduysan o başka, baba.”

“Daha değil. Ama buna bir eğlence tatili gözüyle bakmıyorum.”

“Öyle olsa şaşırdım. Eğlence tatilinin ne olduğunu bildiğinden emin değilim, baba. Bu deyimi bilmene bile şaşırdım.”

“Küstahlaşma. Oraya gittiğinde Laskin Joranum ile görüşmeni istiyorum.”

Raych şaşırmış göründü. “Bunu nasıl yapacağım? Nerede olacağını bilmiyorum.”

“Dahl’da olacak. Yeni Joranumcu üyelerle beraber Dahl Sektör konseyinde konuşma yapmaya davet edildi. Tam gününü buluruz, sen de birkaç gün önce gidersin.”

“Onu görmeyi nasıl becereceğim, baba? Herkesi kabul ettiğini zannetmem.”

“Ben de öyle, ama bunu sana bırakıyorum. On iki yaşındayken nasıl yapman gerektiğini bilirdin. Aradan geçen yıllarda körelmediğini umarım.”

Raych gülümsedi. “Umarım körelmemişimdir. Ama onu gördüğümü farz edelim. Sonra ne yapacağım?”

“Eh, gerçekte ne planladığını, ne düşündüğünü bulmaya çalış.”

“Sahiden de bana anlatacağın mı düşünüyorsun?”

“Öyle davranırsa hiç şaşırmam. Seni sefil velet, sende güven telkin eden bir marifet var. Bunu konuşalım.”

Konuştular da. Birçok defa.

Seldon’ın düşünceleri acı doluydu. Tüm bunların nereye varacağından emin değildi, ama Yugo Amaril’e, Demerzel’e ya da hepsinden öte Dors’a danışmaya cüret edemiyordu. Onu durdurabilirlerdi. Fikrinin pek yetersiz olduğunu kanıtlayabilirlerdi ve o bu kanıtı istemiyordu. Planladığı selamete giden açık tek kapı gibi görünürken bu çıkışı tıkamak istemiyordu.

Ama ıkış yolu gerçekten de var mıydı? Raych Seldon'a, Joranum'un güvenini kazanabilmeyi becerebilecek tek kişi gibi görünüyordu, ama Raych kullanımını uygun bir araç mıydı? O bir Dahl'liydi ve Joranum'a sempati duyuyordu. Seldon ona nereye kadar güvene bilirdi?

Korkunç bir şeydi bu! Raych onun *oğluydu* ve Seldon asla kuşku duymamıştı Raych'ın güveninden.

Seldon, eğer kanısının doğruluğundan kuşkuya düşmüş, olayların erken patlak vermesine yol açmasından ya da onları umutsuzca yanlış bir yöne sevk etmesinden korkmuş, Raych'ın kendi payına düşen görevi yerine getireceğine tamamı ile itimat edip edemeyeceğine dair acı veren bir kuşkuyla dolmuş olsa bile, bir oldu bitti karşısında Dors'un nasıl bir tepki vereceğine dair en ufak bir kuşku duymamıştı.

Düş kırıklığına da uğramamıştı, eğer tabiri caizse.

Ama bir bakıma düş kırıklığına hiç uğramadığı da söylenemezdi, çünkü Dors umduğu ve kendini hazırladığı şekilde yükseltmemişti sesini.

Ama nasıl bilebilirdi? Dors başka kadınlara benzemiyordu ve onu hiç gerçekten kızgın görmemişti. Belki de kızmak, ya da Seldon'ın kızmaktan sayacağı bir şey, Dors'un bir parçası değildi.

Sadece soğuk bir bakışla süzdü onu ve acı bir hoşnutsuzlukla ve alçak bir sesle konuştu. "Onu Dahl'a mı gönderiyorsun? Tek başına mı?" Son derece yumuşakça Sorgular gibi.

Seldon bir an sessizce titredi. Sonra sertçe, "Yapmak zorundaydım. Gerekliydi," dedi.

"Anlamama izin ver. Onu şu haydut yatağı, katil sığınağı, suç adına ne varsa işleyenlerin kümелendiği yere gönderdin."

"Dors! Böyle konuştuğunda sinirlerimi tepeme çıkartıyorsun. Bu basmakalıp lafları sadece bir dar kafalıdan beklerdim."

"Dahl'ın betimlediğimden farklı olduğunu inkâr mı ediyorsun?"

"Elbette. Dahl'da suçlular ve kötü mahalleler var. Bunun pekâlâ farkındayım... İkimiz de bunu biliyoruz. Ama Dahl'ın tümü böyle değil. Her sektörde, imparatorluk sektörü ve Steereling'de bile, suçlular bulunuyor."

"Her şey görecelidir, öyle değil mi? Bir ile on aynı değil. Bütün gezegenler suç batmış, tüm sektörler suç içinde yüzüyor olsalardı, Dahl en kötülerinden biri olurdu değil mi? Bilgisayarın var. İstatistikleri kontrol et."

"Bunu yapmam gerekmiyor. Dahl, Trantor'un en fakir sektörü ve fakirlik, sefale ve suç arasında doğrudan bağlantı vardır. Bunu sana garanti ederim."

"Bana bunu garanti ediyorsun ha! Onu tek başına gönderiyorsun. Onunla beraber gidebilir ya da benden onun yanında gitmemi isteyebilir veya okul arkadaşlarının yarım düzinesini yanına katabilirdin. Eminim ki eğitimlerinden başlarını kaldırıp bir soluk almaktan çok mutlu olurlardı."

"Ona gereksinim duyduğum konuda tek başına olması gerek."

"Pekâlâ ona neden gereksinim duyuyorsun?"

Ama Seldon bu konuda, büyük bir inatla, suskun kaldı.

Dors, "Böyle mi olduk?" diye sordu. "Bana güvenmiyor musun?"

"Bu bir kumar. Risk göze almaya bir tek ben cesaret ediyorum. Seni veya bir

başkasını işe karıştıramam.”

“Ama riski alan sen değilsin. Zavallı Raych.”

Seldon sabırsızca, “O hiçbir riske girmiyor,” dedi. “Yirmi yaşında, genç, dinç ve bir ağaç kadar da sağlam. Bunları söylerken Trantor’da cam fanusta yetişen fidanlardan söz etmiyorum. Helicon ormanlarındaki sıkı sağlam ağaçlardan bahsediyorum. Artı, Dahl’lilerin sahip olmadığı bir avantaja sahip. O bir Büklümcü.”

Buz gibi yüz ifadesi bir parça olsun yumuşamayan Dors, “Sen ve Büklümün,” diye konuştu. “Bunun her soruna çare olduğunu düşünüyorsun. Dahl’liler bıçak taşır. Hem de hepsi. Eminim ışın silahları da vardır.”

“Işın silahları hakkında bir şey bilmiyorum. İş onlara geldiğinde yasalar enikonu sert. Bıçaklara gelince, Raych’ın da bir tane taşıdığına eminim. Kesinlikle yasadışı olmasına rağmen, burada, kampusta bile bıçak taşıyor. Dahl’da yanında bir tane olmayacağını mi düşünüyorsun?”

Dors sessiz kaldı.

Seldon da birkaç dakika boyunca sessizliğini korudu, sonra onu yatıştırma zamanının geldiğine karar verdi. “Bak, sana şu kadarını anlatacağım,” dedi. “Dahl’ ziyaret edecek olan Joranum’u göreceğini umut ediyorum.”

“Ya? Raych’ın ne yapmasını bekliyorsun? Onu kötü siyaseti üzerine acı bir pişmanlığa gark edip gerisin geriye Mycogen’e mi postalayacak?”

“Hadi. Gerçekçi ol. Bu alaycı tavrı takınacaksan, tartışmanın alemi yok.” Uzağa pencereden dışarı, kubbenin altındaki gri mavi gökyüzüne baktı. “Ondar beklediğim şey,” dedi ve bir an için duraksadı, “imparatorluğu kurtarması.”

“Emin ol, bu çok daha kolay olacaktır.”

Seldon’ın sesi sertleşti, “Beklediğim bu. Seninse bir çözümün yok. Demerzel’i kendisi de bir çözüm sunmuyor. Söylediği kadarıyla çözüm benim ellerimdeymiş. Ben de buna can atıyorum ve Raych’a, Dahl’da ihtiyaç duymamın sebebi de bu. Sonuçta duyguları kışkırtma konusundaki yeteneğini sen de biliyorsun. Bize işledi ve Joranum’a karşı da işleyeceğine inanıyorum. Haklıysam her şey iyi gidecek.”

Dors’un gözleri yuvalarından fırladı. “Şimdi bana hareketlerinin psikotarih tarafından yönlendirildiğini mi söyleyeceksin?”

“Hayır. Sana yalan söylemeyeceğim. Yolumun psikotarih tarafından aydınlatılacağı noktaya henüz hiçbir şekilde gelebilmiş değilim, ancak Yugo sürekli sezgiden bahsediyor ve buna ben de sahibim.”

“Sezgi ha! O da nesi? Tanımla!”

“Kolayca yapabilirim. Sezgi, insan beynine özgü, kendi başına noksan ve hatta belki de yanlış yönlendirici olan verilerden doğru yanıt çıkartma sanatıdır.”

“Sen de bunu becerdin.”

Seldon tam bir inançla yanıtladı. “Evet, becerdim.”

Ama kendi kendine, Dors ile neyi paylaşmayı göze alamadığını düşündü. Ya Raych’ın albenisi kaybolup gitmişse? Ya da, daha beteri, bir Dahl’li olma bilinci onda

çok güçlüyse?

Billibotton Billibotton'dı işte —pis, devasa, karanlık, dolambaçlı— çürük kokusu yayıyordu, ama yine de Raych'ın Trantor'un başka hiçbir yerinde bulamayacağı bir canlılığı vardı. Raych her ne kadar Trantor haricinde hiçbir gezegeni ilk elden tanımasa da, bu dirilik belki de imparatorluğun başka bir yerinde bulunmazdı.

Billibotton'ı son gördüğünde on iki yaşından pek de büyük değildi, ama yine de insanlar değişmemiş görünüyorlardı; hâlâ daha köpek leşi ve küfür karışımı kokuyordu; yapay bir gururla ve homurdanan bir öfkeyle doluydu; erkekler kalın, koyu renk bıyıklar bırakmış ve kadınlarsa Raych'ın daha olgun ve dünya görmüş bilge gözlerine artık fazlaca pasaklı görünen çuvalımsı giysilerine bürünmüştü.

Kadınlar böylesi giysilerle erkekleri kendilerine nasıl çekebiliyorlardı? Ama bu saçma bir soruydu. On iki yaşındayken bile erkeklerin ne denli kolay ve hızla etkilenebileceklerinin bal gibi farkında olmuştu.

Mağaza vitrinleriyle dolu bir sokaktan anıları ve düşünceleri arasında kaybolmuş halde geçen, şurayı ya da burayı anımsadığına kendini ikna etmeye çalışır ve gelip geçenlerin içinde sekiz yıl daha yaşlı tanıdık bir yüz ararken, orada öylece dikildi. Bu insanlar belki de çocukluk arkadaşlarıydı. Birbirlerine yakıştırdıkları takma isimlerden bazılarını anımsarken, gerçek isimleri tamamen unuttuğunu huzursuzca düşündü.

Aslında belleğinde devasa boşluklar vardı. Sekiz sene o kadar da uzun bir süre olduğundan değil, ama bu süre, yirmi yaşında bir gencin yaşamının beşte ikisini kapsadığı ve Billibotton'ı terk etmesinden bu yana yaşamı o denli farklı geçtiğinden ötürü önceki tüm anıların sisli bir rüya gibi kaybolup gitmesindendi.

Ama kokular aynıydı. Alçak ve bakımsız bir fırının önünde durdu ve havayı dolduran ve başka bir yerde hiç de aynı kokmayan hindistan cevizi kreması kokusunu içine çekti. Hindistan cevizli pastalar, onları yemek için duruksadığında, reklamları 'Dahl usulü' diye yapıldığında bile, kötü birer taklitten ileri gidemezlerdi.

Canının fena halde turta çektiğini düşündü. Eh, neden olmasın? Cebinde parası vardı ve Dors burada olmadığından, burun kıvrarak, fırının ne kadar temiz ya da daha büyük bir olasılıkla kirli olmadığı hakkında yüksek perdeden fikir yürütemezdi. Eski günlerde *temizliği* kim takardı ki?

Dükkân loştu ve Raych'ın gözlerinin karanlığa alışması zaman aldı. İçeride her birine arkalıksız bir çift iskemle konulmuş, hiç kuşkusuz insanların kahve ve turta benzeri hafif bir yemek alabileceği birkaç alçak masa vardı. Bu masalardan birinde, önünde boş bir fincan bulunan, daha aydınlık bir ortamda daha bile pis görünecek, bir zamanlar beyaz olan bir tişört giymiş, genç bir erkek oturuyordu.

Fırıncı ya da her hâlükârda garson arkadaki bir odadan çıkıp geldi ve oldukça ters bir tarzda, "N'estersin?" diye sordu.

Raych, eski günlerinden iyi hatırladığı argoyu kullanarak, aynı huysuz üslupla,

“Koko-buz,” dedi. Bir Billibottonlu kibarlık göstermezdi.

Terim hâlâ kullanımdaydı, çünkü garson doğru parçayı çıplak parmaklarıyla, uzattı. Çocuk Raych bu kadarını yeterli görürdü, ama olgun Raych bir parça şaşaladı.

“Kese kâğıdı ister misin?”

Raych, “Hayır,” dedi, “burada yiyeceğim.” Garsona hesabı ödedi, koko-buzu aldı ve bu enfes şeyi ısırırken gözlerini hafifçe kapattı. Çocukluğunda bu mutluluğa pek ender erişebilirdi. Kimi zaman bir tane satın alabilmek için gerekli krediyi otlar, kimi zaman eli bir süreliğine para görmüş bir arkadaşından bir lokma alır, çoğu zamansa kimseye çaktırmadan bir tane çalıverirdi. Şimdiyse istediği kadar satın alabilirdi.

“Hey!” dedi bir ses.

Raych gözlerini açtı. Seslenen masadaki adamdı, kaşlarını çatmıştı.

Raych, “Beni mi çağırdın, ahbap?” diye kibarca konuştu.

“Aynen. N’apıyosun sen?”

“Bir koko-buz tıkınıyorum. Sana ne?” Billibotton konuşma tarzına kendiliğinden geçiş yapmıştı. Hiç de çaba gerektirmemişti.

“Billibotton’da n’apıyosun?”

“Burada doğdum. Burada büyüdüm. Ama bir yatakta, senin gibi sokakta değil. Hakaret, sanki hiç burayı terk etmemişçesine, dudaklarından rahatça çıkıvermişti.

“Yok ya? Bir Billibottonlu için fazla sıkı giyiniyosun. Çok süslü püslü. Pis de bir parfüm sürmüşsün.” Küçük parmağını efeminelik ima edercesine kaldırdı.

“Senin pis kokundan söz etmeyeceğim. Yükseldim ben.”

“Yükseldin, öyle mi? *Aman da aman.*” İki adam daha girdi fırına. Raych, bu ikisinin çağrılıp çağrılmadığına emin olmadığından, kaşlarını hafifçe çattı. Masadaki adam, yeni gelenlere, “Bu herif yükselmiş. Bir Billibottonlu olduğunu söylüyor,” dedi.

Yeni gelenlerden biri yapmacık bir selam sarkıttı ve hiç de dostça olmayan biçimde sırıttı. Dişleri çürüktü. “Ne kaddar da güzel, değil mi? Bir Billibottonlunu yükseldiğini görmek her zaman bir zevktir. Onlara talihsiz sektör insanlarına koltuk çıkma şansı verir. Krediler gibi, mesela. Her zaman yoksullara dağıtacak bir iki kredin vardır, herhalde?”

Sırıtması silinen diğeri, “Ne kadar kredin var, bayım?” diye sordu.

Kasadaki adam, “Hey!” diye atıldı. “Hepiniz çıkın gidin dükkânımdan. Burada bel istemiyorum.”

Raych, “Bela çıkmayacak,” dedi. “Ben gidiyorum.”

Çıkmaya davrandı, ama oturan adam ayağını uzatıp yolunu kesti. “Gitme arkadaş. Sonra mahabbetini özleriz.”

Berbat şeyler olacağından ürken kasadaki adam arka tarafta kayboldu.

Raych gülümsedi. “Dostlar, bir zamanlar Billibotton’dayken,” dedi, “benim ihtiyarla ve anacığımınla beraberdim ve bizi durduran on adam vardı. On. Hepsini

saydım. Onların icabına baktık.”

Biraz önce konuşmuş olan, “Yok yav?” dedi. “Senin moruk on adamın hakkındar mı geldi?”

“İhtiyar mı? Yok. Zamanını boşa harcamazdı. Anacığım onların icabına baktı. Ber ondan iyi iş çıkartabilirim. Sizse sadece üç kişisiniz. Dolayısıyla, kusuruma bakmazsanız, yolumdan çekilin.”

“Hiç kuşkusuz. Kredilerinin tamamını bırakman yeter. Giysilerinin bir kısmı da fena olmaz hani.”

Masadaki adam ayağa kalktı. Elinde bir bıçak vardı.

Raych, “Al işte,” dedi. Bana zaman kaybettireceksiniz.” Koko-buzunu bitirdi ve yar döndü. Sonra, masaya tutunurken sağ bacağı ile yıldırım hızıyla bir tekme attı ve ayağının ucu bıçaklı adamın kasığına şaşmaz bir isabetle indi.

Bıçaklı adam acıyla bağırarak yere yıkıldı. Masa ikinci adamı duvara savurarak ve sıkıştırarak devrildi. Raych bu arada sağ kolunu uzattı, elinin kenarıyla üçüncünün gırtlığına vurunca bu sonuncu da nefesi kesilerek çökekaldı.

Tüm bunlar iki saniye almıştı ve Raych şimdi her iki elinde birer bıçakla ayakta duruyordu. “Şimdi, aranızdan hangisi gelmek ister?” diye sordu.

Ona baktılarsa da yerlerine çivilenmiş gibi kaldılar. Raych, “Bu durumda gidiyorum,” dedi.

Ama arka odaya çekilmiş olan garson yardım çağırması olmalıydı, çünkü garson, “Baş belaları! Beladan başka bir şey değil!” diye feryat ederken dükkâna üç adam daha giriyordu.

Yeni gelenlerin hepsi de, Raych’ın daha önce hiç görmediği tipten, üniformaya benzer bir şeyler giymişlerdi. Pantolonları botların içine sokulmuştu, bol ve yeşil tişörtleri kemerliydi ve kafalarının üzerine, garip görünüşlü yarım küresel şapkalar kondurulmuştu. Her tişörtün sol omzunda, ön tarafta JM harfleri işlenmişti.

Dahl’li gibi görünüyorlardı ama bıyıklarını Dahl usulü bırakmamışlardı. Bıyıkları kara ve kalındı, ama dudak hizasında itina ile inceltilmiş ve iki yana doğru fazla uzatılmamışlardı. Raych içinden onlarla dalga geçti. Kendi bıyığının haşmeti onlarınkinde yoktu, ama kendini temiz ve şık gördüklerini itiraf etmek zorunda hissetti.

Bu üç adamın lideri, “Ben onbaşı Quinber,” diye kendini tanıttı. “Burada nele oluyor?”

Mağlup Billibotton’lılar ayağa kalkmaya çalışıyorlardı, berbat durumdaydılar. Birisi hâlâ iki büklümdü, diğeri boğazını ovuşturuyor ve üçüncüsü sanki omuzları çıkıkmış gibi davranıyordu.

İki adamı kapıyı tutarken, onbaşı kalender bir bakışla onları süzdü. Zarar görmemiş gibi duran tek adama, Raych’a döndü. “Billibotton’lı mısın, evlat?”

“Burada doğdum ve büyüdüm, ama sekiz yıldır başka yerde yaşıyordum.” Billibotton aksanının silinmesine izin verdi, ancak aksan yine de, en azından

onbaşının konuşmasından yankılandığı kadarıyla, tınlamaya devam etti. Dahl'da, Billibotton'dan başka yerler de vardı ve bazıları kibar görünmeye önem verirdi.

Raych, "Güvenlik görevlileri misiniz?" diye sordu. "Giydiğiniz üniformayı hatırladığımı san..."

"Güvenlik görevlileri değiliz. Billibotton'da pek güvenlik görevlisi bulamazsın. Biz Joranum Muhafızları'yız ve burada düzeni biz sağlarız. Bu üçünü tanıyoruz ve onları uyardığımızı. Onlarla ilgileneceğiz. Sorunumuz sensin ahbab. Adın. Kimlik numaran."

Raych onlara bilgiyi verdi.

"Burada ne oldu?"

Raych bunu da anlattı.

"Pekâlâ, senin burada ne işin var?"

Raych, "Bakın," dedi, "beni sorgulama yetkiniz var mı? Güvenlik görevliler değilseniz..."

Onbaşı sert bir sesle, "Dinle," diye emretti. "Yetkileri boş ver. Hepimiz Billibotton'dayız, yetkimiz var, çünkü yetkiyi aldık. Bu üç adamı patakladığını söylüyorsun ve ben sana inanıyorum. Ama bizi dövemezsin. Tabanca taşımamıza izin yok..." ve onbaşı bunu söylerken, yavaşça bir ışın silahı çekti.

"Şimdi, burada ne arıyorsun onu söyle."

Raych içini çekti. Yapması gerektiği gibi doğrudan bir resmi daireye gitseydi, Billibotton ve koko-buz özlemi ile kendini nostaljiye gömmek üzere durmamış olsaydı...

"Önemli bir konuda Bay Joranum'u görmek üzere geldim ve siz de onun örgütünün bir par..."

"Şefi görmeye mi?"

"Evet, onbaşı."

"Üzerinde iki bıçakla mı?"

"Öz savunma için. Bay Joranum ile karşılaştığımda onlar üstümde olmayacaktı."

"Sen öyle diyorsun. Seni göz altına alıyoruz, bayım. Bunu derinlemesine araştıracağız. Zaman alabilir, ama sorun değil."

"Ama buna hakkınız yok. Yasal açıdan po..."

"İyi o zaman, şikâyet edecek birini bul. O zamana dek, bizim elimizdesin."

Bıçaklara el konuldu ve Raych göz altına alındı.

Cleon hologramlarında resmedildiği gibi genç ve yakışıklı sayılmazdı artık. Hologramları hâlâ öyle gösteriyor, ama aynalar başka bir öykü anlatıyorlardı. En son doğum günü alışlageldik tantana ve debdebe ile kutlanmıştı, ama sonuçta kırkıncı doğum günüydü.

İmparator kırk yaşında olmakta yanlış bir şey görmüyordu. Sağlığı mükemmeldi. Biraz kilo almış olsa da bu pek fazla değildi. Periyodik olarak yapılan ve onu biraz cilalayan mini ayarlamalar olmasa yüzü belki biraz daha yaşlı görünecekti.

On sekiz yıldan beri tahttaydı (daha şimdiden yüzyılın en uzun saltanatlarından biri sayılırdı) ve kırk yıl daha hüküm sürmesini ve sonuçta imparatorluk tarihinin en uzun saltanatına sahip olmasını engelleyecek hiçbir şey yokmuş gibi görünüyordu.

Cleon aynaya bir kez daha baktı ve üçüncü boyutu devreye sokmadığı sürece biraz daha iyi göründüğünü düşündü.

Demerzel'i ele alalım. Sadık, güvenilir, vazgeçilmez, çekilmez Demerzel. Onda hiç değişiklik yoktu. Görünümünü korumuştı ve Cleon'un bildiği kadarıyla da mikro cerrahiye hiç başvurmamıştı. Hiçbir zaman genç olmamıştı. Cleon'un babasına hizmet ettiği sırada da genç bir çehresi yoktu ve o sıralar Cleon çocuksu bir imparatorluk prensiydi. Şimdi de genç bir görünümü yoktu. Başlangıçta yaşlı görünmek ve sonrasında değişiklikten kaçınmak daha iyi değil miydi?

Değişiklik!

Demerzel'i, İmparator geviş getirirken öylece orda dikilip durması için değil, belli bir amaçla huzura çağırdığını anımsadı. Demerzel, imparatorca mırıldanmaları, yaşlılık belirtisi olarak görecekti.

"Demerzel," dedi.

"Efendimiz?"

"Bu Joranum denen adam. Onun adını duymaktan bıktım."

"Onun adını duymanız için bir neden yok, Efendimiz. Haberlerde bir süreliğine öne çıkartılıp sonra kaybolup giden olgulardan biri."

"Ama *kaybolmuyor*."

"Bu bazen zaman alır, Efendimiz."

"Onun hakkında ne düşünüyorsun, Demerzel?"

"Tehlikeli, ama belli bir rağbet görüyor. Tehlikeyi arttıran da zaten bu rağbet."

"Onu sen tehlikeli, bense sıkıcı buluyorsak, neden bekleyelim? Kısa yoldar hapsedilemez veya idam edilemez ya da buna benzer bir şey yapılamaz mı?"

"Trantor'daki siyasal durum, Efendimiz, nazik..."

"Her zaman nazik oldu. Sen ne zaman nazik değil dedin ki?"

"Hassas zamanlar yaşıyoruz, Efendimiz. Tehdidi ağırlaştırırsa ona karşı kaba kuvvet kullanmak yararsız olur."

“Bunu sevmedim. Fazla eğitim almamış olabilirim. Bir İmparator’un yoğun eğitim alacak zamanı yoktur, ama her durumda imparatorluk tarihimi bilirim. Tanımlandıkları kadarıyla bu popülistler son iki yüzyılda iktidara birkaç defa el koydular. Her hâlükârda hükmeden İmparator’u basit bir kukla konumuna düşürdüler. Ben bir kukla olmayı arzu *etmiyorum*, Demerzel.”

“Öyle bir duruma düşmeniz düşünülemez, Efendimiz.”

“Sen bir şey yapmazsan bal gibi de düşünülebilir hale gelir.”

“Önlem almaya çalışıyorum, Efendimiz, ama dikkatli bir biçimde.”

“En azından kendini sakınmayan birileri var. Bir ay kadar önce, bir üniversite profesörü, bir *profesör*, potansiyel bir Joranumcu kargaşayı tek başına durdurdu. İleri atıldı ve olanlara dur dedi.”

“Gerçekten de öyle yaptı, Efendimiz. Siz bu olaydan nasıl haberdar oldunuz?”

“Çünkü o ilgimi çeken belli bir profesördü. Nasıl oldu da bana bu olaydan bahsetmemiş olabilirsin?”

Demerzel, neredeyse itaatkâr bir havayla, “Masamdan geçen her önemsiz ayrıntı ile zat-ı alinizi rahatsız etmem doğru olur mu?” dedi.

“Önemsiz mi? Harekete geçen adam Hari Seldon’dı.”

“Adı gerçekten de bu.”

“Bu isim bana tanıdık geliyor. Birkaç sene önce, son On Yıllık Kurultay’da dikkatimizi çeken bir tez sunmamış mıydı?”

“Sunmuştu, Efendimiz.”

Cleon memnun görünüyordu. “Gördüğün gibi benim de bir belleğim var. Her şey için maiyetime bağımlı kalmıyorum. Bu Seldon ile tezi hakkında görüşmüştüm, değil mi?”

“Belleğiniz gerçekten de kusursuz, Efendimiz.”

“Onun fikrine ne oldu? Bir çeşit falcılık aletiydi. Kusursuz belleğim ona ne isim verdiğini aklına getiremiyor.”

“Psikotarih, Efendimiz. Tam anlamıyla bir falcılık usulü değil ama daha çok gelecekteki insanlık tarihini öngörmenin değişik yolları üzerine bir kuramdı.”

“Pekâlâ ne oldu?”

“Hiç, Efendimiz. Zamanında açıkladığım üzere, bu fikrin tamamıyla uygulanamaz olduğu ortaya çıktı. Göz alıcı ama işe yaramaz bir fikirdi.”

“Yine de bu adam olası bir kargaşayı durdurmak üzere harekete geçmeye muktedir. Baştan başarılı olacağını bilmese böyle bir şey yapmayı göze alır mıydı? Bu... Neydi?.. Psikotarihin işe yaradığının kanıtı değil mi?”

“Bu kadarı sadece Hari Seldon’ın gözü kara olduğunun kanıtıdır, Efendimiz. Psikotarih kuramı uygulanabilir olsa bile, tek bir kişi veya eylemi kapsayan sonuçlar vermesi mümkün olmayacaktır.”

“Matematikçi olan sen değilsin, Demerzel, o. Onu yeniden sorgulamamın zaman geldiğini düşünüyorum. Sonuçta, On Yıllık Kurultay’ın başlamasına da fazla zamar

kalmadı.”

“Boşuna bir...”

“Demerzel, ben bunu istiyorum. Yapılmasını sağla.”

“Evet, Efendimiz.”

Raych, belli etmemeye çalıştığı heyecanlı bir sabırsızlıkla, dinliyordu. Artık hatırlamadığı dar sokaklar boyunca götürüldükten sonra, (oysa Raych, eski günlerde, aynı dar sokaklarda yolunu rahatlıkla bulur ve her takipçiyi ekebilirdi) Billibotton'ın labirentlerinde kaybolmuş, uydurma bir hücrede oturmaktaydı.

Yanında duran ve Joranumcu Muhafızlar'ın yeşilini giyinmiş olan adam ya bir misyoner, ya bir beyin yıkayıcı ya da başarısız bir ilahiyatçıydı. Her neyse, adının Sander Nee olduğunu açıklamıştı ve ezbere öğrenildiği belli olan uzun bir öğretiyi koyu bir Dahl aksanı ile vaaz etmekteydi.

“Dahl halkı eşitlik istiyorsa buna layık olduklarını göstermek zorundadır. İyi bir yönetimin, ağırbaşlılığın ve uygun zevklerin her biri bunun icaplarındandır. Saldırganlık ve bıçak çekme, hoşgörü yoksunluklarını haklı göstermek için başkalarının bize karşı yönelttiği suçlamalardır. Kullandığımız kelimelere dikkat etmek ve...”

Raych sözünü kesti. “Sizinle aynı fikirdeyim, Sayın Muhafız. Söylediklerinizin her kelimesine katılıyorum, Nee. Ama, Bay Joranum'u görmem gerek.”

Muhafız yavaşça başını salladı. “Bir randevunuz ya da izniniz olmadır görüşemezsiniz.”

“Bakın, Streeling Üniversitesi'nde önemli bir profesörün, bir matematik profesörünün oğluyum.”

“Ben profesör falan anlamam... Dahl'dan olduğunu söylemiştin değil mi?”

“Elbette ki öyleyim. Konuşmamdan anlayamıyor musun?”

“Büyük bir üniversitede profesör olan bir baban var, öyle mi? Bu pek de mümkün görünmüyor.”

“Eh, o benim üvey babam.”

Muhafız bu sözleri ölçüp biçti ve kafasını salladı. “Dahl'da kimseyi tanıyor musun?”

“Bir Rittah Ana vardı. O beni tanır.” Onunla karşılaştığında çok yaşlıydı. Şimdiye kadar bunamış ya da ölmüş olabilirdi.

“Hiç duymadım.”

Başka kim olabilirdi? Karşısında oturan bu adamın ahmak bilincine işlemesi olası hiç kimseyi tanımış değildi. En iyi arkadaşı Smoodgie adında (en azından ona dair bildiği tek isim buydu) bir çocuktü. Raych, umutsuzluk içinde olsa dahi, kendini “Benim yaşlarımda ve Smoodgie adında birini tanıyor musunuz?” derken hayal edemiyordu.

Sonunda, “Yugo Amaril var,” dedi.

Hafif bir kıvılcım Nee'nin gözlerini aydınlattı. “Kim?”

Raych hevesle, “Yugo Amaril,” dedi. “Üniversitede üvey babam için çalışır.”

“O da bir Dahl'li mi? Üniversitedeki herkes Dahl'li mi?”

“Sadece ben ve o. Bir ısı lağımcısıydı.”

“Üniversitede ne yapıyor?”

“Babam onu sekiz sene önce ısı lağımlarından çekip çıkardı.”

“Eh... soruşturmak için birini gönderirim.”

Raych sabretmek zorundaydı. Kaçsa bile, Billibotton'ın karmaşık geçitlerinde, anında enselenmeden, nereye gidecekti?

Nee'nin daha önce Raych'ı tutuklamış olan onbaşıyla geri dönmesi yirmi dakika aldı. Raych bir parça umutlanmıştı, en azından onbaşının kafası biraz çalışır gibiydi.

Onbaşı, “Kimdi şu tanıdığın Dahl'li?” diye sordu.

“Yugo Amaril, onbaşı, babamın sekiz yıl önce Dahl'da bulduğu ve beraberinde Streeling Üniversitesi'ne götürdüğü bir ısı lağımcısı.”

“Bunu neden yapmıştı?”

“Babam Yugo'nun ısı gömmekten daha önemli şeyler becerebileceğini düşünmüş, onbaşı.”

“Ne gibi?”

“Matematik. O...”

Onbaşı elini kaldırdı. “Hangi ısı lağımında çalışıyordu?”

Raych bir süre düşündü. “O zamanlar küçük bir çocuktum, ama sanırım C-2 olmalı.”

“Yeterince doğru. C-3”

“O halde onun hakkında bilginiz var, onbaşı.”

“Kişisel olarak değil, ama hikâyesi ısı lağımlarında ünlüydü ve ben de oralarda çalıştım. Belki sen de öyle öğrenmişsinizdir. Yugo Amaril'i gerçekten tanıdığına dair bir kanıtın var mı?”

“Bak. Ne yapmak istediğimi anlatmama izin ver. Bir parça kâğıdın üstüne kendimin ve babamın adlarını yazacağım. Sonra bir kelime ekleyeceğim. Bay Joranum yarın burada, Dahl'da olacak. Bay Joranum'un grubunda herhangi bir görevli ile istediğin yoldan temasa geç ve sadece adı, babamın adını ve o tek kelimeyi ona oku. Hiçbir şey olmazsa ben sanırım çürüyene kadar burada kalırım, ama bunun gerçekleşeceğini zannetmem. Aslında beni üç saniye içinde buradan çıkartacaklarına ve senin de bilgiyi yerine ilettiğin için terfi alacağına eminim. Bunu yapmayı reddedersen burada kısılı kaldığımı fark ettiklerinde, ki bunu er ya da geç fark edecekler, kendini olabilecek en kötü belaya batmış bulacaksın. Her neyse, Yugo Amaril'in namı bir matematikçiyle beraber gittiğini biliyorsan, aynı namı matematikçinin babam olduğunu hatırlaman yeter. Adı Hari Seldon'dı.”

Onbaşının yüz ifadesi bu adın ona yabancı olmadığını açıkça dışarı vuruyordu.

“Yazacağın o tek kelime nedir?” diye sordu.

“Psikotarih.”

Onbaşının kaşları çatıldı. “O da nesi?”

“Bunun önemi yok. Dediğimi yap ve ne olacağını gör.”

Onbaşı, bir not defterinden koparılmış küçük bir kâğıt parçasını ona uzattı. “Tamam. Yaz ve olacakları görelim.”

Raych titrediğini fark etti. Neler olacağını bilmeyi inanılmaz ölçüde istiyordu. Bu tamamen onbaşının kiminle konuşacağına ve kelimenin ne derece sihirli olduğuna bağlıydı.

Hari Seldon yağmur damlalarının imparatorluk yer arabasını çepeçevre saran pençelerden süzölmelerini izledi ve dayanılmaz bir özlem yüreğine bir bıçak gibi saplandı.

Bu, Trantor'da geçirdiği sekiz yıl içinde, İmparator'u gezegendeki yegâne açıl alanda ziyaret etmesi için emri aldığı ikinci seferdi ve her iki defasında da hava kötü olmuştu. İlkinde, Trantor'a gelmesinden hemen sonra kötü hava onu ancak irkiltmişti. Bunda bir yenilik yoktu. Ne de olsa ana dünyası Helicon, özellikle de onun büyüdüğü bölgede, fırtınadan yana payına düşenden fazlasını alırdı.

Ama artık uyku saatlerine denk düşen düzenli hafif yağmurların ve bilgisayarın rastgele aralıklarla yarattığı bulut kümelerinden oluşan fırtınaların bu sözde ikliminde sekiz yıl yaşamıştı. Kükreyen rüzgârların yerini meltemler almıştı, aşırı sıcak ve soğuk yoktu; sadece arada sırada gömleğinizin birkaç düğmesini açtıracak veya hafif bir ceketini omzunuza attıracak ufak değişimler. Bu kadar yumuşak farklılıklardan bile şikâyet edildiğini duyduğu olmuştu.

Ama şimdi Hari soğuk gökyüzünden kasvetle inen gerçek yağmuru görüyordu. Yıllardan beridir böyle bir şeye tanık olmamıştı ve bu hoşuna gitmişti, önemli olan da buydu. Bu ona Helicon'daki gençliğinin göreceli olarak tasasız günlerini hatırlatmıştı ve sürücüyü saraya giden uzun yolu tutmaya ikna edip edemeyeceğini düşünüyordu.

Ne mümkün! İmparator onu görmek istemişti ve aşılacak yol, trafik karmaşası olmadan düz bir hatta ilerlense bile, yer arabasıyla yeterince uzundu. İmparatorsa, doğal olarak, beklemezdi.

Bu, Seldon'ın sekiz yıl önce gördüğünden farklı bir Cleon'du. Yaklaşık beş kilo almıştı ve yüzünde asık bir ifade vardı. Ek olarak gözlerinin ve elmacık kemiklerinin etrafındaki teni gerilmiş gibi görünüyordu. Hari biraz fazla kaçmış mikrocerrahi müdahalelerin farkına vardı. Kendince acıdı Cleon'a. İmparator'un bizzat kendisi imparatorluğun tüm ihtişam ve etkisine rağmen, zamanın akışı karşısında çaresizdi.

Cleon bir kez daha Seldon'ı tek başına, ilk karşılaşmalarındaki aynı lüks döşenmiş odada kabul etti. Seldon, etiket gereği, karşısındakinin konuşmasını bekledi.

İmparator, Seldon'ın görünüşünü kısaca tarttıktan sonra, sıradan bir sesle, "Sen gördüğüme sevindim, Profesör," dedi. "Seninle görüştüğüm bir önceki seferde olduğu gibi formaliteleri geçelim."

Seldon resmi bir tavırla, "Evet, Efendimiz," dedi. Sırf İmparator heyecanlı bir anında böyle olmanızı emrettiği için teklifsiz davranmak, bazen tehlikeli olabilirdi.

Cleon hafif bir hareket yaptı ve oda birdenbire canlandı. Masa kendiliğinden kuruldu, yemekler gelmeye başladı. Şaşalayan Seldon ayrıntıları izleyemez haldeydi.

İmparator kayıtsızca, "Benimle yemek yer misin, Seldon?" diye sordu.

Sorusunda bir ricanın resmi tınısı, ama öte yandan da bir emrin baskısı vardı.

Seldon, “Onur duyuyorum, Efendimiz,” dedi. Kuşkuyla etrafına bakındı. Kimsenin İmparator’a soru sormadığını ya da her hâlükârda soru sormaması gerektiğini çok iyi biliyordu, ama çıkışı yoktu. Yavaşça, bir soru yöneltiyormuş gibi görünmemeye çalışarak, “Başbakan bizimle yemeyecek mi?” diye mırıldandı.

Cleon, “Yemeyecek,” dedi. “Şu anda başka görevleri var ve zaten seninle baş başa konuşmak istiyorum.”

Cleon gözlerini ona diker ve Seldon çekine çekine gülümserken, yemeklerini bir süre sessizce yediler. Cleon zalimliği ve hatta sorumsuzluğu ile şöhret yapmış değildi, ama kuramsal olarak Seldon’ı belirsiz bir suçlamayla tutuklatabilir ve eğer İmparator nüfuzunu kullanmayı arzu ederse, davasının yargı önüne gelmesini de engelleyebilirdi. Dikkatten kaçınmak her zaman en iyisiydi, ama şu anda bunu beceremiyordu.

Sekiz sene önce silahlı muhafızlar eşliğinde saraya getirilmesi hiç kuşkusuz daha kötüydü. Yine de bu gerçek Seldon’ı rahatlatmadı.

Sonra Cleon sözü aldı. “Seldon,” dedi. “Başbakan bana iyi hizmet veriyor, yine de zaman zaman insanların kendime özgü fikirlerim olmadığını düşündüklerini hissediyorum. Sen de bu fikirde misin?”

Seldon sakince, “Asla, Efendimiz,” dedi. Karşı çıkmanın yararı yoktu.

“Sana inanmıyorum. Yine de benim kendime göre düşüncelerim var ve Trantor’a ilk geldiğimde evirip çevirdiğin şu psikotarih diye bir şeyin olduğunu hatırlıyorum.”

Seldon, usulca, “Pratik uygulaması olmayan matematiksel bir kuram olduğunu açıkladığımı da hatırladığınıza eminim, Efendimiz,” dedi.

“Öyle demiştin. Hâlâ aynı fikirde misin?”

“Evet, Efendimiz.”

“O zamandan beri bunun üzerinde çalıştın mı?”

“Fırsat düştükçe kurcalıyorum, ama hiçbir şey çıkmıyor. Ne yazık ki karmaşa işe karışıyor ve öngörülebilirlik...”

İmparator onun sözünü kesti. “Uğraşmanı istediğim özel bir sorun var. Kendine biraz tatlı alsana, Seldon. Çok iyi yapmışlar.”

“Efendimiz, sorun nedir?”

“Şu Joranum denen adam. Demerzel, son derece kibarca, bu adamı tutuklatamayacağımı ve taraftarlarını ezmek için kaba güç kullanamayacağımı söylüyor. Böylesi bir yaklaşımın durumu sadece daha da kötüleştireceğini öne sürüyor.”

“Başbakan öyle diyorsa, sanırım gerçekten de öyledir.”

“Ama bu Joranum denen adamı istemiyorum... Her ne olursa olsun onun kuklası olmayacağım. Demerzel hiçbir şey yapmıyor.”

“Elinden geleni yaptığına eminim, Efendimiz.”

“Sorunu yatıştırmaya çalışıyorsa, hiç kuşkusuz beni bundan haberdar etmiyor.”

“Bu, sizin yıpranmanızı engellemekteki doğal eğiliminden kaynaklanıyor olabilir, Efendimiz. Böylesi gerekiyorsa... Başbakan Joranum.”

Cleon sınırsız bir tiksintiyle, “Eğer iktidara gelirse,” dedi.

“Evet, Efendimiz. O takdirde Joranum’a kişisel olarak karşı olduğunuzur bilinmesi pek de akıllıca olmaz. İmparatorluğun bekası uğruna sizin erişilmez kalmanız zorunludur.”

“İmparatorluğun bekasını Joranum’suz güvenceye almayı tercih ederim. Ne nerirsin, Seldon?”

“Ben mi, Efendimiz?”

Cleon sabırsızca, “Sen, Seldon,” dedi. “Psikotarihin salt bir oyun olduğunu söylediğinde sana inanmadığımı söylememe izin ver. Demerzel senin dostun olarak kalıyor. Bunu bilmeyecek kadar salak olduğumu mu düşünüyorsun? O da senden bir Şeyler bekliyor. Senden psikotarihi *bekliyor* ve aptal olmadığımdan onu ben de bekliyorum. Seldon, Joranum’dan *yana* mısın? Doğruyu söyle!”

“Hayır Efendimiz, ondan yana değilim. Onu imparatorluğa tam bir tehdit olarak görüyorum.”

“ok iyi, sana inanıyorum. Anladığım kadarıyla niversite bölgesinde olası bir Joranumcu kargaşayı tek başına durdurmuşsun.”

“Benim için sadece bir igdyd, Efendimiz.”

“Bunu aptallara anlat, bana değil. Sonucu psikotarih aracılığıyla tahmin ettin.”

“*Efendimiz!*”

“İtiraz etme. Joranum konusunda ne yapıyorsun? İmparatorluktan yanaysan bir Şeyler yapman gerek.”

İmparator’un ne kadar bilgisi olduğu konusunda kararsız kalan Seldon dikkatle “Efendimiz,” dedi, “oğlumu Joranum ile görüşmesi için Dahl sektörüne gönderdim.”

“Neden?”

“Oğlum bir Dahl’li. Üstelik kurnazdır. Belki işimize yarayabilecek bir Şeyler bulabilir.”

“Belki mi?”

“Sadece belki, Efendimiz.”

“Bana bilgi vereceksin, değil mi?”

“Evet, Efendimiz.”

“Bir de Seldon, bana psikotarihin sadece bir oyun olduğunu, var olmadığın *anlatma*. Bunu duymak istemiyorum. Joranum hakkında bir Şeyler yapmanı bekliyorum. Ne olabileceğini söyleyemem, ama bir Şeyler yapmak zorundasın. Başka türlüsünü kabul *etmeyeceğim*. Gidebilirsin.”

Seldon Streeling niversitesi’ne, çıktığından çok daha kederli bir ruh halinde geri döndü. Cleon başarısızlığı affetmeyecekmiş gibi konuşmuştu.

Artık her Şey Raych’a bağlıydı.

Raych, pasaklı bir veletken içeri girmeye asla cesaret edemeyeceği bir Dahl resmi dairesinin bekleme odasında oturuyordu. Gerçeği itiraf etmesi gerekirse, yasak bir alana girmiş gibi, kendini biraz endişeli hissediyordu.

Sakin, güvenilir, sempatik görünmeye çalıştı.

Babası ona böyle bir niteliği olduğundan söz etmişse de o asla bunun bilincinde olmamıştı. Olduğu gibi görünmeye biraz fazlaca çaba sarf ederek bir çuval inciri berbat etmek onun için çok doğaldı.

Masasında bilgisayar kullanan memuru gözlerken bir yandan da gevşemeye çalıştı. Memur bir Dahl'li değildi. Aslında Joranum'un babasıyla yaptığı ve Raych'ın da katıldığı görüşmedeki Gambol Deen Namarti'ydi.

Namarti ara sıra, başını masasından kaldırıp, Raych'a düşmanca bir bakış fırlatıyordu. Bu Namarti, Raych'ın sevimliliğine kanacak gibi değildi. Raych bu kadarını anlayabiliyordu.

Raych, Namarti'nin düşmanlığına dostça bir gülümseme ile karşılık vermeyi denemedi. Bu çok yapay görünürdü. Sadece bekledi. Buraya kadar gelmişti. Joranum umduğu gibi gelirse Raych'ın onunla konuşacak bir fırsatı olacaktı.

Joranum sıcak ve güven dolu gülümsemesiyle hızla içeri girdi. Namarti'nin eli kalktı ve Joranum durdu. Raych dikkatle bakar ve boşuna öyle olmadığını göstermeye çalışırken, aralarında alçak sesle konuştular. Raych Namarti'nin görüşmeye karşı çıktığını açıkça görüyordu ve bu da onu bir parça öfkelenmişti.

Sonra Joranum Raych'a baktı, gülümsedi ve Namarti'yi bir kenara itti. Raych, Namarti ekibin beyniyse, açık bir biçimde çekiciliğe sahip olanın Joranum olduğunu kavradı.

Joranum ona doğru ilerledi ve hafifçe nemli, tombul elini uzattı. "Vay, vay, Profesör Seldon'ın genç adamı. Nasılsınız?"

"İyiyim, teşekkür ederim efendim."

"Anladığım kadarıyla buraya gelirken biraz sorun yaşamışsın."

"Pek fazla değil, efendim."

"Babandan bir mesajla geldiğinize inanıyorum. Umarım kararını gözden geçirmiş ve büyük davamızda bana katılmaya karar vermiştir."

"Öyle olduğunu sanmam, efendim."

Joranum kaşlarını biraz çattı. "Onun bilgisi dışında mı geldin buraya?"

"Hayır efendim. Beni o gönderdi."

"Anlıyorum... Aç mısınız evlat?"

"Şu anda değil, efendim."

"O takdirde ben yersem kusuruma bakmazsın, değil mi?" Geniş bir gülümsemeye ekledi: "Olağan yaşamın rahatlıklarına ayıracak fazla zamanım olmuyor."

"Benim için sakıncası yok, efendim."

Berberce bir masaya gittiler ve oturdular. Joranum bir sandviç çıkardı ve bir ısırık aldı. Biraz boğuk bir sesle, “O zaman seni neden gönderdi, evlat?” diye sordu.

Raych omuz silkti. “Sanırım size karşı kullanabileceği bir şeyler bulabileceğimi düşündü. Tüm kalbi ve ruhuyla Başbakan Demerzel’i tutar.”

“Sen tutmuyor musun?”

“Ben Dahl’liyim.”

“Öyle olduğunu biliyorum, Bay Seldon, ama bu ne anlama geliyor?”

“Ezildiğim anlamına geliyor, bundan dolayı sizin yanınızdayım ve size yardım etmek istiyorum. Doğal olarak babamın bunu bilmesini istemem.”

“Bilmesi için bir neden yok. Bana nasıl yardım etmeyi teklif ediyorsun? Masasında öne doğru eğilmiş, kollarını kavuşturmuş ve suratını asarak, kulak kabartan Namarti’ye çabucak bir göz attı. “Psikotarih takında hiçbir şey biliyor musun?”

“Hayır, efendim. Babam bu konuda benimle konuşmaz, konuşsaydı bile anlamazdım. Bu konuda bir yerlere geldiğini de sanmam.”

“Emin misin?”

“Kesinlikle eminim. Bu konudan söz eden, yine Dahl’li olan bir adam, Yugo Amari var. Hiç ilerleme kaydetmediklerine eminim.”

“Ah! Yugo Amaril’i ara sıra görebileceğimi mi düşünüyorsun?”

“Zannetmem. Demerzel’i pek sevmez, ama babama tapar. Onun sözünder çıkmayacaktır.”

“Ama sen çıkarsın, öyle değil mi?”

Raych mutsuz göründü ve inatla, “Ben Dahl’liyim,” dedi.

Joranum öksürdü. “O zaman sana yeniden sormama izin ver. Bana nasıl yardım etmeyi teklif ediyorsun, genç adam?”

“Size söyleyeceğim bir şey var. Belki de inanmayacaksınız.”

“Gerçekten mi? Bir dene. İnanmazsam söylerim.”

“Başbakan Eto Demerzel ile ilgili.”

“Ee?”

Raych etrafına huzursuzca göz gezdirdi. “Beni kimse duyabilir mi?”

“Sadece Namarti ve ben.”

“Tamam öyleyse, dinleyin. Demerzel denen bu adam bir insan değil. O bir robot.”

Joranum, “Ne!” diye patladı.

Raych açıklama gereğini hissetti. “Bir robot mekanik bir adamdır, efendim. İnsan değildir. Bir makinedir.”

Namarti heyecanla söze girdi. “Jo-Jo bu çok gülünç, buna inanma.”

Ama Joranum azarlar gibi kaldırdı elini. Gözleri ışıldıyordu. “Bunu neder söylüyorsun?”

“Babam bir keresinde Mycogen’e gitmişti. Bana orayı anlattı. Mycogen’de robotlar hakkında çok konuşurlarmış.”

“Evet, biliyorum, en azından öyle olduğunu duymuştum.”

“Mycogenliler bir zamanlar ataları ile beraber çok sayıda robotun var olduğuna, ama sonra yok edildiklerine inanırlarmış.”

Namarti gözlerini kıstı. “İyi de, Demerzel’in bir robot olduğunu nereden çıkardın? Bu fanteziler hakkında duyduğum üç beş şeye bakılırsa robotlar metalden yapılmış, öyle değil mi?”

Raych ciddiyetle, “Öyle,” dedi. “Ama duyduğuma göre tam anlamıyla insanlar gibi görünen ve sonsuza dek yaşayabilen birkaç robot...”

Namarti kafasını şiddetle salladı. “Efsaneler! Gülünç efsaneler! Jo-Jo, neden bunlara kulak veriyor...”

Ama Joranum sözünü kesti. “Hayır, G. D., dinlemek istiyorum. Bu efsaneleri ben de duydum.”

“Ama bu saçma, Jo-Jo.”

“‘Saçma’ demekle o kadar aceleci olma. Eğer öyleyse insanlar saçmalık uğruna yaşayıp ölüyor demektir. Önemli olan insanların ne *düşündüğüdür*, gerçekte *neler* olduğu değil... Anlat bana genç adam, efsaneleri bir kenara koyarsak, Demerzel’ir bir robot olduğuna seni inandıran nedir? Robotların var olduğunu farz edelim. C takdirde *Demerzel’in* bir robot olduğunu sana söyleten ne? Bunu sana o mu anlattı?”

Raych, “Hayır, efendim,” dedi.

Joranum, “Bunu sana baban mı anlattı?” diye sordu.

“Hayır efendim. Bu sadece benim düşüncem, ama bundan eminim.”

“Neden? Seni bu kadar emin kılan ne?”

“Salt ondaki gariplik. Değişmiyor. Yaşlanmıyor. Hiçbir duygu sergilemiyor. *Görünüşündeki* bir şeyler onun metalden yapıldığı izlenimini veriyor.”

Joranum koltuğunda ardına yaslandı ve uzunca bir süre Raych’a baktı. Düşüncelerinin uğultusunu duymak neredeyse mümkündü.

Sonunda konuştu. “Bir an için onun bir robot olduğunu düşünelim genç adam,” dedi. “Bunu neden önemsiyorsun? Çok mu önemli?”

Raych, “Elbette,” diye yanıtladı. “Ben bir insanım. İmparatorluğun idaresinin bir robotun elinde olmasına istemiyorum.”

Joranum bu sözleri heyecanla onaylar gibi Namarti’ye döndü. “Duydun mu, G. D. ‘Ben bir insanım. İmparatorluğun idaresinin bir robotun elinde olmasına istemiyorum.’ Onu holovizyona çıkart ve bunu tekrar tekrar söylet ve Trantor’daki herkesin kafasına kazınana kadar konuşur...”

Sonunda nefes almayı beceren Raych, “Hey,” dedi, “bunu holovizyonda söyleyemem. Babamın anlamasına izin...”

Joranum çabucak, “Hayır, tabii ki hayır,” dedi. “Buna izin veremeyiz. Sadece kelimelerini kullanacağız. Başka bir Dahl’li buluruz. Her sektörden kendi aksanıyla konuşan birileri, ama her zaman aynı mesaj: İmparatorluğun idaresinin bir robotun elinde olmasına istemiyorum.”

Namarti, “Ya Demerzel bir robot *olmadığını* kanıtlarsa ne olacak?” dedi.

Joranum, “Öyle mi?” dedi. “Bunu nasıl yapacak? Onun açısından bunu becermek mümkün değil. Psikolojik açıdan olanaksız. Ne yani? Yüce Demerzel tahtın arkasındaki güç, tüm bu yıllar süresince 1. Cleon’un ve ondan önce de Cleon’ur babasının iplerini çekmiş adam değil mi? Bulutlardan aşağıya inip, kendisinin de bir insan evladı olduğunu söyleyerek sızlanacak mı? Bu onu neredeyse bir robot olmak kadar mahveder. G. D., haini köşeye sıkıştırdık ve her şeyi bu müthiş gence borçluyuz.”

Raych kızardı.

Joranum, “Adın Raych’dı, değil mi?” diye sordu. “Partimiz bunu yapabilecek konuma geldiğinde yaptıklarını unutmayacağız. Dahl iyi muamele görecektir ve senin de yanımızda iyi bir konumun olacak. Raych, günün birinde Dahl sektörünün lideri olacaksın ve yaptıklarından pişman olmayacaksın. Şu anda pişman mısın?”

Rach coşkuyla, “Ne münasebet,” dedi.

“O halde babana geri dönmeni sağlayacağız. Ona zarar vermeye niyetimiz olmadığını, kendisine büyük değer verdiğimizizi söylersin. Bunu nasıl öğrendiğin konusunda seçimi sana bırakıyorum. Eğer kullanabileceğimizi düşündüğün başkaca bir şey bulursan, özellikle de psikotarih hakkında, haberimiz olsun.”

“Kuşkunuz olmasın. Ama Dahl’a şans tanınacağını söylediğinizde ciddi miydiniz?”

“Kesinlikle. Sektörler arası eşitlik, evlat. Gezegenler arası eşitlik. Eski ayrıcalık ve eşitsizlik illetlerinin sökülüp atıldığı yeni bir imparatorluk yaratılacak.”

Raych başını hararetle salladı. “Benim istediğim de bu.”

Galaksi İmparator'u Cleon, Küçük Saray'ındaki özel dairesinden imparatorluğu beyni işlevini gören imparatorluk Sarayı'nın sayısız salonlarında yaşayan sayısız maiyetinin bürolarına, kemeraltı yolunu kullanarak gitmekteydi.

Kişisel yaverlerinin pek çoğu, yüzlerinde derin bir endişe ifadesiyle, ardı sıra yürüyorlardı. İmparator başkalarının ayağına gitmezdi. Onları çağırması, onlar da huzuruna gelmişlerdi. Yürüse de asla acele etmez ya da duygusal bir belirti göstermezdi. Nasıl gösterebilirdi ki? O İmparator'du ve bu sıfatla, bir insan olmaktan çok, tüm gezegenlerin simgesiydi.

Yine de şu anda bir insan gibi duruyordu. Sağ elinin sabırsız bir hareketiyle herkesin kenara çekilmesini emretti. Sol elinde parıldayan bir hologram tutuyordu.

Tahta çıkarken, binbir sıkıntı ve çabayla öğrendiği özenli ses tonuna hiç uymayan bir biçimde ve boğulurcasına, "Başbakan," dedi. "Nerede O?"

Yolunun üzerindeki tüm yüksek rütbeli memurların elleri ayaklarına dolaştı, soluk soluğa kaldılar ve ağızlarında bir şeyler gevelemekten kendilerini alamadılar. İmparator öfke içinde, hiç kuşkusuz hepsini uyanıkken karabasan görüyorlarmışçasına korkutarak, yanlarından sürtünürcesine geçti.

Sonunda biraz soluyarak Demerzel'in özel bürosuna daldı ve kelimenin tam anlamıyla haykırdı: "*Demerzel!*"

Demerzel, yüzünde bir parça şaşkınlıkla başını kaldırıp baktı ve yavaşça ayağa kalktı, çünkü İmparator'un huzurunda, özellikle izin verilmedikçe hiç kimse oturamazdı. "Efendimiz?" dedi.

İmparator hologramı Demerzel'in masasının üzerine fırlattı ve, "Nedir bu?" diye sordu. "Bana bunun ne olduğunu söyler misin?"

Demerzel, İmparator'un ona verdiği şeye baktı. Canlı, belirgin, güzel bir hologramdı. Ses bandına kaydedilmiş, belki de on yaşındaki bir çocuğun söylediği kelimeler zar zor duyuluyordu. "İmparatorluğun idaresinin bir robotun elinde olmasına istemiyorum."

Demerzel yavaşça, "Efendimiz," dedi, "bundan bir tane bana da geldi."

"Peki ya başka kimlere gitti?"

"Trantor'da geniş çapta dağıtılan bir el ilanını olduğu izlenimini edindim Efendimiz."

"Evet, ya bu veledin baktığı kişiyi görüyor musun?" Emperyal işaret parmağının görüntü üzerine hafifçe vurdu. "Bu sen değil misin?"

"Benzerlik şaşırtıcı, Efendimiz."

"Senin tanımlamanla *buel ilanının* sırf seni robot olmakla suçlamak amacı taşıdığını düşünürsem yanılır mıyım dersin?"

"Amacı buymuş gibi görünüyor, Efendimiz."

"Yanılıyorsam beni sustur, ama robotlar korku hikâyeleri ve çocuk masallarında

anlatılan efsanevi mekanik insanlardı, değil mi?”

“Mycogenliler’in böyle bir inançları var, Efendimiz, robotların...”

“Mycogenliler ve onların inançlarıyla ilgilenmiyorum. Seni niçin bir robot olmakla suçluyorlar?”

“Sadece bir benzetme olduğuna eminim, Efendimiz. Beni, görüşleri bir makinenin vicdansız hesaplamaları olan, kalpsiz bir adam gibi betimlemek istiyorlar.”

“Bu çok hassas bir durum, Demerzel. Ben bir aptal değilim.” Bir kere daha holograma vurdu. “İnsanları senin gerçek bir robot olduğuna inandırmaya çalışıyorlar.”

“İnsanlar inanmayı tercih ederse bunu engellememiz zor, Efendimiz.”

“Buna izin veremeyiz. Görevinin saygınlığı bunu kaldırmaz. Daha da kötüsü İmparator’un saygınlığı azalır. Aslında ima edilen benim, *benim* Başbakan olarak mekanik bir adamı seçmiş olduğum. Buna katlanmak imkânsız. Bak Demerzel imparatorluk resmi görevlilerine iftira etmeyi yasaklayan *yasalar* yok mu?”

“Evet var. Aburamis’in büyük hukuk kanunnamelerinden kalma oldukça da sert yasalar var, Efendimiz.”

“İmparator’un kendisine iftira etmek ağır suç kabul ediliyor, değil mi?”

“Cezası idamdır, Efendimiz. Evet.”

“Eh, sadece sana değil bana da hakaret ediliyor ve bunu her kim yaptıysa bir an önce idam edilmeli. Bu işin arkasında doğal olarak o Joranum var.”

“Kuşkusuz, Efendimiz, ama bunu kanıtlamak oldukça güç olabilir.”

“Saçma! Yeterince kanıtım var! İdam edilmesini istiyorum.”

“Efendimiz, sorun iftiraya ilişkin yasaların neredeyse asla uygulanmamış olması. En azından bu yüzyılda kesinlikle uygulanmadılar.”

“İşte bunun için toplum bu kadar dengesiz hale geliyor ve imparatorluk temellerine dek sarsılıyor. Yasalar hâlâ geçerli, o halde onları yürürlüğe koy.”

Demerzel, “Efendimiz, bunun akıllıca olup olmadığını bir düşünseniz,” dedi. “Sizin bir zalim ve bir zorba gibi görünmenize yol açabilir. Saltanatınız sevecenlik ve ılımanlık aracılığıyla son derece başarılı ol...”

“Evet, bu yüzden başıma gelenlere bak. Benden biraz da korksunlar. Beni böyle sevmelerindense korkmaları daha iyi.”

“Bunu yapmamanızı ısrarla öneririm, Efendimiz. Ayaklanma başlatacak bir kıvılcıma neden olabilirsiniz.”

“Peki ne yapacaksın? Halkın karşısına çıkıp ‘Bana bakın. Ben robot değilim,’ m diyeceksin?”

“Hayır, Efendimiz, çünkü söylemiş olduğunuz gibi bunu yapmak benim saygınlığımı ve daha da kötüsü sizinkini mahveder.”

“O halde?”

“Emin değilim, Efendimiz. Henüz konu üzerinde iyice düşünmedim.”

“Hâlâ düşünmedin mi? Seldon ile bağlantıya geç.”

“Efendimiz?”

“Emrimi anlamak o kadar zor mu? Seldon ile bağlantıya geç.”

“Onu saraya çağırmamı mı arzu ediyorsunuz, Efendimiz?”

“Hayır, buna zaman yok. Sızılmayacak güvenli bir iletişim hattı kurabileceğini düşünüyorum.”

“Kesinlikle, Efendimiz.”

“O zaman yap. Hemen!”

Seldon, sadece etten ve kemikten yapılmış olduğu için, Demerzel'in özdenetiminde yoksundu. Bürosuna ivedilikle çağırılması ve karıştırıcı devrelerin soluk ve titrek ışıltısı, sıradışı bir şeyler döndüğünün yeterli belirtileriydi. Daha önce de kullanmıştı güvenli hatları, ama söz konusu olan doğrudan imparatorluğun güvenliğiyken değil.

Demerzel'i takdim etmek için bir hükümet memurunun görünmesini bekliyordu. El ilanının yavaş yavaş yükselen patırtısı göz önünde bulundurulursa bundan azını beklemek anlamsız olurdu.

Ama bundan fazlasını da beklemiyordu ve karıştırıcı devrelerin sönük pırıltısı görüntüsünü çevrelerken, İmparator'un bizzat kendisinin, deyim yerindeyse bürosuna girdiğini görmek, afallayan Seldon'ı koltuğuna çiviledi. Ağzı iki karış açık, beceriksizce ayağa kalkmaya çabaladı.

Cleon oturduğu yerde kalmasını sabırsızca işaret etti. "Neler olduğunu biliyor olmalısın, Seldon," dedi.

"Robot hakkındaki el ilanından mı bahsediyorsunuz, Efendimiz?"

"Kastettiğim tam da bu. Ne yapmak gerek?"

Seldon, oturmasına izin verilmesine rağmen, sonunda ayağa kalktı. "Daha fazlası var, Efendimiz. Joranum tüm Trantor'da bu robot konusunda gösteriler düzenliyor. En azından haberlerde duyduğum bunlar."

"Bu haber bana henüz ulaşmadı. Elbette ulaşmaz. İmparator'un olan biteni bilmesi şart mı?"

"Endişelenmesi gereken İmparator değil, Efendimiz. Eminim ki Başbakan..."

"Başbakan hiçbir şey yapmayacak, beni haberdar bile etmiyor. Size ve psikotarihinize başvuruyorum. Ne yapılması gerektiğini bana anlat."

"Efendimiz?"

"Senin oyununa gelmeyeceğim, Seldon. Psikotarih üzerinde sekiz senedir çalışıyorsun. Başbakan bana Joranum'a karşı yasal takibatta bulunmamam gerektiğini söylüyor. İyi o zaman, ne yapacağım?"

Seldon kekeleydi. "E-Efendimiz! Hiçbir şey!"

"Bana diyecek hiçbir şeyin yok mu?"

"Hayır, Efendimiz. Demek istediğim o değil. Sizin hiçbir şey yapmamanız gerektiğini kastediyorum. *Hiçbir şey!* Başbakan, size yasal takibatta bulunmamanızı söylemişse, son derece haklıdır. Bu sadece durumu daha kötüleştirir."

"Pekâlâ. Durumu ne iyileştirir?"

"Sizin açınızdaki hiçbir şey yapmamak. Başbakan için hiçbir şey yapmamak. Hükümet içinse Joranum'un istediği gibi davranmasına izin vermek."

"Bunun nasıl bir yararı olacak?"

Seldon sesindeki çaresizliği gizlemeye çalışarak. "Bunu kısa sürede göreceğiz,"

dedi.

İmparator, tüm öfke ve kızgınlığı bedeninden akıp gidercesine duraksadı. “Ah!” dedi. “Anlıyorum! Duruma iyice hakim oldunuz!”

“Efendimiz! Ben bunu söy...”

“Söylemenize lüzum yok. Yeteri kadar duydum. Duruma iyice hakimsiniz, ama ben sonuç istiyorum. İmparatorluk Muhafızları ve silahlı kuvvetler hâlâ emrimde. Bana sadık kalacaklar ve iş çığırından çıkarsa tereddüt etmeyeceğim. Ama ilk önce size şans tanıyacağım.”

Görüntüsü kayboldu ve Seldon, görüntünün bir an önce olduğu alana boş boş bakarken, oturdu kaldı.

Sekiz yıl önceki Kurultay’da psikotarihten söz ettiği o lanetli ilk andan bu yana, hakkında tedbirsizce konuştuğu bu şeye sahip olmadığı gerçeğiyle yüz yüze kalmak zorundaydı.

Elinde olan Yugo Amaril’in sezgi dediği bazı düşüncelerin çılgın hayaletinden başka bir şey değildi.

Joranum iki gün içinde, kısmen kendi başına, kısmen de yardımcıları aracılığıyla Trantor'un altını üstüne getirdi. Hari'nin Dors'a homurdanarak söylediği gibi bu askeri yetkinliğin tüm alametlerini taşıyan bir kampanyaydı. "Eskiden doğmuş olsa savaş amirali olurdu," dedi. "Siyasette harcanıyor."

Dors, "Harcanıyor mu?" diye sordu. "Bu hızla kendini bir haftada Başbakan ve eğer arzu ederse iki haftada da İmparator bulur. Askeri garnizonlardan bazılarının onu desteklediğine ilişkin raporlar var."

Seldon başını salladı. "Çökecek, Dors."

"Ne? Joranum'un partisi mi, yoksa imparatorluk mu?"

"Joranum'un partisi. Robot hikâyesi, özellikle de bu el ilanının etkili kullanımı sayesinde, bir anlık heyecan yarattı ama biraz mantık, biraz soğukkanlılık ve kamuoyu ne kadar gülünç bir suçlama olduğunu anlayacak."

Dors sinirli sinirli, "Ama, Hari," dedi, "*bana* rol yapmana gerek yok. Bu gülünç bir hikâye *değil*. Joranum Demerzel'in bir robot olduğunu nasıl fark edebildi?"

"Ah, *o mu*? Nasıl olsun, Raych anlattı."

"Raych!"

"Evet, öyle. İşini çok iyi yaptı ve günün birinde Dahl'ın sektör lideri olma vaadiyle güven içinde geri döndü. Doğal olarak ona inandılar. İnanılır olacağını biliyordum."

"Raych'a Demerzel'in bir robot olduğunu anlattığını ve bu haberi Joranum'a aktarmasını söylediğini mi demek istiyorsun?" Dors dehşet içindeydi.

"Hayır, bunu yapamazdım. Demerzel'in bir robot olduğunu Raych ya da başka hiç kimseye anlatamam, biliyorsun. Raych'a, yapabildiğimce kesin bir tavırla Demerzel'in bir robot olmadığını anlattım ve bu kadarı bile yeterince zor oldu. Ama ondan Joranum'a Başbakan'ın bir robot olduğunu anlatmasını istedim. Böylece, inanmaya ve kamuoyunun da kendisi ile beraber inanacağına baştan kaniydi."

"Ne yani, inanmayacaklar mı?"

"Pek inanmayacaklar. İlk şok geçince, bunun deli saçması bir masal olduğunu anlayacak veya kanaat getirecekler. Demerzel'i imparatorluğun kilit bölgelerinde ve Trantor'un her sektöründe yayınlanacak bir uzayaltı holovizyon konuşması vermeye ikna ettim. Robot konusu dışında her şeyden bahsedecek. Hepimiz böylesi bir konuşmayı doldurmaya yetecek kadar kriz olduğunu biliyoruz. Sonra, en sonunda, ona el ilanı hakkında bir soru yöneltilecek ve bir tek kelimeyle bile yanıt vermeye gerek görmeyecek. Sadece gülmesi yeterli olacak."

"Gülmesi mi? Demerzel'in güldüğünü bilmiyordum. Neredeyse hiç gülümsemez."

"Bu sefer, gülecek Dors. Hiç kimsenin bir robotun yapacağını asla hayal edemediği tek şey bu. Holografik masalarda robotları gördün, değil mi? Her zaman söyleneni olduğu gibi algılayan, duygudan yoksun, insanlık dışı gibi gösteriliyorlar. İnsanların onlardan kesinlikle bekledikleri de bu. Onun için Demerzel'in sadece

gölmesi yetecek. Bunun da ötesinde Mycogen'in dini lideri, Güneşin Efendisi On Dört'ü hatırlıyor musun?"

"Elbette hatırlıyorum. Söyleneni olduğu gibi algılayan, duygudan yoksun, insanlık dışı adamın biriydi. Üstelik hiç de gülmezdi."

"Bu sefer de gülmeyecek. Meydandaki o düzenden beri bu Joranum konusunda bir dolu çalışma yaptım. Joranum'un gerçek adını biliyorum. Nerede doğduğunu, anne babasının kim olduğunu, eğitimi nerede yaptığını ve gerisini biliyorum. Tüm bunlar belgeleri ve kanıtlarıyla Güneşin Efendisi On Dört'e gitti. Güneşir Efendisi'nin kaçaklardan hoşlandığını sanmıyorum."

"Bağnazlığa geçit vermeyi istemediğini söylemiştin sanırım."

"İstemiyorum. Bilgiyi holovizyonculara verseydim öyle yapmış olurdu, ama her hâlükârda ait olduğu yere, Güneşin Efendisi'ne verdim."

"O da bağnazlığı ateşledi."

"Elbette böyle bir şey yapmadı. Ne derse desin, Trantor'da hiç kimse Güneşir Efendisi'ne metelik vermez."

"Öyleyse amacın ne?"

"Bunu hep beraber göreceğiz, Dors. Durumu psikotarihsel açıdan analiz etmedim. Böylesi bir yaklaşım olabilir mi onu bile bilmiyorum. Sadece yargımın doğru çıkacağını umuyorum."

Eto Demerzel güldü.

Bunu ilk kez yapmıyordu. Dinlenmesi olanaksız bir odada Hari Seldon ve Dors Venabili ile baş başa oturdu ve arada bir, Hari'den aldığı işaret üzerine, güldü. Bazen ardına yaslanıyor ve katılırcasına gülüyordu, ama Seldon başını iki yana salladı. "Bu hiç de inanılır durmuyor."

Onun için Demerzel gülümsedi ve sonra da ağırbaşlılıkla güldü. Seldon suratını astı. "Şaşırdım kaldım," dedi. "Sana komik fıkralar anlatmanın bir yararı yok. Pü noktasını ancak mantıkla yakalıyorsun. Sesi ezberlemekten başka çaren yok."

Dors, "Holografik bir kahkaha kaydı kullan," dedi.

"Hayır! Bu asla Demerzel olmaz. Laklak etmesi için para almış bir avuç salağın yakışır. Benim istediğim bu değil. Demerzel, yeniden dene."

Demerzel, Seldon, "Tamam, o halde, sesi hafızana al ve soru yöneltildiğinde oynat," deyinceye kadar yeniden denemeye devam etti. "Eğleniyor gibi görünmen gerek. Ciddi bir suratla, ne kadar becerikli olursan ol, kahkaha sesini çıkartamazsın. Bir parça, sadece bir parça gülümse. Ağzının kenarını geriye doğru çek." Demerzel'in ağzı bir gülümseme oluşturana dek yavaşça genişledi. "Fena değil. Gözlerine bir parıltı koyabilir misin?"

Dors içerlemişçesine, "Parıltı derken neyi kastediyorsun?" diye sordu. "Kimsenin gözlerini parıldatamaz. Bu bir benzetme anlatımıdır."

Seldon, "Hayır, değildir," dedi. "Keder, hayret, neşe ya da her neyse ondan gözler hafifçe sulanır ve ışığın gözyaşı birikintisinden yansıması bunu oluşturur."

"İyi de, sen cidden Demerzel'in gözyaşı çıkartacağını mı umuyorsun?"

Demerzel kayıtsızca, "Gözlerim genel temizleme için biraz, sadece gerektiği kadar gözyaşı üretir," dedi. "Yine de, belki eğer gözlerimin hafifçe tahriş olduğunu hayal edersem..."

Seldon, "Dene," dedi. "Zararı olmaz."

Böylece uzayaltı holovizyondaki konuşma sona erdiğinde ve ciddi, konunun özüne inen, bilgi veren ve cafcıflı kelimelerle süslenmemiş cümleler milyonlarca gezegene ışık hızının binlerce katında dağıldığında, Demerzel soruları yanıtlamaya hazır olduğunu açıkladı.

Fazla beklemesi gerekmedi. Gelen ilk soru, "Sayın Başbakan, siz bir robot musunuz?" oldu.

Demerzel sadece sakin sakin baktı ve gerilimin artmasına izin verdi. Sonra gülümsedi, bedeni hafifçe sarsıldı ve güldü. Katılırcasına, gürültülü bir kahkaha değildi ama bir hayal anının zevkini çıkartan birinin gür kahkahasıydı. Bulaşıcıydı da. İzleyiciler kıkırdadılar ve sonra onunla beraber güldüler.

Demerzel gülüşmelerin dinmesini bekledi ve sonra, gözleri ışıldarken, "Gerçekter de buna yanıt vermek zorunda mıyım? Bunu yapmam gerekli mi?" dedi. Ekrrar

kararırken hâlâ gülümsüyordu.

Seldon, "İşe yaradığına eminim," diye konuştu. "Doğal olarak durum hemen tersine dönmeyecek. Böyle şeyler zaman alır. Ama artık olaylar doğru yönde geliyor. Bunu üniversite meydanında Namarti'nin konuşmasını durdurduğumda fark etmiştim. Ben aleyhimdeki ortama rağmen karşısına cesaretle çıkıncaya kadar izleyenler onun tarafını tutuyordu, ama ben meydan okuduktan hemen sonra saf değiştirmeye başladılar."

Dors kuşkuyla, "Bunun da benzeri bir hal olduğunu mu düşünüyorsun?" diye sordu.

"Tabii. Elimde Psikotarih yoksa, benzerlikleri ve sanırım doğarken veriler beynimi kullanabilirim. Her yandan suçlamalarla başbakanın üzerine yükleniyorlardı ve o bunları, bir robota en az yakışan bir hareketle, bir gülümseme ve bir kahkaha ile karşıladı ki bu da kendi başına bir yanıtı. Sempatı doğal olarak onun tarafına kaymaya başladı. Hiçbir şey bunu durduramaz. Ama bu da sadece bir başlangıç. Güneşin Efendisi On Dört'ü beklememiz ve söyleyeceklerini işitmemiz gerekiyor."

"Bu konuda da emin misin?"

"Tümüyle."

Tenis Hari'nin en sevdiği sporlardan biriydi, ama başkalarını izlemektense oynamayı tercih ederdi. Bundan dolayı, spor giyinmiş İmparator Cleon topu çevirmek için kort boyunca koşarken, sabırsızca seyretti. Oynanan aslında İmparatorlarca tutulduğu için böyle adlandırılan ve sapına uygun basınç uygulanarak açısı hafifçe değiştirilebilen bilgisayarlı bir raketin kullanıldığı imparatorluk tenisiydi. Hari bu tekniği geliştirmeyi birçok sefer denemiş ama bilgisayarlı rakete hakim olmanın bayağı bir alışkanlık gerektirdiğini keşfetmişti. Oysa Hari Seldon'ın zamanı, açıkçası havadan sudan bir uğraş için, fazla değerliydi.

Cleon topu geri çevrilemez bir yere attı ve oyunu kazandı. İzleyen memurların özenli alkışları altında koşarak korttan çıktı. Seldon ona, "Tebrikler, Efendimiz," dedi. "Muhteşem bir oyun çıkarttınız."

Cleon kayıtsızca, "Öyle mi düşünüyorsun, Seldon?" dedi. "Hepsi de öyle tedbirlile ki kazanmama izin veriyorlar. Oyundan hiç zevk almıyorum."

Seldon, "Bu durumda, Efendimiz, rakiplerinize daha çetin oynamaların emredebilirsiniz," dedi.

"Yararı olmaz. Yine de kaybetmek için ellerinden geleni yaparlar. Yenseler bile kaybetmek beni anlamsız zaferimden daha çok sıkar. İmparator olmanın kendine özgü dertleri var, Seldon. İmparator olmayı başarabilseydi Joranum da bunu anlardı.."

Özel duş yerine girerek gözden kayboldu. Bir süre sonra fırçalanmış, kurulanmış ve daha resmi giyinmiş olarak belirdi.

Çevresindekileri eliyle uzaklaştırarak, "Şimdi, Seldon," dedi, "tenis kortu baş baş konuşmak için son derece uygun bir yer ve hava şahane, onun için içeri girmeyelim. Şu Güneşin Efendisi On Dört'ten gelen Mycogen mesajını okudum. İşe yarar mı?"

"Tamamıyla. Siz de okudunuz. Joranum Mycogenli bir kaçak olarak lanetlendi ve en ağır dille kâfirlikle suçlanıyor."

"Bu onun işini bitirir mi?"

"Önemi onarılamaz biçimde azaltır, Efendimiz. Artık Başbakan'ın robotluğu hakkındaki çılgınca hikâyeyi kabul eden pek az kişi kaldı. Daha da ötesi, Joranum bir yalancı ve numaracı, hatta daha da beteri yalanı yakalanan biri olarak ifşa edildi."

Cleon düşünceli, düşünceli, "Yalanı yakalandı, evet," dedi. "El altından iş çevirmel kurnazlık sayılıyor ve hayranlık uyandırıcı olabiliyorken yakalanırsan aptal yerine konuyorsun ve bu da hiçbir zaman saygın değil."

"Durumu az ve öz ifade ettiniz, Efendimiz."

"O takdirde Joranum artık bir tehlike arz etmiyor."

"Bundan emin olamayız, Efendimiz. Şimdi bile yeniden güç kazanabilir. Hâlâ bir örgütü var ve taraftarlarının bir kısmı ona sadık kaldı. Tarih bunun kadar, hatta daha kötü yenilgilerden sonra yeniden ayağa kalkan erkek ve kadınların örneklerini

zikreder.”

“Bu durumda, Seldon, onu idam ettirelim.”

Seldon kafasını salladı. “Bunu önermem, Efendimiz. Bir şehit yaratmak veya kendinizi bir zorba gibi göstermek istemezsiniz.”

Cleon’un kaşları çatıldı. “İşte şimdi Demerzel gibi konuştun. Ne zaman zorlu bir eyleme niyetlensem, ‘zorba’ kelimesini mırıldanır. Benden önce kaba kuvvete başvuran ve bunun sonucunda takdir gören, üstelik güçlü ve kararlı kabul edilen imparatorlar oldu.”

“Hiç kuşkusuz, Efendimiz, ancak karışık zamanlarda yaşıyoruz. Ayrıca idam gerekli de değil. Sizi aydın ve merhametli gösterecek bir yoldan amacınıza ulaşabilirsiniz.”

“Aydın göstermek mi?”

“Aydınsınız demek istedim, Efendimiz. Dilim sürçtü. Joranum’u idam ettirmek intikam almak olur ki bu da onursuz bir davranış olarak görülebilir. Oysa ki İmparator olarak insanların hepsinin inançları karşısında şefkatli, hatta babacan bir tavır takınırsınız. Ayırım yapmazsınız, çünkü siz herkesin imparatorusunuz.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Demek istediğim, Efendimiz, bu Joranum Mycogenliler’in duyarlılıklarını yaraladı ve siz de, onların arasında doğmuş biri olduğundan, bu günah karşısında dehşete kapıldınız. Joranum’u, Mycogenliler’e teslim edip hakkından gelmeyi onlara bırakmaktan daha iyi ne yapabilirsiniz? Bir İmparator’a yakışır dikkatinizden dolayı alkışlanacaksınız.”

“Mycogenliler de onu idam ederler, öyle mi?”

“Bunu yapabilirler, Efendimiz. Küfre karşı yasaları fazlasıyla serttir. En iyi durumda ömür boyu ağır kürek cezası alır.”

Cleon gülümsedi. “Çok güzel. Ben, insancılık ve hoşgörüden dolayı takdir toplayacağım, onlarsa işin pis tarafını yapacaklar.”

“Joranum’u gerçekten de onlara teslim ederseniz, öyle yaparlar Efendimiz. Ancak bu yine de bir şehit yaratacaktır.”

“Şimdi aklımı karıştırdın. Ne yapmamı istiyorsun?”

“Joranum’a seçme hakkı tanıyın. İmparatorluğunuzdaki herkesin huzuruna olan saygınızın sizi, Mycogenliler’in fazlaca sert olabileceği yönündeki insancıl çekinceleriniz olmasa, onu Mycogenliler’e teslim etmeye zorladığını söyleyin. Bu nedenle de bir seçenek olarak hayatının geri kalanını barış içinde ve gözden ırak geçirmek üzere, geldiğini öne sürdüğü küçük ve sapa gezegene; Nishaya’ya sürgün edilmeyi kabul edebilir. Doğal olarak göz hapsinde tutulmasını sağlarsınız.”

“Bu kadarı sorunu çözer mi?”

“Kesinlikle. Joranum Mycogen’e dönmeyi tercih ederse intihar etmiş sayılır, ancak benim gözüme intihara meyilli birisi gibi görünmedi. Kesinlikle Nishaya’ya

sececektir ve bu her ne kadar izlenecek en mantıklı yol olsa da aynı zamanda pek yiğitçe de sayılmaz. Nishaya'da bir mülteci olarak imparatorluğa el koymayı amaçlayan bir hareketi yönetemez. Taraftarlarının dağılacağına eminim. Bir şehidi kutsal bir şevkle izleyebilirler, ama bir korkağın peşi sıra gitmek gerçekten de zordur.”

“Hayret! Bütün bunları nasıl becerdin, Seldon?” Cleon'un sesinde belirgin bir hayranlık ifadesi vardı.

Seldon, “Şey,” dedi, “mantıklı seçenekleri ince...”

İmparator aniden, “Boş ver,” diye kesti. “Bana gerçeği anlatacağını ya da bunu yapsan bile anlayabileceğimi sanmıyorum, ama sana şu kadarını söyleyeyim. Demerzel istifa ediyor. Son kriz onu biraz fazla zorladı ve ben de onun çekilme zamanının geldiği düşüncesine katılıyorum. Ama Başbakansız yapamam ve bu andan itibaren de Başbakan sensin.”

Seldon, birbirine karışan şaşkınlık ve dehşet duygularıyla “*Efendimiz!*” diye haykırdı.

Cleon sakın sakın, “Başbakan Hari Seldon,” dedi. “İmparator böyle arzu ediyor!”

Demerzel, “Korkma,” dedi. “Benim önerimdi. Burada çok uzun süre kaldım ve birbirini izleyen krizler Üç Yasa’yı dikkate almanın beni felce uğrattığı noktaya ulaştı. Yerime senin geçmen mantıklı olur.”

Seldon ateşli bir tavırla, “Ardıl olarak mantıklı seçenek ben değilim,” dedi. “Bir imparatorluğun yönetilmesi konusunda ne biliyorum ki? İmparator *benim* bu krizi psikotarihle çözdüğüme inanacak kadar aptal. Ben elbette böyle bir şey yapmadım.”

“Bunun önemi yok, Hari. Psikotarih yanıtına sahip olduğun *ainanıyorsa* seni hevesle takip edecektir ve bu da seni iyi bir Başbakan kılar.”

“Beni doğrudan yok oluncaya kadar takip edebilir.”

“Bana sağduyun ya *dasezgin*, psikotarihle ya da onsuz, seni doğru yolda tutacak gibi geliyor.”

“Ama sensiz ne yapacağım... Daneel?”

“Beni böyle çağırdığın için sana teşekkür ederim. Ben artık Demerzel değil, sadece Daneel'im. Ben olmadan ne yapacağına gelince. Joranum'un eşitlik ve toplumsal adalet fikirlerinden bir kısmını uygulamaya ne dersin? Bu konularda ciddi olmayabilir, onları sadece sadakat elde etmekte kullanmış olabilir, ama bunlar kendi başına kötü düşünceler değil. Üstelik bunlar Raych'ın sana yardım etmesini sağlar. Joranum'un fikirlerinden etkilenmesine rağmen sana bağlı kaldı ve kendini paramparça ve yarı yarıya ihanet etmiş hissediyordur. Ona böyle olmadığını göster. Ayrıca, İmparator seni ruhu ve bedeni ile destekleyeceğinden, psikotarih üzerinde daha yoğun çalışabilirsin.”

“Ama *sen* ne yapacaksın, Daneel?”

“Galakside yapmam gereken başka işler var. Sıfırınca Yasa hâlâ geçerli ve bunun nasıl bir şey olduğunu belirleyebildiğim ölçüde, insanlığın iyiliği için çaba göstermeliyim. Bir de Hari...”

“Evet, Daneel?”

“Dors seninle kalacak.”

Seldon başını salladı. “Evet, Dors yanımda olacak.” Daneel'in güçlü elin kavramadan önce bir an durdu. “Güle güle, Daneel.”

Daneel, “Güle güle, Hari,” diye yanıtladı.

Bu sözlerden sonra robot döndü, ağır Başbakanlık kaftanı hışırdarken saray koridoru boyunca başı yukarıda, omuzları dimdik yürüyerek uzaklaştı.

Seldon, Daneel gittikten sonra, düşüncelere dalmış halde, birkaç dakika orada öylece dikildi. Sonra ani bir hareketle Başbakan'ın dairesine doğru yöneldi. Seldon'ın Daneel'e söyleyeceği bir şey daha vardı. Hepsinin arasında en önemlisi.

Seldon yumuşak ışıkla aydınlatılmış koridordan içeri girmeden önce tereddüt etti. Ama oda boştu. Koyu renk elbisesi bir iskemlenin üstüne asılmıştı. Başbakanlık odası Hari'nin robota son kelimeleri ile yankılandı. “Güle güle, dostum.” Etc

Demerzel gitmişti, R. Daneel Olivaw yoktu artık.

2. KISIM

CLEON I

CLEON 1— ...Yönetimi altında, Birinci Galaksi İmparatorluğu makul oranda birleşik ve müreffeh olduğu son İmparator olarak sıklıkla övgü toplasa da, 1. Cleon'un çeyrek yüzyıllık saltanatı sürekli bir gerileme dönemidir. İmparatorluğun gerilemesi, o zamanlar herhangi bir kişinin başa çıkabilmesi için çok fazla olan siyasal ve ekonomik etkenlere dayandığından, onun doğrudan sorumluluğu olarak görülemez. Başbakanlarının seçiminde talihliydi... Eto Demerzel ve sonra da psikotarih konusunda güvenini asla kaybetmeyen Hari Seldon. Cleon ve Seldon, son Joranumcu komplonun hedefleri olarak, bu olayın gariף tepe noktasında...

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

1

Mandell Gruber mutlu bir adamdı. En azından Hari Seldon'a öyle görünüyordu Seldon onu izlemek için sabah yürüyüşünü kesti.

Gruber, Seldon'dan birkaç yaş daha genç, kırklı yaşlarının sonlarında gibiydi. İmparatorluk Sarayı'nın bahçesinde çalışmaktan beli bir parça büküktü, ama kum rengi, seyrek saçlarının pek ödemediği pembe bir kafa derisinin aşağısında neşeli, sinekkaydı tıraşlı bir yüzü vardı. Ağaçların yapraklarını haşere istilasını belirtilerini izlemek için gözden geçirirken kendi kendine yavaşça ıslık çalıyordu.

Doğal olarak baş bahçıvan değildi. İmparatorluk Sarayı bahçesi baş bahçıvanı devasa imparatorluk kompleksinin binalarından birinde, emrinde bir erkek ve kadın ordusuyla şatafatlı bürosuna kapanmış üst dereceli bir memurdu. Saray bahçesini yılda bir ya da iki defadan fazla teftiş etmesi olasılığı yok gibiydi.

Gruber de bu ordudakilerden biriydi sadece. Seldon onun unvanının birinci sınıf bahçıvan olduğunu biliyordu ve bu unvanı bileğinin hakkıyla ve otuz yıllık sadakat dolu hizmetiyle almıştı.

Seldon mükemmel derecede düzgün çakıl döşenmiş patikada duraklarken ona seslendi: "Harika bir gün daha, Gruber."

Gruber başını kaldırdı ve gözleri ışıldadı: "Gerçekten de öyle, Sayın Başbakan ve kümeslerinde kapalı kalacaklara acıyorum."

"Benim de birazdan başıma geleceği gibi, öyle mi?"

"Sizin pek acınacak tarafınız yok, Sayın Başbakan, ama böylesi bir günde şu binaların içine gömülecekseniz, bırakın da biz şanslılar size bir parça acıyalım."

"Durumumu anladığın için teşekkür ederim, Gruber, ancak biliyorsun kubbenin altında yaşayan kırk milyar Trantorlumuz var. Onların tümü için de üzülüyor musun?"

"Evet, öyle. Bir bahçıvan olarak sınıflandırılabilmemi sağladığından dolayı, Trantor dışında doğduğuma minnettarım. Bu dünyada açık havada çalışan birkaç kişiyiz, ama ben şanslı azınlıktan biri olarak buradayım işte."

"Hava her zaman böylesine mükemmel değildir."

"Bu doğru. Sağanak yağmurlarda ve uğuldayan rüzgârlarda da dışarıda kaldığım oldu. Yine de, uygun şekilde giyindiğiniz sürece... Bakın..." Gruber kollarını saray

bahçesinin engin alanını kucaklamak istermiş gibi ve gülümsemesi kadar genişçe iki yana açtı. “Dostlarım, ağaçlar, çimenler, bana arkadaşlık edecek her türden hayvan ve kış ortasında bile geometrik şekilde büyümelerini teşvik ettiğim bitkiler var. Bahçelerin geometrisini hiç gördünüz mü, Sayın Başbakan?”

“Tam şu anda ona bakıyorum, değil mi?”

“Ben, gerçekten de tamamını takdir edebilmeniz için yukarıdan görünüşlerini (ki fevkaladedir) kastediyorum. Yüzyıldan fazla bir zaman önce Tapper Savand tarafından planlanmışlar, o günden beri pek az değiştirildiler. Tapper büyük bir bahçecilik uzmanıydı, en büyüğüydü ve benim gezegenimden geliyordu.”

“Anacreon’du değil mi?”

“Öyle. Galaksinin kenarında, yabanıl yaşamın hâlâ var olduğu ve hayatın tatlı olduğu, uzak bir gezegen. Buraya, hali hazırdaki Baş Bahçıvan eski İmparator tarafından göreve getirildiği sırada, henüz toy bir çocukken geldim. Şimdi de doğal olarak bahçeleri yeniden tasarlamaktan söz ediyorlar.” Gruber derin derin iç çekti ve başını salladı. “Bu bir hata olur. Şu anda mükemmel oranlarda oldukları için tamamına dengeliler, gözü ve ruhu okşuyorlar. Ama bahçelerin geçmişte zaman zaman yeniden tasarlanmış oldukları bir gerçek. İmparatorlar bahçelerin eski halinden bıkmıyor ve nedense yenisi daima daha iyi olacakmış gibi, hep yeni biçimler bulmaya çalışıyorlar. Ömrü bol olsun, şimdiki İmparatorumuz da Baş Bahçıvanla birlikte yeniden biçimlendirmeyi planlıyor. En azından bahçıvanlar arasında dolaşan söylenti bu.” Bunu, sanki saray dedikodusunu yaymaktan utanıyormuş gibi, çabuk çabuk eklemiştir.

“Belki de bu dediğin yakın gelecekte gerçekleşmez.”

“Umarım gerçekleşmez, Sayın Başbakan. Yapmakta olduğunuz yürek paralayıcı işlerden başınızı biraz olsun kaldırabilme şansınız olursa, lütfen bahçelerin tasarımını inceleyin. Ender rastlanır bir güzelliktedir ve bana kalsa bu yüzlerce kilometre karenin hiçbir tarafında, ne bir yaprağı, ne bir çiçeği, ne de bir tavşanı yerinden etmek gerekir.”

Seldon gülümsedi. “Kendini işine adanmış bir adamsın, Gruber,” dedi. “Günün birinde Baş Bahçıvan olursan hiç şaşmam.”

“Kader beni bundan korusun. Baş Bahçıvan ne taze hava soluyor, ne de doğal görüntüleri görüyor ve doğa hakkında öğrendiği her şeyi de unutuyor. Orada yaşıyor,” Gruber küçümseyerek idare binasını işaret etti, “ve artık yardımcılarından biri onu dışarıya sürükleyip, birine parmağını koyarak, diğerine de elini daldırarak göstermediği sürece bir çalılığı dereden ayırt edebileceğini zannetmem.”

Gruber bir an için aşağılamasını tükürerek gösterecekmiş gibi durdu, ama tükürmeye kıyabileceği bir yer bulamadı.

Seldon sessizce güldü. “Gruber, seninle konuşmak çok hoş. Günlük işlerin altında ezildiğimde senin yaşam felsefeni dinlemek için birkaç dakika ayırmak hoşuma gidiyor.”

“Ah, Sayın Başbakan, ben filozof falan değilim. Doğru dürüst eğitim görmedim.”

“Bir filozof olmak için eğitime ihtiyaın yok. Etkin bir zihin ve yaşam deneyimi yeter. Kendine iyi bak, Gruber. Seni bir anda terfi ettirebilirim.”

“Beni tam da olduğum halde bırakırsanız size tüm kalbimle minnettar kalırım, Sayın Başbakan.”

Seldon yürüyüp giderken gülümsüyordu, ama aklı bir kere daha güncel sorunlara yönelince gülümsemesi kayboldu. Başbakan olarak on yıl geçirmişti. Seldon'ın bu konumdan ne denli yürekten bıktığını bilseydi Gruber'in acıması inanılmaz noktalara çıkardı. Gruber Seldon'ın psikotarihteki ilerlemesinin onu dayanılmaz bir ikilemele karşı karşıya bırakmak üzere olduğu gerçeğini kavrayabilir miydi?

Seldon'ın bahçedeki düşünce dolu gezintisi onun barış içinde yaşama ülküsünü yansıtıyordu. Burada, imparatorluğun en yakın arazisinin göbeğinde, bu alan dışında tamamen kubbe altına hapsedilmiş bir gezegenin üzerinde durduğuna inanmak zordu. Burada, bu noktada ana gezegeni Helicon'da veya Gruber'ir doğduğu dünya Anacreon'da olabilirdi.

Barış duygusu elbette ki bir yanılısamaydı. Bahçe koruma altındaydı, koruma kayınıyordu.

Bin yıl önce, bir zamanlar, saraya çok daha az benzeyen, kimi bölgelerinin üstüne kubbe inşa edilmeye henüz başlanmış bir dünyanın pek az farklılaşmış olan İmparatorluk Sarayı bahçesi tüm yurttaşlara açıktı ve İmparator'un kendisi tebaalarını başıyla selamlarken, patikalarda korunmasız olarak, dolaşabilirdi.

Bu artık olanaksızdı. Artık güvenlik önlemleri alınmıştı ve Trantor'dan birilerinin bahçeye girebilmesi zordu. Bu yine de tehlikeyi bertaraf etmiyordu, çünkü tehlike genellikle hoşnutsuz saray görevlileri ile yozlaşmış ve kandırılmış askerlerden geliyordu. İmparator ve maiyetinin en tehlikede oldukları yer bahçenin *içiydi*. Mesela, yaklaşık on yıl önce, Seldon'ın yanında Dors Venabili olmasaydı neler yaşanabilirdi?

Başbakanlığının ilk yılıydı ve gördüğü kadarıyla bu göreve beklenmedik biçimde atanmasının birçok yürekte kıskançlık krizlerine yol açmasının gayet doğal olduğunu düşünüyordu. Eğitimleri, hizmet süreleri ve en önemlisi kendi fikirlerince değerleri onunkinden kat be kat fazla olan birçok başkası bu atamaya öfkeyle bakabilirdi. Psikotarihi veya İmparator'un ona verdiği önemi bilmiyorlardı ve durumu düzeltmenin en kolay yolu Başbakan'ın yeminli koruyucularından birini satın almaktı.

Dors, Seldon'ın kendisinden bile daha şüpheli olmuş olsa gerekti. Ya da, belki de Demerzel'in sahneden çekilmesiyle, Seldon'ı koruma yönündeki talimatları daha da pekişmişti. Gerçek şu ki, Başbakanlığının ilk yıllarında, zamanının çoğunu Seldon'ın yanında geçirmişti.

Dors, sıcak ve güneşli bir öğleden sonrasının geç saatlerinde, batıda alçalan güneşin, Trantor kubbesinin altında asla görünmeyen bir güneşin, bir ışın tabancasının metali üzerindeki yansımasını fark etti.

“Yere yat, Hari!” diye bağırdı aniden ve çimenleri ezerek çavuşa doğru koştu.

Sertçe, “O tabancayı bana ver çavuş!” dedi.

Ona doğru koşan bir kadının umulmadık görüntüsü karşısında bir an donakalan suikastçı adayını, hızlı bir tepkiyle tabancasını doğrultmaktaydı.

Ama kadın onun üstüne çullanmıştı bile. Eli çavuşun sağ bileğini çelik bir mengene gibi tuttu ve kolunu havaya doğru kaldırdı. Kilitli çenelerinin arasından, “At onu!” dedi.

Çavuşun yüzü, kolunu kurtarmaya çalışırken, acıyla buruştu.

Dors, “Hiç denemeye kalkma, çavuş!” dedi. “Dizim kasığından sekiz santim uzakt ve gözünü kırparsan cinsel organın tarihe karışır. Onun için donup kalsan iyi edersin. Hah şöyle. Tamam, *şimdi* elini aç. Silahını hemen şimdi bırakmazsan kolunu paramparça ederim.”

Bahçıvanın biri elinde bir tırmıkla koşup geldi. Dors bir işaretiyle onu uzaklaştırdı. Çavuş ışın tabancasını yere bıraktı.

Seldon yetişmişti. “Bana bırak, Dors.”

“*Hayır*. Şu ağaçların arasına gir ve ışın tabancasını da yanına al. Bu işe başkaları da karışmış ve harekete geçmeyi bekliyor olabilirler.”

Dors çavuş üzerindeki tutuşunu gevşetmemişti. “Şimdi, çavuş,” dedi. “Başbakan’ın yaşamına kastetmeye seni ikna eden her kimse, onun ve bu işte seninle beraber olan diğer herkesin ismini istiyorum.”

Çavuş sesini çıkarmadı.

Dors, “Aptal olma,” dedi. “Konuş!” Çavuşun kolunu büktü ve adam dizleri üstüne çöktü. Dors ayağını adamın ensesine dayadı. “Sessizliğin sana yakıştığını düşünüyorsan gırtlaklığını ezebilirim ve sonsuza kadar sessiz kalırsın. Ama daha önce sana daha da *beter* hasar veririm. Kırılmadık kemiğini bırakmam. Konuşsan iyi edersin.”

Çavuş bülbül kesilmişti.

Seldon sonradan ona, “Bunu nasıl yapabildin, Dors?” diye sormuştu. “Senin böyles bir *şiddeti* gösterebileceğine asla inanmazdım!”

Dors sakince, “Gerçekte onun canını fazla yakmadım, Hari,” dedi. “Tehdit etme yeterliydi. Her neyse, güvenliğin her şeyin üzerindeydi.”

“Bu işi halletmeyi bana bırakmalıydın.”

“Neden? Erkeklik gururunu kurtarmak için mi? Bir kere yeterince hızlı olmazdın ikincisi ne yapmayı başardığının önemi yok, sen bir erkeksin ve senden bu beklenirdi. Ben bir kadını ve yaygın inanışa göre bir kadın erkekler kadar yırtıcı kabul edilmez ve genelde çoğu kadın benim yaptığımı yapacak kuvvette değildir. Hikâye kulaktan kulağa abartılarak yayılacak ve herkes benden korkacak. Benim korkumdan kimse sana bırak zarar vermeyi, bunu denemeye dahi cesaret edemeyecek.”

“Senin ve idamın korkusundan. Biliyorsun, çavuş ve hempaları öldürülecekler.”

Bunun üzerine Dors’un genelde sakin yüzünü, bir saniye bile düşünmeden sevgili Hari’sini biçecek olsa bile hain çavuşun ölüme gönderilmesi düşüncesine katlanamazmışçasına; kederli bir ifade gölgeledi.

“Ama,” diye bağırdı, “fesatçıları öldürmenin gereği yok. Sürgün de yeterli olur.”

Seldon, “Hayır, olmaz,” dedi. “Artık çok geç. Cleon idamların dışında hiçbir öneriye kulak asmayacaktır. İstersen onun sözlerini tekrarlayabilirim.”

“Kararını verdiğini mi söylemek istiyorsun?”

“Hemen o anda. Ona sürgün ya da hapsin yeterli olacağını söylesem de reddetti. ‘Bir sorunu doğrudan ve kaba kuvvetle çözmeye çalıştığım her defasında, önce Demerzel ve sonra da sen ‘zulüm’ ve ‘zorbalık’tan bahsedip duruyorsunuz. Ama burası benim sarayım. Bunlar benim bahçelerim. *Benim* muhafızlarım. Esenliğim bu yerin güvenliğine ve adamlarıma sadakatine dayanır. Tam ve eksiksiz sadakatin dışına en ufak bir çıkışın bile anında idam dışında bir cezası olabileceğini mi düşünüyorsunuz? Başka nasıl güvende olabilirsiniz? *Ben* başka nasıl güvende olabilirim?’ dedi.

“Bir mahkeme olması gerektiğini söyledim. ‘Elbette’ dedi. ‘Kısa bir askeri divan ve idam dışında bir tek oy bile verileceğini zannetmem. Bunu onlara açıkça belirteceğim.’”

Dors sarsılmış görünüyordu. “Bunu çok sakın karşılıyorsun. İmparatorla aynı fikirde misin?”

Sedon başını isteksizce salladı. “Evet, öyleyim.”

“Senin yaşamına kastedildiği için. Sırf intikam uğruna ilkelerinden vaz mı geçtin?”

“Hadi, Dors, ben kindar birisi değilim. Buna karşın tehlikede olan yalnız ben ya da İmparator da değiliz. Yakın geçmişimiz eğer bize bir şeyler öğrettiyse, o da İmparatorların gelip gittiğidir. Korunması zorunlu olan psikotarih. Psikotarih benim başıma bir şey gelse dahi hiç kuşkusuz günün birinde geliştirilecek, ama imparatorluk hızla çöküyor ve biz bekleyemeyiz. Gerekli teknikleri zamanında elde etmeye ancak yetecek kadar ilerleyebildim.”

Dors üzgün bir tavırla, “O takdirde bildiklerini başkalarına da öğretmelisin,” dedi.

“Öyle de yapıyorum. Yugo Amaril yerimi almak için mantıklı bir ardıl ve günün birinde yararı dokunacak bir grup teknisyeni de bir araya getirdim, ama onlar...” Durakladı.

“Onlar senin kadar iyi, bilge, yetenekli olamayacaklar, öyle mi? Gerçekten de mi?”

Seldon, “Öyle düşünüyorum,” dedi, “eninde sonunda ben de insanım. Psikotarih benim ve becerebilirim onurun da bana ait olmasını isterim.”

Dors başını iki yana neredeyse kederle sallarken, “İnsan işte,” dedi.

İdamlar yerine getirildi. Yüzyıldan fazla bir süredir böylesi bir temizlik yapılmamıştı. İki bakan, düşük düzeyli beş görevli ve zavallı çavuş da dahil olmak üzere dört asker ölüme yollandılar. En dikkatlisinden yapılan soruşturmaya göğüs geremeyen her muhafız görevinden alındı ve uzak Dış Gezegenler’e sürgün edildi.

O andan itibaren sadakatsizliğin fısıltısı bile duyulmadı ve çoğu kimsenin, “Kaplan” lakabını taktığı o korkunç kadın şöyle dursun Başbakan’ın korunmasına o kadar özen gösterilmeye başlandı ki Dors’un ona her yerde eşlik etmesine gerek kalmadı. Görünmez varlığı yeterli bir kalkandı ve İmparator Cleon yaklaşık on yıl süren sükûnetin ve güvenliğin zevkini çıkardı.

Psikotarihin artık bazı tahminler yapabilecek duruma geldiği bu noktada Seldon

Başbakanlık'tan psikotarih laboratuvarına giderken bu huzur çağının sona eriyor olabileceğini de düşünmeden edemiyordu.

Yine de Hari Seldon laboratuvara girerken içinden yükselen coşkuya engel olamıyordu.

İşler ne kadar da değişmişti!

Her şey yirmi sene önce Helicon yapımı ikinci sınıf bilgisayarında çiziktirdiği kendi taslaklarıyla başlamıştı. Kaos ötesi matematik haline gelecek olan çalışmaların ilk işaretleri, tam o sıralar, aklında boz bulanık belirmişlerdi.

Sonra Yugo Amaril ve kendisinin beraber çalışarak, denklemleri tutarlı hale getirmeyi, tatsız sonsuzluklardan kurtulmayı ve kaotik etkilerin en kötülerini aşmayı denedikleri Streeling Üniversitesi yılları gelmişti.

Ama şimdi, Başbakan olarak geçirdiği on yıldan sonra, en son model bilgisayarlar ve çok farklı sorunlar üzerinde çalışan yeterli bir ekiple dolu tüm bir laboratuvarı vardı.

Doğaldır ki Yugo ve kendisi dışında, ekibinden hiç kimsenin uğraştıkları sorundan daha fazlasını gerçekten bilmelerine imkân yoktu. Her biri tümünü yalnız Seldon ve Amaril bir dağ sırası olarak görebildiklerinin ve psikotarih denen devasa dağ silsilesinin ufak bir parçası veya sadece küçük bir vadinin üzerinde çalışıyordu ve onlar bile bulutların içine saklı zirveleri, sislerle perdelenmiş yamaçları ancak belli belirsiz görebiliyorlardı...

Dors Venabili elbette haklıydı. Adamlarına tüm gizemi açıklamaya başlamalıydı. Teknik sadece iki adamın çekip çevirebileceği düzeyin çok ötesine geçmişti. Birkaç on yıl daha yaşamayı umsa bile en verimli buluşları kuşkusuz geride kalmıştı.

Amaril bile bir ay içerisinde otuz dokuz yaşına basacaktı ve hâlâ genç olsa da bir matematikçi için belki de fazla genç sayılmazdı ve konu üzerinde neredeyse Seldon kadar uzun süredir çalışmaktaydı. Onun da yenilenme ve yüzeysel düşünme yetileri düşüyor olabilirdi.

Amaril onun girdiğini görmüş, yanına geliyordu. Seldon ona sevgiyle baktı. Amaril, Seldon'ın üvey oğlu Raych gibi Dahl'liydi ve kaslı bedenine ve kısa boynuna karşın, yine de hiç de bir Dahl'li gibi durmuyordu. Bıyığı yoktu, aksanı yoktu anlaşıldığı kadarıyla her türden Dahl düşünce tarzından da yoksundu. Dahl halkına o denli çekici gelmiş olan Jo-Jo Joranum'un sihriinden bile etkilenmemişti.

Amaril sektör, gezegen ve hatta imparatorluk vatanseverliğini hiç tanımaz gibiydi. Tamamen ve toptan psikotarihe aitti.

Seldon kendini bir parça yetersiz hissetti. Helicon'da geçirdiği ilk yirmi yılını hâlâ hatırlıyordu ve kendini Heliconlu olarak düşünmekten alıkoymasının da bir yolu yoktu. Bu bağlılığın psikotarih hakkındaki fikirlerini çarpıtmasına neden olup olmadığını sorguladı. Psikotarihi doğru biçimde kullanmak için ideal şartlarda, kişi sektörlerin ve gezegenlerin üzerine çıkabilmek ve insanlığı sadece soyut anlamda ele almalıydı. Amaril'in yaptığı da buydu.

Seldon, sessizce iç çekerek, kendinin bunu yapamadığını kabul etti.

Amaril, "Hari, sanırım ilerleme kaydediyoruz," dedi.

"Öyle mi sanıyorsun, Yugo? Sadece sanıyor musun?"

"Dış uzaya üzerimde giysi olmadan sıçramak istemiyorum." Bunu oldukça ciddi bir havayla söylemişti. Seldon onun şaka anlayışının pek gelişmediğini biliyordu. Özel bürolarına geçtiler. Büro küçüktü, ama iyi perdelenmişti.

Amaril oturdu ve bacak bacak üstüne attı. "Kaosun etrafından dolaşmak için geliştirdiğin son tasarı kısmen işe yarıyor olabilir, doğal olarak kesinlik pahasına," dedi.

"Doğal olarak. Düz yoldan giderken kazandığımızı yan yollarda kaybediyoruz. Evren böyle işliyor. Onu bir şekilde aldatmak zorundayız."

"Küçük bir parça kandırdık. Buzlu camdan bakmak gibi."

"Kurşunun ötesine bakmaya çalışarak harcadığımız yıllardan daha iyidir."

Amaril kendi kendine bir şeyler mırıldandı, sonra, "Işık ve karanlık parçacıklarını yakalayabiliyoruz," dedi.

"Açıkla!"

"Açıklayamam, ama elimde birincil radyant var, üzerinde bir ee..."

"Lamek. Bu Helicon'daki bir hayvan, bir yük hayvanı. Trantor'da yoktur."

"Bir lamek çok çalışıyorsa, bunu benim birincil radyantta yaptığım işe benzetebiliriz."

Masasındaki güvenlik klavyesine dokundu ve bir çekmece sessizce kayarak açıldı. Seldon'ın ilgiyle incelediği koyu renk, ışık geçirmeyen bir küpü aldı. Seldon'ın kendisi de birincil radyantın devreleri üzerinde çalışmış, ama onu toparlayan Amaril olmuştu. Ellerini kullanmasını iyi bilirdi.

Oda karanlıklaştı, denklemler ve bağıntılar havada ışıldadılar. Onların altında, masa yüzeyinin hemen yukarısında, boşlukta görünmez kukla ipleriyle tutturulmuşlarcasına asılı duran sayılar yayıldı.

Seldon, "Muhteşem," dedi. "Yeterince uzun yaşarsak günün birinde birinci radyant, geçmiş ve gelecek tarihin haritasını çıkartacak, bir matematiksel simgecilik ırmağı üretecek. Onda akıntıları, derecikleri ve tercih ettiğimiz akıntı ve derecikleri takip etmelerini sağlamaya yarayacak değişikliklerin yollarını bulabileceğiz."

Amaril yavan bir tavırla, "Evet," dedi, "tabii en iyisini elde etmeyi amaçlayarak yapacağımız eylemlerin en kötüsüne varabileceği bilgisi ile başa çıkmayı başarabilirsek."

"Yugo, inan bana, bu düşünce beynimi kemirmeden yatağa girdiğim bir tek gece bile yok. Yine de daha o noktaya gelmedik. Elimizde olanın tümü, senin deyişinle buzlu camın ötesindeki belli belirsiz ışığı ve karanlığı duyumsamaktan ibaret."

"Yeterince doğru."

"Pekâlâ, Yugo, anladığını düşündüğün şey nedir?" Seldon Amaril'e dikkatle ve bi

parça korkuyla baktı. Kilo alıyordu, biraz tombullaşmıştı. Bilgisayarların ve şimdi de birincil radyantın önünde çakılı kalarak çok fazla zaman harcıyor ve bedensel etkinliklere yeterince zaman ayırmıyordu. Seldon onun arada sırada bir kadınla görüşse de hiç evlenmediğini biliyordu. Hata! Bir çalışma tutkunu dahi eşini tatmin etmeye, çocuklarının gereksinimlerini gidermeye zaman ayırmaya zorunluydu.

Seldon kendinin hâlâ ince olan endamını ve Dors'un onu böyle tutmak için gösterdiği çabaları düşündü.

Amaril, "Ne mi görüyorum?" dedi. "İmparatorluğun başı belada."

"İmparatorluğun başı her zaman beladaydı."

"Evet, ancak bu kez daha belirgin. Merkezde bir sorunla karşılaşmamız olasılığı var."

"Trantor'da mı?"

"Öyle sanıyorum. Ya da çevrede. Ya burada kötü bir durum, belki bir iç savaş oluşacak ya da uzaktaki Dış Gezegenler ayrılmaya başlayacak."

"Bu olasılıkları ortaya koymak için psikotarihe başvurmak hiç kuşkusuz ki gerekmiyor."

"İlginç olan aralarında karşılıklı bir dışlama varmış gibi görünmesi. Ya biri ya da öteki. Her ikisinin bir arada gerçekleşmesi ihtimali çok az. Bak! Bu senir matematiğin. Gözlemler!"

Uzun bir süre boyunca birincil radyant ekranına eğili kaldılar.

Seldon sonunda, "Bu ikisinin neden birbirini karşılıklı olarak dışladığını anlamakta zorlanıyorum," dedi.

"Ben de Hari, ama zaten görebileceğimizi bize gösterecek olsa psikotarihin ne değeri kalır? Bu bize göremeyeceğimiz bir şeyi gösteriyor. Bize veremediği ise önce hangi seçeneğin daha iyi olduğu, ikincisiyse iyisinin oluşmasına izin vermek ve kötüsünün olasılığını en aza indirmek için ne yapılması gerektiğidir."

Seldon dudaklarını büzdü, sonra yavaşça, "Hangi seçeneğin tercih edilmesi gerektiğini söyleyebilirim," dedi. "Bırak çevre ayrılsın, Trantor'u koru."

"Gerçekten mi?"

"Sormaya bile gerek yok. Sırf burada bulunduğumuz için bile Trantor'u dengede tutmak zorundayız."

"Can alıcı nokta hiç kuşkusuz ki kendi rahatımız değil."

"Hayır, can alıcı olan psikotarih. Trantor'daki koşullar bizi psikotarih üzerindeki çalışmalarımızı durdurmaya zorlarsa çevreyi sağlam tutmanın bize ne yararı dokunur? Öldürüleceğimizi iddia etmiyorum, ama çalışamayabiliriz. Kaderimizin üzerine kurulu olduğu temel psikotarihin gelişimidir. İmparatorluğa gelince... çevre ayrılır giderse, bu oluşumun çekirdeğe erişmesi uzun zaman alacak ve parçalanmanın sadece başlangıcı olacaktır."

"Haklı olsan bile Trantor'u dengede tutmak için ne yapacağız?"

"Başlangıç olarak bunun üstünde kafa yormamız lazım."

Uzun bir sessizlik oldu ve sonra Seldon, “Düşünmek beni mutlu etmiyor,” diye konuştu. “Ya imparatorluk da baştan beri toptan yanlış yoldaysa? Gruber ile konuştuğum her seferinde bunu düşünüyorum.”

“Gruber kim?”

“Mandell Gruber. Bir bahçıvan.”

“Ah. Suikast teşebbüsü sırasında tırmıkla yardımına koşan mı?”

“Evet. Ona bundan dolayı hep müteşekkir oldum. Işın tabancası taşıyan diğer olası suikastçılara karşı elinde sadece bir tırmığı vardı. Bu sadakattir. Her neyse, ondan söz etmek bir parça taze hava solumak gibi. Tüm zamanımı saray erkanı ve psikotarihçilerle konuşarak harcayamam.”

“Teşekkür ederim.”

“Hadi! Ne demek istediğimi biliyorsun. Gruber açık havayı sever. Rüzgâr, yağmur, ısırıcı soğuk ve ham iklimin ona getirebileceği her şeyi istiyor. Bütün bunları bazen ben de özlüyorum.

“Ben özlemiyorum. Hiç dışarı çıkmasam umurumda olmaz.”

“Sen kubbe altında büyütüldün, ama bir de imparatorluğun hayvancılık ve tarımla geçinen, seyrek nüfuslu ve bol boş arazili sanayileşmemiş basit gezegenlerden oluştuğunu farz et. Daha iyi olmaz mıydı?”

“Bana korkunç geliyor.”

“Bunu olabildiğince iyi kontrol edebilmek için biraz boş zaman buldum. Kararsız bir denge olgusu gibi göründü. Betimlediğim tipten seyrek yerleşilmiş bir dünya ya fakirleşip can çekişiyor, kültür yoksunu, yarı hayvan düzeyine düşüyor ya da sanayileşiyor. Bıçak üstünde dururken iki yönden birine savruluyor. Görüldüğü kadarıyla galaksideki neredeyse her gezegen sonunda sanayileşmeye yönelmiş.”

“Çünkü böylesi daha iyi.”

“Belki. Ama sonsuza dek böyle süremez. Artık aşırı sanayileşmenin sonuçlarını izlemekteyiz. İmparatorluk uzun süre daha var olmaya devam edemez, çünkü... çünkü aşırı ısındı. Başka bir deyim düşünemiyorum. Eğer çöküşü psikotarih aracılığıyla engellemeyi başarır ya da daha yüksek olasılıkla çöküşten sonra bir toparlanmayı zorlarsak, bu sadece başka bir aşırı ısınma sürecini başlatmak için mi olacak? İnsanlığın sahip olduğu tek gelecek, Sisiphos gibi, bir kayayı tepeye çıkartıp ondan sonra aşağıya yuvarlandığını görmek ve bunu tekrar tekrar sonsuza kadar yaşamak mı olacak?”

“Kim bu Sisiphos?”

“İlkel mitolojide bir kişilik. Yugo, daha çok okumalısın.”

Amaril omuz silkti. “Sisiphos’u öğreneyim diye mi? Önemli değil. Belki psikotarih bize tamamen yeni bir toplumun, şimdiye kadar gördüğümüz her şeyden farklı, kararlı ve arzulanır bir toplumun yolunu gösterir.”

Seldon, “Öyle umarım,” diye iç çekti. “Öyle umarım ama henüz ondan bir iz yok. Yakın gelecekte, sadece çevrenin ayrılmasına izin vermek için çaba sarf etmek

zorundayız. Bu da Galaksi İmparatorluğu'nun çöküşünün başlangıcını belirleyecek.”

Hari Seldon, “Bunun Galaksi İmparatorluğu’nun çöküşünün başlangıcın belirleyeceğini söyledim,” dedi. “Öyle de olacak Dors.”

Dors dudakları gerilmiş, dinledi. Seldon’ın Başbakanlığını da her şeyi kabul ettiği gibi sükûnetle karşılamıştı. Tek görevi onu ve psikotarihi korumaktı, ama bu görevin Seldon’ın konumundan dolayı zorlaştığını biliyordu. En iyi güvenlik dikkati çekmemektir ve imparatorluğun simgesi uzay gemisi ve güneş Seldon’ın üzerinde parladıkça, var olan elle tutulur tüm engeller yetersiz kalacaktı.

Artık tadını çıkarttıkları lüks yani casus ışıklara olduğu kadar bedensel engellemelere karşı da özenli perdeleme ve neredeyse sınırsız fonları kendi tarih araştırmalarında kullanabilme gibi avantajlar onu tatmin etmiyordu. Tüm bunları Streeling Üniversitesi’ndeki eski evleriyle ya da daha iyisi kimsenin bilmediği isimsiz bir sektörde isimsiz bir daire ile seve seve değiş tokuş ederdi.

“Hari, bunların hepsi çok güzel,” dedi, “ama yeterli değil.”

“Yeterli olmayan nedir?”

“Bana verdiğin bilgi. Çevreyi kaybedebileceğimizi söyledin. Nasıl? Niçin?”

Seldon hafifçe güldü: “Bunu bilmek ne kadar güzel olurdu, Dors, ama psikotarih henüz bunu bize açıklayabileceği aşamaya gelmedi.”

“O halde bu sadece senin görüşün. Uzaklardaki yerel valilerin bağımsızlıklarını ilan etme ihtirasları mı?”

“Kuşkusuz bu da bir etken. Bu kadarını sen benden daha iyi bilirsin, bu geçmişte de olmuştu, ama asla uzun süre için değil. Belki bu defa kalıcı olur.”

“İmparatorluk daha zayıf olduğu için mi?”

“Evet, ticaret bir zamanlar olduğundan daha fazla kısıtlanacağından, iletişim daha katı kurallara tabi kalacağından, çevredeki valiler şu anda olduğu gibi, bağımsızlığa her zamankinden daha yakın olduklarından. Aralarından biri olağandışı hırslarla ortaya çıkar...”

“Hangisinin böyle bir şeye kalkışabileceğini söyleyebilir misin?”

“Söyleyemem. Bu aşamada psikotarihten çıkartabileceğimizin tümü şu kievler olağanüstü yetenek ve tutkulu bir vali ortaya çıkarsa, gayeleri için geçmişte olabileceğinden daha uygun koşullar bulacaktır. Başka şeyler de olabilir, büyük çaplı bir doğal felaket ya da iki ayrı Dış Gezegenler ittifakı arasında ani bir iç savaş. Bunlardan hiçbiri şu anda kesinlikle öngörülemez, ama olabilecek bu çeşit herhangi bir şeyin bir yüzyıl önce yapabileceğinden daha ciddi sonuçlara yol açacağını söyleyebiliriz.”

“Ama oralarda nelerin olacağını daha kesin çizgilerle bilemiyorsan, olayları Trantor yerine çevre gezegenlerde gerçekleşecek şekilde nasıl yönlendirebilirsin?”

“Her ikisini de göz hapsine alarak ve Trantor’u sağlamlaştırırken, çevreyi sağlamlaştırmaya *kalkışmayarak*. Psikotarihin nasıl çalıştığı hakkında çok daha

fazla bilgi edinmeksizin, olayları kendiliğinden kontrol etmesini bekleyemeyiz. Dolayısıyla, deyim yerindeyse, sürekli elle uçuşa başvurmamız gerekiyor.”

Dors, “Ama bu,” dedi, “önümüzdeki günlerde olacak. Doğru mu?”

“Doğru. Bu kadarı bile sadece bir umut.”

“Çevreyi gözden çıkarmazsak Trantor’u ne çeşit huzursuzluklar tehdit ediyor?”

“Aynı olasılıklar. Ekonomik ve toplumsal etkenler, doğal afetler, üst düzey bürokratlar arasındaki hırslı rekabetler. Bir şey daha: Yugo’ya imparatorluğu aşırı ısınmış olarak tanımladım ve Trantor da hepsi arasında en fazla ısınan parça. Her şey arızalanıyor. Altyapı, su, ısıtma, çöp toplama, yakıt boruları, her şey alışılmamış sorunlarla yüklü gibi görünüyor ve bu da son zamanlarda giderek daha fazla dikkatimi çekmeye başladı.”

“İmparator’un ölümüne ne dersin?”

Seldon ellerini açtı. “Bu kaçınılmaz bir biçimde olacak, ama Cleon’un sağlığı yerinde. Sadece benim yaşımda, ki daha genç olmayı dilerdim, ama fazla yaşlı da değil. Oğlu tahta çıkmak için tamamen yeteneksiz, ama taht üzerinde iddiada bulunacak yeterince aday çıkacaktır. Bela yaratmak ve ölümünü ızdıraplı kılmak için gerekenden daha fazla etken var, ancak tarihsel bağlamda tam bir felaket olmayabilir.”

“O zaman suikastla öldürülmesi diyelim.”

Seldon başını kaldırıp sinirlice baktı. “Bunu söyleme. Perdeleme olsa bile bunu söyleme.”

“Hari, aptal olma. Bu da dikkate alınması gereken bir olasılık. Joranumcular’ı iktidara el koyabilecekleri bir dönem yaşadık ve bunu başarsalardı İmparator, o ya da bu şekilde...”

“Olasılıkla hayır. Bir kukla olarak daha faydalı olurdu. Ne olursa olsun bunu unut. Joranum geçen sene Nishaya’da acınacak bir şahsiyet olarak öldü.”

“Taraftarları vardı.”

“Doğal olarak. Herkesin taraftarları vardır. Galaksi İmparatorluğu ve Trantor Krallığı’nın erken tarihi üzerine incelemelerinde, hiç benim ana dünyam Helicon’daki Küreselci partiden söz edildiğine rastladın mı?”

“Hayır, rastlamadım. Duygularını incitmek istemem Hari, ama tarihte Helicon’un önemli bir rol oynadığı bir dönem hatırlamıyorum.”

“İncinmedim, Dors. Her zaman dediğim gibi, ne mutlu tarihsiz dünyaya. He neyse, yaklaşık yirmi dört yüzyıl önce Helicon’da gezegenlerinin evrende yaşanan tek gezegen olduğuna iman eden bir grup insan çıktı. Helicon evrendi ve onun ötesinde yalnızca minik yıldızların serpilmiş olduğu, katı bir gökyüzü küresi vardı.”

Dors, “Buna nasıl inanabildiler?” diye sordu. “Sanırım imparatorluğun bir parçasıydılar.”

“Evet, ama Küreselciler imparatorluğun var olduğunu öne süren tüm kanıtların ya yanılısana ya da bilinçli yanıltma olduğunda ve imparatorluk elçileri ve

memurlarının bir nedenle bu rolü oynayan Heliconlular olduğunda ısrarlıydılar.”

“Ne oldu?”

“Kendi özel dünyanın asıl dünya olduğunu düşünmek her zaman hoştur sanırım. Küreselciler güçlerinin doruğunda gezegen nüfusunun yüzde 10’unu hareketlerinin bir parçası olmaya ikna etmişlerdi. Sadece yüzde 10, ama ilgisiz çoğunluğun sesini boğan ateşli bir azınlıktılar ve iktidarı ele geçirmelerine ramak kalmıştı.”

“Ama ele geçiremediler, değil mi?”

“Hayır, ele geçiremediler. Küreselcilik imparatorluk ticaretinin azalmasına neden oldu ve Helicon ekonomisinin keyfi kaçtı. Halkın cüzdanlarını etkilemeye başlayınca inanç popülarlığını hızla kaybetti. Yükseliş ve çöküş o sıralar pek çok kişinin kafasını karıştırmıştı, ama eminim ki psikotarih kaçınılmaz olduğunu gösterir ve üzerinde kafa patlatmayı gereksiz kılardı.”

“Anlıyorum. Ama Hari, bu hikâyenin püf noktası ne? Tartıştıklarımızla bunun arasında sanırım bir bağlantı var.”

“Bağlantı, inançları mantıklı insanlara ne kadar gülünç gelirse gelsin, bu çeşit hareketlerin asla ölmediğidir. Küreselciler Helicon’daki varlıklarını hâlâ sürdürüyorlar. Sayıları fazla değil, ama bunlardan yetmiş ya da seksen kadarı arada sırada Küresel Kongre diye adlandırdıkları bir toplantıda bir araya geliyorlar ve birbirleriyle Küreselcilik hakkında konuşmaktan büyük zevk alıyorlar. Eh, bu dünyada Joranumcu hareketin o denli korkunç bir tehdit olarak görüldüğü dönemden bu yana sadece on yıl geçti ve geride bazı anıkların kalmamış olması çok şaşırtıcıdır. Bu günden bin yıl sonra bile bazı kalıntılar olabilir.”

“Bir kalıntının tehlikeli olması mümkün mü?”

“Şüpheliyim. Hareketi tehlikeli yapan Jo-Jo’nun karizmasıydı ve o öldü. Ölümü kahramanca ya da herhangi bir açıdan dikkate değer bile olmadı, salt kaybolup gitti ve kırılmış bir adam olarak öldü sürgünde.

Dors ayağa kalktı ve yumruklarını sıkarak oda boyunca hızla yürüdü. Döndü ve oturan Seldon’ın yanında dikildi.

“Hari,” dedi, “kafamdakini söylememe izin ver. Psikotarih Trantor’da ciddi bir kargaşalık olasılığına işaret ediyorsa ve Joranumcular’dan geride kalanlar varsa, o halde İmparator’un öldürülmesi için hâlâ komplo kuruyor olabilirler.”

Seldon sinirli sinirli güldü. “Gölgelerden korkuyorsun, Dors. Rahatla.”

Ama Dors’un söylediğini rahatça göz ardı edemeyeceğinin de farkındaydı.

İmparatorluğu iki yüzyıldan daha uzun bir süredir yöneten ve Birinci Cleon'un da üyesi olduğu Entun Hanedanı'na muhalefet etmek Wye Sektörü'nün geleneklerindendi. Muhalefet Wye valileri sülalesinin içinden imparatorlar çıkarttığı devirlere dek uzanıyordu. Wye Hanedanı, ne uzun süre hükmetmiş ne de çarpıcı başarılarla imza atmıştı, ama Wye halkı ve yöneticileri, ne kadar kusurlu ve geçici olursa olsun, bir zamanlar en büyük olduklarını unutmakta zorlanıyorlardı. On sekiz yıl önce, Rashelle'in, kendi kendini Wye Valisi atayarak İmparatorluğa meydan okuduğu kısa dönem Wye'in hem gururunu hem de düş kırıklığını arttırmıştı.

Tüm bunlar önde gelen komploculardan oluşan küçük grubun kendilerini Wye'da da en az, Trantor'daki herhangi bir yer kadar güvende hissetmeleri için geçerli bir nedendi.

Aralarından beşi sektörün kıyıda köşede kalmış bir kesimindeki bir odada, masa etrafında oturuyorlardı. Oda kötü döşenmiş, ama iyi perdelenmişti.

Diğerlerinden biraz daha yenice bir iskemlede oturan adam liderleri sayılabılırdi. Yüzü sıska, teni soluktu ve geniş ağızındaki dudakların rengi o denli uçuktu ki neredeyse hiç görünmeyeceklerdi. Saçları kırışmaya başlamıştı, ama gözleri söndürülemez bir öfkeyle yanıyordu.

Tam karşısında oturan, hatırı sayılır derecede daha yaşlı ve yumuşak, saçları neredeyse bembeyaz, dolgun yanakları konuşurken titremeye meyilli adama bakıyordu.

Lider sertçe sordu: "Ee? Hiçbir şey yapmadığın apaçık. Bunu açıkla!"

Yaşlı adam, "Ben eski bir Joranumcuyum, Namarti," dedi. "Neden yaptıklarımı açıklamaya zorunlu olayım?"

Bir zamanlar Laskin, "Jo-Jo" Joranum'un sağ kolu olan Gambol Deen Namarti, "Pe çok eski Joranumcu var," dedi. "Bazıları yeteneksiz, kimi yumuşak, kimi unutmuş. Eski bir Joranumcu olmak yaşlı bir ahmak olmak anlamına da gelebilir."

Yaşlı adam iskemlesinde ardına yaslandı. "Bana yaşlı bir ahmak mı diyorsun? Bana? Kaspal Kaspalov'a? Senin yaşamına anlam arayan kılıksız biri olduğun ve partiye henüz katılmadığın günlerde, ben Jo-Jo'nun yanındaydım."

Namarti sert sert, "Sana yaşlı ahmak demiyorum," dedi. "Sadece bazı eski Joranumcular'ın ahmak olduklarını söylüyorum. Şimdi onlardan biri olmadığını bana gösterme şansın var."

"Jo-Jo ile olan birlikteliğim..."

"Unut bunu. O öldü!"

"Ruhunun yaşadığına eminim."

"Eğer kavgamızda bize yardımcı olacaksa, yaşasın o halde. Ama başkaları için, bizim değil. Biz onun hatalar yaptığını biliyoruz."

“Bunu reddediyorum.”

“Yanlılıklar yapmış sıradan bir adamdan kahraman yaratmakta ısrar etme. Sırf hitabetiyle, kelimelerinin kudreti ile İmparatorluğu yerinden oynatabileceğini düşünürdü...”

“Tarih kelimelerin dağları yerinden oynattığını aktarıyor.”

“Belli ki bu Joranum’un sözleri için geçerli değil, çünkü o hata yaptı. Mycoger kökenlerini çok beceriksizce gizledi. Daha beteri, hileye kanıp Başbakan Etc Demerzel’i robot olarak suçladı. Onu bu konuda uyardım, ama beni dinlemedi ve bu onu mahvetti. Şimdi baştan başlayalım, tamam mı? Joranum’un hatırasını yabancılar için nasıl kullanırsak kullanalım, ama bunun bizi büyülemesine izin vermeyelim.”

Kaspalov sesini çıkartmadı. Diğer üçü tartışmanın yükünü Namarti’nin üstlenmesine izin vermekten mutlu, bir Namarti’ye bir de Kaspalov’a baktılar.

Namarti sert bir sesle, “Joranum’un Nishaya’ya sürülmesi ile Joranumcu hareket parçalandı ve yok olduğu sanıldı,” dedi. “Ben olmasaydım gerçekten de ortadan kalkardı. Yıkıntılardan kurtarabildiğim parçaları toparlayarak, Trantor’un he yerine uzanan bir ağ haline getirene kadar yeniden kurdum. Bunu biliyorsunuz herhalde.”

Kaspalov, “Biliyorum, şef,” diye mırıldandı. Unvanın kullanımını Kaspalov’ur uzlaşma aradığını açığa vuruyordu.

Namarti sinirli sinirli gülümsedi. Unvan üzerinde ısrar etmemişti, ama onu duymaktan her zaman hoşlanırdı. “Bu ağın bir parçasısın ve görevlerin var,” dedi.

Kaspalov kıpırdandı. Kendisiyle için için tartıştığı belli oluyordu ve sonunda yavaşça konuştu: “Bana Joranum’u eski Başbakan’ı bir robot olmakla suçlamaması için uyardığını anlattın, Şef. Dinlemediğini söyledin, ama en azından düşünceni açıklamana izin vermiş. Ben de bir hata olduğunu düşündüğüm şeyi ortaya koyarak aynı ayrıcalığa sahip olabilir miyim ve aynen Joranum gibi, sana verilen öğüde kulak asmasan da, onun seni dinlediği gibi sen de beni dinler misin?”

“Kafandakini elbette söyleyebilirsin, Kaspalov. Burada bulunmanın nedeni de bu zaten. Derdin nedir?”

“Şu bizim yeni taktikler bir hatadır, Şef. Kargaşa yaratıyorlar, ama zarar vermiyorlar.”

“Tabii ki. Böyle yapmaları için tasarlandılar.” Namarti, öfkesini dizginlemek için görülür bir çaba sarf ederek, iskemlesinde kıınıldı. “Joranum iknayı denemişti. İşe yaramadı. Trantor’u *eylem* ile dize getireceğiz.”

“Ne kadar sürede? Ayrıca ne pahasına?”

“Gerektiği sürede ve aslında pek az bedelle. Burada bir güç kaybı, orda su kesintisi, lağımın taşması, havalandırmanın durması. Rahatsızlık ve sıkıntı... tümünün amacı bu.”

Kaspalov başını salladı. “Bunlar birikimli etki gösterir.”

“Elbette, Kaspalov ve kamuoyu yılgınlığı ve kızgınlığının da birikimli olmasını istiyoruz. Dinle, Kaspalov. İmparatorluk çürüyor. Bunu herkes biliyor. Doğru dürüst düşünebilen herkes bunu biliyor. Biz hiçbir şey yapmasak bile teknoloji orda burada tükenecek. Biz sadece bir parça yardım ediyoruz.”

“Tehlikeli iş, Şef. Trantor’un altyapısı inanılmaz ölçüde karmaşık. Dikkatsiz bir hareket onu harabeye çevirebilir. Yanlış ipi çekersen ve Trantor iskambil kartlarından bir kale gibi devrilir gider.”

“Şu ana kadar öyle bir şey olmadı.”

“Gelecekte olabilir. Ya insanlar bunların arkasında bizim olduğumuzu anlarsa? Bizi paramparça ederler. Güvenlik kuruluşlarını ya da silahlı kuvvetleri çağırmaya hiç gerek kalmaz. Güruh bizi yok eder.”

“Bizi suçlamak için yeterli bulguyu nasıl edinecekler? Toplumsal öfkenin doğal hedefi hükûmet, kısacası İmparator’un danışmanları olacaktır. Bunun ötesini asla umursamazlar.”

“Ya biz yaptıklarımızın bilincinde olarak, nasıl kendimizle barışık yaşayacağız?”

Bu son soru fısıltı halinde yöneltmişti, yaşlı adam belli ki duygularının etkisinde kalmıştı. Kaspalov yalvarır gözlerle masanın öte tarafındaki liderine, bağlılık yemini ettiği adama baktı. Jo-Jo Joranum’dan devralınan özgürlük bayrağını Namarti’nin gerçekten de taşımaya devam edeceği inancıyla bu yemini etmişti; şimdiyse hayalinin bu şekilde gerçekleştirilmesinden Jo-Jo’nun hoşlanıp hoşlanmayacağını merak ediyordu.

Namarti, azarlayan bir ebeveynin yaramaz çocuğuna hitap ettiği zaman yapacağı gibi, dilini şaklattı.

“Kaspalov, birdenbire duygusallaşmadın ya? İktidara gelir gelmez parçaları toparlar ve yeniden inşa ederiz. Joranum’un daha fazla temsiliyetle hükûmete halk katılımına dair o eski söylemiyle insanları yanımıza çekeceğiz ve iktidara sağlamca yerleşince daha yetkin ve güçlü bir hükûmet kuracağız. Sonra da daha iyi bir Trantor ve daha güçlü bir imparatorluk elde edeceğiz. Diğer gezegenlerin temsilcileriyle görüş birliğine varana dek kendi aralarında konuşmaları yoluyla bir çeşit tartışma sistemi oluşturacağız, ama yönetimi *biz* yürüteceğiz.”

Kaspalov, oracıkta, kararsız oturdu. Namarti tatsızca güldü. “Emin değil misin? Kaybedemeyiz. Mükemmel yürüyor ve mükemmel yürümeye de devam edecek. İmparator neler olup bittiğini bilmiyor. En ufak bir fikri yok. Başbakan’ı da bir matematikçi. Joranum’u mahvetti, ama ondan beridir hiçbir şey yapmadı.”

“Bir şeyi var, adı...”

“Unut onu. Joranum ona büyük önem veriyordu, ama bunun nedeni aynen robot takıntısı gibi, Mycogenli olmasında yatıyordu. Bu matematikçinin *hiçbir şeyi yok...*”

“Tarihsel psikoanaliz ya da onun gibi bir şey. Bir keresinde Joranum’un dediğini duymuştum...”

“Unut onu. Sadece üstüne düşeni yap. Anemoria Sektörü’nde havalandırmayla sen

ilgileniyorsun, değil mi? Çok iyi o zaman. Kendi seçeceğin bir şekilde bozulmasını sağla. Ya nem artacak biçimde kapansın, ya kötü bir koku yaysın, ya da başka bir şey. Bunlardan hiçbiri kimseyi öldürmez, onun için erdemli suçluluk hummasına yakalanma. Sadece insanların rahatını kaçırarak, genel sıkıntı ve baş ağrısı düzeyini yükselteceksin. Sana güvenebilir miyiz?”

“Ama genç ve sağlıklı olanlar için sadece sıkıntı ve baş ağrısı yapan şeyden bebek, yaşlı ve hastalar çok daha fazla etkilenebilir...”

“Hiç kimseye zarar gelmemesi için ısrar mı edeceksin?”

Kaspalov bir şeyler mırıldandı.

Namarti, “Hiç kimsenin zarar görmeyeceğini garanti ederek bir şey yapmak olanaksızdır. Sen sadece işini yap. Bundan dolayı vicdanın sızlıyorsa, olabildiğince az kişiye zarar verecek yolla yap. Ama, *işini yap.*”

Kaspalov, “Bak!” dedi. “Söylemem gereken bir şey daha var, Şef.”

Namarti bıkkınla, “Söyle o zaman,” dedi.

“Altyapıyı hırpalamakla yıllar harcayabiliriz. İktidara el koymak için hoşnutsuzluktan yarar sağlayacağın zaman gelecek. Bunu nasıl yapmaya niyetlisin?”

“Bunu nasıl yapacağımızı tamı tamına bilmek mi istiyorsun?”

“Evet. Ne kadar hızlı saldırırsak, zarar o kadar sınırlı olacak ve müdahale o kadar etkinlikle yapılacaktır.”

Namarti ağır ağır, “Bu ‘cerrahi müdahale’ye henüz karar vermiş değilim,” dedi “Ama zamanı gelecek. O zamana dek payına düşeni yerine getirecek misin?”

Kaspalov başını kabullenmeyle salladı. “Evet, Şef.”

Namarti keskin bir işaret ile, “İyi o halde, git,” dedi.

Kaspalov kalktı, döndü ve çıktı. Namarti adamın gidişini seyretti. Sağında oturana, “Kaspalov’a güvenilemez,” dedi. “Bizi sattı ve gelecek için planlarımı da bizi ihanet edebilmek için öğrenmek istiyor. İcabına bakın.”

Diğeri başını salladı ve üçü de, Namarti’yi odada yalnız bırakarak, çıktılar. Sadece kendini tamamen karanlıkta kalmaktan koruyacak ışığı sağlayan tavandaki tek kare lambayı açık bırakarak, duvar panolarını söndürdü.

Düşündü: Her zincirin ortadan kaldırılması gereken, zayıf halkaları vardır. Bunu geçmişte yapmak zorunda kaldık ve sonuçta yıkılmaz bir örgütümüz var.

Loş ışıkta yüzü yırtıcı bir ifadeyle çarpılırken gülümsedi. Sonuçta ağ sarayın içine kadar yayılmıştı. Pek sağlam değildi, yeterince güvenilir de sayılmazdı, ama oradaydı işte. Pekiştirilecekti.

Sıcak ve güneşli hava İmparatorluk Sarayı bahçesinin kubbesiz kısmı üzerindeki hükmünü sürdürüyordu.

Bu her zaman olmazdı. Hari, Dors'un kendisine, soğuk kışları ve sık yağmurlar olan bu özel bölgenin bahçe olarak seçildiğini nasıl anlatmıştı.

"Aslında seçilmemiş," demişti. "Trantor Krallığı'nın ilk günlerinde Morovy; ailesinin malikânesiydi. Krallık imparatorluğa dönüştüğünde, İmparator'ur yaşayabileceği birçok yer, yazlık sayfiyeler, kışlık yerler, spor klüpleri, plajlar vardı. Gezegen yavaş yavaş kubbe altına alınırken, burada yaşayan bir İmparator mevkiden o kadar hoşlanmış ki burası kubbesiz kalmış. Kubbe dışında kalan tek yer olduğu için de, özel, ayrı bir yer haline dönüşmüş ve bu benzersizlik bir sonraki İmparator'a çekici gelmiş... ve sonrakine... sonrakine... böylece bir gelenek doğmuş."

Seldon böyle bir şey duyduğu her zamanki gibi düşünmüştü: Ya psikotarih bunu nasıl incelerdi? Bir bölgenin kubbesiz kalacağını öngörür, ama bunun hangi bölge olacağı hakkında kesin bir açıklama yapamaz mıydı? O kadarını bile yapabilir miydi? Birkaç bölgenin ya da hiçbirinin kubbesiz kalacağını kestirir ve hataya düşebilir miydi? Bir kapris anında karar alan ve kritik bir zamanda tahtta olan bir İmparator'un kişisel beğeni ve tiksintilerini nasıl dikkate alabilirdi? Bu yol kaos çıkardı... Ve de çılgınlığa.

1. Cleon'un güzel havanın keyfini çıkardığı belliydi.

"Seldon, yaşılanıyorum," dedi. "Sana bunu anlatmama gerek yok. Sen ve ben aynı yaştayız."

Tenis oynamaya ya da göle daha yeni balık saldıkları halde avlanmaya istekli olmamam hiç kuşkusuz yaşlılık alameti, ama patikalarda avare dolaşmaya istekliyim."

Konuşurken, Seldon'ın ana gezegeni Helicon'da balkabağı tohumları diye adlandırılanlara benzeyen, ama daha büyük ve tadı da bir parça daha az lezzetli olan cevizlerden yiyordu. Cleon bunları dişleri arasında usulca kırıyor, ince kabuklarını soyuyor ve içini ağzına atıveriyordu.

Seldon tadını fazla sevmiyordu, ama İmparator birkaç tane ikram edince doğal olarak kabul etti ve yedi.

İmparator'un elinde birkaç parça kabuk vardı ve onlardan kurtulmak için bir çeşit kap aranarak dalgınca etrafına bakındı. Öyle bir şey göremedi, ama pek de uzakta olmayan bir bahçıvan dikkatini çekti. Adam İmparator'un huzurunda olması gerektiği gibi hazırolda bekliyordu ve kafasını saygıyla eğmişti.

Cleon, "Bahçıvan!" diye seslendi.

Bahçıvan hızla yaklaştı. "Efendimiz!"

Kabukları bahçıvanın eline sıkıştırarak. "Bunları benim için atıver," dedi.

“Elbette, Efendimiz.”

Seldon, “Bende de birkaç tane var, Gruber,” diye söze karıştı.

Gruber elini uzattı ve neredeyse çekinerek, “Elbette, Sayın Başbakan,” dedi.

Telaşla uzaklaştı ve İmparator onun arkasından merakla baktı. “Bu adamı tanıyor musun, Seldon?”

“Evet, öyle, Efendimiz. Eski bir arkadaş.”

“Bahçıvan eski bir arkadaşın öyle mi? Kim o? Zora düşmüş matematikçi bir meslektaş mı?”

“Hayır, Efendimiz. Belki hikâyeyi hatırlarsınız.” Olayı hatırlatmanın en uygun yolunu ararken öksürdü. “Lütfünüz üzerine şu andaki görevime atandıktan kısa bir süre sonra çavuşun biri hayatıma kastettiği sıralardaydı.”

“Suikast girişimi.” Cleon sabır ihsan etmesini ister gibi gökyüzüne baktı. “Bu kelimedenden herkesin neden bu kadar korktuğunu anlayamıyorum.”

Seldon, yağ çekmeye bu kadar kolay alıştığı için biraz kendinden nefret ederek usulca, “Belki de,” dedi, “biz geri kalanlar İmparatorumuzun başına bir şey gelmes olasılığından, sizin olduğunuzdan daha fazla kaygılanıyoruz.”

Cleon alayla gülümsedi. “Herhalde. Ya bunun Gruber’le ne alakası var? Adı buydu değil mi?”

“Evet, Efendimiz. Mandell Gruber. Hafızanızı gözden geçirirseniz, eli silahlı çavuş karşı beni korumak için elinde bir tırmıkla koşup gelen bir bahçıvanı hatırlayacağınıza eminim.”

“Ah, evet. Bu adam gelen bahçıvan mıydı?”

“O adamdı, Efendimiz. O zamandan beri onu hep bir arkadaş olarak kabul ettim ve bahçeye çıktığım hemen hemen her defasında onunla görüştüm. Galiba bana göz kulak olması gerektiğini hissediyor. Doğal olarak ben de ona dostça duygular besliyorum.”

“Seni suçlamıyorum. Sırası gelmişken muhteşem hanımın, Dr. Venabili nasıl? Onu pek sık görmüyorum.”

“O bir tarihçi, Efendimiz. Geçmişe dalıp gitmiş bir tarihçi.”

“Seni korkutmuyor mu? Beni korkuturdu. O çavuşa nasıl davrandığını bana anlattılar. İnsanın neredeyse adama acıyası geliyor.”

“Eşim benim adıma yırtıcılaşır, Efendimiz, ama son günlerde buna pek fırsatı olmadı. Ortalık oldukça sakin.”

İmparator gözden kaybolan bahçıvanın ardı sıra baktı. “Bu adamı hiç ödüllendirdin mi?”

“Evet, Efendimiz. Bir karısı ve iki kızı var. Her iki kızının da sahip olacakları çocukların eğitimleri için bir kenara para koyulmasını ayarladım.”

“Çok iyi. Ama bir terfi de gerekir düşüncesindeyim... İyi bir bahçıvan mı?”

“Mükemmel, Efendimiz.”

“Baş Bahçıvan, adını doğru hatırladığıma da pek emin değilim ya, Malcombe

iyice yaşlandı ve artık işin üstesinden gelemiyor. Neredeyse seksenine dayandı. Bu Gruber görevi ondan devralabilir mi dersin?”

“Eminim ki başa çıkar, Efendimiz, ama şu andaki işini seviyor. Bu görev onu her türlü hava koşulunda açık alanda tutuyor.”

“Bir görev için tuhaf bir tavsiye. İdari işlere alışacağından eminim ve bahçenin bir şekilde yenilenmesi için birine gereksinim *duyuyorum*. Hım. Bunun üstünde düşünmeliyim. Arkadaşınız Gruber tam da bana gereken adam olabilir. Bu arada Seldon, her şeyin çok sakın olduğunu söyleyerek ne demek istedin?”

“Sadece saray erkanı arasında uyumsuzluk alameti olmadığını kastettim, Efendimiz. Entrikaya olan kaçınılmaz eğilim olabileceği en alt düzeye yakınmış gibi duruyor.”

“İmparator olsaydın ve tüm bu görevliler ve şikâyetleriyle başa çıkman gerekseydi böyle konuşmazdın, Seldon. Her hafta Trantor’un orasında burasında ciddi bir arızanın çıktığına dair raporlar bana ulaşırken durumun sakın olduğunu nasıl söyleyebilirsin?”

“Bu arızaların çıkması normal.”

“Geçmiş yıllarda böyle şeylerin bu denli sık olduğunu hatırlamıyorum.”

“Bunun nedeni belki de böylesi olayların gerçekleşmemiş olmasıydı, Efendimiz. Altyapı zamanla eskiyor. Gerekli tamirleri yerine getirmek zaman, emek ve çok fazla harcamaya mal oluyor. Vergilerde artışa hoş gözle bakılacak bir zamanda yaşamıyoruz.”

“Hiçbir zaman hoş karşılanmadı. İnsanların bu arızalar hakkında ciddi hoşnutsuzluğu olduğunu anlıyorum. Bu arızalar durmalı ve Seldon senin de bu konuya eğilmen zorunlu. Psikotarih ne diyor?”

“Akliselimin söylediğini, her şeyin eskidiğini söylüyor.”

“İyi, tüm bunlar keyifli günümü zehir ediyor. İşini senin ellerine bırakıyorum, Seldon.”

Seldon usulca, “Evet, Efendimiz,” dedi.

İmparator uzaklaştı ve Seldon onun güzel gününün de zehir olduğunu düşündü. Merkezdeki bu arıza istemediği bir seçenektir. Ama bunu nasıl engelleyecek ve krizi Çevre’ye aktaracaktı?

Psikotarih bu soruya yanıt vermiyordu.

Raych Seldon kendisini, annesi ve babası olarak gördüğü iki insanla aylardır ilk defa ailecek, bir akşam yemeği yiyecekleri için, olağanüstü mutlu hissediyordu. Onların biyolojik ebeveynleri olmadıklarını bal gibi biliyordu, ama bunun önemi yoktu.

Çevreleri eski günlerde, Streeling'teki evlerinin küçük ve samimi bir mekân Üniversite bünyesinde gerçek bir mücevher olduğu kadar sıcak değildi. Ne yazık ki Başbakanlık saray süitinin haşmetini hiçbir şey saklayamazdı.

Raych bazen aynada kendine bakıyor ve bunun nasıl olabileceğini düşünüyordu. Uzun boylu sayılmazdı, her iki ebeveyninden de hatırı sayılır derecede daha kısa, 163 cm boyundaydı. Daha çok bodur, ama kaslıydı, yağı yoktu, siyah saçları ile Dahl'e özgü olabileceğince gür bir bıyığı da vardı.

Aynada, kaderin yüzüne gülmesiyle, Hari ve Dors ile karşılaştığı zamanki sokak yumurcağını hâlâ görebiliyordu. Seldon o sıralar çok daha gençti ve şimdiki görünüşü Raych'ın kendisinin de artık neredeyse ilk karşılaştıkları zaman Seldon'ın olduğu kadar yaşlandığını açığa vuruyordu. Dors şaşırtıcı bir biçimde hemen hemen hiç değişmemişti. Raych'ın Hari ve Dors'u, Billibotton'da Rittah Ana'nı yerine giden yolu ilk gösterdiği gün kadar bakımlı ve zindeydi. Açlık ve sefalet içinde doğmuş olan Raych şimdilerde kamu hizmetinde bir memur, Nüfus Bakanlığı'nda küçük bir dişliydi.

Seldon, "Bakanlıkta işler nasıl gidiyor Raych?" diye sordu. "İlerleme var mı?"

"Bir parça, baba. Yasalar geçti. Mahkeme kararları alındı. Konuşmalar yapıldı. İnsanları harekete geçirmek yine de zor. Kardeşlikten istediğin kadar dem vurabilirsin, ama kimse diğerini kardeşi olarak görmüyor. Beni üzen Dahl'lilerin de diğerleri kadar kötü olması. Eşit muamele görmek istediklerini söylüyorlar ve doğru olan da bu, ama ellerine fırsat geçince başkalarına eşit davranmaya hiç niyetleri yok."

Dors, "İnsanların kafalarını ve kalplerini değiştirmek neredeyse olanaksızdır, Raych," dedi. "Onları denemek ve belki de adaletsizlikler arasında en kötülerini ortadan kaldırmak yeterli."

Seldon, "Sorun," diye başladı söze, "tarihin büyük bölümünde hiç kimsenin bu konuya eğilmemiş olması. İnsanların o sevimli 'ben senden üstünüm' hastalığını kapmalarına göz yumulmuş ve bu pisliği temizlemek de kolay olmuyor. İşleri oluruna bırakıp bin yıl boyunca kötüye gitmesine izin verirsek, durumu iyileştirmek diyelim ki yüz yılımızı alacak diye şikâyet etmeye hakkımız olmaz."

Raych, "Baba, bazen," dedi, "bu görevi bana ceza olarak verdiğini düşünüyorum."

Seldon'ın kaşları kalktı. "Seni cezalandırmak için ne nedenim olabilir?"

"Joranum'un sektör eşitliğini ve hükûmette daha geniş halk temsiliyeti programını tuttuğum için."

"Seni bu yüzden suçlayamam. Bunlar çekici öneriler, ama Joranum ve

hempalarının bunu sadece güç kazanmak için bir araç olarak kullandıklarını sen de biliyorsun. Sonrasında...”

“Ama bu görüşlere sempati duymama rağmen beni tuzağa düşürdün.”

Seldon, “Bunu yapmanı istemek benim için kolay olmadı,” dedi.

“Şimdi de, sırf işin aslında ne kadar zor olduğunu göstermek için, beni Joranum’un programını yürürlüğe koymakta çalıştırıyorsun.”

Seldon Dors’a, “Buna ne dersin, Dors?” dedi. “Oğlan bana, hiç de yapımda olmaya bir çeşit sinsilik ve hilekârlık yaptığımı söylüyor.”

“Kuşkusuz ki,” dedi Dors, dudaklarında bir gülümsemenin hayaleti dolaşırken, “babana böyle bir şey yakıştırmıyorsun.”

“Pek değil. Günlük hayatta senden daha açık birisi yoktur, baba. Ama zorunlu kalırsan kartları karıştırmayı becerirsin. Psikotarihle yapmayı umduğun da bu değil mi?”

Seldon üzgün bir halle, “Psikotarihle şimdiye kadar çok az şey başarabildim,” dedi.

“Çok kötü. İnsanların dar kafalılığına bir tür psikotarihsel çözüm olduğunu düşünüyordum”

“Belki de vardır, ama öyleyse bile ben bulamadım.”

Seldon yemek bittiğinde, “Raych sen ve ben,” dedi, “şimdi biraz laflayacağız.”

Dors, “Gerçekten mi?” diye sordu. “Sözlerinden davetli olmadığım sonucunu çıkartıyorum.”

“Bakanlık işi, Dors.”

“Bakanlık saçmalığı, Hari. Zavallı oğlandan benim istemediğim bir şeyler yapmasını isteyeceksin.”

Seldon kararlı bir ifadeyle, “Ondan kesinlikle yapmayı *istemeyeceği* bir şey istemeyeceğim,” dedi.

Raych, “Bir şey yok, anne,” diye lafa girdi. “Babamla benim konuşmamıza izin ver. Daha sonra sana hepsini anlatacağıma söz veririm.”

Dors gözlerini devirdi. “Siz ikiniz ‘devlet sırrı’ diye yakınacaksınız. Bunu biliyorum.”

Seldon, “İşin aslına bakılırsa,” dedi, “tartışacağımız tam da bu. Üstelik birinc dereceden önemli. Ciddiyim, Dors.”

Dors dudaklarını büzerek kalktı. Son bir direktif vererek odayı terk etti: “Oğlan: kurtlara yem etme, Hari.”

O gittikten sonra Seldon usulca fısıldadı: “Korkarım seni kurtlara atmak tam da yapmak zorunda olduğum şey, Raych.”

Seldon'ın özel bürosunda, onun adlandırdığı kadarıyla, “düşünme yeri”nde, karşı karşıya duruyorlardı. Burada, imparatorluğun ve Trantor hükûmetinin karmaşıklıkları arasında yolunu bulmaya çalışarak, sayısız saatlerini harcamıştı.

“Gezegen hizmetlerinde son zamanlarda çıkan aksaklıklar konusunda çok şey okudun mu, Raych?” diye sordu.

Raych, “Evet,” dedi. “Ama, baba, biliyorsun gezegenimiz yaşlandı. Yapmamız gereken herkesi gönderip her şeyi kazımak ve yenisiyle değiştirmek, en son bilgisayarları eklemek ve sonra da herkesi geri getirmek ya da en azından herkesin yarısını. Trantor sadece yirmi milyar insanla çok daha rahat bir yer olurdu.”

Gülümseyen Seldon, “Hangi yirmi milyarla?” diye sordu.

Raych sıkıntıyla, “Keşke bilseydim,” diye cevap verdi. “İşin kötüsü gezegeni yeni baştan yaratamayız, bundan dolayı ancak yamalamak durumundayız.”

“Korkarım ki öyle, Raych, ama bu hususta bazı tuhaf noktalar var. Şimdi söylediklerimi gözden geçirmeni istiyorum. Bu konuda bazı düşüncelere sahibim.”

Cebinden küçük bir küre çıkardı.

Raych, “Bu da nesi?” diye sordu.

“Trantor'un özenle programlanmış bir haritası. Bana bir iyilik yap Raych ve masanın üstünü temizle.”

Seldon küreyi masanın aşağı yukarı ortasına yerleştirdi ve elini koltuğunun kenarındaki bir klavyenin üstüne koydu. Başparmağıyla bir düğmeye dokundu ve odanın ışıkları sönerken masanın üzeri bir santimetre derinliğinde bembeyaz ve yumuşak bir ışıkla parladı. Küre düzleşti ve masanın kenarlarına yayıldı.

Işık yer yer karardı ve bir biçim aldı. Raych, yaklaşık otuz saniye sonra, şaşkınlıkla, “Bu bir Trantor *haritası*,” dedi.

“Elbette. Öyle olduğunu sana söylemiştim. Buna karşın böyle bir şeyi sektör hipermarketinden satın alamazsın. Elimdeki, silahlı kuvvetlerin oynamayı sevdiği zamazingolardan biri. Trantor'u bir küre olarak da gösterebilir, ama düzlem izdüşümü göstermek istediğimi daha açık yansıtır.”

“Pekâlâ, göstermek isteğin nedir baba?”

“Eh, son bir ya da iki yılda çeşitli aksaklıklar baş gösterdi. Senin de söylediğin gibi bu eski bir gezegen ve arızalar çıkmasını beklememiz gerekir, ama alışlagelmişden daha sık oluyorlar ve neredeyse tümü de insan hatası sonucuymuş gibi görünüyor.”

“Bu mantıklı değil mi?”

“Evet, tabii. Sınırlar dahilinde öyle. Depremler söz konusu olduğunda bile böyle.”

“Depremler mi? Trantor'da mı?”

“Trantor'un oldukça az sismik bir gezegen olduğunu kabul ediyorum ve bu da iyi bir şey, çünkü yılda birkaç kere fena halde sallanan bir dünyayı bir kubbe altına kapamak ve sonra da bu kubbenin bir kesimini parçalamak fazlasıyla mantıksız

olur. Annen başka bir dünyadan çok, Trantor'un imparatorluk başkenti haline gelmesinin sebeplerinden birinin gezegenin jeolojik yönden (bu onun tekdüze deyimi) can çekişiyor olmasıdır diyor. Can çekişiyor olabilir, yine de ölü değil. Arada sırada ufak depremler olur; son iki senede üç tane.”

“Bunun farkında değildim, baba.”

“Pek kimse bilmez. Kubbe tek parça değildir. Her biri bir deprem sırasında gerilimleri ve sıkışmaları rahatlatmak için kaldırılabilen ve aralık bırakılabilen yüzlerce bölümden oluşmuştur. Bir deprem oluştuğunda sadece on saniye ile bir dakika arasında devam ettiğinden açılma kısa sürer. O kadar hızlı gelir ve gider ki aşağısındaki Trantorluların bundan haberi bile olmaz. Tepelerindeki kubbenin açılıp kapandığını ve dışarıdaki havanın —artık her neyse— içeri sızdığını değil de hafifçe sarsıldıklarını ve porselenlerinin şangırdadığını fark ederler.”

“Bu iyi, değil mi?”

“Öyle olması gerek. Bu işlem elbette bilgisayarla yapılıyor. Herhangi bir yerdeki bir deprem başlangıcı, bunun zarar verecek kadar güçlü hale gelmesinden hemen önce kubbenin açılmasını sağlamak için, kilit kontrollerin devreye girmesine neden oluyor.”

“Bu da iyi.”

“Ama son iki yıldaki üç küçük deprem vakasında kubbe kontrolleri her seferinde devre dışı kaldı. Yaklaşık yüzyılda bir, denetlenmesi çok daha güç bir magma akıntısı oluşur ve biz çok geç kalana dek bundan haberdar olamazsak sonuçları düşünmek bile istemiyorum. Şansımıza bu henüz olmadı ve pek olası da değil, ama bir düşün. Burada, bu haritada son iki senede başımıza bela olan arızaların konumunu ve her ne kadar *kimin* hatası olduğunu hemen anlayamasak da insan hatasına yorulabildiklerini göreceksin.”

“Çünkü herkes kendini korumaya çalışıyor.”

“Korkarım haklısın. Bu her bürokraside belirgin bir özelliktir ve Trantor'un ki de tarihin en geniş bürokrasisi. Peki, konumlar hakkında ne düşünüyorsun?”

Raych ihtiyatla, “Eh,” dedi, “eşit dağılıyorlarmış gibi görünüyor.”

“Kesinlikle ve ilginç olan da *bu*. Trantor'un en eski bölümlerinin, en uzun süredir beri kubbe altında kalanların en çürümüş altyapıya sahip olması ve bu nedenle hızla verilecek kararlarda hatalara daha eğilimli olması beklenir. Trantor'un eski bölümlerini haritada mavi ile işaretliyorum ve arızaların mavi bölgelerde hiç de daha sık oluşuyor gibi görünmediğini anlayacaksın.”

“Yani?”

“Yani, Raych, arızaların doğal nedenlerden kaynaklanmadığı ama bilerek çıkartıldığını ve olabildiğince çok insanın etkilenebilmesi için bu tarzda yayıldığını düşünüyorum. Böylece olabildiğince geniş çaplı bir hoşnutsuzluk yaratılıyor.”

“Bu pek olası görünmüyor.”

“Görünmüyor mu? Öyleyse arızaların mekân yerine zaman içindeki yayılımına

bir göz atalım.”

Mavi alanlar ve kırmızı noktalar kayboldular ve Trantor haritası bir an için karanlıkta kaldı. Sonra işaretler, her defasında bir tane olmak üzere, orada burada belirmeye ve hemen arkasından kaybolmaya başladılar.

Seldon, “Zaman içerisinde de kümeler halinde belirmediğine dikkat et,” dedi “Neredeyse bir metronomun düzenli tıkırtısı gibi biri beliriyor, sonra bir öteki, arkasından bir başkası ve böyle devam ediyor.”

“Bunun da mı amaçlı yapıldığını düşünüyorsun?”

“Öyle olmalı. Buna kim neden oluyorsa, haberlerde ve kamuoyu bilincinde mümkün olan en az çabayla olası en fazla karmaşayı yaratmak istiyor, böylece iki karışıklık biri diğerinin etkisini kısmen kaldırarak biçimde, aynı anda gerçekleşmiyor. Her olay halkı ayrı ayrı rahatsız ediyor.”

Harita söndü ve ışıklar geri geldi. Seldon özgün boyutlarına inmiş küreyi cebindeki yerine geri koydu.

Raych, “Bütün bunları kim yapıyor olabilir?” diye sordu.

Seldon düşünceli bir ifadeyle, “Birkaç gün önce Wye sektöründeki bir cinayete ilgili bir rapor aldım,” dedi.

Raych, “Bu olağandışı bir şey değil,” dedi. “Wye deyimini gerçek anlamında kanunsuz sektörlerden biri olmasa da orada her gün yığınla suç işleniyordur.”

Seldon başıyla onaylayarak, “Yüzlerce,” dedi. “Trantor’da şiddet sonucu ölümlerir günde bir milyon düzeyine yaklaştığı günler de oldu. Her sanığı, her katili bulmanın genelde fazla bir şansı olmaz. Ölüler sadece istatistik olarak kayda geçer. Yalnız bu seferki sıradışıydı. Adam acemice bıçaklanmıştı. Onu bulduklarında ucu ucuna da olsa hâlâ yaşıyordu. Ölmeden önce bir tek kelime söyleyecek zamanı oldu ve bu bir kelime de ‘Şef’ti.”

“Bu da belli bir merak uyandırdı ve sonuçta kimliği belirlendi. Anemoria’da çalışıyordu ve Wye’da ne yaptığını bilmiyoruz. Ama işinin ehli bir subay, onun eski bir Joranumcu olduğu gerçeğini ortaya çıkarmayı başardı. Adı Kaspal Kaspalov’du ve Laskin Joranum’un yakın arkadaşlarından biri olarak tanınıyordu. Şimdiyse öldü... bıçaklandı.”

Raych kaşlarını çattı. “Baba, yeni bir Joranumcu komplo mu bekliyorsun? Etrafta artık hiçbir Joranumcu kalmadı.”

“Annen bana Joranumcular’ın hâlâ etkin olup olmadıklarını düşündün mü diye soralı fazla zaman olmadı. Ben de ona her garip inancın, kimi zaman yüzyıllar boyunca, daima belli bir kitleye sahip olmaya devam ettiğini anlattım. Genelde pek önemli olmazlar, sadece dikkate değmeyen kırık dökük gruplar. Yine de ya Joranumcular örgütü ayakta tutuyorlarsa, ya hâlâ belli bir güce sahiplerse, aralarında bir hain olarak gördükleri birini öldürmeye muktedirlerse ve bu aksaklıkları iktidarı ele geçirmeye hazırlık olarak çıkarıyorlarsa?”

“Bu ‘ya’lar biraz fazla, baba.”

“Bunu biliyorum. Baştan aşağı yanılıyor da olabilirim. Cinayet Wye’da işlendi ve işin garibi Wye’da herhangi bir altyapı arızasına rastlanmadı.”

“Bu neyi kanıtlar?”

“Komplo merkezinin Wye’da olduğunu ve komplocuların kendilerini değil, salt Trantor’un geride kalanını rahatsız etmeyi istediklerini kanıtlayabilir. Ayrıca sadece Joranumcular’ın değil, ama imparatorluğa bir kere daha hükmetmeyi hâlâ hayal eden eski Wye ailesinin de işin içinde olduğu anlamına gelebilir.”

“Vay canına, baba! Tüm bu varsayımları bir avuç veri üzerine kurdun.”

“Biliyorum. Şimdi başka bir Joranumcu komplonun olduğunu düşün. Joranum’ur sağ kolu Gambol Deen Namarti’ydi. Namarti’nin ölümüne, Trantor’dan ayrıldığına ya da son on yıllık yaşamına ve buna benzer şeylere ait kayıtlar yok. Bu çok da şaşırtıcı değil. Eninde sonunda kırk milyar içinde bir kişinin izini kaybetmek kolaydır. Hayatımın bir kesiminde ben de tam anlamıyla aynı şeyi yapmaya yeltendim. Elbette Namarti ölmüş olabilir. Bu en kolay açıklama, ama yaşıyor da olabilir.”

“Bu konuda ne yapacağız?”

Seldon iç çekti. “Mantıklı seçim, güvenlik kuruluşuna başvurmak olurdu, ama bunu yapamam. Demerzel’in etkisine sahip değilim. O insanları sindirebiliyordu ben yapamıyorum. Güçlü bir kişiliği vardı, ben basit bir... matematikçiyim. Asla Başbakan olmamam gerekirdi, buna uygun değilim. İmparator, psikotarihe hak ettiğinden çok daha fazla değer vermeseydi, olmazdım da.”

“Kendini fazlaca aşağılamıyor musun, baba?”

“Evet. Sanırım öyle yapıyorum. Ama bir örnek gerekirse, kendimi, biraz önce harita üzerinde (artık boş olan masayı işaret etti) sana gösterdiğim bilgiyle güvenlik örgütüne gittiğimi ve ayrıntıları bilinmeyen bir komplonun korkunç tehdidi altında olduğumuzu öne sürerken hayal ediyorum. Ciddiyetle dinlerler ve ben çıktıktan sonra aralarında ‘çılgın matematikçi’ye kahkahalarla güler, sonra da hiçbir şey yapmazlar.”

Başa dönen Raych, “O halde bu konuda ne yapıyoruz?” diye sordu.

“Önemli olansenin bu konuda ne yapacağıdır, Raych. Daha fazla kanıtla ihtiyacım var ve sen bunları benim için bulacaksın. Anneni gönderirdim, ama hiçbir koşulda beni bırakmaz. Ben şu anda sarayı terk edemem. Dors ve kendim dışında sadece sana güveniyorum. Aslında kendim ve Dors’tan da fazla. Hâlâ gençsin güçlüsün, benim olabildiğimden daha iyi bir Helicon Büklümcüsüsün ve zekisin.

“Aklında bulunsun, senden yaşamını tehlikeye atmanı istemiyorum. Kahramanlık yok, yaparım ederim yok. Başına bir şey gelirse annenin yüzüne bakamam. Sadece bulabildiklerini toparla. Belki Namarti’nin sağ ve işbaşında veya ölü olduğunu öğreneceksin. Belki Joranumcular’ın etkin veya can çekişmekte olan bir grup olduğunu bulacaksın. Belki Wye hükümdar sülalesinin yine etkin olduğunu keşfedeceksin. Bunların her biri ilgi çekici olur, ama hiçbiri de can alıcı değil. Senin

öğrenmeni istediğim şey görülen aksaklıkların düşündüğüm gibi insan kaynaklı mı olduğu ve çok daha önemlisi, bilinçli olarak körükleniyorlarsa, komplocuların daha başka ne yapmayı planladıkları. Bana büyük bir darbe için plan yapmış olmaları zorunlu gibi geliyor, bundan dolayı bu planın ne olduğunu bilmem gerekli.”

Raych ihtiyatla, “Nereden başlayacağıma dair bir planın var mı?” diye sordu.

“Aslında var, Raych. Kaspalov’un öldürüldüğü Wye bölgesine inmeni istiyorum. Yapabilirsen onun etkin bir Joranumcu olup olmadığını ve kendinin de bir Joranumcu hücreye katılıp katılamayacağını öğren.”

“Bu belki mümkün olabilir. Her zaman eski bir Joranumcu olduğumu iddia etmişimdir. Jo-Jo esip gürlerken enikonu genç olduğum doğru ama düşüncelerinden çok etkilenmişim. Bu kadarı bir açıdan doğru bile sayılır.”

“Şey evet, ama önemli bir sorun daha var. Seni tanıyabilirler. Sonuçta ser Başbakan’ın oğlusun. Artık holovizyona çıktın ve sektör eşitliği konusundaki görüşlerinle ilgili olarak röportajın yapıldı.”

“Öyle ama...”

“Aması maması yok, Raych. Boyuna üç santim katacak yüksek topuklu ayakkabılar giyeceksin ve sana kaşlarının biçimini nasıl değiştireceğini, yüzünü nasıl daha dolgun hale getireceğini ve sesinin tonunu nasıl değiştirebileceğini gösterecek birisini bulacağız.”

Raych omuz silkti. “Bir hiç için bir sürü zahmete gireceğim.”

Sesi belirgin bir biçimde titreyen Seldon, “Ayrıca,” dedi, “bıyığını keseceksin.”

Raych’ın gözleri irileşti ve bir an için dehşet içinde dondu kaldı. Sonunda boğuk bir fısıltıyla, “Bıyığımı mı tıraş edeceğim?” diye sordu.

“Sinek kaydı. O olmadan seni kimse tanıyamaz.”

“Ama bu olamaz. Sanki... sanki şeyini kesmek gibi!”

Seldon kafasını salladı. “O sadece geleneksel bir tuhaflık. Yugo Amaril de senir kadar Dahl’li ve bıyık bırakmıyor.”

“Yugo *kaçığın* biri. Matematigi dikkate almazsak yaşadığını bile zannetmem.”

“O büyük bir matematikçi ve bıyığının olmaması bu gerçeği değiştirmez. Bunun yanı sıra bıyık kesmek hadım olmakla aynı şey *değil*. Bıyığın iki haftada yeniden büyür.”

“İki hafta ha! Bu hale gelmesi iki yıl alır.”

Örtmek ve korumak istermiş gibi elini bıyığının üstüne koydu.

Seldon yılmaz bir tavırla, “Raych, bunu yapmak zorundasın,” dedi. “Bu, yapması gereken bir fedakârlık. Bıyığın *varken* bana casusluk edersen, başına bir zarar gelebilir. Bunu göze alamam.”

Raych öfkeyle, “Ölürüm *daha iyi*,” dedi.

Seldon sertçe, “Duygusal olma,” dedi. “*Ölecek falan değilsin* ve bu yapmak zorunda olduğun bir şey. Yine de...” Burada biraz tereddüt etti, “bu konuyla ilgili olarak annene hiçbir şey söyleme. Ben icabına bakarım.”

Raych babasına düş kırıklığıyla baktı ve sonra alçak ve umutsuz bir sesle, "Tamam, baba," dedi.

Seldon, "Sahte kılığına nezaret edecek birini bulacağım ve sonra hava jeti ile Wye'a gideceksin. Kendine gel, Raych, bu dünyanın sonu değil."

Raych bitkinlikle gülümsedi ve Seldon onun suratında elem dolu bir bakışla çıkıp gitmesini seyretti. Bir bıyık kolayca yeniden büyütülürdü, ama aynı şey bir oğul için geçerli değildi. Seldon Raych'ı tehlikenin ortasına attığını çok iyi biliyordu.

Hepimizin küçük hayalleri vardır ve Galaksi'nin İmparatoru, Trantor'un Kralı v
ender olarak ilan edilse de, dolgun bir tomar kâğıdı kaplayacak kadar uzun bir sıra
diğer unvanında sahibi olan Cleon, demokratik ruhlu bir kişi olduğuna yürekten
inanıyordu.

Niyetlendiği bir eylem hakkında, böylesi bir hareketin, “zalimce” ya da, “zorbaca”
kabul edileceği savıyla, Demerzel ya da daha sonra Seldon tarafından uyarılmak onu
her zaman sinirlendirmişti.

Cleon doğal bir zalim ya da zorba olmadığına inanıyordu, sadece sert ve kararlı
hareket etmek istiyordu.

İmparatorların, tebaalarının arasına diledikleri gibi karışabildikleri o eski
günlerden birçok defa özlem ve övgüyle bahsetmişti, ama darbe ve başarılı ya da
başarısız suikastların tarihçesi artık can sıkıcı bir güncel gerçek haline gelince,
zorunluluk gereği, dünyadan elini eteğini çekmişti.

Yaşamı boyunca, en kısıtlı koşullar dışında, insanlarla asla bir araya gelmemiş
olan Cleon'un yabancılarla beklenmedik karşılaşmalarında kendini gerçekten de
rahat hissedeceği kuşkuluydu, ama o her zaman bundan hoşlanacağını hayal
etmişti. Bu yüzden bahçede emrinde olanlardan biriyle çene çalmak, gülümsemek ve
imparatorluk saltanatının sınırlamalarından sıyrılmak düşüncesi onu
heyecanlandırmıştı. Kendini demokrat hissettiriyordu.

Mesela Seldon'ın konuştuğu şu bahçıvan vardı. Onu sadakati ve yiğitliği için
gecikerek de olsa ödüllendirmek ve bunu bir memura bırakmaktansa bizzat yapmak
uygun düşecek, hatta bir zevk olacaktı.

Bunun için, adamları, çiçeklere boğulmuş, geniş gül bahçesinde bir karşılaşma
ayarladı. Cleon bunun uygun düşeceğini düşünmüştü, ama elbette önce bahçıvanı
oraya getirmeleri gerekiyordu. İmparator'un bekletilmesi akıl almaz bir şeydi.
Demokrat olmak başka, sıkıntıya girmek başkaydı.

Bahçıvan gözleri yuvalarından fırlamış ve dudakları titrerken, onu güllerin
arasında bekliyordu. Cleon'un aklına, adama görüşmenin gerçek nedenini kimsenin
anlatmamış olabileceği geldi aklına. Eh, onun korkusunu şefkatle giderecekti. Sorur
şu ki şimdi de adamın adını hatırlayamıyordu.

Yanındaki memurlardan birine döndü ve, “Bahçıvanın adı nedir?” diye sordu.

“Efendimiz, adı Mandell Gruber. Otuz yıldan bu yana burada bahçıvan.”

İmparator başını salladı ve, “Ah, Gruber,” dedi, “değerli ve çalışkan bir bahçıvanla
tanıştığım için ne kadar mutluyum.”

Dişleri takırdayan Gruber, “Efendimiz!” diye mırıldandı, “ben çok yetenekli biris
değilim, ama her zaman zat-ı alilerinin yolunda elimden gelenin en iyisini yapmaya
çalıştım.”

İmparator, “Tabii, tabii,” dedi; bir yandan da bahçıvanın kinaye yaptığından

şüphelenip şüphelenmediğini düşünüyordu. Bu aşağı tabakadan insanlar zarafet ve görgü ile gelen ince duygulardan bihaberdi ki bu da demokrasiyi sergilemede her türlü teşebbüsü zora sokuyordu.

Cleon, “Bir keresinde yardımına gelmenizdeki sadakat ve bahçeye gösterdiğiniz itinadaki becerinizi Başbakanımdan duydum,” dedi. “Başbakan onun ve senin iyi dostlar olduğunuzu anlattı.”

“Efendimiz, Başbakan bana çok lütuf etmiş ama ben yerimi bilirim. C konuşmadıkça ben asla ağzımı açmam.”

“Aferin Gruber. Bu, senin görgünü gösterir, ama Başbakan aynen benim gibi demokratik güdüleri olan bir insandır ve onun insanlar hakkındaki yargılarına güvenirim.”

Gruber yerlere kadar eğildi.

İmparator, “Senin de bildiğin gibi, Gruber,” dedi, “Baş Bahçıvan Malcomber bayağ yaşlandı ve emekliliğini istiyor. Sorumluluklar onun bile altından kalkabileceğinden daha fazla hale geldi.”

“Efendimiz, baş bahçıvan tüm bahçıvanlar tarafından sayılır. Tanrı, akıl ve yargısından istifade etmek üzere kendisine başvurabilmemiz için, ona daha uzun yıllar ihsan etsin.”

İmparator kayıtsızca, “İyi söyledin, Gruber,” dedi, “ama bunun sadece boş laf olduğunu çok iyi biliyorsun. O da esirgenmeyecek, en azından konumunun gerektirdiği güç ve anlayış söz konusu olduğunda o da gerilememekte. Bu yıl içinde emekliye ayrılmayı kendisi talep etti ve ben de ona bu izni verdim. Geriye onun yerini alacak birini bulmak kaldı.”

“Ah, Efendimiz, bu muazzam yerde baş bahçıvan olabilecek en az elli erkek ve kadın vardır.”

İmparator, “Herhalde vardır,” diye konuştu, “ama ben seni seçtim.” Merhametle gülümsedi. Bu onun beklediği andı. Gruber’in bir minnettarlık coşkusu içinde dizler üstüne çökmesini beklemekteydi.

Adam çökmedi ve İmparator kaşlarını çattı.

Gruber, “Efendimiz,” dedi, “bu benim için tamamıyla çok büyük bir onur.”

Yargısının sorgulanmasına gücenen Cleon, “Saçma,” dedi. “Erdemlerinin değerinin bilinmesi zamanı geldi. Yıl süresince her tür havaya maruz kalmak zorunda olmayacaksın. Baş Bahçıvanın bürosu emrinde olacak. Güzel bir yerdir, senin için yeniden döşettireceğim ve aileni de yanına alabilirsin... Bir ailen var, değil mi, Gruber?”

“Evet, Efendimiz. Bir karım ve iki kızım var. Bir de damat.”

“Çok güzel. Çok rahat edeceksin ve yeni yaşamının zevkini çıkartacaksın, Gruber İçeride ve gerçek bir Trantorlu gibi havadan korunmuş olacaksın.”

“Efendimiz, benim Anacreonlu olarak büyüdüğümü dikkate...”

“Dikkate aldım, Gruber. İmparator için tüm gezegenler birdir. Yeni işini hak

ettin.”

Başını salladı ve azametle uzaklaştı. Cleon son hayırseverlik gösterisinden tatmin olmuştu. Doğal olarak, adamdan biraz daha fazla minnet, bir parça daha takdir umardı ama en azından görev yerine getirilmişti.

Bunu ayarlamak çöken altyapıyı halletmekten çok daha kolay olmuştu.

Cleon, bir öfke anında, bir arızanın insan hatasına atfedilebildiği her seferinde, söz konusu kişinin derhal idamını emretmişti.

“Sadece birkaç idam,” demişti, “ve herkesin ne kadar özenli olacağını görmek şaşırtıcı olacak.”

Seldon ise, “Korkarım ki, Efendimiz,” demişti, “bu türden zorbaca bir davranış arzu ettiğinizin elde edilmesini sağlamaz. Olasılıkla işçileri greve zorlamış olursunuz ve onlara zorla işbaşı ettirerseniz sonuç ayaklanma olur. Onların yerine askerleri yerleştirmeye kalkışırsanız, bunların makinelerin nasıl kullanılacağını bilmediklerini, böylece de arızaların daha da sık oluşmaya başladığını görürsünüz.”

Cleon’un Baş Bahçıvanı atama konusunda içini ferah tutması şaşırtıcı değildi.

Gruber’e gelince, giden imparatorun ardından katıksız dehşetle baktı. Açık havanın özgürlüğünden koparılacak ve dört duvara mahkûm edilecekti. Amma ve lâkin İmparator’u kim ret edebilirdi?

Raych, Wye'daki otel odasında aynaya sıkıntıyla baktı. Burası kıytırık bir oteldi, ama Raych'ın da fazla kredisi olmaması gerekiyordu. Aynada gördüğünden hoşlanmamıştı. Bıyığı kesilmiş, favorileri kısaltılmış, saçları yanlarda ve arkada düzeltilmişti.

Yolunmuş tavuğa benziyordu.

Daha da kötü. Yüz hatlarındaki değişikliğin sonucu olarak bebek suratlı görünüyordu.

İğrenç bir şeydi.

Üstelik ilerleme de kaydedememişti. Seldon, ona Kaspal Kaspalov'un ölümü hakkındaki güvenlik raporlarını vermiş, o da bunları incelemişti. İçlerinde fazla bir şey yoktu. Sadece Kaspalov'un öldürüldüğü ve yerel güvenlik görevlilerinin bu cinayet ile bağlantılı olarak önemli hiçbir şey bulamadıkları görülüyordu. Her durumda, güvenlik görevlilerinin konuya önem vermedikleri açıkça belli oluyordu.

Bu da şaşırtıcı değildi. Suç oranı, son yüzyılda, çoğu gezegende; özellikle de Trantor'un büyük ve karmaşık dünyasında hissedilir biçimde artmıştı ve hiçbir yerde yerel güvenlik görevlileri konu üstünde işe yarar bir şey yapabilecek yetenekte değillerdi. Gerçekteyse güvenlik görevlilerinin sayısı ve etkinlikleri azalmış ve bunu kanıtlamak zor olsa da çok yozlaşmışlardı. Ödeneklerin yaşam giderleriyle ay başı artmadığı göz önünde tutulursa durumun böyle olması kaçınılmazdı. Kamu görevlilerinin dürüst kalması için *para* almaları gerekiyordu. Bu başarısızlığınca da yetersiz maaşlarını başka yollardan kapatıyorlardı.

Seldon birkaç yıldan bu yana bu öğretiyi vaaz etmekteydi, ama işe yaramıyordu. Vergileri arttırmadan maaşları yükseltmenin bir yolu yoktu ve halk artan vergilere isyan ediyordu. Anlaşıldığı kadarıyla on kat daha fazla krediyi rüşvette kaybetmeyi göze alıyorlardı.

Seldon'a göre tüm bunlar imparatorluk toplumunun önceki iki yüzyıldaki genel kokuşmasının bir parçasıydı.

Pekâlâ, Raych ne yapacaktı? Kaspalov'un öldürülmeden hemen önce kaldığı otelde bulunuyordu. Otelin bir yerinde bu konuyla ilgili bir şeyler bilen ya da bilen birini tanıyan birileri bulunabilirdi.

Raych dikkatleri üstüne çekmesi gerektiğini düşündü. Kaspalov'un ölümüne ilgi göstermeli ve sonra da birisinin *ona* ilgi göstermesini ve *onu* bulmasını beklemeliydi. Tehlikeliydi, ama kendini yeterince zararsız gösterebilirse ona hemen saldırmayabilirlerdi.

Eh...

Raych zaman bandına bir göz attı. Barda yemek öncesi aperatiflerini yudumlayan birleri olmalıydı. Onlara katılabilir ve bir şeyler olmasını bekleyebilirdi... eğer olacaksa tabii.

Wye kimi açılardan epey bağınaz olabiliyordu. Bir sektörün katılığı bir başkasınınkinden tamamen farklı olabilse de bu tüm sektörler için geçerliydi. Burada içkiler alkolle değil, başka uyarıcı maddelerden üretiliyordu. Raych baştan aşağı yabancı olduğu bu tadı beğenmemişti, ama bu sayede içkisini yavaşça yudumlayabilir ve etrafına bakabilirdi.

Birkaç masa ötedeki genç kadının bakışını yakaladı ve gözlerini ondan almakta zorlandı. Çekici bir kadındı ve Wye alışkanlıklarınının *her* alanda tutucu olmadığını açığa vuruyordu.

Genç kadın bir süre sonra hafifçe gülümsedi ve ayağa kalktı. Raych ona düşünceli düşünceli bakarken, o ağır ağır masasına doğru geldi. Raych belirgin bir pişmanlıkla tam o ara bir macerayı kaldıramayacağını düşündü.

Kadın Raych'ın yanına geldiğinde bir an durdu ve kendini yandaki koltuğa zarif bir hareketle bıraktı.

“Merhaba,” dedi. “Buranın gediklisi gibi durmuyorsunuz.”

Raych gülümsedi, “Değilim. Buraya gelen herkesi tanır mısınız?”

Kadın hiç sıkılmadan, “Neredeyse,” diye yanıtladı. “Adım Manella. Seninki ne?”

Raych daha da büyük bir üzüntü duydu. Kadın oldukça uzun boyluydu, kendinin topuksuz halinden de uzundu ki bu her zaman çekici bulunduğu bir özellikti. Bembeyaz bir teni ve koyu kırmızı parıltılar saçan uzun, yumuşak dalgalı saçları vardı. Giysileri fazla gösterişli değildi ve bir parça daha sıkı denese, fazla çalışması gerekmeyen sınıftan saygıdeğer bir kadın bile sanılabilirdi.

Raych, “Adımın önemi yok,” dedi. “Çok param da yok.”

“Ah. Çok kötü.” Manella yüzünü astı. “Biraz kredi bulamaz mısın?”

“İsterdim. İşe ihtiyacım var. Bildiğin bir iş var mı?”

“Ne tür bir iş?”

Raych omuz silkti. “Ciddi hiçbir işte adam gibi bir deneyimim yok, ama burnu büyük de değilim.”

Manella düşünceli bir tavırla ona baktı. “Bak sana ne diyeceğim, Bay İsimlessiz. Bazer krediye gerek kalmaz.”

Raych dondu kaldı. Kadınlarla arası iyiydi, ama bıyığı varken... bıyığı! Bebek suratında ne bulmuştu acaba?

“Sana ne diyeceğim. Bir iki hafta önce buralarda olan bir arkadaşım vardı, onu bulamıyorum. Buraya gelen herkesi tanıdığına göre belki onu da bilirsin. Adı Kaspalov.” Sesini biraz yükseltti. “Kaspal Kaspalov.”

Manella ona boş gözlerle baktı ve kafasını salladı. “Bu adda kimseyi tanımıyorum,” dedi.

“Çok kötü. O bir Joranumcu ve ben de öyleyim.” Yine boş bir bakış. “Joranumcu ne demek, biliyor musun?”

Kadın kafasını salladı. “Ha... hayır. Bu kelimeyi duydum, ama ne anlama geldiğini bilmiyorum. Bir çeşit iş mi?”

Raych düş kırıklığına uğramıştı.

“Anlatmak uzun zaman alır,” dedi.

Bu kadına gitmesini söylemek gibiydi ve Manella bir anlık kararsızlıktan sonra ayağa kalktı ve yavaş adımlarla uzaklaştı. Hiç gülümsememişti ve Raych bu kadar uzun zaman kaldığına bir parça şaşırılmıştı.

Eh, Seldon şefkat telkin etme yeteneği olduğu konusunda her zaman ısrarcı olmuştu ama hiç kuşkusuz bu çeşit bir iş kadınının düşünmemişti. Onlar için para her şeydi.

Kadın, tek başına bir adamın oturduğu başka bir masada dururken, o farkında olmadan gözleriyle Manella’yı takip etti. Tereyağı sarısı saçları iyice geriye taralı olan adam orta yaşlarının başındaydı. Son derece düzgün tıraş olmuştu, ama çenesi çok çıkık ve bir parça asimetrik olduğundan Raych’a sakal bırakmaya alışkınmış gibi geldi.

Manella’nın şansı görüldüğü kadarıyla bu sakalsızla da yaver gitmemişti. Birkaç kelime konuştular ve kadın ayrıldı. Raych çok yazık diye düşündü, ama böyle bir kadının sık sık başarısız kalması kuşkusuz olanaksızdı. Çekiciliği su götürmezdi.

Raych bir anda, iradesi dışında, eğer kabul etseydi sonucun ne olacağını düşündüğünü fark etti. Sonra yanına birinin oturduğunu hissetti. Bu seferki bir erkekti. Aslına bakılırsa bu Manella’nın konuştuğu adamdı. Kendi tasalarının ona böylesine yanaşılabilmesine olanak tanımasına ve boş bulunmasına şaşırıp kaldı. Bu çeşit hatalara fazla katlanamazdı.

Adam ona gözlerinde meraklı bir parıltıyla baktı. “Biraz önce benim bir arkadaşımınla konuştunuz.”

Raych neşeye gülümsemekten kendini alıkoyamadı. “Dost canlısı bir kadındı.”

“Evet, öyledir. Benim iyi bir arkadaşımdır. Ona söylediklerinize kulak kabarttım.”

“Yanlış bir şey söylemediğimi umarım.”

“Hiç de değil, ama kendinize bir Joranumcu dediniz.”

Raych’ın yüreği hopladı. Manella’ya söyledikleri demek hedefi tam ortasından vurmuştu. Kadın için bir şey ifade etmemişti, ama, “arkadaş”ına bir şeyler anlatmış gibiydi.

Bu doğru yolda olduğunu mu gösteriyordu? Yoksa sadece başını belaya soktuğunu mu?

Raych, kendi yüzündeki yumuşak saflık ifadesinin kaybolmasına izin vermeden, yeni arkadaşını tartmak için elinden geleni yaptı. Adamın yeşilimsi keskin gözleri vardı ve sağ eli masanın üzerinde dururken neredeyse tehditkâr bir tavırla sıkılıydı.

Raych diğer ele kukuman kuşu gibi bakarak bekledi.

Adam yine konuştu. “Kendini bir Joranumcu olarak tanımlıyorsun sanırım.”

Raych endişeli görünmek için elinden geleni yaptı. Zor değildi. “Neder soruyorsunuz, bayım?”

“Çünkü yeterince yaşlı olduğumu sanmıyorum.”

“Yeterince yaşlıyım. Jo-Jo Joranum’un konuşmalarını holovizyonda izlerdim.”

“Söylediklerinden bahsedebilir misin?”

Raych omuz silkti. “Hayır, ama anafikri kaptım.”

“Bir Joranumcu olduğumu açıkça söyleyen genç bir adamsın. Bazıları bundan hoşlanmaz.”

“Wye’da sürüyle Joranumcu olduğumu duymuştum.”

“Olabilir. Buraya bunun için mi geldin?”

“İş arıyorum. Belki bir başka Joranumcu bana yardım edebilir.”

Adamın Raych’ın aksanını tanıdığına kuşku yoktu. Bu gizlenemezdi.

“Millimaru’da doğdum, ama zamanımın çoğunu büyüdüğüm Dahl’da geçirdim,” dedi.

“Ne yapıyordun?”

“Fazla bir şey yapmadım. Biraz okula gittim.”

“Neden Joranumcu oldun?”

Raych bir parça heyecanlanmış gibi yaptı. Haksızlığa ve ayrımcılığa uğrayan Dahl’da yaşayıp da Joranumcu olmak için bariz nedenlerinin olmaması olanaksızdı. “Çünkü imparatorluğu halkın daha iyi temsil edildiği bir hükûmet yönetmeli, halk yönetime daha çok katılmalı ve gezegenlerle sektörler arasında daha fazla eşitlik olmalı. Kafası çalışan ve vicdanı olan kim farklı düşünür?”

“İmparatorluğun ortadan kalkmasını mı isterdin?”

Raych durakladı. İnsan yıkıcı sözlerle paçayı bir yere dek kurtarabilirdi, ama açıkça İmparator karşıtı olan her şey sınırı aşardı. “Bunu söylemedim. İmparator’u inanıyorum, ama tüm imparatorluk tek adam için çok büyük.”

“Tek adam değil. Tüm bir imparatorluk bürokrasisi var. Başbakan Hari Seldor hakkında ne düşünüyorsun?”

“Onun hakkında fazla bir fikrim yok. Pek tanımıyorum.”

“Tek bildiğin halkın hükûmet işlerinde daha çok temsil edilmesi. Bu doğru mu?”

Raych kafası karışmış gibi göründü. “Jo-Jo Joranum’un söylediği buydu. Ne ad veriyorsun bilmiyorum. Bir keresinde birinin ‘demokrasi’ dediğini duymuştum, ama bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum.”

“Demokrasi bazı gezegenlerin denediği bir şeydir. Bazıları ise uygulamaya hâlâ devam ediyor. Bu dünyaların diğerlerinden daha iyi yönetilip yönetilmediğini bilmiyorum. O halde sen bir demokratsın, öyle mi?”

“Öyle mi adlandırıyorsun?” Raych başını, derin derin düşünüyormuş gibi, önüne eğdi. “Joranumcu olarak kendimi daha rahat hissedeceğim.”

“Elbette, bir Dahl’li olarak...”

“Orada sadece bir süre yaşadım.”

“Hepiniz insanların eşitliğinden ve bunun gibi şeylerden yanasınız. Dahl’liler, ezilen bir grup olarak, doğallıkla böyle düşünürler.”

“Joranumcu düşüncenin Wye’da bayağı güçlü olduğunu duydum. Onlar ezilmiyor.”

“Farklı nedenler. Eski Wye valileri imparator olmak istiyorlardı. Bunu biliyor muydun?”

Raych başını iki yana salladı.

Adam, “On sekiz yıl önce,” dedi, “Vali Rashelle bu yönde bir hükûmet darbesin neredeyse başarıyordu. Bundan dolayı Wye’lılar, Joranumcu olmaktan çok, Cleon karşıtı olarak isyancıdılar.”

Raych, “Bunun hakkında hiçbir şey bilmiyorum,” dedi. “Ben İmparator’a karşı değilim.”

“Ama toplumsal temsilden yanasın, değil mi? Bir şekilde seçilmiş bir meclisin siyasete ve kayırmacılığa saplanmadan Galaksi İmparatorluğu’nu idare edebileceğine inanıyor musun? Felç olmadan?”

Raych, “Ha?” dedi. “Anlamadım.”

“Acil durumlarda çok sayıda kişinin bir karara hızla ulaşabileceğini mi düşünüyorsun? Yoksa sadece bir yerde oturup tartışacaklarını mı?”

“Bilmiyorum, ama sadece birkaç kişinin tüm gezegenler üzerinde tek söz sahibi olması fikri bana doğru gelmiyor.”

“İnançların için mücadele etmeye istekli misin? Yoksa onlar hakkında çene çalmayı mı seversin?”

Raych, “Kimse benden bir şey için mücadele etmemi istemedi,” dedi.

“Birisinin isteğini düşünelim. Demokrasi veya Joranumcu felsefe hakkındaki inançlarının ne kadar önemli olduğunu düşünüyorsun?”

“Onlar için dövüşürüm... Eğer bunun bir şeye yarayacağını düşünürsem.”

“İşte cesur bir çocuk. O takdirde Wye’a inançların için dövüşmeye geldin.”

Raych sıkıntıyla, “Hayır,” dedi. “Bunun için geldiğimi söyleyemem. Ben iş aramaya geldim, efendim. Bu günlerde iş bulmak kolay değil... ve param da yok. İnsanın yaşaması gerekir.”

“Katılıyorum. Adın ne?”

Soru aniden gelmişti, ama Raych bunun için hazırды. “Planchet, efendim.”

“Adın mı, soyadın mı?”

“Bildiğim kadarıyla sadece adım.”

“Paran yok ve anladığım kadarıyla pek az eğitimin var.”

“Korkarım ki öyle.”

“Hiçbir uzmanlık dalında deneyimin yok.”

“Pek çalışmadım, ama istekliyimdir.”

“Tamam. Bak sana ne diyeceğim, Planchet.” Cebinden küçük, beyaz bir üçgen çıkardı ve üzerinde bir ileti belirene dek parmağıyla bastırdı. Sonra başparmağına sürterek yazıyı sabitledi. “Sana nereye gideceğini söyleyeceğim. Bunu yanına al, sana bir iş sağlayabilir.”

Raych kartı aldı ve gözden geçirdi. İşaretler ışıldıyor gibiydi, ama Raych onları okuyamadı. Şüpheyile diğer adama baktı. “Ya bunu çaldığımı düşünürlerse?”

“Çalınmaz. Üzerinde imzam var ve şimdi de senin adın.”

“Bana sizin kim olduğunuzu sorarlarsa?”

“Sormazlar. Bir iş istediğini söylemiştin. Bu senin şansın. Garanti veremem, ama senin şansın.” Ona başka bir kart verdi. “İşte buraya gideceksin.” Raych bu seferkini okuyabildi.

“Teşekkürler,” diye mırıldandı.

Adam eliyle gidebileceğini belirten küçük bir hareket yaptı.

Raych kalktı ve çıktı... ne belaya bulaştığını merak ediyordu.

Yukarı ve aşağı. Yukarı ve aşağı. Yukarı ve aşağı.

Gleb Andorin, Gambol Deen Namarti'nin bir yukarı bir aşağı dolaşmasını seyretti. Namarti'nin ihtirasının ateşi onu belirli bir yerde oturmaktan alıkoyuyordu.

Andorin düşündü: İmparatorlukta, hatta hareketteki en zeki, en kurnaz ve hiç kuşkusuz mantıklı düşünmeye en yatkın adam o değil. Sürekli olarak frenlenmesi gerekiyor, ama hiçbirimizin olmadığı kadar güçlü bir dürtüsü var. Biz vazgeçeriz, bırakırız, ama o bunu yapmaz. İt, çek, kışkırt, tekmele. Eh, belki de böyle birini ihtiyacımız var. Onun gibi birine sahip *olmalıyız*, yoksa hiçbir şey asla gerçekleşmez.

Namarti, sanki Andorin'in gözleri sırtını deliyormuş gibi, durdu. Ardına döndü ve, "Bana yine Kaspalov hakkında nutuk çekeceksin," dedi. "Zahmet etme."

Andorin hafifçe omuz silkti. "Neden sana nutuk çekme zahmetine gireyim? Olar oldu. Zarar gördüysek de gördük."

"Hangi zarar, Andorin? Ne zararı? Ben bunu yapmasaydım, işte o zaman zarar görecektik. Adam ihanet etmek üzereydi. Bir ay içinde kaçıp..."

"Biliyorum. Oradaydım. Söylediklerini duydum."

"O zaman başka seçenek olmadığını da anlamışsındır. Çare yoktu. Eski bir yoldaş öldürmekten hoşlandım mı sanıyorsun? Çarem yoktu."

"İyi ya. Çaren yoktu."

Namarti dolaşmaya başladı, sonra tekrar döndü. "Andorin, tanrılara inanır mısın?"

Andorin ona dik dik baktı. "Nelere?"

"Tanrılara."

"Bu kelimeyi hiç duymadım. Nedir?"

Namarti, "Galaksi Standart dilinden bir sözcük değil. Doğaüstü etkiler. Ne dersin?"

"Ah, doğaüstü etkiler. Neden böyle söylemedin? Hayır, bu çeşit şeylere inanmam. Tanım olarak bir şey doğa yasalarının dışında var oluyorsa doğaüstüdür ve hiçbir şey doğa yasalarının dışında var olamaz. Bir gizemciye mi dönüşüyorsun?" Andorin şaka ediyormuş gibi sormuştu, ama gözleri ani bir ilgi ile kısıldı.

Namarti bakışlarını kaçırmadı. Kimse bakışını o ateş saçan gözlere uzun süre dikemezdi. "Aptallaşma. Bu konuda bir şeyler okudum. Trilyonlarca insan doğaüstü etkilere inanıyor."

Andorin, "Biliyorum," dedi, "her zaman da inandılar."

"Tarihin başlangıcından beri böyle yapmışlar. 'Tanrılar' kelimesinin kökeni bilinmiyor. Görünüşe göre, bu kelime dışında artık, hiçbir izi var olmayan eski bir dilin son kalıntısı. Farklı tanrılarda ne kadar değişik inanç çeşitliliklerinin olduğunu biliyor musun?"

"Yaklaşık olarak galakside yaşayan aptallar kadar çok demeliyim herhalde."

Namarti bunu görmezden geldi. "Kimileri bu kelimenin kökeninin tüm insanlığın

tek bir gezegende var olduğu zamana kadar gittiğini düşünüyor.”

“Kendi başına mitolojik bir kavram. Doğauştü etkiler kanısı kadar delice. İnsanlığın asla bir tek kök gezegeni olmadı.”

Namarti kızgınca, “Oysa olmalı, Andorin,” dedi. “İnsanoğlu farklı dünyalarda evrilip tek bir tür haline gelemmez.”

“Öyle bile olsa geçerli bir kök gezegen yok. Yeri saptanamıyor, tanımlanamıyor, bundan dolayı mantıklı olarak üzerinde durulamıyor, böylece *gerçekte* yok diyebiliriz.”

Kendini düşüncelerinin akışına bırakan Namarti, “Bu tanrılar,” dedi, “insanlığı korur, güvende tutar ya da en azından insanlığın tanrıları nasıl kullanacağını bilen kısımlarıyla ilgilenirlermiş. Sadece tek dünya varken, tanrıların nüfusu az, küçük bir dünyayla, özellikle ilgilenmiş olmaları mantıklı. Böylesi bir dünyayı sanki bir ağabey ya da ebeveyn gibi koruyabilirlerdi.”

“Ne kadar da iyilermiş. Bir de tüm imparatorlukla başa çıkmalarını görmek isterdim doğrusu.”

“Ya yapabilirlerse? Ya sonsuz güçleri varsa?”

“Ya güneş donarsa? Habire ‘ya’ demenin ne anlamı var?”

“Sadece fikir yürütüyorum. Salt düşünce. Aklının özgürce düşünmesine hiç izir vermedin mi? Her şeyi her zaman kontrol altında mı tutarsın?”

“Kontrol altında tutmanın en emin yol olduğunu düşünüyorum. Başboş kalan aklın sana ne anlatıyor, şef?”

Namarti, Andorin’in onu iğnelediğinden kuşkulanmış gibi, ateş saçan gözleriyle ona baktı, ama arkadaşının yüzü ifadesiz ve uysaldı.

Namarti, “Aklımın bana söylediği şudur: tanrılar varsa, bizim tarafımızda olmalılar,” dedi.

“Harikulade... bir de doğru olsaydı. Kanıt nerede?”

“Kanıt mı? Tanrılar olmadan, çok yararlı da olsa salt bir rastlantı olurdu sanırım.” Namarti aniden esnedi ve oturdu. Yorgun görünüyordu.

Bu iyi işte, diye düşündü Andorin. Dört nala giden zihni sonunda kendini tüketti, artık mantıklı konuşabilir.

Sesi hissedilir derecede alçalan Namarti, “Şu altyapının iç arızaları konusu...” diye açtı ağzını.

Andorin sözünü kesti, “Biliyorsun şef, Kaspalov bu konuda tamamen haksız değildi. Bunu ne kadar uzun süre sürdürürsek imparatorluk güçlerinin nedenini keşfetme şansları o kadar artar. Tüm program, er ya da geç, suratımıza patlayacak.”

“Daha değil. Şimdiye dek her şey imparatorluğun suratına patladı. Trantor’daki huzursuzluğu hissedebiliyorum.” Parmaklarını birbirine sürterken ellerini kaldırdı. “Onu hissedebiliyorum. Neredeyse işin sonuna *geldik*. Sonraki adım için hazırız.”

Andorin keyifsizce gülümsedi. “Ayrıntıları sormuyorum, şef. Kaspalov sordu ve bak sonu ne oldu. Ben Kaspalov değilim.”

“Sen tam da Kaspalov olmadığın için sana anlatabilirim. Bir de o sıraları bilmediğim bir şeyi öğrendiğim için.”

Andorin, söylediğine yalnızca kısmen inanarak, “İmparatorluk Sarayı bahçesine bir saldırı tasarladığına hükmediyorum,” dedi.

Namarti başını kaldırdı. “Elbette. Yapılacak başka ne var? Asıl sorun bahçeye gerçekte nasıl girileceğidir. Orada bilgi kaynaklarım var, ama onlar sadece birer casus. Eylem adamlarına ihtiyacım var.”

“Tüm galakside en iyi korunan bölgeye eylem adamları sokmak kolay olmayacak.”

“Tabii ki kolay olmayacak. Şu ana dek bana dayanılmaz bir baş ağrısına neden olan da buydu... ve sonra tanrılar işe karıştı.”

Andorin tiksintisini göstermemek için kendini zor zapt ediyordu. Tatlılıkla, “Doğüstünü tartışmaya ihtiyacımız olduğunu sanmıyorum,” dedi. “Tanrıları bir yana bırakırsak, ne oldu?”

“Aldığım bilgiler haşmetli ve her zaman sevilen İmparator Cleon’un yeni bir Baş Bahçıvan atamaya karar verdiği yolunda. Bu yaklaşık çeyrek yüzyıldır ilk defa olacak.”

“Ee, ne olmuş?”

“Bunun anlamını görmüyor musun?”

Andorin bir an düşündü. “Tanrıların sevgili kulu değilim. Hiçbir anlam göremiyorum.”

“Andorin, yeni bir Baş Bahçıvanının atanması, başka türden yeni bir yönetici atanmasından farksızdır. Yeni bir Başbakan ya da yeni bir İmparatorla aynı şey. Yeni baş bahçıvan hiç kuşkusuz kendi ekibini isteyecek. İşe yaramaz bulduklarını emekliye sevk edecek ve yüzlerce yeni bahçıvan kiralayacak.”

“Bu mümkün.”

“Mümkünden de öte. Kesin. Aynen şimdiki baş bahçıvanın göreve geldiğinde olduğu gibi ve ondan öncekinde ve daha öncekinde. Dış Gezegenlerden gelecek yüzlerce yabancı...”

“Neden Dış Gezegenler’den?”

“Kaldığı kadarıyla beynini kullan, Andorin. Trantorlular tüm yaşamları süresince kubbelerin altında yaşarken, saksıda bitki ve özenle düzenlenmiş tahıl ürünleri ve meyve ağaçları yetiştirirken, bahçecilik hakkında ne öğrensin?”

“Ah! Şimdi anladım.”

“Bundan dolayı bahçelere bakan yabancılar olacak. Özenle kontrol edileceklerini varsayıyorum, ama Trantorlular kadar sıkıca taranmayacaklardır. Şüphesiz biz de bu arada kendi adamlarımızdan birkaç tanesini sahte kimliklerle içeri sokabileceğiz. Bazıları yakalansa bile birkaçı geçebilir. Birkaçı *geçmeli*. Adamlarımız, Başbakan Seldon’a ilk günlerindeki başarısız darbeden beri oluşturulan süper sıkı güvenliğe rağmen içeri girecek.” Başbakan’ın adını, her zaman yaptığı gibi, neredeyse

tükürmüştü. “Sonunda elimize bir şans geçti.”

Başının hızlı bir anaforda düşercesine dönmesi sırası şimdi Andorin’deydi. “Bunu söylemek biraz garip geliyor şef, ama her şeye rağmen bu ‘tanrı’ meselesinde bir şeyler var, çünkü şimdi tam anlamıyla yerine oturduğunu gördüğüm bir şeyi sana anlatmak için sırasını bekliyordum.”

Namarti ötekini şüpheyle süzdü ve birden güvenliği açısından korkuya kapılmış gibi odaya göz gezdirdi. Ama korkusu yersizdi. Oda eski tarz bir mesken kompleksinin derinlerine yapılmış ve çok iyi perdelenmişti. Hiç kimse onları dinleyemez ve ayrıntılı bir tarifle bile yerlerini kolayca bulamazdı ya da örgütün sadık üyelerinin sağladığı koruma hatlarından sızamazdı.

Namarti, “Sen neden bahsediyorsun?” dedi.

“Senin için bir adam buldum. Genç ve çok saf. Gördüğün anda güvenebileceğin hissettiğin türden, oldukça sevimli bir tip. Temiz bir yüzü, iri gözleri var, Dahl’de yaşamış, eşitliğe âşık, Joranum’un Dahl buzkolalarından bu yana en sıkı şey olduğunu düşünüyor ve dava uğruna her şeyi yapmaya onu kolayca ikna edebileceğime eminim.”

Şüpheleri hiç de yatışmamış olan Namarti, “Dava uğruna mı?” dedi. “Bizden bir mi?”

“Aslında hiç kimseden değil. Joranum’un sektör eşitliği istediğine dair bulanık bazı fikirleri var.”

“Bu Joranum’un yemişti. Evet.”

“Bizim de yemimiz, ama bu çocuk*ın*ıyor. Eşitlik ve halkın hükûmete katılımı hakkında konuşuyor. Demokrasiden bile bahsetti.”

Namarti kıs kıs güldü. “Demokrasi, yirmi bin yıldır ne zaman kullanılmaya kalkılsa darmadağın oldu.”

“Evet, ama bu bizim sorunumuz değil. Genç adamı etkileyen şey bu ve inan bana şef, onu gördüğüm anda aradığımız aracı bulduğumuzu anlamıştım, ama onu nasıl kullanabileceğimizi bilmiyordum. Şimdi biliyorum. Onu bir bahçıvan olarak İmparatorluk Sarayı bahçesine sokabiliriz.”

“Nasıl? Bahçıvanlık üzerine bir şeyler biliyor mu?”

“Hayır. Bilmediğinden eminim. Uzmanlık gerektiren hiçbir işte çalışmamış. Tam şu sıralar bir hamal olarak çalışıyor ve bunu bile nasıl yapacağını ona öğretmek zorunda kaldıklarını düşünüyorum. Yine de onu bir bahçıvan yamağı olarak içeri sokabilirsem, sırf çim makasını tutmasını bilse, elimizin altında olur.”

“Bizim elimize ne geçecek?”

“Arzu ettiğimiz herkese yaklaşabilecek ve bunu da en ufak kuşku kısıntısı uyandırmadan yapacak, üstelik saldırmak için yeterince yaklaşabilecek birini elde ederiz. İnan bana, bu adam çevresine itimat uyandıran bir çeşit şerefli budalalık, bir tür aptalca erdem yayıyor.”

“Peki ona söylediklerimizi yapacak mı?”

“Kesinlikle.”

“Bu adamla nasıl karşılaştın?”

“Karşılaşan ben değildim. Onu fark eden Manella’ydı.”

“Kim?”

“Manella. Manella Dubanqua.”

“Ah! Senin şu arkadaşın.” Namarti’nin suratı hoşnutsuzluk içinde buruştu.

Andorin hoşgörüsüyle, “O birçok kişinin arkadaşısıdır,” dedi. “Onu bu denli yararlı kılan özelliklerinden biri de bu. Bir erkeği hemen, üstelik fazla ipucu da olmaksızın tartabilir. O adamla, görür görmez hoşlandığı için konuştu ve seni temin ederim Manella normalde kolay kolay kimseden hoşlanan biri değildir. Bu adam oldukça sıradışı birisi, anlıyor musun? Bu adamla —bu arada adı Planchet— konuştu ve sonra da bana ‘sana şahane birini buldum, Gleb,’ dedi. İyi bir şeyler bulma konusunda ona her zaman güvenirim.”

Namarti muzipçe, “Peki bu senin muhteşem aletin bir kere bahçenin yönetimini ele alınca, ne yapacak dersin Andorin?” diye sordu.

Andorin derin bir nefes aldı. “Ne yapsın? Her şeyi iyi ayarlarsak bizim için adınır birincisi, sevgili İmparator Cleon’dan kurtulacak.”

Namarti’nin yüzü öfkeyle kızardı. “Ne? Sen delirdin mi? Neden Cleon’u öldürmel isteyelim ki? O bizi iktidara taşıyacak payandadır. Ardında hüküm sürebileceğimiz bir paravan. Yasallaşmamızın pasaportu. Aklın nerde senin? Ona bir kukla olarak ihtiyacımız var. İşimize karışmaz ve o yaşadıkça biz daha da güçleniriz.”

Andorin’in sarışın suratı pençe pençe kızardı ve keyfi sonunda kaçtı. “O halde senin aklında ne var? Ne planlıyorsun? Hep tahminlerde bulunmaktan bıktım.”

Namarti elini kaldırdı. “Tamam. Tamam. Sakinleş. Kötü bir niyetim yok. Ama bir parça düşün, olur mu? Joranum’u kim yok etti? On yıl önce umutlarımızı kim kararttı? O matematikçi. Şimdi psikotarih konusundaki salakça söylemiyle imparatorluğu idare eden de o. Cleon hiçbir şey değil. Yok etmemiz gereken kişi Hari Seldon’dır. Bu sürekli arızalarla alay konusu ettiğim de Hari Seldon. Aksamaların yo açtığı sıkıntılar onun hesabına yazılıyor. Tüm bunlar onun yeteneksizliği, onun yetkinsizliği olarak yorumlanıyor.” Namarti’nin ağzının kenarında köpük birikmişti. “Öldürüldüğünde imparatorluğun her tarafındandaki her holovizyon programını saatlerce dolduracak kadar çok alkış yükselecek. Bunu kimin becerdiğini bilmelerinin hiç önemi olmayacak.” Elini kaldırdı ve birisinin yüreğine saplarmış gibi indirdi. “İmparatorluğun kurtarıcıları olarak bize kahraman gözüyle bakacaklar. Ee? Senin çocuk Hari Seldon’ı öldürebilir mi dersin?”

Andorin soğukkanlılığını, en azından görünüşte, yeniden kazanmıştı.

Zorlama bir neşeyle, “Öldürebileceğine eminim,” dedi. “Cleon’a bir parça saygı duyuyor olabilir, senin de bildiğin gibi İmparator’un ruhani bir havası var.” Namarti kaşlarını çatarken ‘senin’ kelimesine vurgu yaptı. “Seldon’a karşı böyle bir saygı duymayacak.”

Ancak Andorin, iten içe öfkeden köpürüyordu. Onun istediği bu değildi. İhanet uğramıştı.

Manella gözlerinin önüne düşen saçları iterek Raych'a gülümsedi. "Para vermen gerekmeyeceğini sana söylemişim."

Raych gözlerini kırpmıştı ve çıplak omzunu kaşıdı. "Ama şimdi sen benden bir miktar isteyeceksin, değil mi?"

Kız omzunu silkti ve çapkınca güldü. "Neden isteyecekmişim?"

"Neden istemeyeceksin?"

"Çünkü bazen kendi keyfime bakmayı tercih ederim."

"Benimle mi?"

"Burada başka birisi yok."

Uzun bir sessizlik oldu ve sonra Manella yatıştırmak ister gibi konuştu. "Üstelik her hâlükârda senin fazla paran da yok. İş nasıl gidiyor?"

Raych, "Çok iyi bir iş değil, ama hiç yoktan iyidir," dedi. "Çok daha iyi. Bana iş bulmasını o adama sen mi söyledin?"

Manella başını yavaşça salladı. "Gleb Andorin'e mi demek istiyorsun? Ona hiçbir şey yapmasını söylemedim. Sadece senin onu ilgilendirebileceğini söyledim."

"Kafası bozulur mu dersin? Yani sen ve ben..."

"Neden kızsın ki? *Onun* üstüne vazife değil. Tabii *senin* de."

"Ne yapar? Yani, ne işte çalışır?"

"Bir işte çalıştığını sanmam. Zengindir. Eski valilerden birinin akrabası."

"Wye valileri mi?"

"Evet. İmparatorluk hükûmetini sevmez. Eski valilik ailesinden kimse de sevmez zaten. Cleon'un..."

Birdenbire durdu. "Çok konuşuyorum," dedi. "Söylediğim hiçbir şeyden başka yerde bahsetme."

"Ben mi? Senin bir şey söylediğini duymadım. Ayrıca bahsetmem de."

"Tamam."

"Peki ya Andorin? Joranumculuk işinde üst düzeyde mi? Önemli bir adam mı?"

"Bilemem."

"Sana bu çeşit şeylerden hiç söz etmedi mi?"

"Etmedi."

Raych kızgınlığını belli etmemeye çalıştı. "Demek öyle."

Manella ona kurnazca baktı. "Neden bu kadar ilgilisin?"

"Aralarına katılmak istiyorum. Bu yoldan daha fazla yükselebileceğimi düşünüyorum. Daha iyi bir iş. Daha fazla para. Bilirsin."

"Belki Andorin sana yardım edebilir. Senden hoşlandı. Bu kadarını biliyorum."

"Onun benden daha çok hoşlanmasını sağlayabilir misin?"

"Denerim. Senden hoşlanmaması için bir neden yok. *Ben* senden hoşlanıyorum. Hem de ondan hoşlandığımdan daha fazla."

“Sağ ol Manella. Ben de senden hoşlanıyorum... Hem de çok.” Elini onun bedeninin kıvrımlarına gezdirdi ve coşkuyla ve dikkatini görevinden çok kızın üzerinde yoğunlaştırabilmeyi diledi.

Hari Seldon gözlerini ovuştururken bezgin bir sesle, "Gleb Andorin," dedi.

Raych gittiğinden beridir her gün buz gibi davranan Dors Venabili, "O da kim?" diye sordu.

Seldon, "Birkaç gün öncesine kadar adını hiç duymamıştım," dedi. "Kırk milya insanlık bir gezegeni yönetmeye çalışmanın sorunu da bu. Kendilerini senin gözüne sokan birkaçı dışında kimseden haberin olmaz. Bilgisayara geçmiş tüm verilere karşın Trantor bir bilinmezler gezegeni olarak kalmaya devam ediyor. İnsanları kimlik numaraları ve istatistikleri sayesinde takip edebiliriz, ama *kimi* takip edeceğiz? Buna, yirmi beş milyon Dış Gezegeni de eklersen Galaks İmparatorluğu'nun bin yıl boyunca ayakta kalabilmesine şaşmalı. Dürüstçe davranmak gerekirse sadece kendi kendini idare ettiği için ayakta kaldığını düşünüyorum. Artık gücü de tükeniyor."

Dors, "Bu kadar felsefe yeter, Hari," dedi. "Kim bu Andorin?"

"İtiraf etmem gerekir ki hakkında bilgi sahibi *olmam* gereken biri. Ona ait kimi dosyaları çıkartabilmek için güvenlik örgütünü ikna etmeyi başarabildim. Wye valilik sülalesinin bir ferdi. Aslında en önde gelen üyesi. Bunun sonucu olarak güvenlikçiler hakkında sicil tutmuşlar. Hırslı olduğunu, ancak kadınlara düşkünlüğü nedeniyle, fazla tehlike arz etmediğini düşünüyorlar."

"Joranumcularla bağlantısı var mıymış?"

Seldon belirsiz bir hareket yaptı. "Güvenlik örgütünün Joranumcular hakkında hiçbir şey bilmediği kanısına kapıldım. Bu Joranumcular'ın artık var olmadığı ya da hâlâ ayaktaysalar, önemlerinin kalmadığı anlamına gelebilir. Güvenlik örgütünün konuyla ilgilenmediğini de gösterebilir. Onları ilgilenmeye zorlamamın bir yolu yok. Görevliler bana bu bilgiyi verdikleri için bile müteşekkirim. Üstelik *ben* Başbakan'ım."

Dors, kinayeli bir tavırla, "Çok iyi bir Başbakan olmaman olasılığı mı var?" diye sordu.

"Olasılıktan da öte. Bu işe benden daha zayıf birinin son kez atanmasından bu yana olasılıkla nesiller geçmiştir. Ama bunun güvenlik örgütüyle bir ilgisi yok. Onlar hükûmetten tamamen bağımsız bir kuruluş. Her ne kadar kuramsal olarak güvenlik görevlilerinin müdürleri aracılığıyla Cleon'un kendisine rapor verdikleri varsaymıyorsa da onun bile bu konuda fazla bir şey bildiğinden kuşku duyarım. İnan bana, güvenlik örgütü hakkında daha fazla şey biliyor olsaydık, eylemlerini olduğu gibi psikotarih denklemlerine eklememeyi denerdik."

"Güvenlik görevlileri en azından bizden yanalar diyebilir miyiz?"

"Öyle olduğuna inanıyorum, ama buna tam anlamıyla emin olamam."

"Şu adı her neyse ile neden ilgileniyorsun?"

"Gleb Andorin. Raych'dan gizli bir mesaj aldığım için."

Dors'un gözleri parladı. "Bana neden söylemedin? İyi miymiş?"

"Bildiğim kadarıyla evet, ama umarım başka mesaj çekmeye kalkışmaz. İletişim halindeyken yakalanırsa pek iyi bir durumda *kalamayacaktır*. Her neyse, Andorin ile temasa geçti."

"Joranumcularla da, öyle mi?"

"Pek öyle düşünmüyorum. Bağlantı mantıklı görünmediğinden bu pek olası durmuyor. Joranumcu harekette alt sınıflar hakimdi, deyim yerindeyse bir proleter hareketiydi. Andorin'se soyluların soylusu. Joranumcularla ne yapsın?"

"Wye valilik sülalesindense imparatorluk tahtında gözü olabilir, değil mi?"

"Tahtı ele geçirmeyi nesillerden beri arzuluyorlar. Eminim Rashelle'i hatırlıyorsunuzdur. Andorin'in halasıydı."

"O halde, Joranumcular'ı bir atlama tahtası olarak kullanıyor olabilir; sen de böyle düşünmüyor musun?"

"Eğer Joranumcular hâlâ ayakta varsa. Durum öyleyse ve Andorin'in istediği bir atlama tahtasıysa, kendini tehlikeli bir oyun oynarken bulacaktır. Joranumcular'ın kendi planları olacaktır ve Andorin gibi bir adam kendini bir gretiye binmiş bulabi..."

"Greti de ne oluyor?"

"Yırtıcı türden, soyu tükenmiş bir hayvan sanırım. Helicon'da ağza yerleşmiş bir deyimdir. Bir gretiye binersen inemeyeceğini anlarsın, çünkü seni yer."

Seldon durakladı. "Bir şey daha. Raych, Andorin'i tanıyan bir kadına bulaşmış Onun aracılığıyla önemli bilgiler elde edebileceğini umuyor. Sonradan beni bir şeyler saklamakla suçlamayasın diye bunları sana şimdiden söylüyorum."

Dors kaşlarını çattı. "Bir kadın mı?"

"Anladığım kadarıyla bir sürü erkeğin, kimi zaman samimi durumlarda akılsızca gevezelik edip birçok şey anlattıkları bir kadın."

"Ah, *şu* kadınlardan." Kaşları büsbütün çatılmıştı. "Raych'ın fikrini sevmedim..."

"Hadi, hadi. Raych otuz yaşında ve hiç kuşkusuz bayağı deneyimli. Bu ve sanırım her kadın konusunda Raych'ın mantığına güvenebilirsiniz." Çok bitkin, son derece yorgun bir bakışla Dors'a döndü ve, "Bundan hoşlandığımı mı sanıyorsun?" dedi "Bunların *herhangi birinden* hoşlandığımı mı düşünüyorsun?"

Dors bu sefer söyleyecek bir şey bulamadı.

Gambol Deen Namarti en keyifli anında bile nezaketi ve güler yüzü ile ün yapmış değildi ve on yıllık planlamanın sonunda yaklaşan eylem anı onu iyice sinirli yapmıştı.

Koltuktan heyecanla kalktı ve, "Gelmekte geciktin, Andorin," dedi.

Andorin omuz silkti. "Ama buradayım işte."

"Şu senin genç adamın, övüp durduğun dikkate değer araç. Nerede o?"

"Daha sonra gelecek."

"Neden şimdi değil?"

Andorin'in kayda değer yakışıklılıktaki başı düşüncelere dalmış ya da bir karara varırmış gibi hafifçe öne düştü ve sonra ansızın konuştu. "Durumum aydınlanıncaya kadar onu buraya getirmek istemiyorum."

"Bu da ne demek oluyor?"

"Galaktik Standart'ta söylenmiş basit kelimeler. Ne zamandan beri Har Seldon'dan kurtulmak amacındasın?"

"Her zaman! Her zaman! Bunu anlamak bu kadar zor mu? Jo-Jo'ya yaptıklarında dolayı ölmeyi hak ediyor. Bunu yapmamış olsaydı bile o Başbakan, onu ortadan kaldırmak zorundayız."

"Ama alaşağı edilmesi gereken Cleon, *Cleon!* Yok bu olmazsa, en azından Seldon'ın yanı sıra ondan da kurtulmamız lazım."

"Kuklanın biri neden seni bu denli kaygılandırıyor?"

"Sen dünkü çocuk sayılmazsın. Bu işteki payımı sana açıklamam asla gerekmedi, çünkü sen bunu bilemeyecek kadar cahil bir aptal da değilsin. Tahta yeni birini çıkarmayı içermiyorsa, planların beni niçin ilgilendirsin?"

Namarti güldü. "Elbette. Bana imparatorluk tahtına tırmanmak için bir araç, bir merdiven gözüyle baktığınızı uzun zamandan beri biliyorum."

"Başka bir şey mi bekliyordun?"

"Kesinlikle hayır. Ben planı yapayım, riske gireyim ve sonra her şey olup bittiğinde sen ödüle kon. Mantıklı, değil mi?"

"Evet mantıklı, çünkü sen de ödülünü alacaksın. Başbakan olmayacak mısınız? Sana minnet duyan, yeni bir imparatorun desteğine güvenmeyecek misin? Ben," kelimeleri tükürürcesine sarfederken, yüzü ince bir alayla buruştu, "yeni kukla olmayacak mıyım?"

"Planladığın bu mu? Bir kukla olmak!"

"Ben İmparator olmayı planlıyorum. Hiç paran olmadığında borç verdim. Sana kadro sağladım. Burada, Wye'da büyük bir örgüt inşa etmek için gereksinim duyduğun saygınlığı temin ettim. Yanımda getirdiğim her şeyi hâlâ beraberimde götürebilirim."

"Hiç sanmam."

“Bunu göze almak ister misin? Bana Kaspalov’a davrandığın gibi davranabileceğini de düşünme. Başıma bir şey gelirse, Wye, sen ve yandaşların için barınılamaz hale gelir ve ihtiyacın olanı sana başka bir sektörün temin etmeyeceğini görürsün.”

Namarti iç çekti. “Demek ki İmparator’un öldürülmesinde ısrar ediyorsun.”

“‘Öldürülmesi’ demedim, ‘alaşağı edilmesi’ dedim. Ayrıntıları sana bırakıyorum. Son sözlerine Andorin sanki daha şimdiden imparatorluk tahtında oturuyormuş gibi, neredeyse def eden bir el hareketi, bir bilek seğirmesi eşlik etmişti.

“Sonra da İmparator olursun.”

“Evet.”

“Hayır, bu olmaz. Ölürsün, üstelik de benim ellerimde değil. Andorin, bırak da sana biraz hayatın gerçeklerinden söz edeyim. Eğer Cleon ölürse, o zaman veraset konusu gündeme gelir ve İmparatorluk Muhafızları bir iç savaştan kaçınmak için Wye Valilik sülalesinin bulabildikleri her üyesini, en başta da seni hemen öldürürler. Öte yandan sadece Başbakan ölürse sen güvende olursun.”

“Neden?”

“Bir Başbakan sadece bir Başbakan’dır. Gelir ve gider. Cleon’un bile ondan sıkılması ve ölümünü ayarlaması mümkündür. Bu cinsten söylentilerin yayılmasına özellikle özen göstereceğiz. İmparatorluk Muhafız kıtası kararsız kalır ve yeni hükûmeti oluşturmak için bize bir şans verir. Aslında Seldon’ın ölümü dolayısıyla bize minnettar kalmaları olasılığı bile var.”

“Ya yeni hükûmet başa geçtiğinde ben ne yapacağım? Beklemeye devam mı edeceğim? Belki de sonsuza kadar, öyle mi?”

“Hayır. Ben bir kere Başbakan olduğumda, Cleon’la başa çıkmanın yollarını buluruz. İmparatorluk Muhafızları hatta güvenlik örgütü ile beraberce bir şeyler yapabilmem ve onların hepsini maşa olarak kullanmam bile olası. Ondan sonra Cleon’dan kurtulmanın ve onun yerine seni geçirmenin güvenli bir yolunu bulmayı beceririm.”

Andorin patladı: “Bunu neden yapasın?”

Namarti, “Neden yapayım demekle neyi kastediyorsun?” dedi.

“Seldon’a karşı kişisel bir kinin var. Ondan bir kere kurtulduğunda en üst düzeyde gereksiz risklere neden giresin? Cleon ile anlaşırsın ve ben de köhne malikâneme çekilir ve gerçekleşmesi olanaksız düşlerimle baş başa kalırım. Belki de, güvenliğinin için, beni öldürtürsün.”

Namarti, “Hayır!” dedi. “Cleon tahta çıkmak için doğmuş. Birçok nesilden ber imparatorlar çıkartan Entun Hanedanından geliyor. Denetlenmesi çok güç olacaktır, veba gibi. Öte yandan sen tahta yeni bir hanedanın bir üyesi olarak çıkacaksın. Hükümdarlığın güçlü hiçbir geleneğe dayanmayacak, çünkü sen de kabul edersin ki önceki Wye İmparatorlarının hepsi de sıradandı. Tahtta eğreti oturuyor olacaksın ve seni destekleyecek birine yani *bana* gereksinim duyacaksın.

Ben de bana bağımlı ve bu nedenle çekip çevirebileceğim birine yani *sana* ihtiyaç duyacağım... Hadi Andorin, bizimkisi bir yılda solan bir aşk evliliği değil, ikimiz de yaşadıkça sürebilecek bir mantık evliliği. Birbirimize güvenelim.”

“İmparator olacağıma yemin eder misin?”

“Sözüme inanmayacaksan yemin etmemin ne anlamı var? Sen benim açımdan olağanüstü yararlı bir İmparator olursun ve güvenli bir yolunu bulur bulmaz Cleon’un yerine geçmeni isterim. Şimdi amaçların için mükemmel olduğunu düşündüğün şu adamları beni tanıştı.”

“Pekâlâ. Onu neyin farklı kıldığını da unutma. Onu inceledim. Çok zeki olmayar bir idealist. Tehlikeye aldirmeden, tereddüte de kapılmadan söyleneni yapacaktır ve elinde bir ışın tabancası olsa bile, kurbanının ona güvenmesini sağlayan bir itimat telkin ediyor.”

“Bu kulağa inanılmaz geliyor.”

“Hele onunla karşılaşana dek bekle,” dedi Andorin.

Raych bakışlarını yere dikmişti. Namarti'ye hızlı bir göz atmıştı ve bu kadarı da ona yetmişti. Raych, adamla on yıl önce, Jo-Jo Joranum'u mahvoluşuna giden yolda oltaya çekmek için gönderildiği zaman karşılaşmıştı ve onu tanıması için bir bakış yetmiş de artmıştı bile.

Namarti on yılda pek değişmemişti. Öfke ve kin hâlâ insanın onda ilk fark ettiği baskın özelliklerdi, ya da bunları Raych böyle algılıyordu, çünkü tarafsız bir tanık olmadığını anlamıştı. Bu duygular onun yüzüne sonsuza kadar işlemiş gibi görünüyordular. Yüzü bir nebze daha sıskaydı, saçlarına ak düşmüştü, ama ince dudaklı ağzında aynı sert ifade vardı ve kara gözleri her zamanki kadar tehlikeli parlıyordu.

Bu kadarı yeterliydi ve Raych bakışlarını başka yöne çevirmeye devam etti. Namarti'nin, yüzüne dik dik bakanlardan hiç de hazzetmeyecek birisi olduğunu hissetmişti.

Namarti'nin gözleri Raych'ı yiyor gibiydi ama suratındaki her zaman takındığı hafif küçümseme ifadesi kaybolmamıştı.

Bir köşede endişeyle oturan Andorin'e döndü ve konuşmanın nesnesi orada bulunmuyormuş gibi, "Demek adam bu," dedi.

Andorin başıyla onayladı ve dudaklarından sessiz bir, "Evet, Şef," çıktı.

Namarti birdenbire Raych'a, "Adın?" diye sordu.

"Planchet, efendim."

"Davamıza inanıyor musun?"

"Evet, efendim." Andorin'in talimatlarına uygun olarak dikkatle konuşuyordu "Ben bir demokratım ve halkın iktidar sürecine daha fazla katılmasını istiyorum."

Namarti Andorin'e bir göz attı. "Nutuk çekmeye meraklı."

Yeniden Raych'a baktı. "Dava için tehlikeye atılmaya istekli misin?"

"Her tehlikeye, efendim."

"Sana söylenenleri yapacak mısınız? Sorgusuz sualsiz? Duraklamadan?"

"Emirleri yerine getireceğim."

"Bahçecilik hakkında bir şey biliyor musun?"

Raych tereddüt etti. "Hayır, efendim."

"Demek bir Trantorlu'sun. Kubbenin altında mı doğdun?"

"Millimaru'da doğdum, efendim ve Dahl'da büyütüldüm."

Namarti, "Çok iyi," dedi. Sonra Andorin'e, "Onu dışarı çıkar ve orada bekleyen adamlara geçici olarak teslim et. Ona iyi bakalar. Sonra geri gel, Andorin. Seninle konuşmak istiyorum."

Andorin döndüğünde Namarti büyük bir değişiklik geçirmişti. Gözleri parıldıyordu ve ağzı yırtıcı bir gülümsemeye çarpılmıştı.

"Andorin," dedi, "önceki gün sözünü ettiğimiz tanrılar hayal edemeyeceğim

ölçüde bizim yanımızda.”

“Sana adamın amacımıza uygun olduğunu söylemişim”

“Düşündüğünden çok daha uygun. Saygıdeğer Başbakanımız, Hari Seldon’ın oğlunu, aslına bakarsan üvey oğlunu Joranum’u görmeye ve Joranum’un, tavsiyeme rağmen içine düştüğü tuzağı kurmaya nasıl gönderdiğinin hikâyesini kuşkusuz biliyordur.”

Başıyla bezgince onaylayan Andorin, “Evet,” dedi, “hikâyeyi biliyorum.” Bunu tüm hikâyeyi çok iyi bilen birisi edasıyla söylemişti.

“O oğlanı sadece bir defa gördüm ancak çehresi beynime kazındı. Aradan on yıl geçmesinin, yüksek topukların ve bıyığının tıraş edilmesinin beni aldatacağını mı zannediyorsun? Bu senin Planchet Hari Seldon’ın üvey oğlu Raych’tır!”

Andorin sarardı ve bir an için soluğunu tuttu. “Bundan emin misin, Şef?” diye inledi.

“Karşımda durduğuna ve bağrımıza bir düşman soktuğuna emin olduğum kadar.”

“Bilmiyor...”

Namarti, “Endişelenme,” dedi. “Bunu aylak ve asil yaşamında yaptığın en iyi şey olarak addediyorum. Tanrıların sana işaret ettiği rolü oynadın. Kim olduğunu bilmesem hiç kuşkusuz amaçladığı işlevi yerine getirecekti: Aramızda bir casus olmak ve en gizli planlarımızı ispiyon etmek. Ancak ben onun kim olduğunu bildiğim için bir şey yapamayacak. Bunun yerine *her şeye* artık biz sahibiz.” Namarti ellerini büyük bir hazla ovuşturdu ve duraksadığında, sanki bu hareketin benliğine ne kadar ters düştüğünü anlamışçasına, kahkahalarla güldü.

Manella düşünceli bir tavırla, “Sanırım artık seni görmeyeceğim, Planchet,” dedi.

Raych duştan sonra kendini kuruluyordu. “Nedenmiş o?”

“Gleb Andorin istemiyor.”

“Neden?”

Manella biçimli omuzlarını silkti. “Yapacak önemli işlerinin olduğunu ve dalga geçmeye zamanının olmadığını söylüyor. Belki de daha iyi bir işe gireceğini ima ediyordur.”

Raych kaskatı kesildi. “Ne çeşit bir iş? Belli bir şeyden söz etti mi?”

“Hayır, ama imparatorluk sektörüne gideceğini söyledi.”

“Söyledi mi? Sana sık sık böyle şeyler söyler mi?”

“Nasıl olduğunu biliyorsun, Planchet. Adamın biri senle yatağa girerse çok konuşur.”

Kendisi böyle yapmamaya özellikle dikkat eden Raych, “Biliyorum,” dedi. “Başka ne diyor?”

“Neden soruyorsun?” Manella kaşlarını çattı. “O da hep senin hakkında soru soruyor. Erkeklerin bu huyları dikkatimi çekmişti zaten. Birbirlerini merak ediyorlar. Bu nedendir dersin?”

“Ona benim hakkımda neler anlatıyorsun?”

“Fazla bir şey değil. Sadece çok saygın bir genç olduğunu anlatıyorum. Doğal olarak senden çok daha fazla hoşlandığımı ona söylemiyorum. Bu onun duygularını ve dolayısıyla beni de incitebilir.”

Raych giyiniyordu. “Bu durumda, hoşça kal.”

“Bir süre için umarım. Gleb fikrini değiştirebilir. Beni yanına alırsa imparatorluk sektörüne gitmeyi ben de isterim. Orada hiç bulunmadım.”

Raych az daha ağzından bir şey kaçıracaktı, ama gafını öksürmeyle kapatmayı başardı, sonra, “Ben de oraya hiç gitmedim,” dedi.

“En büyük binalar, en güzel yerler ve moda restoranlar ve zengin insanların yaşadıkları yerler hep orada. Gleb’in yanı sıra birkaç başka zengin adamla daha tanışmayı isterdim.”

Raych, “Benim gibi birisinden alabileceğin pek bir şey yok sanırım,” dedi.

“Öyle deme. İnsan her zaman parayı düşünemez, ama bazen böyle yapmak da gerekiyor. Bilhassa Gleb’in benden sıkılmakta olduğunu fark ettiğimden beri.”

Raych kendini, “Kimse senden bıkamaz,” demeye mecbur hissetti ve hemen sonra biraz şaşırarak, sözlerinde samimi olduğunu fark etti.

Manella, “Erkekler bunu hep söyler. Her neyse, ilişkimiz çok hoştu Planchet Kendine iyi bak ve kim bilir belki birbirimizi yeniden görürüz.”

Raych başını sallarken söyleyecek söz bulamadı. Duygularını ifade etmek için yapabileceği ya da söyleyebileceği hiçbir şey yoktu.

Başka konuları düşünmeye başladı. Namarti'nin adamlarının ne planladığını bulması gerekiyordu. Onu Manella'dan ayırıyorlarsa kriz hızla yaklaşıyor olmalıydı. Elindeki tek şey bahçıvanlıkla ilgili o garip soruydu.

Seldon'a da yeni bir bilgi iletemiyordu. Namarti ile görüşmesinden beri sıkı göz hapsinde tutuluyordu ve tüm iletişim kanalları kesilmişti. Bu da hiç kuşkusuz yaklaşan krizin başka bir belirtisiydi.

Ama olup biteni, sadece her şey bittikten ve haberleri artık değerlerini kaybettikten sonra öğrenecek ve iletebilecekse, başarısız kalmış olacaktı.

Hari Seldon'ın günü iyi geçmiyordu. İlk iletişiminden bu yana Raych'dan haber alamamıştı, neler olduğu konusunda bir fikri yoktu.

Raych'ın güvenliği için hissettiği doğal kaygının yanı sıra (gerçekten kötü bir şey olsa hiç kuşkusuz haber alırdı), hissettiği endişeyi karşı taraf planlamış da olabilirdi.

Planlanan her neyse kurnazca olmalıydı. Saray'ın kendisine doğrudan bir saldırı tamamen olanaksızdı. Güvenlik burada fazlaca sıkıydı. Ama öyleyse yeterince etkin olmak için başka ne planlanabilirdi?

Tüm bu sorun onu gece boyunca uyutmadı, gündüz de huzursuz etti.

İşaret ışığı yanıp söndü.

“Başbakan. Saat iki randevunuz, efendim...”

“Bu saat iki randevusu da neyin nesi?”

“Mandell Gruber, bahçıvan. Gerekli belgeleri var.”

Seldon hatırladı. “Evet. Onu içeri gönderin.”

Gruber'i görmek için uygun zaman değildi, ama zayıf bir anında razı olmuştu, adamcağız zor durumda kalmış gibiydi. Bir Başbakan'ın böyle zaaf anları olmamalıydı ama Seldon Başbakan olmadan önce de uzun süre Seldon'dı.

Müşfik bir sesle, “İçeri gir, Gruber,” dedi.

Gruber önünde durdu, başını eğdi, gözleri bir o yana bir bu yana bakıyordu. Seldon, bahçıvanın bu kadar görkemli bir odaya asla girmemiş olduğundan emindi ve, “Beğendin mi? Lütfen, al senin olsun *Ben* onu istemiyorum,” diyebilmek için yanıp tutuştu.

Ama sadece, “Ne vardı, Gruber? Neden böylesine mutsuzsun?” diye sordu.

Yanıt hemen gelmedi, Gruber yalnızca boş gözlerle bakarak gülümsedi.

Seldon, “Otursana, be adam,” dedi, “tam şuraya, o koltuğa.”

“Ah, hayır, Sayın Başbakan. Bu uygun olmaz. Koltuğu kirletirim.”

“Kirletirsen temizlemesi kolay. Dediğimi yap... İyi! Şimdi burada bir iki dakika otur ve düşüncelerini toparla. Sonra, hazır olduğunda sorununun ne olduğunu bana anlat.”

Gruber bir an için sessiz oturdu, sonra kelimeler soluk soluğa döküldüler ağzından. “Sayın Başbakan. Ben Baş Bahçıvan olacağım. Yüce İmparatorumuz bana bunu bizzat böyle söyledi.”

“Evet, duydum, ama seni rahatsız eden hiç kuşkusuz ki bu değil. Yeni görevin bir kutlanma konusu ve ben de seni kutluyorum. Buna katkıda bulunmuş bile olabilirim, Gruber. Neredeyse öldürüldüğüm sıradaki yiğitliğini asla unutmadım ve bundan Emperyal Majestelerine bahsettiğime emin olabilirsiniz. Gruber, bu uygun bir ödül ve her hâlükârda sen terfi edilmeyi hak ediyorsun, çünkü bu görev için tam anlamıyla yeterli olduğun sicilinden açıkça belli. Bundan dolayı artık bu konuyu kapattığımızı göre bana derdini anlat.”

“Sayın Başbakan, derdim tam da bu görev ve terfi. Beceremeyeceğim, yeterli olmadığım bir şey.”

“Yeterli olduğuna inanıyoruz.”

Gruber telaşlanmış göründü. “Bir büroda oturmak zorunda mı kalacağım? Ben bir büroda oturamam. O zaman dışarıya, açık havaya çıkamam, bitki ve hayvanlarla uğraşamam. Hapiste olurum, Sayın Başbakan.”

Seldon’ın gözleri büyüdü. “Öyle şey olmaz, Gruber. Zorunlu olduğundan daha uzun süre büroda kalmana gerek yok. Bahçede her şeyi denetleyerek serbestçe dolaşabilirsin. İstedığın kadar açık havaya çıkar ve ağır işlerden de esirgenirsin.”

“Ben ağır iş istiyorum, Sayın Başbakan ve beni bürodan dışarı salmaları olasılığı da yok. Şimdiki Baş Bahçıvanı izledim. İstese de bürosunu terk edemiyor. Çok fazla idari iş, çok fazla kırtasiye var. Neler olup bittiğini öğrenmek istese, bizim onun bürosuna gidip anlatmamız gerekiyor. Resimlerden yaşayan, büyüyen şeyler hakkında bir şey anlayabilirmişsiniz gibi her şeye *holovizyondan* (bu kelimeyi sonsuz bir aşağılama ile söyledi) bakıyor. Bu bana göre değil, Sayın Başbakan.”

“Hadi Gruber, erkekçe davran. O kadar da kötü değil. Alışırın. İş yavaş yavaş kavrarın.”

Gruber başını salladı. “İlk önce, tüm yeni bahçıvanlarla uğraşmam gerekecek Gömülüp kalacağım.” Sonra birden canlandı. “Bu istemediğim ve almamam gereken bir görev, Sayın Başbakan.”

“Gruber, belki işi şu anda istemiyorsun, ama bunda yalnız değilsin. Sadece Başbakan olmamış olmayı arzuladığımı söyleyeceğim. Bu iş bana çok fazla. İmparator’un kendisinin bile imparatorluk giysilerinden bıktığı zamanlar olduğu şekilde bir görüşe de sahibim. Hepimiz bu galakside işimizi yapmak için varız ve iş her zaman zevkli değildir.”

“Bunu anlıyorum, Sayın Başbakan, ama İmparator, İmparator olmak zorunda çünkü o bunun için doğdu. Siz de Başbakan olmalısınız, çünkü işi yapacak başka kimse yok. Ama benim durumumda sadece Baş Bahçıvanlığı tartışıyoruz. Sarayda bunu benim kadar iyi yapabilecek ve büroda tıklı kalmayı kafasına takmayacak belki elli tane bahçıvan var. Size nasıl yardım etmeye çalıştığımı İmparator’a anlattığınızı söylediniz. Onunla bir kez daha konuşamaz ve yaptığım için beni ödüllendirmek istiyorsa, beni olduğum gibi bırakmasını dileyemez misiniz?”

Seldon koltuğunda geriye yaslandı ve vakarla, “Gruber, elimden gelse senin için bunu yaparım, ama sana bir şey izah etmem gerekli ve bunu anlayacağını sadece umut edebilirim,” dedi. “İmparator, kuramsal olarak, imparatorluğun kayıtsız şartsız hükümdarıdır. Gerçekteyse yapabileceği pek az şey vardır. Tam şu anda ben imparatorluğu ondan çok daha fazla idare ediyorum ve benim de yapabileceğim pek az şey var. Hükûmetin tüm düzeylerinde, tümü kararlar alan, tümü hatalar yapan, bazıları akıllıca ve kahramanca, bazıları aptalca ve birer haydut gibi hareket eden milyonlarca ve milyarlarca insan var. Onları denetlemek olanaksız. Beni anladın mı,

Gruber?”

“Anladım, ama bunun benim durumumla ne alakası var?”

“Çünkü İmparator’un gerçekten kayıtsız şartsız hüküm sürebileceği bir tek yer var ve orası da imparatorluk bahçesi. Orada onun sözü yasadır ve altındaki görevli katmanları başa çıkabileceği kadar az sayıdadır. Saray bahçeleriyle bağlantılı olarak aldığı bir kararı geri çekmesini istemek, onun açısından sınırları aşamaz tek bölgeyi işgal etmek olur. Gidip ona ‘Emperyal Majesteleri, Gruber hakkındaki kararınızı geri alınız,’ dersem, kararını geri çekmektense beni görevden alması çok daha yüksek olasılıktır. Bu benim için iyi bir şey olabilir, ama sana hiçbir yararı dokunmaz.”

Gruber, “Bu, kararın değiştirilmesinin hiçbir yolu olmadığı anlamına mı geliyor?” dedi.

“Anlamı tam da bu. Ama endişelenme Gruber, elimden gelen tüm yardımı yapacağım. Ama artık sana ayırabileceğim zamanın tümünü harcadım.”

Gruber ayağa kalktı. Elindeki yeşil bahçıvan şapkasını çekiştirip duruyordu. Neredeyse ağlamak üzereydi. “Teşekkür ederim, Sayın Başbakan. Yardım etmekten mutlu olacağınızı biliyorum. Siz... siz iyi bir adamsınız, Sayın Başbakan.”

Döndü ve kederle çıktı.

Seldon arkasından düşünceli düşünceli baktı ve kafasını iki yana salladı. Gruber’ir dertlerini katrilyonla çarpınca imparatorluğun yirmi beş milyon gezegenindeki tüm insanların dertleri elde edilirdi ve o, Seldon, yardım etmesi için ona gelmiş tek bir adamın sorununu çözmekten acizken, nasıl onların tümünün selametine yol bulacaktı?

Psikotarih tek bir adamı kurtaramazdı. Bir katrilyonu kurtarabilir miydi acaba?

Kafasını bir kez daha salladı, bir sonraki randevusunun zaman ve içeriğini kontrol etti ve sonra aniden kaskatı kesiliverdi. İletişim sisteminin düğmesine basıp, her zamanki kontrollü sesiyle değil, zincirden boşanmışçasına haykırdı: “O bahçıvanı geri getirin! Derhal buraya getirin onu!”

Seldon, “Şu yeni bahçıvanlar konusu da nedir?” diye bağırdı. Bu sefer Gruber’ın oturmasını söylememişti.

Gruber gözlerini hızla kırıştırdı. Bu kadar beklenmedik biçimde geri çağırıldığı için paniğe kapılmıştı. “Y-yeni b-bahçıvanlar mı?” diye kekeleydi.

“Tüm yeni bahçıvanlar’ dedin. Bunlar senin kelimelerin. *Hangi* yeni bahçıvanlar?”

Gruber şaşırılmıştı. “Yeni bir Baş Bahçıvan atandığında, yeni bahçıvanlar gelir. Bu gelenektendir.”

“Bunu hiç duymamıştım.”

“Baş Bahçıvan son defa değiştiğinde siz henüz Başbakan değildiniz. Büyük olasılıkla Trantor’da bile bulunmuyordunuz.”

“Ama bütün bunlarda neyin nesi?”

“Eh, bahçıvanlar asla işten çıkartılmazlar. Bazıları ölür. Kimisi çok yaşlanır, emekliye ayrılır ve değiştirilir. Yine de, yeni bir Baş Bahçıvan görevine başlayacağı zaman, ekibinin en az yarısı yaşlanmış ve en iyi yıllarını geride bırakmışlardır. Hepsi de iyi birer aylıkla emekliye sevk edilir ve yeni bahçıvanlar getirilir.”

“Kan değişimi olsun diye.”

“Kısmen ve kısmen de o anda genellikle bahçeler için yeni planlar yapılmıştır ve yeni fikirler ve tasarımlara ihtiyacımız olur. Bahçe ve parklar yaklaşık beş yüz kilometre kare alan kaplıyor, onları yeniden örgütlemek genelde yıllar alır ve tüm bunlara nezaret edecek olan da bizzat bendeniz olacağım. Sayın Başbakan, lütfen,” Gruber güçlkle soluyordu, “sizin gibi zeki bir adam kuşkusuz yüce İmparatorumuzun aklını çecek bir yol bulacaktır.”

Seldon ona aldırmadı. Alnı yoğun düşüncelerle kırışmıştı. “Bu yeni bahçıvanları nereden getirilirler?”

“Tüm gezegenlerde sınavlar yapılır. Yedek bekleyen insanlar her zaman bulunur. Yüzlerce kişilik gruplar halinde getirilirler. Bu benim en azından bir yılımı alır...”

“Nereden geliyorlar? Nereden?”

“Bir milyon gezegenin herhangi birinden. Bir seri değişik bahçecilik bilgisi ararız İmparatorluğun her yurttaşı buna hak kazanabilir.”

“Trantor’dan da mı?”

“Hayır, Trantor’dan değil. Bahçelerde Trantor’dan kimse yoktur.” Sesinde aşağılama vardı. “Trantor’dan bahçıvan çıkartamazsınız. Kubbe altındaki parklar bahçeye benzemez. Saksı bitkileri ve kafesteki hayvanlardan oluşur. Trantorlular zavallı örneklerdir, açık hava, özgür su ve doğanın gerçek dengesi hakkında hiçbir şey bilmezler.”

“Tamam, Gruber. Sana bir iş vereceğim. Önümüzdeki haftalar boyunca gelecekte her yeni bahçıvanın isimlerini benim için elde etmek senin üzerine düşüyor. Haklarındaki her şeyi. Adları. Dünyaları. Kimlik numaraları. Eğitim. Deneyim. He

şey. Tümünü de olabildiğince hızlı bir biçimde tam masamın üzerinde istiyorum. Sana yardım edecek adamlar göndereceğim. Makineleriyle beraber. Ne tür bir bilgisayar kullanıyorsun?”

“Fidanlar, türler ve bunun gibi şeylerin kaydını tutmak için basit bir tane.”

“Tamam. Sana gönderdiğim adamlar senin yapamadığın her şeyi yapabilecek yetenekte olacak. Bunun ne kadar önemli olduğunu sana anlatamam.”

“Bunu yapmak zorunda ola...”

“Gruber, pazarlık etmenin sırası değil. İsteddiğimi başaramazsan, Baş Bahçıvar olmazsın. Bunun yerine, emekli maaşı alamadan kovulursun.”

Seldon tekrar yalnız kaldığında iletişim cihazına kükredi: “Öğleden sonraki geri kalan tüm randevularımı iptal edin.”

Sonra, elli yaşının her bir kısıntısını ve baş ağrısının şiddetlenmesini hissederek, bedenini koltuğa yaydı. Her yeni katman ve her yeni donanım eklendikçe, İmparatorluk Sarayı bahçelerindeki güvenlik, yıllar, on yıllar boyu daha güçlü, daha sağlam, daha aşılmaz bir hale getirilmişti.

Ancak, zaman zaman, “Bahçıvanlık yapabilir misin?” dışında olasılıkla hiçbir soru sorulmadan, sürüyle yabancıların bahçelere girmesine göz yumuluyordu.

Bu müthiş aptallığı kavramak insanın aklının alamayacağı kadar büyüktü.

Seldon boşluğu zar zor zamanında yakalamıştı. Yoksa yakalayamamış mıydı? Daha şimdiden çok mu geç kalmıştı?

Gleb Andorin yarı kapalı göz kapaklarının arasından Namarti'yi izliyordu. Bu adamdan hiçbir zaman hoşlanmamıştı, ama normalde olduğundan da daha az hoşlandığı zamanlar da yok değildi ve şimdi de öyle anlardan biriydi. Onun, Andorin'in, hükümdarlık sülalesinden doğmuş bir Wye'linin, bu sonradan görme yarı çılgın paranoyak ile ne işi vardı?

Andorin nedenini biliyordu ve Namarti yine on yıllık bir sürede hareketi nasıl geliştirip şimdiki kusursuzluğa getirdiğini anlatırken buna katlanmak zorundaydı. Bunu herkese tekrar tekrar anlatmış mıydı? Yoksa boşalmak için seçtiği sadece Andorin miydi?

Namarti'nin yüzü, kelimesi kelimesine ezberlemişçesine, "Yıllar boyunca umutsuzluk ve çaresizliğe karşı direndim, bir örgüt oluşturarak, hükûmete olan güveni usul usul kemirerek, hoşnutsuzluk yaratarak ve pekiştirerek, bu çerçevede çalıştım. Bankacılık krizi olduğunda, moratoryum haftasında ben.." namesin söylerken, kötücül bir neşeyle parlıyor gibiydi.

Birden durdu. "Bunu sana birçok defalar anlattım ve sen de bunu dinlemekten sıkıldın, değil mi?"

Andorin'in dudakları sahte bir gülümsemeyle hafifçe aralandı. Namarti ne denli can sıkıcı olduğunu bilmeyecek kadar salak değildi, sadece kendini tutamıyordu. "Bunu bana birçok defa anlattın," dedi. Sorunun geri kalanını, yanıtlanmamış olarak bıraktı. Yanıt, sonuçta, açık bir evetti. Ona böyle bir karşılık vermenin alemi yoktu.

Namarti'nin soluk yüzü hafifçe kızardı. "Ama bu kemirmeler, bu oluşturmalar hiçbir yere varmadan sonsuza dek gidebilirdi... eğer uygun araç elimin altında olmasaydı. Bu araç ise, ben en ufak bir çaba sarf etmeden, geldi bana."

Andorin boş bir ifadeyle, "Tanrılar sana Planchet'i getirdi," dedi.

"Haklısın. Kısa bir süre sonra İmparatorluk Sarayı bahçesine bir grup bahçıvar girecek." Durdu ve bu fikrin tadını çıkardı. "Erkekler ve kadınlar. Onlara eşlik edecek bir avuç ajanımızı maskeleyemeye yeterli. Sen ve Planchet onların arasında olacaksınız. Sizi sıradışı kılansa taşıdığınız ışın silahlarınız olacak."

Andorin, kibar bir ifadenin arkasına, bilerek gizlediği kiniyle, "Kuşkusuz kapıda durdurulup sorguya çekileceğiz," dedi. "Yasadışı bir silahı saray bahçesine sokmak..."

Namarti kini fark etmemişti. "Durdurulmayacaksınız," dedi. "Aranmayacaksınız. Bunlar ayarlandı. Her zaman olduğu gibi bir saray görevlisi tarafından karşılanacaksınız. Bu görevi normalde kim üstleniyor tam bilmiyorum... Bildiğime göre, ot ve yapraklardan sorumlu üçüncü mabeyn yardımcısı, ama bu sefer Seldon'ın kendisi gelecek. Büyük matematikçi yeni bahçıvanları selamlamak ve onları bahçeye buyur etmek için acele edecek."

"Sanırım bundan eminsin."

“Elbette eminim. Hepsi ayarlandı. Son dakikada üvey oğlunun da yeni bahçıvanların listesinde olduğunu öğrenecek ve onu görmeye gelmekten kendini alıkoymasız olanaksız olacak. Seldon belirttiğinde Planchet ışın tabancasını çekecek. Adamlarımız, “İhanet!” diye bağıracaklar. Kargaşa ve gürültüde, Planchet Seldon’ı vursen de Planchet’i öldüreceksin. Sonra silahını yere atıp çıkacaksın. Kaçmana yardım edecek adamlar olacak. Bu da ayarlandı.”

“Planchet’i öldürmek kesinlikle gerekli mi?”

Namarti kaşlarını çattı. “Niçin? Birini öldürmek istiyorsun da bir başkasınınkini itiraz ediyorsun? Planchet’in kendine geldiğinde, bizim hakkımızda bildiği her şeyi yetkililere anlatmasını mı istersin? Bunun yanı sıra bu olay bizim ayarladığımız bir aile kavgası. Planchet’in gerçek hayatta Raych Seldon olduğunu unutma. İkisi aynı anda ateş etmiş gibi ya da Seldon, oğlu herhangi bir düşmanca hareket yaparsa, vurulması için emir vermiş gibi görünecek. Aile faciasının iyice yankılanmasını sağlayacağız. Kanlı İmparator Manowell’in eski kötü günlerini çağrıştıracak Trantor halkı olayın katışıksız kötülüğünden kuşkusuz iğrenecek. Bu, tanık oldukları ve bizzat yaşadıkları aksaklıklara ve beceriksizliklere eklenince, yeni bir hükûmet için bağışmaya başlayacaklar. Kimse, hele ki İmparator, onları reddetmeye cüret edemeyecek. Tam o sırada biz devreye gireceğiz”

“Bu kadar kolay ha?”

“Hayır, o kadar kolay olmayacak. Ben hayal dünyasında yaşamıyorum. Herhalde bir ara hükûmet kurulacak, ama o da başarısız kalacak. Başarısız kalmasına göz kulak olacağız, sonra açığa çıkacağız ve Trantorluların asla unutmadıkları eski Joranumcu söylemleri yeniden canlandıracağız. Çok değil kısa bir süre sonra Başbakan olacağım.”

“Ya ben?”

“İlerde İmparator olacaksın.”

Andorin, “Tüm bunların yürümesi küçük bir olasılık,” dedi. “O ayarlandı. B ayarlandı. Diğerleri ayarlandı. Bunların hepsi bir araya gelip mükemmel olarak birbirine uymalı yoksa başarısız kalır. Bir yerlerde, birinin bir çuval inciri berbat etmesi kaçınılmaz. Bu da kabul edilemez bir risk.”

“Kabul edilemez mi? Kimin için? Senin için mi?”

“Kesinlikle. Planchet’in babasını öldürmesini benim güvenceye almamı ve benim de Planchet’i öldürmemi bekliyorsun. Neden ben? Daha rahat tehlikeye atılacak benden daha az değerli araçların yok mu?”

“Evet, ama başka birini seçmek başarısızlığa davetiye çıkartmak olur. Son dakikada sinirleri bozulup da duraksamayacak biri var mı? Bu görevden senden daha fazlasını uman biri var mı?”

“Tehlike çok fazla.”

“Buna değmez mi? İmparatorluk tahtına oynuyorsun.”

“Ya sen ne tehlikeye giriyorsun, Şef? Burada, rahatça oturacak ve haberler:

bekleyeceksin.”

Namarti'nin dudakları büküldü. “Andorin, sen ne kadar da aptalsın? Senden de ne İmparator olur ama! Burada olduğum için hiç risk almadığımı mı düşünüyorsun? Plan bozulur, entrika başarısızlığa uğrar, adamlarımızdan biri ele geçirilirse, bildikleri her şeyi anlatmazlar mı sanıyorsun? Sen bir şekilde ele geçersen, İmparatorluk Muhafızları'nın şefkatli muamelesine maruz kaldığında onlara benim hakkımda asla bir şey anlatmayacak mısın?

“Başarısız bir suikast girişimi olmuşken, beni bulmak için Trantor'un altın üstüne getirmeyeceklerini mi düşünüyorsun? Sonunda beni bulamayacaklarını mı zannediyorsun? Beni bulduklarında da ellerinde neleri göğüslemek zorunda kalacağımı tahmin ediyorsun?.. Risk mi? Burada hiçbir şey yapmadan oturarak he birinizin aldığından beter bir tehlikeye atılıyorum. Konunun özeti şu, Andorin. İmparator olmak istiyor musun, istemiyor musun?”

Andorin kısık bir sesle, “İmparator olmak istiyorum,” dedi.

Çarklar dönmeye başlamıştı.

Raych, kendisine ayrıcalıklı bir özen gösterildiğini anlamakta güçlük çekmedi. Sözde bahçıvanlar grubunun tamamı, doğal olarak en önde gelen tesislerden biri olmasa da, imparatorluk sektöründeki otellerden birine yerleştirilmişti.

Bahçıvanlar elli ayrı gezegenden gelen karmaşık bir grup oluşturmuyorlardı, ama Raych'ın aralarından biriyle konuşmak için fazla şansı yoktu. Andorin, onu diğerlerinden ayrı tutmayı fazla dikkat çekmeden başarmıştı.

Raych bunun nedenini merak ediyordu. Bu durum onun keyfini kaçırmıştı. Aslına bakılırsa Wye'dan ayrıldığından bu yana kendini bir parça canı sıkkın hissediyordu. Ruh hali düşünme sürecini etkiliyor ve o da bununla mücadele ediyordu, ama fazla bir başarı kazandığı söylenemezdi.

Andorin'in kendisi de kaba saba giysiler giyiyor ve bir işçi gibi görünmeye çalışıyordu... 'Gösteri' her neyse 'gösteri'yi yönetmenin bir yolu olarak bahçıvan rolü oynuyordu.

Raych bu 'gösteri'nin içeriğini öğıenemediği için utanıyordu. Bu konudan ona bahsetmemişler ve her türlü iletişimi engellemişlerdi, bundan dolayı babasını uyarma şansı bile olmamıştı. Bildiği kadarıyla, bunu aşırı bir önlem olarak, gruba dahil edilen her Trantorluya uyguluyor olabilirlerdi. Raych aralarında, doğal olarak hepsi de Namarti'nin adamları olan kadınlı erkekli bir düzine Trantorlunun bulunabileceğini tahmin ediyordu.

Kafasını karıştıran şey, Andorin'in ona neredeyse şefkatle davranmasıydı. Tüm yemekleri birlikte yemekte ısrar ederek onu tekeline almış, ona diğer herkese davrandığından oldukça farklı bir biçimde davranmıştı.

Bunun nedeni Manella'yı paylaşmaları olabilir miydi? Raych, Wye sektörü ahlak anlayışı hakkında, toplumlarında çok eşliliğe bir eğilim izi olup olmadığını bilecek kadar yeterli bilgi sahibi değildi. İki erkek bir kadını paylaşınca bu onları bir şekilde kardeş mi yapmıştı? Aralarında bir bağ mı kurmuştu?

Raych hiç böyle bir şey duymamıştı, ama galaktik toplumlarının, hatta Trantor toplumunun bile ayrıntılarını tamamen kavrayabildiğini sanacak kadar da saf değildi.

Ama şimdi Manella'yı hatırlamışken bir süre onu düşündü. Onu müthiş özlemişti ve Andorin'le beraber yemeğini bitirirken hissettiği ve nedenini bulamadığı bir umutsuzluk olsa bile, sıkıntısının kaynağının bu özlem olabileceği aklına geldi.

Manella!

İmparatorluk sektörünü ziyaret etmek istediğini söylemişti ve görünüşe göre Andorin'e istediğini yaptırabiliyordu. Raych aptalca bir soru yöneltecek kadar umutsuzdu. "Bay Andorin, Bayan Dubanqua'yı yanınızda getirebilir miydiniz diye düşünüyordum. Buraya, imparatorluk sektörüne?"

Andorin son derece şaşırılmış göründü. Sonra kibarca güldü. "Manella mı? Onu

bahçivanlık yaparken düşünebiliyor musun? Ya da yapabileceğini iddia ederken? Hayır, hayır, Manella sakın anlarımız için icat edilmiş kadınlardan biri. Başkaca bir işlevi asla olamaz.” Sonra, “Neden soruyorsun, Planchet?” dedi.

Raych omuz silkti. “Bilmem. Burası biraz sıkıcı. Düşünmüştüm ki...” Sustu.

Andorin ona dikkatle baktı, sonunda konuştu. “Kuşkusuz hangi kadınla beraber olduğunun bir önem taşıdığı görüşünde değilsindir. Manella’nın kiminle ilişki kurduğunu umursamadığına seni temin ederim. Bu iş kapandıktan sonra da başka kadınlar olacaktır. Hem de sürüsüyle.”

“İşimiz ne zaman bitecek?”

“Yakında ve senin bu işte payına düşen de çok önemli.” Andorin Raych’a dikkatle baktı.

Raych, “Ne kadar önemli?” diye sordu. “Ben sadece bir bahçivan olmayacak mıydım?” Sesi sıkıntılı çıkmış ve daha neşeli görünmeyi becerememişti.

“Bundan daha fazlasını yapacaksın, Planchet. Oraya bir ışın tabancasıyla gireceksin.”

“Ne tabancasıyla?”

“Işın.”

“Tüm yaşamım boyunca, asla bir ışın silahı kullanmadım.”

“Zor değil. Kaldırırısın. Nişan alırsın. Düğmeye basarsın ve birisi ölür.”

“Ben kimseyi öldüremem.”

“Bizden biri olduğunu, dava için her şeyi yapacağını düşünmüştüm.”

“Öldürmeyi kastetmedim.” Raych düşüncelerini toparlayamıyordu. Neden öldürmek zorundaydı? Gerçekte akıllarında onun için ne tasarlamışlardı? Bir de cinayet işlenmeden önce İmparatorluk Muhafızları’nı nasıl uyaracaktı?

Andorin’in yüz ifadesi bir anda sertleşirken arkadaşça bir ilgiden kesin kararlılığa dönüşmüştü. “Öldürmek zorundasın,” dedi.

Raych bütün gücünü topladı. “Hayır. Kimseyi öldürmeyeceğim. Son sözüm bu.”

Andorin, “Planchet, sana söyleneni yapacaksın,” dedi.

“Cinayet olmaz.”

“Cinayeti bile.”

“Beni nasıl zorlayacaksın?”

“Sadece yapmanı söyleyeceğim.”

Raych sersemlemişti. Andorin’i bu kadar kendine güvenli kılan neydi?

Başını salladı: “Hayır.”

Andorin, “Wye’ı terk ettiğinden bu yana seni besliyoruz, Planchet,” dedi. “Beniml yemeni sağladım. Yediklerine nezaret ettim. Özellikle de şimdi yediklerine.”

Raych dehşete kapıldığını hissetti. Birden anladı. “Desperans!”

“Tamı tamına” dedi Andorin, “zeki bir iblissin Planchet.”

“Yasadışıdır.”

“Evet, doğal olarak. Cinayet de öyle.”

Raych, desperansın ne olduğunu biliyordu. Tümüyle zararsız bir yatıştırıcının kimyasal yoldan değiştirilmesi ile elde ediliyordu. Ancak, değiştirilmiş biçimi, sakinlik değil umutsuzluk yaratıyordu. Her ne kadar İmparatorluk Muhafızları'nı onu kullandığına dair ısrarlı söylentiler varsa da, zihin denetiminde kullanılmasından ötürü yasadışı ilan edilmişti.

Andorin Raych'ın aklını okumakta zorlanmıyormuş gibi, "Desperans diye adlandırılıyor, çünkü bu 'umutsuzluk' anlamına gelen eski bir kelimedir," dedi. "Sanırım kendini umutsuz hissediyorsundur."

Raych, "Asla," diye fısıldadı.

"Çok kararlısın, ama kimyasalla başa çıkamazsın. Ayrıca kendini ne kadar umutsuz hissedersen ilaç o kadar etkili olur."

"Fazla güvenme."

"Bir düşün, Planchet. Namarti seni bıyığın olmasa bile anında tanıdı. Senin Raych Seldon olduğunu ve benim emrimle babanı öldüreceğini biliyor."

Raych mırıldandı. "Önce seni öldürürüm."

Koltuğundan kalktı. Bunun hiç de zor olmaması gerekirdi. Andorin daha uzun boylu olabilirdi ama daha ince yapıydı ve sporcu olmadığı açıkça görülüyordu. Raych onu tek eliyle ikiye bölerdi, ama yalpaladı. Kafasını salladı, ama kendini toparlayamadı.

Andorin de ayağa kalktı ve geriledi. Sağ elini sol yeninin içinden çıkardı. Elinde bir silah tutuyordu.

Neşeyle konuştu. "Hazırlıklı geldim. Usta bir Helicon Büklümcüsü olduğun hakkında bilgilendirilmiştim, seninle göğüs göğüse bir çatışmaya girmem."

Silahına baktı. "Bu bir ışın tabancası değil," dedi, "görevini tamamlamadan önce seni öldürmeyi göze alamam. Bu bir sinir kırbacı. Bir açıdan çok daha beteri. So koluna nişan alacağım ve inan bana hissedeceğin acı, dünyanın en büyük stoacısının bile dayanamayacağı kadar şiddetli olacak."

Yavaş adımlarla ilerleyen Raych birden durdu. Bir sinir kırbacının, küçük bir tanesinin, tadına baktığında on iki yaşındaydı; hiç kimse bir kere tadınca, ne kadar uzun yaşarsa yaşasın, yaşamı ne kadar dolu olursa olsun, acıyı asla unutmazdı.

Andorin, "Daha da fazlası, kırbacı tam güçte kullanacağım, böylece pazularındaki sinirler önce dayanılmaz bir acı çekecek sonra da kullanılmaz derecede hasar görecekle," dedi. "Sol kolunu bir daha asla kullanamayacaksın. Sağ kolunuysa tabancayı tutabilmen için esirgeyeceğim. Şimdi yapmak zorunda olduğun gibi oturur ve her şeyi olduğu üzere kabul edersen her iki kolunu da kurtarabilirsin. Tabii ki kanındaki desperans düzeyinin artması için yine yemek yemen gerekli. Durumun daha da kötüleşecek."

Raych, ilacın verdiği umutsuzluğun omuzlarına çöktüğünü hissetti ve bu his etkiyi daha da derinleştirdi. Çift görüyor ve söyleyecek bir şey bulamıyordu.

Raych sadece Andorin'in ona söylediklerini yapacağını anladı. Oyunu oynamış ve

kaybetmişti.

“Hayır!” Hari Seldon neredeyse avaz avaz bağıracaktı. “Senin dışarıda olmanı istemiyorum, Dors.”

Dors Venabili, kocasına aynı ölçüde sert bir ifadeyle baktı. “O zaman ben de senin gitmene izin vermem, Hari.”

“Orada olmalıyım.”

“Senin yerin orası *değil*. Bu yeni adamları birinci sınıf bahçıvanın karşılaması gerekiyor.”

“Orası öyle. Ama Gruber bu işi yapamaz. O kalbi kırık bir adam.”

“Bir çeşit yardımcısı olmalı. Ya da bırak eski Baş Bahçıvan bunu yapsın. Senenin sonuna kadar görevinde kalacak.”

“Eski Baş Bahçıvan çok yaşlı. Ayrıca...” Seldon tereddüt etti. “Bahçıvanlar arasında casuslar var. Trantorlular. Belli bir nedenle buradalar. Bende her birinin ismi var.”

“O halde onları göz altına aldır. Hem de sonuncusuna kadar hepsini. Bu basit bir şey. Neden böyle karmaşık hale getiriyorsun ki?”

“Çünkü *neden* burada olduklarını bilmiyoruz. Bir şeyler dönüyor. On iki bahçıvanın neler yapabileceğini anlamıyorum. Hayır, bırak da cümlemi yenileyeyim. Yapabilecekleri bir düzine şey var, ama bunlardan hangisini planladıklarını bilmiyorum. Gerçekten de onları göz altına alacağız, ama bunu yapmadan önce haklarında daha fazla şey bilmeliyim.

“Komployla uzaktan yakından ilgili herkesi söküp çıkartmak için yeterince bilgiye ulaşmalıyız ve uygun cezayı vermemizi sağlamak üzere ne yaptıklarını yeterince bilmeliyiz. On iki erkek ve kadını asayiş bozma suçlamasıyla yakalamak istemiyorum. İşe gereksinim duyduklarını, umutsuz halde olduklarını öne sürerler. Trantorluların dışarıda bırakılmasının adil olmadığından şikâyet ederler. Çok da sempati kazanırlar ve biz aptal durumuna düşeriz. Onlara bundan daha fazlası için hüküm giyme şansını vermek zorundayız. Ayrıca...”

Uzun bir sessizlik oldu ve Dors derin bir ölkeyle, “Peki, bu yeni ‘ayrıca’ da ne oluyor?” diye sordu.

Seldon’ın sesi alçaldı. “On ikiden bir tanesi de Planchet takma adını kullanır Raych.”

“Ne?”

“Neden şaşırdın? Onu Wye’a Joranumcu harekete sızması için gönderdim ve o da bir şeye sızmayı becerdi. Ona tüm kalbimle güvenirim. Oradaysa, neden orada olduğunu biliyordur ve tekerleğe çomak sokmak için bir çeşit planı olması gerekir. Ama ben de orada olmak istiyorum. Onu görmek istiyorum. Yapabilirsem ona yardımcı olacak bir konumda olmak istiyorum.”

“Ona yardım etmek istiyorsan, bahçıvanlarının her iki yanına omuz omuza duran elli saray muhafızı koy.”

“Hayır. Elimiz gene boş kalır. İmparatorluk Muhafızları yerlerini alacaklar, ama fark edilmeyecekler. Söz konusu bahçıvanlar ne planlıyorlarsa bunu rahatça yapabileceklerini sanmalılar. Böyle davranmalarından önce, ama amaçladıklarını açığa vurmalarından sonra... onları yakalayacağız.”

“Bu tehlikeli. Özellikle de Raych için.”

“Tehlike her zaman göze almamız gereken bir şey.”

“Ne kadar acımasızca bir söz.”

“Benim zalim olduğumu mu düşünüyorsun? Kalbim kırılrsa da, başlıca endişem psiko...”

“Sakın söyleme.” Acı çekiymiş gibi sırtını döndü.

Seldon, “Anladım,” dedi, “ama orada olmaman gerek. Varlığın o kadar uygunsuz kaçır ki komplocular çok şey bildiğimizden şüphelenirler ve planlarını iptal ederler. Planın iptal edilmesini istemiyorum.”

Durakladı, sonra yavaşça, “Dors, görevinin *beni* korumak olduğunu söylüyorsun,” dedi. “Bu, Raych’ı korumaktan sonra geliyor ve bunu sen de biliyorsun. Bu konuda ısrar etmeyeceğim, ama beni korumak psikotarihi ve tüm insan ırkını korumaktır. Bu da her şeyden önce gelmeli. Psikotarihin bana anlattığı şey, kendi payıma benim de ne pahasına olursa olsun merkezi korumam gerektiğidir ve ben bunu yapmaya uğraşıyorum... Anlıyor musun?”

Dors, “Anlıyorum,” dedi ve uzaklaştı.

Seldon düşündü: Umarım haklıyım.

Haklı değilse Dors onu asla affetmeyecekti. Çok daha kötüsü, psikotarih söz konusu olsun veya olmasın o da kendini asla affetmeyecekti.

Bacaklar ayırık, eller bellerinin arkasında, her biri geniş cepli, bol ve şık yeşil üniformaları içinde güzelce sıraya dizilmişlerdi. Cinsiyet farkı pek azdı ve insan ancak boyları daha kısa olan bazılarının kadın olduklarını ayırt edebilirdi. Kapüşonlar saç namına ne varsa örtüyordu, ama sonuçta bahçıvanların, ister kadın olsun ister erkek, saçlarını çok kısa kestirmeleri beklenirdi ve yüz kıllarına da izin verilmezdi.

Neden izin verilmediğini de söylemek zordu. “Gelenek” kelimesi kimi yararlı, kimi saçma pek çok şeyi haklı gösterdiği gibi, bunları da haklı göstermekteydi.

Karşılarında, her iki yanında birer yardımcısıyla, Mandell Gruber duruyordu. Gruber, yuvalarından fırlamış gözleri camlaşmış halde, titremekteydi.

Hari Seldon’ın dudakları gerildi. Gruber’in, “İmparator’un bahçıvanları siz selamlar,” demesi yeterli olacaktı.

Gözlerini yeni grup üzerinde gezdirdi ve Raych’ın yerini saptadı.

Kalp atışları hızlandı. Tam karşıya bakan, geride kalanlardan daha dik duran, ön sıradaki bıyıksız kişi Raych’dı. Seldon’a bakmak için gözlerini çevirmemiş, ne kadar gizli de olsa tanıdığına dair bir işaret vermemişti.

Seldon, iyi, diye düşündü. Tanıyor gibi görünmemesi gerekir. Hiç çaktırmıyor.

Gruber bitkince bir hoş geldiniz mırıldandı ve Seldon işe karıştı.

Rahat bir yürüyüşle ilerledi, hemen Gruber’in önünde durdu. “Teşekkürler, birinci sınıf bahçıvan. Baylar ve bayanlar, İmparator’un bahçıvanları, önemli bir görev almak üzeresiniz. Galaksi İmparatorluğu’nun başkenti, büyük Trantor’umuzdakibiricik açık alanın güzellik ve iyi halinden sorumlu olacaksınız. Kubbesiz, açık gezegenlerin sonsuz manzaralarına sahip olmasak da, imparatorluktaki diğer her şeyi gölgede bırakacak küçük bir mücevherimiz olması için çalışacaksınız.

“Hepiniz de, kısa bir süre sonra Baş Bahçıvanlığa gelecek olan Mandell Gruber’i emrinde olacaksınız. O gerekli gördüğünde bana rapor verecek ve ben de İmparator’u bilgilendireceğim. Bu da, hepimizin anlayabileceği gibi, İmparator’u kendisi ile aranızda sadece üç kademe bulunacağı ve onun sevecen nazarının her zaman üzerinizde olacağı anlamına geliyor. Şu anda bile Küçük Saray’dan, şu sağda gördüğünüz kubbesi opal döşeli binadan, bizi incelediğine ve gördüklerinden memnun olduğuna eminim.

“Doğal olarak, çalışmaya başlamadan önce, hepimiz sizleri bahçeler ve gereksinimlerine aşına kılacak bir eğitim kursundan geçeceksiniz. Siz...”

Bu arada, neredeyse sinsice ilerleyerek, gözlerini kırpmadan hâlâ hareketsiz duran Raych’ın tam karşısına gelmişti.

Seldon olağandışı bir munislikte görünmemeye çalıştı, sonra kaşları hafifçe çatıldı. Raych’ın tam arkasındaki adam tanıdık geliyordu. Seldon hologramını incelememiş olsa gözünden kaçabilirdi. Bu, Wye’lı Gleb Andorin değil miydi? Yanı

Raych'ın Wye'daki patronu. Burada ne anyordu?

Seldon'ın ani dikkati Andorin'in de gözüne çarpmış olmalıydı, çünkü zar zor aralık olan dudaklarında bir şeyler mırıldandı ve Raych'ın sağ kolu yeşil yeleşinin büyük cebinden bir ışın tabancası çekti. Andorin de aynı şeyi yapmıştı.

Seldon neredeyse şoka girmek üzere olduğunu hissetti. Silahların bahçeye girmesine nasıl olmuş da izin verilmişti? Kafası karışmış halde, "İhanet!" naralarının ve ani koşma ve bağırma gürültülerini zar zor duyabiliyordu.

Seldon'ın aklını asıl meşgul eden Raych'ın silahının doğrudan ona yönelmiş olması ve Raych'ın onu tanıdığına dair hiçbir belirti göstermemesiydi. Oğlunun ona ateş etmek üzere ve kendisin de ölümden ancak birkaç saniye uzakta olduğunu dehşet içinde anladı.

Bir ışın tabancası, adına rağmen, bir tabanca gibi patlamaz. Hedef alınan kişilerin içini buharlaştırır ve bedeninin kendi içine çökmesine yol açar. Hafif bir iç çekme sesi duyulur ve geriye 'ışınlanmış' nesne kalır.

Hari Seldon bu sesi duymayı beklemiyordu. Beklediği sadece ölümdü. Bundan dolayı belirgin bir iç çekme sesini şaşkınlıkla duydu ve bir karışık açık ağzıyla başını eğip bedenine bakarken gözlerini hızla kırıştırdı.

Yaşıyordu. (Bunu bir açıklama değil, bir soru olarak düşündü.)

Gözleri camlaşmış haldeki Raych, hâlâ doğrultulmuş silahıyla orada dikili duruyordu. Sanki itici gücü kesilmiş gibi tamamen hareketsizdi.

Arkasında bir kan gölcüğünün içinde Andorin'in çökmüş bedeni ve onun yanında da elinde bir tabancayla bir bahçıvan vardı. Kapüşon geriye kayık, saçları yeni kesilmiş bahçıvanın bir kadın olduğu açıktı.

Kadın bir an Seldon'a baktı ve, "Oğlunuz beni Manella Dubanqua olarak biliyor," dedi. "Bir güvenlik subayıyım. Kimlik numaramı ister misiniz, Sayın Başbakan?"

Seldon cılız bir sesle, "Hayır," dedi. İmparatorluk Muhafızları olay mahalline toplanmışlardı. "Oğlum! Oğlumun nesi var?"

Manella, "Sanırım desperans," diye konuştu. "Zamanla kanından atılır." Silah Raych'ın elinden almak için uzandı. "Daha erken harekete geçmediğim için üzgünüm. Açık bir saldırıyı beklemek zorundaydım, az kalsın gafil yakalanıyordum."

"Ben de aynı durumu yaşadım. Raych'ı saray hastanesine götürmeliyiz."

Küçük Saray'dan aniden karmakarışık bir gürültü yayıldı. Seldon'ın aklına İmparator'un gerçekten de olanları izlediği ve bu durumda öfkeden patlamış olması gerektiği geldi.

Seldon, "Oğluma dikkat edin, Bayan Dubanqua," dedi. "İmparator'u görmeniz gerekiyor."

Büyük çimenliğe doğru hiç de ağırbaşlı olmayan bir koşu tutturdu ve Küçük Saray'a selamsız sabahsız daldı. Cleon'un bundan daha fazla kızması biraz zordu.

Sersemlemiş bir grup şaşkınca bakarken, orada, sarmal merdivende Emperyal Majesteleri 1. Cleon'un tanınmaz hale gelmiş cesedi yatıyordu. Gösterişli imparatorluk giysileri ona şimdi kefen olarak hizmet vermekteydi. Mandell Gruber, duvara yapışmış, etrafını saran dehşet içindeki yüzlere aptalca bakmaktaydı.

Seldon daha fazlasını kaldıramayacağını hissetti. Gruber'in ayağının dibinde duran tabancayı aldı. Bunun Andorin'in tabancası olduğuna emindi. Yavaşça sordu: "Sen ne yaptın, Gruber?"

Gruber, ona bakarken, "Herkes bağırıyor, çağırıyordu," diye geveledi. "Kim bilecek diye düşündüm. İmparator'u bir başkasının öldürdüğünü düşünürler. Ama sonra kaçamadım."

“Ama neden Gruber?”

“Baş Bahçıvan olmamak için,” dedi ve yere yığıldı.

Seldon baygın halde yatan Gruber’e bakakalmıştı.

Her şey kılı kılına gerçekleşmişti. Kendisi hayattaydı. Raych yaşıyordu. Andorin ölmüştü ve artık son adamına kadar Joranumcu komplonun peşine düşülecekti.

Merkez ayakta kalmıştı, tam da psikotarihin öngördüğü gibi.

Sonra bir tek adam, incelenmeye değmeyecek kadar havadan sudan bir nedenle, İmparator’u öldürmüştü.

Ya şimdi ne yapacağız, diye düşündü Seldon yeis içinde. Ya bundan sonra ne olacak?

3. KISIM

DORS VENABILI

VENABILI, DORS— Hari Seldon'ın hayatı o kadar çok efsane ve belirsizlikle iç içe geçmiştir ki, gerçekler olduğu gibi yansıtacak bir biyografisini elde etmek için pek az umut kalmıştır. Yaşamının belki de en az bilinen yönü eşi Dors Venabili'yi ele alır. Dors Venabili hakkında, Tarih fakültesinin bir üyesi olmak üzere Streeling Üniversitesi'ne gelişinden önce Cinna gezegenindeki doğumu bir yana bırakılırsa, herhangi bir bilgi yoktur. Gelişinden kısa bir süre sonra Seldon ile tanışmış ve yirmi sekiz yıl boyunca eşi olarak kalmıştır. Her şey bir yana yaşamı Seldon'inkinden fazla efsanelerle süslenmiştir. Gücü ve atikliği üzerine inanılması çok zor hikâyeler vardır ve geniş bir kitle ondan 'Kaplan Kadın' olarak söz etmiş ya da belki de sadece fısıldamıştır. Buna karşın, gidişi gelişinden daha şaşırtıcıdır, çünkü belli bir süre sonra ondan artık haber alınamamıştır ve olan biten hakkında hiçbir bulgu yoktur.

Bir tarihçi olarak rolü çalışmalarıyla kanıtlanmıştır...

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

1

Wanda, herkesin kullandığı Galaktik Standart zamana göre artık neredeyse sekiz yaşındaydı. Ağırbaşlı tavrı, açık kumral düz saçlarıyla tam bir küçük hanımefendiydi. Gözleri maviydi, ama giderek koyulaşıyorlardı ve büyüdüğünde babasının kahverengi gözlerine sahip olabilirdi.

Oracıkta, düşüncelere dalmış, oturuyordu... Altmış.

Bu onun kafasını kurcalayan sayıydı. Büyükbabası doğum gününü kutlayacaktı ve bu onun altmışıncı doğum günüydü... ve altmış büyük bir sayıydı. Onu rahatsız ediyordu, çünkü bu konuyla ilgili kötü bir rüya görmüştü.

Annesini aramaya gitti. Bu konuyu ona sormalıydı.

Annesini bulması zor olmadı. Büyükbabasıyla, kuşkusuz doğum günü hakkında konuşuyorlardı. Wanda duraladı. Büyükbabanın önünde bunu sormak hoş kaçmazdı.

Annesi Wanda'nın korkusunu algılamakta güçlük çekmedi. "Bir dakika, Hari," dedi. "Wanda'yı neyin rahatsız ettiğini bir görelim. Neyin var tatlım?"

Wanda onun kolunu çekiştirdi, "Burada olmaz, anne. Özel olarak konuşalım."

Manella, Hari Seldon'a döndü. "Ne kadar erken başlıyor, görüyor musun? Öze yaşamlar. Özel sorunlar. Elbette, Wanda, odana gidelim mi?"

"Evet, anne." Wanda görünür biçimde rahatlamıştı.

El ele odaya gittiler ve sonra annesi sordu. "Şimdi söyle bakalım, sorun nedir Wanda?"

"Büyükbabam, anne."

"Büyükbaban mı? Seni sıkacak bir şey yaptığını düşünemiyorum."

"Eh, yaptı işte." Wanda'nın gözleri birden yaşlarla doldu. "O ölecek mi?"

"Büyükbaban mı? Neden böyle düşünüyorsun, Wanda?"

"Altmış yaşına girecek. Bu o kadar yaşlı ki!"

"Hayır, değil. Genç değil, ama yaşlı da değil. İnsanlar seksen, doksan, hatta yüzyaşına kadar yaşar ve büyükbaban güçlü ve sağlıklı. Uzun süre yaşayacak."

“Emin misin?” Burnunu çekiyordu.

Manella kızını omuzlarından kavradı ve gözlerinin içine baktı. “Hepimiz bir gün öleceğiz, Wanda. Bunu sana daha önce de anlatmıştım. Yine de o gün çok yaklaşıncaya dek bu konunun üzerinde durmayız.” Wanda’nın gözlerini yavaşça sildi. “Sen büyüyene ve kendi bebeklerin olana kadar hayatta kalacak. Görürsün. Şimdi gel beraberce dönelim. Büyükbabanla konuşmak istiyorum.”

Wanda yeniden burnunu çekti.

Seldon döndüğünde küçük kıza sevecen bir ifadeyle baktı ve, “Ne oldu, Wanda?” dedi. “Neden bu kadar mutsuzsun?”

Wanda başını salladı.

Seldon bakışını kızın annesine çevirdi. “Ee, neymiş Manella?”

Manella da kafasını salladı. “Bunu sana kendi söyleyecek.”

Seldon oturdu ve kucağına hafifçe vurdu. “Gel, Wanda. Otur da bana dertlerin anlat.”

Kız denilene uydu, bir parça kıpırdandı, sonra, “Korkuyorum,” dedi.

Seldon ona sarıldı. “İhtiyar büyükbabanın seni korkutacak bir yanı yok.”

Manella yüzünü buruşturdu. “Yanlış kelime.”

Seldon başını kaldırıp ona baktı. “Büyükbaba mı?”

“Hayır. İhtiyar.”

Bu sözler barajın yıkılmasına yol açtı. Wanda gözyaşlarına boğuldu. “Sen yaşlısın büyükbaba.”

“Sanırım öyleyim. Altmış yaşındayım.” Başını Wanda’nın başına doğru eğdi ve fısıldadı. “Wanda, bundan ben de pek hoşlanmıyorum. Bunun için senin yakında sekizine basacak olmana seviniyorum.”

“Saçların bembeyaz oldu, büyükbaba.”

“Her zaman öyle değildi. Son zamanlarda aklaştı.”

“Beyaz saç öleceğin anlamına geliyor, büyükbaba.”

Seldon şaşırmıştı. Manella’ya, “Bütün bunlar ne anlama geliyor?” diye sordu.

“Bilmiyorum, Hari. Bu onun fikri.”

Wanda, “Kötü bir rüya gördüm,” dedi.

Seldon öksürdü: “Arada sırada hepimiz kötü rüyalar görürüz, Wanda. Görmemiz de iyidir. Kötü rüyalar kötü düşünceleri temizler ve sonra kendimizi daha iyi hissederiz.”

“Senin öldüğünü gördüm, büyükbaba.”

“Biliyorum, biliyorum. Rüyalar ölümle ilgili de olabilir, ama bu onları önemli yapmaz. Bak bana. Ne kadar canlı ve neşeli olduğumu ve güldüğümü görmüyor musun? Ölecekmiş gibi mi duruyorum? Söyle bakayım.”

“Ha... hayır.”

“Gördün mü? Şimdi dışarı çık ve oyna ve bütün bunları unut. Ben sadece doğum günümü kutluyorum ve herkes iyi eğlenecek. Haydi git, tatlım.”

Wanda oldukça neşeli bir tavırla çıktı, ama Seldon, Manella'ya kalmasını işaret etti.

Seldon, “Wanda böylesi bir kaniya nereden vardı dersin?” dedi.

“Yapma, Hari. Geçenlerde ölen bir Salvan kertenkelesi vardı, hatırlıyor musun? Arkadaşlarından birisinin babası bir kazada öldü ve holovizyonda sürekli ölüm görüyor. Bir çocuğun ölümün farkına varmayacak kadar koruma altına alınmasına olanak yok. Aslında onu o kadar da korumak istemiyorum. Ölüm yaşamın ayrılmaz bir parçası, bunu öğrenmek zorunda.”

“Genel olarak ölümü kastetmedim, Manella. Özellikle benim ölümümü kastettim. Bunu onun kafasına sokan ne?”

Manella duraksadı. Hari Seldon’ı gerçekten de çok severdi. Onu kim sevmez ki diye düşündü; öyleyse bunu ona nasıl söyleyeceğim?

Ama söylemeden nasıl geçebilirdi? Bundan dolayı, “Hari, bunu onun kafasına sokan sensin,” dedi.

“Ben mi?”

“Tabii ya, aylardan beri altmış yaşına basmaktan söz ediyor ve habire yaşlanmaktan yakınıp duruyorsun. İnsanların bu doğum günü partisini hazırlamalarının tek nedeni seni avutmak.”

Seldon, dargın bir tavırla, “Altmışına girmek hiç de eğlenceli değil,” dedi. “Bekle Bekle! Sen de göreceksin.”

“Şansım varsa görürüm. Bazı insanlar altmışına kadar yaşamaz. Ne olursa olsun sadece altmış yaşına basmak ve yaşlanmaktan konuşursan, çabuk etki altında kalan küçük bir kızı korkutursun.”

Seldon derin bir nefes aldı, bozulmuş gibiydi. “Üzgünüm ama bu benim için de zor. Ellerime bak. Üstlerinde lekeler çıkıyor ve yakında boğum boğum olacaklar. Artık neredeyse hiç Büklümlenme yapamıyorum. Muhtemelen bir çocuk bile beni dizlerimin üstüne çökertebilir.”

“Bu hangi açıdan seni altmışındaki diğer insanlardan farklı yapıyor? En azından beynin her zaman olduğu kadar iyi çalışmakta. Önem taşıyan tek etkenin bu olduğunu kaç defa söylemiştin?”

“Biliyorum. Ama bedenimi özlüyorum”

Manella, bir parça kötü niyetle, “Özellikle de Dors hiç yaşlanmıyormuş gibi görünürken,” dedi.

Seldon rahatsızca, “Eh, öyle olmalı sanırım...” diye yanıtladı. Başını, konu üzerinde konuşmaktan kaçınırmış gibi, öte yana çevirdi.

Manella ciddi bir tavırla kayınpederine baktı. Sorun, çocuklar ve genelde de insanlar hakkında hiçbir şey bilmemesiydi. Eski İmparator’un hizmetinde Başbakar olarak on yıl geçirmiş olduğuna, ama yine de şu anda olduğu gibi, hâlâ insanları bu kadar az tanıdığına inanmak zordu.

Doğal olarak, katrilyonlarca insanın kaderi ile uğraşırken, kendi psikotarihine o

kadar dalmıştı ki, sonuçta insanlarla birey olarak ilgilenmeyi hiç öğrenememişti. Yaşamına on iki yaşında giren Raych bir yana bırakılırsa çocuklarla hiçbir teması olmadığına göre çocukları nasıl tanıyabilirdi? şimdiyse su katılmamış bir gizem olan Wanda'sı vardı ki onun için olasılıkla hep öyle kalacaktı.

Manella tüm bunları sevgiyle düşündü. Hari Seldon'ı anlamadığı bir dünyadan korumak için inanılmaz bir arzu duyuyordu. O ve kayınvalidesi Dors Venabili'nin aynı fikirde buluştukları tek nokta bu, Hari Seldon'ı koruma isteğiydi.

Manella, on yıl önce, Seldon'ın yaşamını kurtarmıştı. Dors, garip bir şekilde, bunu kendi ayrıcalığıının ihlali olarak görmüş ve Manella'yı asla gerçekten af etmemişti.

Sırası geldiğinde, Seldon da Manella'nın hayatını kurtarmıştı. Kısa bir an iir gözlerini kapadı ve tüm sahne, sanki tam o anda tekrar yaşanıyormuşasına, gözleri önünde canlanıverdi.

Cleon'un öldürülmesinden sonraki haftaydı ve bu korkunç bir hafta olmuştu. Trantor'un tamamı karmaşa içindeydi.

Hari Seldon hâlâ Başbakanlık görevindeydi, ama artık gücünün kalmadığı açıktı. Manella Dubanqua'yı çağırırdı.

“Raych'ın ve benim hayatlarımızı kurtardığınız için teşekkür etmek istiyorum. Henüz bunu söyleme fırsatım olmadı.” Sonra bir iç çekişle birlikte, “Geçen hafta içinde bir şey yapmaya pek fırsat bulamadım,” diye ekledi.

Manella, “O çılgın bahçivana ne oldu?” diye sordu.

“İdam edildi! Hemen! Yargılanmadan! Deli olduğuna dikkat çekerek onu kurtarmayı denedim. Ama bu konuda kuşku yoktu. Başka bir şey yapsaydı, başka herhangi bir suç işleseydi deliliği kabul edilir ve yaşamı bağışlanırdı. Hüküm giyerdi, hapsedilir ve cezasını çekerdi, ama yine de hayatı esirgenirdi. Fakat İmparator'u öldürmek...” Seldon başını hüznle salladı.

Manella, “Şimdi ne olacak, Başbakan?” diye sordu.

“Sana ne düşündüğümü söyleyeyim. Entun Hanedanı sona erdi. Cleon'un oğlu tahta geçmeyecek. Bunu istediğini de sanmıyorum. O da suikasta kurban gitmekten korkuyor ve bunun için onu suçlayamam. Dış Gezegenler'den birinde, bir aile malikânesine çekilip orada sakin bir yaşam sürmek onun için çok daha iyi olur. İmparatorluk sülalesine mensup olduğundan, buna hiç kuşkusuz izin verilecektir. Sen ve ben daha az şanslı olabiliriz.”

Manella'nın kaşları çatıldı. “Hangi açıdan, efendim?”

Seldon öksürdü. “Gleb Andorin'i öldürdüğün için, onun silahını yere düşürmesine ve Mandell Gruber'in Cleon'u öldürmekte kullanmak üzere eline geçirmesine neder olduğunun iddia edilmesi mümkün. Böylece suçun sorumluluğunda hatırı sayılır bir katkı olur ve hatta tüm bunların önceden ayarlanmış olduğu bile söylenebilir.”

“Ama bu gülünç bir sav. Ben görevini yerine getiren ve emredileni yapan bir güvenlik örgütü üyesiyim.”

Seldon üzüntüyle gülümsedi. “Mantıklı konuşuyorsun, ama mantık bir süreliğine pek önemsenmeyecek. İmparatorluk tahtına yasal bir ardıl yokluğunun göz önünde tutulduğunda şu sıralarda olanlar askeri bir idareye mecbur kaldığımız anlamına geliyor.”

Manella, sonraki yıllarda, psikotarihin etkilerini kavramaya başladığında Seldon'ın olacakları tahmin etmek için bu tekniği kullandığından şüphelenecekti, çünkü askeri yönetim gerçekten de kurulmuştu. Ancak Seldon o sırada gelişmeye devam eden teorisinden bahsetmemişti.

“Askeri yönetim gelirse,” diye devam etti, “bir an önce sert bir idare kurmak, her türlü hoşnutsuzluk belirtisini ezmek üzere şiddetle ve hatta mantık ve adalete ters bir acımasızlıkla davranacaktır. Sizi İmparator'u öldürme entrikasının bir parçası

olmakla suçlarsa, adalete hizmet etmek için değil, Trantor halkını sindirmenin bir yolu olarak boğazlanırsınız, Bayan Dubanqua.

“Bu arada benim de entrikanın bir parçası olduğumu söyleyebilirler. Sonuçta orada bulunmamam gerekirken yeni bahçıvanlara hoş geldin demeye gittim. Bunu yapmasaydım, beni öldürme girişimi olmayacaktı, siz harekete geçmeyecektiniz ve İmparator yaşayacaktı... Her şeyin nasıl birbirine eklemlendiğini anlıyor musunuz?”

“Bunu yapacaklarına inanmıyorum.”

“Belki yapmazlar. Onlara, belki de, reddetmeyi istemeyebilecekleri bir öneri yapacağım.”

“Ne yapacaksınız?”

“Başbakanlık’tan istifa etmeyi önereceğim. Beni istemiyorlarsa, benim de onlarla çalışmaya niyetim yok. Ama işin gerçeği, imparatorluk erkanı arasında destekçilerim ve daha da önemlisi, Dış Gezegenler’de beni makul gören insanlar var. Bu da, İmparatorluk Muhafızları beni yerimden atmaya kalkarlarsa, idam etmeseler dahi, bazı sorunlarla karşılaşacakları anlamına gelir. Öte yandan eğer Trantor ve imparatorluğun gereksinim duyduğu şeyin askeri yönetim olduğunu açıklayarak istifa edersem, o durumda aslında onlara yardım etmiş olurum, anlıyor musunuz?”

Bir parça düşündü ve, “Ayrıca, şu küçük psikotarih konusu var,” dedi.

Manella bu kelimeyi ilk kez duyuyordu.

“Nedir o?”

“Üzerinde çalıştığım bir şey. Cleon onun gücüne fazlasıyla, o sıralar benim inandığımdan daha güçlü bir biçimde, inanıyordu ve sarayda psikotarihin, hangi hükûmet olursa olsun, idarenin tarafında güçlü bir araç olduğu ya da olabileceğine dair hatırı sayılır bir inanç var.

“Bilimin ayrıntıları üzerinde hiçbir şey bilmiyor olmaları da o denli önemli değil. Sanırım bilmiyorlar. Bilgi eksikliği durumun boş inanç olarak adlandırabileceğimiz yanını pekiştiriyor. Bu halde, araştırmalarımın sadece bir yurttaş olarak devam etmeme izin verirler. En azından ben öyle umuyorum. Bu da konuyu size getiriyor.”

“Ne olmuş bana?”

“Anlaşmanın bir parçası olarak sizin güvenlik kuruluşundan istifa etmenize izin verilmesi ve suikast ile bağlantılı olaylar konusunda hakkınızda takibatta bulunulmamasını talep edeceğim. Bu kadarını elde edebilirim.”

“Ama kariyerime son vermekten bahsediyorsunuz.”

“Kariyeriniz her hâlükârda bitti. İmparatorluk Muhafız Kıtası sizin için idam kararı çıkartmasa bile, bir güvenlik subayı olarak çalışmaya devam etmenize izin verileceğine inanıyor musunuz?”

“Ama ne yaparım? Yaşamımı nasıl kazanırım?”

“Bunun icabına bakacağım, Bayan Dubanqua. Görünüşe göre, Streeling Üniversitesi’ne psikotarih araştırmalarım için yüklüce bir fonla, geri döneceğim ve

sizin için de bir yer bulabileceğime eminim.”

Gözleri yuvalarından fırlayan Manella, “Siz neden...” diyecek oldu.

Seldon, “Bana bunu sormanıza inanamıyorum,” diye yanıt verdi. “Benim ve Raych’ın hayatlarımızı kurtardınız. Size hiçbir şey borçlu olmamam tasavvur edilebilir mi?”

Söylediği gibi de oldu. Seldon lütfederek on yıldan beri işgal ettiği görevden istifa etti. İmparatorluk Muhafızları ve silahlı kuvvetlerin bazı üyelerince yönetilen yeni askeri yönetimden, hizmetleri için iltifat dolu bir teşekkür mektubu verildi. Streeling Üniversitesi’ne geri döndü ve güvenlik subaylığı görevinden uzaklaştırılan Manella Dubanqua da Seldon ve ailesi ile beraber gitti.

Raych ellerini nefesiyle ısıtmaya çalışarak içeri girdi. “Havanın sık sık değiştirilmesinden yanayım. Kubbe altında her şeyin her zaman aynı kalmasını kim ister? Ancak bugün bir parça fazlaca soğuk ve bunun yanı sıra rüzgâr da çıkarttılar. Birilerinin iklim denetlemeye şikâyette bulunmasının zamanı geldi sanırım.”

Seldon, “İklim denetlemenin hatası mı, değil mi bilmiyorum,” dedi, “ancak gene olarak işleri kontrol etmek zorlaşıyor.”

“Biliyorum. Çürüme.” Raych kalın kara bıyığını elinin tersiyle sıvazladı. Wye’da bıyıksız kaldığı birkaç ayın etkisinden bir türlü kurtulamamış gibi bu hareketi sık sık yapmaktan kendini alıkoyamıyordu. Belki de biraz kalınlaşmış ve toptan bakıldığında, çok rahat bir yaşam süren orta halli birine dönüşmüştü. Dahl aksanı bile biraz hafiflemişti.

İnce tulumunu çıkardı ve, “Yaşlı doğum günü çocuğu nasıl?” diye sordu.

“Durumuna içerliyor. Bekle, oğlum, bekle. Sen de bu aralar kırkıncı doğum gününü kutlayacaksın. Bunu ne kadar eğlenceli bulacağını göreceğiz.”

“Altmış yaş kadar eğlenceli değil.”

Raych’in ellerini ovuşturarak ısıtmaya çalışan Manella, “Kesin şakalaşmayı,” diye araya girdi.

Seldon ellerini iki yana açtı. “Yanlış yapıyoruz, Raych. Karın altmışıma basmakla ilgili tüm bu konuşmaların küçük Wanda’yı ölme olasılığım konusunda üzdüğü kanısında.”

Raych, “Gerçekten mi?” dedi. “Ondanmış demek. Ona uğradım ve bir şey söylemeye fırsat bile bulamadan bana hemen kötü bir rüya gördüğünü anlattı. Senin ölümün hakkında mıymış?”

Seldon, “Görünüşe göre evet,” cevabını verdi.

“Eh, yakında unuttur. Kötü düşler görmesini önlemenin yolu yok.”

Manella, “Bu konuyu o kadar kolayca geçiştiremem,” dedi. “Ara venneksizin kara kara bunu düşünüyor ve bu da sağlıksız. İşin temeline ineceğim.”

Raych hoş bir biçimde, “Nasıl istersen, Manella,” dedi. “Benim sevgili karımsın ve Wanda hakkında ne söylersen söyle, kabulümdür.” Yeniden bıyığını sıvazladı.

Sevgili karısı! Onu sevgili karısı yapmak o kadar kolay olmamıştı. Raych annesinin bu olasılık hakkındaki tavrını hatırlıyordu. Karabasanmış. Dora Venabili’nin öfkesiyle bir kez daha karşı karşıya gelmek üzerine karabasanlar gören oydu.

Raych'ın, desperansla sokulduğu berbat durumdan çıkarken hatırladığı ilk şey tıraş ediliyor olduğuydu.

Titreyen tıraş bıçağının yanağı boyunca hareket ettiğini hissetti ve zayıf bir sesle, "Berber, üst dudağımın yakınında bir yeri keseyim deme sakın," diye konuştu. "Bıyığımı geri istiyorum."

Seldon'dan zaten talimat almış olan berber, onu sakinleştirmek için, yüzüne bir ayna tuttu.

Yatağın baş ucunda oturan Dors Venabili, "Bırak işini yapsın, Raych," dedi "heyecanlanma."

Raych bakışlarını bir an ona doğru çevirdi ve sustu. Dors berber çıkınca, "Nası hissediyorsun, Raych?" diye sordu.

Öbürü, "Berbat," diye mırıldandı. "O kadar kötü hissediyorum ki dayanamıyorum."

"Sana verilen desperansın arta kalan etkisi. Gececektir."

"Buna inanamıyorum. Ne kadar zaman oldu?"

"Boş ver. Zaman alacak. Sana tam doz vermişler."

Raych huzursuzca etrafına bakındı. "Manella beni görmeye geldi mi?"

"O kadın mı? (Raych, Dors'un Manella'dan bu kelimelerle ve bu ses tonunda bahsetmesine alışmaya başlamıştı) "Hayır. Henüz ziyaretçi kabul etmeye hazır değilsin."

Dors, Raych'ın yüzündeki ifadeyi yorumlayarak çabucak ekledi. "Ben istisna değilim, çünkü senin annenim Raych. Zaten o kadının seni görmesini neden istiyorsun? Görülecek halde değilsin."

Raych, "Onu görmek için fazladan bir neden daha," diye mırıldandı. "Beni en kötü halimde görmesini istiyorum." Sonra sıkıntıyla bir yanına döndü. "Uyumak istiyorum."

Dors Venabili kafasını salladı. O gün daha sonra Seldon'a, "Raych'la ne yapacağımı bilmiyorum, Hari," dedi. "Çok tutarsız davranıyor."

Seldon, "O iyi değil Dors," dedi, "çocuğa bir şans ver."

"Adı her neyse, o kadın hakkında gevelemekten vazgeçmiyor."

"Manella Dubanqua. Hatırlaması zor bir isim değil."

"Sanırım onunla birlikte yaşamak istiyor. Onunla *evlenmek* niyetinde."

Seldon omzunu silkti. "Raych otuz yaşında... kendi kararını vermek için yeterince büyük."

"Kuşkusuz ebeveynleri olarak söyleyecek bir şeylerimiz olmalı."

Hari iç çekti. "Senin söylediğine eminim, Dors. Artık bir kere söylediğine göre onun da istediğini yapacağına eminim."

"Bu son sözün mü? Böyle bir kadınla evlenmeyi planlarken, hiçbir şey yapmamayı"

mı amaçlıyorsun?”

“Ne yapmamı istiyorsun, Dors? Manella, Raych’ın yaşamını kurtardı. Bunu unutmamasını mı bekliyorsun? Aslına bakarsan benim hayatımı da kurtardı.”

Bu Dors’un öfkelerini arttırmış gibiydi. “Sen de onun hayatını kurtardın. Eşit oldunuz,” dedi.

“Ben pek...”

“Elbette kurtardın. Şimdi imparatorluğu idare eden o namussuz askerler, sen işe karışmasan, istifanı ve desteğini onlara sunmasan, kızı boğazlardı.”

“Skoru eşitlemiş olsam da —ki bunu yapabildiğim inancında değilim— aynı durum Raych için geçerli sayılmaz. Ayrıca Dors, tatlım, yerinde olsam iş hükümetimizi tanımlamak için talihsiz terimler kullanmaya gelince çok tedbirli olurum. İçinde bulunduğumuz dönem, Cleon’un saltanatı altındaki kadar kolay geçmeyecek ve söylediklerini duyup yetkililere iletmeye gönüllü muhbirler hep olacak.”

“Boş ver bunları. Bu kadından hoşlanmadım. Sanırım en azından bu kadarına hakkım var.”

“Hiç kuşkusuz hakkın var, ama boşuna.”

Hari, derin düşüncüler içinde, yere baktı. Dors’un normalde duygularını yansıtmayan kara gözleri öfkeyle yanıyordu. Hari başını kaldırdı.

“Bilmek istediğim, Dors, *niçin*? Neden Manella’dan bu kadar nefret ediyorsun? Hayatlarımızı kurtardı. Onun acil tepkisi olmasaydı, ben de Raych da ölmüş olacaktık.”

Dors sözünü kesti. “Evet, Hari. Ben bunu herkesten daha iyi biliyorum. O orada olmasaydı öldürülmeni engelleyecek bir şey yapamazdım. Bunun için müteşekkirim olmam gerektiğini düşünüyorsun sanırım. Ama bu kadına baktığım her seferinde *başarısızlığım* aklıma geliyor. Bu duyguların tam anlamıyla mantıklı olmadığını biliyorum ve bu açıklayamadığım bir şey. Dolayısıyla ondan hoşlanmamı benden isteme, Hari. Yapamam.”

Ama ertesi gün doktor, “Oğlunuz Manella adında bir kadını görmek istiyor,” dediğinde, Dors bile gerilemek zorunda kaldı.

Dors, “Ziyaretçi kabul edecek halde değil,” diye kesip atmak istedi.

“Tam tersine. Kabul edebilir. Oldukça iyi durumda. Üstelik şiddetle ısrar ediyor. İsteddiğini reddetmek pek akıllıca olur mu bilmem.”

Sonuçta Manella’yı hastaneye getirdiler ve Raych onu taşkın bir heyecanla ve hastaneye geldiğinden beri ilk ve dermansız bir sevinçle karşıladı.

Küçük ama görmezden gelinemeyecek bir işaretle Dors’tan gitmesini istedi. O da dişlerini sıkarak dışarı çıktı.

Sonra bir gün Raych, “O beni istiyor, anne,” dedi.

Dors, “Şaşırmamı mı bekliyorsun, seni aptal adam?” dedi. “Elbette seni istiyor. Artık gözden düştüğüne, güvenlik kuruluşundan atıldığına göre, sen onun tek

şansısın.”

Raych, “Beni kaybetmek istiyorsan, doğru yoldasın,” dedi. “Böylesi sözler etme.”

“Ben sadece senin iyiliğini düşünüyorum.”

“Sağ ol, ben kendi çıkarımı kollarım. Ben kimsenin saygınlık bileti değilim. Böyle düşünmeyi bırak. Çok yakışıklı değilim. Boyum kısa. Babam artık Başbakan değil ve alt tabaka aksanıyla konuşurum. Benden gurur duyması için nem var? Çok daha iyisini elde edebilir, ama o beni istiyor. Ayrıca şunu da söyleyeyim ki, ben de onu istiyorum.”

“Ama kim olduğunu biliyorsun.”

“Kim olduğunu elbette biliyorum. O beni seven kadın. O benim sevdiğim kadın. C işte bu.”

“Ya sen ona âşık olmadan önce neydi? Wye’da gizli görevdeyken yapmak zorunda kaldıklarının bir kısmını biliyorsun. *Sen* onun ‘görevler’inden biriydin. Orda başka kaç kişi vardı? Onun geçmişini kabul etmeye hazır mısın? Görev adına yaptıklarını: Şimdi idealist olmaya katlanabilirsin. Ama günün birinde, onunla ilk defa kavga ettiğinde ya da ikincisinde veya on dokuzuncusunda sinirlerin boşalacak ve ‘seni or..!’ diyeceksin.”

Raych öfkeyle haykırdı. “Böyle söyleme! Onunla kavga ettiğimde, ona duruma uygun mantıksız, akılsız, dırdırcı, cazgır, düşüncesiz bin bir sıfat yakıştırayabilirim. Onun da bana söyleyecekleri vardır. Ama tümü de kavga bittiğinde geri alınabilecek makul kelimeler olacaktır.”

“Öyle zannediyorsun ama olana kadar bir bekle.”

Raych bembeyaz kesildi. “Anne, sen yirmi beş yıldır babamla berabersin. Babam ters düşülmesi kolay bir insan değildir, ama sizinle tartıştığı zamanlar da oldu. Sizi duydum. Tüm bu yirmi yıl boyunca, seni bir defa olsun, bir insan olarak oynadığın rolü zora düşürecek bir isimle çağırdı mı? Aslına bakarsan, ben hiç böyle bir şey yaptım mı? Ne kadar öfkelenirsem öfkeleneyim, şimdi böyle bir şey yapacağımı tasavvur edebiliyor musun?”

Dors zorlanıyordu. Yüzü duygularını, Raych’ın ya da Seldon’inkinin yansıttığından oldukça farklı yansıtıyordu, ama bir an için konuşmaktan aciz kaldığı açıktı.

Avantajını değerlendiren (ve bunu yaparken kendini berbat hisseden) Raych, “Aslında,” dedi, “aslına bakarsan babamın yaşamını kurtardığı için Manella’yı kıskanıyorsun. Bunu senden başka kimsenin yapmasını istemiyorsun. Eh, böyle yapma şansın olmadı. Manella’nın Andorin’i vurmamasını mı tercih ederdin?.. Ya babam *ölseydi*? Ya ben *ölseydim*?”

Dors kısık bir sesle, “Bahçıvanları karşılamaya tek başına gitmek için ısrar etti. Benim gelmeme izin vermedi,” dedi.

“Ama bu Manella’nın hatası değil ki.”

“Bunun için mi onunla evlenmek istiyorsun? Minnetinden dolayı mı?”

“Hayır. Aşk için.”

Evlendiler de, ama törenden sonra Manella Raych’a “Annen sen ısrar ettiğin için düğüne katıldı, Raych, ama kimi zaman kubbe altına girmesine izin verdikleri şu fırtına bulutlarından birine benziyordu.”

Raych güldü. “Yüzü bir fırtına bulutuna pek de benzemez. Sadece öyle hayal ediyorsun.”

“Hiç de değil. Bize bir şans vermesini nasıl sağlayacağız?”

“Sabırlı olacağız. O da yola gelecek.”

Ama Dors Venabili yola gelmedi.

Evlilikten iki yıl sonra Wanda doğdu. Dors’un çocuğa karşı tavrı Raych ve Manella’nın arzulamış oldukları gibiydi, ama Wanda’nın annesi, Raych’ın annesi için, “bu kadın” olarak kaldı.

Hari Seldon melankoliyle boğuşuyordu. Dors, Raych, Yugo ve Manella sırasıyla ona dil dökmüşlerdi. Hepsi de ona altmış yaşın hiç de fazla olmadığını söylemekte hem fikirdi.

Hiçbir şey anlamıyorlardı. Psikotarih aklına ilk kez geldiğinde otuz, on yıllık kurultaydaki ünlü konuşmasını yaptığıdaysa otuz iki yaşındaydı. Bunun ardından da her şey bir anda gerçekleşmişti sanki. Cleon ile kısa görüşmesinden sonra Trantor boyunca kaçmış ve Mycogen, Dahl ve Wye halkları bir yana, Demerzel, Dors, Yugo ve Raych ile tanışmıştı.

Başbakan olduğunda kırkında ve görevi terk ettiğinde ellisindeydi. Şimdiyse altmış yaşına gelmişti.

Psikotarih üzerine otuz yıl harcamıştı. Ne kadar yıla daha gereksinimi vardı? Daha kaç yıl yaşayacaktı? Onca şeyden sonra Psikotarih Projesi'ni bitiremeden önce mi ölecekti?

Canını sıkkan asıl şeyin ölmek olmadığını kendi kendine tekrarladı. Psikotarih Projesi'ni yarım bırakmak canını sıkıyordu.

Yugo Amaril'i görmeye gitti. Geçmiş yıllarda, Psikotarih Projesi'nin boyutlar büyüdükçe, birbirlerinden uzaklaşmışlardı. Streeling'deki ilk yıllarda, beraberce çalışan sadece Seldon ve Amaril'di, başka kimse değildi. Şimdiyse...

Amaril neredeyse elli yaşındaydı, artık pek de genç sayılmazdı ve her nedense heyecanını kaybetmişti. Tüm bu yıllar boyunca psikotarih *dışında* hiçbir şeye ilgi göstermemişti: Ne bir kadın, ne bir dost, ne bir hobi, ne de başka bir uğraş.

Amaril, görünüşündeki değişimlere dikkat etmekten kendini alamayan Seldon'a göz kırptı. Bunun bir nedeni Yugo'nun gözlerinden ameliyat olmasıydı. Artık çok iyi seçebiliyordu, ama gözleri doğal görünmüyorlardı ve yavaş göz kırpmaya meyilliydi. Bu da ona uykulu bir hava veriyordu.

Seldon, "Ne düşünüyorsun, Yugo?" dedi. "Tünelin sonunda ışık var mı?"

Amaril, "Işık mı? Evet, aslına bakarsan," diye yanıt verdi. "Şu yeni çocuk, Tamwil Elar. Tabii, onu tanıyorsundur."

"Ah, evet. Onu işe alan benim. Çok canlı ve atılgan. Nasıl gidiyor?"

"Onunla beraberken gerçekten rahat olduğumu söyleyemem, Hari. Gürültülü kahkahası sinirimi bozuyor. Ama zeki. Yeni denklem sistemleri Birincil Radyant'a çok iyi uyuyor ve kaos sorununun etrafından dolaşabilmemizi mümkün kılar gibi görünüyorlar."

"Görünüyorlar mı? Yoksa kılacaklar mı?"

"Bunu söylemek için henüz çok erken, ama çok umutluyum. Değersiz olmalar durumunda onları bozacak bir dizi şey denedim ve yeni denklemler tümünü de atlattı. Onları 'kaos dışı denklemler' olarak düşünmeye başladım."

"Bu denklemlerle ilgili sıkı bir gösterimiz yoktur sanırım," dedi Seldon.

“Hayır daha değil, ama Elar dahil on iki kişiyi bu işe koştuk.” Amaril tamı tamına Seldon’ınki kadar gelişmiş Birincil Radyant’ına döndü ve ışıklı denklemlerin, büyüteç olmadan okunamayacak kadar küçük ve yuvarlak hatları havada kıvrılırlarken baktı. “Yeni denklemleri ekle, öngörmeye başlayabilelim.”

Seldon düşünceli bir tarzda, “Birincil Radyantla çalıştığım her seferinde, elektro-ayrıştırıcıya ve malzemeyi satırlarla ve geleceğin kıvrımlarına ne kadar sıkı doldurabildiğine şaşıyorum,” dedi. “Bu da mı Elar’ın fikriydi?”

“Evet. Onu tasarlayan Cinda Monay’in yardımıyla.”

“Proje’de yeni ve zeki kadınlarla erkeklerin olması çok iyi. Beni bir şekilde gelecekle barıştırıyor.”

Hâlâ Birincil Radyant üzerinde çalışan Amaril. “Elar gibi birinin günün birinde Proje’nin başına geçebileceğini düşünür müsün?” diye sordu.

“Belki. Sen ve ben emekli olduktan ya da öldükten sonra.”

Amaril rahatlamış göründü ve aleti kapattı. “Görevi biz emekli olmadan ya da ölmeden önce bitirmek hoşuma gider,” dedi.

“Benim de Yugo. Benim de.”

“Psikotarih son on yılda bize iyi rehberlik etti.”

Oldukça doğru bir laftı ama Seldon buna çok bel bağlanamayacağını biliyordu. İşler fazla sürpriz çıkmadan, iyi gitmişti.

Psikotarih, Cleon’un ölümünden sonra merkezin ayakta kalacağını çok bulanık ve belirsiz bir şekilde, öngörmüştü ve merkez gerçekten de ayakta kalmıştı. Trantor sakindi. Merkez bir suikaste ve bir hanedanın bitişine bile dayanmıştı.

Bunu da askeri yönetimin baskısı altında yapmıştı. Dors cuntadan, “Şu namussuz askerler,” diye söz ederken haklıydı. Suçlamalarında çok daha ileri gitse bile yanılığa düşmüş olmazdı. Bununla beraber imparatorluğu bir arada tutmuşlardı ve bir süre daha bunu yapmaya devam edeceklerdi. Belki de, psikotarihin ortaya çıkacak olaylarda etkin rol oynamasına izin verecek kadar, uzun bir süre.

Yugo, son zamanlarda, yaklaşmakta olan karanlık çağlar süresince ve daha iyi ve yeni bir imparatorluğa doğru gidilirken, gelişmenin tohumları olarak hizmet edecek, birbirinden ayrı, yalıtılmış, imparatorluğun kendisinden bile bağımsız Vakıflar kurma olasılığından söz ediyordu. Seldon da böylesi bir düzenlemenin sonuçları üzerinde çalışıyordu.

Ama zamanı yoktu ve gençliğini de kaybettiğini belirgin bir mutsuzlukla hissediyordu. Zihni her ne kadar yerli yerinde ve sağlamsa da, otuz yaşındayken sahip olduğu yaratıcılık ve esnekliğe artık sahip değildi ve her geçen yılla birlikte bu özelliklere daha az sahip olacağını biliyordu.

Belki de, geri kalan her sorumluluğu üzerinden atarak, genç ve zeki Elar’ı görev getirmeliydi. Seldon, utançla, bu olasılığın onu heyecanlandırmadığını kabul etmek zorunda kaldı. Psikotarihi, tüysüzün birinin gelip, şöhretin meyvelerini toplaması için icat etmiş olmak istemiyordu. Seldon aslında, gerçeği en sade şekilde söylemek

gerekirse, Elar'ı kıskanıyordu ve bu duygunun utanç duyabilecek kadar farkındaydı.

Yine de, daha az mantıklı duyguları bir yana, bundan ne kadar rahatsızlık duysa bile daha genç başka adamlara katlanmak zorundaydı. Psikotarih artık onun ve Amaril'in özel çiftliği değildi. Başbakanlık yaptığı on yıl psikotarihi hükûmet onaylı ve bütçeli geniş bir Proje'ye dönüştürmüştü ve Başbakanlık görevinden istifa edip Streeling Üniversitesi'ne döndüğünde, Proje onu şaşkınlığa düşürerek daha da büyümüştü. Hari, cafcaflı ve can sıkıcı resmi adı aklına gelince, yüzünü ekşitti Streeling Üniversitesi Seldon Psikotarih Projesi. Ama çoğu kişi onu basitçe Proje olarak adlandırıyordu.

Askeri cunta, görünüşe göre Proje'yi olası siyasal bir silah olarak görüyordu ve bu böyle devam ettikçe para bulmak sorun değildi. Kredi akıyordu. Bunun karşılığında, anlaşılması oldukça güç yıllık raporlar hazırlamak gerekiyordu. Sadece yan konular rapor ediliyordu ve o zaman bile cuntanın herhangi bir üyesinin temel matematiği kavrayabilmesi pek olası değildi.

Eski yardımcısının yanından ayrıldığında psikotarihin gösterdiği gelişmeden en azından Amaril'in fazlasıyla memnun olduğunu görmüştü, ama Seldon yine de, bunalımın bir kere daha üstüne çöktüğünü hissetti.

Canını sıkanın yaklaşmakta olan doğum günü kutlaması olduğuna karar verdi. Neşeli bir kutlama olması gerekiyordu, ama Hari açısından bir avuntu bile değildi, sadece yaşının altını çiziyordu.

Ayrıca günlük yaşantısını da aksatıyordu ve Hari alışkanlıklarına bağlıydı. Bürosu ile onun yanındaki bir dizi başka büro boşaltılmıştı ve günlerdir normal olarak çalışmıyordu. Kendi bürolarının şeref salonlarına dönüştürüleceğini zannediyordu ve işine dönebilmesi gene birçok gününe mal olacaktı. Sadece Amaril kesin bir dille yerinden kıpırdatılmaya karşı çıkmış ve bürosunu elde tutmayı başarmıştı.

Seldon huysuzca tüm bunları yapmayı kimin düşündüğünü merak etti. O kişi elbette Dors değildi. O, Seldon'ı fazlaca iyi tanırdı. Kendi doğum günlerini bile hatırlamayan Raych ya da Amaril de olamazlardı. Manella'dan şüphelendi ve konu hakkında onunla yüzleşti.

Manella bunu kendisinin kotardığını ve düzenlemelerin yapılması için emir verdiğini kabul etti, ama doğum günü partisi fikri ona Tamwile Elar tarafından önerilmişti.

Zeki çocuk, diye düşündü Seldon. Her açıdan zeki.

Derin bir nefes aldı. Şu doğum günü bir geçseydi!

Dors başını kapıdan uzattı: “İçeri girmeme izin var mı?”

“Hayır, tabii ki yok. İzin vereceğimi de nereden çıkardın?”

“Burası senin her zamanki yerin değil.”

Seldon içini çekerek, “Biliyorum,” dedi. “Aptal doğum günü partim yüzünder yerimden edildim. Bu işin bitmesini nasıl da istiyorum!”

“İşte, gördün. Bu kadınının aklına bir fikir bir kere girince big bang gibi büyüüp beynini ele geçiriyor.”

Seldon anında taraf değiştirdi. “Haydi ama Dors, iyi niyetli.”

Dors, “İyi niyetten beni esirge,” dedi. “Her hâlükârda buraya başka bir şey tartışmak için geldim. Önemli bir şey.”

“Anlat bakalım. Nedir?”

“Rüyası hakkında Wanda ile konuşuyordum.” Duraksadı.

Seldon, gargara yapıyormuş gibi bir ses çıkardı. “İnanamıyorum! Unut gitsin.”

“Hayır. Rüyasının ayrıntılarını sorma zahmetine girdin mi?”

“Neden küçük kıza bunu yaşatayım?”

“Ne Raych, ne de Manella yaşattı. İş bana kaldı.”

“Ama sorularla ona niçin işkence edeceksin?”

Dors neşesizce, “Çünkü yapmam gerektiğini hissediyorum,” dedi. “Her şeyder önce rüyayı evde, yatağında görmemiş.”

“Neredeymiş peki?”

“Senin büronda.”

“Benim büromda ne arıyormuş?”

“Partinin yapılacağı yeri görmek istemiş, bürona girmiş ve doğal olarak hazırlıklar yapılırken boşaltılmış olduğu için, görecek bir şey bulamamış. Ama koltuğun hâlâ orada. Hani arkası ve yanları yüksek, kırık, büyük olan; benim değiştirmeme izin vermediğin.”

Hari, uzun zamandan beri devam eden bir anlaşmazlığı hatırlar gibi, iç çekti. “Kırık *değil*. Yeni bir tane *istemiyorum*. Devam et.”

“Koltuğuna kıvrılmış, belki de aslında bir kutlama yapamayacağın gerçeği üzerine arpacı kumrusu gibi düşünmeye başlamış ve kendini kötü hissetmiş. Bana sonra uykuya dalmış olması gerektiğini söyledi. Çünkü rüyasında iki adam (kadın değil, bu konudan emin), konuşan iki adam olması dışında zihninde hiçbir şey açık değilmiş.”

“Pekâlâ, ne hakkında konuşuyorlarmış?”

“Kesin olarak bilmiyor. Böylesi koşullar altında ayrıntıları hatırlamanın ne kadar zor olduğunu bilirsin. Ama ölüm hakkında olduğunu söylüyor ve senin bu denli yaşlı olmandan kaynaklandığını düşünüyor. Bariz olarak iki kelime hatırlıyor. Bunlar ‘limonata ölüm’müş.”

“Ne?”

“Limonata ölüm.”

“Bu da ne demek oluyor?”

“Bilmem. Her neyse, konuşma kesilmiş, adamlar çıkmış, o da üşümüş ve korkmuş olarak koltukta kalakalmış... ve bu konu o andan beri tüm neşesini kaçırmış.”

Seldon Dors’un söylediklerini kafasında topladı. Sonra, “Bak, hayatım,” dedi

“Bir çocuğun rüyasına ne önem atfedebiliriz?”

“İlk önce bunun bir rüya olup olmadığını kendimize sorabiliriz, Hari.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Wanda doğrudan rüya gördüğünü söylemiyor. ‘Uykuya dalmış olması gerektiğini’ söylüyor. Bunlar onun sözleri. Uykuya daldığını değil, uykuya dalmış olması gerektiğini söylüyor.”

“Bundan ne sonuca varıyorsun?”

“Uyuklamaya başladı ve bu haldeyken iki adamın, iki hayali adamın değil, iki gerçek adamın, konuştuğunu duydu.”

“Gerçek adamlar mı? Beni limonata ölümüyle öldürmek üzerine konuşan iki gerçek adam mı?”

“Evet, onun gibi bir şey.”

Seldon kendini zorlayarak, “Dors,” dedi, “her zaman bana yönelen tehlikeler tahmin ettiğini biliyorum, ama bu sefer fazla ileri gidiyorsun. Biri beni neden öldürmek istesin?”

“Bu daha önce iki defa denendi.”

“Öyle oldu, ama koşulları göz önünde bulundur. İlk deneme Cleon beni Başbakan atadıktan kısa bir süre sonra yapıldı. Doğal olarak bu atama oturmuş saray erkanı hiyerarşisine ters düşüyordu ve çok kişi de bana içerlemişti. Birkaç tanesi benden sonsuza kadar kurtularak konuyu halledebileceklerini düşündüler. İkinci seferinde Joranumcular iktidara el koymaya çalışıyorlardı ve benim de yollarını kapadığımı düşünüyorlardı. Buna ek olarak Namarti’nin çarpık intikam hayali vardı.

“Benim şansına iki suikast denemesi de başarısız kaldı, ama neden bir üçüncüsü olsun? Ben artık Başbakan değilim ve bu durum on yıldan beri böyle. Emekliye ayrılmış yaşlanmakta olan bir matematikçiyim ve hiç kuşkusuz benden korkmaları için kimsenin bir nedeni yok. Joranumcular sökülüp atıldı ve yok edildiler, Namarti uzun süre önce idam edildi. Beni öldürmek isteyecek biri için kesinlikle hiçbir geçerli neden yok.

“Dolayısıyla lütfen rahatla, Dors. Beni dert edindiğinde huzursuzlanıyorsun, bu da seni daha da çok sinirlendiriyor ve ben de bunun olmasını istemiyorum.”

Dors oturduğu yerden kalktı ve Hari’nin masasına doğru eğildi. “Seni öldürmel üzere ortada bir neden olmadığını söylemek kolay, ama nedene de gerek yok. Şimdiki hükümetimiz tamamen sorumsuzca hareket ediyor ve eğer isterlerse...”

Seldon yüksek sesle, “Sus!” diye emretti. Sonra, çok daha alçak bir sesle. “Bir sö

daha etme, Dors,” dedi. “Hükûmete karşı bir kelime dahi söyleme. Bu başımızı seni aradığın belanın tam içine sokabilir.”

“Ben sadece seninle konuşuyorum, Hari.”

“Burada evet, ama aptalca şeyler söyleme alışkanlığını edinir ve seni rapor etmekten zevk duyacak bir başkasının yanında ağzından bir şey kaçırırsan bela kapıyı çalar. Salt bir gereksinim olarak siyasal yorumlarda bulunmaktan sakınsan iyi olur.”

Dors, “Deneyeceğim, Hari,” dedi ama duyduğu kızgınlığı sesinden arıtmay başaramadı. Topukları üzerinde döndü ve çıktı.

Seldon onun gidişini seyretti. Dors zarifçe yaşlanmıştı. O kadar zarafetle ki hiç de yaşlanmış gibi durmuyordu. Seldon’dan iki yaş genç olmasına rağmen, birlikte oldukları yirmi sekiz yıl boyunca görünüşündeki değişim, onda olanın yanına bile yaklaşmıyordu. Doğal olarak.

Saçı aklarla kırağılanmıştı, ama akın altındaki parıltı hâlâ göz alıyordu. Teni daha soluklaşmıştı, sesi bir parça daha kalındı ve tabii orta yaşa uygun giysiler giyiyordu. Ancak hareketleri her zamanki kadar atak ve hızlıydı. Sanki acil bir durumda Hari’yi koruma yetisini bozacak hiçbir şeye izin verilemez gibiydi.

Hari içini çekti. Bu korunma işi, az ya da çok kendi iradesine rağmen, sürekli ve bazen de ağır bir yük oluyordu.

Manella bunun neredeyse hemen ardından Seldon'ı görmeye geldi.

“Özür dilerim Hari, ama Dors sana ne diyordu?”

Seldon yine gözlerini devirdi. Çalışmasını durmadan engelliyorlardı.

“Önemli bir şey değil. Wanda'nın rüyası.”

Manella'nın dudakları büzüldü. “Biliyordum,” dedi. “Wanda Dors'un ona bu konuda sorular yönelttiğini söyledi. Neden kızı kendi başına bırakmıyor? Duyan da kötü rüya görmenin ağır bir çeşit suç olduğunu sanır.”

Seldon yatıştırmak istercesine, “Aslına bakılırsa,” dedi, “sadece Wanda'nın rüyasının bir parçası olarak hatırladığı bir şeyler konusunda konuştuk. Wanda sana anlattı mı bilmem, ama anlaşıldığı kadarıyla rüyasında ‘limonata ölüm’ gibisinden bir şeyler duymuş.”

“Hım!” Manella bir an sessiz kaldı. Sonra, “Bunun pek fazla önemi yok,” diyerek devam etti. “Wanda limonataya bayılır ve partide bir dolu içmeyi umuyor. İçine biraz Mycogen damlaları koyacağımı söyledim ve o da bunu merakla bekliyor.”

“O takdirde, limonata gibi bir şeyler duymuşsa, bunlar zihninde limonataya çevrilmiş olmalı.”

“Evet. Neden olmasın?”

“Yalnız bu durumda söylenenin *gerçekten* bu olduğunu nereden biliyorsun? Yanlış yorumlamak için bir şeyler duymuş olması gerekir.”

“Bunun illa da gerekli olduğunu zannetmiyorum. Ama neden küçük bir kızın rüyasına bu kadar önem veriyoruz ki? Lütfen, bu konuda onunla artık kimsenin konuşmasını istemiyorum. Bu çok tedirgin edici.”

“Katılıyorum. Dors'un en azından Wanda ile ilgili olarak konunun peşini bırakmasını sağlayacağım.”

“Tamam. Wanda'nın büyükannesi olmasını umursamıyorum, Hari. Sonuçta annesi benim ve benim arzularım önce gelir.”

Seldon yine yatıştırıcı bir ifadeyle, “Kesinlikle,” dedi ve Manella çıktıktan sonra arkasından baktı. Bu da başka bir yükü. İki kadın arasında bitmek bilmeyen bir boy ölçüşme.

Tamwile Elar otuz altı yaşındaydı ve Seldon'ın Psikotarih Projesi'ne dört yıl önce kıdemli matematikçi olarak katılmıştı. Gözlerinde her zaman neşeli bir parıltı olan ve aşırı kendine güvenli, uzun boylu bir adamdı.

Saçları kahverengi ve hafifçe dalgalıydı, uzun oldukları için daha da dikkat çekiyordu. Aniden kahkahayı basmak gibi bir huyu vardı, ama matematik yeteneğine diyecek yoktu.

Elar, Batı Mandanov Üniversitesi'nden devşirilmişti ve Yugo Amaril'in ondan ne kadar şüphelendiği hatırına geldiği zaman, Seldon'ın gülmesi tutuyordu. Ama sonuçta, Amaril herkesten kuşkulanırdı. Amaril, (Seldon bundan emindi) yüreğini derinliklerinde, psikotarihin onun ve Hari'nin alanı olarak kalması gerektiğini hissediyordu.

Ama bizzat Amaril bile, artık Elar'ın gruba katılmasının kendi durumunu müthiş ölçüde rahatlattığını kabul etmeye hazırdı. Yugo, "Kaostan kaçınmakta kullandığı teknikleri benzersiz ve büyüleyici," demişti. "Proje'deki başka hiç kimse bunu, onur yaptığı şekilde çözemezdi. Böyle bir şeyin benim aklıma hiç gelmediği kesin. Senin aklına da gelmedi, Hari."

Seldon aksi bir tavırla, "Herhalde," demişti, "yaşlanıyorum."

Amaril, "Ah bu denli gürültülü gülmeseydi keşke!" diye yanıtlamıştı.

"İnsanlar gülüşlerini kontrol edemezler."

Yine de gerçek olan şuydu ki Seldon Elar'ı kabullenmekte, kendisi de bir parça zorluk çekmişti. Kendisinin de, artık isimlendirildikleri üzere, "kaos dışı denklemlerin" yanına bile yaklaşmamış olması, biraz gurur kırıcıydı. Elektro-ayrıştırıcının ardında yatan ve onun alanına pek de girmeyen ilkeyi asla düşünememiş olması onu pek sıkıyordu. Buna karşın, kaos dışı denklemleri düşünmüş ya da en azından yaklaşmış olmalıydı.

Kendi kendisiyle tartışmayı denedi. Seldon psikotarihin temelini ortaya koymuş ve kaos dışı denklemler de bu temelden doğal olarak yeşermişlerdi. Elar, Seldon'ın çalışmasını otuz yıl önce gerçekleştirebilir miydi? Seldon, Elar'ın bunu yapamayacağına ikna olmuştu. Ya Elar'ın, temel bir kere atıldıktan sonra, kaos dışı ilkesini düşünmesi o kadar dikkate değer miydi?

Tüm bunlar çok mantıklı ve çok doğrudu, ama Seldon yine de Elar ile yüz yüze geldiği vakitlerde kendini tedirgin ve hafifçe sinirli buluyordu. Gösterişli gençliğin karşısındaki bezgin yaşlılık.

Yine de Elar, yaş farkını hissetmesindeki açık neden değildi. Seldon'a saygıda asla kusur etmemiş ya da yaşlı adamın ömrünün baharını geride bıraktığını hiçbir biçimde ima etmemişti.

Elar da, doğal olarak, yaklaşan kutlamalarla ilgilenmiş ve hatta, Seldon'ın keşfettiğine göre, yaş gününün kutlanmasını ilk öneren o olmuştu. Bu Seldon'ın

yaşına çirkin bir gönderme miydi? Seldon bu olasılığı savdı. Buna inanmak, Dors'ur kuşkuculuk hastalığını kapmış olduğu anlamına gelirdi.

Elar ona doğru ilerledi ve, "Maestro..." dedi. Seldon, her zamanki gibi, irkildi. Proje'nin kıdemli üyelerinin onu Hari olarak çağırmasını çok daha fazla tercih ederdi ama bu üzerinde sorun çıkartmaya değmeyecek kadar küçük bir nokta olarak göründü.

Elar tekrar, "Maestro," dedi. "General Tennar ile bir toplantıya çağırıldığını hakkında ortalıkta bir laf dolaşıyor."

"Evet. O askeri cuntanın yeni başkanı ve beni psikotarihin neyi konu aldığını sormak için çağırdığını sanıyorum. Bunu bana Cleon ve Demerzel'in zamanında beri soruyorlar. (Yeni başkan ha! Kimi üyeleri belirli aralıklarla gözden düşerken, hiçlikten yenilerinin yükseldiği Cunta, tıpkı bir kaleidoskop gibiydi.)

"Ama anladığım kadarıyla sizi hemen, tam da doğum günü kutlamalarının ortasında istiyor."

"Bunun önemi yok. Bensiz de kutlayabilirsiniz."

"Hayır, bunu yapamayız, Maestro. Umarım sizce bir sakıncası yoktur, ama aramızdan birkaçı bir araya geldik ve saraya daveti bir hafta ertelettik."

Seldon sinirlenerek, "Ne?" diye bağırdı. "Bu sizin açınızdan kesinlikle küstahça ve üstelik de tehlikeli bir hareket."

"İşe yaradı. Toplantıyı ertelediler ve sizin de bu süreye gereksinimiz olacak."

"Neden bir haftaya gereksinim duyayım ki?"

Elar tereddüt etti: "Dürüstçe konuşabilir miyim, Maestro?"

"Elbette konuşabilirsin. Ne zaman birisinin benimle dürüstçe olanı hariç herhangi bir biçimde konuşmasını istedim ki?"

Elar, açık renk teni koyulaşarak hafifçe kızardı ama sesi aynı kaldı. "Bunu söylemek kolay değil, Maestro. Siz matematikte bir dâhisiniz. Proje'deki hiç kimse bundan en ufak bir kuşku duyamaz. Sizi tamsalar ve matematikten anlasalar, imparatorlukta hiç kimse bundan bir kuşku duyamaz. Ancak evrensel bir dâhi olmak herkese nasip olmaz."

"Bunu senin kadar iyi biliyorum, Elar."

"Bildiğinizin farkındayım. Ancak sıradan insanları, deyim yerindeyse aptalları idare etme yeteneğinden belirgin bir biçimde yoksunsunuz. Dolambaçlı yollardan ilerleyemiyor, gerektiğinde kenara çekilemiyorsunuz ve hükûmette hem güçlü hem de bir şekilde aptal birisiyle uğraşırsanız, Proje'yi ve aslına bakarsanız, salt çok açık sözlü olduğunuz için, kendi yaşamınızı rahatlıkla tehlikeye atabilirsiniz."

"Bu da nesi? Birdenbire bir çocuk mu oldum? Uzun bir zaman boyunca siyasetçilerle uğraştım. Belki hatırlıyorsunuz, on sene boyunca Başbakan'dım."

"Beni bağışlayın, Maestro, ama olağanüstü yetkin bir Başbakan değildiniz. Her bakımdan son derece zeki olan Başbakan Demerzel ve son derece arkadaş canlısı olan İmparator Cleon ile uğraştınız. Şimdiyse, ne zeki ne de dost askerlerle

karşılaşacaksınız. Bu tamamen farklı bir konu.”

“Askerlerle de uğraştım ve hayatta kaldım.”

“General Dugal Tennar ile değil. O bambaşka bir cins. Onu tanıyorum.”

“Tanıyor musun? Onunla tanıştın mı?”

“Onu kişisel olarak tanımıyorum, ama bildiğiniz gibi benim sektörüm olan Mandanov’dan geliyor; cuntaya katılmadan ve aralarında yükselmeden önce de orada güçlüydü.”

“Onun hakkında ne biliyorsun?”

“Cahil, batıl inançlı, şiddete düşkün. Rahatça ya da güvenlik içinde idare edebileceğiniz biri değil. Önümüzdeki bir haftayı onunla başa çıkabilme yöntemlerini geliştirmek için kullanabilirsiniz.”

Seldon alt dudağını ısırды. Elar’ın söylediklerinde doğruluk payı vardı ve Seldon kendisine ait planları olsa da, emrinde başa çıkılmaz bir gücü bulunan, aptal, kendini beğenmiş, çabuk sinirlenen birisini etkilemeyi denemenin yine de zor olacağı gerçeğini kabul etti.

Endişeyle, “Bir şekilde beceririm,” dedi. “Bir askeri cunta her hâlükârda bugünkü Trantor’da dengesiz bir durum yaratıyor. Zaten daha şimdiden olası görünenden daha uzun sürdü.”

“Bunu test ettik mi? Cunta üzerinde denge kararları almakta olduğumuzun farkında değildim.”

“Sadece Amaril’in senin kaos ötesi denklemlerini işe koşarak yaptığı birkaç hesap.” Durdu. “Bu arada bazı yerlerde onlardan Elar denklemleri diye bahsedildiğini duydum.”

“Ben böyle bir şey yapmadım, Maestro.”

“Alınmayacağını umarım ama ben bunu istemiyorum. Psikotarih etmenlerinin kişilere göre değil, işlevlerine göre tanımlanmaları gerekir. Kişilikler işe karışır karışmaz kıskançlık doğar.”

“Anlıyor ve düşüncenize katılıyorum, Maestro.”

Seldon bir parça suçluluk duygusuyla, “Aslında,” dedi, “her zaman, psikotarih temel denklemlerinden Seldon denklemleri olarak söz etmenin yanlış olduğunu düşünmüşümdür. Ama, o kadar uzun yıllardır kullanılıyorlar ki, bunu değiştirmeye kalkmak pek uygulanabilir bir şey değil.”

“Maestro, böyle konuşmamı mazur görürseniz, siz sıradışı bir durumsunuz. Sanırım hiç kimse sizin psikotarih bilimini icat etme onurunun tamamını almanıza itiraz edemez. Ama izninizle, General Tennar’la yapacağınız toplantıya dönmek istiyorum.”

“Eh, söylenecek başka ne var?”

“Onu görmeseniz, onunla konuşmasanız, onunla uğraşmasanız daha iyi olacağını düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum.”

“Beni bir toplantıya çağırırsa bundan nasıl kaçınabilirim?”

“Belki hasta olduğunuzu bahane eder ve yerinize birini gönderebilirsiniz.”

“Kimi?”

Elar bir an sessiz kaldı, ama sessizliği manidardı.

Seldon, “Yani seni,” dedi.

“Tutulması doğru yol bu olmaz mı? Ben generalin sektöründen biriyim. Bunun da belli bir etkisi olur. Siz, yılların ağırlığını omuzlarında taşıyan, meşgul bir adamsınız ve kendinizi çok iyi hissetmediğinize inanmak kolaydır. Eğer onu sizin yerinize ben görürsem, beni lütfen affedin, Maestro, ama işi sizden daha iyi kıvırır ve çevirebilirim.”

“Yalanı demek istiyorsun.”

“Gerekirse.”

“Şansını fazla zorlarsın.”

“Çok da fazla değil. İdamımı emredeceğini hiç sanmam. Canı bana sıkılırsa, ki bu bal gibi de olabilir, gençliğime ve deneyimsizliğime vurup af dileyebilirim ya da siz benim adıma af dileyebilirsiniz. Her durumda başım belaya girerse, bu sizin aynı duruma düşmenizden çok daha az tehlikeli olur. Proje'nin sizden yoksun kalmaktansa benim kaybımla çok daha rahat başa çıkabileceğini düşünüyorum.”

Seldon bir kaş çatışıyla, “Senin arkana saklanacak değilim, Elar,” dedi. “Adam beni görmek istiyorsa, beni görecek. Ürküp sinmeyi ve tehlikeyi benim yerime senin göze almanı reddediyorum. Benim ne çeşit biri olduğumu sanıyorsun?”

“Biz üçkâğıtçının birine gereksinim duyarken... dürüst ve açık sözlü bir adam.”

“Eğer zorunlu kalırsam bir üçkâğıtçı olmayı da beceririm. Beni küçük görme lütfen, Elar.”

Elar umutsuzca omuz silkti. “Çok iyi. Sizinle ancak bir yere kadar tartışabilirim.”

“Aslında Elar, toplantıyı erteletmemiş olmanı isterdim. Tersini yapmaktansa, doğum günümü kaçırmayı ve generali görmeye gitmeyi tercih ederim. Bu doğum günü kutlaması benim fikrim değildi.” Sesi bir mırıltı halinde kayboldu.

Elar, “Üzgünüm,” dedi.

Seldon kabullenmişlikle, “Eh,” dedi, “ne olacağını göreceğiz.”

Döndü ve çıktı. Kimi zaman her şeyin istediği gibi olmasını güvenceye alacak biçimde, astlarının hareket edebilmesi için az bir alan bırakarak ya da hiç bırakmadan, “sıkı yönetim” denen şeyi becerebilmeyi şiddetle arzuluyordu. Ancak bunu yapmak, inanılmaz bir zaman ve inanılmaz bir çaba gerektirecek, onu psikotarih üzerinde çalışma fırsatından tamamen yoksun bırakacaktı ve kaldı ki bunu yapacak mizaçtan da yoksundu.

Derin bir nefes aldı. Amaril ile konuşması gerekiyordu.

Seldon Amaril'in bürosuna haber vermeden daldı.

"Yugo," dedi aniden, "General Tennar ile olan toplantı ertelenmiş." Koltuğa ked gibi kıvrıldı.

Kafasını işten kaldırmak, her zaman olduğu gibi, Amaril'in biraz zamanını aldı. Başını sonunda kaldırdığında, "Mazereti neymiş?" diye sordu.

"Mazeret gösteren o değildi. Matematikçilerimizden bazıları, doğum günü kutlamalarını aksatmasın diye, bir haftalık bir erteletmeyi elde etmişler. Tüm bunları son derece sinir bozucu buluyorum."

"Bunu yapmalarına neden izin verdin?"

"Vermedim. Kendi başlarına hareket etmiş ve işleri *ayarlamışlar*." Seldon omuz silkti. "Bir açıdan bakarsak bu benim kabahatim. Altmış yaşına basma konusunda c kadar çok sızlandım ki herkes kutlamalarla moralimi yükseltmek zorunda olduğunu düşündü."

Amaril, "Doğal olarak, haftayı kendi yararımıza kullanabiliriz," dedi.

Aniden işkillenen Seldon öne doğru kayd. "Yanlış giden bir şeyler mi var?"

"Hayır. Görebildiğim kadarıyla bir şey yok, ama daha yakından incelemenin zararı dokunmaz. Bak Hari, psikotarih yaklaşık otuz yıldır ilk kez gerçekten bir öngörü yapabilecek noktaya erişti. Fazla bir şey değil, insanlığın engin kıtasında ancak küçük bir çimdik, ama şimdiye dek elde ettiklerimizin en iyisi. Tamam. Bundan bir fayda sağlamak, nasıl işlediğini görmek, kendimize psikotarihin olduğunu düşündüğümüz şey haline geldiğini kanıtlamak istiyoruz: geleceği önceden bildiren bir bilim. Bundan ötürü hiçbir şeyi atlamadığımızı emin olmanın sakıncası olmaz. Bu küçücük öngörü kısıntısı bile karmaşık ve bir hafta daha incelemeyi hoş karşılarım."

"Pekâlâ, o zaman. General'i görmeye gitmeden önce, konu üzerinde yapılması gereken son dakika değişiklikleri hakkında sana danışacağım. Bu arada, Yugo, bunu ilgilendiren hiçbir bilginin başkalarına, *hiç kimseye* sızmasına izin verme. Proje'deki insanların başarısız kalmamız halinde mutsuz olmalarını istemem. Sen ve ben başarısızlığı sineye çekecek ve denemeye devam edeceğiz."

Amaril'in yüzünü ender görülür özlem dolu bir gülümseme aydınlattı. "Sen ve ben. Gerçekten de sadece biz ikimizin olduğumuz zamanı hatırlıyor musun?"

"Çok iyi hatırlıyorum ve o günleri özlediğimi de sanmıyorum. Üzerinde çalışacak pek fazla şeyimiz..."

"Elektro-ayrıştırıcıyı bırak, birincil radyant bile yoktu."

"Ama onlar mutlu günlerdi."

"Mutluydu," dedi Amaril başını sallayarak.

Üniversite değişmişti ve Hari Seldon bundan sevinç duymaktan kendini alıkoyamıyordu.

Proje kompleksinin ana odaları birdenbire renk ve ışığa boğulmuş, Seldon'ın farklı yer ve zamanlardaki sürekli değişen, üç boyutlu holografik görüntüleri havayı doldurmuştu. Daha genç ve güleç yüzlü Dors Venabili'nin, henüz yontulmamış yeniyetme Raych'ın, bilgisayarlarının üzerine eğilmiş inanılmaz derecede genç, Seldon ve Amaril'in görüntüleri. Seldon'ın yüreğini eski arkadaşına ve onur gidişinden önce hissettiği güvenliğe özlemle dolduran, Demerzel'in anlık bir görünümü bile vardı.

İmparator Cleon hologramların hiçbirinde yer almıyordu. Bunun sebebi onun hologramının var olmaması değil, insanlara eski imparatorluğu cunta yönetimi altında, anımsatmanın akıllıca olmamasıydı.

Işıklar odaları ve yapıları ardı ardına doldurarak, taşarak, dışarı dökülüyordu. Her nasılsa tüm üniversiteyi Seldon'ın benzerini hiç görmediği ya da hayal etmediği bir gösteriye döndürecek zamanı bulmuşlardı. Üniversitenin içinde parıldayacağı yapay bir gece oluşturmak için kubbe ışıkları bile karartılmıştı.

Bir yarısıyla etkilenen, diğer yarısıyla da dehşete kapılan Seldon, "Üç gün!" dedi.

Dors Venabili, "Üç gün," diye başını salladı. "Üniversite bundan azını dikkate almaz."

Kaşlarını çatan Seldon, "Masraf! Emek!" diye bağırdı.

Dors, "Üniversite için yaptıkların göz önünde tutulursa," dedi, "yapılan harcama azdı. Emekse tamamen gönülden geldi. Öğrenciler her şeyi hallettiler."

Şimdi üniversitenin havadan panoramik bir görüntüsü belirmişti ve Seldon ona bakarken dayanamayarak güldü.

Dors, "Hoşuna gitti," dedi. "Son birkaç aydır, yaşlı bir adam olduğundan dolayı herhangi bir kutlama istemediğini söyleyerek dırdır edip durdun... Bir de şimdi bak haline!"

"Tamam, gurur okşayıcı. Böyle bir şey yapacaklarına dair hiçbir fikrim yoktu."

"Neden olmasın? Sen bir ikonsun, Hari. Tüm dünya, tüm imparatorluk sen tanıyor."

Seldon başını şiddetle sallayarak. "Tanımıyorlar," dedi, "milyarda biri bile benim hakkımda ve kuşkusuz psikotarih konusunda hiçbir şey bilmiyor. Proje dışında kimsenin ve içerde de çoğu kişinin psikotarihin nasıl işlediğine dair en küçük bir fikri bile yok."

"Bunun önemi yok, Hari. Önemli olan sensin. Senin ve çalışmalarının hakkındaki hiçbir şey bilmeyen katrilyonlar bile Hari Seldon'ın imparatorlukta en büyük matematikçi olduğunu bilir."

Seldon etrafına bakınarak, "Eh," dedi, "tam şu sırada kendimi gerçekten de öyle

hissetmemi sağlıyorlar. Ama üç gün ve üç gece! Burası moloz yığınınına dönüşür.”

“Hayır, dönüşmez. Tüm kayıtlar depolandı. Bilgisayar ve diğer donanımlar güvence altına alındı. Öğrenciler herhangi bir şeyin hasar görmesini engellemek için sanal bir güvenlik gücü oluşturdular.”

Seldon ona şefkatle gülümseyerek, “Sen bütün bunlara nezaret ettin, değil mi? Dors?” diye sordu.

“İçimizden bazıları bununla uğraştı. Her şeyi ben yapmış değilim. Meslektaşım Tamwile Elar inanılmaz bir adanmışlıkla çalıştı.”

Seldon suratını astı.

Dors, “Elar ile ne sorunun var?” dedi.

Seldon, “Beni ‘Maestro’ olarak çağdırmaktan vazgeçmiyor,” diye yanıtladı.

Dors başını salladı. “Ah, bu korkunç bir suç.”

Seldon bunu görmezden geldi ve, “O henüz çok genç,” dedi.

“Daha da beter. Hadi Hari, zarafetle yaşlanmasını öğrenmelisin ve başlangıç olarak kendinle barışık olduğunu göstermelisin. Bu başkalarının hoşuna gidecek, hazlarını arttıracak ve sen de bunu yapmayı kesinlikle istersin. Hadi. Etrafta dolaş. Burada benimle saklanma. Herkesi selamla. Gülümse. Hal hatır sor. Ziyafetten sonra bir konuşma yapman gerektiğini de hatırlasan iyi olur.”

“Ziyafetlerden hoşlanmam ve konuşmalardan nefret ederim.”

“Yine de yapman gerek. Şimdi fırla!”

Seldon dramatik bir tavırla iç çekti ve söyleneni yaptı. Ana salona giden koridorda dururken oldukça heybetli görünüyordu. Geçmişin bol Başbakanlık giysileri, gençliğinde giymekten hoşlandığı Helicon stili giysiler gibi geride kalmışlardı. Seldon şimdi yüksek konumunu ortaya koyan bir takım giyiyordu: Gıcır gıcır düz bir pantolon, üstünde elden geçirilmiş bir tunik. Yüreğinin üzerinde gümüş simle işlenmiş bir nişan vardı: STREELING ÜNİVERSİTESİ SELDON PSİKOTARİH PROJESİ. Nişan elbisenin ağır başlı titanyum grisinin üzerinde bir fener gibi ışıldıyordu. Seldon’ın gözleri altmış yaşını ak saçlarının olduğu kadar kırışıklıkların da ele verdiği yüzünde parladı.

Çocukların kutlama yaptığı odaya girdi. Oda, üzerine yiyecek konan sehpa dışında tamamen boşaltılmıştı. Çocuklar görür görmez ona koştu. Hepsi de eğlencenin nedeninin o olduğunu biliyorlardı ve Seldon onların pençelerinden kaçınmaya çalıştı.

“Durun, çocuklar, durun,” dedi, “geriye çekilin.”

Cebinden küçük bir bilgisayarlı robot çıkardı ve onu yere koydu. Bu, robotları olmayan bir imparatorlukta, ufaklıkların gözlerini yuvalarından fırlatacak bir şeydi. Küçük, kürklü bir hayvan biçimindeydi, ama uyarıda bulunmadan ve her seferinde çocukların kahkahalarla bağrıışmalarına neden olarak şekil değiştirme yetisine sahipti ve böyle yaptığında çıkardığı sesler ve yaptığı hareketler de değişiyordu.

Seldon, "Onu izleyin," dedi. "Onunla oynayın ve kırmamaya dikkat edin. Daha sonra her birinize birer tane vereceğim."

Ana salona giden koridora süzüldü ve bunu yaparken Wanda'nın kendini izlediğini fark etti.

Kız, "Büyükbaba," diyerek onu çağırdı.

Eh, Wanda elbette farklıydı. Eğilerek onu havaya kaldırdı, döndürdü ve sonra yere koydu.

"İyi vakit geçiriyor musun, Wanda?" diye sordu.

Küçük kız, "Evet," dedi, "ama o odaya gitme."

"Nedenmiş Wanda? Orası benim odam. Çalıştığım bürom."

"Kötü rüyamı orada gördüm."

"Biliyorum, Wanda, ama bunların hepsi bitti, değil mi?" Durakladı, sonra Wanda'yı koridorun iki yanında bulunan iskemlelerden birine götürdü. Oturdu ve onu da kucağına oturttu.

"Wanda," dedi, "bunun bir rüya olduğuna emin misin?"

"Rüya olduğunu düşünüyorum."

"Gerçekten de uyuyor muydun?"

"Uyuyordum sanırım."

Bu konuda konuşmak onu rahatsız ediyor gibiydi ve Seldon fazla üstelememeye karar verdi. Onu daha fazla zorlamanın alemi yoktu.

"Eh, rüya ya da değil, iki adam vardı ve limonata ölümden bahsediyorlardı, öyle mi?"

Wanda başını isteksizce salladı.

Seldon, "Limonata dediklerine emin misin?" diye sordu.

Wanda gene başını salladı.

"Başka bir şey söylemiş ve sen de limonata dediklerini düşünmüş olabilir misin?"

"Dedikleri kelime limonataydı."

Seldon bununla yetinmek zorundaydı. "O zaman, hoş git ve hoşça vakit geçir Wanda. Rühayı da unut."

"Tamam, büyükbaba." Rüya konusu kapandığı anda kızın neşesi yerine gelmişti ve ziyafete katılmak için koşturdu.

Seldon Manella'yı aramaya gitti. Her adımda durdurulduğu, selamlandığı ve konuşulduğu için onu bulması olağanüstü uzun bir zaman aldı.

Sonunda onu uzaktan gördü. "Özür dilerim... özür dilerim.. görmem gerekir biri... özür dilerim..." diye mırıldanarak, hatırı sayılır zorluklar pahasına, kendine onun yanına kadar yol açtı.

"Manella," dedi ve her yöne gülücükler saçarak, onu bir yana çekti.

Kadın, "Evet, Hari," dedi, "ters giden bir şeyler mi var?"

"Wanda'nın rüyası."

"Hâlâ o konuda konuştuğunu söyleme bana."

“Eh, kafasını hâlâ kurcalıyor. Dinle, partide limonatamız var, değil mi?”

“Tabii, çocuklar bayılıyor. Değişik şekillerdeki küçük bardaklara iki düzine farklı Mycogen tat tomurcuğu ekledim ve çocuklara hangisinin daha tatlı olduğunu bulmak için birbiri ardına denemelerini söyledim. Yetişkinler de içiyorlar. Benim de var. Sen niçin tatmıyorsun, Hari? Çok güzel.”

“Düşünüyorum. Ya bir rüya değilse, ya çocuk gerçekten limonata ölümden konuşan iki adamı duyduysa...” Devam etmeye utanıyormuş gibi durdu.

Manella, “Birinin limonatayı zehirlediğini mi düşünüyorsun?” dedi. “Bu gülün bir şey. Şimdiye kadar etraftaki her çocuk hasta ya da ölüyor olurdu.”

Seldon, “Biliyorum,” diye mırıldandı. “Biliyorum.”

Döndü, yanından geçerken Dors’u neredeyse fark etmeyecekti. Kadının onur dirseğinden yakaladı.

“Suratını neden asıyorsun?” diye sordu. “Endişeli görünüyorsun.”

“Wanda’nın limonata ölümünü düşünüyordum.”

“Ben de öyle, ama şu ana kadar bir anlam veremedim.”

“Zehirlenme olasılığını düşünmeden duramıyorum.”

“Düşünme. Bu partiye gelen her yiyecek kısıntısının moleküller denetimden geçtiğine dair garanti veririm. Bunun benim tipik paranoyam olduğunu düşüneceksin, ama görevim seni korumak ve yapmam gereken de bu.”

“Peki her şey... her şey...”

“Zehirsizdi. Sana garanti ederim.”

Seldon gülümsedi. “Pekâlâ. Bu beni rahatlattı. Gerçekten de...”

Dors alayla, “Öyle olmadığını umalım,” dedi. “Beni bu zehir efsanesinden çok daha fazla endişelendiren şu Tennar canavarını birkaç gün içinde görmeye gideceğini duymuş olmamdır.”

“Dors, ona canavar deme. Tedbirli ol. Çevremizde diller ve kulaklar var.”

Dors sesini hemen alçalttı. “Sanırım haklısın. Çevrene bir bak. Tüm bu gülümseyen yüzlere. Yine de ‘arkadaşlar’ımızdan hangisinin gece bittiğinde şefine ve dalkavuğuna rapor vereceğini kim bilir? Ah, insanlar! Tüm bu binlerce yüzyılda sonra bile böylesi basit hainliklerin hâlâ var olduğunu düşünmek bana öylesine saçma geliyor ki. Her şeye rağmen sana verebileceği zararın farkındayım. Bu nedenle de seninle beraber gelmeliyim, Hari.”

“Olanaksız, Dors. Bu sadece işleri benim için zorlaştırmaya yarar. Ben kendim gideceğim ve belaya da bulaşmayacağım.”

“General’in üstesinden nasıl geleceğine ilişkin bir fikrin yok.”

Seldon ciddi görünüyordu. “Ya senin var mı? Aynen Elar gibi konuşuyorsun. O da benim yardıma muhtaç aptal bir ihtiyar olduğuma kani. O da benimle, daha doğrusu benim yerime gitmek istiyor... Trantor’da benim yerimi almaya istekli kaç kişinin olduğunu merak ediyorum.” Belirgin bir iğnelemeyle ekledi. “Düzinelerce mi, yoksa milyonlarca mı?”

Galaksi İmparatorluğu on yıldan beri İmparatorsuzdu, ama saray bahçelerinin idaresi söz konusu olduğunda, bu gerçekten eser görünmüyordu. Bin yıllık alışkanlık bir İmparator'un yokluğunu anlamsız kılmıştı.

Bu durum elbette, imparatorluk giysileri içerisinde bir kişiliğin o ya da bu çeşit formalitelere nezaret etmediği anlamına geliyordu. Hiçbir İmparator sesi emir vermiyor, hiçbir İmparator arzusu kendini duyurmuyor, hiçbir İmparator'un memnuniyet ya da hoşnutsuzluğu kendini hissettirmiyor, hiçbir İmparator hazzı sarayı ısıtmıyor, hiçbir İmparator hastalığı kasvete boğmuyordu. İmparator'un Küçük Saray'daki konağı boştu... İmparatorluk ailesi yoktu.

Yine de bir bahçıvan ordusu bahçeleri mükemmel durumda tutuyordu. Bir hizmetli ordusu binaların en üst düzeyde bakımını yapmaktaydı. İmparator'un asla yatılmayan yatağına her gün temiz çarşaf seriliyor, odalar temizleniyor, her şey her zaman oldukları gibi işliyordu ve imparatorluk erkanının tamamı her zaman çalıştıkları gibi çalışıyorlardı. Üst düzey görevliler İmparator yaşasaydı yerine getirecekleri gibi, İmparator'un vermiş olacağını bildikleri emirleri veriyorlardı. Personel, özellikle de üst kademelerde, çoğu halde Cleon'un yaşadığı son günkü aynıydı. İşe alınan yeni personel dikkatle biçimlendiriliyor ve İmparator'un varlığında hizmet etmiş olacakları geleneklere göre eğitiliyorlardı.

Sanki bir İmparator'un saltanatına alışmış olan imparatorluk, bir arada tutulmak için, "hayaletlerin saltanatı"nda ısrar eder gibiydi.

Cunta bunun farkındaydı veya değilse bile hissediyordu. On yıldır imparatorluğa komuta eden bu askerlerin hiçbiri Küçük Saray'daki imparatorluk konağına taşınmamıştı. Bu adamlar, kim olurlarsa olsunlar, imparatorluk ailesinden değildiler ve burada bir hak iddia edemeyeceklerini biliyorlardı. Özgürlüğünü kaybetmeye katlanan bir halk ölü ya da diri bir İmparator'a karşı herhangi bir saygısızlık işaretine katlanamayabilirdi.

General Tennar bile bunca zaman boyunca on iki hanedandan imparatorları barındırmış olan zarif yapıya taşınmamıştı. Bahçenin kenarında inşa edilmiş yapılardan birini göz tırmalayan, ama kale gibi inşa edilmiş, içinde devasa bir muhafız gücünün kaldığı yan binalarla, bir kuşatmaya dayanacak kadar sağlam bir çirkinlik anıtı olan bir yeri ev ve büro olarak almıştı.

Tennar bıyıklı, bodur bir adamdı. Onunki güçlü bir Dahl bıyığı değildi; özenle makaslanmış ve bıyık çizgisi ile dudak hizası arasına ince bir deri şeridi bırakarak, üst dudağına kondurulmuştu. Kızılımsı bir bıyıktı ve Tennar'ın soğuk mavi gözleri vardı. Gençken olasılıkla yakışıklı bir adamdı, ama artık suratı yağ bağlamıştı ve gözleri başka herhangi bir duygudan çok öfke saçan ince yarıklara dönüşmüştü.

Böylece kendini milyonlarca gezegenin efendisi olarak hisseden, ama yine de İmparator olarak adlandırmaya cesaret edemeyen birinin yapacağı gibi, Hender

Linn'e öfkeyle, "Kendi hanedanımı kurabilirim," dedi. Kaşlarını çatarak etrafına göz gezdirdi. "Burası bir imparatorluğa hükmeden birine yakışan bir yer değil."

Linn yavaşça, "Önemli olan hakim olmaktır," dedi. "Bir sarayda kukla olmaktansa bir hücrede efendi olmak evladır."

"En iyisi bir Saray'ın efendisi olmak. Neden olmasın?"

Linn albay rütbesi taşıyordu, ama asla bir askeri harekâta katılmamıştı. İşlevi Tennar'a duymak istediklerini anlatmak ve emirlerini değiştirmeden başkalarına iletmekti. Güvenli görünüyorsa, fırsat düştükçe, Tennar'ı daha ihtiyatlı yönlere yöneltmeyi de deneyebilirdi.

Linn, "Tennar'ın yalakası" olarak tanınıyordu ve nasıl tanındığını da iyi biliyordu. Bu onu rahatsız etmiyordu. Yalaka olarak güvendedi. Alçakgönüllü olmak için fazla gururlu olanların düşüşünü görmüştü.

Elbette Tennar'ın kendisinin de sürekli değişen cunta panoramasında gömülüp kalacağı zaman da gelebilirdi, ama Linn bunun farkına zamanında varacağını ve kendini kurtaracağını belirgin bir alçakgönüllülükle, düşünüyordu. Belki de bunu beceremeyebilirdi. Her şeyin bir bedeli vardı.

Linn, "Bir hanedan kurmamanız için neden yok, General," dedi. "İmparatorluğu uzun tarihinde başkaları da birçok kez aynı şeyi yaptı. Ancak bu zaman alır. İnsanlar uyum sağlamakta yavaştır. Genelde hanedanın ancak ikinci ve hatta üçüncü nesli tam olarak İmparator kabul edilirler."

"Buna inanmıyorum. Kendimi sadece İmparator olarak ilan etmeye ihtiyaç duyarım. Bu konuda kapışmaya kim cesaret edebilir? Ben duruma tamamen hakimim."

"Öyle, General. Gücünüz Trantor ve İç Gezegenler'in çoğunda tartışılmıyor ama yine de daha uzaktaki Dış Gezegenlerde çok kişinin yeni bir imparatorluk hanedanını henüz kabul etmemesi olasıdır."

"İç ya da Dış Gezegenler... askeri güç hepsine hükmeder. Bu eski bir imparatorluk düsturudur."

Linn, "Güzel bir düstur," dedi. "Ancak şimdilerde eyaletlerin çoğunun, sizir lehinize kullanılmayabilecek, kendi silahlı kuvvetleri var. Zorlu zamanlarda yaşıyoruz."

"O halde itidal tavsiye ediyorsun."

"Ben her zaman dikkatli davranmayı öneririm, General."

"Bu günlerde bir ara bu önerinde fazla ileri gideceksin."

Linn başını eğdi, "Ancak sizin için iyi ve yararlı olanı tavsiye edebilirim, General."

"Bu Hari Seldon hakkındaki sürekli namelerin gibi."

"O sizin için en büyük tehlike, General."

"Bunu söyleyip duruyorsun, ama anlamıyorum. O sadece bir kolej profesörü."

Linn, "Öyle ama bir zamanlar Başbakan'dı," dedi.

"Biliyorum, ama bu Cleon'un zamanındaydı. O zamandan beri herhangi bir şey

yaptı mı? Zor zamanlarda yaşarken ve belalı eyalet valileri varken, en büyük tehlike neden bir profesör olsun?”

Linn (General'i eğitirken dikkatli olmak gerektiğinden) kelimelerini seçerek “Sessiz, göze batmayan bir adamın zararsız olduğunu farz etmek bazen hatadır,” dedi. “Seldon kendisine muhalefet edenler için zararsız olmaktan çok uzaktı. Joranumcu hareket yirmi yıl önce Cleon'un etkili Başbakan'ı Eto Demerzel'i neredeyse yıkmıştı.”

Tennar başını salladı, ama yüzündeki hafif buruşma konuyu hatırlamada çektiği güçlüğü açığa vuruyordu.

“Joranum'u mahveden ve Başbakan olarak Demerzel'in yerine geçen Seldon oldu. Ancak Joranumcu hareket ayakta kalmayı başardı ve Seldon onun da yok olmasına önyak oldu. Ama bunu Cleon'a yapılan suikasttaki başarısından önce beceremedi.”

“Ama Seldon yaşamaya devam etti, değil mi?”

“Tamamen haklısınız. Seldon hayatta kaldı.”

“Bu garip. Bir İmparator'un öldürülmesine izin vermek Başbakan için ölümlü anlamına gelmeliydi.”

“Öyle olması gerekirdi. Buna rağmen cunta onun yaşamasına izin verdi. Böyle yapmak daha akıllıca göründü.”

“Niçin?”

Linn gizlice iç çekti. “Psikotarih adı verilen bir şey vardı, General.”

Tennar açık açık, “Bunun hakkında hiçbir şey bilmiyorum,” dedi.

Aslında Linn'in, bu tuhaf heceler birikintisi ile ilgili olarak, kimi defalar onunla konuşmaya çalıştığını belli belirsiz hatırlıyordu. Tennar şimdi de dinlemek istemiyordu ama Linn'in söylediklerinde gizli bir aciliyet var gibiydi. Belki, diye düşündü Tennar, kulak verse daha iyi olacaktı.

Linn, “Nerdeyse hiç kimse onun hakkında bir şey bilmiyor,” dedi, “yine de onu ilgi çekici bulan birkaç, nasıl desem, entelektüel var.”

“Peki neyin nesiymiş?”

“Karmaşık bir matematik sistemi.”

Tennar kafasını iki yana salladı. “Beni böyle işlere bulaştırma lütfen. Ordu tümenlerimi sayabilirim. Gereksinim duyduğum matematiğin tamamı bu.”

Linn, “Hikâyeye göre,” dedi, “psikotarih geleceği tahmin etmeyi mümkün kılıyormuş.”

Generalin gözleri yuvalarından fırladı. “Bu Seldon'ın falcı olduğunu mu söylüyorsun?”

“Alışıl gelmiş tarzda değil. Bir bilim söz konusu.”

“Buna inanmıyorum.”

“İnanması zor ama Seldon, burada Trantor'da ve Dış Gezegenlerdeki belli bazı yerlerde bir nevi kült haline geldi. Psikotarih artık geleceği tahmin etmekte kullanılabilirse veya sadece insanlar böyle kullanılabileceğini düşünseler bile rejimi

destekleyecek güçlü bir araç olabilir. Bunu zaten anladığınıza eminim, General. Sadece rejimimizin ayakta kalacağı ve imparatorluğa barış ile gönenç getireceğini bildirmek yeterlidir. Buna inanan insanlar kehanetin gerçeğe dönüşmesine de yardımcı olurlar. Öte yandan, eğer Seldon aksini arzu ederse, iç savaş ve yıkım tahmininde bulunabilir. İnsanlar buna da inanırlar ve bu da rejimi sarsar.”

“Bu durumda Albay, biz salt psikotarihin öngörülerinin bizim istediğimiz gibi olmasını sağlarız.”

“Bunu yapması gerekecek olan Seldon’dır ve o da rejimin dostu değil. Psikotarihi mükemmelleştirmek için Streeling Üniversitesi’nde çalışan Proje ile Hari Seldon arasında fark gözetmemiz önemli, General. Psikotarih bizim açımızdan son derece yararlı olabilir, ama bu ancak Seldon’dan başka biri ondan sorumlu olursa gerçekleşir.”

“Bunu yapabilecek başkaları var mı?”

“Ah, evet. Salt Seldon’dan kurtulmak yeterli olur.”

“Bunun nesi o kadar zor? Bir idam emri... ve olur biter.”

“Hükûmetin böylesi bir konuya doğrudan karıştığının anlaşılması çok daha iyidir, General.”

“Açıkla!”

“Kişiliğini araştırmak üzere yeteneğinizi kullanabilmeniz için onun sizinle buluşmasını ayarladım. Ondan sonra kafamdaki bazı önerilerin dikkate değer olup olmadığı konusunda yargıya varabilirsiniz.”

“Buluşma ne zaman olacak?”

“Çok yakında gerçekleşecek, ama Proje’deki temsilcileri, görünüşe göre altmışıncı doğum gününü kutlamakta olduklarından, birkaç günlük mühlet istediler. Buna izin vermek ve bir hafta gecikme tanımak akıllıca geldi.”

Tennar, “Neden?” diye sordu. “Zaafın her türüsünden nefret ederim.”

“Çok haklısınız, General. Çok haklısınız. İçgüdüleriniz, her zamanki gibi, doğru. Ancak, bana devlet gerekleri tam şu anda gerçekleşen doğum günü kutlamalarının neyi kapsadığını bilmemizi gerektirebilir gibi geldi.”

“Niçin?”

“Her bilgi faydalıdır. Ziyafetin bir kısmını görmek zahmetinde bulunur muydunuz?”

General Tennar’ın yüzü asık kaldı. “Bu şart mı?”

“Bunu ilgi çekici bulabileceğinizi düşündüm, General.”

Çekim görüntü ve ses olarak muhteşemdi ve doğum günü kutlamalarının şamatası General’in içinde oturduğu oldukça sade odayı doldurdu.

Linn’in alçak sesi bilgi vermekteydi. “General, bunun büyük bölümü Proje kompleksinde yapılmakta, ama Üniversite’nin geri kalanı da katılıyor. Birkaç saniye içinde yukarıdan bir görüntü alacağız ve kutlamaların geniş bir alanı kapladığını göreceksiniz. Aslında hali hazırda elimde kanıt olmasa da, gezegenin orada ya da

buradaki köşelerinde, çoğunlukla çeşitli üniversite ve sektör yerleşimlerinde ‘sevgi kutlamaları’ olarak adlandırabileceğimiz olaylar gerçekleşmekte. Kutlamalar hâlâ devam ediyor ve en azından bir gün daha sürecek.”

“Bana bunun Trantor çapında bir kutlama olduğunu mu söylüyorsun?”

“Özel bir biçimde. Çoklukla entelektüel sınıfları etkisi altına alıyor, ancak şaşırtıcı derecede geniş çaplı. Trantor’dan başka gezegenlerde bile biraz tantana olabilir.”

“Bu çekimi nereden elde ettin?”

Linn gülümsedi. “Proje’deki donanımlarımız oldukça iyi. Güvenilir bilgi kaynaklarımız var, böylece en küçük bir olaydan bile hemen haberimiz oluyor.”

“Eh, bu durumda Linn, senin vardığın sonuçlar neler?”

“Bana öyle geliyor ki, General ve sizin de benzer biçimde düşündüğünüze eminim, Hari Seldon bir kişi kültürünün odak noktası. Kendini psikotarih ile o denli eşleştirmiş ki ondan çok açık bir tarzda kurtulmaya kalkarsak bilimin inandırıcılığını tamamıyla yok etmiş oluruz. Bize yararı kalmaz.

“Öte yandan General, Seldon yaşıyor ve onun yerini bir başkasının aldığını hayal etmek zor değil; bizim seçebileceğimiz ve büyük amaçlarımız ile imparatorluk için umutlarımıza dostane yaklaşacak biri. Seldon doğal görünecek bir yoldan ortadan kaldırılırsa, bize gerekenin tümünü elde ederiz.”

General, “Sen de onu görmem gerektiğini düşünüyordun, öyle mi?” diye sordu.

“Evet, niteliğini tartabilmek ve ne yapmamız gerektiğine karar vermek için. Ama dikkatli olmalıyız, çünkü o tutulan biri.”

Tennar tehditkâr bir tavırla, “Popüler kişilerin daha önce de icabına baktım,” dedi.

Hari Seldon bıkkınlıkla, “Evet,” dedi, “bu büyük bir zafer. Müthiş zaman geçirdim. Tekrarlamak için yetmişime basmayı beklemekte zorlanıyorum. Ama işin gerçeği yorgunluktan bittim.”

Raych gülümseyerek, “O zaman bu gece iyi bir uyku çek, baba,” dedi.

“Birkaç gün içinde büyük liderimizi görmem gerekirken ne kadar gevşeyebilirim, bilmiyorum.”

Dors Venabili acımasız bir ifadeyle, “Onu tek başına görmeyeceksin,” dedi.

Seldon kaşlarını çattı. “Bunu bir daha söyleme, Dors. Onu tek başıma görmel benim için önemli.”

“On yıl önce sen tek başınayken güvenli olmamıştı. Bahçıvanları selamlamak üzere seninle beraber gelmeme izin vermeyi reddettiğin zaman neler olduğunu hatırlıyor musun?”

“Sen bunu bana ikide bir hatırlatırken unutmamın imkânı yok. Yalnız bu durumda tek başıma gitmeye niyetliyim. Yaşlı, tamamen zararsız bir adam olarak ne arzu ettiğini anlamaya gidersem, bana ne yapmak isteyebilir ki?”

Raych bir yandan yumruğunu dişlerken, “Ne arzu ettiğini düşünüyorsun?” diye sordu.

“Onun da Cleon’un her zaman istediğini arzu ettiğini düşünüyorum. Psicotarih bir biçimde geleceği bildirebileceğini keşfetmiş ve onu kendi amaçları için kullanmayı istemekte olduğu ortaya çıkacak. Otuz yıl önce Cleon’a, bilimin bunun yakınına bile yaklaşmadığını anlatmıştım ve Başbakan olarak görevde kaldığım süre boyunca da bunu anlatmaya devam ettim. Şimdi de aynı şeyi General Tennar’a anlatmak zorundayım.”

Raych, “Sana inanacağını nerden biliyorsun?” dedi.

“İnandırıcı olmanın bir yolunu bulacağım.”

Dors, “Tek başına gitmeni istemiyorum,” dedi.

“Dors, istemen bir şey değiştirmiyor.”

Tamwile Elar bu noktada onun sözünü kesti. “Burada aileden olmayan tek kişi benim,” dedi. “Yapacağım bir değerlendirmenin nasıl karşılanacağını bilmiyorum.”

Seldon, “Haydi konuş,” dedi, “herkes fikrini söylesin.”

“Bir uzlaşma önermenizi tercih ederim. Aramızdan bazıları Maestro ile birlikte gitsin. Kalabalık bir grup halinde. Onun zafer refakatçileri gibi hareket edebiliriz doğum günü kutlamasına bir çeşit final olur. Şimdi durun hepimiz General’in bürosuna doluşalım demiyorum. İmparatorluk Sarayı bahçesine hep beraber girmeyi de kastetmiyorum. Bahçelerin yanı başında, imparatorluk sektöründe otel odaları tutabiliriz. Kubbe Ucu Oteli amacımıza tam da uygun düşer ve zevkli bir gün geçiririz.”

Seldon, “İhtiyaç duyduğum da buydu,” diye homurdandı, “zevkli bir gün!”

Elar hemen, “Siz değil, Maestro,” dedi. “Siz General Tennar’la gryc olacaksınız. Buna karşın geri kalan bizler, imparatorluk sektörü ahalisine poplariteniz hakkında bir fikir vermiş olacağız. Kim bilir belki de General de buna dikkat eder. Hepimizin dnnz beklediğimizi de bilirse bu onu sevimsiz olmaktan alıkoyabilir.”

Bunun zerine uzun bir sessizlik oldu. Sonunda Raych konuştu. “Bana fazla haval geliyor. Dünyanın babam hakkındaki imajına uymaz.”

Ama Dors, “Hari’nin imajı ile ilgilenmiyorum,” dedi. “Beni ilgilendiren Hari’ni güvende olması. Madem General’in huzuruna çıkamıyoruz ya da imparatorluk bahçesine giremiyoruz o takdirde, deyim yerindeyse, General’e olabildiğince yakın bir yerde toplanmak yararımıza olabilir. Bu mükemmel öneriniz için teşekkürler, Dr. Elar.”

Seldon, “Bunun yapılmasını istemiyorum,” dedi.

Dors, “Ama ben istiyorum,” dedi, “ve sana kişisel koruma sağlamak için yanına er fazla yaklaabileceğim seçenek buysa, o zaman ısrar etmeye devam edeceğim.”

O zamana kadar bir yorumda bulunmadan olan biteni dinleyen Manella, “Kubbe Ucu Oteli’ni ziyaret etmek eğlenceli olacak,” dedi.

Dors, “Benim dndğm eğlence değil,” dedi, “ama olumlu oyunu kabu edeceğim.”

Öyle de oldu. Psikotarih Projesi st düzey sorumlularından yaklaşık yirmisi ertesini gün, imparatorluk saray bahçesinin açık alanlarına bakan odalarına yerleşmek üzere, Kubbe Ucu Oteli’ne gittiler.

Sonraki akam Hari Seldon’ı almaya ve toplantıya götürmeye General’in silahlı muhafızları geldiler.

Dors Venabili neredeyse aynı anda ortadan kayboldu, ama yokluğu uzun zaman boyunca fark edilmedi. Fark edildiğinde de kimse başına neyin geldiğini kestiremedi ve neşeli bayram havası hızla endişeye dönüştü.

Dors Venabili on yıl boyunca İmparatorluk Sarayı'nda yaşamıştı. Başbakan eş olarak bahçeye serbest giriş izni vardı ve parmak izlerini izin belgesi olarak kullanarak kubbeden açık havaya serbestçe çıkabilirdi.

Cleon'un öldürülmesini izleyen karmaşada geçiş izni asla silinmemişti ve şimdi o berbat günden bu yana ilk defa olarak, kubbeden açığa çıkmayı istediği sırada, bunu rahatça yapabiliyordu.

Bunu sadece bir sefer için yapabileceğini biliyordu, çünkü ne yaptığı anlaşılınca izni iptal edilecekti, ama şimdi tek seferlik de olsa fırsatı değerlendirmenin sırası gelmişti.

O açık havaya geçerken gökyüzü birden karardı ve ısının hissedilir derecede düştüğünü hissetti. Kubbe altında kalan gezegen gece döneminde doğaldan biraz daha aydınlık, gündüz döneminde de biraz daha loş tutuluyordu. Kubbenin altındaki havanın ısısı da doğal olarak dışarıdakinden bir parça daha yumuşaktı.

Çoğu Trantorlu tüm yaşamlarını kubbe altında geçirdiklerinden bunun farkına varmazdı. Dors içinse bu beklenebilir, ama önemsiz bir şeydi.

Kubbenin, Kubbe Ucu Oteli hizasında açıldığı ana yolu takip etti. Yol, elbette ki gökyüzünün karanlığı sorun olmasın diye, bol bol ışıklandırılmıştı.

Dors yolda durdurulmadan yüz metre yürüyemeyeceğini biliyordu; şimdiki cuntanın paranoyası göz önünde tutulursa bu mesafe daha da kısalabilirdi. Onun yabancı varlığı hemen algılanacaktı.

Hayal kırıklığına uğramadı da. Küçük bir yer arabası hızla yaklaştı ve bir muhafız camdan sarkarak bağırdı: "Burada ne yapıyorsun? Nereye gidiyorsun?"

Dors soruyu duymazlıktan geldi ve yürümeye devam etti.

Muhafız ona seslendi: "Dur!" Sonra frene bastı ve arabadan dışarı çıktı ki bu da tam Dors'un onun yapmasını istediği şeydi.

Muhafız bir ışın tabancasını elinde gevşekçe tutuyordu. Kullanmaya niyeti yoktu, sadece silahlı olduğunu gösteriyordu. "Kimlik numaran?" diye konuştu.

Dors, "Arabanı istiyorum," diye yanıtladı.

"Ne!" Muhafız öfkeden kudurmuş görünüyordu. "Kimlik numaran. Hemen! Silahının namlusunu doğrulttu.

Dors yavaşça, "Kimlik numarama ihtiyacın yok," dedi ve muhafıza doğru yürüdü.

Muhafız geriye doğru bir adım attı. "Durmaz ve kimlik numaranı söylemezsen ateş ederim."

"Hayır! Silahını bırak."

Muhafızın dudakları gerildi. Parmağı düğmeye doğru gitti, ama ona dokunamadan işi bitmişti.

Sonradan başına gelenleri asla açık bir biçimde tanımlayamadı. Söyleyebildiğinin tümü, "Kaplan Kadın olduğunu nereden bilebilirdim?" oldu. (Bu karşılaşmada)

gurur duyacağı zaman da gelecekti) “O kadar hızlı hareket etti ki ne yaptığını veya neler olduğunu tam olarak göremedim. Bir an onu vuracaktım, bir çeşit çılgır olduğuna emindim ve sonra anladığım ilk şey tamamen elinde olduğumdu.”

Dors muhafızı sımsıkı tutarak adamın silahlı elini havaya kaldırdı. “Silahını ya hemen bırakırsın ya da kolunu kırarım,” dedi.

Muhafız göğüs kafesinin etrafında, soluk almasını engelleyen bir ölüm kapını hissetti. Seçeneği olmadığını anlayarak silahını yere attı.

Dors Venabili onu serbest bıraktı, ama muhafız kendini toparlamak için hareket edemedi, bir anda kendini Dors’un elindeki silahına bakar halde buldu.

Dors, “Dedektörlerini yerinde bırakmışsındır umarım,” dedi. “Ne olduğunu hemen haber vereyim deme. Bekleyip üstlerine ne anlatacağına karar versen iyi edersin. Silahsız bir kadının tabancanı ve arabayı almış olması cuntaya olan faydana son verebilir.”

Dors arabayı çalıştırdı ve anayoldan aşağıya hız yapmaya başladı. Bahçelerde geçen on yıl ona nereye gideceğini tamı tamına gösteriyordu. İçinde olduğu araç resmi bir yer arabasıydı ve bahçelere yabancı bir giriş oluşturmuyordu, bundan dolayı da durdurulmayacaktı. Yine de hız konusunda şansını zorlaması gerekecekti, çünkü hedefine bir an önce erişmek istiyordu. Arabanın hızını saatte iki yüz kilometreye çıkardı.

En azından yaptığı hız sonunda dikkati çekti. Neden hız yaptığını bilmek isteyen telsiz çağrılarını duymazlıktan geldi ve dedektörlerinin başka bir yer arabası tarafından takibe alındığını ona haber vermesi uzun sürmedi.

İlerdeki kontrol noktalarına uyarı gönderileceğini ve onun gelişini bekleyen başka yer arabalarının olacağını biliyordu, ama daha ayrıntılı araştırmayı beklerken onu ışınlamak dışında yapabilecekleri fazla bir şey yoktu ki bu da görünüşe göre kimsenin denemeyi göze alamadığı bir şeydi.

Yöneldiği binaya eriştiğinde onu bekleyen iki yer arabası vardı. Arabadan sakince indi ve girişe doğru yürüdü.

Hız yapan aracın sürücüsünün bir muhafız değil de sivil giyinmiş bir kadın olmasına açıkça şaşırın iki adam hemen yoluna çıktılar.

“Burada ne arıyorsunuz? Ne aceleniz var?”

Dors yavaşça, “Albay Hender Linn’e önemli bir mesaj getiriyormuş,” dedi.

Muhafız sertçe, “Öyle mi?” dedi. Şimdi girişle arasında dört adam vardı. “Kimli numaranız, lütfen.”

Dors, “Beni geciktirmeyin,” dedi.

“Kimlik numarası dedim.”

“Zamanımı harcıyorsunuz.”

Muhafızlardan biri aniden, “Kime benziyor biliyor musunuz?” dedi. “Esk Başbakan’ın karısına. Dr. Dors Venabili. Kaplan Kadın.”

Dördü de birer adım gerilediler, ama birisi, “Tutuklusunuz,” dedi.

Dors, “Ben mi?” diye sordu. “Eğer Kaplan Kadınsam, aranızdaki herhangi birinde daha güçlü olduğumu ve reflekslerimin de belirgin ölçüde daha hızlı olduğunu bilmeniz gerekir. Dördünüzün de içeriye kadar bana refakat etmesini önermeme izin verin ve Albay Linn’in ne diyeceğini görelim.”

“Tutuklusunuz,” lafı tekrarlandı ve Dors’a doğru dört adet ışın tabanca doğrultuldu.

Dors, “Eh,” dedi, “madem ısrar ediyorsunuz.”

Hızla hareket etti ve birkaç saniye sonra Dors iki elinde birer tabanca ile dikilirken iki muhafız inleyerek yerde kıvranıyordu.

“Onları hırpalamamaya çalıştım, ama bileklerini kırmış olmam büyük olasılık,” diye konuştu. “Geride siz ikiniz kalıyorsunuz. Sizden daha hızlı ateş edebilirim. İkinizden biri en ufak, ufacık bir harekette bulunursa tüm yaşamım boyunca uyduğum alışkanlığımı terk eder ve sizi öldürebilirim. Bunu yapmak beni hasta edecek ve beni zorlamamanız için yalvarıyorum.”

Hâlâ ayakta olan iki muhafız tam bir sessizlik içinde hareketsiz kalakaldılar.

Dors, “Arkadaşlarınız için tıbbi yardım istemenizi ve siz ikinizin albayın yanına kadar bana refakat etmenizi öneririm,” dedi.

Öneri lüzumsuzdu. Albay Linn bürosundan çıktı. “Neler oluyor burada? Ne...”

Dors ona doğru döndü. “Ah! Kendimi tanıtmama izin verin. Ben Profesör Har Seldon’ın eşi, Dr. Dors Venabili’yim. Önemli bir konuda sizi görmeye geldim. Ben dördü beni durdurmayı denediler ve sonuç olarak ikisi kötü yaralandı. Onları işlerine geri gönderin ve sizinle konuşmama izin verin. Size zarar vermek niyetinde değilim.”

Linn önce dört muhafıza, sonra da Dors’a baktı. Sakin sakin, “Bana zarar vermeli niyetinde değil misiniz?” diye sordu. “Dört muhafız sizi durduramamış olsa bile, emrimde çağırdığım zaman anında gelecek dört bin tane daha var.”

Dors, “O zaman çağırın,” dedi. “Ne kadar hızlı gelirlerse gelsinler, eğer öldürmeyi karar verirsem, sizi kurtarmak için zamanında yetişemezler. Muhafızlarınızı gönderin ve uygarca konuşalım.”

Linn muhafızları gönderdi ve, “Peki, içeri gelin de konuşalım,” dedi. “Yine de siz uyarayım, Dr. Venabili, hafızam güçlüdür.”

“Benim de,” dedi Dors. Beraberce Linn’in odasına yürüdüler.

Linn elinden gelen en büyük incelikle, “Bana tam olarak neden burada olduğunuzu söyleyiniz, Dr. Venabili,” dedi.

Dors tehditten arınmış ama yine de tam anlamıyla hoş sayılamayacak bir gülümsemeyle, “Buraya her şeyden önce,” dedi, “size buraya gelebileceğimi göstermek için geldim.”

“Ah, demek öyle.”

“Evet. Kocam General’le görüşmek üzere silahlı koruma altında resmi bir yet arabasına alındı. Ben de oteli, o çıktığı sırada, yaya ve silahsız olarak terk ettim ve şimdi buradayım. Sanırım buraya ondan önce geldim. Size erişmek için, arabasına el koyduğum da dahil, beş muhafızı aşmak zorunda kaldım. Elli tanesini de aşabilirdim.”

Linn başını soğukkanlılıkla salladı. “Neden kimi zaman Kaplan Kadın olarak adlandırdığınızı anlıyorum.”

“Böyle isimlendirildim. Şimdi size ulaşmışken, görevim kocama bir zarar gelmemesini güvenceye almaktır. O General’in inine giriyor —eğer bu konuda dramatik olmama izin varsa— ve ben onun zarar görmeden çıkmasını istiyorum.”

“Beni ilgilendirdiği kadarıyla, kocanıza bir zarar gelmeyeceğini biliyorum. Ama bu konuda endişeleriniz varsa neden bana geldiniz? Neden doğrudan General’e gitmediniz?”

“Çünkü ikinizin arasında kafası çalışan sizsiniz.”

Kısa bir sessizlik oldu ve Linn, “Bu duyulduğu takdirde çok tehlikeli olacak bir görüşür,” dedi.

“Sizin için benim açımdan olduğuna oranla çok daha tehlikeli, onun için duyulmadığına emin olun. Şimdi, aklınıza beni sakinleştirmek ve başınızdaki savmak, sonra da kocam hapsedilir ya da idama mahkûm edilirse, bunun karşısında hiçbir şey yapamayacağım düşüncesi geliyorsa, bunu kafanızdan atın.”

Önündeki masanın üzerinde duran iki ışın tabancasını işaret etti. “Bahçeye elimde hiçbir şey olmadan girdim. Burnunuzun dibine kadar geldiğimde iki tabancam vardı. Tabanca bulamasaydım uzmanı olduğum bıçaklardan elde ederdim. Ne silahım ne de bıçağım olmasa bile yine de ürkütücü bir insanım. Oturduğumuz bu masa apaçık metalden yapılma ve dayanıklı.”

“Öyledir.”

Dors, ellerini silahı olmadığını gösterir gibi kaldırıp parmaklarını açtı. Sonra parmaklarını masaya koydu ve yüzeyi avuç içiyle okşadı.

Birdenbire yumruğunu kaldırdı ve sonra, sanki metal metale çarpıyormuşçasına gürültülü bir vuruşla, masaya indirdi. Gülümsedi ve elini kaldırdı.

Dors, “Ezilmedi,” dedi, “acımadı. Ama vurduğum yerde masanın hafifçe eğilmi olduğunu göreceksiniz. Aynı darbe aynı güçle bir insanın kafasına gelseydi beynini

patlatırdı. Böylesi bir şeyi hiç yapmadım, aslında birçoğunu yaralasan da kimseyi öldürmedim. Buna rağmen, eğer Profesör Hari Seldon zarar görürse...”

“Hâlâ tehdit savuruyorsunuz.”

“Söz veriyorum. Profesör Seldon zarar görmezse hiçbir şey yapmayacağım. Başka türlü bir durumda, Albay Linn, sizi sakatlamak ya da öldürmek zorunda kalacağım ve size yine söz veriyorum, aynı şeyi General Tennar’a da yapacağım.”

Linn, “Ne kadar kaplansız bir kadın olursanız olun, bütün bir orduya kafayı tutamazsınız,” dedi, “O zaman ne olur?”

Dors, “Hikâyeler yayılır ve abartılır,” dedi. “Kaplan olmak konusunda gerçekte fazla bir şey yapmadım, ama hakkımda doğal olanlardan çok daha fazla hikâye anlatılır. Muhafızlarınız beni tanıdıklarında geri çekildiler ve onlar da size kadar yolumu nasıl aştığımı hikâyesini yayacaklar. Albay Linn, bütün bir ordu bile bana saldırmaya çekinecektir, ama saldırırsalar ve hatta beni yok etseler bile halkın kızgınlığından sakının. Cunta asayişini koruyor, ama bunu ucu ucuna yapıyor ve işleri karıştıracak bir şey olmasını istemezsiniz. O zaman diğer seçeneğin ne denli kolay olduğunu düşünün. Sadece Profesör Hari Seldon’a zarar vermemek.”

“Ona zarar vermeye niyetimiz yok.”

“Görüşmenin nedeni ne o takdirde?”

“Bunun neisi gizemli? General psikotarihi merak ediyor. Hükûmet kayıtları bize açık. Eski İmparator Cleon bununla ilgileniyordu. Demerzel Başbakan’ker ilgileniyordu. Neden biz de ilgilenmeyelim? Aslında daha fazla ilgi duymamız da gerekir.”

“Niçin daha fazla?”

“Çünkü aradan zaman geçti. Psikotarih anladığım kadarıyla Profesör Seldon’ın aklında bir fikir olarak doğdu. Neredeyse otuz yıldır artan bir güçle ve giderek genişleyen insan gruplarıyla bu konuda çalışıyor. Hemen hemen tamamen hükûmet desteğiyle çalıştı, bu nedenle keşif ve teknikleri bir açıdan hükûmete ait. Artık Demerzel ve Cleon’un dönemlerinde var olana göre çok daha ileriye gitmiş olması gereken psikotarih bilimi hakkında sorular sormak niyetindeyiz ve bilmek istediklerimizi bize anlatmasını bekliyoruz. Havada eğilip bükülen denklem görüntülerinden daha pratik bir şeyler istiyoruz. Beni anlıyor musunuz?”

Kaşları çatılan Dors, “Evet,” dedi.

“Bir şey daha. Eşinize yönelik tehlikenin sadece hükûmetten geldiğini ve ona geler herhangi bir zararın hemen bize saldırmanızı gerektireceğini zannetmeyin. Profesör Seldon’ın tamamen kişisel düşmanlarının olabileceğini öne sürüyorum. Böylesi şeylerden haberim yok, ama bu kesinlikle olasıdır.”

“Bunu aklımda tutacağım. General’le görüşmesinde hemen şimdi kocama katılmamı sağlamanızı istiyorum. Her türlü kuşkunun ötesinde, güvende olduğunu bilmek istiyorum.”

“Bunu ayarlamak zor olacak ve biraz zaman alacak. Konuşmayı kesmek olanaksız,

ama sonuna kadar bekleyebilir...”

“Zaman ayırınız ve ayarlayınız. Bana kalleşlik ederseniz sağ kalacağınızı da sanmayınız.”

General Tennar şaşkın gözlerle baktı Hari Seldon'a ve masaya parmaklarıyla hafifçe vurdu.

“Otuz yıl,” dedi, “otuz yıl ve bana gösterecek bir şeyiniz olmadığını mı söylüyorsunuz?”

“Aslında yirmi sekiz yıl, General.”

Tennar bunu duymazdan geldi. “Harcamaların tümü de hükûmet kasasından. Proje'nize kaç milyon kredi yatırıldığını biliyor musunuz, Profesör?”

“Hesabını tutmadım, General, ama bana sorduğunuz sorunun yanıtını birkaç saniye içinde verebilecek kayıtlarımız var.”

“Bizim de öyle. Profesör, hükûmet sonsuz bir fon kaynağı değildir. Eski zamanlarda yaşamıyoruz. İş iktisata gelince Cleon'un bedavacı ve kolaycı tavrı bizde yok. Vergileri yükseltmek zor bir iştir ve birçok şey için paraya gereksinimimiz var. Sizi buraya psikotarihinizin bize bir şekilde yararı dokunacağını umarak çağırdım. Bunu başaramazsanız musluğu kapatmak zorunda kalacağımızı, size açık sözlülükle söylemem gerek. Hükûmet yardımı olmadan araştırmanıza devam edebiliyorsanız bunu yapın, çünkü bana harcamaları haklı gösterecek bir şey göstermediğiniz takdirde tam da böyle yapmak zorunda kalacaksınız.”

“General benden yerine getiremeyeceğim bir şey istiyorsunuz, ama eğer tepkisel biçimde, hükûmet yardımına son vererseniz, geleceğinizi de çöpe atmış olursunuz. Bana süre tanıyın ve zamanla...”

“Değişik hükûmetler on yıllardır bu “zamanla” lafını duydular. Psikotarihinizin cuntanın dengesiz, benim egemenliğimde kararsız olduğunu, kısa vadede çökeceğini tahmin ettiği doğru değil mi, Profesör?”

Seldon kaşlarını çattı. “Teknik henüz psikotarihin bunu açıkladığını söyleyebilmeme yetecek kadar sağlam değil.”

“Psikotarihin bunu açıkladığının ve bunun Proje'niz kapsamında yaygın olarak bilindiğinin farkındayım.”

Seldon öfkeyle, “Hayır,” dedi, “böyle bir şey yok. Aramızdan bazılarının kim bağıntıları cuntanın dengesiz bir yönetim biçimi olduğunu belirtmekte yorumlamış olmaları olasıdır, ama bunun dengeli olduğunu göstermek üzere yorumlanabilecek başka bağıntılar da bulunuyor. Çalışmalara devam etmek zorunda oluşumuzun nedeni bu. Şu anda arzuladığımız herhangi bir yargıya ulaşmak için yetersiz verileri ve mükemmel olmaktan uzak bir mantığı kullanmak fazla kolaycı bir yaklaşım olur.”

“Ama hükûmetin dengesiz olduğu yargısını açıklamaya karar verir ve aslında bu gerçek olmasa bile psikotarihin buna garanti verdiğini söylerseniz, bu dengesizliğe katkıda bulunmayacak mıdır?”

“Pekâlâ da olabilir, General. Yönetimin dengeli olduğunu ileri sürmemiz, gene

dengeye katkı yapabilir. İmparator Cleon ile de birçok kereler aynı tartışmaları yaşadım. Halkın duygularını yönlendirmek ve kısa vadeli sonuçlar elde etmek için psikotarihi kullanmak mümkündür. Buna karşın öngörüler uzun vadede yetersiz ya da düpedüz hatalı olduklarını göstermeye eğilimlidirler ve psikotarih tüm inandırıcılığını kaybeder, asla var olmamış gibi olur.”

“Yeter! Bana apaçık anlat! Psikotarihin yönetimim hakkında ne gösterdiğini düşünüyorsun?”

“Bazı dengesizlik etmenlerini barındırdığını gösteriyor diye düşünüyoruz, ama bunun ne yolla daha iyi veya daha kötüleştirilebileceğinden tam olarak emin değiliz... ve olamayız da.”

“Başka bir deyişle, psikotarih size sadece psikotarih olmadan da bileceğiniz şeyleri ve hükûmetin bu uğurda sonsuz miktarda kredi yığıdığını anlatıyor.”

“Psikotarihin bize onsuz edinemeyeceklerimizi de anlatacağı zaman gelecek ve o zaman yatırım kendini kat kat çıkartacak.”

“Peki bu ne zaman gerçekleşecek?”

“Umarım çok geç olmaz. Son birkaç yılda sevindirici ilerlemeler kaydettik.”

Tennar tırnağını yine masaya vuruyordu. “Yeterli değil. Bana şimdi yararlı bir şey söyleyin. İşe yarayacak bir şey.”

Seldon düşünüp taşındı, sonra, “Sizin için ayrıntılı bir rapor hazırlayabilirim, ama bu zaman alır,” dedi.

“Elbette alır. Günler, aylar, yıllar ve bir de bakmışsın yazılamamış. Beni aptal mı sanıyorsun?”

“Hayır, tabii ki hayır, General. Ancak ben de aptal yerine konmak istemiyorum. Size tüm sorumluluğunu üzerime alacağım bir şey söyleyebilirim. Bunu psikotarih araştırmamda görmüştüm, ama gördüğümü yanlış yorumlamış olabilirim. Yine de ısrar ettiğinize göre...”

“İsrar ediyorum.”

“Biraz önce vergilerden bahsettiniz. Vergileri arttırmanın zor olduğunu söylediniz. Her zaman zahmetliydi. Her hükûmet bir şekilde para toplayarak işini yerine getirmek zorundadır. Bu çeşit kredileri elde edilebileceği sadece iki yol vardır. Öncelikle biri komşudan çalmak ya da ikinci olarak yönetimin kendi yurttaşlarını öz iradeleriyle ve huzur içinde para bahşetmelerine ikna etmesidir.

“Binlerce yıldır görevini makul bir biçimde yürüten bir Galaksi İmparatorluğu kurduğumuza göre, arada sırada çıkan bir ayaklanma ve bunun bastırılması yoluyla komşudan çalma olasılığı bulunmuyor. Bu da bir yönetimi desteklemeye yetecek sıklıkla ortaya çıkmıyor ve çıksa bile, yönetim her durumda uzun süre dayanamayacak kadar dengesiz oluyor.”

Seldon derin bir nefes aldı ve devam etti: “Para bu yüzden vatandaşlardar servetlerinin bir kısmını yönetimin kullanımına teslim etmeleri istenerek toplanmak zorunda. Yurttaşlar tehlikeli ve karmaşık bir anarşide yaşarken,

kredilerini istif etmekten, yönetim daha etkin işleyeceğinden parayı harcamayı tercih edebilirler.

“Ancak talep mantıklı olsa ve yurttaşlar etkin ve dengeli bir hükûmeti ayakta tutmanın bedeli olarak vergi ödemeyi tercih etseler de bunu yapmaya yine de gönülsüzdürler. Yönetimler bu isteksizliğin üstesinden gelmek için çok fazla para almıyor ve her yurttaşın hak ve yararını gözetiyormuş izlenimini yaratmak zorundadır. Başka bir deyişle düşük gelirlilerden alınan verginin yüzdesini azaltmak, vergi değerlendirilmesi yapılmadan önce çeşitli tür indirimlere ve buna benzer önlemlere izin vermek zorundadırlar.

“Zaman geçtikçe değişik gezegenler, her bir gezegendeki farklı sektörler ve farklı ekonomik bölümlerin hepsi de özel muamele talep ederler ve vergi durumu kaçınılmaz olarak giderek daha karmaşık hale gelir. Sonuç yönetimin vergi toplama dalının boyut ve karmaşıklık açısından büyümesi ve denetlenemez hale gelmeye meyletmesidir. Ortalama yurttaş neden ya da nasıl vergiye tabi tutulduğunu, ne yapabileceğini, ne yapamayacağını anlayamaz. Yönetim ve vergi kurumunun kendisi de sıklıkla aynı derecede bilgisizdir.

“Daha da ötesi toplanan fonların giderek artan bölümü, kayıtları tutmak, vergi kaçırıcıları takibe almak gibi aşırı karmaşıklaşan vergi kuruntunun yürütülmesine harcanması gerekir, böylece iyi ve yararlı amaçlar için kullanılabilir kredi miktarı yapabildiğimiz her şeye rağmen düşer.

“Vergi durumu sonunda başa çıkılamaz hale gelir. Hoşnutsuzluğu ve isyanı teşvik eder. Tarih bu olguları, açgözlü iş adamları, yozlaşmış siyasetçiler, zalim savaşçılar, ihtiraslı yerel yöneticilere yormaya meyillidir ama bu kişiler sadece vergi şişmesinden fayda sağlayan bireylerdir.”

General sert bir tavırla, “Bana vergi sistemimizin aşırı karmaşık olduğunu mu söylüyorsun?” dedi.

Seldon, “Öyle olmasaydı, bildiğim kadarıyla tarih boyunca bu özelliği taşımayan tek örneği oluştururdu,” diye yanıt verdi. “Psikotarihin bize kaçınılmaz olduğunu öğrettiği bir şey varsa o da vergi düzeyinin aşırı büyümesidir.”

“Biz bu konuda ne yapabiliriz?”

“Bunu size anlatamam. Dolayısıyla da hazırlaması dediğiniz gibi zaman alabilecek bir rapor oluşturmak istiyorum.”

“Raporu boş ver. Vergi sistemi aşırı büyümüş, değil mi? Anlattığın bu değil miydi?”

Seldon tedbirli bir tavırla, “Bu olması olasıdır,” dedi.

“Bunu düzeltmek için de vergi sistemi daha basit, aslında olabildiğince basit hale getirilmeli.”

“Bunu incelemek...”

“Saçma. Büyük karmaşıklığın tersi büyük basitliktir. Bunu bana anlatman için bir rapora ihtiyacım yok.”

Seldon, "Dediğiniz gibi olsun, General," dedi.

General bu noktada sanki birileri aramış gibi başını kaldırdı ve yumruklarını sıktı... birileri aramıştı da Albay Linn ile Dors Venabili'nin holovizyon görüntüleri odada belirdi.

Seldon yıldırım çarpmış gibi haykırdı: "Dors! Ne yapıyorsun burada?"

General bir şey söylemedi, ama alnı kırışmış, kaşları çatılmıştı.

General kötü bir gece geçirmişti ve görünüşe göre Albayın hali de pek farklı değildi. Şimdi karşı karşıya, ne yapacaklarını bilemeden, birbirlerine bakmaktaydılar.

General, “Bana bu kadının ne yaptığını bir kere daha anlat,” dedi.

Linn omuzlarında ağır bir yük varmış gibi duruyordu. “O Kaplan Kadın. Onu böyle çağırıyorlar. İnsana pek benzemiyor, her nasılsa. Olanaksız ölçüde iyi bir atlet, özgüvenle dolu ve General, bayağı korkutucu.”

“*Seni* mi korkuttu? Tek bir kadın?”

“Size tam olarak ne yaptığını ve onun hakkında birkaç başka şeyi anlatmama izin verin. Onun hakkındaki tüm hikâyelerin ne kadar doğru olduğunu bilmiyorum, ama dün akşam olanlar yeterince doğrudur.”

Hikâyeyi bir kere daha anlattı ve General, yanaklarını şişirerek, onu dinledi.

“Kötü,” dedi. “Ne yapıyoruz?”

“Bence ne yapmamız gerektiği çok açık. Psikotarihin...”

General, “Evet, istiyoruz,” dedi. “Seldon bana vergilendirme hakkında bir şeyler anlattı... ama boş ver. Şimdi bunun sırası değil. Devam et.”

Kafası karışıkken küçük bir sabırsızlık izinin yüzünde belirmesine göz yuman Linn devam etti. “Dediğim gibi, psikotarihi Seldon olmadan istiyoruz. O he hâlükârda tükenmiş bir adam. Onu ne kadar incelersem o denli eski başarılarıyla yaşayan yaşlı bir öğretim üyesi olduğunu görüyorum. Psikotarihi bir başarıya dönüştürmek için yaklaşık yirmi yılı vardı ve o bunu beceremedi. Psikotarih o olmadan, yeni kişiler idaresinde, daha hızlı ilerleyebilir.”

“Evet, aynı fikirdeyim. Şimdi kadından ne haber?”

“Eh, iyi ki bu konuya değindiniz. Arka planda kalmaya özen gösterdiği için onu dikkate almadık. Ama, şimdi bu kadın hayatta kaldıkça, Seldon’dan sessizce ve hükûmeti işe karıştırmadan kurtulmanın zor, belki de olanaksız olduğundan kuvvetle şüpheleniyorum.”

Küçümseyerek dudak büken General, “Kocasına zarar verdiğimizizi düşündüğü takdirde seni ve beni parçalayacağına gerçekten de inanıyor musun?” dedi.

“Bunu yapacağını ve yanı sıra bir isyan başlatacağını gerçekten düşünüyorum. Tam anlamıyla vaat ettiğini yapacaktır.”

“Korkaklaşıyorsun.”

“General, lütfen. Mantıklı olmaya çalışıyorum. Kaçıyor değilim. Bu Kaplan Kadının icabına bakmalıyız.” Düşünceyle durakladı. “Aslına bakarsanız kaynaklarım bana bunu aktarmışlardı ve konuya çok az dikkat ettiğimi itiraf ediyorum.”

“Ondan nasıl kurtulabileceğimizi düşünüyorsun?”

Linn, “Bilmiyorum,” dedi. Sonra, daha alçak bir sesle ekledi: “Ama bir başkası bunu bilebilir.”

Seldon da kötü bir gece geçirmişti, yeni doğan gün de fazla bir şey vaat etmiyordu. Hari'nin Dors'a sinirlenmesi pek sık olan bir şey değildi. Ama bu sefer çok sinirlenmişti.

“Ne aptalca bir şeydi bu!” diye kükredi. “Hepimizin Kubbe Ucu Oteli'nde kalmamı yetmiyor muydu? Bu kadarı kendi başına paranoyak bir yöneticinin bir tür komployu aklına getirmesine yeterliydi.”

“Nasıl? Silahsızdık, Hari. Bu bir tür tatildi, senin doğum günü kutlamalarına sor bir rötuş. Tehlike arz etmiyorduk.”

“Evet, ama sonra saray bahçesine daldın. Bu affedilmez bir şeydi. Özellikle ve birçok defa orada olmanı istemediğimi açıkça belirtmişken, General'le yaptığım görüşmeye karışmak için Saraya koşturdun. Biliyorsun, kendimce bazı planlarım vardı.”

Dors, “Söz konusu olan güvenliğinsiz arzuların, emirlerin ve planlarınının tümü ikinci sıraya düşerler,” dedi. “Ben öncelikle bundan endişeliydim.”

“Tehlikede değildim.”

“Bu dikkatsizce varsayabileceğim bir konu değil. Hayatına iki defa kastedildi. Bir üçüncünün olmayacağını sana düşündüren ne?”

“İki deneme de ben Başbakan'ken yapıldı. O zamanlar olasılıkla öldürülmeye değerdim. Yaşlı bir matematikçiyi kim öldürmek istesin?”

Dors, “Bu tam da benim öğrenmek ve durdurmak istediğim şey,” dedi. “Bunu yapmaya da tam burada, Proje'de bazı sorgulamalarla başlamalıyım.”

“Hayır. Sadece insanları rahatsız edeceksin. Onları rahat bırak.”

“Bu kesinlikle yapamayacağım bir şey. Hari, işim seni korumak ve yirmi sekiz yıl boyunca bu konuda çalıştım. Beni şimdi durduramazsın.”

Gözlerinde parlayan bir şeyler, Seldon'ın arzu ve emirleri ne olursa olsun, Dors'un bildiği gibi yapmaya niyetlendiğini açığa vuruyordu.

Seldon'ın güvenliği her şeyden önce gelirdi.

“Çalışmanı yarıda kesebilir miyim, Yugo?”

Yugo Amaril geniş bir gülümsemeye, “Elbette, Dors,” dedi, “sen asla işi yarın bıraktırmazsın. Senin için ne yapabilirim?”

“Birkaç şeyi aydınlatmaya çalışıyorum ve bu konuda bana tahammül edebilir misin diye düşünüyorum.”

“Elimden geldiği kadarıyla.”

“Proje’de Birincil Radyant dediğiniz bir şey var. Arada sırada ondan bahsedildiğini duyuyorum. Hari ondan söz ediyor, bundan dolayı çalıştırıldığında neye benzediğini bildiğimi düşünüyorum, ama aslında onu işletilirken asla görmedim. Görmek isterdim.”

Amaril rahatsız olmuş gibiydi. “Aslında Birincil Radyant neredeyse tam da Proje’nin en sıkı korunan parçası ve sen onu kullanmaya izinli üyeler listesinde değilsin.”

“Bunu biliyorum, ama birbirimizi yirmi sekiz yıldan beri tanıyor...”

“Ayrıca sen Hari’nin eşisin. Kuralları bir parça esnetebiliriz sanırım. Sadece iki tane tam Birincil Radyant’ımız var. Birisi Hari’nin bürosunda ve birisi de burada. Aslında tam burada.”

Dors orta masanın üzerindeki küçük kara kutuya baktı. Son derece önemsiz görünüyordu. “Bu o mu?”

“O. Geleceği tanımlayan denklemlerle yüklü.”

“Bu denklemlere nasıl erişiyorsunuz?”

Amaril bir düğmeye bastı, oda bir anda karardı ve sonra alacalı bir ışıltıyla canlandı. Dors’un etrafındaki her şey simgeler, oklar, hatlar, o ya da bu türden matematik işaretlerdi. Hareket ediyor, sarmal biçimde bükülüyor gibi görünüyorlardı, ama gözlerini belirli herhangi bir parçasına odakladığında, hareketsiz kalıyorlardı.

“Gelecek bu, öyle mi?” dedi.

Amaril, aleti kapatırken, “Olabilir,” dedi. “Simgeleri görebilmen için tan genişlikte çalıştırdım. Genişletme yapılmadan, ışık ve karanlık desenler dışında hiçbir şey görünmez.”

“Bu denklemleri inceleyerek geleceğin bizim için neler sakladığını tahmin edebiliyorsunuz, öyle mi?”

“Kuramsal olarak.” Oda şimdi kararmış, sıradan haline geri dönmüştü. “Ama iki sorun var.”

“Ah. Neymiş onlar?”

“İlki evvela bu denklemleri hiçbir insan akli doğrudan yaratmadı. Sadece daha güçlü bilgisayarları programlamak için on yıllar harcadık ve onlar da denklemleri kurdu ve sakladı, ama doğal olarak, geçerli ya da anlamlı olup olmadıklarını

bilmiyoruz. Her şey baştaki programlamanın ne kadar geçerli ve anlamlı olduğuna bağlı.”

“O halde hepsi de yanlış olabilir.”

“Olabilirler.” Amaril gözlerini ovuşturdu ve Dors son bir iki yılda ne kadar yorgun ve yaşlı görünmeye başladığını düşünmekten kendini alamadı. Hari’den neredeyse on iki yıl daha gençti, ama çok daha yaşlı görünüyordu.

Amaril oldukça yorgun bir sesle, “Elbette,” dedi, “hepsinin de yanlış olmadıkların umuyoruz, ama burada ikinci zorluk devreye giriyor. Ben ve Hari yıllardır deneyip değiştiresek de denklemlerin ne anlama geldiğini asla tam olarak çözemedik. Onları bilgisayar yapılandırdı, bundan ötürü bir anlam içermeleri varsayılıyor, ama ne? Çözümlediğimizi düşündüğümüz bazı kısımlar var. Aslında tam şu anda, bölüm A-23 adını verdiğimiz, özellikle düğüm düğüm olmuş bir ilişkiler sistemi üzerinde çalışıyorum. Onu henüz gerçek evrendeki hiçbir şeyle denkleştirmeyi başaramadık. Yine de her yıl daha ileriye gidiyoruz ve psikotarihin gelecekle uğraşan yasal ve yararlı bir teknik haline gelmesini göreceğim günü güvenle bekliyorum.”

“Bu Birincil Radyantlar’a kaç kişi erişebilir?”

“İstek üzerine olmasa da Proje’deki her matematikçi kullanabilir. Uygulamaların ve ayrılan zamanın göz önünde tutulması ve Birincil Radyant’ın matematikçinin uğraşmak istediği denklemler kısmına ayarlanması gerekiyor. Herkes Birincil Radyant’ı aynı anda kullanmak isteyince işler bir parça karışıyor. Tam bu günlerde işler yavaş gidiyor, bunu olasılıkla Hari’nin doğum günü kutlamalarının ertesinde olmamıza borçluyuz.”

“Ek Birincil Radyantlar inşa etmek için herhangi bir plan var mı?”

Amaril dudaklarını büktü. “Evet ve hayır. Üçüncü bir tanenin çok yararı olur, ama birisinin onunla ilgilenmesi lazım. Herkesin ortak malı olamaz. Hari’ye yaptığım öneri, Tamwile Elar’ın... Sanırım onu tanıyorsun...”

“Evet, tanıyorum.”

“Üçüncü bir Birincil Radyant’ın Elar’a verilmesini önerdim. Açıkçası kaos dışı denklemleri ile tasarladığı elektro-ayırıştırıcı onu Hari ve benden sonra Proje’nin üçüncü adamı konumuna getirdi. Ancak Hari tereddüt ediyor.”

“Nedenini biliyor musun?”

“Elar bir tane alırsa, herkesin nezdinde daha yaşlı ve Proje’de daha kıdemli olacak diğer matematikçilerin önünde üçüncü adam olarak tanınacak. Deyim yerindeyse bazı siyasal sorunlar çıkabilir. İç politika kaygılarından dolayı zaman harcayamayacağımızı düşünüyorum, ama Hari... Eh, Hari’yi bilirsin.”

“Evet, Hari’yi bilirim. Sana Linn’in Birincil Radyant’ı gördüğünü söylediğimi far et.”

“Linn mi?”

“Cuntadan Albay Hender Linn. Tennar’ın dalkavuşu.”

“Bunu kuşkuyla karşılarım, Dors.”

“Sarmal denklemlerden söz etti ve ben onların Birincil Radyant tarafından oluşturulduklarını daha yeni gördüm. Burada bulunduğunu ve Radyant’ın işlemlerini gördüğünü düşünmeden edemiyorum.”

Amaril başını salladı. “Ben de kimsenin bir cunta üyesini Hari’nin bürosuna ya da benimkine getirdiğini tasavvur edemiyorum.”

“Proje’de kimin cunta ile bu biçimde kol kola işbirliği yapabileceğini düşünürsün, bana anlat.”

Amaril kestirmeden ve sınırsız özgüvenle, “Hiç kimsenin,” dedi. “Bu düşünülemez. Belki de Linn Birincil Radyant’ı görmemiş, ama sadece hakkında bir şeyler duymuştur.”

“Ona bunları kim anlatabilir?”

Amaril bir an düşündü ve, “Hiç kimse,” dedi.

“Bak şimdi, bir süre önce Elar’ın üçüncü bir Birincil Radyant alması olasılığı ile bağlantılı iç politikadan bahsettin. Yüzlerce insanın dahil olduğu böylesi bir Proje’de sürekli küçük kavgaların, sürtüşmelerin, çekişmelerin olacağını düşünüyorum.”

“Ah, evet. Zavallı Hari arada bir bunlardan söz eder. Bir biçimde bunlarla başa çıkması gerekir ve onun için nasıl bir baş ağrısı olduklarını hayal edebiliyorum.”

“Bu çekişmeler Proje’nin işlemlerini engelleyecek kadar kötüler mi?”

“Fazla ciddi değil.”

“Başkalarından daha kavgacı ya da daha çok gücenilen kimse var mı? Kısacası personelin yüzde 5 ila 6’sı pahasına işten çıkartılan kişilerle, belki de sürtüşmenin yüzde 90’ı ortadan kaldırılabilir mi?”

Amaril kaşlarını kaldırdı. “İyi bir fikir gibi görünüyor, ama kimden kurtulmamız gerektiğini bilmem. İç politikanın ayrıntılarına pek karışmam. Bunu durdurmanın imkânı yok, dolayısıyla kendi payıma bundan kaçınıyorum.”

Dors, “Ne garip,” dedi, “psikotarih üzerindeki hak iddianı yadsımış olmuyor musun?”

“Nasıl yani?”

“O kadar çok şey vaat eden bu Proje’deki kişisel sürtüşmeler gibi, yanı başındaki sorunları analiz edip düzeltmezken geleceği nasıl tahmin eder ve idare edeceğin bir noktaya ulaştığını öne sürebilirsin?”

Amaril hafifçe güldü. Mizaha pek yatkın olmayan ve fazla gülmeyen bir adam olduğu için bu alışılmadık bir şeydi. “Kusura bakma, Dors, ama bir açıdan çözümlendiğimiz bir soruna değindin. Hari’nin kendisi yıllar önce kişisel sürtüşmelerden kaynaklanan zorlukları öne süren denklemleri teşhis etmişti ve son düzeltmeyi geçen yıl bizzat ben ekledim.

“Denklemlerin, sürtüşmede bir düşüşü gösterecek biçimde değiştirilebilen açılımlar olduğunu buldum. Buna karşın, böylesi her durumda sürtüşmelerin bir yerde azalması başka bir yerde artması anlamına geliyor. Hiçbir dönemde asla tam bir azalma olmadı ve aslına bakarsan kapalı yani eski üyelerinin terk etmediği ve

yeni üyelerin gelmediği bir grup için sürtüşmede tam bir yükselme de olmadı. Elar'ın kaos dışı denklemlerinin yardımıyla kanıtladığım şeyse herhangi birinin yapabileceği herhangi bir tasarlanabilir eyleme rağmen bunun doğru olduğuydu. Hari buna 'kişisel sorunların korunması yasası' diyor.

“Toplumsal devinimlerin fizik gibi korunma yasalarına sahip olduğu ve aslında psikotarihin gerçekten sorun çıkartan yanlarını çözmek için olası en iyi aletleri bize bu yasaların verebileceği kanısı oluştu.”

Dors, “Oldukça etkileyici, ama ya sonunda hiçbir şeyin değiştirilemeyeceğini, kötü olan her şeyin muhafaza edileceğini ve imparatorluğu yıkımdan kurtarmanın ancak başka tür bir yıkımı arttıracacağını buluverirsek?” diye sordu.

“Aslında birileri bunu öne sürdü, ama ben inanmıyorum.”

“Çok iyi. Gerçeğe geri dönelim. Proje dahilinde Hari'yi tehdit eden bir şeyler var mı? Bedensel bir zarar demek istiyorum.”

“Hari'ye zarar vermek mi? Tabii ki hayır. Böyle bir şeyi nasıl düşünebilirsin?”

“Çok kendini beğenmiş, dikkat çekmeye çok meraklı, kendisiyle fazlaca meşgul, tüm şerefi üzerine almaya meraklı olduğunu düşünerek Hari'yi çekemeyen birileri olamaz mı? Ya da bunların hiçbirisi geçerli değilse bile sadece bu denli uzun süredir Proje'yi idare etmesinden ötürü ona içerleyenler bulunamaz mı?”

“Hiç kimsenin Hari hakkında böylesi bir şey dediğini asla duymadım.”

Dors tatmin olmuş görünmedi. “Sen etraftayken kimsenin böyle şeyler söyleyeceğini tabii ki zannetmem. Ama bana bu kadar yardımcı olduğun ve bu kadar çok zamanını ayırdığın için sağ ol, Yugo.”

Dors çıktıktan sonra Amaril bir süre baktı ardından. İçinde belli belirsiz bir huzursuzluk hissetti, ama sonra işine döndü ve başka konuları olunana bıraktı.

Hari Seldon'ın, sayıca pek fazla olmayan diğerleri arasında işinden bir süre başını kaldırmak için başvurduğu bir yol da Raych'ın üniversite bahçesinin hemen dışındaki evini ziyaret etmektir. Bunu yapmak yüreğinin her seferinde üvey oğluna olan sevgisiyle dolmasına yol açardı. Bunun için yeterli nedeni vardı. Raych iyi, yetenekli ve sadıktı ama bunların yanı sıra Raych'ın başkalarına güven ve sevgi uyandırmak gibi garip bir niteliği de vardı.

Hari bunu Raych on dört yaşında bir sokak çocuğuyken her nasılsa onun ve Dors'un gönül bam tellerine bastığında gözlemlemiştir. Raych'ın bir zamanlar Wye valisi olan Rashelle'i nasıl etkilediğini hatırladı. Hari Joranum'un Raych'a nasıl güvendiğini ve nasıl yok oluşa sürüklendiğini hatırladı. Raych güzel Manella'nın kalbini kazanmayı bile becermişti. Hari Raych'ta somutlaşan bu özel niteliği tamamıyla anlamıyordu, ama üvey oğluyla her karşılaşmanın tadını çıkanyordu.

Daireye alışılmış, "Her şey yolunda mı?" lafıyla girdi.

Raych üzerinde çalıştığı holografik malzemeleri bir yana koydu ve onu selamlamak için ayağa kalktı. "Her şey yolunda, baba."

"Wanda'nın sesini duymuyorum."

"Bunun geçerli bir nedeni var. Annesiyle alışverişe gitti."

Seldon kendine bir yer bulup oturdu ve başvuru malzemelerinin karmaşasına neşeyle baktı. "Kitap nasıl gidiyor?"

"İyi gidiyor. Ama ben sonunu göremeyebilirim." İç çekti. "Dahl hakkındaki gerçekler bir kerelik olsun ortaya konacak. Şimdiye kadar hiç kimse bu bölüme adanmış bir kitap yazmamış, buna inanabiliyor musun?"

Seldon, Raych ne zaman ana sektörü hakkında konuşsa, Dahl aksanının hep belirginleştiğine dikkat etmişti.

Raych, "Ya sen nasılsın, baba?" dedi. "Kutlamaların bittiğine seviniyor musun?"

"Hem de nasıl. Her dakikasından nefret etmiştim."

"Bu pek fark edilmiyordu."

"Dinle, bir çeşit maske takmam gerekiyordu. Herkesin keyfini kaçırmak istemedim."

"Annem seni saray bahçesine kadar kovaladığında cidden nefret etmiş olmalısın. Bildiğim kadarıyla herkes bunun hakkında konuşuyor."

"Kesinlikle nefret ettim. Raych, annem dünyadaki en özel kişidir, ama idare edilmesi çok güç. Planlarımı berbat edebilirdi."

"Nedir bu planlar, baba?"

Seldon geriye yaslandı. Tamamen güvendiği ve psikotarih hakkında hiçbir şey bilmeyen biriyle konuşmak her zaman hoştu. Birçok kereler fikirlerini Raych üzerinde denemiş ve aynı fikirler kendi zihninde mayalansa olamayacağı kadar mantıklı biçimlere dönüşmüştü. "Perdelenmiş durumda mıyız?" diye sordu.

“Her zaman.”

“İyi. Yaptığım şey General Tennar’ın kafasına tuhaf düşünceler işlemek oldu.”

“Hangi düşünceler?”

“Eh, vergilendirmeyi bir parça tartıştım ve bunun topluma eşit oranda yayılması için çaba sarf ederken giderek daha karmaşık, daha kullanışsız ve masraflı hale geldiğine işaret ettim. Kaçınılmaz sonuç vergi sisteminin basitleştirilmesi zorunluluğuydu.”

“Bu mantıklı görünüyor.”

“Bir dereceye kadar, ama Tennar’ın küçük konuşmamızın bir sonucu olarak konuyu aşırı basitleştirmesi mümkün. Anlıyorsun ya vergilendirme her iki uçta da etkinliğini kaybeder. Fazla karmaşıklaştırırsan kimse onu anlayamaz ve aşırı şişkin ve pahalı bir vergi örgütüne ödeme yapmaz. Fazlaca basite indirersen insanlar haksız olduğunu düşünür ve fena halde gücenir. En basit vergi her bireyin aynı miktarı ödediği kelle vergisidir, ancak bu yolla zenginle fakiri aynı kefeye koymanın haksızlığı göz ardı edilemeyecek kadar barizdir.”

“Sen de bunu General’e izah etmedin mi?”

“Her nasılsa fırsatım olmadı.”

“General’in kelle vergisine baş vuracağını mı düşünüyorsun?”

“Planlayacağını düşünüyorum. Bunu yaparsa haberi sızacak ve bu kadarı bile kendi başına isyanlara ve olasılıkla hükûmetin devrilmesine yol açacak.”

“Sen bunu kasten yaptın, öyle mi baba?”

“Doğal olarak.”

Raych başını salladı. “Seni anlamakta güçlük çekiyorum. Kişisel yaşamında imparatorluktaki herhangi bir insan kadar tatlı ve yumuşak başlısın. Yine de bilerek isyanlar, bastırmalar, ölümlere neden olacak bir durum yaratıyorsun. Çok zarar ziyan olacak baba. Bunu hiç düşündün mü?”

Seldon iskemlesine yaslandı ve üzgünce, “Başka hiçbir şeyi düşünmüyorum Raych,” dedi. “Psikotarih üzerinde çalışmaya ilk başladığımda, bana salt bir akademik araştırma konusu olarak görünmüştü. Her olasılıkta çözümlenemeyecek bir şeydi ve çözülebile bile uygulamaya konması mümkün olmayacaktı. Ama yıllar geçti ve giderek daha çok şey biliyoruz, sonra da onu uygulamak için korkunç bir dürtü uyanıyor.”

“İnsanlar ölsün diye mi?”

“Hayır, daha az insan ölsün diye. Şimdiki psikotarih analizlerimiz doğruysa cunta birkaç yıldan fazla yaşayamaz ve çökmesinin değişik yolları var. Hepsi de hatırı sayılır derecede kanlı ve umutsuz. Tekrarlıyorum, eğer analizlerimiz doğruysa bu yöntem, vergilendirme numarası, çöküşü diğerlerinin hepsinden daha yumuşak ve yavaşça yapacak.”

“Doğru değilse ne olacak?”

“Bu durumda ne olabileceğini bilmiyoruz. Yine de, psikotarih kullanılabileceği

noktaya ulaşmalı ve yıllardan beri sonuçlarını belirgin bir kesinlikle saptayabileceğimiz ve sonuçları diğer seçeneklerle karşılaştırdığımızda kabul edilebilir bulabileceğimiz bir yöntemi anyoruz. Bu vergilendirme numarası bir açıdan ilk büyük psikotarih deneyi olacak.”

“Basit bir çözüm gibi durduğunu kabul etmek zorundayım.”

“Basit değil. Psikotarihin ne kadar karmaşık olduğuna dair bir fikrin yok. Hiçbir şey basit değildir. Kelle vergisi tarih boyunca zaman zaman denendi. Hiçbir seferinde tutulmadı ve kaçınılmaz olarak bir biçimde dirençle karşılandı, ama bir hükûmetin zorla devrilmesine neredeyse asla neden olmadı. Sonuçta yönetimin bastırma olanakları çok güçlü olabilirdi ya da halkın şikâyetlerini barışçıl yollardan belirtmek ve durumu düzeltmek için yöntemler bulunabilirdi. Sadece ölümcül olmadığı için sürekli tekrarlanarak denendi. Buna karşın Trantor’daki durum pek normal değil. Psikotarihsel analizde açıkça beliren ve kızgınlığın özellikle güçlü ve baskının bilhassa zayıf olacağı izlenimi veren kimi dengesizlikler bulunuyor.”

Raych kuşkulu gibiydi. “Umarım işe yarar, baba, ama General’in psikotarih tavsiyesi üzerine hareket ettiğini söyleyeceğini ve seni de beraber götüreceğini düşünmedin mi?”

“Küçük toplantımızı kaydettiğini düşünüyorum, ama bunu halka duyurursa durumu usûlünce analiz etmeme ve bir rapor hazırlamama kadar beklemesinde ısrar ettiğim ve onun da beklemeyi reddettiği açıkça görülecektir.”

“Ya annem tüm bunlar hakkında ne düşünüyor?”

Seldon, “Bu konuyu onunla tartışmadım,” dedi, “o tamamen başka bir yörüngede.”

“Gerçekten mi?”

“Evet. Proje’de beni hedef alan bir komplonun kokusunu almaya çalışıyor. Proje’de benden kurtulmaya hevesli çok insan olduğunu düşünüyor sanırım.” Seldon iç çekti. “Düşünüyorum da onlardan biri de benim. Proje direktörü olarak kendimder kurtulmak ve psikotarihin toparlanması sorumluluğunu başkalarına bırakmak hoşuma giderdi.”

Raych, “Annemin kafasını kurcalayan Wanda’nın rüyasıdır,” dedi. “Annemin seni korumak konusunda ne hissettiğini bilirsin. Ölümün hakkındaki bir rüyanın bile, sana karşı bir cinayet komplosunu düşünmesine yeterli neden olduğuna bahse girerim.”

“Böyle bir şey olmadığını umuyorum.”

Bu fikir her iki adamı da güldürdü.

Küçük elektro-ayırıştırıcı laboratuvarı belirsiz bir nedenle normalin altındaki bir ısıda tutulmuştu ve Dors Venabili bunun ne olabileceğini tembelce merak etti. Laboratuvarında bulunan tek kişinin işini bitirmesini beklerken sessizce oturdu.

Dors kadını dikkatle inceliyordu. Narin yapılı, uzun yüzlü. İnce dudakları ve iç çekik çenesiyle pek çekici bir tip sayılmazdı, ama koyu kahverengi gözlerinde zekâ parlıyordu. Masasındaki ışıldayan plakette *CINDA MONAY* yazmaktaydı.

Sonunda Dors'a döndü ve, "Affedersiniz, Dr. Venabili," dedi, "ama müdürün eş için bile olsa yarıda bırakılamayacak bazı süreçler var."

"Bunu benim için ihmal etseydiniz, size olan güvenim sarsılırdı. Hakkınızda mükemmel şeyler duydum."

"Bunu duymak her zaman güzel. Beni öven kimmiş?"

Dors, "Oldukça fazla sayıda insan," dedi. "Proje'de matematikçi olmayanlar arasında en önde gelenlerden biri olduğunuz sonucuna varıyorum."

Monay irkildi. "Biz geri kalanları matematikçi asillerden ayrı tutma yönünde belirgin bir eğilim var. Bana göre, eğer önde gelen biriysen, bu durumda Proje'nin önde gelen bir üyesiyim de demektir. Matematikçi olmamam hiçbir şeyi değiştirmez."

"Bu bana yeterince mantıklı geliyor... Ne zamandan beri Proje'desiniz?"

"İki buçuk senedir. Daha önce Streeling'te ışımaya fiziği lisans öğrencisiydim ve bunu yaparken de Proje'de iki yıl stajyer olarak görev aldım."

"Anladığıma göre oldukça başarı kazanmışsınız."

"İki defa terfi aldım, Dr. Venabili."

"Burada herhangi bir zorlukla karşılaştınız mı, Dr. Monay?.. Her ne söylerseniz gizli kalacaktır."

"İş tabii ki zor, ama eğer herhangi bir toplumsal zorlukla karşılaşmış olsaydım, karşılaştığımı kastediyorsanız, yanıtım hayırdır. En azından her büyük ve karmaşık Proje'de beklenebileceğinden daha fazla değil sanırım."

"Bununla ne demek istiyorsunuz?"

"Arada sırada çıkan ağız dalaşları ve kavgalar. Hepimiz insanız."

"Ama ciddi hiçbir şey yok, öyle mi?"

Monay kafasını salladı. "Ciddi hiçbir şey yok."

Dors, "Dr. Monay, anladığıma göre," dedi, "Birincil Radyant'ın kullanımında önemli bir aletin geliştirilmesinden sorumluymuşsunuz. Birincil Radyant'ın içine çok daha fazla bilgi sıkıştırılmayı mümkün kılmış."

Monay'in yüzüne ışık saçan bir gülümseme yayıldı. "Bunun hakkında bilginiz var mıydı? Evet, elektro-ayırıştırıcı geliştirildikten sonra, Profesör Seldon bu küçük laboratuvarı kurdurttu ve beni bu yöndeki çalışmaların başına getirdi."

"Böylesi önemli bir ilerlemenin sizi Proje'nin daha üst kademelerine

taşıyamamasına şaşırırdım.”

Monay, biraz utanarak, “Ah,” dedi, “bunun tüm şerefini kendime ayırmak istemem. Aslında benim çalışmam sadece bir teknisyen işiydi. Kendimi çok usta ve yaratıcı bir teknisyen diye nitelendirmekten hoşlanıyorum, ama durum dediğim gibi.”

“Sizinle beraber kimler çalıştı?”

“Bilmiyor musunuz? Beraber çalıştığım kişi Tamwile Elar’dı. Cihazı olası kılar kuramı o ortaya attı, gördüğünüz aleti ben tasarladım ve yaptım.”

“Bu şeref onna düştüğü anlamına mı geliyor, Dr. Monay?”

“Hayır, hayır. Böyle düşünmemelisiniz. Dr. Elar bu tür bir adam değildir. Çalışmadaki payımı açıkça belirtti. Aslında, aleti her ikimizin ismiyle tanımlamak onun fikriydi, ama yapamadı.”

“Nedenmiş o?”

“Eh, bu Profesör Seldon’ın yetki alanına giriyor, biliyorsunuz. Tüm alet ve denklemlere kişisel değil —gücenmelerden kaçınmak için— işlevsel adlar verilmeli. Buna karşın biz beraber çalışırken alete bizim isimlerimizi verdi ve Dr. Venabili, inanın, güzel duruyordu. Belki bir gün Proje personelinin tümü kişisel adı kullanır. Ben öyle umuyorum.”

Dors nezaketle, “Ben de öyle umarım,” dedi. “Elar’dan çok saygın biriymiş gibi söz ediyorsunuz.”

Monay ciddiyetle, “Öyledir, öyledir,” diye yanıt verdi. “Beraber çalışması zevkli olan biridir. Tam şu sıralar aletin, daha güçlü ve pek de kavrayamadığım, yani ne için kullanılacağını bilmediğim demek istiyorum, yeni bir modeli üzerinde çalışıyorum. Ancak beni yönlendiren o.”

“İlerleme kaydediyor musunuz?”

“Öyle. Aslında, Dr. Elar’a test etmeyi planladığı bir prototip verdim. Çalışırsa daha ileri gidebiliriz.”

Dors, “İyi bir şeye benziyor,” diye onayladı. “Profesör Seldon’ın Proje yöneticiliğinden istifa etmesi halinde neler olacağını düşünüyorsunuz? Çekilmesi gerekirse?”

Monay şaşırılmış göründü. “Profesör çekilmeyi mi düşünüyor?”

“Bildğim kadarıyla hayır. Önünüze bir varsayım koyuyorum. Çekildiğini farz edin. Size göre doğal ardılı kim olur? Söylediklerinize baktığımda yeni direktör olarak Profesör Elar’ı destekleyeceğinizi düşünüyorum.”

Monay, bir anlık duraksamadan sonra, “Evet onu desteklerdim,” diye yanıt verdi. “O yeni gelenler arasında açık arayla en zekisi ve Proje’yi mümkün olan en iyi biçimde idare edebileceği düşüncesindeyim. Yine de biraz genç. Genç bir zıpçıktı tarafından geride bırakılmaya gücenecek hatırı sayılır sayıda yaşlı fosil var... Sanırım ne demek istediğimi anlıyorsunuzdur.”

“Özellikle aklınıza gelen bir yaşlı fosil var mı? Konuştuklarımızın aramızda

kalacağını hatırlatırım.”

“Öylesi birkaç kişi var, ama Dr. Amaril de var. Veliaht o.”

“Evet, ne demek istediğinizi anlıyorum,” Dors ayağa kalktı, “peki, yardımınız için çok teşekkürler. Artık çalışmanıza geri dönebilirsiniz.”

Elektro-ayrıştırıcıyı düşünerek dışarı çıktı. Bir de Amaril’i düşünüyordu.

Yugo Amaril, "Demek gene geldin, Dors," dedi.

"Üzgünüm, Yugo. Seni bu hafta ikinci kez rahatsız ediyorum. Aslında insanlar pek sık görmüyorsun, değil mi?"

"Hayır, beni ziyaret etmeleri için insanları cesaretlendirmiyorum. İşimi yarıda kesmeye ve düşünce zincirimi bozmaya meylediyorlar. Sen değil, Dors. Siz ikiniz özelsiniz, sen ve Hari. Benim için yaptıklarınızı düşünmeden geçen günüm yok."

Dors elini salladı. "Unut gitsin, Yugo. Sen Hari için canla başla çalıştın ve sana gösterdiğimiz her şefkat parçasını uzun zaman önce geri ödedin. Proje nasıl gidiyor? Hari en azından bana bundan asla söz etmiyor."

Amaril'in yüzü aydınlandı ve tüm bedenine sanki yeni bir yaşam aşılandı. "Çok iyi. Çok iyi. Matematik terimleri olmadan bunu anlatmak zor, ama son iki yılda kaydettiğimiz ilerleme hayret verici, aslına bakarsan daha önceki tüm senelerin toplamından daha fazla. Sanki bir duvara vuruyorduk da sonunda yıkılmaya başlamış gibi."

"Dr. Elar'ın oluşturduğu denklemlerin yardımını olduğunu duydum."

"Kaos dışı denklemler mi? Evet. Müthiş yararı oldu."

"Elektro-ayrıştırıcının da yararı dokunmuş. Onu tasarlayan kadınla konuştum."

"Cinda Monay mi?"

"Evet. Oydu."

"Çok zeki bir kadın. Bizimle çalıştığı için şanslıyız."

"Anlat bana, Yugo, neredeyse hiç aralık vermeden Birincil Radyant'la çalışıyorsun, değil mi?"

"Evet. Sürekli olarak az ya da çok onu inceliyorum."

"Onu elektro-ayrıştırıcı yardımıyla da inceliyorsun."

"Kesinlikle."

"Tatile çıkmayı hiç düşündün mü, Yugo?"

Amaril, gözlerini yavaşça kırpıştırarak, ona bir baykuş gibi baktı. "Tatil mi?"

"Evet. Eminim bu kelimeyi duymuşsundur. Tatilin ne olduğunu biliyorsundur."

"Tatile neden çıkayım ki?"

"Çünkü benim gözüme korkutucu derecede yorgun görünüyorsun."

"Arada sırada biraz yoruluyorum. Ama çalışmayı bırakmak istemiyorum."

"Kendini eskisinden daha mı yorgun hissediyorsun?"

"Biraz. Yaşlanıyorum, Dors."

"Sadece kırk dokuz yaşındasın."

"Bu yine de şimdiye kadar olduğumdan daha yaşlı."

"Neyse, boş ver. Konuyu biraz değiştirelim. Anlat bana, Yugo. Hari işinde nasıl Onunla o kadar uzun zamandır birliktesiniz ki kimse onu senden daha iyi tanıyamaz. Ben bile. En azından, çalışması söz konusu olduğunda."

“Çok iyi gidiyor, Dors. Onda bir farklılık görmüyorum. Buradaki en hızlı ve zekâ beyin hâlâ onunki. Yaş onun üzerinde, en azından şimdiye kadar, hiç etki bırakmadı.”

“Bunu duymak güzel. Korkarım kendi hakkındaki görüşü seninkiler kadar parlak değil. Yaşlanmayı pek kaldıramıyor. Son doğum gününü kutlamasını sağlamakta bayağı zorluk çektik. Bu arada, sen de ziyafette miydin? Seni orada görmedim.”

“Bir ara katıldım. Ama bilirsin, bu tür partilerde kendimi pek rahat hissetmem.”

“Sence Hari yıprandı mı? Zekâsından bahsetmiyorum. Bedensel yetilerin kastediyorum. Sana göre sorumluluklarını yerine getirmek için fazla mı yorulmaya başladı?”

Amaril şaşırıldı. “Bu konuyu hiç düşünmedim. Onun yorulduğunu haya edemiyorum.”

“Yine de yorulmuş olabilir. Zaman zaman konumunu bırakma ve görevi daha genç birine devretme isteği duyduğunu düşünüyorum.”

Amaril koltuğunda geriye yaslandı ve Dors içeri girdiğinden beri oynamakta olduğu kurşun kalemi bıraktı. “Ne? Bu saçma bir şey! Olanaksız!”

“Emin misin?”

“Kesinlikle. Böylesi bir şeyi benimle tartışmadan yapmayı aklından bile geçirmez. O da benimle böyle bir şey konuşmadı.”

“Mantıklı ol, Yugo. Hari çok yoruldu. Belli etmemeye çalışıyor, ama öyle çekilmeye karar verirse ne olur? Bu Proje’nin geleceğini nasıl etkiler? Psikotarih başına neler gelir?”

Amaril gözlerini kıstı. “Şaka mı ediyorsun, Dors?”

“Hayır. Sadece geleceği görmeye çalışıyorum.”

“Hari çekilirse yerine kesinlikle ben geçerim. Başka hiç kimse bize katılmaz. Önce o ve ben Proje’yi yıllarca idare ettik. O ve ben. Başka hiç kimse yoktu. Onu dışında hiç kimse Proje’yi benim kadar tanımıyor. Onun yerine benim geçeceğime kesin gözüyle bakmamana şaşırardım, Dors.”

Dors, “Ben ya da başka hiç kimse Hari’nin yerini senin alacağından kuşku duymuyor, ama sen bunu istiyor musun?” diye sordu. “Psikotarih hakkında her şeyi biliyor olabilirsin, ama büyük bir Proje’nin siyasetine ve karmaşıklıklarına kendini atmak ve bunu yaparken çalışmalarının büyük bölümünü terk etmek istiyor musun? Aslında Hari’yi yıpratana her şeyi tıklarında gider tutmaya çalışmasıydı. İşir bu kısmını devralabilir misin?”

“Evet, bunu yapabilirim ve bu tartışmaya niyetli olduğum bir şey değil... Bana bak, Dors. Buraya Hari’nin beni safdışı bırakacağını ima etmeye mi geldin?”

Dors, “Kesinlikle hayır!” dedi, “Hari’nin böyle bir şey yapacağını nasıl düşünebilirsin? Onun hiçbir arkadaşına sırtını döndüğünü gördün mü?”

“Çok iyi, o zaman. Konuyu kapatalım. Dors gerçekten de kusuruma bakmazsan yapmam gereken işler var.” Aniden uzaklaştı ve bir kere daha işine eğildi.

“Elbette. Zamanını bu kadar çok işgal etmek istememiştim.”
Dors, kaşları çatık, dışarı çıktı.

Raych, "İçeri gel, anne," dedi. "Meydan bize kaldı. Manella ile Wanda'yı başka yer gönderdim."

Dors içeri girdi, salt alışkanlıktan sağa sola baktı ve en yakın koltuğa oturdu.

"Sağ ol," dedi. Bir süre, imparatorluğun bütün yükü omuzlarındaymış gibi, sadece orada oturdu.

Raych durdu, sonra, "Saray bahçesine yaptığın çılgın seferi sana hiç sormadım," dedi. "Herkesin annesi bunu yapamaz."

"Konumuz bu değil, Raych."

"Pekâlâ, anlat bana o zaman. Yüz hatlarından bir şey anlaşılabilir, ama üzgün görünüyorsun. Nedeni ne?"

"Çünkü, senin de dediğin gibi, üzgünüm. Aslında kafam bozuk, çünkü zihnimde korkunç derecede önemli şeyler var ve babamla bu konuda konuşmanın faydası yok. O dünyanın en harikulade adamı, ama idare etmesi çok zor. Duygusallığa ilgi göstermesinin imkânı yok. Bunların tümünü de yaşamı için duyduğum mantıksız korkular olarak görüyor ve onu korumak için sonraki denemelerimle beraber göz ardı ediyor."

"Hadi anne, babam söz konusu olduğunda akıldışı korkuların varmış gibi görünüyorsun. Aklında dramatik bir şeyler varsa, olasılıkla tümünden yanlıştır."

"Teşekkürler. Tam da onun gibi konuşuyorsun ve beni düş kırıklığına uğrattırıyorsun. Tam bir hüsrân."

"O zaman derdini anlat, anne. Bana kafandakini söyle. Baştan başlayarak."

"Wanda'nın rüyasıyla başlıyor."

"Wanda'nın rüyası! Anne! Belki hemen burada dursan iyi edersin. Bu şekilde başlarsan, babamın kulak asmayacağını biliyorum. Demek istediğim, biraz mantıklı ol. Küçük bir çocuk rüya görüyor ve sen de bunu atla deve yapıyorsun. Bu saçma."

"Bunun bir rüya olduğunu sanmıyorum, Raych. Bir rüya olduğunudaşındığı olgunun, büyükbabasının ölümüyle ilgili olduğunu düşündüğü konu hakkında konuşan iki gerçek insan olduğunu düşünüyorum."

"Bu senin yaptığın temelsiz bir tahminden ileri gitmez. Doğru olması ne kadar olası ki?"

"Bir de doğru olduğunu farz et. Aklında kalan tek cümle 'limonata ölüm'. Rüyasında niçin bunu görsün? Bunu duymuş olması ve duyduğu kelimeleri saptırması çok daha olası. Bu durumda saptırılmamış kelimeler neydi?"

Sesi kuşku kokan Raych, "Bilemem," diye yanıt verdi.

Dors bunu yakalamakta gecikmedi. "Bunun salt benim hasta mantığımın ürünü olduğunu düşünüyorsun. Yine de, haklı olduğum ortaya çıkarsa, tam burada, Proje'nin bağrında, Hari'ye karşı bir komployu açığa çıkartmanın başlangıcında olabilirim."

“Proje’de komplolar mı var? Bu bana, bir rüyaya değer vermek kadar olanaksız geliyor.”

“Her büyük Proje öfke, sürtüşme ve kıskançlıkla doludur.”

“Kesin. Kesin. Kötü laflar ediyoruz, kafa kafaya tokuşuyoruz ve dedikodu yapıyoruz. Bunlar hiç de komplo gibi durmuyor. Babamın öldürülmesi hakkında konuşmaya benzemiyor.”

“Sadece derece farkı var. Belki küçük bir fark.”

“Babamı buna asla inandıramazsın. Aslına bakarsan beni de asla inandıramazsın.” Raych telaşla odada aşağı yukarı yürüdü. “Sen bu, sözüm ona komplonun kokusunu aldın, öyle mi?”

Dors kafasını sallayarak onayladı.

“Hem de başarısız kaldın.”

Dors gene kafasını salladı.

“Komplo olmadığından dolayı başarısızlığa uğradığın hiç aklına geldi mi, anne?”

Dors kafasını bu sefer olumsuzca salladı. “Bu ana kadar başarılı olamadım, ama bu, bir komplo olduğuna ilişkin inancımı sarsmadı. Bunu hissediyorum.”

Raych güldü. “Çok sıradan biri gibi konuştun, anne. Senden ‘bunu hissediyorum’dan fazlasını beklerdim.”

“‘Limonata’ olarak çarpıtılabileceğini düşündüğüm bir deyim var. O da ‘eleman’.”

“Eleman mı? bu da nesi?”

“Eleman. Bir eleman Proje’deki matematikçilerin matematikçi olmayanlara verdiği addır.”

“Ee?”

Dors kesin bir inançla konuşmaya başladı. “Birilerinin, komploda önemli bir rol oynayan ve matematikçi olmayan bir ya da daha çok sayıdaki çalışanın dahil olduğu ve Hari’yi öldürmeye yönelik bir oluşumu kastederek ‘elemanlı ölüm’den bahsettiğini farz et. ‘Elemanlı ölüm’ deyimini senden benden daha sık duymadığını, ama limonataya olağanüstü meraklı olduğunu göz önünde tutarsak, bu söylenenler Wanda’ya ‘limonata ölüm’ gibi gelmiş olamaz mı?”

“Bütün olası mekânlar arasında babamın bürosunda birilerinin... Bu arada onlar kaç kişi?”

“Wanda, rüyasını betimlerken, iki kişi dedi. Benim kendi görüşüm iki adamdır birisinin cuntadan Albay Hender Linn olduğudur; ona o sırada Birincil Radyant gösteriliyormuş ve Hari’nin safdışı edilmesini konu alan bir tartışma olmuş diye tahmin ediyorum.”

“Giderek daha da çılgınlaşıyorsun, anne. Babamın bürosunda Albay Linn ve bir başka adam, onlara kulak misafiri olan, koltuğun birine gizlenmiş küçük bir kızdan habersiz, cinayetten mi söz ediyorlar? Demek istediğin bu mu?”

“Aşağı yukarı.”

“Bu durumda, eleman lafı geçtiyse, o halde iki adamdan biri, muhtemelen Linn’ir

yanındaki bir matematikçi olmalı.”

“Öyle olması gerekirmiş gibi görünüyor.”

“Bu kelimenin tam anlamıyla olanaksız bir şey. Ama doğru olsa bile hangi matematikçinin bu işe karıştığını düşünüyorsun? Proje’de en az elli tane var.”

“Hepsini sorgulamadım. Birkaç tanesini ve aslına bakılırsa bazı elemanları sorguladım, ama ipucu bulamadım. Doğal olarak her şeyi açıkça sordum.”

“Kısacası görüşüklerinden hiçbiri sana herhangi bir tehlikeli komplo hakkında ipucu vermedi.”

“Hayır.”

“Şaşırmadım. Böyle yapmadılar, çünkü...”

“Senin ‘çünkü’nün ne anlama geldiğini biliyorum, Raych. İnsanların tatlı tatlı sorgulandıklarında çözüleceklerini ve komployu açık edeceklerini mi düşünüyorsun? Hiçbirinden sıkıştırarak bilgi almayı deneyecek konumda değilim. Değerli matematikçilerinden birini üzersem babanın ne diyeceğini hayal edebiliyor musun?”

Sonra, aniden sesini değiştirerek, “Raych,” dedi, “son zamanlarda Yugo Amaril ile konuştun mu?”

“Hayır, bu yakınlarda konuşmadım. Biliyorsun, o pek dost canlısı değildir. Psikotarihi ondan çekip alırsan geriye sadece postu kalır.”

Dors benzetmeye surat astı ve, “Son günlerde iki kez onunla konuştum ve bana bir parça içine kapanmış gibi geldi,” dedi. “Salt yorgun demek istemiyorum. Sanki dünyadan haberi yokmuş gibiydi.”

“Evet. Yugo böyledir.”

“Şimdilerde daha mı kötüleşti?”

Raych bir süre düşündü. “Olabilir. Biliyorsun, yaşılanıyor. Hepimiz gibi... Ser hariç, anne.”

“Yugo’nun sınırı aştığını ve bir parça dengesizleştiğini söyleyebilir misin, Raych?”

“Kim? Yugo mu? Dengesizleşmesi için bir neden yok ki. Onu psikotarihle baş başa bırak, yaşamının geri kalanında kendi kendine sessizce mırıldanır.”

“Ben öyle düşünmüyorum. Onu ilgilendiren bir şeyler var ve bu ilgi çok da kuvvetli. Veraset.”

“Ne veraseti?”

“Bir gün babanın çekilmeyi düşünebileceğinden bahsetmiştim, Yugo’nun onur ardılı olmak için kararlı, hem de kesin kararlı olduğu ortaya çıktı.”

“Buna şaşırmadım. Doğal olarak herkes Yugo’nun babamın varisi olduğunu kabul eder. Babamın da böyle düşündüğüne eminim.”

“Ama o bana bu konuda pek normal tepki vermiyormuş gibi geldi. Hari’nin onu bir başkasının lehine kenara ittiğini çitlatmaya geldiğimi zannetti. Kimsenin Hari hakkında böyle bir şey düşünmesini tasavvur edebiliyor musun?”

“Şaşırtıcı...” Raych sözünü yarıda kesti ve annesini uzun uzun süzdü. “Anne,” dedi,

“sözünü ettiğin komplonun odağında Yugo’nun olabileceğini mi söylemeye hazırlanıyorsun? Babamdan kurtulmak ve yönetimi devralmak istediğini mi söyleyeceksin?”

“Bu tümüyle olanaksız mı?”

“Evet, öyle, anne. Tümüyle. Yugo’da yanlış giden bir şeyler varsa o da aşırı çalışmaktır, başka bir şey değil. Bütün bir günü ve gecenin de yarısını o denklemlere ya da her ne karın ağrısıysalar onlara gözünü dikerek geçirmek her insanı çıldırtır.”

Dors silkinerek ayağa kalktı. “Haklısın,” dedi.

Şaşalayan Raych, “Ne oldu?” diye sordu.

“Söylediğin bana tamamen yeni bir fikir verdi. Sanırım can alıcı bir fikir.” Tek bir laf daha etmeden döndü ve çıktı.

Dors Venabili, Hari Seldon'a, "Galaktik Kütüphane'de dört gün geçirdin. Hiç kimseyi haber vermeden dört gün ve yine bensiz gitmeyi becerdin," derken, onu onaylamadığını açığa vuruyordu.

Karı koca birbirlerinin üç boyutlu ekranlardaki görüntülerine baktılar. Hari imparatorluk sektöründeki bir araştırma gezisinden yeni dönmüştü. Streeling'e döndüğünü haber vermek için, Dors'u Proje bürosundan arıyordu. Hari, Dors öfkü saçarken bile güzel, diye düşündü. Erişip yanağını okşayabilmeyi isterdi.

Yatıştırıcı bir sesle, "Dors," diye söze girdi, "tek başıma gitmedim. Yanımda bir sürü insan vardı ve Galaktik Kütüphane, bu fırtınalı zamanlarda bile, bir öğretim üyesi için olası en güvenli yer. Sanırım zaman geçtikçe Kütüphane'yi giderek daha çok ziyaret edeceğim."

"Giderken bana haber vermemeye de devam edecek misin?"

"Dors, şu senin ölüm kokan görüşlerine göre yaşayamam. Arkamdan koşup Kütüphanecileri çılgına çevirmeni de istemiyorum. Onlar cuntadan değil. Onlara gereksinimim var ve kızmalarını istemiyorum. Ama benim, bizim, o yakınlarda bir daire tutmamızın iyi olacağını düşünüyorum."

Dors başını sertçe salladı ve konuyu değiştirdi. "Geçenlerde Yugo ile iki defa konuştuğumu biliyor musun?"

"İyi. Konuştuğuna sevindim. Dış dünya ile temas etmeye ihtiyacı var."

"Evet, var, çünkü onda bir şeyler yanlış gidiyor. Bütün bu yıllar boyunca bizimle olan eski Yugo değil artık. Anlaşılmaz, ulaşılmaz ve yeterince garip; anlayabildiğim kadarıyla, sadece bir tek konuda hırslı hale gelmiş, o da senin çekilmenden sonra varisin olma konusundaki kararlılığı."

"Benden uzun yaşarsa olacağı da bu."

"Senden daha uzun yaşayacağını düşünmüyor musun?"

"Bak, o benden on bir yaş daha genç, ama koşulların kötülüğü..."

"Gerçekte söylemek istediğin şu ki Yugo'nun gidişatının kötü olduğunun farkındasın. Genç yaşına rağmen senden daha yaşlı görünüyor ve davranıyor. Bu da göreceli olarak yakın bir gelişme gibi duruyor. Hasta mı?"

"Bedensel olarak mı? Öyle olduğunu zannetmem. Belli aralıklarla muayeneler geçiyor. Ama tükenmiş gibi görüldüğünü de kabul etmeliyim. Onu birkaç ay, hatta arzu ederse tüm bir yıl için tatile çıkmaya ikna etmeyi denedim. Bir süreliğine Proje'den olabildiğince uzak olabilmesi için Trantor'u toptan terk etmesini önerdim. Fazla ışık yılı uzakta olmayan zevkli bir dinlenme gezegeni Getorin'de kalış masraflarını karşılamak sorun olmazdı."

Dors başını sabırsızlıkla salladı. "O da, doğal olarak, bu teklifi kabul etmedi. Ona ben de tatil önerdim ve kelimenin anlamını bilmezmiş gibi davrandı. Kesinlikle reddetti."

Seldon, "O halde ne yapabiliriz?" dedi.

Dors, "Biraz düşünebiliriz," diye konuştu. "Yugo çeyrek yüzyıl boyunca Proje üstünde çalıştı ve gücünden hiçbir şey kaybetmemiş göründü, ama şimdi birdenbire bitkinleşti. Bunun nedeni yaş olamaz. Daha ellisinde bile değil."

"Bir şeyler mi ima ediyorsun?"

"Evet. Sen ve Yugo Birincil Radyantlar'ınız üzerinde bu elektro-ayrıştırıcıyı ne kadar süredir kullanıyorsunuz?"

"Yaklaşık iki yıldır, belki biraz daha fazla."

"Elektro-ayrıştırıcının Birincil Radyant'ı kullanan herkes tarafından da kullanıldığı sonucuna varıyorum."

"Bu doğru."

"Bu daha çok sen ve Yugo demek oluyorsunuz, öyle mi?"

"Evet."

"Yugo senden de fazla kullanıyor."

"Evet. Yugo, Birincil Radyant ve denklemleri üzerinde aşırı yoğunlaşıyor. Ben, ne yazık ki, zamanımın çoğunu idari işlere harcamak zorunda kalıyorum."

"Peki ya elektro-ayrıştırıcının insan vücudu üzerindeki etkileri?"

Seldon şaşırılmış göründü, "Bildiğim kadarıyla kayda değer hiçbir etkisi yok."

"Bu durumda bana biraz açıklama yap Hari. Elektro-ayrıştırıcı iki yıldan uzun bir süredir kullanımda ve bu zaman içerisinde ölçülebilir oranda daha yorgun, aksi ve bir parça da ilgisiz hale geldin. Bunun nedeni ne?"

"Yaşlanıyorum, Dors."

"Saçma. Altmış yaşın safi bunaklık olduğunu kim söyledi? Yaşını bahane ve bir savunma aracı olarak kullanıyorsun ve senden bunu bırakmanı istiyorum. Yugo, daha genç olsa da, elektro-ayrıştırıcıya senden daha fazla maruz kalıyor ve sonuçta senden daha yorgun, daha aksi ve bayağı büyük bir oranda daha ilgisiz. Yerine geçme konusunda da oldukça çocuksu bir hırsı var. Bunda kayda değer bir şeyler görmüyor musun?"

"Yaş ve aşırı çalışma. Bunlar önemli."

"Hayır, bu elektro-ayrıştırıcının etkisi. Siz ikiniz üzerinde uzun vadeli bir etki bırakıyor."

Seldon bir süre durduktan sonra, "Bunun aksini ispatlayamam Dors, ama nasıl olabileceğini anlamıyorum," dedi. "Elektro-ayrıştırıcı alışılmışın dışında bir elektronik alan üreten bir cihaz, ama yine de bu insanların sürekli maruz kaldıkları tipten bir alan. Sıradışı bir zarar veremez. Her hâlükârda kullanımında vazgeçemeyiz. O olmadan Proje'yi ileri götürmeye devam edemeyiz."

"Hari, senden şimdi bir şey isteyeceğim ve sen de bu konuda benimle işbirliği yapmak zorundasın. Bana bildirmeden Proje dışında hiçbir yere gitme ve bana söylemeden sıradışı hiçbir şey yapma. Anladın mı?"

"Bunu nasıl kabul edebilirim, Dors? Beni deli gömleğine sokmaya çalışıyorsun."

“Sadece bir süre için. Birkaç gün. Bir hafta.”

“Birkaç gün ya da bir haftada neler olacak?”

Dors, “Güven bana,” dedi. “Her şeyi açığa çıkartacağım.”

Hari Seldon, kapıya eski usul şifreyle yavaşça vurdu ve Yugo Amaril kafasını kaldırdı. “Hari, buralara uğraman ne kadar güzel!”

“Bunu daha sık yapmalıyım. Eski günlerde her zaman birlikteydik. Şimdi burada orada ve her yerde ilgilenmem gereken yüzlerce insan var ve bunlar aramıza giriyor. Haberleri duydun mu?”

“Ne haberi?”

“Cunta oldukça yüklü bir kelle vergisi ihdas edecekmiş. Haber yarın Trantor Vizyon’da açıklanacak. Şimdilik sadece Trantor’u kapsayacak ve Dış Gezegenler’in sabretmesi gerekecek. Bir parça düş kırıklığına uğradım. Bir seferde tüm imparatorluğa uygulanacağını umut ediyordum, ama görünüşe göre generalin tedbirliliği konusunda yanılmışım.”

Amaril, “Trantor yeterli olacak,” dedi, “Dış Gezegenler fazla zaman geçmede sıranın onlara da geleceğini bilecekler.”

“Neler olacağını göreceğiz.”

“Olacak şu ki açıklama yapılır yapılmaz bağrıışmalarla isyanlar, yeni vergi yürürlüğe bile girmeden başlayacak.”

“Bundan emin misin?”

Amaril hemen Birincil Radyant’ını çalıştırdı ve uygun kesimi genişletti. “Kendiri gör, Hari. Nasıl yanlış yorumlanabilir bilmem ve bu şimdi var olan özel koşullar altında yapılmış bir öngörü. Gerçekleşmezse psikotarih alanındaki tüm çalışmalarımız boşa gitmiş demektir ve ben buna inanmayı reddediyorum.”

Gülümseyen Seldon, “Cesur olmayı denerim,” dedi. Sonra, “Son zamanlarda kendini nasıl hissediyorsun, Yugo?” diye sordu.

“Yeterince iyi. Mantık sınırları içinde... Bu arada, ya sen nasılsın? Çekilmeyi düşündüğün şeklinde söylentiler duydum. Dors bile bu konuda bir şeyler anlattı.”

“Dors’a aldırma. Bu günlerde aklına geleni söylüyor. Proje’ye sızan bir çeşit tehlikeyi kafasına takmış.”

“Ne tür bir tehlike?”

“Sormasan daha iyi edersin. Her zamanki gibi yine rayından çıktı, bu onu denetim dışı hale getiriyor.”

Amaril, “Bekâr olmamın iyi yanlarını görüyor musun?” dedi. Sonra daha alçak bir sesle, “İstifa edersen gelecek için planların nedir, Hari?” diye sordu.

Seldon, “Sen devralacaksın,” dedi. “Başka nasıl bir planım olabilir?”

Amaril gülümsedi.

Tamwile Elar, ana binadaki küçük konferans odasında, yüzünde gitgide artan bir öfke ve hayret ifadesiyle, Dors Venabili'yi dinliyordu. Sonunda patladı. "İmkânsız!"

Çenesini ovuşturdu, sonra sakınarak devam etti. "Size karşı saygısızlık etmek istemem, Dr. Venabili, ama düşünceleriniz gülünç... Doğru olamazlar. Burada, bu Psikotarih Projesi'nde, kimsenin şüphelerinizi doğrulayacak kadar ölümcül duyguların var olduğunu düşünmesine olanak yok. Böyle bir şey olsaydı hiç kuşkusuz haberim olurdu ve olmadığına dair sizi temin ederim. Bunu düşünmeyin bile."

Dors inatla, "Bunu düşünüyorum," dedi, "ve kanıt da bulabilirim."

Elar, "Bunu sizi kırmadan nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum, Dr. Venabili," dedi, "ama birisi bir şeyi kanıtlayacak kadar becerikli ve yeterince de niyetliyse, istediği tüm kanıtları ya da en azından kanıt olduğuna inandığı şeyleri bulabilir."

"Paranoyak olduğum fikrinde misiniz?"

"Maestro için duyduğunuz ve benim de tamamına katıldığım endişelerde, nasıl söylesem, çok ileri gittiğinizi düşünüyorum."

Dors duraksadı ve Elar'ın söylediklerini düşündü. "En azından yeterli beceriye sahip birisinin herhangi bir yerde kanıt bulabileceğini söylerken haklıydınız. Örneğin sizin aleyhinizde suçlamalarda bulunabilirim."

Tam bir şaşkınlık içinde ona baka kalan Elar'ın gözleri büyüdü. "Benim aleyhimde mi? Bana olası hangi suçlamaları yönelteceğinizi duymak isterim."

"Çok güzel. Duyacaksınız. Doğum günü partisi sizin fikrinizdi, öyle değil mi?"

Elar, "Bu doğru, ben düşündüm, ama başkalarının da aklına geldiğine eminim," dedi. "Maestro ilerleyen yaşından dolayı sızlanırken, onu neşelendirmenin iyi bir yolu olarak gözüktü."

"Başkalarının da bunu düşünebileceğine eminim, ama aslında konuyu gündeme getiren ve gelinimi heveslendiren siz oldunuz. Ayrıntılarla o ilgilendi, siz de gerçekten büyük bir kutlama yapılmasının mümkün olduğuna onu ikna ettiniz. Böyle olmadı mı?"

"Onun üzerinde bir etkim oldu mu bilmem, ama öyle olmuşsa bile, bunun nesi yanlış?"

"Kendi başına yanlış bir tarafı yok, ama böylesine büyük, geniş çaplı ve uzun bir kutlama tertiplemeyle, cuntanın oldukça şüpheli ve dengesiz adamlarına, Hari'nir çok tutulan birisi olduğu ve onlara yönelik bir tehlike oluşturabileceğini ilan etmiyor muyduk?"

"Hiç kimse böyle bir şey düşündüğüme inanamaz."

Dors, "Ben sadece olasılığa işaret ediyorum," dedi. "Doğum gününü planlarken merkez bürolarının boşaltılmasında ısrar ettiniz..."

"Geçici olarak. Anlaşılabilir nedenlerle."

“Bir süre için tamamen boş kalmalarında da ısrar ettiniz. Bu süre boyunca oralarda Yugo Amaril dışında hiç kimse çalışmadı.”

“Maestro’nun partiden önce biraz dinlenmesinin zararı olmaz diye düşündüm. Herhalde bundan şikâyetçi olamazsınız.”

“Ama bu boş bürolarda başka kişilerle rahatça baş başa konuşabileceğiniz anlamına da geliyor. Bürolar elbette iyi perdelenmişti.”

“Orada gelininizle, yiyecek içecek getirenlerle ve diğer esnafla görüştüm. Bu kesinlikle gerekliydi, ne dersiniz?”

“Ya bu konuştuklarınızdan biri cuntanın bir üyesiye?”

Elar, Dors sanki ona tokat atmış gibi göründü. “Bu söylediklerinize güceniyorum, Dr. Venabili. Siz beni ne sanıyorsunuz?”

Dors doğrudan yanıtlamadı. “General’le yapacağı görüşme için Dr. Seldon’la konuşmaya gittiniz ve oldukça fazla baskı yaparak, onu çıkabilecek bir tehlikeye atılmak için zorladınız. Sonuç, doğal olarak, Dr. Seldon’ın General’i kendi başına görmek için oldukça şiddetle ısrar etmesi oldu. Ki bunun da tam onun yapmasını istediğiniz şey olduğu söylenebilir.”

Elar sinirli bir kahkaha koyuverdi. “Tüm saygıma rağmen, Doktor, bunur paranoyakça *olduğunu* söylemeliyim.”

Dors baskıya devam etti. “Sonra partinin arkasından, aramızdan bir grubun Kubbe Ucu Oteli’ne gitmesi fikrini ilk ortaya atan da sizdiniz, değil mi?”

“Evet ve bunun iyi bir fikir olduğunu söylediğinizi hatırlıyorum.”

“Hari’nin popülerliğine başka bir örnek olarak, cuntayı rahatsız etmek üzere ortaya atılmış olamaz mı? Bir de beni Saray bahçesine girmeye kışkırtmak için ayarlanmış olamaz mı?”

Elar’ın şaşkınlığı yerini öfkeye bırakırken, “Sizi durdurabilir miydim?” diye sordu. “Bu konuda kendi kararınızı kendiniz verdiniz.”

Dors onun söylediklerine dikkat etmedi. “Tabii saray bahçesine girerek, Cunta’nın büsbütün Hari aleyhine dönmesini sağlayacak kadar sorun çıkartacağımı umuyordunuz.”

“Ama neden, Dr. Venabili? Bunu neden yapayım?”

“Dr. Seldon’dan kurtulmak ve Proje direktörü olarak onun yerini almak istediğiniz öne sürülebilir.”

“Hakkımda nasıl böyle bir şey düşünebilirsiniz? Ciddi olduğunuza inanamıyorum. Tam da bu konuşmanın başında söylediğiniz şeyi yapıyorsunuz. Yetenekli bir aklın sözde bir kanıt bulmak istediğinde neler yapabileceğini gösteriyorsunuz.”

“Başka bir konuya geçelim. Boş odaları özel görüşmelerinizde kullanabilecek konumda olduğunuzu ve orada cuntanın bir üyesi ile beraber bulunabileceğinizi söylemiştim.”

“Bu yadsımaya bile değmez.”

“Ama konuşmanız duyuldu. Küçük bir kız odaya girdi, gözden uzakta bir koltuğa kıvrılıp kaldı ve konuşmanıza kulak misafiri oldu.”

Elar kaşlarını çattı. “Ne duymuş?”

“İki adamın ölüm hakkında konuştuklarını anlattı. Sadece bir çocuk olduğundar ayrıntılı bir şeyi tekrarlayamadı, ama iki kelime aklına kazındı ve bunlar ‘limonata ölüm’dü.”

“Beni mazur görün ama artık hayal kurmaktan deliliğe terfi etmiş gibisiniz. ‘Limonata ölüm’ ne anlam ifade edebilir ve bunun benimle ne ilgisi olabilir?”

“İlk anda o kelimeleri oldukları gibi aldım. Söz konusu kız limonatayı çok seviyor ve partide de bayağı limonata vardı, ama kimse zehirlenmeye kalkışılmadı.”

“Bu kadar mantık bahsettiğiniz için teşekkürler.”

“Sonra kızın dile yeterince hakim olmaması ve içkiye olan eğiliminin ‘limonata’ya dönüştürdüğü başka bir şeyler duyduğunu kavradım.”

Elar burun kıvrıdı. “Bir çarpıtma mı icat ettiniz?”

“Bir süre ‘eleman ölüm’ duymuş olabileceğini düşündüm.”

“Bu ne anlama geliyor?”

“Eleman yani matematikçi olmayan biri tarafından yapılan bir suikast.”

Dors durdu ve kaşını çattı. Eliyle göğsünü tuttu.

Elar ani bir endişeyle, “Yanlış bir şey mi var, Dr. Venabili?” diye sordu.

Dors, toparlanmaya çalışırken, “Hayır,” dedi.

Kısa bir süre için başkaca söz etmedi ve Elar öksürdü. “Dr. Venabili, yorumlarınızı giderek daha gülünç bir hale geliyor,” derken yüzündeki alaycı ifadeden eser kalmamıştı. “Eh, artık size saygısızlık etmeye aldırmiyorum, ama sorularınızdan yoruldu. Buna bir son verelim mi?”

“Neredeyse bitirdik, Dr. Elar. Dediğiniz gibi eleman gülünç olabilir. Kendi kafamda da bunun böyle olduğuna karar verdim. Elektro-ayrıştırıcının geliştirilmesinden siz de kısmen sorumlusunuz, değil mi?”

Elar biraz gururla, “Tamamen sorumluyum,” derken daha dik durur gibiydi.

“Kuşkusuz tamamen değil. Cinda Monay tarafından tasarlandığını biliyorum.”

“Bir tasarımcı. Talimatlarımı izledi.”

“Bir eleman. Elektro-ayrıştırıcı bir eleman aracıydı.”

Elar, zor bastırıldığı bir öfkeyle, “Bu cümleyi bir kere daha duymak istemiyorum,” dedi. “Bir kere daha söylüyorum, artık bitirebilir miyiz?”

Dors, ricasını duymamış gibi, saldırmaya devam etti. “Şimdi onun değerini takdir etmemenize karşın, Cinda’yı sanırım canla başla çalışır tutmak için onurlandırmıştınız. Onun bu işteki katkısını takdir ettiğinizi düşünüyor ve bu yüzden size müteşekkir. Resmen öyle bilinmese de, aleti onun ve sizin isminizle adlandırdığınızı bile söyledi.”

“Tabii ki değil. Adı elektro-ayrıştırıcı.”

“Yoğunlaştırıcı ve benzeri bazı şeyler tasarladığını ve yeni cihazın ileri bir

modelinin prototipini test etmek üzere aldığınızı da söyledi.”

“Bütün bunların konuyla ne ilgisi var?”

“Dr. Seldon ve Dr. Amaril elektro-ayrıştırıcı ile çalışmaya başladıklarından beri her ikisi de bazı yönlerden kötüye gittiler. Onunla daha fazla çalışan Yugo daha kötü durumda.”

“Elektro-ayrıştırıcı hiçbir biçimde bu çeşit bir hasar veremez.”

Dors elini alına koydu ve bir an irkildi. “Artık elinizde daha fazla zarar verebilecek, yavaşça değil hızla öldürebilecek daha güçlü bir Elektro-ayrıştırıcı var.”

“Bu baştan aşağı saçma.”

“Onu tasarlayan kadına bakılırsa, aletin adını, sadece sizin kullandığınız adı göz önünde tutalım. Ona Elar-Monay ayrıştırıcısı dediğinizi kabul ediyorum.”

Elar rahatsız bir edayla, “Onu asla bu terimi kullanarak çağırmadım,” dedi.

“Kuşkusuz ki çağırdınız. Güçlendirilmiş yeni Elar-Monay ayrıştırıcısı kimse töhmet altında kalmadan öldürmek üzere kullanılabilir. Sonuçta sadece yeni ve denenmemiş bir cihazdan dolayı yaşanan üzücü bir kaza. ‘Elar-Monay ölümü’ olur ve küçük bir kız da bunu ‘limonata ölüm’ olarak duyar.”

Dors’un eli yan tarafını yokladı.

Elar yavaşça, “Dr. Venabili, iyi değilsiniz,” dedi.

“Çok iyiyim. Söylediklerimde haklı mıyım?”

“Bakın neyin limonata olarak duyulduğu önemli değil. Küçük kızın ne duymuş olabileceğini kim biliyor? Her şey elektro-ayrıştırıcının öldürücülüğü varsayımına dayanıyor. Beni mahkemeye veya bilimsel bir araştırma kurulunun önüne çıkartın ve istediğiniz sayıda uzmanın, yeni güçlendirilmiş olan da dahil, elektro-ayrıştırıcının insan üzerinde etkilerini kontrol etmesini sağlayın. Ölçülebilir bir etki bulamayacaklar.”

Venabili, “Buna inanmıyorum,” diye mırıldandı. Ellerini alına dayamış, gözlerini kapatmıştı. Hafifçe sendeledi.

Elar, “İyi olmadığınız açık, Dr. Venabili,” dedi. “Belki de bu konuşma sırasını bana geçtiği anlamına geliyor. Konuşabilir miyim?”

Dors gözlerini açtı ve sadece baktı.

“Sükutunuzu ikrar olarak kabul edeceğim, Doktor. Direktör olarak yerimi almak için Dr. Seldon ve Dr. Amaril’den kurtulmayı denemenin bana ne yararı olabilir? Şu anda yaptığınızı düşündüğünüz gibi, yapacağım her suikast denemesini engellersiniz. Olmayacak bir şey ama planımda başarılı olur da iki büyük adamı ortadan kaldırırsam, sonradan beni parça parça edersiniz. Son derece sıradışı bir kadınsınız, inanılmayacak kadar hızlı ve güçlüsünüz ve siz hayattayken Maestro güvende olur.”

Dors ters ters bakarak, “Evet,” dedi.

“Bunu cunta üyelerine de anlattım. Proje’yi ilgilendiren konularda neden bana danışmasınlar? Zaten yapmaları gerektiği gibi, psikotarihle çok ilgileniyorlar. Siz

saray bahçesine girene kadar hakkınızda anlattıklarımın inanmak onlar için çok zor oldu. Bu hareketinizin onları ikna ettiğinden emin olabilirsiniz ve planımı kabul ettiler.”

Dors zayıf bir sesle, “Aha,” dedi, “şimdi sadede geldik.”

“Elektro-ayrıştırıcının insanlara zarar veremeyeceğini söyledim. Veremez de. Amaril ve değerli Hari’niz, kabul etmeyi reddetseniz de, sadece *yaşlanıyorlar*. Ne olmuş yani? Onlar iyiler, bu da son derece *insanca*. Elektromanyetik alanın organik dokularda hiçbir önemli etkisi olmaz. Bu çeşit bir alan elbette hassas elektromanyetik makinelerde ters etkiler bırakabilir ve metal ile elektronik devrelerden imal edilmiş bir insan hayal edebilirsek, onun üzerinde de bir etkisi olabilir. Efsaneler bize böylesi yapay insanlardan bahsediyor. Mycogenliler dinlerini onların üzerine kurmuşlar ve böylesi yaratıklara, “robot” diyorlar. Robot gibi bir şey olsaydı olağan bir insandan çok daha öte hız ve güce sahip olacağı, aslında Dr. Venabili, sizin sahip olduklarınıza benzer özelliklere sahip olacağı düşünülebilir. Böyle bir robot ise gerçekten de, konuşmaya başladığımızdan beri düşük enerjide çalışmakta olan ve burada sahip olduğum gibi güçlü bir elektro-ayrıştırıcıyla durdurulabilir, hasar verilebilir, hatta yok edilebilir. Kendinizi bundan dolayı, eminim varoluşunuz boyunca ilk defa olarak hasta hissediyorsunuz, Dr. Venabili.”

Dors bir şey demedi, sadece adama baktı. Yavaşça koltuğuna gömüldü.

Elar gülümsedi ve devam etti, “Doğal olarak, sizin icabınıza bakıldıktan sonra Maestro ve Amaril ile bir sorun çıkmayacak. Aslında Maestro, sizin yokluğunuzda hemen çökecek ve keder içinde istifa edecek, Amaril ise ruhsal olarak bir çocuktan farksız. Çok büyük olasılıkla ikisinin de öldürülmesi gerekmeyecek. Maskenizir bunca yıldan sonra düşmesi nasıl bir duygu, Dr. Venabili? Gerçek doğanızı saklamakta çok başarılı olduğunuzu kabul etmeliyim. Gerçeği daha önce başka hiç kimsenin keşfetmemiş olması neredeyse şaşırtıcı. Ama sonuçta ben zeki bir matematikçiyim, bir gözlemci, bir düşünür, mantıklı sonuç çıkartabilen biriyim. Maestroya olan bağnaz düşkünlüğünüz ve o tehlikeye düştüğünde istediğiniz gibi toparlayabilir görüldüğünüz insanüstü güç patlamalarınız olmasaydı, ben bile durumu anlayamazdım.

“Elveda deyin Dr. Venabili. Artık yapmam gereken tek şey cihazı tam güce çıkartmaktır ve siz *tarih* olacaksınız.”

Dors kendini toplar gibi oldu ve mırıldanarak koltuğundan yavaşça doğruldu. “Zannettiğinden daha iyi korunmuş olabilirim.” Sonra bir homurtuyla Elar’ın üzerine atıldı.

Gözleri irileşen Elar bir çığlık attı ve yalpalayarak geriledi.

Dors ellerini hızla vurarak, adamın üzerine çullandı. Elinin kenarı Elar’ın ensesini indi, belkemiğini kırdı ve omuriliğini parçaladı. Elar ölmüş halde yere yığıldı.

Dors kendini zorlayarak doğruldu ve kapıya doğru sendeledi. Hari’yi bulmalıydı. Onun ne olduğunu öğrenmesi gerekiyordu.

Hari Seldon dehşet içinde kalktı koltuğundan. Dors'u hiç böyle, suratı çarpılmış vücudu eğilmiş, sarhoş gibi sendeler halde görmemişti.

“Dors! Ne oldu? Ne var?”

Ona doğru koştu ve kadın kendini bırakır ve kollarına yığılırken, belinden kavradı. Onu kaldırdı. Onun boyutlarında bir kadından daha ağırdı, ama Seldon o anda bundan haberdar değildi. Eşini divana koydu.

“Ne oldu?” diye sordu.

Seldon ona sarılmış, başını okşuyor, olanlara inanabilmek için kendini zorluyordu. Kadın, sesi gidip gelirken soluk soluğa olanları anlattı.

“Elar öldü,” dedi. “Sonunda bir insanı öldürdüm. İlk defa. Durumu daha d kötüleştiriyor.”

“Ne kadar kötü hasar gördün, Dors?”

“Çok kötü. Üzerine atıldığımda Elar cihazı tam güçte kullandı.”

“Onarılabilirsin.”

“Nasıl? Trantor’da bunun nasıl yapılacağını bilen yok. Bana Daneel gerekli.”

Daneel. Demerzel. Her nasılsa, yüreğinin derinliklerinde Hari hep farkında olmuştu. Bir robot olan arkadaşı psikotarihe ve Vakıf tohumlarının kök salmalarına bir şans verilmesini güvenceye almak için ona bir koruyucu olarak yine bir robot temin etmişti. Tek sorun Hari’nin koruyucusuna yani bir *robotota* âşık olmasıydı. Şimdi her şey anlam kazanmıştı. Tüm rahatsız edici kuşkular ve sorular bir yanıt bulabilirdi. Ama nedense, bunların en ufak bir anlamı da kalmamıştı. Önemi olan tek şey Dors’du.

“Bunun olmasına izin veremeyiz.”

“Olmalı.” Dors’un göz kapakları titredi ve Seldon’a baktı. “Zorunlu. Sen kurtarmayı denedim, ama can alıcı noktayı kaçırdım, şimdi seni kim koruyacak?”

Seldon onu iyi göremiyordu. Gözlerine bir şey olmuştu. “Benim için endişelenme Dors. Sen... sen...”

“Hayır. Sen, Hari. Manella’ya onu affettiğimi söyle. O benden iyi çıktı. Wanda’ya açıkla. Sen ve Raych... birbirinize iyi bakın.”

Seldon, “Hayır, hayır, hayır,” dedi. Öne arkaya sallanıyordu. “Bunu yapamazsın Dayan, Dors. Lütfen. Lütfen aşkım.”

Dors’un başı bitkince titredi ve daha da bitkince gülümsedi. “Elveda Hari, aşkım Benim için yaptıklarını... her zaman hatırla.”

“Senin için hiçbir şey yapmadım.”

“Beni sevdin ve aşkın beni... insan... yaptı.”

Gözleri açık kaldı, ama Dors durmuştu artık.

Yugo Amaril Seldon’ın bürosuna fırtına gibi daldı. “Hari, ayaklanmalara beklenenden daha önce ve şiddetle baş...”

Sonra Seldon'ı ve Dors'u gördü ve fısıldadı. "Ne oldu?"

Seldon acı içinde ona baktı. "İsyanlar! İsyanlara ne aldırayım şimdi? Artıkneyi umursayayım?"

4. KISIM

WANDA SELDON

SELDON, WANDA— ... Hari Seldon son yıllarında torunu Wanda'ya çok bağlanmıştı (bazıları bunun bağımlılık haline geldiğini söyler). Yirmi yaşına gelmeden yetim kalan Wanda Seldon, Yugo Amaril'i bıraktığı boşluğu doldurarak, kendini büyükbabasının Psikotarih Projesi'ne adadı...

Wanda Seldon'ın çalışmalarının içeriği, neredeyse tam bir yalnızlık içinde yürütüldüğünden, geniş ölçüde bir giz olarak kaldı. Wanda Seldon'ın araştırmasına erişim izni olanlar sadece Hari'nin kendisi ve (ahfad Preem ve gezegen Büyük Yağma'nın (V. D. 300) küllerinden yeniden yükselirken, dört yüz yıl sonr Trantor'un yeniden doğuşuna katkıda bulunacak olan) Stettin Palver'dı.

Wanda Seldon'ın Vakıf'a katkısı bilinmese de, hiç kuşkusuz en üst derecededir...

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

1

Hari Seldon bugünlerde giderek artan bir sıklıkla yaptığı üzere, topallayarak Galaktik Kütüphane'ye girdi ve yapı kompleksinin bitmek bilmeyen koridorları boyunca kayarak ilerleyen küçük taşıtlar olan kaydıraklara doğru ilerledi.

Ancak galaktografiye ayrılmış bölmelerden birinde oturan üç adam dikkatini çektiğinde durakladı. Galaktografta tüm galaksinin üç boyutlu bir görüntüsü vardı, gezegenler hem çekirdeğin çevresinde, hem de ona dik açı yaparak kendi çevrelerinde dönüyorlardı.

Seldon sınırdaki Anacreon Eyaleti'nin parlak bir kırmızıyla işaretlenmiş olduğunu görebiliyordu. Eyalet galaksinin kenarını sıyrıyor ve geniş bir alanı kaplıyordu, ancak yıldızları seyrekti. Anacreon ne zenginliği ne de kültürü ile dikkat çekerek, ama Trantor'dan epeyce uzaktaydı: On bin parsek uzakta.

İçindeki sese kulak veren Seldon üçlünün yakınındaki bir bilgisayar konsolüne oturdu ve belirsiz bir süre alacağını bildiği rastgele bir arama programladı. İçgüdüğü ona Anacreon'a gösterilen böylesi yoğun bir ilginin siyasal bir doğası olması gerektiğini söylüyordu. Galaksideki konumu bu eyaleti hali hazırdaki imparatorluk rejiminin en az güvenli edimlerinden biri yapıyordu. Seldon'ın gözleri kendi ekranında kaldı ama kulakları, yakınındaki tartışmayı duymak için, dikilmişti. Kütüphane'de siyasal tartışmalar normal olarak duyulmazdı. İşin aslına bakılırsa bu çeşit tartışmaların yapılması da tasvip edilmiyordu.

Seldon üç adamdan hiçbirini tanıyamıyordu. Bu pek de şaşırtıcı değildi. Kütüphane'nin hatırı sayılır sayıda müdavimi vardı ve Seldon onların çoğuna göz aşınasıydı, bazılarıyla konuşurdu bile, ama Kütüphane tüm yurttaşlara açıktı. Koşul yoktu. İsteyen herkes girebilir ve kolaylıklardan yararlanabilirdi. Elbette sınırlı bir süre için. Sadece Seldon gibi seçkin birkaç kişinin Kütüphane'de, "dükkâr açma"larına izin vardı. Kapısı kilitlenebilen özel bir büro kullanım için Seldon'a ayrılmış ve Kütüphane kaynaklarına tam erişim izni verilmişti.

Adamlardan biri alçak sesle ve telaşla konuşuyordu. Seldon ona anlaşılabilir nedenlerle Kanca Burun adını taktı.

“Bırakın gitsin,” diyordu Kanca Burun. “Bırakın gitsin. Onu elde tutmaya çalışmal bize bir servete mal oluyor ve elimizde tutabilsek bile bunu ancak onlar oradayken becerebiliriz. Sonsuza kadar orada kalamazlar ve terk ettikleri anda durum eski haline dönecek.”

Seldon neden söz ettiklerini biliyordu. İmparatorluk hükûmetinin dik kafalı Anacreon valisini hizaya getirmek için, bir güç gösterisinde bulunmaya karar verdiği haberi sadece üç gün önce Trantor Vizyon’da duyurulmuştu. Seldon’ın kendi psikotarihsel analizi ona bunun yararsız bir işlem olduğunu göstermişti, ama hükûmet, duygular söz konusu olduğunda, genelde mantığa kulak asmazdı. Seldon, Kanca Burun’un kendisinin de belirttiği olguyu tekrarladığını duyduğunda hafifçe ve neşeden uzak bir biçimde gülümsedi. Üstelik genç adam psikotarihten haberdar bile değildi.

Kanca Burun devam etti. “Anacreon’u kaderine terk edersek ne kaybederiz? O hâlâ orada, her zaman olduğu yerde, imparatorluğun tam kenarında. Kafasını alıp Andromeda’ya gidemez, değil mi? O halde hâlâ bizimle ticaret yapmaya mahkûm ve hayat devam ediyor. İmparator’a biat etseler ya da etmeseler ne fark eder? Farkı asla ayırt edemezsiniz.”

Seldon’ın, daha da belirgin nedenlerle, Kabak diye tanımladığı ikinci adam, “Ama hiçbir şey boşlukta kalmaz,” dedi. “Eğer Anacreon giderse diğer sınır eyaletleri de gider. İmparatorluk parçalanır.”

Kanca Burun kızgınlıkla, “Ne olmuş?” diye fısıldadı. “İmparatorluk zaten kend kendini etkili bir biçimde idare edemiyor. Çok büyük. Sınır boylarını bırakın gitsinler ve becerebilirlerse kendi başlarının çaresine baksınlar. İç Gezegenlerin hepsi de daha güçlü ve gönençli olurlar. Sınırın siyasal yönden bizim olması gerekmiyor, ekonomik açıdan yine de bizim elimizde olacak.”

Şimdi de üçüncü adam (Elma Yanak) konuşuyordu. “Haklı olmanızı isterdim, ama işler böyle yürümüyor. Sınır eyaletleri bağımsızlıklarını ilan ederlerse her birinin yapmayı deneyeceği ilk iş, güçlerini komşuları aleyhine arttırmayı denemek olacak. Savaşlar ve çatışmalar çıkacak ve valilerin her biri sonunda İmparator olmayı hayal edecekler. Trantor Krallığı’ndan önceki karanlık dönemdeki gibi olacak... Binlerce yıl sürecek karanlık bir çağ.”

Kabak, “İşler kuşkusuz *okadar* kötüye gitmez,” diye konuştu. “İmparatorluk parçalanabilir, ama insanlar dağılmanın sadece savaş ve yoksullaşma olduğunu kavradıklarında kendini hızla toparlayacaktır. İmparatorluğun sağlam olduğu altın günlere özlemle bakarlar ve her şey yeniden iyi olur. Biz barbar değiliz, biliyorsunuz. Bir yol buluruz.”

Kanca Burun, “Kesinlikle,” dedi. “İmparatorluğun tarihi boyunca kriz üstün krizle karşılaştığını ve her seferinde badireyi atlattığını hatırlamalıyız.”

Ama Elma Yanak, “Bu sadece sıradan bir kriz değil,” derken kafasını salladı. “Daha berbat bir şey. İmparatorluk nesillerden beri kötüye gidiyor. On yıllık cunta

ekonomiyi mahvetti ve cuntanın çöküşü ile yeni İmparator'un yükselişinden bu yana imparatorluk o denli zayıfladı ki çevredeki valilerin bir şey yapmalarına gerek yok. İmparatorluk kendi ağırlığı altında eziliyor.”

Kanca Burun, “İmparator'a bağlılık da...” diye başladı.

Elma Yanak, “Ne bağlılığı?” dedi. “Cleon öldürüldükten sonra yıllarca İmparatorsuz yaşadık ve kimse pek aldırıyor gibi görünmedi. Bu yeni İmparator da sadece bir kukla. Yapabileceği hiçbir şey yok. Kimsenin yapabileceği bir şey yok. Bu bir kriz değil. Bu *son*.”

Diğer ikisi, kaşlarını çatarak, Elma Yanak'a baktılar. Kabak, “Buna gerçekter inanıyorsun!” dedi. “İmparatorluk hükûmetinin sadece orada oturup bütün bunlara izin vereceğini mi sanıyorsun?”

“Evet! Onlar da sizin gibi gerçekleşmekte olduğuna inanmayacaklar. Yani çok geç olana dek.”

Kabak, “İnansalar ne yapmalarını isterdin?” diye sordu.

Elma Yanak, onda bir yanıt bulabilirmiş gibi, galaktografa baktı. “Bilmiyorum. Bakın, zamanı gelince öleceğim, o sırada işler o kadar kötü olmayacak. Sonrasındaysa durum kötüleşirken tasasını başkaları çekebilir. Ben gitmiş olacağım. Eski güzel günler de öyle. Belki de sonsuza kadar. Bu arada bunun üzerine kafa yoran bir tek ben değilim. Hari Seldon adında birinden söz edildiğini hiç duydunuz mu?”

Kanca Burun hemen, “Tabii,” dedi. “Cleon'un zamanında Başbakan değil miydi?”

Elma Yanak, “Evet,” diye yanıt verdi. “O bir çeşit bilim adamı. Birkaç ay önce onun yaptığı bir konuşmayı duydum. İmparatorluğun parçalandığına inan tek kişinin ben olmadığımı bilmek beni rahatlattı. Dedi ki...”

Kabak araya girdi. “Her şeyin mahvolduğunu ve kalıcı bir karanlık çağa girilmek üzere olduğunu söyledi, değil mi?”

Elma Yanak, “Hiç de değil,” dedi. “O şu gerçekten dikkatli tiplerden biri *Olabileceğini* söylüyor, ama yanılıyor. *Olacak*.”

Seldon yeteri kadar dinlemişti. Üç adamın oturduğu yere doğru topallayarak ilerledi ve Elma Yanak'ın omzuna dokundu.

“Beyefendi,” dedi, “sizinle biraz konuşabilir miyim?”

Şaşıran Elma Yanak başını kaldırdı ve sonra, “Hey,” dedi, “siz Profesör Seldon değilsiniz?”

Seldon, “Her zaman öyleydim,” dedi. Adama üzerinde fotoğrafı bulunan bir kimlik uzattı. “Sizi ertesi gün, öğleden sonra dörtte Kütüphane'deki büromda görmek istiyorum. Gelebilir misiniz?”

“Çalışmam gerek.”

“Gerekirse hastalık izni alın. Önemli.”

“Pek emin değilim, beyefendi.”

Seldon, “Dediğimi yapın,” dedi. “Bu nedenle bir şekilde başınız derde girerse, ben hallederim. Bu arada beyler, galaksi simülasyonuna bir an için göz atmama izin

verir misiniz? Birine bakmayalı uzun zaman oldu.”

Görünüşe göre eski bir Başbakan'ın karşısında olmaktan şaşa kalmışlardı, başlarını sessizce sallayarak onayladılar. Adamlar birer birer, geri adım attılar ve Seldon'ın galaktograf kontrollerine geçmesine izin verdiler.

Seldon'ın parmağı kontrole uzandı ve Anacreon Eyaletini işaretleyen kırmızı kayboldu. Galaksi, arkasında galaktik kara deliğin bulunduğu, merkezdeki küresel parlıya doğru burgulanan ışıltılı beneksiz bir tekerlekti.

Görüntüyü büyütmedikçe yıldızları tek tek seçmek elbette olanaksızdı, ama c zaman da ekranda galaksinin sadece bir kesimi görünüyordu; oysa Seldon tamamını izlemek, ortadan kalkmakta olan imparatorluğa bir göz atmak istiyordu.

Bir düğmeye bastı ve galaksinin üzerinde bir dizi sarı nokta belirdi. Bunlar yirmi beş milyon tane meskûn gezegeni temsil ediyordu. Galaksinin dış bölümlerini oluşturan ince siste ayrı noktalar olarak seçilebiliyorlardı, ama merkeze doğru yöneldikçe giderek daha sıklaşmaktaydılar. Merkezdeki ışıltının etrafında yekpare sarı görünen, ama büyültmede ayrı noktalara ayrılacak olan bir kuşak vardı. Merkez parlıtısının kendisiyse doğal olarak beyaz ve beneksiz kalmıştı. Çekirdeğin enerji fırtınalarının göbeğinde hiçbir yaşanabilir gezegen var olamazdı.

Seldon sarı rengin önemli yoğunluğuna karşın, on bin yıldızda birinin bile etrafında dönen oturulabilir bir gezegene sahip olmadığını biliyordu. İnsanlığın gezegen biçimlendirme ve yaşanılır hale getirmedeki tüm yeteneklerine karşın durum yine de böyleydi. Galaksideki tüm gezegen biçimlendirme etkinliği dünyaların çoğunu, üzerinde bir insanın, uzay giysisinin koruması olmadan rahatça yürüyebileceği bir yer haline getiremezdi.

Seldon başka bir düğmeye bastı. Sarı benekler kayboldu, ama küçücük bir bölge mavi renkte ışıldadı: Trantor ve doğrudan ona bağımlı çeşitli gezegenler. Merkez çekirdeğe o kadar yakın ama yine de öldürücü etkilerinden yalıtılmış kaldığından, tam anlamıyla doğru olmayan bir deyimle, çoğunlukla, “galaksinin merkezi”nde yer alıyor diye değerlendirilirdi. Alışlageldiği üzere, galaksinin engin boşluğunda küçücük bir yer kalan Trantor gezegeninin ufaklığı etkileyiciydi, ama insanlığın gördüğü en büyük servet, kültür ve iktidar otoritesi onun içine sıkıştırılmıştı.

Ancak bu bile yok edilmeye mahkûmdu.

Sanki adamlar aklından geçenleri okumuş ya da belki yüzündeki kederli ifadeyi yorumlamış gibiydiler.

Kabak yavaşça sordu: “İmparatorluk gerçekten de yok olacak mı?”

Seldon daha da alçak bir sesle yanıtladı: “Olabilir. Olabilir. Her şey olabilir.”

Ayağa kalktı, adamlara gülümsedi ve çıktı, ama düşüncelerinde haykırıyordu: Yok olacak! Yok olacak!

Seldon, büyük bölmede yan yana duran kaydıraklardan birine binerken içini çekti. Bir zamanlar, sadece birkaç yıl önce, kitaplığın sonsuz koridorlarında çabukça yürümekten gurur duyar, kendi kendine altmışını aştığı halde zinde kalabildiğini söylerdi.

Ama şimdi, yetmiş yaşında, yürürken çok çabuk yoruluyor ve bir kaydırağa binmesi gerekiyordu. Daha genç olanlar her zaman kaydırağa binerlerdi, çünkü bu onları zahmetten kurtarıyordu, ama Seldon bunu zorunlu olduğu için yapıyordu... İkisinin arasında büyük fark vardı.

Seldon gideceği yeri tuşladıktan sonra, bir düğmeye bastı ve kaydırak yerden bir santimetre yükseldi. Araç, usul usul, çok yumuşak, çok sessiz ilerlemeye başladı ve Seldon ardına yaslanarak koridor duvarlarını, diğer kaydırakları, arada sırada geçen yayaları izledi.

Birkaç Kütüphaneci'nin yanından geçti ve bunca yıldan sonra bile onları gördüğünde gene de gülümsedi. İmparatorluktaki en saygı gösterilen geleneklere sahip, en eski loncaydılar ve yüzyıllar, belki bin yıllar öncesine daha uygun düşecek alışkanlıklarına sıkı sıkıya bağlıydılar.

İpeksi ve beyazımsı giysileri boyunda birleşiyor ve aşağı doğru bir cüppeyi andırır biçimde bollaşıyorlardı.

Erkekler söz konusu olduğunda diğer tüm gezegenler gibi Trantor da sakal bırakmakla sinekkaydı tıraş olmak arasında gidip geliyordu. Trantor halkının kendisi, en azından sektörlerin çoğu sinekkaydı tıraş olurdu ve üvey oğlu Raych ve Dahl'liler tarafından uzatılan bıyıklar gibi anormallikler bir yana bırakılırsa Seldon da kendini bildi bileli böyleydi.

Buna karşın Kütüphaneciler, çok eskinin *sakallarına* bağlı kalmışlardı. Her bir Kütüphaneci'nin düzgün kesilmiş, kulaktan kulağa uzanan, ama üst dudağını açık bırakan kısa bir sakalı vardı. Sadece bu bile onları ayırt etmeye ve sinekkaydı tıraş olmuş Seldon'ın onların arasında kalınca kendini bir parça rahatsız hissetmesine yeterdi.

Aslında hepsinin arasındaki en belirgin özellik her birinin giydiği (Seldon belki uyurken de takıyorlardı, diye düşündü) kepti. Kare biçiminde, tepede bir düğmeyle birleşmiş dört parçadan oluşan kadifemsi bir malzemedен imal edilmişti. Kepler sonsuz denebilecek çeşitlilikte renklerde olabiliyordu ve görünüşe göre her rengin ayrı bir anlamı vardı. Kütüphane mevzuatına aşınaysanız belli bir Kütüphaneci'nin hizmet süresini, uzmanlık alanını, başarı derecelerini ve benzeri şeyleri ayırt edebilirdiniz. Kepler kademeli bir düzen oluşturulmasına yardımcı oluyorlardı. Her bir Kütüphaneci, bir bakışta, diğerine saygılı mı (ve ne ölçüde) yoksa tepeden bakarak mı (ve ne ölçüde) davranacağını anlayabilirdi.

İmparatorluk Sarayı'ndan bile çok daha büyük olan Galaktik Kütüphane

Trantor'daki ve olasılıkla galaksideki en devasa yapıydı. Bir zamanlar, boyutları ve ihtişamından böbürlenirmişçesine, ıslıl ıslıldı. Ancak, imparatorluğun kendisi gibi, c da solmuş ve kurumuştu. Kırışmış ve sarkık bedenini gençlik mücevherleriyle süslemeye kalkışan yaşlı bir soylu kadın gibiydi.

Kaydırac Baş Kütüphaneci'nin süslü büro kapısının önünde durdu, Seldon araçta indi.

Las Zenov, Seldon'ı gülümseyerek selamladı. Tiz sesiyle, "Hoş geldin, dostum," dedi. Seldon gençlik yıllarında tenor olarak şarkı söyleyip söylemediğini merak ettiyse de sormaya asla cesaret edememişti. Baş Kütüphaneci her zaman bir ağırbaşlılık abidesi olmuştu ve böylesi bir soru saygısızca görülebilirdi.

Seldon, "Selamlar," dedi. Zenov'un iyice aklaşmış bir sakalı vardı ve bembeyaz bir de kep giyiyordu. Seldon daha fazla açıklamaya gerek kalmadan bunun ne olduğunu anladı. Bu gösterişin tam tersiydi. Toptan renk yoksunluğu en üst konumu ortaya koyuyordu.

Zenov ellerini içten gelen bir neşeyle ovuşturdu. "Hari, seni çağırdım, çünkü sana iyi haberlerim var. Onu bulduk!"

"Las, 'onunla' ne demek..."

"Uygun bir gezegen. Uzakta bir tane istemiştin. İdeal bir tanenin yerini saptadık sanırım." Gülümseyişi genişledi. "Hari, bu işleri Kütüphane'ye bırak. Biz her şey bulabiliriz."

"Buna kuşku yok, Las. Bana şu gezegeni anlat."

"Eh, bırak ilk önce konumunu göstereyim." Duvarın bir kısmı yana kaydı, odanın ışıkları karardı ve yavaşça dönen galaksi üç boyutlu görünüşünde belirdi. Anacreon Eyaleti yine kırmızı renkte işaretlenmişti, öyle ki Seldon, üç adamla yaşadığı olayın bunun bir provası olduğuna neredeyse yemin edebilirdi.

Sonra eyaletin uzak ucunda parlak kırmızı bir nokta belirdi. Zenov, "İşte orada," dedi. "İdeal bir dünya. Büyükçe, sulak, oksijen atmosferli, doğal olarak bitki örtüsüyle kaplı. Hatırı sayılır bir deniz yaşamı var. Uzanıp almanız için orada sizi bekliyor. Gezegen biçimlendirme veya dünyalaştırma ya da en azından zaten oturulurken yapılamayacak bir şey gerekmiyor."

Seldon, "Yerleşilmemiş bir gezegen mi, Las?" diye sordu.

"Kesinlikle yerleşilmemiş."

"Ama bu kadar uygunsa... Neden? Tüm bu ayrıntılara sahip olduğuna bakarak gezegenin keşfedildiği sonucuna varıyorum. Niçin göçmenler yerleşmemiş?"

"Keşfi yapılmış, ama sadece insansız sondalarla. Her şeyden böylesine uzak kaldığı için olsa gerek sömürgeleştirilmemiş. Gezegen merkez kara deliğe meskûn herhangi bir gezegenden açık farkla daha uzak bir yıldızın çevresinde dönüyor. Olası yerleşimciler için fazla uzak sanırım, ama sizin için öyle sayılmaz. 'Ne kadar uzak olursa, o kadar iyi' demiştin."

Seldon, başıyla onaylayarak, "Evet," dedi. "Hâlâ aynı şeyi diyorum. Bir adı m

yoksa sadece harf-numara bileşeni mi var?”

“İster inan ister inanma, bir adı var. Ona sonda gönderenler Terminus adını vermişler, ‘hattın sonu’ anlamına gelen ve artık kullanılmayan bir kelime. Gerçekten de öyleymiş gibi duruyor.”

Seldon, “Bu dünya Anacreon Eyaletinin bir parçası mı?” diye sordu.

Zenov, “Pek değil,” dedi. “Kırmızı hattı ve kırmızı gölgeyi incelersen, Terminus’u mavi noktasının aslında bunların elli ışık yılı kadar dışında kaldığını görürsün. Terminus kimseye ait değil, aslına bakarsan imparatorluğun bile bir parçası değil.”

“Bu durumda haklısın, Las. Aradığım ideal gezegenmiş gibi görünüyor.”

Zenov düşünceli düşünceli, “Elbette,” dedi. “Siz Terminus’a bir kere yerleşince Anacreon Valisinin o gezegenin de kendi hakimiyeti altında olduğunu iddia edeceğini tasavvur edebiliyorum.”

Seldon, “Bu mümkün,” dedi, “ama sırası geldiğinde uğraşırız.”

Zenov ellerini tekrar ovuşturdu. “Ne harika bir düşünce! İnsanoğlunun bütün bilg birikimi onlarca yılda bir ansiklopedide bir araya getirilebilsin diye çok uzak ve tamamen yalıtılmış yepyeni bir gezegende devasa bir Proje gerçekleştirmek. Bu Kütüphane’de var olan bilgilerin bir benzeri. Daha genç olsaydım, sefere katılmayı ben de çok isterdim.”

Seldon kederle. “Sen benden neredeyse yirmi yıl daha gençsin,” dedi. Daha da büyük bir kederle, neredeyse herkes benden daha genç, diye düşündü.

Zenov, “Ah, evet,” dedi, “yetmiş yaşınıza yeni bastığınızı duydum. Uygun bir şekilde kutladığınızı ve zevkini çıkarttığınızı umarım.”

Seldon kıpırdandı. “Ben doğum günlerimi kutlamam,” diye yanıtladı.

“Ah, ama kutlamıştınız. Ünlü altmışıncı doğum günü hikâyesini hatırlıyorum.”

Seldon, yaşamındaki en değerli şeyi daha dün kaybetmiş gibi, derin bir acı duydu. “Lütfen bu konu hakkında konuşmayalım,” dedi.

Şaşalayan Zenov, “Özür dilerim,” dedi. “Başka bir şeyden konuşalım... Terminus gerçekten de istediğiniz gezegense Ansiklopedi Projesi ön hazırlık çalışmalarına da hız vereceksiniz sanırım. Kütüphane, bildiğiniz gibi, size her yönden yardımcı olmaktan mutlu kalacaktır.”

“Bunun farkındayım, Las ve son derece minnettarım. Gerçekten de çalışmayı sürdüreceğiz.”

Hari ayağa kalktı. On yıl önceki doğum günü kutlamasına atıfta bulunulmasının neden olduğu ani acıdan sonra gülümseyecek gücü kendinde hâlâ bulamıyordu. “Bundan dolayı çalışmalarına geri dönmeliyim,” dedi.

Çıkarken, her seferindeki gibi, yapmakta olduğu düzenbazlıktan vicdan azabı duyduğunu hissetti. Seldon’ın gerçek niyetleri hakkında Las Zenov’un en ufak bir fikri bile yoktu.

Hari Seldon geçmiş birkaç yıl boyunca Galaktik Kütüphane'deki özel çalışma odası olan rahat süite göz gezdirdi. Burasının, kütüphanenin geri kalanı gibi hafif bir çürüme havası, aynı yerde uzun süre kalan şeylere özgü bir çeşit aşınmışlığı vardı. Seldon yine de, yüzyıllar hatta akıllıca onarımlarla binlerce yıl boyunca aynı yerde durabileceğinin farkındaydı.

Nasıl olmuş da gelmişti buraya?

Geçmiş, aklından tekrar tekrar geçirdi, zihinsel dokunaçlarını yaşamının gelişimi üzerinde gezdirdi. Hiç kuşku yok, yaşlanmanın bir parçasıydı bu. Geçmişte o kadar çok, gelecekte ise o denli az şey vardı ki aklını önünde yükselen gölgeden uzaklaştırıp geçmişin güvenliğine yöneltti.

Ancak, onun durumunda, belirli bir değişim de vardı. Psikotarih otuz sene fazla bir süre boyunca neredeyse dümdüz sayılabilecek bir hat üzerinde, sürünürcesine yavaş ama tam yolunda giden bir ilerlemeyle gelişmişti. Sonra altı yıl önce tamamen beklenmedik, füze gibi yükselen bir dönüşüm geçirmişti.

Seldon tam olarak nasıl gerçekleştiğini, olayların bir araya gelmesinin bunu nasıl olası kıldığını biliyordu.

Bunun nedeni elbette Seldon'ın torunu Wanda'ydı. Hari gözlerini kapadı ve altı yıl önceki olayları gözden geçirmek için koltuğa kuruldu.

On iki yaşındaki Wanda üzgündü. Annesi Manella başka bir çocuk, başka bir küçük kız, Bellis'i doğurmuş ve yeni bebek bir süreliğine zamanının tümünü almıştı.

Ana sektörü Dahl üzerine kaleme aldığı kitabını tamamlayan babası Raych, eserini küçük bir başarı ve kendini de küçük çaplı bir şöhret olarak bulmuştu. Konu hakkında konuşmak üzerine çağrıldığında bunu heyecanla yapmıştı, çünkü konuya tutkuyla bağlıydı ve Hari'ye sırtarak, "Dahl hakkında konuştuğumda, Dahl'l aksanımı saklamam gerekmiyor," diyordu. "Aslında izleyiciler de benden bunu bekliyorlar."

Buna karşın ortaya çıkan sonuç hatırı sayılır sürelerle evden uzakta kalması ve evde olduğunda da, görmek istediğinin sadece bebek olmasındaydı.

Dors'a gelince, Dors gitmişti ve bu yara Hari Seldon için her dem taze, her dem acı vericiydi. Buna talihsiz bir tepki vermişti. Dors'un kaybıyla sonuçlanan olaylar dizisini harekete geçiren Wanda'nın rüyası olmuştu.

Wanda'nın bu felaketle ilgisi yoktu. Seldon bunu çok iyi biliyordu. Buna rağmen kendini ondan uzaklaşmış buldu, öyle ki yeni bebeğin doğumuyla gelen krizde küçük kızını yüz üstü bıraktı.

Avuntusuz kalan Wanda, onu görmekten her zaman mutlu görünen birine, her zaman güvenebileceği birine gidiyordu. Bu kişi psikotarihin geliştirilmesinde Hari Seldon'dan sonra ikinci ve günün her saatinde ona adanmışlıkta birinci kişi olan Yugo Amaril'di. Hari'nin Dors'u ve Raych'ı olmuştu, ama psikotarih Yugo'nun

hayatıydı, onun karısı ve çocuğu hiç olmamıştı. Yine de Wanda ne zaman yanına gelse, onu içten içe bir çocuk olarak tanır ve belirsizce ve sadece bir an için sadece çocuğa şefkat göstererek dindirebileceği bir kayıp hissederdi. Kuşkusuz ona daha çok küçük boylu bir yetişkin olarak davranmaya meylediyordu, ama Wanda da bundan hoşlanıyor görünmekteydi.

Yugo'nun çalışma odasına gitmeyeli altı yıl olmuştu. Yugo düzeltilmiş baykuş gözleriyle kafasını kaldırıp ona baktı ve onu tanıması her zaman olduğu gibi bir iki saniyesini aldı.

Sonra, "Ah, sevgili arkadaşım Wanda," dedi. "Ama niçin böyle üzgün görünüyorsun? Senin gibi çekici bir kadın asla kederli olmamalı."

Alt dudağı titreyen Wanda, "Kimse beni sevmiyor," diye konuştu.

"Ah, yapma, bu doğru değil."

"Sadece yeni bebeği seviyorlar. Benimle artık ilgilenmiyorlar."

"Ben seni seviyorum, Wanda."

"Eh, o halde beni seven sadece sen varsın, Yugo Amca." Daha küçük olduğunda yaptığı gibi kucağında oturamasa da, başını omzuna yasladı ve ağladı.

Ne yapması gerektiğinden tamamen habersiz olan Amaril sadece kıza sarılabildi. "Ağlama. Ağlama," diyebildi. Katıksız şefkatten ve yaşamında uğruna ağlanacak çok az şeyi olduğundan, kendi yanaklarından da gözyaşlarının döküldüğünü fark etti.

Sonra ani bir çabayla, "Wanda, güzel bir şey görmek ister misin?" dedi.

Wanda, "Ne?" diyerek burnunu çekti.

Amaril yaşamında ve evrende güzel olan bir tek şey biliyordu. "Birincil Radyant'ı hiç gördün mü?" diye sordu.

"Hayır. Nedir o?"

"Büyükbaban ve benim işimizi yapmak için kullandığımız alet. Görüyor musun? Tam burada."

Masasındaki kara kutuyu işaret etti ve Wanda ona hüzünle baktı. "Hiç güzel değil," dedi.

"Şu anda değil," diye kabul etti Amaril. "Ama sen onu bir de çalıştığında gör."

Çalıştırdı da. Oda karardı ve değişik renklerde ani parlamalar ve ışık noktaları ile doldu. "Görüyor musun? Noktaların matematik simgeler haline gelmeleri için şimdi onları büyüteceğim."

Büyüttü de. Onlara doğru bir veri çağlayanı akar gibi oldu ve Wanda'nın daha önce hiç görmediği her türden harfler, sayılar, oklar ve şekiller orada, havada asılı kaldı.

Amaril, "Güzel değil mi?" diye sordu.

Olası gelecekleri gösteren (bunu o sırada bilmiyordu) denklemlere dikkatle bakan Wanda. "Evet, öyle," dedi, "ama bu kısmı beğenmedim. Sanırım yanlış." Solundak renkli denklemi gösterdi.

Kaşlarını çatan Amaril, "Yanlış mı?" dedi. "Neden yanlış olduğunu söylüyorsun?"

“Çünkü... güzel değil. Ben olsam farklı bir yoldan yapardım.”

Amaril öksürdü. “Peki, düzeltmeye çalışırım.” Söz konusu denkleme yaklaşarak kendine özgü baykuş bakışıyla inceledi.

Wanda, “Bana güzel ışıklarını gösterdiğin için çok teşekkür ederim, Yugo Amca,” dedi. “Belki bir gün ne anlama geldiklerini kavrarım.”

Amaril, “Bir şey değil,” diye yanıtladı. “Umarım kendini daha iyi hissediyorsundur.”

“Biraz daha iyi, sağ ol,” ve hafifçe güler gibi oldu, odadan dışarı çıktı.

Amaril kendini bir parça kırılmış hissederek durdu orada. Birincil Radyant’ın bir ürününün, hiçbir şeyden haberi olmayan on iki yaşında bir kız tarafından da olsa, eleştirilmesinden hoşlanmamıştı.

Orada dikilirken psikotarih devriminin başladığının farkında bile değildi.

Amaril, o öğleden sonra Hari Seldon'ın Streeling Üniversitesindeki bürosuna gitti. Bu kendi başına olağandışı bir şeydi, çünkü Amaril, kendi bürosunu koridorun sonundaki bir meslektaşı ile konuşmak için bile olsa neredeyse asla terk etmezdi.

Kaşları çatık ve kafası karışmış görünen Amaril, "Hari," dedi, "çok garip bir şey oldu. Çok tuhaf."

Seldon, Amaril'e derin bir üzüntü ile baktı. Amaril sadece elli üçüneydi, ama sırt kamburlaşmış, neredeyse saydamlaşan teni yıpranmıştı, çok daha yaşlı gösteriyordu. Zorlandığında doktor muayenesine girmiş ve doktorların hepsi de belli bir süre için —bazıları kalıcı olarak demişti— işini bırakmasını ve *dinlenmesini* tavsiye etmişlerdi. Doktorlar sadece bunun sağlığını iyiye götürebileceğini söylemişti. Aksi takdirde... Seldon başını iki yana sallamıştı: "Onu işi ayırırsanız hemen ve mutsuz ölür. Seçeneğimiz yok."

Sonra Seldon bu düşüncelere dalmışken, Amaril'i dinlemediğini fark etti.

"Yugo, kusura bakma," dedi. "Kafam başka yerde. Baştan al."

Amaril, "Sana bugün çok garip bir şey olduğunu söyledim. Çok tuhaf," diye tekrarladı.

"O da neymiş, Yugo?"

"Wanda. Beni görmeye geldi... çok kederli, çok üzgündü."

"Niçin?"

"Görünüşe göre yeni bebek yüzünden."

Hari sesinde belirgin bir suçlulukla, "Ah, evet," dedi.

"Bunu söyledi ve omzumda ağladı. Aslında ben de biraz ağladım, Hari. Sonra Birincil Radyant'ı göstererek onu neşlendirebileceğimi düşündüm." Amaril sözünün burasında, sonraki kelimelerini dikkatle seçermiş gibi duraladı.

"Devam et, Yugo. Ne oldu?"

"Pekâlâ, tüm ışıklara baktı ve bir kısmı, kesim 42R254'ü büyüttüm. Bu kesit biliyor musun?"

Seldon gülümsedi. "Hayır, Yugo. Denklemleri aklımda senin kadar iyi tutamıyorum."

Amaril katı bir ifadeyle, "Eh, tutmalısın," diye konuştu. "Bunu yapmazsan iyi bir... ama neyse boş ver bunu. Söylemeye çalıştığım şey, Wanda'nın bir parçayı işaret edip iyi olmadığını söylediği. *Güzel* değilmiş."

"Neden olmasın? Hepimizin kişisel olarak hoşlandığı ve sevmediği şeyler vardı."

"Evet, tabii, ama bunun üzerinde düşünüp taşındım ve kavramak için biraz zaman ayırdım ve Hari, gerçekten de o denklemde yanlış bir şeyler vardı. Programlama doğru değildi ve bu alan, tam da Wanda'nın gösterdiği bu alan, yanlıştı. Ayrıca gerçekten güzel de değildi."

Seldon kaşları çatık, biraz zorlanarak doğruldu. "Şunu açıklığa kavuşturalım"

Yugo. Rastgele bir yeri gösterdi, iyi olmadığını söyledi ve haklı çıktı, öyle mi?”

“Evet. Gösterdi, ama aklına estiği gibi davranmıyordu, o bölümü özellikle seçmişti.”

“Ama bu olanaksız.”

“Ancak yine de oldu. Oradaydım.”

“Olmadığını söylemiyorum. Sadece olağanüstü bir rastlantı olduğunu söylüyorum.”

“Öyle mi? Psikotarih üzerine tüm bildiklerine dayanarak, yeni bir dizi denkleme bir göz atıp, bana bir kısmının doğru olmadığını söyleyebileceğini sanıyor musun?”

Seldon, “Eh, o zaman Yugo, denklemlerin bu belirli parçasını büyütme nerde aklına geldi?” dedi. “Büyütmek için *bu* kısmı seçmene neden olan neydi?”

Amaril omuz silkti. “*Bu* bir tesadüftü... Öyle diyebiliriz. Sadece düğmelere dokundum.”

Seldon, “Bu tesadüf olamaz,” diye mırıldandı. Birkaç saniye düşüncelere daldı sonra Wanda'nın başlattığı psikotarihsel devrimi daha ileriye götüren soruyu yöneltti.

“Yugo,” dedi, “bu denklemlerden daha önceden hiç şüpheleniyor muydun? Onlarda yanlış bir şeyler olduğunu düşünmene sebep olacak bir nedenin var mıydı?”

Amaril tulumunun kuşağıyla oynamaya başladı. “Evet, sanırım vardı. Sen...”

“Olduğunu mu sanıyorsun?”

“Var olduğunu biliyorum. Biliyorsun yeni bir kesimdi. O bölümü hazırlarken parmaklarım programlamacının üstüne sanki yapışmıştı. O sırada doğru görünüyorlardı, ama içimden endişelenmiştim sanırım. Yanlış göründüklerini düşündüğümü hatırlıyorum, ama yapacak başka işlerim vardı ve üzerinde durmadım. Ama sonra Wanda, tam endişelendiğim alana işaret edince, onu denetlemeye karar verdim. Başka türlü salt çocukça bir laf olduğuna hükmedip üzerinde durmayacaktım.”

“Üstelik Wanda'ya göstermek için denklemlerin tam da o parçasını açtın. Sanki bilinç altını zorluyormuş gibi.”

Amaril omuz silkti. “Kim bilir?”

“Bundan hemen önce de birbirinize çok yakındınız, kucaklaşmış, ağlıyordunuz.”

Daha da utanmış görünen Amaril, yine omuz silkti.

Seldon, “Ne olduğunu biliyorum sanırım, Yugo,” dedi. “Wanda zihnini okudu.”

Amaril, bir şey onu ısırması gibi, zıpladı. “Bu olanaksız!”

Seldon yavaşça, “Bir zamanlar bu türden olağandışı zihinsel güçleri olan birini tanımıştım,” dedi ve hüznüyle Eto Demerzel'i ya da Seldon'ın onu bildiği gizli adıyla Daneel'i düşündü. “Ancak *o insanüstüydü*. Ama zihin okuma yeteneği, diğer insanların düşüncelerini algılaması, insanları belli bir biçimde davranmaya ikna etmesi... Bu onun *zihinsel* yeteneğiydi. Her nasılsa Wanda'nın da belki bu yeteneğe sahip olduğunu düşünüyorum.”

Amaril inatla, "Buna inanmam," dedi.

Seldon, "Bense inanabilirim," diye cevap verdi, "ama bu konuda ne yapacağımı bilmiyorum." Psikotarih araştırmasındaki devrimin sarsıntılarını belli belirsiz hissediyordu... ama sadece belirsizce.

Raych bir parça endişeyle, “Baba,” dedi, “yorgun görünüyorsun.”

Hari Seldon, “Yorgun hissettiğimi söyleyebilirim,” dedi. “İyi de, sen nasılsın?”

Raych artık kırk dört yaşındaydı ve saçında kırlar belirmişti, ama tam Dahl tarzı olan bıyığı hâlâ gür ve karaydı. Seldon onu boyayıp boyamadığını merak etti, ama bunu sorması yanlış olurdu.

Seldon, “Konferanslarına bir süre ara verdin mi?” diye sordu.

“Bir süreliğine, uzun zaman için değil. Evde olmaktan, bebeği, Manella ve Wanda’yı görmekten mutluyum... Seni de, baba.”

“Sağ ol. Ama sana haberlerim var, Raych. Artık konferans yok. Sana burada ihtiyacım olacak.”

Raych kaşlarını çattı. “Ne amaçla?” İki farklı seferde, hassas görevleri yerine getirmek üzere gönderilmişti, ama bunlar Joranumcu tehdidin var olduğu eski günlerdeydi. Bildiği kadarıyla, özellikle cuntanın devrilmesi ve silik bir imparatorun yeniden tahta çıkmasıyla, artık işler sakinleşmişti.

Seldon, “Konu Wanda,” dedi.

“Wanda mı? Ne olmuş Wanda’ya?”

“Hiçbir şeyi yok, ama onun ve seninle Manella’nın da ve akabinde yeni bebeğin de genetik haritasını çıkartmak zorundayız.”

“Bellis’in de mi? Neler oluyor?”

Seldon tereddüt etti. “Raych, biliyorsun annen ve ben her zaman senin her nasılsa şefkat ve güven uyandıran, sevecen bir yanın olduğunu düşündük.”

“Böyle düşündüğünüzü biliyorum. Benden zor bir şey yapmamı istediğinizde bunu sık sık belirttiniz. Ama sana karşı dürüst olacağım. Ben bunu hiç hissetmedim.”

“Hayır, sen benim ve... Dors’un sevgisini kazandın.” Dors’un mahvolmasını üzerinden dört yıl geçmiş olmasına karşın, adını söylemekte zorlanıyordu. “Wye’li Rashelle’i de etkilemiştin. Jo-Jo Joranum’u da. Manella’yı da. Tüm bunları nasıl açıklayacaksın?”

Raych sırtarak, “Zekâ ve cazibe,” dedi.

“Onların ve bizim zihinlerimizle etkileşime girmiş olabileceğini hiç düşündün mü?”

“Hayır, böyle bir düşünce hiç aklıma gelmedi. Şimdi sen bunu söylediğinde de gülünç geliyor. Elbette sana olan saygıma rağmen, baba.”

“Wanda’nın, bir kriz anında, Yugo’nun zihnini okumuş olduğunu söylesem ne dersin?”

“Rastlantı veya hayal görme derim.”

“Raych, vaktiyle benim ve senin konuşabildiğimiz kadar kolayca insanların zihnini ele alabilen birini tanımıştım.”

“Kimdi o?”

“Bunu söyleyemem. Ama sözüme inan.”

Raych kararsız bir sesle, “Eh...” dedi.

“Böylesi konuları incelemek için Galaktik Kütüphane’ye gittim. Yaklaşık yirmi bin yıllık ve bunun sonucunda Üstuzay yolculuklarının sisli başlangıcına kadar inen acayip bir hikâye var. Hikâye, Nemesis adında bir güneşin etrafında dönen bütün bir gezegenle iletişime girebilen, Wanda’dan pek de büyük olmayan, genç bir kadın hakkında.”

“Kuşkusuz bir peri masalı.”

“Kuşkusuz. İşin aslına bakarsan, yarım da kalmış. Ama Wanda ile benzerliğe şaşırtıcı.”

Raych, “Baba, ne planlıyorsun?” diye sordu.

“Emin değilim, Raych. Gen haritasını bilmem gerek ve Wanda gibi başkalarını bulmalıyım. Böylesi zihinsel yetenekli çocukların sıklıkla değil ama arada sırada doğduğuna dair bir kanım var, ama bu yetenek genelde başlarına dert açıyor, onlar da bunu gizlemeyi öğreniyor. Yetenekleri, güçleri, onlar büyürken zihinlerinin derinliklerinde gömülü kalıyor. Bilinçsiz bir çeşit kendini koruma eylemi. Kuşkusuz imparatorlukta ve hatta Trantor’un kırk milyar insanının arasında Wanda gibi başkaları da olmalı ve istediğim genomu tanımlayabilirsem, öyle olduklarını düşündüklerimi test edebilirim.”

“Bulursan onlarla ne yapacaksın, baba?”

“Psikotarihi daha da geliştirmek için onlara gereksinim duyduğum kanısındaayım.”

Raych, “Wanda bu tipten tanıdığın ilk kişi ve sen onu bir psikotarihçi yapmaya niyetlisin?”

“Belki.”

“Yugo gibi... Hayır, baba!”

“Neden hayır?”

“Çünkü onun sıradan bir kız gibi büyümesini ve sıradan bir kadın olmasını istiyorum. Onu Birincil Radyant’ın önüne oturtmana ve psikotarihsel matematik adına dikilmiş yaşayan bir anıt yapmana izin vermem.”

Seldon, “İş oraya varmayabilir, Raych, ama gen haritasına ihtiyacımız var. Bin yıllardır her insanın gen haritasının kayda alınması için öneriler yapıldığını biliyorsun. Bu işlemin standart uygulama haline gelmesini engelleyen tek neden çok masraflı olmasıydı, yoksa kimse yararından şüphe etmedi. Avantajlarını kuşkusuz sen de takdir edersin. Başka bir şeye yaramasa bile, Wanda’nın ne tür bedensel bozukluklara eğilimi olduğunu biliriz. Yugo’nun gen haritası elimizde olsaydı, eminim şimdi ölümün eşiğinde olmazdı. Hiç olmazsa bu kadarını yapabiliriz.”

“Belki, baba, ama daha fazlası değil. Manella’nın bu konuda benden çok daha kat olacağına bahse girerim.”

Seldon, “Çok iyi,” dedi. “Ama unutma, artık konferans turları yok. Sana evde gereksinimim var.”

Seldon kararsızlık içinde oturdu kaldı. Zihin kontrol edebilen, tanıdığı tek kişi olan Eto Demerzel ne yapacağını bilirdi. İnsanüstü bilgisiyle Dors da ne yapması gerektiğini bilebilirdi.

Ona gelince, kafasında yeni psikotarihin bulanık bir görüntüsü vardı, ama bundan öte bomboştu.

Wanda'nın tam bir gen haritasını elde etmek kolay bir görev değildi. En başta gen haritasını almada uzman biyodoktor sayısı düşüktü ve böyle olanların da işleri sürekli başlarından aşkındı.

Seldon'ın biyodoktorların ilgisini çekebilmek için gereksinimlerini açıkça anlatması da olanaksızdı. Seldon Wanda'nın zihinsel güçlerine olan ilgisinin gerçek nedeninin tüm galaksiden saklı tutulmasının kesinlikle gerekli olduğunu hissediyordu.

Bu sorunlar yetmiyormuş gibi işlem inanılmaz da pahalıydı.

Seldon kafasını salladı ve şimdi danışmakta olduğu biyodoktor Mian Endelecki'ye, "Neden bu kadar pahalı, Dr. Endelecki?" diye sordu. "Bu alanda uzman değilim, am işlemin tamamen bilgisayarla yapıldığını ve deri hücrelerinden ufak bir parça aldıktan sonra gen haritasının günler içinde tamamıyla oluşturulabileceği ve analiz edilebileceğini açıkça anlayabiliyorum."

"Bu doğru. Ama milyarlarca çekirdekte uzayan deoksiribonükleid (oksijenden arınmış ribozom çekirdeği) asit molekülünü, her primidin ve asit ürik cevheri yerindeyken, elde etmek işin en basit yanıdır, Profesör Seldon. Sonra bunların her birini incelemek ve belli bir standartla kıyaslamak gerekir.

"Şimdi, öncelikle elimizde tam gen haritası kayıtları olmasına karşın, bunların var olan gen haritalarının ancak çok küçük bir bölümünü temsil ettiklerini, bu nedenle standartların gerçekte ne olduğunu bilmediğimizi göz önünde bulundurun."

Seldon, "Neden bu kadar az?" diye sordu.

"Bunun bir sürü nedeni var. Her şeyden önce masraf. Gen haritalarında yanlış bir şeyler olduğunu düşünmedikleri sürece pek az kişinin paralarını bu konuda harcamak için geçerli sebepleri var. Hatırı sayılır bir nedenleri de yoksa yanlış bir şeyler *bulacakları* korkusuyla analizden geçmeye çekiniyorlar. Bu durumda, şimdi torununuzun gen haritasını çıkartmak istediğinizden emin misiniz?"

"Evet, eminim. Bu son derece önemli."

"Niçin? Metabolizmasında anormallikler mi gösteriyor?"

"Hayır, böyle bir şey söz konusu değil. Aslında tam tersi 'anormal'liğin zıt anlamlısını bilseydim. Onun son derece sıradışı bir kişi olduğunu düşünüyorum ve sadece onu sıradışı yapanın ne olduğunu öğrenmek istiyorum."

"Hangi açıdan sıradışı?"

"Zihinsel yönden, bunu tamamen anlamadığımdan dolayı ayrıntılara girmek benim için mümkün değil. Bunu belki gen haritası çıkınca yapabilirim."

"Kaç yaşında?"

"On iki. Kısa bir süre sonra, on üçüne basacak."

"Bu durumda ebeveynlerinin iznine ihtiyacım olacak."

Seldon öksürdü. "Bunu almak biraz zor olabilir. Ben onun büyükbabasıyım. Benim

iznim yeterli olmaz mı?”

“Benim için kesinlikle yeterli olur. Ama, biliyorsunuz bir de yasalar var. Ruhsatımı kaybetmek istemem.”

Seldon için Raych’la bir kere daha konuşmak zorunlu olmuştu. Bu da, o ve Manella kızları Wanda’nın normal bir yaşam sürmesini arzuladıklarını söyleyerek karşı çıktıklarından dolayı epey zordu. Gen haritası anormal çıkarsa ne olacaktı? Bir deney hayvanı gibi itilip kakılacak, araştırılacak mıydı? Hari, Psikotarih Projesi’ne bağınaz bağlılığından dolayı, Wanda’yı yaşıtı diğer insanlardan uzak tutup habire çalışmayla dolu ve eğlencesiz bir yaşama mı zorlayacaktı? Ama Seldon ısrarlıydı.

“Güven bana, Raych. Wanda’ya zarar verecek bir şeyi asla yapmam. Ama bunun yapılması gerek. Wanda’nın gen haritasını görmeliyim. Kuşkulandığım gibiyse, psikotarihin akışını ve galaksinin geleceğini değiştirmenin eşliğinde olabiliriz!”

Böylece Raych ikna oldu ve bir biçimde Manella’nın da onayını aldı. Üç yetişkin Wanda’yı beraberce Dr. Endelecki’nin bürosuna götürdüler.

Mian Endelecki onları kapıda karşıladı. Parlak ak saçları vardı, ama suratında yaşından bir iz yoktu.

Meraklı bakışlarla yürüyen, ama korku ya da kavrayış alameti göstermeyen kıza baktı, sonra bakışını Wanda’ya eşlik eden üç yetişkine çevirdi.

Dr. Endelecki gülümseyerek, “Anne, baba ve büyükbaba... haklı mıyım?” diye sordu.

Seldon yanıtladı, “Tamamen haklısınız.”

Raych’ın ürkek bir hali vardı. Manella’nın yüzü de biraz şişmiş ve gözleri bir parça kızarmıştı, yorgun gözüküyordu.

Doktor, “Wanda,” diye başladı. “Senin adın bu değil mi?”

Wanda berrak sesiyle, “Evet, hanımefendi,” diye yanıtladı.

“Sana tam olarak ne yapacağımı anlatacağım. Sanırım sağ elini kullanıyorsun.”

“Evet, hanımefendi.”

“Çok iyi, o zaman sol koluna uyuşturucu küçük bir bant püskürteceğim. Serin bir rüzgâr çarpmış gibi hissedeceksin. Başka bir şey değil. Sonra derinden küçük bir parça, sadece küçücük bir kırıntı alacağım. Sonrasında acı, kan ya da iz kalmayacak. İşimi bitirdiğimde üzerine biraz dezenfektan süreceğim. Tüm işlem sadece birkaç dakika alacak. Sence uygun mu?”

Wanda kolunu uzatırken, “Elbette,” diye yanıtladı.

Dr. Endelecki işi bittiğinde, “Kazınan parçayı mikroskop altına yerleştireceğim uygun bir hücre seçeceğim ve bilgisayarlı gen analizcimi işe koşacağım,” dedi. “Her çekirdeği, en sonuncusuna kadar işaretleyecek, ama bunlardan milyarlarca var. Olasılıkla günün büyük bölümü geçer. Doğal olarak işlem tümünden otomatik, bundar ötürü burada kalıp ona nezaret etmemin manası yok ve sizin için de aynı şey geçerli.

“Gen haritası hazır olduğunda onu analiz etmek daha da uzun bir zamana mal olacak. Tam bir iş istiyorsanız iki haftayı bulabilir. İşlemin o kadar pahalı olmasının

nedeni de bu. Çalışma uzun ve zorlu. Bittiğinde sizi çağırırım.” Ailenin dışarı çıkmasını beklermiş gibi başka tarafa döndü ve önündeki masada ısıldayan araç gereçlerle ilgilenmeye başladı.

Seldon, “Alışılmamış bir şeyle karşılaşırsanız benimle anında temasa geçermisiniz?” diye sordu. “İlk saatlerde bir şey bulursanız, analizin tamamlanmasını beklemeyin demek istiyorum. Beni bekletmeyin.”

“İlk saatlerde bir şey bulma olasılığı çok düşük, Profesör Seldon, ama gerekli görüldüğü takdirde sizinle hemen bağlantı kuracağıma söz veririm.”

Manella, Wanda’nın kolunu tuttu ve onu zafer edasıyla dışarı çıkarttı. Ayaklarını sürüyen Raych onu takip etti. Seldon oyalandı ve, “Bu sandığınızdan daha önemli Dr. Endelecki,” dedi.

Dr. Endelecki, “Profesör Seldon, nedeni ne olursa olsun elimden geleni yapacağım,” derken başını salladı.

Seldon sımsıkı kenetlenmiş dudaklarla çıktı dışarı. Gen haritasının beş dakikada çözülebileceğini ve ikinci beş dakikada şöyle bir göz gezdirmenin ona bir yanıt vereceğini nerden düşündüğünü bilmiyordu. Şimdi, ne bulunacağını bilmeden, haftalarca beklemek zorunda kalacaktı.

Dişini sıktı. Acaba beyninin yeni ürünü, İkinci Vakıf, kurulabilecek miydi, yoksa sonsuza kadar erişilemeyecek bir yanılısma olarak mı kalacaktı?

Hari Seldon Dr. Endelecki'nin bürosundan içeri yüzünde sinirli bir gülümsemeyle girdi.

“Doktor, iki hafta demiştiniz,” diye konuştu, “bir aydan fazla zaman geçti.”

Dr. Endelecki başını salladı. “Üzgünüm Profesör Seldon, ama her şeyi tanıdığınızı istemiştiniz ve ben de bunu yapmaya çalıştım.”

“Ee?” Seldon'ın suratındaki tasa silinmemişti. “Ne buldunuz?”

“Yüz kadar kusurlu gen.”

“Ne? Kusurlu genler mi? Ciddi misiniz, Doktor?”

“Çok ciddiyim. Neden olmayayım ki? En az yüz hatalı geni olmayan gen haritası yoktur, genelde hatırı sayılır sayıda daha fazla çıkar. Biliyor musunuz, sandığınız kadar kötü değil.”

“Hayır. Bilmiyorum. Uzman sizsiniz, Doktor, ben değilim.”

Dr. Endelecki derin bir nefes aldı ve koltuğunda kıpırdandı. “Genetik hakkında hiçbir şey bilmiyorsunuz, değil mi, Profesör?”

“Hayır, bilmiyorum. İnsan her şeyi bilemez.”

“Son derece haklısınız. Ben de sizin, nasıl söylüyordunuz, şu psikotarihiniz üzerine hiçbir şey bilmiyorum.”

Dr. Endelecki omuz silkti, sonra devam etti. “Onun hakkında herhangi bir şey açıklamak isterseniz, en baştan başlamanız gerekir ve o halde bile olasılıkla anlayamam. Şimdi, genetiğe gelince...”

“Evet?”

“Hatalı bir gen genelde hiçbir şey ifade etmez. Hatalı genler vardır; o denli hatalı ve yaşamsal ki korkunç bozukluklar üretirler. Ancak bunlar son derece enderdir. Çoğu kusurlu gen, basitçe, tam doğrulukta işlemez. Biraz balans ayarı bozuk tekerlekler gibidirler. Araç bir parça titreşse de ilerlemeye devam eder.”

“Wanda'nınkiler de bunun gibi mi?”

“Evet. Az ya da çok. Sonuçta tüm genler mükemmel olsaydı, hepimiz aynı tamını aynı görünürdük, tamamen aynı şekilde davranırdık. İnsanları farklı kılan genlerindeki farklılıklardır.”

“Ama biz yaşlanırken durum kötüye gitmez mi?”

“Evet. Hepimiz yaşlanırken kötüleşiriz. Buraya geldiğinizde topalladığınızı fark ettim. Nedeni nedir?”

“Hafif bir siyatik.”

“Tüm yaşamınız boyunca var mıydı?”

“Elbette ki hayır.”

“Demek ki genlerinizden bazıları zamanla kötüleşmiş ve şimdi topallıyorsunuz.”

“Ya Wanda'nın başına zamanla neler gelecek?”

“Bilmiyorum. Geleceği öngöremem, Profesör, bu sanırım sizin alanınıza giriyor.”

Buna karşın eğer bir tahminde bulunmam gerekirse Wanda'nın başına, yaşlanmak dışında, en azından genetik açıdan olağandışı hiçbir şeyin gelmeyeceğini söyleyebilirim.”

Seldon, “Emin misiniz?” diye sordu.

“Bu konuda bana güvenmek zorundasınız. Wanda'nın gen haritasını merak ettiniz ve belki de bilinmemesi daha iyi olacak şeyleri keşfetme tehlikesine atıldınız. Ama size şunu söyleyebilirim, benim görüşümce onun başına öyle korkunç bir şey gelmeyecek.”

“Kusurlu genler. Onları düzeltmeli miyiz? Onları düzeltebilir miyiz?”

“Hayır. Öncelikle, bu çok pahalıya gelir. İkinci olarak düzeltilmiş kalmamaları olasılığı da var. Son olarak da insanlar bu fikre karşı.”

“Ama neden?”

“Çünkü genelde bilime karşılar. Benim kadar sizin de bunu biliyor olmanız gerekir, Profesör. Durum şu ki, özellikle de Cleon'un ölümünden beri, korkarım gizemcilik güç kazandı. İnsanlar genleri bilimsel olarak düzeltmeye inanmıyor. Cin kovarak ya da o veya bu çeşit kocakarı büyüleriyle tedavi etmeye kalkışıyorlar. Benim için işimi devam ettirmenin son derece güç hale geldiğini içtenlikle söylüyorum. Çok az para yardımı geliyor.”

Seldon kafasını salladı. “Aslında bu durumu son derece iyi biliyorum. Psikotarih bunu açıklıyor, ama dürüst olmak gerekirse ortam çok çabuk ve çok kötüye gidiyor. Etrafımda olan tüm zorlukların farkına varabilmek için kendi işime fazlaca dalmış haldeyim.” İç çekti. “Galaksi İmparatorluğu'nun yavaş yavaş dağılmasını neredeyse otuz yıldır izliyorum ve şimdi çok daha çabuk çökmeye başladığında, bunu zamanında nasıl durdurabiliriz, bilemiyorum.”

“Durdurmayı deniyor musunuz?” Seldon'ın sözleri, Dr. Endelecki'yi eğlendirmiş gibiydi.

“Evet, deniyorum.”

“Size bol bol şans diliyorum... Siyatiğiniz için. Biliyor musunuz, elli yıl önce tedavi edilebilirdi. Ama şimdi bu olanaksız.”

“Neden?”

“Bakın, bunun için kullanılan cihazlar bozuldu, onları kullanabilen insanlar başka konularda çalışmaya başladılar. Tıp geriliyor.”

Derin düşüncelere dalan Seldon, “Başka her şeyin yanı sıra,” diye mırıldandı, “ama Wanda'ya geri dönelim. Çoğu kişiden farklı bir beyni olan son derece sıradışı bir genç kız olduğunu hissediyorum. Genleri size beyni hakkında neler anlatıyor?”

Dr. Endelecki koltuğunda ardına yaslandı. “Profesör Seldon, beyin işlevinde kaç genin işe karıştığını biliyor musunuz?”

“Hayır.”

“İnsan vücudunun tüm yönleri arasında beyinsel işlevin en karmaşığı olduğunu hatırlatmak isterim. Aslında, bildiğimiz kadarıyla, evrende insan beyni kadar

karmaşık hiçbir şey bulunmuyor. Ondan dolayı, her biri beynin çalışmasında rol oynayan binlerce gen olduğunu size söylediğimde şaşırmanız sanırım.”

“Binlerce mi?”

“Kesinlikle. Bu genleri baştan aşağı taramak ve özellikle sıradışı bir şeyler görmek olanaksız. Wanda hakkında söylediklerinizi doğru kabul edeceğim. O sıradışı bir beyni olan sıradışı bir kız, ama genlerinde bana beyni hakkında olağandışı bir şey anlatan hiçbir şey görmüyorum. Elbette normal olması dışında.”

“Genleri Wanda’nınkiyle aynı zihinsel işlevleri olan, aynı beyin kalıbına sahip insanlar bulabilir misiniz?”

“Hiç sanmam. Başka bir beyin onunkine çok benzese bile, yine de genlerinde çok büyük farklılıklar olacaktır. Benzerlikler aramanın yararı yok... Profesör, Wanda’da onun beyninin bu kadar sıradışı olduğunu düşünmenize yol açan ne var, bana anlatır mısınız?”

Seldon başını salladı. “Özür dilerim,” dedi. “Bu konuşabileceğimiz bir şey değil.”

“Bu durumda sizin için hiçbir şey bulamayacağıma *eminim*. Beyninde sıradışı bir şeyler olduğunu nasıl keşfettiniz... Şu konuşamayacağımız şeyi?”

Seldon, “Rastlantıyla,” diye mırıldandı, “basit bir rastlantı.”

“Bu durumda onunki gibi beyinleri yine rastlantıyla bulacaksınız. Başkaca bir şey yapılamaz.”

İkisinin de üzerlerine sessizlik çöktü. Sonunda Seldon konuştu. “Bana anlatabileceğiniz başka herhangi bir şey var mı?”

“Size faturamı yollayacağımı bir yana bırakırsak, korkarım yok.”

Seldon kendini zorlayarak ayağa kalktı. Siyatiği canını çok yakıyordu. “Eh, bu durumda, teşekkür ederim Doktor. Faturayı gönderin, ödemeyi yaparım.”

Hari Seldon, bundan sonra ne yapacağını merak ederek, doktorun bürosunu terk etti.

Her entelektüel gibi, Hari Seldon da, Galaktik Kütüphane'yi serbestçe kullanıyordu. Bu işi çoğu zaman uzaktan bilgisayar aracılığıyla yapıyordu, ama bir başka amaçtan çok Psikotarih Projesi'nin baskısından uzaklaşabilmek için, Kütüphaneci arada sırada kişisel olarak ziyaret ettiği de oluyordu. Wanda gibi olan başkalarını bulmak için bir plan oluşturarak geçirdiği iki yılda, Kütüphane'nin engin veri derlemesine anında erişebilmek için burada özel bir büro tutmuştu. Giderek büyüyen araştırması, onu Streeling Sektörü'ne dönmekten alıkoyduğunda, Kütüphane'ye kadar yürüyebilmek için yandaki sektörde, kubbe altında küçük bir daire bile kiralamıştı.

Ancak şimdi planı yeni bir boyut kazanmıştı ve Las Zenov ile görüşmek istiyordu. Onunla yüz yüze görüştüğü ilk seferdi.

Galaktik Kütüphane'nin Baş Kütüphanecisi ile kişisel bir görüşme ayarlamak kolay iş değildi. Adam görevinin değer ve doğasına çok önem veriyordu ve İmparator'un bile, Baş Kütüphaneci'ye danışmayı arzu ettiğinde, kendi başına Kütüphane'ye gelmek ve sırasını beklemek zorunda kaldığı sıklıkla konuşuluyordu.

Ancak Seldon sıkıntı çekmedi. Las Zenov, Hari Seldon'ı kişisel olarak görmemiştir, olsa da iyi biliyordu. Selamlarken, "Bu benim için bir onurdur, Başbakan," dedi.

Seldon gülümsedi: "On altı yıldan beri bu konumu işgal etmediğime sizi temin ederim."

"Unvanın onuru hâlâ size ait. Bunun yanı sıra, efendim, cuntanın hayvanca yönetiminden bizi kurtarmaya yardımcı oldunuz. Cunta Kütüphane'nin tarafsızlığına ilişkin kutsal yasayı birçok defalar, ihlal etmişti."

Vay, diye düşündü Seldon, işte bu beni görmeye niçin bu kadar istekli olmasını açıklıyor.

Yüksek sesle, "Sadece söylenti," dedi.

Bileğindeki zaman şeridine çabucak bir göz atmadan duramayan Zenov, "Şimdi bana söyleyin," dedi, "sizin için ne yapabilirim?"

Seldon, "Baş Kütüphaneci," diye söze başladı, "buraya sizden kolay bir şey istemek için gelmedim. Kütüphane'de daha fazla alan talep ediyorum. İş arkadaşlarımdan bazılarını getirmeme izin vermenizi talep ediyorum. En üst önemde uzun ve ayrıntılı bir program başlatma izni istiyorum."

Las Zenov'un yüzü acıyla gerildi. "Çok şey istiyorsunuz," dedi. "Tüm bunların önemini bana açıklayabilir misiniz?"

"Evet. İmparatorluk parçalanma sürecinde."

Uzun bir bekleyiş oldu. Sonra Zenov, "Psikotarih araştırmanızı duydum," dedi "Yeni biliminizin geleceği öngörme vaadi taşıdığını söylediler. Psikotarihsel tahminlerden mi söz ediyorsunuz?"

"Hayır. Psikotarihte henüz gelecekte kesin bir biçimde bahsedebileceğim

noktaya erişemedim. Ama imparatorluğun dağılmakta olduğunu bilmek için psikotarihe gereksinimim yok. Kanıtlar gözünüzün önünde.”

Zenov içini çekti. “Buradaki işim tüm zamanımı alıyor. Profesör Seldon. İş siyaset ve toplumsal konulara gelince ben bir çocuk kadar safım.”

“Arzu ederseniz Kütüphane’de saklanan bilgiye baş vurabilirsiniz. Neden tüm Galaksi İmparatorluğu’nun her yanından gelen, düşünülebilecek her tür bilgiyle ağzına kadar dolu bu büronun kendisine göz gezdirmiyorsunuz?”

Zenov, hüznle gülümseyerek, “Bilgilere en son ulaşabilen ne yazık ki benim,” dedi. “Eski atasözünü bilirsiniz: ayakkabıcının çocuğunun ayakkabısı olmazmış. Ancak bana imparatorluk kendine gelmiş gibi görünüyor. Yeniden bir İmparatorumuz var.”

“Sadece görünüşte öyle, Baş Kütüphaneci. İmparator’un ismi sınır eyaletlerinin çoğunda arada sırada törensel olarak geçiyor, ama yapılanlarda onun bir rolü yok. Dış Gezegenler kendi programlarını denetliyor ve daha önemlisi, İmparator’un yetkisinin dışında kalan, kendi yerel silahlı kuvvetlerine sahipler. Eğer İmparator İç Gezegenler’in dışında herhangi bir yerde yetkisini dayatmaya kalkışırsa başarısız kalır. Dış Gezegenler’in bazılarının bağımsızlıklarını ilan etmesi yirmi yıldan fazla zaman alırsa, çok şaşarım.”

Zenov yeniden iç çekti. “Haklıysanız imparatorluğun gördüğü en kötü zamanlarda yaşıyoruz. Ama bunun, burada, Kütüphane’de daha fazla büro alanı ve ek çalışma personeli arzunuzla ne ilgisi var?”

“İmparatorluk parçalanırsa, Galaktik Kütüphane genel kıyımdan kurtulamaz.”

Zenov azimle, “Ama kurtarılabilir,” dedi, “Bundan önce de kötü zamanlar yaşandı ve Trantor’daki Galaktik Kütüphane’nin, insanlığın tüm bilgisinin depolandığı yer olarak dokunulamaz kalması zorunluluğu her zaman kabul gördü. Gelecekte de böyle olacak.”

“Olmayabilir. Cunta’nın dokunulmazlığınızı ihlal ettiğini kendiniz söylediniz.”

“Ciddi bir şey değildi.”

“Gelecek sefer daha ciddi olabilir ve insanoğlunun tüm birikimlerinin bu deposunun hasar görmesine izin veremeyiz.”

“Burada genişleyecek varlığınız bu sonucu nasıl engelleyecek?”

“Engellemeyecek. Ama ilgilendiğim Proje engelleyebilir. En kötü olasılığı gerçekleşmesi halinde, insanlığın yeniden ayağa kalkmasında gereksinim duyacağı tüm bilgileri içinde barındıran büyük bir Ansiklopedi —ki buna Galaktik Ansiklopedi de diyebilirsiniz— oluşturmak istiyorum. Kütüphane’deki her şeye ihtiyacımız yok. Çoğu havadan sudan şeyler. Galaksiye dağılmış eyalet kütüphanelerinin kendileri de yok edilebilirler ve bu olmasa bile her hâlükârda en yerel veriler dışında her şey Galaktik Kütüphane ile bilgisayarlı bağlantı aracılığıyla elde ediliyor. Bundan dolayı hedeflediğim tamamen bağımsız ve olabildiğince özlü bir biçimde, insanlığın ihtiyaç duyacağı temel bilgiyi içeren bir şeydir.”

“Ya o da yok edilirse?”

“Yok edilmeyeceğini umuyorum. Amacım, galaksinin dış kenarında, çok uzakta Ansiklopedicilerimi gönderebileceğim ve huzur içinde çalışabilecekleri bir gezegen bulmak. Ancak böylesi bir dünya bulunana kadar, grubun çekirdek kadrosunun burada çalışmasını ve Proje için nelere ihtiyaç duyulacağına karar vermek için Kütüphane'nin kolaylıklarından yararlanmasını istiyorum.”

Zenov yüzünü ekşitti. “Durumunuzu anlıyorum, Profesör Seldon, ama yapılabileceğine emin değilim.”

“Nedenmiş, Baş Kütüphaneci?”

“Çünkü Baş Kütüphaneci olmak beni mutlak bir hükümdar yapmıyor. Bir çeşit meclis gibi çalışsan, oldukça geniş bir kurulum var ve lütfen Ansiklopedi Proje'nizi buraya rahatça kabul ettirebileceğimi düşünmeyiniz.”

“Çok şaşırdım.”

“Şaşırmayın. Ben tutulan bir Baş Kütüphaneci değilim. Kurul, birkaç senedir Kütüphane'ye sınırlı erişim için mücadele ediyor. Buna karşı direndim. Size küçük bir büro alanı ayırmış olmam onların midelerini bulandırdı.”

“Sınırlı erişim mi?”

“Tamı tamına. Ana fikir, bilgiye ihtiyaç duyan birinin isteğini bir kütüphaneciye iletmesi ve kütüphanecinin de bilgiyi o kişi için elde etmesi. Kurul insanların Kütüphane'ye serbestçe girmesini ve bilgisayarlarla kendi başlarına uğraşmalarını istemiyor. Bilgisayar ve diğer Kütüphane donanımlarının bakım masraflarının aşırıya kaçtığını iddia ediyorlar.”

“Ama bu olanaksız. Galaktik Kütüphane'nin herkese açık olması bin yıldan beri bir gelenektir.”

“Öyledir, ama son yıllarda, Kütüphane tahsisatları birçok defa azaltıldı ve artık alıştığımız fonlar yok. Donanımımızı işler durumda tutmak çok zor bir hale geldi.”

Seldon çenesini ovdu. “Tahsisatlarınız budanıyorsa maaşlarda kesintiye gitmek ve işten adam çıkartmak ya da, en azından yenilerini işe almamak zorunda kalacağınızı düşünüyorum.”

“Tamamen haklısınız.”

“Bu durumda daralan iş gücüne daha çok yük bindirirken nasıl olur da adamlarınızdan halkın isteyeceği tüm bilgileri edinmelerini beklersiniz?”

“Demek ki sadece vatandaşlara açık bir Kütüphane'den değil, doğrudan doğruya Kütüphane kavramından vazgeçeceksiniz.”

“Korkarım öyle.”

“Bir kütüphanecinin bunu isteyeceğine inanmıyorum.”

“Gennaro Mummery'i tanımıyorsunuz, Profesör Seldon.” Seldon boş gözlerle bakınca, Zenov devam etti. “O da kim?” diye merak ediyorsunuzdur. Kurulur Kütüphane'yi dışarıya kapatmak isteyen kesiminin lideri. Kurulun giderek artan kısmı onun tarafına geçiyor. Siz ve iş arkadaşlarınızın bağımsız bir güç olarak

Kütüphane'ye girmesine izin verirsem, Mummery'nin tarafında olmayan ama Kütüphane'nin herhangi bir parçasının kütüphaneciler dışında denetlenmesine ölümüne karşı çıkan bazı kurul üyeleri onun lehinde oy kullanmaya karar verebilir. Bu durumda da Baş Kütüphanecilik'ten istifa etmek zorunda kalırım.”

Seldon ani bir enerjiyle, “Bana bakın,” dedi. “Tüm bu Kütüphane'yi olasılıkla kapama, onu daha zor erişilir kılma, tüm bilgileri vermeyi reddetme işi, tüm bu tahsisatları indirmeler, bunların hepsi kendi başlarına imparatorluğun dağılmasının işaretleri. Siz buna katılmıyor musunuz?”

“Bu yönüyle bakarsanız, haklı olabilirsiniz.”

“O zaman bırakın da kurulla konuşayım. Geleceğin neler getirebileceğini ve ne yapmak istediğimi anlatmama izin verin. Sizi ikna etmeyi başardığımı umuyorum, belki onları da ikna edebilirim.”

Zenov bir an düşündü. “Denemenize izin vermeye niyetliyim, ama planınızın işlemeyebileceğini önceden bilerseniz iyi olur.”

“Bunu göze almak zorundayım. Lütfen ne yapılması gerekiyorsa yapın ve bana kurulla ne zaman ve nerede karşılaşabileceğimi bildirin.”

Seldon, Zenov'un yanından ayrılırken sıkıntılı bir ruh hali içindeydi. Baş Kütüphaneci'ye anlattığı her şey doğrudu ve önemsizdi. Kütüphane'yi kullanımına duyduğu gereksinimin gerçek nedeni saklı kalmıştı.

Aslında Kütüphane'yi ne şekilde kullanacağını kendisi de tam olarak bilmiyordu.

Hari Seldon, Yugo Amaril'in yatağının baş ucunda sabırla, hüznle oturuyordu. Yugo tamamen tükenmişti. Kendine tıbbi yardım yapılmasına izin verse bile, ki bunu kabul etmiyordu, durumu artık umutsuzdu.

Sadece elli beş yaşındaydı. Seldon'ın kendisi altmış altısındaydı ve yine de ara sıra onu topal bırakan siyatik ya da her neyse sancısı bir yana, iyi durumdaydı.

Amaril gözlerini açtı. "Hâlâ burada mısın, Hari?"

Seldon başını salladı. "Seni bırakmam."

"Ölene kadar mı?"

"Evet." Sonra müthiş bir ızdırabla, "Bunu neden yaptın, Yugo?" diye sordu. "Mantıklı bir yaşam sürseydin yirmi, otuz yıl daha hayatta kalırdın."

Amaril hafifçe gülümsedi. "Mantıklı yaşamak mı? İzne çıkmak mı demek istiyorsun? Dinlenme yerlerine gitmek? İvır zıvırla kendimi oyalamak mı?"

"Evet. Evet."

"Ya çalışmama geri dönmek için içim giderdi ya da zamanımı boşa harcamayı öğrenmiş olurum ve sözünü ettiğin yirmi otuz ek yılda başka hiçbir şey başaramamış olurum. Kendine bir bak."

"Benim neyim varmış?"

"Cleon'un emrinde on yıl Başbakanlık yaptın. O sıralarda bilimle ne kadar uğraşmıştın?"

Seldon kibarca, "Zamanımın dörtte birini psikotarihe ayırmıştım," dedi.

"Abartıyorsun. Çatlakları tıkayan ben olmasaydım psikotarihin ilerlemesi cayırtıyla fren yapardı."

Seldon kafasını salladı. "Haklısın, Yugo," dedi. "Bunun için sana minnettarım."

"Onun öncesinde ve sonrasında, zamanının yarısını idari işlere harcarken, asıl işi kim yapıyordu... Kim yaptı? Ha?"

"Sen, Yugo."

"Kesinlikle." Gözlerini yeniden kapadı.

Seldon, "Yine de benden daha uzun yaşasaydın, idari işleri devralmayı da her zaman isterdin," dedi.

"Hayır! Ben Proje'nin başına onu gitmesi gereken yönde ilerletmeye devam etmek için, geçmek istedim, ama tüm idare yetkilerini başkalarına dağıtmam gerekecekti."

Amaril'in soluk alışı hırıltılıydı, ama sonra kıpırdandı ve gözlerini açtı, doğrudan Seldon'ın gözlerinin içine baktı. "Ben öldüğümde psikotarihe ne olacak? Bunu hiç düşündün mü?"

"Evet, düşündüm. Seninle bu konuda konuşmak istiyorum. Bu seni sevindirebilir. Yugo, psikotarihin bir devrim geçirmekte olduğuna inanıyorum."

Amaril kaşlarını hafifçe çattı. "Hangi açıdan? Bu laftan hoşlanmadım."

"Dinle. Bu senin fikrindi. Yıllar önce bana iki Vakıf'ın kurulması gerektiğin

söylemiştin. Aynı, yalıtılmış ve ilerideki İkinci Galaksi İmparatorluğu'nun çekirdeğini oluşturacak biçimde düzenlenmiş iki Vakıf. Hatırlıyor musun? Bu senin fikrindi.”

“Psikotarih denklemleri...”

“Biliyorum. Bunu belirtiyorlar. Şimdi bunun üzerinde çalışıyorum, Yugo. Galaktik Kütüphane'de bir büro koparmayı becerdim...”

“Galaktik Kütüphane.” Amaril'in kaş çatışı derinleşmişti. “Onları sevmem Kendilerini beğenmiş salak sürüsü.”

“Baş Kütüphaneci Las Zenov o kadar da kötü değil, Yugo.”

“Mummery, Gennaro Mummery adında bir kütüphaneci ile hiç karşılaştın mı?”

“Hayır, ama adını duydum.”

“Aşağılık bir yaratık. Bir keresinde, bir şeyleri yanlış yere koyduğumu iddia ettiğinde, tartışmıştık. Böyle bir şey yapmamıştım ve çok sinirlenmiştim, Hari Birdenbire Dahl'a geri döndüm. Hari, Dahl kültürü hakkında bilmen gereken bir şey de hakaret dolu bir lağım çukuru olduğudur. Bunlardan bazılarını onun üzerinde kullandım, ona psikotarihin yoluna çıktığını ve tarihe bir suçlu olarak geçeceğini söyledim. Sadece 'suçlu' demekle de yetinmedim.” Amaril güçlkle kıkırdadı. “Dil tutulmuştu.”

Seldon aniden Mummery'nin yabancılara olan düşmanlığının nereden kaynaklandığını ve bu nedenin —en azından kısmen— psikotarih olduğunu anlayabildi, ama bir şey demedi.

“Püf noktası şu Yugo, birisi başarısız kalırsa diğeri devam edebilsin diye iki Vakıf istedin. Ama biz bunun ötesine geçtik.”

“Ne bakımdan?”

“Wanda'nın iki yıl önce zihnini okuyabilmesini ve Birincil Radyant'daki denklemlerin bir kesiminde hata yakalamasını hatırlıyor musun?”

“Evet, elbette.”

“Eh işte, Wanda gibi başkalarını da bulacağız. Vakıflarımızdan biri insanlığın bilgi birikimini koruyacak ve İkinci İmparatorluğa çekirdek oluşturacak ve ağırlıkla pozitif bilimlerde söz sahibi bilim insanlarından meydana gelecek. İkinci Vakıf ise sadece psikotarihçileri içerecek —mentalistler, zihinlere dokunabilen psikotarihçiler — ve onlar psikotarihi bireysel düşünen kişilerden çok daha hızla geliştirecek ortak bir zihin oluşturacaklar. Bunlar zaman geçtikçe ince düzeltmelerde bulunacak bir grup olacak, anlıyor musun? Her zaman arka planda nöbet tutanlar. Onlar imparatorluğun muhafızları olacak.”

Amaril zar zor, “Müthiş!” diyebildi. “Müthiş! Tam da ölecek zamanı nasıl da seçmişim, gördün mü? Bana yapılacak bir şey kalmadı.”

“Böyle konuşma, Yugo.”

“Dert etme, Hari. Hiçbir şey yapamayacak kadar yorgunum. Bana anlattığın için teşekkürler, teşekkür ederim.” Sesi zayıflıyordu. “Devrim için. Beni mutlu... mutlu...”

mut...”

Bunlar Yugo Amaril’in son sözleri oldu.

Seldon yatağın üzerine eğildi. Gözyaşları gözlerini yakıyor ve yanaklarından aşağı yuvarlanıyordu.

Eski bir dostu daha ölmüştü. Demerzel, Cleon, Dors, şimdi de Yugo... Yaşlanırken onu daha büyük bir boşlukta ve daha yalnız bırakarak gitmişlerdi.

Amaril’in mutlu ölmesini sağlayan devrim asla gerçekleşemeyebilirdi. Galaktik Kütüphane’yi kullanmayı becerebilecek miydi? Wanda gibi başka kişiler bulabilecek miydi? Hepsinden önemlisi, bütün bunlar ne kadar zaman alacaktı?

Seldon altmış altı yaşındaydı. Bu devrimi, Trantor’a ilk geldiğinde, otuz ik yaşındayken başlatabilmiş olsaydı...

Şimdi belki de çok geçti.

Gennaro Mummery onu bekletiyordu. Bu kasten yapılan bir saygısızlık, hatta kabalıktı ama Hari Seldon sükûnetini korudu.

Seldon eninde sonunda Mummery'e fena halde ihtiyaç duyuyordu ve kütüphaneciye sinirlenmesi sadece kendisine zarar verecekti. Mummery aslında, Seldon'ı öfkelenmediği için zevkten dört köşe olacaktı.

Böylece Seldon sınırlarına hakim oldu, bekledi ve Mummery sonunda içeri girdi. Seldon onu daha önce bir kere görmüştü ama sadece uzaktan. Bu, baş başa kalacakları ilk seferdi.

Mummery yuvarlak suratlı, kısa kara sakallı, bodur ve tombul bir adamdı. Yüzüne bir gülümseme takınmıştı ama Seldon bunun anlamsız bir demirbaş olduğundan kuşkulandı. Gülümsemesi sarımsı dişlerini ortaya koyuyordu, dahası Mummery'nin kaçınılmaz kepi de aynı tondaydı ve çevresinde bir yılan gibi kıvrılan kahverengi bir şerit vardı.

Seldon midesinin bulandığını hissetti. Bir nedeni olmasa bile Mummery'den hoşlanmayacakmış gibi geldi.

Mummery hiçbir giriş yapmadan, "Evet, Profesör," dedi, "sizin için ne yapabilirim?" Duvardaki zaman şeridine bakmış, ama geç kaldığı için özür dilemeye gerek görmemişti.

Seldon, "Sizden burada, kütüphanede kalışıma karşı muhalefetinize bir soru vermenizi rica edecektim, beyefendi," dedi.

Mummery ellerini açtı. "İki yıldan beri buradasınız. Hangi muhalefetten söz ediyorsunuz?"

"Kurulun sizin tarafınızdan temsil edilen kesimi ile sizin gibi düşünenler şimdiye kadar Baş Kütüphaneci'yi safdışı bırakmadınız, ama gelecek ay yeni bir toplantı yapılacak ve Las Zenov bana sonuçtan emin olmadığını aktardı."

Mummery omuz silkti. "Eğer bunu böyle adlandırabilirsek ne olacağından ben de emin değilim. Kontratınız yenilenebilir de."

"Ama bundan fazlasına ihtiyacım var, Kütüphaneci Mummery. Bazı iş arkadaşlarımı da getirmek arzusundayım. Üzerime aldığım Proje, yani çok özel bir Ansiklopedi'nin hazırlanması yönünde gerekli olanların belirlenmesi, yalnız başıma yapabileceğim bir şey değil."

"İş arkadaşlarınız hiç kuşkusuz hoşlarına giden yerde çalışabilirler. Trantor büyük bir dünya."

"Kütüphane'de çalışmak zorundayız. Ben yaşlı bir adamım, beyefendi ve acelem var."

"Zamanın akışını kim durdurabilir? Kurulun iş arkadaşlarınızı getirmenize izin vereceğini sanmam. Bıçak sırtındasınız, değil mi Profesör?"

Seldon, evet, gerçekten de öyle, diye düşündü, ama hiçbir şey söylemedi.

Mummery, "Sizi dışarıda tutmayı başaramadım, Profesör," dedi. "Şimdiye kadar başaramadım. Ama arkadaşlarınızı dışarıda tutmaya devam edebileceğimi düşünüyorum."

Seldon boşa kürek çekmekte olduğunu anladı. Biraz daha samimi bir ifade takındı. "Kütüphaneci Mummery, bana karşı olan düşmanlığınız kuşkusuz kişisel değil. Yapmakta olduğum işin önemini kesinlikle anlamışsınızdır."

"Psikotarihiniz demek istiyorsunuz. Hadi, otuz yıldan fazladır onun üzerinde çalışıyorsunuz. Ne sonuca vardınız?"

"Konu da bu. Şimdi bir sonuca varabiliriz."

"O halde bırakalım da o sonuca Streeling Üniversitesi'nde varın. Niçin Galaktik Kütüphane'de olmak zorundaymış?"

"Kütüphaneci Mummery, beni dinleyin. Sizin istediğiniz Kütüphane'yi halka kapamak. Uzun bir geleneği yıkıp geçmek istiyorsunuz. Sizde bunu yapacak vicdan var mı?"

"İhtiyacımız olan vicdan değil. Parasal destek. Hiç kuşkusuz Baş Kütüphaneci sizde dertlerimizi anlatırken omzunuzda ağlamıştır. Tahsisatlar kısıldı, maaşlar kesintiye uğradı, gerekli bakım yapılamıyor. Ne yapacağız? Hizmetleri azaltmamız gerekiyor; siz ve arkadaşlarınızı bürolar ve donanımla desteklemeye gücümüz kesinlikle yetmez."

"Bu durum İmparator'a aksettirildi mi?"

"Hadi Profesör, rüya görüyorsunuz. Psikotarihinizin imparatorluğun çözülmekte olduğunu size anlattığı doğru değil mi? Sizden Kuzgun Seldon ya da öyle bir şey diye söz edildiğini duydum, bu uğursuzluk habercisi bir masal kuşuymuş sanırım."

"Kötü zamanlara girmekte olduğumuz doğru."

"Kütüphane'nin bu kötü zamanlardan bağışık olduğuna mı inanıyorsunuz? Profesör, Kütüphane benim hayatım ve onun ayakta kalmasını istiyorum, ama azalan tahsisatlarımızın yerini dolduracak yollar bulamazsak ayakta kalamaz. Siz de buraya gelip, kendinizin yararlanacağı halka açık bir Kütüphane bekliyorsunuz. Olmaz, Profesör. Olamaz."

Seldon umutsuzca, "Ya sizin için para bulursam?" dedi.

"Gerçekten mi? Nasıl?"

"Ya İmparatorla konuşursam? Bir zamanlar Başbakan'dım. Beni kabul edecek ve dinleyecektir."

Mummery güldü ve, "Ondan fon temin edeceksiniz, öyle mi?" dedi.

"Fon alırsam, tahsisatlarınızı arttırırsam, iş arkadaşlarımı getirebilir miyim?"

Mummery, "Önce parayı getirin," dedi, "sonrasına bakarız. Ama başaracağınız zannetmiyorum."

Kendinden çok emin görünüyordu. Seldon Galaktik Kütüphane'nin İmparator'dan ne kadar sık ve yararsızca yardım dilediğini merak etti.

Bir de kendiricasının bir işe yarayıp yaramayacağını.

İmparator XIV. Agis'in bu adı taşımaya gerçekte hakkı yoktu. Tahta çıkarken bu ismi; iki bin yıl önce, çoğu başarıyla hükmeden Agislerle, bilhassa da kırk iki yıl tahtta kalan ve güçlü ama zalim olmayan bir yumrukla yöneterek zengin bir imparatorluğu düzen içinde tutan VI. Agis ile kendi arasında bir bağlantı kurmak gibi kasıtlı bir amaçla almıştı.

Eğer holografik kayıtların bir değeri varsa XIV. Agis eski Agislerin hiçbirine benzemiyordu. Ama sonuçta gerçeği söylemek gerekirse, XIV. Agis halka dağıtıları resmi holografına da pek benzemiyordu.

Hari Seldon, acı bir özlemle, aslına bakılırsa İmparator Cleon tüm zaafları ve hatalarına rağmen kesinlikle bir İmparator gibi görünüyordu, diye düşündü.

XIV. Agis bir İmparator gibi durmuyordu. Seldon onu asla yakından görmemişti ve gördüğü birkaç holograf da utanmazca gerçek dışıydı. Seldon alayla, imparatorluk holografıcısı işini biliyor, diye düşündü. İyi iş çıkarmış.

XIV. Agis kısa boylu, çekicilikten uzak bir yüzü ve zekâ parıltısı göstermeyen hafifçe şiş gözleri olan bir adamdı. Tahta çıkmasının tek nedeni Cleon'la uzaktan akraba olmasıydı.

Ancak, hakkını yememek gerekir, haşmetli bir İmparator rolü oynamaya da kalkışmıyordu. Daha çok, "Yurttaş İmparator" olarak çağrılmaktan hoşlandığı ve onu kubbeden çıkmaktan ve Trantor'un yaya yollarında dolaşmaktan sadece imparatorluk protokolü ve imparatorluk muhafızlarının öfkeli itirazlarının alıkoyduğu anlatılırdı. Hikâyeye göre yurttaşların elini sıkmak ve şikâyetlerini kişisel olarak dinlemek istiyordu.

Seldon, bu arzusu asla gerçekleşemeyecek olsa bile ona bir puan kazandırır, diye düşündü.

Seldon, bir mırıltı ve eğilmeyle, "Beni görmeyi kabul ettiğiniz için size teşekkür ederim, Efendimiz," dedi.

XIV. Agis'in berrak ve görünüşünün aksine, oldukça etkileyici bir sesi vardı. "Siz görmeye rıza göstermekteki şaşırtıcı cesaretim için kendimi kutlasam da hiç kuşkusuz eski bir Başbakan'ın ayrıcalıkları vardır."

Sözleri mizah yüklüydü ve Seldon aniden bir insanın zeki görünmeyebileceğini ama zeki olabileceğini fark etti.

"Cesaret mi, Efendimiz?"

"Ah, tabii ya. Sizi Kuzgun Seldon diye adlandınnıyorlar mı?"

"Bu deyim ilk defa önceki gün duydum, Efendimiz."

"Anlaşılan, imparatorluğun çöküşünü haber veren psikotarihinize göndermede bulunuluyor."

"Sadece bir olasılığa işaret ediyor, Efendimiz..."

"Öyle ki uğursuzluk habercisi efsanevi bir kuşla eşdeğer tutuluyorsunuz. Ben de

sizin uğursuzluk habercisi efsanevi bir kuş olduğunuzu düşünüyorum.”

“Öyle olmadığımı umarım, Efendimiz.”

“Hadi, hadi. Kayıtlar ortada. Cleon’un eski Başbakan’ı, Eto Demerze çalışmanızdan etkilenmiş ve ne olduğuna bir bakın. Görevinden ayrılmak ve sürgüne gitmek zorunda bırakılmış. İmparator Cleon’un kendisi çalışmanıza hayran kaldı ve olanlara bir bakarsak... suikastta öldürüldü. Askeri cunta çalışmanıza ilgi gösterdi ve olan oldu: süpürüldüler. Joranumcular’ın bile çalışmanızdan etkilendiği söyleniyor ve bakın, yok edildiler. Şimdi de ey Kuzgun Seldon, beni görmeye geldiniz. Ne bekleyebilirim?”

“Eh, kötü bir şey beklememelisiniz, Efendimiz.”

“Umarım öyledir, çünkü saydığım tüm bu diğerlerinin tersine, çalışmanızdan etkilenmiş değilim. Şimdi bana neden burada olduğunuzu söyleyin.”

Seldon en kötü olasılık gerçekleşirse, insanlığın bilgilerini koruyacak bir ansiklopedi hazırlamak üzere tasarlanan bir projeyi oluşturmanın önemini açıklarken İmparator dikkatle ve sözünü kesmeden dinledi.

Sonunda, “Evet, evet,” dedi. “Demek ki imparatorluğun yıkılacağına gerçekten d inanmışsınız.”

“Bu güçlü bir olasılık, Efendimiz ve bu olasılığı dikkate almamak ihtiyatlı bir davranış olmayacaktır. Yapabilirsem bir şekilde bunun önüne geçmeyi ya da yapamazsam, etkilerini hafifletmeyi arzu ediyorum.”

“Kuzgun Seldon, burnunuzu bu konulara sokmaya devam ederseniz, imparatorluğun *yıkılacağına* ve hiçbir şeyin yardımı olmayacağına ikna oldum.”

“Öyle değil, Efendimiz. Ben sadece çalışmak için izin istiyorum.”

“Ah, izin sizindir, ama benden ne arzu ettiğinizi anlamadım. Bana bir ansiklopedi hakkında bütün bunları niçin anlattınız?”

“Çünkü Galaktik Kütüphane’de çalışmak istiyorum, Efendimiz ya da daha doğru bir deyişle, orada başkalarının benimle çalışmasını arzu ediyorum.”

“Yolunuza çıkmayacağıma sizi temin ederim.”

“Bu yeterli değil, Efendimiz. Bize yardım etmenizi istiyorum.”

“Ne yolla, eski Başbakan?”

“Para yardımıyla. Kütüphane tahsisat almalı yoksa kapılarını halka kapatacak ve beni de dışarı atacaklar.”

“Para!” İmparator’un sesine bir hayret ifadesi gelmişti. “Para almak için mi bana geldiniz?”

“Evet, Efendimiz.”

XIV. Agis heyecanla ayağa fırladı. Seldon da hemen ayağa kalktı, ama Agis ona oturmasını işaret etti.

“Oturun. Bana bir İmparatormuşum gibi davranmayın. Ben bir İmparator değilim. Bu görevi istemedim, ama beni zorladılar. İmparatorluk ailesine en yakın olan bendim ve bana imparatorluğun bir İmparator’a ihtiyaç duyduğunu

gevelediler. Böylece beni tahta çıkardılar ve ben de onların çok işine yaradım.

“Para! Bende para olduğunu sanıyorsunuz! İmparatorluğun dağılmasından söz ettiniz. Nasıl dağılacağını düşünüyorsunuz? Ayaklanmalarla mı zannediyorsunuz? Yoksa iç savaş mı? Orada buradaki karışıqlarla mı?”

“Hayır. *Parayı* düşünseniz iyi edersiniz. İmparatorluktaki eyaletlerin yarısından hiç vergi toplayamadığımı biliyor musunuz? Hesapta hâlâ imparatorluğun bir parçası durumundalar. Yaşasın imparatorluk! İmparatorumuz çok yaşa! Ama hiçbir şey ödemiyorlar ve bu parayı toplamak için gerekli gücüm yok. Onlardan para alamazsam, gerçekte imparatorluğun bir parçası olmazlar, öyle değil mi?”

“Para! İmparatorluk korkunç boyutlarda süregelen bir bütçe açığı veriyor. Parasını ödeyebileceğim hiçbir şey yok. İmparatorluk Sarayı Bahçesi'nin bakımını karşılamaya yetecek param var mı sanıyorsunuz? Ancak ucu ucuna. Kısıntı yapmak zorundayım. Saray'ın eskimesine göz yummak zorundayım. Hizmetkârların sayısının ölümlerle aşınmasına izin vermek durumundayım.

“Profesör Seldon. Para istiyorsanız bilin ki bende yok. Kütüphane için tahsisat nereden bulacağım? Her sene onlara biraz para sızdırabildiğim için minnettar olmaları gerekir.” Bitirirken, imparatorluk hâzinesinin boşluğunu simgeler gibi, içleri yukarı bakan ellerini havaya açtı.

Hari Seldon sersemlemişti. “Efendimiz, bununla birlikte, paradan yoksun olsanız bile, hâlâ imparatorluk prestijiniz var. Büromu elimde tutmama ve yaşamsal görevimizde bana yardım etmeleri için iş arkadaşlarımdan gelmelerine izin vermesini Kütüphane'ye emredemez misiniz?”

XIV. Agis konu bir kere para olmaktan çıkınca heyecanı artık durulmuş gibi yerine geri oturdu.

“Galaktik Kütüphane'nin, özyönetim söz konusu olunca çok eskiye dayanan bir gelenek uyarınca imparatorluktan bağımsız olduğunu herhalde biliyorsunuzdur. Kendi kurallarını kendileri koyar ve adaşım VI. Agis (lafının burasında gülümsedi Kütüphane'nin haber işlevlerini denetlemeye kalkışmasından beri böyle yapmıştır. İmparator başarısız kaldı ve büyük VI. Agis'in beceremediğini benim başarabileceğimi mi düşünüyorsunuz?”

“Sizden güce baş vurmanızı talep etmiyorum, Efendimiz. Sadece nazik bir arzu belirtmeniz yeterli. Kütüphane'nin yaşamsal bir işlevi söz konusu değilken, şüphesiz İmparator'u şerefliendirmek ve arzularına lütfetmekten zevk duyacaklardır.”

“Profesör Seldon, Kütüphane hakkında ne kadar da az şey biliyorsunuz. Ne kadar kibarca ve üstü kapalı olursa olsun, onların isteğimin tam tersini yapmaları için arzumu belirtmem yeterli olur. İmparatorluk denetiminin en silik bir işareti bile son derece hassastırlar.”

Seldon, “O takdirde ben ne yapayım?” dedi.

“Ah, size anlatayım. Aklıma bir fikir geldi. Ben halktan biriyim ve arzu edersem Galaktik Kütüphane'yi ziyaret edebilirim. Saray bahçesinde yer aldığından, oraya

gidersem protokolü ihlal etmiş olmam. Bakın siz de benimle gelirsiniz ve gösterişli bir dostluk sergileriz. Onlardan bir şey istemem, ama kol kola yürürken dikkatlerini çekersek belki onların değerli Kurulundan birileri size daha candan davranmayı tercih edebilir... Bütün yapabileceğim bu kadar.”

Büyük bir düş kırıklığına uğrayan Seldon bunun yeterli olup olamayacağını merak etti.

Las Zenov sesinde belirgin bir huşuyla, “İmparatorla bu kadar dost olduğunuzu bilmiyordum, Profesör Seldon,” dedi.

“Ne olmuş? Bir İmparator için çok demokrat bir kişidir ve Cleon zamanında Başbakan olarak edindiğim deneyimlere ilgi gösteriyor.”

“Hepimizde derin bir etki bıraktı. Uzun yıllardan beri salonlarımızda bir İmparator görmemiştik. Bir İmparator Kütüphane’den bir şeye ihtiyaç duyduğunda, genelde...”

“Anlayabiliyorum. Onu istetir ve istediği de bir nezaket gösterisi olarak ona gönderilir.”

Zenov’un gevezeliği tutmuştu. “Bir keresinde İmparator’un, hizmet içi beklemesine gerek kalmaması amacıyla, doğrudan Kütüphane sistemine bağlı tam bir bilgisayarlı donanımı Sarayı’na kurma konusunda bir öneri yapılmıştı. Bu paranın bol olduğu eski günlerde önerildi, ama biliyorsunuz reddedildi.”

“Öyle mi?”

“Ah evet, neredeyse tüm Kurul böylesi bir yaklaşımın, İmparator’un Kütüphane’ye burnunu fazlasıyla sokmasına izin vereceğine ve bunun da özerkliğimizi tehlikeye atacağına karar verdiler.”

“Bir İmparator’u onurlandırmak için bile eğilmeyen bu Kurul, benim Kütüphane’de kalmama razı olacak mı?”

“Şu anda evet. İmparator’un kişisel bir dostuna karşı nazik olmadığımız takdirde tahsisatlarda bir artış olasılığının toptan yok olacağına dair düşünce var ve ben de bunu körüklemek için elimden geleni yapıyorum, bundan dolayı...”

“Bundan dolayı para, hatta paranın gelmesi konusundaki uzak bir olasılık son sözü söyledi.”

“Korkarım öyle.”

“Ya iş arkadaşlarımı getirebilir miyim?”

Zenov’un canı sıkılmış göründü. “Korkarım hayır. İmparator iş arkadaşlarınızla değil sadece sizinle beraber yürürken görüldü. Üzgünüm, Profesör.”

Seldon omuz silkti ve üzerine derin bir melankoli çöktü. Zaten Kütüphane’ye getirecek bir arkadaşı da yoktu. Bir süredir Wanda gibilerinin yerini saptamayı ummuş, ama bunu başaramamıştı. Yeterli düzeyde bir araştırmaya kalkışmak için onun da paraya gereksinimi vardı. Halbuki hiçbir şeyi yoktu.

Galaksi İmparatorluğu'nun başkent dünyası Trantor, Hari otuz sekiz yıl önce ana gezegeni Helicon'dan gelen uzay gemisinden çıkararak ilk adımlarını attığından bu yana, hatırı sayılır oranda değişmişti. Hari, eski Trantor'u zihninde bu denli parlak kılanın yaşlı bir adamın hafızasındaki incimsi pus mu olduğunu merak etti. Bunun nedeni belki de gençlik heyecanıydı. Helicon gibi bir taşra Dış Gezegeninden genç bir adam parlayan kuleler, kıvılcımlanan kubbelere, gece gündüz Trantor'un her yanında dönüp dolaşır görünen aceleci insan kitlelerinden nasıl olur da büyülenmezdi.

Hari, şimdiyse, diye hüznle düşündü, yürüme yolları gün ortasında bile neredeyse boş. Bölgeleri kendi aralarında paylaşmak için rekabet eden gezgin serseri çeteleri, kentin çeşitli alanlarını denetimleri altında tutuyorlardı. Güvenlik örgütü güçten düşmüştü, geride kalanlar merkez büroda şikâyetleri değerlendirmekten başlarını kaldıramıyorlardı. Elbette acil bir durum çağrısı geldiğinde güvenlik görevlisi gönderiliyordu, ama suç mahalline ancak suç işlendikten sonra gelebiliyorlardı. Artık Trantor'un yurttaşlarını korudukları iddiasında bile bulunmuyorlardı. İnsan tehlikeyi, hem de büyük bir tehlikeyi göze alarak sokağa çıkıyordu. Hari Seldon yine de bu tehlikeyi, sevgili imparatorluğunu yok eden güçlere, kendisini de mahvetmeleri için meydan okurcasına, günlük yürüyüşler biçiminde göze alıyordu.

Hari Seldon bu yüzden, düşüncelere dalmış, topallayarak yürüyordu.

Hiçbir şey yolunda gitmiyordu. Hiçbir şey. Wanda'yı farklı kılan genetik dağılımı yalıtmayı becerememişti ve bu olmadan onun gibi başkalarını saptayamazdı.

Wanda'nın zihinleri okuma yeteneği Yugo Amaril'in Birincil Radyant'ındaki hatayı teşhis ettiği altı yıl öncesinden beri belirgin biçimde keskinleşmişti. Wanda birçok yönden özeldi. Zihinsel yeteneğinin onu başkalarından ayırdığını kavradığı andan itibaren, onu anlamaya, enerjisini kullanmaya, yönlendirmeye kararlıymış gibiydi. Yeniyetmelik yaşlarına girerken onu Hari'ye o kadar sevdiren küçük kız kıkırdamalarını bir yana bırakarak, aynı zamanda, "yeteneğindeki" güçleri çözmede ona yardım ederkenki kararlılığıyla daha da fazla bağlanarak olgunlaşmıştı. Çünkü Hari Seldon, Wanda'ya İkinci Vakıf hakkındaki planını anlatmış, o da kendini bu hedefi onunla beraber gerçekleştirmeye adanmıştı.

Ancak bugün Seldon'ın üzerinde karamsar bir ruh hali vardı. Wanda'nın zihinsel yeteneğinin ona yardımcı olamadığı sonucuna varmıştı. Çalışmasına devam etmek için parası yoktu. Wanda gibi diğerlerini saptamak için para, Streeling'teki Psikotarih Projesi'nde çalışanlara ödemek için para, Galaktik Kütüphane'de çok önemli Ansiklopedi Projesi'ni oluşturmak için yine para gerekiyordu.

Ee, şimdi?

Galaktik Kütüphane'ye doğru yürümeye devam etti. Bir yerçekimi taksisine binse daha iyi ederdi, ama topallaşa da, topallamasa da yürümek istemişti. Düşünmek için

zamana gereksinimi vardı.

Bir bağırı duydu... "İşte orada!" Ama dikkat etmedi.

Çığlık yeniden yükseldi. "İşte orada! Psikotarih!"

Bu kelime onu başını doğrultmaya zorladı. Psikotarih.

Bir grup genç adam etrafında toplanıyordu.

Seldon kendiliğinden sırtını duvara verdi ve bastonunu kaldırdı. "Ne istiyorsunuz?"

Güldüler. "Para istiyoruz, ihtiyar. Hiç paran var mı?"

"Belki, ama neden benden para istiyorsunuz? 'Psikotarih!' diye bağırdınız. Benim kim olduğumu biliyor musunuz?"

En öndeki genç adam, "Elbette," dedi, "sen *Kuzgun Seldon*'sın." Hem rahat hem de neşeli görünüyordu.

Bir başkası, "Sen bir sürüngensin," diye bağırdı.

"Size hiç para vermezsem ne yaparsınız?"

Elebaşı, "Seni döveriz," dedi, "ve yine de paranı alırız."

"Ya size para verirsem?"

"Seni yine de döveriz!" Hepsi de güldüler.

Hari Seldon bastonunu daha da yukarı kaldırdı. "Uzak durun! Hepiniz!"

O zamana kadar onları saymayı becermişti. Sekiz kişiydiler.

Hafifçe tıkanığını hissetti. Bir keresinde o, Dors ve Raych'a on kişi saldırmıştı ve üstlerinden gelirken sorun da yaşamamışlardı. O sırada sadece otuz iki yaşındaydı ve Dors da... Dors'tu.

Şimdi durum farklıydı. Bastonunu salladı.

Serserilerin elebaşısı, "Hey, ihtiyar bize saldıracak," dedi. "Ne yapacağız?"

Seldon hızla etrafına bakındı. Çevrede güvenlik görevlisi yoktu. Toplumsal bozulmanın başka bir alameti daha. Arada sırada bir iki kişi geçip gidiyordu, ama yardım istemenin bir yararı olmayacaktı. Adımlarını sıklaştırıp, etraftan dolaşıyorlardı. Kimse bir hengâmeye karışmak tehlikesini göze almazdı.

Seldon, "Aranızdan ilk yaklaşanın kafasını kırarım!" diye konuştu.

"Yok ya?" Elebaşı hızla ileriye atıldı ve bastonu yakaladı. Kısa ama çetin bir itişme oldu ve baston Seldon'ın elinden çekilip alındı. Elebaşı bastonu bir kenara attı.

"Ee, şimdi ne yapacaksın, ihtiyar?"

Seldon büzüldü. Artık incek darbeleri beklemekten başka bir şey yapamazdı. Her biri bir iki tane vurmak için sabırsızlanarak etrafında kümeleştiler. Seldon darbelerden korunmak için ellerini kaldırdı. Hâlâ bir parça Bükümleyebiliyordu. Sadece bir iki serseriyle karşı karşıya kalsa bedenini bükebilir, darbelerini savuşturabilir, karşı saldırıya geçebilirdi. Ama sekizine birden kesinlikle şansı yoktu.

Yine de darbelerden kaçınmak için hızla bir yana hareket etmeyi denedi. Siyatikli sağ bacağı altında bükülürdü. Yere düştü ve tamamen umutsuz durumda kaldığını

anladı.

Sonra yüksek bir sesin, “Ne oluyor orada? Geri çekilin, sizi gidi haydutlar! Çekilince yoksa hepinizi öldürürüm!” dediğini duydu.

Elebaşı konuştu. “Baksanıza, başka bir ihtiyar.”

Yeni gelen, “O kadar da değil,” diye yanıtladı. Elinin tersiyle elebaşının suratına bir tokat indirdi. Adamın yüzü çirkin, kırmızı bir renk aldı.

Seldon şaşkınlık içinde, “Raych, bu sensin,” diyebilirdi.

Raych’ın eli yine kalktı. “Bu işe karışma, baba. Sadece ayağa kalk ve uzaklaş.”

Yanağını ovuşturan elebaşı, “Bunun için seni geberteceğiz,” dedi.

Dahl yapımı, uzun, parlak bir bıçak çıkartan Raych, “Hayır, yapamayacaksınız,” diye yanıtladı. İkinci bir bıçak daha çekmişti ve şimdi iki elinde birer bıçak tutuyordu.

Seldon cılız bir sesle, “Hâlâ bıçak mı taşıyorsun, Raych?” dedi.

Raych, “Her zaman,” yanıtını verdi, “Beni hiçbir şey alıkoyamaz.”

Bir ışın tabancası çeken elebaşı, “Seni durduracağım,” diye konuştu.

Raych’ın bıçaklarından biri gözün izleyebileceğinden daha büyük bir hızla havada uçtu ve elebaşının gırtlığına saplandı. Serseri hırıltıyla soludu, sonra gargara yapar gibi bir ses çıkarttı ve diğer yedisi boş gözlerle bakarken yere yığıldı.

Raych yaklaştı ve, “Bıçağımı geri istiyorum,” dedi. Serserinin boğazından çekti ve adamın gömleğine sildi. Bunu yaparken eğilip tabancayı da yerden almıştı.

Raych tabancayı geniş ceplerinden birine attı. “Sizi gidi işe yaramazlar sürüsü, ben silah kullanmayı sevmem, çünkü bazen hedefi kaçıyorum,” dedi, “Buna karşın bıçakla asla hedefi şaşırıyorum. Asla! Bu adam öldü. Sizden ayakta kalan yedi kişi var. Ayakta dikilip duracak mısınız, yoksa çekip gidecek misiniz?”

Serserilerden biri, “Gebertin onu!” diye bağırdı ve yedisi birden aynı anda saldırdılar.

Raych geriye bir adım attı. Önce bir bıçak, sonra bir ikincisi ışıldadı ve iki serseri her biri göğüslerine bir bıçak gömülü, oldukları yere mihlandılar.

Her bıçağı burkarak geri çeken ve silen Raych, “Bıçaklarımı bana geri verin,” dedi.

“Bu ikisi hâlâ yaşıyorlar, ama fazla zamanları kalmadı. Bu da sizden geriye ayakta beş kişi bırakıyor. Yeniden saldıracak mısınız, yoksa def olup gidecek misiniz?”

Geriye dönüp kaçtılar. Raych arkalarından onlara bağırdı. “Ölen ve ölmekte olan arkadaşlarınızı alın. Ben onları istemiyorum.”

Üç bedeni aceleyle sırtlandılar, sonra kuyruklarını kısıp tabanları yağladılar.

Raych, Seldon’ın bastonunu almak için eğildi. “Yürüyebilir misin, baba?” diye sordu.

Seldon, “Çok hızlı değil,” diye cevap verdi. “Bacağımı burktum.”

“O zaman arabama bin. İyi de, ne demeye yürüyordun?”

“Neden olmasın? Şimdiye kadar başıma hiçbir şey gelmemişti.”

“Bu nedenle de başına bir şey gelene kadar bekledin. Arabama bin de seni

Streeling'e geri götürüyüm."

Ses çıkarmadan yer arabasını programladı, sonra, "Dors'un bizimle olmaması ne kadar kötü," dedi. "Annem onlara çıplak eliyle saldırır ve beş dakikada sekizini de ölü yere sererdi."

Seldon gözyaşlarının gözlerini yaktığını hissetti. "Biliyorum, Raych, biliyorum. Onu her gün özlemiyor muyum sanıyorsun?"

Raych alçak bir sesle, "Özür dilerim," dedi.

Seldon, "Başımın belada olduğunu nerden bildin?" diye sordu.

"Bana Wanda söyledi. Sana pusu kuran kötü insanların olduğunu söyledi, nerede bulduklarını anlattı ve hemen kalktım geldim."

"Ne hakkında konuştuğunu bilip bilmediğinden hiç kuşkulandın mı?"

"Hayır, asla. Artık onun senin zihninin ve etrafındaki şeylerle bir tür bağlantıda olduğu hakkında yeteri kadar şey biliyoruz."

"Bana kaç kişinin saldırmakta olduğunu sana anlattı mı?"

"Hayır. Sadece 'oldukça çok' dedi."

"Yani buraya tamamen kendi başına geldin, öyle mi Raych?"

"Bir grup toparlayacak zamanım yoktu, baba. Ayrıca benden bir tane de yeterliydi."

"Evet, öyleydi. Sağ ol, Raych."

Artık Streeling'e geri dönmüşlerdi ve Seldon'ın bacağı askıya alınmıştı.

Raych kasvetli bir havayla ona baktı. "Baba," diye başladı, "bundan böyle Trantor'da kendi başına yürümeyeceksin."

Seldon kaşlarını çatı. "Neden, bu olay yüzünden mi?"

"Bu bir olay yeterliydi. Artık kendine bakamıyorsun. Yetmiş yaşındasın ve sağ bacağın acil bir durumda seni taşımaz. Düşmanların..."

"Düşmanlar!"

"Evet, gerçekten de öyle. Bunu sen de biliyorsun. Şu lağım fareleri herhangi birinir peşinde değildi. Soyup soğana çevirecek dikkatsiz birisini aramıyorlardı. "Psikotarih!" diye çağırarak seni saptadılar ve sana sürüngen dediler. Bunun ne demek olduğunu düşünüyorsun?"

"Nedenini bilmiyorum."

"Baba, böyle dediler çünkü sen kendi dünyanda yaşıyorsun ve Trantor'da neler olup bittiğini bilmiyorsun. Trantorluların dünyalarının hızla yokuş aşağı gittiğinin farkında olmadıklarını mı sanıyorsun? Senin Psikotarihinin on yıllardır bu gidişatı tahmin etmekte olduğunu bilmiyorlar mı zannediyorsun? Haber yüzünden hırslarını haberciden çıkartmak isteyebilecekleri hiç aklına gelmedi mi? İşler kötü giderse, ki *kötü gidiyor*, bundan senin sorumlu olduğunu düşünecek çok kişi çıkar."

"Buna inanmam."

"Galaktik Kütüphane'de niçin seni oradan dışarı atmak isteyen bir hizip var, hiç düşündün mü? Üzerine saldırdıklarında güruhun yolu üzerinde olmak istemiyorlar. Bunun için kendine dikkat etmen gerekli. Yalnız başına dışarı çıkamazsın. Benim senin yanında olmam ya da korumalarının bulunması zorunlu. Bundan sonra böyle olacak, baba."

Seldon'ın yüzünde mutsuz bir ifade belirdi.

Raych yumuşadı. "Uzun süre için değil, baba," dedi. "Yeni bir iş buldum."

Seldon kafasını kaldırdı. "Yeni bir iş. Ne tür bir iş bu?"

"Öğretim. Bir üniversitede."

"Hangi üniversite?"

"Santanni."

Seldon'ın dudakları titredi, "Santanni! Orası Trantor'dan dokuz bin parsek uzakta Galaksinin öbür tarafında bir taşra dünyası."

"Tamı tamına öyle. Zaten bu nedenle oraya gitmek istiyorum. Bütün yaşamım boyunca Trantor'da kaldım, baba ve artık bundan bıktım. Tüm imparatorlukta Trantor gibi bozulan başka bir dünya daha yok. Koca Gezegen bizi kimsenin korumadığı bir suç yatağı haline geldi. Ekonomi ayak sürüyor, teknoloji geriliyor. Öte yanda, Santanni hâlâ ilerleyen, oldukça iyi bir dünya ve orada Manella, Wanda ve Bellis ile birlikte yeni bir hayat kurmak istiyorum. İki ay sonra hepimiz oraya

gideceğiz.”

“Hepiniz!”

“Sen de, baba. Sen de. Seni Trantor’da geride bırakamayız. Bizimle Santanni’y geliyorsun.”

Seldon başını salladı. “Bu olanaksız, Raych. Bunu biliyorsun.”

“Neden olanaksızmış?”

“Nedenini biliyorsun. Proje. Psikotarihim. Benden hayatımın işini terk etmemi mi istiyorsun?”

“Neden olmasın? O seni terk etti.”

“Sen delisin.”

“Hayır değilim. Onunla nereye gideceksin? Paran yok. Bulamazsın da. Trantor’d seni desteklemeye istekli hiç kimse kalmadı.”

“Neredeyse kırk yıldır...”

“Evet, bunu kabul ediyorum. Ama tüm bu yıllardan sonra, *başarısız kaldın*, baba. Başarısız kalmak suç değil. Çok çabaladın ve bayağı da ilerledin, ama bozulan bir ekonomiye, çöken bir imparatorluğa saplandın kaldın. Seni en sonunda durduran onca zamandır tahmin edip durduğun şeydi. Bundan...”

“Hayır. Durmayacağım. O ya da bu biçimde, devam edeceğim.”

“Sana bir şey söyleyeceğim, baba. Bu kadar inatçı olacaksan psikotarihi de yanına al. Santanni’de yeni baştan başla. Destek bulman için yeterince para ve hevesi orada bulabilirsin.”

“Ya o kadar büyük bağlılıkla benimle beraber çalışan onca erkek ve kadın?”

“Aman baba, saçmalama. Onlara paralarını ödeyemediğinden dolayı işi bırakıp gidiyorlar. Yaşamının geri kalanında orada çalışmakta inat edersen, sonunda tek başına kalacaksın... Ah, hadi baba. Seninle bu tarzda konuşmanın hoşuma gittiğini mi zannediyorsun? Bunu yapıyorum, çünkü kimsede bunu yapacak *yürek* yok. Kimse yapmak istemediği için de şu anda içinde bulunduğun çıkmazdasın. Şimdi birbirimize karşı dürüst olalım. Trantor sokaklarında yürüdüğün ve sırf Hari Seldon olduğun için saldırıya uğradığında, sence gerçeğe bir parça dönmenin zamanı gelmemiş midir?”

“Gerçeği boş ver. Trantor’dan ayrılmaya niyetim yok.”

Raych başını salladı. “İnat edeceğine emindim, baba. Fikrini değiştirmek için ik ayın var. Bunun üzerinde düşün, olur mu?”

Hari Seldon gülümsemeyeli uzun zaman geçmişti. Proje'yi her zamanki tarzında sürdürmekteydi: Psicotarihin gelişimini sürekli ileriye iterek, Vakıf için planlar yaparak, Birincil Radyant'ı inceleyerek.

Ama gülümsemiyordu. Yapabildiğinin tümü gerçekleşmesi yaklaşan başarı üstüne hiçbir duygu beslemeden kendini çalışmaya zorlamaktı. Aslında, her şeyde yaklaşmakta olan hüsranın havası vardı.

Streeling Üniversitesi'ndeki bürosunda otururken, Wanda içeri girdi. Başını kaldırıp kıza baktı ve yüreğine huzur geldi. Wanda onun için hep özel olmuştu. Seldon tam olarak ne zaman kendisi ve diğerlerinin onun açıklamalarını alışlagelmiş bir hevesten daha fazlasıyla kabul etmeye başladıklarını bilemiyordu; her zaman böyle olmuş gibi geliyordu. Küçük bir kızken, "limonata ölüm" hakkındaki esrarengiz bilgiyle yaşamını kurtarmış ve tüm çocukluğu süresince her nasılsa şeyleri sadece *bitivermişti*.

Dr. Endecki her ne kadar Wanda'nın gen haritasının her yönden normal olduğunu bildirmiş olsa da, Seldon torununun ortalama insanların çok ötesinde zihinsel yeteneklere sahip olduğuna hâlâ kaniydi. Galakside, hatta Trantor'da bile onun gibi başkalarının olduğuna da aynı biçimde emindi. Onları, bu zihincileri bir bulabilse, Vakıf'a ne kadar büyük bir katkı oluşturabilirlerdi! Böylesine bir azametir potansiyeli güzel torununda odaklanıyordu. Seldon çalışma odasının kapısında duran Wanda'ya baktı ve kalbinin paramparça olduğunu hissetti. Birkaç gün sonra kız gitmiş olacaktı.

Buna nasıl dayanacaktı? On sekizinde ve o kadar güzel bir kızdı ki! Uzun sarı saçlar, biraz geniş ama her zaman gülümsemeye meyilli bir yüz. Şimdi bile gülümsüyordu ve Seldon neden olmasın diye düşündü, yeni bir yaşama başlamak üzere Santanni'ye gidiyor.

"Ee, Wanda," dedi, "sadece birkaç gün daha."

"Hayır, öyle olacağını sanmam büyükbaba."

Seldon gözlerini ona dikti. "Ne?"

Wanda yaklaştı ve onu kollarıyla sardı. "Santanni'ye gitmiyorum."

"Annen, baban fikirlerini mi değiştirdiler?"

"Hayır, onlar gidiyor."

"Sen niye gitmiyorsun? Niçin? Nereye gidiyorsun?"

"Burada kalacağım, büyükbaba. Seninle." Onu kucakladı. "Zavallı büyükbaba!"

"Ama anlamıyorum. Niçin? Buna izin veriyorlar mı?"

"Annem ve babam demek istiyorsun. Pek değil. Bu konuda haftalardır tartışıyoruz, ama ben kazandım. Neden olmasın, büyükbaba? Onlar Santanni'ye gidiyorlar ve birlikteler, küçük Bellis de yanlarında olacak. Ama ben onlarla gider de seni burada bırakırsam, senin kimsen olmayacak. Buna dayanabileceğimi

sanmıyorum.”

“Ama onların bunu kabul etmesini nasıl sağladın?”

“Eh, bilirsin... Onları ittim.”

“Bu ne anlama geliyor?”

“Zihnim. Senin ve onların kafasında neler var görebiliyorum ve zaman geçtikçe daha berrak algılayabiliyorum. Onları istediğim şeyi yapmaya itekledim.”

“Bunu nasıl yaptın?”

“Bilmiyorum. Ama bir süre sonra iteklenmekten yoruldu ve istediğimi yapmam için bana izin vermeye rıza gösterdiler. Bu sayede seninle beraber kalacağım.”

Seldon başını kaldırarak torununa çaresiz bir sevgiyle baktı. “Wanda, bu harika. Ama Bellis...”

“Bellis hakkında endişelenme. Onun benim gibi bir zihni yok.”

“Emin misin?” Seldon alt dudaklarını kemirdi.

“Kesinlikle eminim. Ayrıca anne ve babamın da yanlarında kalacak birileri olmalı.”

Seldon sevinçten zıplamak istiyordu, ama bunu herkesin önünde yapamazdı. Raych ve Manella’yı da düşünmeliydi. Onlara ne olacaktı?

“Wanda, ebeveynlerine ne olacak? Onlara karşı bu kadar duygusuz olabilir misin?”

“Ben duygusuz değilim. Onlar anlıyorlar. Seninle beraber olmam gerektiğini kavriyorlar.”

“Bunu nasıl başardın?”

Wanda kısaca, “İtekledim,” diye yineledi, “sonunda benim düşüncemi kabul ettiler.”

“Bunu yapabiliyor musun?”

“Kolay değil.”

“Bunu yapmanın nedeni...” Seldon duraladı.

Wanda, “Çünkü seni seviyorum,” dedi. “Doğal olarak. Ayrıca...”

“Evet?”

“Psikotarihi de öğrenmek zorundayım. Zaten şimdiden onun üzerine bayağı bir şeyler biliyorum.”

“Nasıl?”

“Senin zihninden. Proje’deki başkalarının, özellikle de ölmeden önce Yugo Amca’nın zihninden. Ama bugüne kadar bölük pörçük bilgiler aldım. Gerçeğin istiyorum. Büyükbaba, kendi Birincil Radyant’ım olsun istiyorum.” Yüzü aydınlandı ve kelimeler ağzından tutkuyla çabucak döküldü. “Psikotarihi tüm ayrıntılarıyla incelemek istiyorum. Büyükbaba, iyice yaşlandın ve çok yoruldun. Bense genç ve hevesliyim. Öğrenebileceğim her şeyi öğrenmek istiyorum, böylece devam...”

Seldon, “Eh, bunu becerebilersen müthiş olur,” dedi. “Sana öğretebileceğim her şeyi göstereceğim, ama hiçbir şey yapamıyoruz.”

“Göreceğiz, büyükbaba. Göreceğiz.”

Raych, Manella ve küçük Bellis uzay limanında bekliyorlardı.

Uzay gemisi kalkışa hazırlanıyordu ve üçü de bagajlarını çoktan teslim etmişlerdi.

Raych, "Baba, bizimle gel," dedi.

Seldon başını salladı. "Gelemem."

"Fikrini değiştirirsen senin için her zaman yerimiz var."

"Biliyorum, Raych. Neredeyse kırk yıldır birlikteyiz ve bunlar güzel yıllardı. Dors ve ben seni bulduğumuz için şanslıydık."

"Şanslı olan bendim." Gözleri yaşlarla doldu. "Annemi düşünmeden geçen günüm oldu sanma."

"Evet." Seldon perişan bir halde bakışlarını kaçırdı. Herkesin uzay gemisine binmesi için çağrı yapıldığında, Wanda Bellis'le oynamaktaydı.

Wanda'nın annesiyle babasını gözyaşları içinde son bir defa kucaklamasından sonra, gemiye bindiler. Raych, Seldon'a el sallamak ve yüzüne sahte bir gülümseme yerleştirmeyi denemek için, dönüp baktı.

Seldon elini salladı ve diğer elini de Wanda'nın omzuna sarılmak için körlemesine uzattı.

Wanda artık ona kalan tek kişiydi. Uzun yaşamı boyunca tüm dostlarını ve sevdiklerini birer birer kaybetmişti. Demerzel, bir daha asla dönmek üzere çekip gitmişti; İmparator Cleon ölmüştü; sevgili Dors'u gitmişti; sadık dostu Yugo Amari ölmüştü; şimdi de Raych, biricik oğlu da gidiyordu.

Sadece Wanda'yla baş başa kalmıştı.

Hari Seldon, "Dışarısı çok güzel, harikulade bir akşam var," dedi. "Bir kubbenin altında yaşadığımızı göz önünde tutarsak, her akşam böylesi güzel bir iklim olması beklenir zaten."

Wanda kayıtsızca, "Büyükbaba, hava her zaman iyi olursa bundan canımız sıkılır," dedi. "Akşamdan akşama ufak bir değişiklik bize iyi gelir."

"Genç olduğun için değişiklik sana iyi gelir, Wanda. Önünde çok, pek çok akşamların var. Benim içinse durum öyle değil. Daha çok güzel bir akşam istiyorum."

"Hadi büyükbaba, sen yaşlı değilsin. Bacağın iyi durumda ve aklın da her zamankinden daha berrak. Biliyorum."

"Elbette. Devam et. Kendimi iyi hissetmemi sağla." Sonra sıkıntıyla ekledi "Yürümek istiyorum. Bu küçük daireden çıkmak, Kütüphane'ye kadar yürümek ve bu şurup gibi akşamın keyfini çıkartmak istiyorum."

"Kütüphane'de ne bulmayı bekliyorsun?"

"Şu anda hiçbir şey. Yürümek istiyorum... Ama..."

"Evet? Ama ne?"

"Trantor'da korumalarım olmadan yürümeyeceğime dair Raych'a söz verdim."

"Raych burada değil."

"Biliyorum," diye mırıldandı Seldon, "ama söz sözdür."

"Korumanın kim olması gerektiğini sana söylemedi, değil mi? Gidip beraberce yürüyelim, ben senin koruman olurum."

"Sen mi?" Seldon sırıttı.

"Evet, ben. Bu vesileyle hizmetlerimi emrinize sunuyorum. Hazırlan da yürüyüş çikalım."

Bu durum Seldon'ı eğlendirmişti. Bacağı son zamanlarda pek ağrımadığından bastonu yanına almaya niyetli değildi, ama öte taraftan ucu kurşunla doldurulmuş, yeni bir bastonu vardı. Bu yenisi, eski bastonundan hem daha ağır, hem de daha dayanıklıydı ve eğer yanına Wanda'dan başka bir koruma almayacaksa, yeni bastonunu da götürmenin iyi olacağını düşündü.

Yürüyüş zevkli geçiyordu ve Seldon bunu yaptığı için memnundu... ta ki belirli bir yere varmalarına dek.

Seldon öfke ve pişmanlık duyguları birbirine karışmış halde bastonunu kaldırdı ve, "Şuna bak!" dedi.

Wanda bakışlarını yukarı çevirdi. Kubbe her akşam olduğu gibi bir alacakaranlık havası vermek için ışıldamaktaydı. Gece indikçe tabii ki daha karanlık bir hale dönüşecekti.

Ancak Seldon'ın işaret ettiği, kubbe boyunca uzanan bir kuşaktı. Işıkların bir kısmı sönmüştü.

Seldon, “Trantor’a ilk geldiğimde böylesi bir şey düşünülemezdi,” dedi. “Işıkları bakımını sürekli olarak yapan adamlar vardı. Kent tıklar tıklar *işliyordu* ama şimdi bin bir çeşit ufak tefek nedenle dökülüyor ve beni en çok rahatsız edense kimsenin umurunda bile olmaması. Neden İmparatorluk Sarayı’na şikâyet dilekçeleri verilmiyor? Niçin protesto gösterileri düzenlenmiyor? Sanki Trantor halkı kentin daima duman olmasını bekler gibi; sonra da tam da bu olanları haber verdiğim için bana kızıyorlar.”

Wanda usulca, “Büyükbaba, arkamızda iki adam var,” dedi.

Kubbenin ışıkları bozuk bölümünün altındaki gölgenin içine girmişlerdi. Seldon, “Sadece yürümekle mi yetiniyorlar?” diye sordu.

“Hayır.” Wanda onlara bakmamıştı. Bakması da gerekmiyordu zaten. “Senir peşindeler,” dedi.

“Onları durdurabilir misin, yani itekleyebilir misin?”

“Deniyorum, ama iki kişiler ve kararlılar. Bir duvarı iteklemek gibi.”

“Ne kadar gerimizdeler?”

“Neredeyse üç metre.”

“Yaklaşıyorlar mı?”

“Evet, büyükbaba.”

“Aradaki mesafe bir metreye inince bana haber ver.” Elini, ince ucu avucuna gelene ve kurşunlu kafasını sallayana kadar, baston boyunca kaydırdı.

Wanda “*Şimdi*, büyükbaba,” diye tısladı.

Seldon bastonunu sallayarak geriye döndü. Baston arkasındaki adamlardan birinin omzuna sertçe indi. Adam çığlık atarak yere yığıldı, kaldırımında kıvranmaya başladı.

Seldon, “Öbür herif nerede?” dedi.

“Kaçtı.”

Seldon yerdeki adama baktı ve ayağını onun göğsüne dayadı. “Ceplerini ara, Wanda,” dedi. “Birisi ona para ödemiş olmalı, kredi dosyasını bulmayı çok isterim. Belki de paranın nereden geldiğini saptayabilirim.” Düşünceli düşünceli ekledi. “Kafasını hedeflemiştim.”

“O zaman onu öldürürdün, büyükbaba.”

Seldon başını salladı. “Yapmak istediğim de buydu zaten. Aslında utanç verici. Iskaladığım için şanslıyım.”

Sert bir ses, “Tüm bunlar da ne demek oluyor?” diye sordu. Üniformalı birisi, te içinde koşarak geldi, “Sen! Ver o bastonu bana!”

Seldon uysalca, “Memur hanım,” diyecek oldu.

“Hikâyenizi bana sonra anlatabilirsiniz. Bu zavallı adam için bir ambulans çağırmalıyız.”

Seldon kızgınca, “O zavallı adam,” dedi, “bana saldıracaktı. Kendimi savundum.”

Güvenlik görevlisi, “Ne olduğunu gördüm,” dedi. “Adam size dokunmadı bile

Ortada bir tahrik olmadığı halde dönüp ona vurdunuz. Bu meşru müdafaa değildi. Buna saldırı ve yaralama derler.”

“Memur hanım, size anlatı...”

“Bana bir şey anlatmayın. Bunu mahkemeye söylersiniz.”

Wanda tatlı bir sesle, “Memur hanım, bizi bir dinleseniz...” dedi.

Memur, “Siz evinize dönün, küçük hanım,” diye kesip attı.

Wanda dikleşti. “Kesinlikle gitmem, memur hanım. Büyükbabam nereye gidersen ben de oraya giderim.” Gözleri alev alevdi ve güvenlik görevlisi, “Eh, siz de gelin c... halde,” diye mırıldandı.

Seldon öfkeden kudurmuştu. “Tüm yaşamım boyunca asla göz altına alınmamıştım. İki ay önce sekiz adam bana saldırdı. Oğlumun yardımıyla onları püskürtmeyi başardım, ama bütün bunlar olup biterken etrafta bir güvenlik görevlisi var mıydı? İnsanlar durup da bana yardım ettiler mi? Hayır. Bu sefer daha hazırlıklıydım. Bana saldırmak üzere olan adamın birini yere serdim. Görünürde bir güvenlik görevlisi var mıydı? Kesinlikle. Bana kelepçe taktı. Etrafta izleyenler de vardı ve ihtiyar bir adamın saldırı ve yaralama suçuyla alınıp götürülmesi onları çok eğlendirdi. Ne biçim bir dünyada yaşıyoruz biz?”

Seldon’ın avukatı Civ Novker, içini çekti ve sakince, “Kokuşmuş bir dünyada, ama aldırma,” dedi. “Başına hiçbir şey gelmeyecek. Seni kefaletle dışarı çıkartacağım ve sonradan sana benzer kişilerden oluşan bir jüri karşısında mahkemeye çıkacaksın ve alacağın en ağır ceza hakimden duyacağın bazı ağır kelimeler olacak. Yaşın ve ünün...”

Hâlâ kızgın olan Seldon, “Ünümü unut gitsin,” dedi. “Ben bir psikotarihçiyim ve şu sıralarda *bu* pis bir kelime. Beni hapiste görmek onları mutlu eder.”

Novker, “Hayır, etmez,” dedi. “Sana düşman birkaç kaçık olabilir, ama böyle birinin jüriye girmemesi için gerekeni yapacağım.”

Wanda, “Büyükbabamı gerçekten de tüm bunlara maruz bırakmak zorunda mıyız?” diye sordu. “O artık genç bir adam değil. Jüriyi bir yana bırakarak sadece sulh hakiminin karşısına çıkamaz mı?”

Avukat ona doğru döndü. “Bu mümkün. Keçileri kaçırmışsanız, tabii. Sull hakimleri birisine kulak vermektense onu bir yıllığına cezaevine koymayı tercih eden güç delisi sabırsız adamlardır. Kimse sulh hakiminin karşısına çıkmaz.”

Wanda, “Biz çıkmalıyız diye düşünüyorum,” diyerek fikrini belirtti.

Seldon, “Wanda, şimdilik Civ’i dinlememiz iyi olur...” diye araya girdi. Ama bunu söylerken karnında güçlü bir çalkalanma hissetti. Bu Wanda’nın, “itekleme”siydi. Seldon, “Peki,” dedi, “madem ısrar ediyorsun...”

Avukat, “İsrar edemez,” dedi, “buna izin vermem.”

“Büyükbabam sizin müvekkiliniz. Bir şeyin onun tercih ettiği gibi yapılmasını isterse, siz de bunu yapmalısınız.”

“Onu savunmaktan vazgeçebilirim.”

Wanda sertçe, “İyi, bırakın o zaman,” dedi. “Biz de yargıcın karşısına yalnız çıkalım.”

Novker düşündü ve, “Pekâlâ, o zaman,” dedi. “Bu kadar inatçıysanız siz bilirsiniz. Yıllarca Hari’yi temsil ettim ve şimdi de onu terk etmeyi düşünmüyorum. Ama sizi uyarıyorum, bir hapis cezası alması ve becerebilirimsem bunu iptal ettirmek için deli gibi çalışmamın gerekme olasılığı yüksek.”

Wanda, “Ben korkmuyorum,” dedi.

Seldon dudağını ısırđı ve avukat ona döndü. “Ya sen?” diye sordu. “Torununur senin yerine karar vermesine göz yummaya mı niyetlisin?”

Seldon biraz düşündü, sonra avukatı çok şaşırtarak itiraf etti. “Evet. Evet, izi vereceğim.”

Seldon hikâyesini anlatırken, sulh hakimi ters ters bakıyordu.

“Bu adamın size saldırma niyeti olduğuna düşünmenize yol açan neydi? Size saldırdı mı? Sizi tehdit mi etti? Sizi herhangi bir biçimde korkutacak bir şey mi yaptı?”

“Torunum yaklaştığının farkındaydı ve bize saldırmayı planladığından tamamen emindi.”

“Bu herhalde yeterli görülemez, beyefendi. Kararımı vermeden önce bana söyleyebileceğiniz başka bir şey var mı?”

Seldon öfkeyle, “Peki, bir dakika bekleyin o zaman,” dedi. “Bu kadar çabuk karar vermeyin. Sekiz hafta önce ancak oğlumun yardımıyla karşı koyabildiğim sekiz adamın saldırısına uğradım. Dolayısıyla yeniden saldırıya uğrayacağımı düşünmek için yeterli nedenim var, anlıyor musunuz?”

Sulh hakimi kâğıtlarını karıştırdı. “Sekiz adam tarafından saldırı. Bunu bildirdiniz mi?”

“Etrafta güvenlik görevlisi yoktu. Hem de hiç.”

“Bu konumuzun dışında. Olayı bildirdiniz mi?”

“Hayır, efendim.”

“Neden?”

“Her şeyden önce uzun yasal işlemlerle uğraşmaktan korktum, sekiz adamı defettikten sonra, güvendedeyken daha fazla sorun aramak anlamsız göründü.”

“Siz ve oğlunuz yalnız başınıza sekiz adamı püskürtmeyi nasıl becerdiniz?”

Seldon tereddüt etti. “Oğlum şimdi Santanni’de, Trantor’un denetimi dışında Bundan dolayı Dahl bıçakları bulundurduğunu ve bunları kullanmada uzman olduğunu size anlatabilirim. Bir adamı öldürdü ve ikisini de ağır yaraladı. Geride kalanlar ölü ve yaralıları alarak kaçtılar.”

“Ama bir adamın ölümü ve diğer ikisinin yaralanmasını bildirmediğiniz?”

“Hayır, efendim. Öncekiyle aynı nedenden ötürü. Biz kendimizi savunmak için dövüştük. Ancak üç ölü ve yaralının izlerini bulabilerseniz, saldırıya uğradığımızı dair kanıtları ele geçirebilirsiniz.”

Sulh hakimi, “Biri ölü ve ikisi de yaralı, isimsiz ve kimlikleri bilinmeyen üç Trantorlunun izini bulmak mı? Trantor’da her gün sadece *bıçakla* öldürülmüş iki bin kişinin bulunduğunun farkında mısınız? Böylesi şeyler bize hemen haber verilmedikçe çaresiziz. Daha önce bir kere saldırıya uğramış olduğunuz hikâyesi anlamsız kalıyor. Yapmamız gereken şey, *bildirilmiş* olan ve bir güvenlik görevlisinin de tanık olduğu bugünün olayıyla uğraşmaktır.

“Bundan dolayı durumu şimdiki haliyle ele alalım. Neden adamın size saldırmak üzere olduğunu düşünüyorsunuz? Sadece oradan geçmekte olduğunuz için mi? Yaşlı ve savunmasız görünmenizden ötürü mü? Yanınızda çok para taşıyor gibi

görüldüğünüzden mi? Ne düşünüyorsunuz?”

“Bu saldırının ben olduğum için gerçekleştiğini düşünüyorum, sayın yargıç?”

Sulh hakimi kâğıtlarına baktı. “Siz bir profesör ve öğretim görevlisi olan Hari Seldon’sınız. Bu neden özellikle sizi saldırıya maruz bıraksın?”

“Görüşlerimden dolayı.”

“Görüşleriniz. Hım...” Sulh hakimi bazı kâğıtları alelacele karıştırdı. Birden durdu ve kafasını kaldırıp Seldon’a dikkatle baktı. “Durun bir dakika... Hari Seldon. Yüzünden bir tanıma ifadesi geçti. “Siz psikotarih meraklısıydınız, değil mi?”

“Evet, sayın yargıç.”

“Kusuruma bakmayın. Psikotarih hakkında adı ve imparatorluğun sonunu ya da onun gibi bir şeyi tahmin ederek etrafta dolaştığınız gerçeği dışında hiçbir şey bilmiyorum.”

“Pek de öyle sayılmaz, sayın yargıç. Ama görüşlerim, doğrulanmakta olduklarından dolayı, hoşnutsuzlukla karşılanmaya başladı. Bu nedenle bana saldırmak isteyenler veya daha büyük olasılıkla bana saldırmak için para alanlar olduğuna inanıyorum.”

Sulh hakimi Seldon’a dikkatle baktı ve sonra tutuklamayı yapan güvenlik görevlisini çağırttı. “Yaralanan adam hakkında bilgi topladınız mı? Sabıkası var mı?”

Güvenlik görevlisi öksürdü, “Evet, efendim. Birçok defa tutuklanmış. Saldırı darp.”

“Demek iflah olmamış bir suçlu, öyle mi? Ya profesörün sabıkası var mı?”

“Hayır, efendim.”

“O takdirde, önümüzde bilinen bir sabıkalıyla mücadele eden yaşlı ve masum bir adam vakası var ve siz yaşlı ve masum olanı tutukladınız. Öyle mi?”

Güvenlik görevlisi sessiz kaldı.

Sulh hakimi, “Gidebilirsiniz, Profesör,” dedi.

“Teşekkür ederim, efendim. Bastonumu alabilir miyim?”

Sulh hakimi görevliye parmaklarını şaklattı, o da bastonu geri verdi.

Sulh hakimi, “Ancak bir şeyi dikkate almanız gerek, Profesör,” dedi. “Bu bastonu bir kere daha kullanırsanız, meşru müdafaayı kanıtlayabileceğinizden kesinlikle emin olsanız iyi edersiniz. Yoksa...”

“Evet, efendim.” Hari Seldon hakimin odasından çıktı. Bastonuna dayanarak yürüyebiliyordu, ama başı dimdikti.

Wanda gözyaşlarının ıslattığı yanakları, kızarmış gözleri, şişkin avurtlarıyla acı acı ağlıyordu.

Hari Seldon sırtını sıvazlayarak, onu nasıl teselli edeceğini bilemeden, etrafında dönüyordu.

“Büyükbaba, ben bir işe yaramam. İnsanları itekleyebileceğimi düşündüm. Annem ve babam gibi iteklenmeyi pek umursamadıklarında bunu yapabiliyordum ve bu o zaman bile uzun, bir süre alıyordu. On puanlık bir ölçeğe dayanan bir tür zihinsel itekleme güç cetveli, bir çeşit derecelendirme sistemi bile düzenlemiştim. Sadece kendimi olduğumdan büyük gördüm. Onuncu derecede ya da en azından dokuzda olduğumu varsaydım. Ama şimdi en fazla yedide kaldığımı fark ediyorum.”

Wanda'nın ağlaması kesilmişti ve büyükbabası elini okşarken arada sırada burnunu çekiyordu. “Genelde... genelde... zorluk çekmiyorum. Yoğunlaşırsam insanların düşüncelerini duyabiliyorum ve istediğimde onları itiyorum. Ama şu saldırganlar! Onları duyabiliyordum, ama onları uzağa iteklemekteki çabalarım boşa gitti.”

“Bence çok başarılı oldun, Wanda.”

“Olmadım. Bir... hayalim vardı. Adamların arkandan geleceğini ve müthiş bir itmeyle onları kaçıracağımı düşündüm. Bu yoldan senin koruman olacaktım. Onun için senin ko... koruman olmayı önerdim. Ama değildim. Bu iki adam geldiler ve ben bir şey yapamadım.”

“Ama yaptın! İlk adamın tereddüt etmesine neden oldun. Bu bana dönüp onu pataklamak şansını verdi.”

“Hayır, hayır. Benim bununla bir alakam yok. Yapabildiğim tek şey adamın orada olduğu konusunda seni uyarmaktı, gerisini de sen yaptın.”

“İkinci adam kaçtı.”

“Çünkü sen ilk adamı patakladın. Benim bununla bir ilgim yok.” Yine dü: kırıklığıyla gözyaşlarına boğuldu. “Bir de hakim var. Sulh hakimi için ısrar ettim. Onu itekleyeceğimi ve seni hemen serbest bırakmasını sağlayacağımı düşünmüştüm.”

“Beni serbest bıraktı ve üstelik bu çabuk da oldu.”

“Hayır. Seni berbat bir rutine tabi tuttu ve ancak kim olduğunu anlayınca tavırları değişti. Bununla benim ilgim yok. Her yerde çuvalladım. Başını ancak bu kadal belaya sokabilirdim.”

“Hayır, bunu kabul etmeyi reddediyorum, Wanda. İteklemen düşündüğün kadar iyi işlemediyse, bu sadece gerilimli koşullarda uygulamaya kalktığın içindi. Sen başka bir şey yapamazdın. Ama Wanda, bak... bir fikrim var.”

Sesindeki heyecanı yakalayan Wanda başını kaldırdı. “Ne çeşit bir fikir,

büyükbaba?”

“Şöyle, Wanda. Para bulmam gerektiğinin olasılıkla farkındasındır. Para yoksa psikotarih en basitinden devam edemez ve bunca yıllık yoğun çabadan sonra sonucun bir hiç olması düşüncesine katlanamam.”

“Ben de katlanamam. Ama parayı nasıl elde edebiliriz?”

“Eh, İmparator’dan yine bir resmi görüşme talep edeceğim. Onu zaten bir defa gördüm, iyi bir adam, ondan hoşlandım. Ama pek de servet içinde yüzmüyor. Buna karşın seni yanıma alırsam ve sen de onu yavaşça iteklersen bir para kaynağı bulabiliriz ve başka bir şey düşünene kadar bu da bizi bir süre idare eder.”

“İşe yarayacağını gerçekten düşünüyor musun, büyükbaba?”

“Sensiz yaramaz. Ama senle... belki. Hadi, denemeye değmez mi?”

Wanda gülümsedi. “İstedğin her şeyi yapacağımı biliyorsun, büyükbaba. Üstelik bu bizim tek umudumuz.”

İmparator'u görmek zor değildi. Agis'in gözleri Hari Seldon'ı selamlarken ışıldadı "Merhaba, eski dost," dedi. "Bana kötü talih getirmeye mi geldin?"

Seldon, "Umarım öyle değildir," diye cevap verdi.

Agis üzerindeki süslü pelerinin tokasını çözdü ve bıkkın bir homurtuyla odanın bir köşesine fırlatırken "*Sen* orada kal," dedi.

Seldon'a baktı ve başını salladı. "Bu şeyden nefret ediyorum. Günah kadar ağır ve cehennem kadar da sıcak. Anlamsız sözlerin altında boğulup, taştan oyulmuş bir tasvir gibi dikilirken hep onu giymek zorunda kalıyorum. Düpedüz korkunç. Cleon bu yaşamın içine doğmuştu, görüntüsü de buna uygundu. Ben ne bunun içine doğdum, ne de buna uygunum. Benim bahtsızlığım anne tarafımdan Cleon'un üçüncü derece kuzeni olmamdan ötürü İmparator olmaya uygun görülmem. Bu unvanı çok küçük bir meblağa satmaktan mutlu olurdum. İmparator olmak ister misin, Hari?"

Seldon, gülererek, "Hayır, hayır," dedi, "bunu aklımdan bile geçirmem, onun için fazla umutlanmayın."

"Ama söyle bana, yanında getirdiğin bu olağanüstü güzel genç kadın da kim?"

Wanda kızardı ve İmparator güler yüzle, "Sizi utandırmama izin vermemelisiniz tatlım," dedi. "Bir İmparator'un sahip olduğu ender ikramiyelerden biri de canını istediğini söyleme hakkıdır. Bu konuda kimse itiraz edemez veya tartışamaz. Sadece 'Efendimiz' diyebilirler. Ancak sizden hiçbir 'Efendimiz' lafı duymak istemiyorum. Bu kelimedenden nefret ederim. Beni Agis diye çağırın. Bu benim asıl ismim değil İmparatorluk adım ve ona bayağı alıştım. Eee... ne var ne yok anlat bana, Hari. Sor karşılaşmamızdan beri neler yaptın?"

Seldon kısaca yanıtladı. "İki kere saldırıya uğradım."

İmparator bunun bir şaka olup olmadığından emin olamadı. "İki kere mi? Gerçekten mi?"

Seldon ona yapılan saldırıların hikâyesini anlatırken İmparator'un yüzü asıldı "Şu sekiz adam seni tehdit ettiğinde çevrede bir güvenlik görevlisi bile yoktu sanırım."

"Bir tane bile yoktu."

İmparator koltuğundan kalktı ve diğer ikisine oturmaya devam etmelerini işaret etti. Öfkesini yatıştırmaya çalışmış gibi ileri geri yürüdü. Sonra döndü ve Seldon'ın karşısında durdu.

"Binlerce yıldır," diye söze başladı, "böylesi bir şey ne zaman meydana gelse, insanlar 'neden İmparator'a şikâyet etmiyoruz?' ya da 'neden İmparator bir şeyler yapmıyor?' der. Sonuçta İmparator bir şeyler yapabilir ve her zaman yapılması akıllıca olan değilse bile bir şey de yapar. Ama ben... Hari, benim gücüm yok. Hiç gücüm yok."

“Ah, evet, şu Kamu Güvenliği Komitesi denen şey var, ama benim güvenliğimle halkınkinden daha fazla ilgileniyor gibiler. Komisyonda hiç de popüler olmadığınızı düşünürsek, bu görüşmeyi yapabilmemiz bile bir mucize.

“Herhangi bir şey hakkında yapabileceğim hiçbir şey yok. Cunta'nın düşüşü ve — Hah!— imparatorluk iktidarının yeniden kurulmasından beri İmparator'ur konumuna ne oldu, haberiniz var mı?”

“Sanırım var.”

“Tam anlamıyla haberdar olmadığınıza bahse girerim. Artık demokrasi var. Demokrasinin ne olduğunu biliyor musunuz?”

“Elbette.”

Agis kaşlarını çattı. “İyi bir şey olduğunu düşündüğünüze bahse girerim.”

“İyi bir şey *olabileceğini* düşünüyorum.”

“İşte, gördünüz mü? Öyle değil. İmparatorluğun altını üstüne getirdi.

“Trantor sokaklarına daha çok görevli ayrılmasını emretmek istediğimi farz edin. Eski günlerde, imparatorluk sekreteri tarafından benim için hazırlanmış olan bir kâğıt parçasını önüme çeker ve ben de süslü bir imza atardım ve güvenlik görevlilerinin sayısı artıverirdi.

“Şimdi bunun gibi bir şeyi yapamam. Önce Meclis'e göndermem gerekir. Orada öneri yapıldığı anda bir kaz sürüsü gibi cıvıldamaya hazır yedi bin beş yüz erkek ve kadın bulunuyor. Her şeyden önce, harcamaların parası nereden gelecek? Sözümler gelişi on bin fazla maaş ödemek zorunda kalmadan on bin güvenlik görevlisi daha edinemezsiniz. Sonra, bu çeşit bir şeye razı olsanız bile, yeni güvenlik görevlilerini kim seçecek? Onları kim denetleyecek?

“Milletvekilleri birbirine bağırır çağırır, tartışır, gürülür ve şimşek gibi çakarlar ve sonunda... hiçbir şey yapılmaz. Dikkatini çeken bozuk kubbe ışıktandırmalarını tamir ettirmek gibi küçük bir işi bile yapamam. Ne kadara mal olacak? Başında kim bulunacak? Ah, ışıklar tamir edilir, ama bunu yapmak rahat rahat iki ay alır. *Bu da demokrasidir işte.*”

Hari Seldon, “Hatırladığım kadarıyla, İmparator Cleon da sürekli olarak arzu ettiği şeyleri yapamadığından şikâyet ederdi,” dedi.

Agis sabırsızlıkla, “İmparator Cleon'un” dedi, “birinci sınıf iki Başbakan'ı vardı — Demerzel ve sen— ve her biriniz Cleon'u aptalca bir şey yapmaktan alıkoymak için çaba sarf ettiniz. Benim hepsi de baştan aşağı budala yedi bin beş yüz Başbakan'ım var. Ama Hari eminim buraya saldırılardan dolayı şikâyette bulunmaya gelmedin.”

“Hayır, şikâyette bulunmayacağım. Çok daha kötü bir şey. Efendimiz, Agis, paraya ihtiyacım var.”

İmparator ona dik dik baktı. “Sana anlattığım her şeyden sonra mı, Hari? Paran yok... Ah evet, bu kuruluşu idare etmek için param var tabii, ama o parayı almak için yedi bin beş yüz vekilime göğüs germek zorundayım. Onlara gidip ‘dostum Hari Seldon için para istiyorum’ diyeceğimi ve iki yıldan kısa sürede talep ettiğimin

çeyreğini alacağımı düşünüyorsan çıldırmışsın. Bu olmaz.”

Omuz silkti ve daha yumuşak bir tavırla, “Beni yanlış anlama, Hari,” dedi “Elimden gelse sana yardım etmek hoşuma giderdi. Torununun hatırı için sana yardım etmek özellikle hoşuma gidecektir. Ona bakmak bende, sana istediğin tüm parayı vermem gerektiği gibi bir duygu uyandırıyor, ama bu yapılamaz.”

Seldon, “Ağıs, eğer para alamazsam, psikotarih neredeyse kırk yıldan sonra tarihin çöp tenekesine gidecek,” diye sızlandı.

“Neredeyse kırk yılda bir yere varamadın, öyleyse şimdi neden endişeleniyorsun?”

Seldon, “Ağıs,” dedi, “yapabileceğim artık başka bir şey yok. Bana yapılan saldırı doğrudan doğruya bir psikotarihçi olduğum için gerçekleştirildi. İnsanlar beni bir felaket tellalı olarak değerlendiriyor.”

İmparator kafasını salladı. “Sen kötü talihsin, Kuzgun Seldon. Bunu daha önce de sana söylemiştim.”

Seldon perişanlık içinde ayağa kalktı. “Öyleyse ben bittim.”

Wanda da, Seldon’ın yanında, ayaktaydı, başı büyükbabasının omzuna geliyordu. Bakışlarını İmparator’a dikti.

Hari gitmek için dönerken, İmparator, “Dur. Dur!” dedi. “Bir zamanla ezberlediğim küçük bir şiir vardı:

*“Kötülük kaplıyor ülkeyi
Av olmuş çoğalan kötülüğe
Servetin biriktiği yerde
Ve insanların çürüdüğü.”*

Cesareti kırılmış olan Seldon, “Bu ne anlama geliyor?” diye sordu.

“İmparatorluğun boyuna bozulduğu ve dağılmakta olduğu, ama bunun bazı bireyleri zenginleşmekten alıkoymadığı anlamına geliyor. Neden zengin iş adamlarımızdan birine baş vurmuyorsun? Onların vekilleri yok ve eğer arzu ederlerse bir para çeki imzalamaları yeter.”

Seldon bakakaldı. “Bunu deneyeceğim.”

Diğerinin elini sıkmak için kendi elini uzatan Hari Seldon, “Bay Bindris,” dedi, “siz görebildiğim için öylesine memnunum ki. Beni görmeyi kabul etmekle büyük nezaket gösterdiniz.”

Terep Bindris neşeyle, “Neden olmasın?” dedi. “Sizi iyi tanıyorum. Ya da, daha doğrusu, sizin iyi biri olduğunuzu *biliyorum*.”

“Bu çok hoş. O halde psikotarihi duyduğunuz sonucuna varıyorum.”

“Ah evet, akli başında hangi insan duymamıştır? Tabii ondan bir şey *anladığımı* söyleyemem. Ya bu yanınızda getirdiğiniz küçük hanım kim?”

“Torunum Wanda.”

“Çok güzel bir genç kadın.” Neşeyle gülümsedi. “Her nasılsa bana her istediğini yaptırabilirmiş gibi hissediyorum.”

Wanda, “Sanırım abartıyorsunuz, efendim,” dedi.

“Hayır, gerçekten. Şimdi, lütfen oturun ve bana sizin için ne yapabileceğimi söyleyin.” Kolunun abartılı bir hareketiyle oturduğu masanın karşısındaki bol işlemeli, aşırı kabarık iki koltuğa oturmalarını işaret etti. Oymalı masa gibi koltuklar ve konukların geldiği bildirildiğinde sessizce kenara kayarak açılan heybetli oyma kapılar ve Bindris’in geniş bürosunun parıldayan taş zemini de en üst kaliteydi. Çevresi etkileyici ve görkemli olsa da Bindris’in kendisi öyle değildi. Bu zarif ve candan adam ilk bakışta Trantor’un önde gelen mali simsarlarından biri gibi görünmüyordu.

“Buraya İmparator’un önerisi üzerine geldik, efendim.”

“İmparator mu?”

“Evet, kendisi bize yardım edemedi, ama sizin gibi birinin bunu yapabileceğini düşündü. Sorun doğal olarak para.”

Bindris’in suratı asıldı. “Para mı?” dedi. “Anlamıyorum.”

“Bakın,” dedi Seldon, “psikotarih, neredeyse kırk yıldır, devlet tarafından desteklendi. Ancak zamanlar değişiyor ve imparatorluk artık eskisi gibi değil.”

“Evet, bunu biliyorum.”

“İmparator bizi destekleyecek paradan yoksun ve parası olsa dahi fonların verilmesi talebini meclisten geçiremez. Bu yüzden, her şeyden önce hâlâ parası olan ve ikinci olarak da basit yoldan bir çek yazabilecek iş adamlarını görmemi tavsiye etti.”

Uzunca bir sessizlik oldu ve Bindris sonunda, “Korkarım ki İmparator iş dünyası hakkında hiçbir şey bilmiyor,” dedi. “Ne kadar para istiyordunuz?”

“Bay Bindris, biz burada devasa bir görevden bahsediyoruz. Birkaç milyona ihtiyacım olacak.”

“Birkaç milyon!”

“Evet, efendim.”

Bindris kaşlarını çattı. “Bir borçtan mı söz ediyoruz? Bunu ne zaman geri ödeyebilmeyi umuyorsunuz?”

“Oo, Bay Bindris, dürüstçe konuşmak gerekirse, geri ödeyebileceğimi söyleyemem. Ben bir hibe peşindeyim.”

“Size bu parayı vermek istesem bile ve söylememe izin verin, garip bir nedenle bunu yapmayı çok fazla istiyorum, ama yine de yapamam. İmparator’un Meclis’i olabilir ama benim de Kurul üyelerim var. Kurulun izni olmadan böyle bir hibeyi veremem ve onlar da bunu asla onaylamazlar.”

“Neden? Şirketiniz son derece zengin. Birkaç milyon sizin için hiçbir şey ifade etmez.”

Bindris, “Söyledikleriniz kulağa hoş geliyor,” dedi, “ama korkarım şirket şu sıralarda bir gerileme döneminde. Durumumuz bizi ciddi sorunlara sokacak kadar değil ama mutsuz etmeye yetecek kadar kötü. İmparatorluk çözülme halindeyse onun çeşitli birimleri de birlikte çözülüyor. Birkaç milyon verecek durumda değiliz. Gerçekten de üzgünüm.”

Seldon sessizce oturdu, Bindris ise mutsuz görünüyordu. Sonunda başını salladı ve, “Bakın, Profesör Seldon,” dedi. “Bilhassa sizinle beraber olan genç hanımın hatırı için size gerçekten de yardım etmek isterim. Ama bu olanaksız. Ancak Trantor’da tek şirket biz değiliz. Diğerlerini deneyin, Profesör. Başka yerde şansınız yaver gidebilir.”

Ayağa ancak belirgin bir çabayla kalkabilen Seldon, “Pekâlâ,” dedi, “deneyeceğiz.”

Wanda'nın gözleri yaşla dolmuştu, ama yansıttıkları duygu üzüntü değil öfkeydi.

“Büyükbaba,” dedi, “anlamıyorum. Bir türlü anlamıyorum. Dört değişik şirket gittik. Her biri bize bir öncekinden daha kaba ve kötü davrandı. Dördüncüsü az önce bizi kapı dışarı etti. Sonra da kimse bizi içeri almadı.”

Seldon yavaşça, “Bu anlaşılmayacak bir şey değil, Wanda,” dedi. “Bindris' gördüğümüzde neden orada olduğumuzu bilmiyordu ve ondan birkaç milyonluk bir hibe isteyene kadar tam anlamıyla arkadaşça davrandı. Sonrasındaysa hatırı sayılır ölçüde daha az dostça konuştu. Neyin peşinde olduğumuzun söylentiyle etrafa yayıldığını ve şimdi artık bizi hiç kabul etmeye kadar, her seferinde daha az dostane bir tepkiyle karşılaştığımızı düşünüyorum. Neden bizi kabul etsinler? Bize gereksinim duyduğumuz parayı vermeyecekler, o halde neden bizimle vakit kaybetsinler.”

Wanda öfkesini kendine yöneltti. “Ya ben ne yaptım? Orada oturup durdum. Hiçbir şey.”

Seldon, “Ben böyle söylemezdim,” dedi. “Bindris senden etkilendi. Bana öyle geliyor ki, büyük oranda senin sayende, bize para vermeyi çok istemişti. Onu itekliydün ve bir şeyler başarmaktaydın.”

“Hiç de yeterli değil. Ayrıca, benim hakkımda dikkat ettiği tek şey güzel olduğumdu.”

“Güzel değil,” diye mırıldandı Seldon, “Çok güzel.”

Wanda, “Öyleyse şimdi ne yapacağız, Büyükbaba?” diye sordu. “Psikotarih buncaya yıldan sonra çökecek.”

Seldon, “Bir açıdan bunun engellenemeyecek bir şey olduğunu düşünüyorum,” diye konuştu. “Neredeyse kırk yıldan beri imparatorluğun parçalanmasını öngörüyorum ve şimdi tam da bu olurken, psikotarih de onunla beraber güme gidiyor.”

“Ama psikotarih, imparatorluğu, en azından kısmen kurtaracak.”

“Kurtaracağını biliyorum, ama bunu zorlayamam.”

“Çökmesine izin mi vereceksin?”

Seldon başını salladı. “Bunun olmasını engellemeye çalışacağım, ama bunu nasıl becerebileceğimi de bilmediğimi itiraf etmek zorundayım.”

Wanda, “Antreman yapacağım,” dedi. “İteklememi güçlendirmemin, insanların onların yapmalarını istediğim şeyi yerine getirmelerini daha kolaylaştırmanın bir yolu mutlaka olmalı.”

“Başarabilmeni dilerim.”

“Sen ne yapacaksın, büyükbaba?”

“Pek fazla bir şey yapmayacağım. İki gün önce, Baş Kütüphaneci'yi görmek için yoluma giderken, psikotarih üzerine tartışan üç adamla karşılaştım. Bilemiyorum

neden, aralarından biri beni çok etkiledi. Beni görmeye gelmesini istedim ve o da kabul etti. Bu öğleden sonra benim büromda randevulaştık.”

“Senin için çalışmasını mı isteyeceksin?”

“Ona ödeyecek yeterince param olsaydı bunu isterdim. Ama onunla konuşmanın bana zararı dokunmaz. Eninde sonunda, ne kaybedebilirim ki?”

Genç adam tamı tamına 4 T.S.Z.'de (Trantor Standart Zamanı) geldi, bu da Seldon'ü gülümsetti. Dakik insandan severdi. Ellerini masasının üzerine koydu ve ayağa kalkmaya hazırlandı, ama genç adam, "Lütfen, Profesör," dedi, "bir bacağımanızın kötü olduğunu biliyorum. Ayağa kalkmanıza gerek yok."

Seldon, "Teşekkürler, genç adam," dedi, "ancak bu senin oturamayacağını anlamına gelmiyor. Lütfen otur."

Genç adam ceketini çıkardı ve oturdu.

Seldon söze başladı. "Beni affetmelisin... karşılaştığımız ve bu randevuyu kararlaştırdığımız sırada adını öğrenmeyi ihmal ettim... Neydi?.."

Genç adam, "Stettin Palver," dedi.

"Ah. Palver! Palver! Bu ad bana tanıdık geliyor."

"Öyle olmalı, Profesör. Büyükbabam sizi tanımakla sık sık övünürdü."

"Büyükbaban. Elbette, Joramis Palver. Hatırladığım kadarıyla benden iki yaş daha gençti. Onun psikotarihe katılmasını sağlamaya çalışmıştım, ama o reddetmişti. Matematiği bunu mümkün kılmaya yetecek kadar öğrenebilmesi için hiç şansı olmadığını söylemişti. Çok kötü! Bu arada, Joramis nasıl?"

Palver ciddi bir tavırla, "Korkarım Joramis yaşlı insanların genelde tuttukları yola gitti," dedi. "Öldü."

Seldon irkildi. Onun olduğundan iki yıl daha genç ve ölü. Eski bir dost ve o kadar birbirlerinden uzak kalmışlardı ki, ölüm geldiğinde bundan bile haberi olmamıştı.

Seldon bir süre orada kalakaldı ve sonunda mırıldandı: "Üzgünüm."

Genç adam omzunu silkti. "İyi bir yaşamı oldu."

"Ya siz, genç adam, eğitiminizi nerede yaptınız?"

"Langano Üniversitesi."

"Langano mu?" Seldon kaşlarını çattı. "Yanılyorsam beni uyar, ama orası Trantor'da değil, öyle mi?"

"Hayır. Farklı bir dünyayı denemek istedim. Trantor'daki üniversitelerin hepsi de, hiç kuşkusuz sizin de çok iyi bildiğiniz gibi, aşırı kalabalık. Eğitimi huzur içinde yapabileceğim bir yer bulmak istedim."

"Peki, ne eğitimi aldın?"

"Fazla bir şey değil. Tarih. İnsana iyi bir iş sağlayacak türden bir şey sayılmaz."

Birincisinden de beter bir irkilme. Dors Venabili de tarihçiydi.

Seldon, "Ama Trantor'a geri döndün," dedi. "Neden?"

"Para. İş."

"Bir tarihçi olarak mı?"

Palver güldü. "Nerede o bolluk? Yük taşıyan bir araç kullanıyorum. Pek de iyi bir iş değil."

Seldon, Palver'a hafif bir kıskançlıkla baktı. Palver'ın kolları ve göğsü gömleğin

şışırıyordu. Oldukça kaslı bir vücudu vardı. Seldon ise bu kadar kaslı bir yapıya hiçbir zaman sahip olmamıştı.

Seldon, "Üniversitedeyken boks takımında mıydın?" diye sordu.

"Kim, ben mi? Asla. Ben bir Büklümcüyüm."

"Bir Büklümcü!" Seldon'ın keyfi birden yerine geldi. "Helicon'dan mısınız?"

Palver belirgin bir küçümseme ile, "İyi bir Büklümcü olmak için Helicon'dan olmak gerekmez," diye yanıt verdi.

Hayır, diye düşündü Seldon, ama en iyilerin geldiği yer de orasıdır.

Buna karşın ağzını açmadı.

Ancak, "Eh," dedi, "büyükbaban bana katılamaz. Ya sen?"

"Psikotarihe mi?"

"İlk karşılaştığımızda seni diğerleri ile konuşurken duydum ve bana psikotarih üzerinde bayağı zekice yorumlarda bulunuyorsun gibi geldi. Bu durumda bana katılmak hoşuna gider mi?"

"Dediğim gibi, Profesör, benim bir işim var."

"Yani taşımacılık. Haydi ama!"

"Ücreti iyi."

"Para her şey değildir."

"Yine de oldukça önemlidir. Öte taraftan siz fazla ödeyemezsiniz. Paradan yana sıkıntınız olduğuna eminim."

"Neden böyle diyorsun?"

"Bir açıdan tahminde bulunuyorum sanırım... Ama haksız mıyım?"

Seldon dudaklarını hırsla birbirine bastırdı, sonra, "Hayır, haklısın," dedi, "sana fazla para veremem. Üzgünüm. Sanırım küçük görüşmemiz sona erdi."

"Durun bir dakika." Palver ellerini kaldırdı. "O kadar da acele etmeyin, rica ederim Hâlâ psikotarihten konuşuyoruz. Sizin için çalışırsam bana psikotarihi öğreteceksiniz, doğru mu?"

"Elbette."

"Bu durumda para sonuçta her şey demek olmuyor. Bana elinizden gelen tüm psikotarihi öğretirsiniz, ne kadar verebilerseniz o kadar para ödeyin, ben de bir yolunu bulurum. Ne dersiniz?"

Seldon coşkuyla, "Harika!" dedi. "Şahane olacak. Şimdi, bir şey daha var."

"Öyle mi?"

"Evet. Geçen haftalarda iki defa saldırıya uğradım. İlk defasında oğlum yardımına koştu, ama o zamandan beridir Santanni'ye gitti. İkinci seferinde kurşun doldurulmuş yürüyüş bastonumu kullandım. İşe yaradı, ama hakim önüne çıkartıldım ve saldırı ile yaralamadan suçlan..."

Palver sözünü kesti. "Neden saldırıya uğradınız?"

"Popüler değilim. İmparatorluğun çöküşünü o kadar uzun zamandan beri vaaz ediyorum ki, şimdi bu gerçekleşirken beni sorumlu tutuyorlar."

“Anlıyorum. Eh, o halde tüm bunların sözünü ettiğiniz bir şey daha ile ne ilgisi var?”

“Benim korumam olmanı istiyorum. Gençsin, güçlüsün ve hepsinden önemlisi bir Büklümcüsün. Tam bana gereken adamsın.”

Palver yüzünde bir gülümseme ile, “Sanırım bunu becerebilirim,” dedi.

Seldon, Trantor'un Streeling yakınlarındaki konut sektörlerinde sabah erkender birlikte gezintiye çıktıklarında, "Şuraya bak, Stettin," dedi. Yaşlı adam yürüyüş yolu boyunca geçen yer arabalarından atılmış ya da sorumsuz yayalarca bırakılmış çeşitli çöp kalıntılarını gösteriyordu. Seldon, "Eski günlerde," diye devam etti, "böyle bir şeyi asla göremezdin. Güvenlik görevlileri uyanıktı ve belediye bakım ekipleri tüm kamu alanlarının temizliğiyle tam gün ilgilenirdi. Ama hepsinden önemlisi kimse çöpünü böyle yere atmayı düşünmezdi bile. Trantor bizim evimizdi, onunla gurur duyardık. Şimdiyse..." Seldon hüznüyle, kabullenmiş bir tavırla kafasını salladı ve içini çekti. "Bu..." Birden sustu.

"Hey, sen, genç adam!" Seldon, birkaç saniye önce yanlarından geçerek ters yöne giden kötü giyimli bir çocuğa seslendi. Ufaklık, ağzına yeni attığı bir şeyi hatırlı tutur yiyordu, ambalajını ise bakmaya bile zahmet etmeden yere fırlatmıştı. Seldon, çocuk ona somurtarak bakarken, "Al onu ve uygun bir yere at," diye kulağını büktü.

Çocuk, "Çok istiyorsan kendin al," diye homurdandı ve dönüp gitti.

Palver, "Psikotarihinizin öngördüğü toplumsal çöküşün bir başka alameti, Profesör Seldon," dedi.

"Evet, Stettin. İmparatorluk çevremizde parça parça dökülüp dağılıyor. Aslında çoktan parçalandı... artık geri dönüş yok. Duyarsızlık, bozulma ve açgözlülük bir zamanların anlı şanlı imparatorluğunun yok olmasında kendilerine düşen payı yerine getirdiler. Ya bunun yerini ne alacak? Niçin..."

Hari Seldon, Palver'in suratındaki ifadeyi görünce sözünü kesti. Genç adam dikkatle, ama Seldon'ın söylediklerini değil, başka bir şeyleri dinliyormuş gibiydi. Başı bir tarafa dikilmiş ve yüzünde de dalgın bir ifade belirmişti. Palver sanki kendisi dışında kimsenin duymadığı bir sesi duymaya çaba sarf etmiş gibiydi.

Birden, içinde bulunduğu yer ve zamana geri döndü. Çevresine telaşla bir göz gezdirdikten sonra Seldon'ın kolunu yakaladı. "Hari, çabuk, uzaklaşmalıyız. Geliyorlar..." Sonra, akşamın sessizliği hızla yaklaşan ayak sesleriyle bozuldu. Seldon ve Palver kendi etraflarında döndüler, ama çok geçti, bir saldırgan sürüsü üzerlerine atılmıştı. Ancak, Hari Seldon bu sefer hazırlıklıydı. Bastonunu kendisi ve Palver'in çevresinde geniş bir çember çizerek savurdu. Hepsi de vahşi yeni yetmeler olan iki delikanlı ve bir kızdan oluşan üç saldırgan buna güldüler.

Çete başı olduğu anlaşılan oğlan, "Demek işimizi kolaylaştırmayacaksın, öyle mi ihtiyar?" diye homurdandı. "Ne olmuş, ben ve kafadarlarım seni iki saniyede yere sereriz. Sen..." Çete başı birdenbire karına yönelik tam yerine oturtulmuş, bir Büklüm tekmesiyle kendini yerde buldu. Ayakta kalabilen iki serseri saldırıya hazırlanmak üzere gard aldılar. Ama Palver daha hızlıydı. Bu ikisi de başlarına ne geldiğini anlayamadan yere devrildiler.

Sonra saldırı neredeyse başlar başlamaz sona erdi. Seldon, bastonuna dayanarak ve

kıl payı kurtulduğu düşüncesiyle titreyerek bir kenarda duruyordu. Harcadığı çabadan dolayı bir parça nefes nefese kalan Palver olay yerini inceliyordu. Üç saldırgan kararan kubbenin altındaki تنها yürüyüş yolunun üzerinde baygın yatıyorlardı.

Palver bir kere daha dürttü. “Hadi, çabuk gidelim buradan!” Yalnız bu sefer kaçtıkları saldırganlar değildi.

Seldon itiraz etti, “Gidemeyiz, Stettin.” Baygın saldırgan adayına doğru elini salladı. “Bunlar aslında daha çocuk. Ölüyor olabilirler. Nasıl böyle çekip gideriz? Bu tamamen insanlık dışı olur ve bunca yıldır korumaya çalıştığım da tamı tamına insanlıktır.” Seldon söylediklerini vurgulamak için bastonuyla yere vurdu ve gözleri inançla parladı.

Palver, “Saçma,” diye karşılık verdi. “Asıl insanlık dışı olan bunlar gibi serserilerdir sizin gibi masum vatandaşlara saldırmaları. Onlar *sizin* için kaygılanır mıydı sanıyorsunuz? Son meteliğinizi almak için karnınıza bir bıçak saplar ve kaçarken de bir tekme atarlardı! Kısa süre sonra kendilerine gelecekler ve yaralarını sarmak için fiyacaklar. Ya da birileri onları bulacak ve merkez büroya haber verecek.

“Ama sen Hari, *kafanı* kullanmalısın. Son seferde olanlardan sonra, başka bir kavgaya karışırsan mahkemede her şeyini kaybedebilirsin. Lütfen, Hari, kaçmalıyız!” Palver, bunu söylerken Seldon’ın kolunu çekti, o da arkasına son bir defa baktıktan sonra sürüklenip götürülmeye ses çıkarmadı.

Hızla giden Palver ve Seldon’ın ayak sesleri uzakta kaybolurken, başka birisi ağaçların arkasında saklandığı yerden ortaya çıktı. Kendi kendine kıkırdayan karanlık yüzlü bir genç “Bana neyin iyi neyin kötü olduğunu söyleyecek sen mi varsın, Profesör?” diye mırıldandı. Bunu söyledikten sonra topukları üzerinde döndü ve güvenlik görevlilerini çağırmaya yollandı.

Yargıç Tejan Popjens Lih, “Susun! Düzen istiyorum!” diye böğürdü. Profesör Kuzgur Seldon ile genç çalışma arkadaşı Stettin Palver’in kamuya açık ön duruşması Trantor halkı arasında büyük heyecana neden olmuştu. İmparatorluğun çöküşünü uygarlığın gerileyişini öngören, başkalarına düzen ve nezaketin altın çağına geri dönmeyi hararetle öğütleyen ve bir görgü tanığına göre, görünür bir kışkırtma olmaksızın üç genç Trantorlunun vahşice dövülmesini emreden adam, bu adamdı. Ah, evet, görülmeye değer bir ön duruşma olacaktı ve kuşkusuz daha da olağanüstü bir davaya yol açacaktı.

Yargıç kürsüsüne gömülü bir paneldeki bir düğmeye bastı ve kalabalık mahkeme salonunda dolgun bir gong sesi yankılandı. Artık yatışmış kalabalığa, “Düzer istiyorum,” diye tekrarladı. “Gerekirse mahkeme salonu boşaltılacak. Bu bir uyarıdır. Bir daha tekrarlanmayacaktır.”

Yargıç kan kırmızısı cübbesi içinde çok etkileyici görünüyordu. Aslen Listenya adlı Dış Gezegen’den gelen Lih’in teni, mahkemeye çıktığında daha koyulaşan gerçekten kızgın olduğundaysa düpedüz mora dönen hafif bir maviye kaçıyordu. Kürsüde geçirdiği onca yıla rağmen, en üst düzey hukuk dâhilerinden biri olarak yaptığı üne karşın, Lih’in imparatorluk yasalarının en saygıdeğer yorumcularından biri olarak konumu bir yana, hâlâ parlak kırmızı cübbesinin üstünde yumuşak turkuvaz derisinin verdiği rengârenk görünüşüyle biraz *kibirlendiği* söylentileri dolaşırdı.

Bununla beraber Lih imparatorluk yasalarını çiğneyenlere karşı sert davranmasıyla ünlenmişti; medeni kanunu noktası noktasına uygulamaya devam eden birkaç yargıçtan biriydi.

“Sizden ve yakın mahvoluşumuz üzerine olan kuramlarınızdan bahsedildiğini duydum, Profesör Seldon. Birisine kurşun doldurulmuş bastonunuzla vurarak karıştığınız bir başka vakaya bakan sulh hakimi ile de konuştum. O örnekte de saldırıya kurban olduğunuzu öne sürmüştünüz. Savunmanızı anladığım kadarıyla sizin ve oğlunuzun, iddia edildiğine göre *sekiz* serserinin saldırısına uğradığınız ve daha önceki bildirilmemiş bir olaya dayandırmışsınız. Bir görgü tanığı aksi yönde tanıklık etmiş olsa da değerli meslektaşımı meşru müdafaa özürünüze ikna etmeyi başarmışsınız, Profesör Seldon. Ancak bu sefer, çok daha inandırıcı olmanız gerekecek.”

Seldon ve Palver’dan şikâyetçi olan üç serseri davacı masasında oturdukları yerde kıs kıs güldüler. Saldırı akşamı olduklarından çok daha farklı bir görünüşteydiler. Genç adamlar temiz, bol tulumlar giymişlerdi, genç hanımsa ince pilili bir tunik. Çok yakından dikkat edilmez ya da söyledikleri duyulmazsa üçünün de Trantor gençliğinin iç rahatlatan bir yansıması olduğuna yemin edebilirdiniz.

Seldon’ın avukatı —Palver’ı da temsil eden— Civ Novker kürsüye yaklaştı. “Sayı

Yargıç, müvekkilim Trantor cemiyetinin önde gelen bir üyesidir. Çok parlak şöhreti olan eski bir Başbakan'dır. İmparatorumuz XIV. Agis'in yakın tanığıdır. Profesör Seldon masum gençlere saldırmaktan ne gibi olası bir çıkar edinebilir? Trantor gençliğinin entelektüel yaratıcılığının teşvik edilmesi yönünde en ateşli taraftarlarından biridir. Belirtmek gerekir ki, Psikotarih Projesi çok sayıda gönüllü öğrenci çalıştırmaktadır. Müvekkilim ayrıca Streeling Üniversitesi'nin de sevilen bir üyesidir.

“*Daha da ötesi...*” Novker, sözünün burasında, bunu duyana kadar bekleyin, müvekkilimin iddialarının gerçekliğinden bir saniyeliğine olsun kuşku duyduğunuza *utanacaksınız* der gibi, bakışlarını kalabalık mahkeme salonunda gezdirerek duraksadı. “Profesör Seldon prestijli Galaktik Kütüphane'yle resmi bağ olan çok az sayıdaki özel bireyden biridir. Ona imparatorluk uygarlığı adına gerçek bir anıt olacak ve Galaktik Ansiklopedi adını verdiği çalışması için Kütüphane kolaylıklarından sınırsız kullanım hakkı tanınmıştır.

“Sorarım size, bu adam nasıl olur da böylesi bir konuda soruşturulabilir?”

Novker, elinin bir hareketiyle, Stettin Palver'la beraber davalı bölümünde kesin keskin rahatsız bir ifadeyle oturan Seldon'ı işaret etti. Hari'nin yanakları, alışık olmadığı övgüleri —ne de olsa ismi son zamanlarda süslü beğenilerden çok alaycı gülüşlere hedef olmuştu— duyunca kızardı ve elleri sadık bastonunun oyma sapında hafifçe titredi.

Bu sözlerden etkilenmediği belli olan Yargıç Lih başını eğip Seldon'a baktı. “Gerçekten de ne yarar görecekti, sayın avukat? Ben de kendime aynı soruyu sormaktayım. Makul bir gerekçe bulmak için beynimi zorlayarak, uykusuz geceler geçirdim. Profesör Seldon'ın önemindeki biri, kendisi kamu düzeninin deyim yerindeyse ‘bozulması’nın en önde gelen eleştirmenlerindenken, neden tahrik unsuru olmaksızın saldırı ve yaralama suçları işler?”

“Sonra durumu kavradım. Belki de profesör Seldon, kendisine *inanılmamasının* neden olduğu hüsrarla, felaket ve mahşer öngörülerinin gerçekleşmekte olduğunu *ispatlamak* zorunda olduğunu düşündü. Sonuçta karşımızda tüm çalışma yaşamını imparatorluğun çöküşünü haber vererek harcamış bir adam var ve gerçekte öne sürebildiğinin tamamı kubbedeki birkaç yanık ampul, kamu taşıtlarında ara sıra çıkan aksaklıklar, orda burada bir bütçe kesintisinden öte değil. Bunlar hiç de göz alıcı şeyler sayılmaz. Ama bir ya da iki veya üç saldırı olursa, *bu* bir şeyler ifade eder.”

Lih arkasına yaslandı ve yüzünde tatminkâr bir ifadeyle ellerini önünde kavuşturdu. Seldon, destek olarak masaya abanarak, ayağa kalktı. Büyük bir çaba harcayarak kürsüye yaklaştı, avukatına çekilmesini işaret etti, başı önde, kendini buz gibi izleyen yargıca doğru yürüdü.

“Sayın yargıç, kendimi savunmak için birkaç kelime söylememe izin veriniz.”

“Elbette, Profesör Seldon. Sonuçta bu bir dava değil, dava açılmasına gerek olup olmadığına karar vermeden önce tüm suçlama, bulgu ve vakayla ilgili kuramları

ortaya koymak için yapılan bir ön duruşma. Ben sadece bir kuramı dillendirdim, sizin söyleyeceklerinizi duymayı da çok isterim.”

Seldon başlamadan önce öksürerek boğazını temizledi. “Yaşamımı imparatorluğa adadım. İmparatorlara bağlılıkla hizmet ettim. Psikotarih biliminin bir felaket habercisi olmaktan çok, yenilenmenin bir aracı olarak kullanılması amaçlanmıştır. Onunla, hangisi olursa olsun, uygarlığın takip edeceği yola *hazırlıklı* olabiliriz. Eğer benim inandığım gibi imparatorluk dağılmaya devam ederse, psikotarih eskisinden ödünç alınacak her iyi etmen üzerine temellendirilecek yeni ve daha iyi bir uygarlık için yapım unsurlarım yerine koymamıza yardımcı olacaktır. Dünyalarımızı, insanlarımızı, *imparatorluğumuzu* seviyorum. Her gün gücünü baltalayan yasadışılığa katkıda bulunmakla elime ne geçer?

“Başka bir şey söyleyemeyeceğim. Bana inanmalısınız. Ben bir mantık, bilim denklem adamı olarak yürekte konuşuyorum.” Seldon döndü ve Palver’ın yanındaki iskemlesine doğru yavaşça yürüdü. Oturmada önce gözleriyle izleyiciler bölümünde oturan Wanda’yı aradı. Kız ona üzgün üzgün baktı, sonra göz kırptı.

“Yürekte gelsin ya da gelmesin, Profesör Seldon, bu karar benim payıma çok düşünme gerektirecek. Davacıları dinledik, sizi ve Bay Palver’ı dinledik. İfadesini başvurmam gereken bir taraf daha kaldı. Bu olaya görgü tanıklığı eden Rial Nevas’ı dinlemek istiyorum.”

Nevas kürsüye yaklaşırken, Seldon ve Palver endişeyle birbirlerine baktılar. Bu Hari’nin saldırıdan hemen önce fırça attığı gençti.

Lih çocuğa bir soru yöneltiyordu: “Bay Nevas, söz konusu gecede ne gördüğünüzü tam olarak anlatır mısınız?”

Asık bir suratla Seldon’a gözünü diken Nevas, “Peki,” diye başladı, “bu ikisini gördüğümde,” dönüp Seldon ile Palver’ı gösterdi, “etrafta kafama göre dolaşıyordum, sokağın öbür tarafında bana doğru geldiklerini gördüm. Sonra bu üç çocuğu gördüm.” Bu sefer davacı kısmında oturan üçlüye doğru başka bir parmak işareti yaptı. “İki yaşlı tip çocukların arkasında yürüyorlardı. Ama sokağın öbür tarafında olduğum için beni görmemişlerdi ve ayrıca dikkatlerini kurbanları üzerinde yoğunlaştırmışlardı. Sonra *güm!* Bunun gibi, ihtiyar adam sopasıyla onlara vurdu, sonra genç olanı üstlerine atladı ve tekmeledi ve ne olduğunu anlamadan hepsi yere serildi. Sonra ihtiyarla kankası fııyp gittiler, aynen böyle oldu. İnanamadım.”

Seldon, “Bu düpedüz yalan!” diye patladı. “Genç adam, sen burada bizim yaşamımızla oynuyorsun!” Nevas ifadesiz bir suratla Seldon’a baktı.

Seldon, “Sayın yargıç,” diye rica etti, “onun yalan söylediğini anlamıyor musunuz? Bu çocuğu hatırlıyorum. Saldırıya uğramadan sadece birkaç dakika önce, sokağa çöp attığı için onu azarlamıştım. Bunu Stettin’a toplumumuzun parçalanmasına, yurttaşların duyarsızlığına bir örnek olarak...”

Yargıç “Yeter, Profesör Seldon,” diye emretti. “Bunun gibi bir başka taşkınlık daha

yaparsanız sizi mahkeme salonundan attırırım.” Tanığa doğru dönerek, “Şimdi bay Nevas,” dedi, “anlattığınız bu olaylar silsilesi esnasında siz ne yaptınız?”

“Ben, ee, saklandım. Ağaçların arkasına saklandım. Beni görürlerse peşim düşeceklerinden korkmuştum, onun için saklandım. Onlar gittiklerinde de, eee koştum ve güvenlik görevlilerini çağırdım.”

Nevas terlemeye başlamıştı, parmağını tulumunun dar yakasına soktu. Konuşmacı platformunda dikilirken ağırlığını bir ayağından ötekine aktararak kıpırdandı. Kalabalığın bakışının üzerinde olduğunun farkındaydı ve bu onu rahatsız ediyordu; izleyicilere bakmaktan kaçınmaya çalıştı, ama bunu her denediğinde kendini ön sırada oturan sarışın güzel bir kızın sabit bakışlarına takılmış buluyordu. Sanki ona bir soru sormak ister, yanıtı için sıkıştırır, onu konuşmaya yöreklendirir gibiydi.

“Bay Nevas, Profesör Seldon’ın size yönelttiği, o ve Bay Palver’in sizi saldırıda önce gördükleri, profesörün sizinle konuştuğu yolundaki suçlaması hakkında ne söyleyebilirsiniz?”

“Eh, eee, hayır, anlarsınız, tam söylediğim gibiydi... yürüyüp gidiyordum ve...” Nevas şimdi Seldon’ın masasına bakıyordu. Seldon her şeyin kaybedilmiş olduğunu anlamış gibi, genç adamı hüznle süzdü. Ama Seldon’ın arkadaşı Stettin Palver Nevas’a yırtıcı bir bakış attı ve Nevas duyduğu kelimeler üzerine yerinde şaşkınlıkla zıpladı: *Doğruyu anlat!* Sanki Palver konuşmuş gibiydi, ama Palver’in dudaklar oynamamıştı. Sonra kafası karışan Nevas başını sarışın kızın yönüne çevirdi, onur konuştuğunu duyduğunu düşündü. *Doğruyu anlat!* Ama onun da dudakları kıpırtısızdı.

“Bay Nevas, Bay Nevas.” Yargıcın sesi çocuğun karmakarışık düşüncelerini böldü. “Bay Nevas, Profesör Seldon ve Bay Palver üç davacının arkasında, size doğru yürüyorlarsa, nasıl ilk olarak Seldon ve Palver’ı gördünüz? İfadenizde belirttiğini: buydu, değil mi?”

Nevas etrafına çılgın gibi bakındı. Gözlerden, ona *Doğruyu anlat!* diye haykıran tüm o bakışlardan kaçamayacaktı. Hari Seldon’a bakan Rial Nevas sadece, “Üzgünüm,” dedi ve on dört yaşındaki çocuk, mahkeme salonunda toplananları şaşkınlığa boğarak, ağlamaya başladı.

Ne çok sıcak, ne çok soğuk, ne fazla aydınlık, ne de fazla karanlık olan, çok güzel bir gündü. Bahçe bakımı bütçesi yıllar önce kaldırılmış olsa da Galaktik Kütüphane'ye çıkan basamakların iki yanındaki birkaç cılız mevsim çiçeği sabaha neşeli bir hava katmayı beceriyorlardı. Eski çağa özgü klasik stilde inşa edilmiş olan Kütüphane'ye, tüm imparatorlukta sadece Saray'ıninkilerce gölgede bırakılan, en büyük merdivenlerden biriyle çıkılırdı. Buna karşın Kütüphane ziyaretçilerinin çoğu buraya kayarrayla girmeyi tercih ediyorlardı. Seldon'ın doğan gün için büyük umutları vardı.

Stettin Palver'la son saldırı ve yaralama vakasından temize çıktıklarından bu yana, Hari Seldon kendini yepyeni bir insan gibi hissediyordu. Her ne kadar acılı bir deneyim geçirmişlerse de bunun kamuya açık doğası Seldon'ın amaçlarına hizmet etmişti. Trantor'un en nüfuzlu yargıçlarından biri, belki de birincisi kabul ediler Yargıç Tejan Popjens Lih, Rial Nevas'ın duygu yüklü ifadesini takip eden günde verilen kararında, görüşünü son derece tantanalı bir tarzda açıklamıştı.

Yargıç kürsüsünden yüksek sesle, "Profesör Hari Seldon ayarında bir insanın sadece kimliğinden ve savunduklarından dolayı," demişti, "küçük düşürme, küfüre maruz kalma ve emsallerinin yalanlarına hedef olmaya katlanmak zorunda bırakıldığı 'uygar' toplumumuzda böylesi bir dönüm noktasına geldiğimizde, bu imparatorluk için gerçekten de kara bir gündür. Başlangıçta benim de bu dalgaya kapıldığımı itiraf ediyorum. 'Profesör Seldon öngörülerini kanıtlamaya yeltenirken neden böylesi bir oyuna başvurmasın?' diye mantık yürüttüm. Ama artık anladığım üzere ağır bir biçimde hatalıydım." Sözlerinin burasında yargıcın alnı kırıştı, ensesi laciverde dönüştü ve renk yanaklarına dek erişti. "Çünkü ben dürüstlük, terbiye ve iyi niyetin olasılıkla birisinin ölümüne sebebiyet verdiği ve salt ayakta kalabilmek için insanın iki yüzlülük ve düzenbazlığa baş vurma zorunda kalır gibi görüldüğü günümüz toplumundan kaynaklanan nedenleri Profesör Seldon'a atfediyordum.

"Kuruluş ilkelerimizden ne kadar da uzağa düştük. Trantorlu vatandaşlarım, bu sefer şanslıydık. Bize gerçek yüzümüzü gösterdiği için Profesör Hari Seldon'a teşekkür borçluyuz; onun yaptıklarını insan doğasının aşağılık dürtülerine karşı uyanık olmak kararlılığımıza ve inancımıza örnek alalım."

İmparator, ön duruşmadan sonra, Seldon'a bir tebrik holodisketi göndermişti. Bu diskette belki de Seldon'ın Projesi için artık kaynak bulabileceğine dair umudunu ifade etmişti.

Seldon giriş kayarrayında yukarı doğru çıkarken, Psikotarih Projesi'nin güncel durumunu değerlendirdi. İyi dostu eski Baş Kütüphaneci Las Zenov emekli olmuştu. Zenov, görevi süresince, Seldon'ın ve çalışmasının güçlü bir destekçisi olmuştu. Ancak Kütüphane Kurulu çoğu zaman Zenov'un elini kolunu bağlamıştı. Ama Seldon'a, yeni Baş Kütüphaneci Tryma Acarnio'nun cana yakın ve kendisi kadar

ilerici olduğuna dair güvence vermişti; ayrıca Kurul üyeleri arasında birçok hizipçe tutuluyordu.

Zenov Trantor'u terk edip ana gezegeni Wencory'ye gitmeden önce, "Hari dostum," demişti, "Acarnio derin bilgisi ve açık bir zihni olan iyi bir adamdır. Sana ve Proje'ye yardım etmek için elinden geleni yapacağına eminim. Ona sen ve ansiklopedin üzerine tam bir veri dosyası bıraktım; bu eserin insanlığa yapacağı katkıdan benim kadar heyecanlanacağını biliyorum. Kendine iyi bak dostum, seni sevgiyle hatırlayacağım."

Hari Seldon böylece bugün yeni Baş Kütüphaneci ile ilk resmi görüşmesini yapacaktı. Las Zenov'un ona söylediği güven verici sözlerden ötürü neşesi yerine gelmişti ve Proje'nin geleceği ile ansiklopedi hakkındaki planlarını paylaşmaya can atıyordu.

Tryma Acarnio, Hari Baş Kütüphaneci'nin bürosuna girerken, ayağa kalktı. Daha şimdiden kendi izini bırakmaya başlamıştı: Zenov odanın her köşe bucağını holo disketlerle ve Trantor'un çeşitli sektörlerinden gelen üç boyutlu kayıtlarla ve imparatorluğun değişik dünyalarını gösterir, havada uçan görüntü kürelerinden oluşan baş döndürücü bir düzenleme ile doldurmuş olduğu halde Acarnio, Zenov'ur baş ucunda tutmaktan hoşlandığı veri ve görüntü yığınlarını temizleyip atmıştı. Seldon'ın anladığına göre, Acarnio'nun arzuladığı her yayın ya da baskıyı görebileceği, büyük bir holo ekran artık bir duvarı kaplıyordu.

Acarnio kısa boylu ve tıknazdı. Çocukluğunda, yanlış yapılan bir kornea düzeltme işleminden kalma hafifçe dalgın bakışı korkutucu bir zekâyı ve etrafında olan biten her şeyden sürekli haberdar olduğunu maskeliyordu.

"Vay, vay, Profesör Seldon. İçeri girin. Oturun." Acarnio oturduğu masanın karşısındaki dik arkalıklı iskemleyi işaret etti. "Bu görüşmeyi talep etmeniz sanırım son derece güzel bir rastlantı oldu. Anlayacağınız, yerleşir yerleşmez ben de sizinle temasa geçmek niyetindeydim."

Seldon, yeni Baş Kütüphaneci'nin, onu göreve başladığının ilk telaşlı günlerinde görmeyi planlayacak kadar önemli bir öncelik olarak değerlendirmesinden memnun halde, başını salladı.

"Ama benim, olasılıkla daha yavan kaygılarıma geçmeden önce, beni neden görmek istediğinizi lütfen açıklayın."

Seldon öksürdü ve öne doğru kaykıldı. "Baş Kütüphaneci Las Zenov hiç kuşkusuz size benim buradaki çalışmamdan ve bir Galaktik Ansiklopedi fikrimden söz etmiştir. Las bu konularda çok hevesliydi ve bana burada özel bir büro ve Kütüphane'nin engin kaynaklarına sınırsız erişim sağlayarak çok yardımcı oldu. Aslında, Ansiklopedi Projesi'nin nihai yeri olan Terminus adındaki uzak bir Dış Gezegeni saptayan da yine odur.

"Ancak Las'ın temin edemeyeceği bir şey vardı. Proje'yi programına uygun iletirmek için iş arkadaşlarımdan bir kısmına da sınırsız erişim hakkı ve büro alanı

tanınması gerekiyor. Asıl ansiklopediyi derleme işine girişmeden önce kopyalanacak ve Terminus'a nakledilecek bilgiyi bir araya getirmek bile kendi başına devasa bir girişim.

“Sizin de hiç kuşkusuz bildiğiniz üzere Las, Kütüphane Kurulunda pek tutulmazdı. Ancak sizin durumunuz farklı. Bundan dolayı sizden rica ediyorum, Baş Kütüphaneci: en yaşamsal çalışmamıza devam edebilmemiz için içerde çalışanlara özgü ayrıcalıkların iş arkadaşlarıma da tanınmasını, sağlayacak mısınız?”

Neredeyse soluğu kesilen Hari durdu. Önceki gece tekrar tekrar kafasından geçirdiği konuşmasının istenen etkide bulunacağına emindi. Acarnio'nun tepkisinden emin, bekledi.

Acarnio, “Profesör Seldon,” diye başladı. Seldon'ın umut dolu gülümsemesi silindi. Baş Kütüphaneci'nin sesinde Seldon'ın beklemediği bir soğukluk vardı. “Saygıdeğer selefim bana, burada Kütüphane'deki çalışmanızın, üstelik de eksiksiz bir açıklamasını bıraktı. Araştırmanız için çok hevesliydi ve arkadaşlarınızın burada size katılması fikrine kendini adamıştı. Aynen benim gibi, Profesör Seldon.” Acarnio duraladığında Seldon başını kaldırıp ona baktı. “Başta olduğum gibi. Siz ve ansiklopedicileriniz için daha geniş bir büro önermek üzere Kurulu özel bir toplantıya çağırmaya hazırlanıyordum. Ama Profesör Seldon, bütün bunlar artık değişti.”

“Değişti mi? Ama neden?”

“Profesör Seldon, çok sansasyonel bir saldırı ve yaralama vakasında ana davalı olarak savunmanızı daha yeni tamamladınız.”

Seldon, “Ama beraat ettim,” diye araya girdi. “Vaka asla dava haline bile gelmedi.”

“Bununla beraber, profesör, kamuoyunun bu denli gözüne batmanız size yadsınamaz, nasıl desem *bir nebze* kötü şöhret kazandırdı. Ah, evet, tüm suçlamalardan beraat ettiniz. Ama bu beraatı elde edebilmek için, isminiz, geçmişiniz, inançlarınız ve çalışmanız tüm gezegenlerin gözü önüne serildi. Doğru düşünen ilerici bir yargıç kusurunuz olmadığını ilan etse bile sizi uygarlığın şerefini korumak için çırpınan öncü bir psikotarihçi olarak değil büyük ve görkemli bir imparatorluğun felaket ve mahvoluşunu haykırarak saçmalayan bir deli olarak gören milyonlarca belki de milyarlarca diğer ortalama yurttaşa ne demeli?”

“Siz, çalışmanızın doğrudan doğruya doğasından ötürü, imparatorluğun temel dokusuna tehlike arz ediyorsunuz. Muazzam, isimsiz, yüzü olmayan, yekpare imparatorluğu kastetmiyorum. Hayır, imparatorluğun yüreği ve ruhuna, insanlarına atıfta bulunuyorum. Onlara imparatorluğun yıkılmakta olduğunu anlattığınızda, onlara *başarısız olduklarını* söylemektесiniz. Sevgili Profesör, ortalama bir yurttaş bununla yüzleşemez.

“Seldon, hoşunuza gitsin ya da gitmesin, siz bir alay ve eğlence konusu haline geldiniz.”

“Özür dilerim Baş Kütüphaneci, ama bazı çevrelerde bana yıllardan beri

gölüyorlar.”

“Evet, ama sadece bazı çevrelerde. Bu en sonuncu olay ve onun da herkesin gözünün önünde cereyan etmesi sizin sadece Trantor’da değil, tüm gezegenlerde alay konusu olmanızın yolunu açtı. Profesör, biz, Galaktik Kütüphane olarak, size bir büro ayarlayarak çalışmanıza onay verirsek, bu durumda sonuç olarak, biz, Kütüphane de gezegenler arasında mizah konusu haline geliriz. *Kişisel* olarak kuramınıza ve ansiklopedinize ne kadar kuvvetle inanırsam inanayım, Trantor’daki Galaktik Kütüphane Baş Kütüphanecisi olarak, öncelikle Kütüphane’yi düşünmem gerekir.

“Bundan dolayı, Profesör Seldon, arkadaşlarınızı içeriye alma talebiniz reddedilmiştir.”

Hari Seldon, iskemlesinde çarpılmışçasına geriye sıçradı.

Acarnio, “Bundan da öte,” diye devam etti, “tüm Kütüphane ayrıcalıklarınızın iki hafta süreyle geçici ve derhal yürürlüğe giren askıya alınışını size bildirmek zorundayım. Kurul o özel toplantıyı yapacak, Profesör Seldon. İki hafta sonra aramızdaki işbirliğinin bitirildiğine karar verip vermediğimizden sizi haberdar edeceğiz.”

Acarnio konuşmayı bıraktı ve avuçlarını masasının parlak ve lekesiz yüzeyine dayayarak ayağa kalktı. “Şimdilik hepsi bu, Profesör Seldon.”

Hareketleri Tryma Acarnio’nunkilerle karşılaştırıldığında ne hızlı ne de düzgün olsa da Hari Seldon da ayağa kalktı.

Seldon, “Kurulda konuşmama izin verilebilir mi?” diye sordu. “Psikotarihin ve ansiklopedinin yaşamsal önemini onlara açıklayabilirsem, belki...”

Acarnio usulca, “Korkarım bu olanaksız, Profesör,” dedi ve Seldon kısa bir an için Las Zenov’un ona anlattığı adamı yakaladı. Ama Acarnio hemen arkasından Seldon’u kapıya geçirirken, buz gibi bürokrat geri dönmüştü.

Kapılar kayarak açılırken Acarnio, “İki hafta, Profesör Seldon,” dedi. “Görüşürüz. Hari bekleyen kaydırağa doğru yürüdü ve kapılar ardından kapandı.

Seldon yıkılmış bir halde, ben şimdi ne yapacağım diye düşündü. Bu benim çalışmamın sonu mu?

Hari Seldon, torununun Streeling Üniversitesi'ndeki bürosuna girerken, "Wanda tatlım, kendini bu kadar kaptırdığın şey de nedir?" diye sordu. Oda eskiden, ölümü Psikotarih Projesi'ni büyük bir yetenekten yoksun bırakan parlak matematikçi Yugo Amaril'in bürosuydu. Neyse ki, son yıllarda Birincil Radyant'ı daha da geliştirip ayarlayan Wanda yavaş yavaş Yugo'nun rolünü üstlenmişti.

"Ah, bölüm 33A2D17'deki bir denklem üzerinde çalışıyorum. Gördün mü standart katsayıyı göz önünde bulundurarak bu kesimi (Yüzünün karşısında, havada asılı parlayan mor bir beneği gösterdi) yeniden ayarladım ve orada! Tam düşündüğüm yerde..." Geriye doğru bir adım attı ve gözlerini ovaladı.

"Bu nedir, Wanda?" Hari, denklemi incelemek için yakına geldi. "Ah, bu Terminus denklemi gibi görünüyor ama yine de... Wanda, bu Terminus denkleminin ters yüz edilmiş hali, değil mi?"

"Evet, büyükbaba. Görüyor musun, Terminus denkleminde sayılar pek yerlerini oturmuyor... Bak." Wanda duvarda gömülü şeritteki bir düğmeye bastı ve odanın öbür tarafında kırmızı renkli başka bir benek hayat buldu. Seldon ve Wanda gözden geçirmek için ona doğru yürüdüler. "Şimdi birbirlerine nasıl uyduklarını görüyor musun, Büyükbaba? Bunu sağlamak haftalarımı aldı."

Hari denklemin hatlarına, mantığına, zarafetine hayran kalmıştı. "Bunu nasıl yaptın?" diye sordu.

"Başta sadece bu noktaya yoğunlaştım. Başka her şeyi engelledim. Terminus'u çalıştırmak istiyorsan, Terminus üzerinde çalış. Mantığa uyuyor, değil mi? Ama sonra bu denklemi Birincil Radyant sistemine öylece dahil edemeyeceğimi ve sanki hiçbir şey olmamış gibi usulca yerine oturmasını umamayacağımı kavradım. Bir yere ağırlık koyarsan, başka yeri taşıyorsun. Ağırlık karşı ağırlığa gereksinim gösterir."

"Atıfta bulunduğun kavram eskilerin '*yin ve yang*'ı sanırım."

"Evet, az ya da çok. *Yin* ve *yang*. Anlayacağın, Terminus'un *yin*'ini mükemmelleştirmek için, *yang*'ının yerini saptamam gerektiğini anladım. İşte onu şurada buldum." Birincil Radyant küresinin öteki ucunda takılıp duran mor beneğe geri gitti. "Buradaki rakamları bir kere düzelttim mi Terminus denklemi de yerine oturuyor. Uyum!" Wanda, imparatorluğun tüm sorunlarını çözmüş gibi hayatından pek memnundu.

"Bu büyüleyici bir şey, Wanda, sonradan bana tüm bunların Proje için ne anlama geldiğini düşündüğünü anlatmalısın. Ama şimdi benimle holo ekrana bakmaya geleceksin. Birkaç dakika önce Santanni'den acil bir ileti aldım. Baban hemen onu aramamızı istiyor."

Wanda'nın gülümsemesi silindi. Santanni'deki çatışmalar üzerine olan son raporlar onu endişelendirmişti. İmparatorluk bütçe kesintileri devreye girince, en

çok Dış Gezegenler'deki yurttaşlar zarar görmüşlerdi. Daha zengin ve kalabalık İ Gezegenlerde bağlantıları kısıtlıydı ve dünyalarının ürünlerini çok gerek duyulan ithalat mallarıyla değiş tokuş etmekte giderek zorlanıyorlardı. Santanni'ye pek az imparatorluk uzay gemisi uğramaktaydı ve uzak gezegen kendini imparatorluğun geri kalanından yalıtılmış bulmuştu. Gezegenin her yanında yer yer ayaklanmalar patlamıştı.

Korkusu sesine yansıyan Wanda, "Umarım her şey yolundadır, büyükbaba," dedi.

"Endişelenme hayatım. Sonuçta Raych bize mesaj gönderebiliyorsa güvende olmaları gerekir."

Seldon'ın bürosunda, holo ekran çalışmaya başlarken, o ve Wanda ayakta dikildiler. Seldon ekranın yanındaki bir klavyeye şifresini girdi ve galaktik bağlantı kurulana kadar birkaç saniye beklediler. Ekran sanki yavaşça duvarın içine doğru uzandı, sonra bir tünele dönüştü ve tünelin içinde ilk önce belli belirsiz olarak tıknaz, kaslı bir adamın tanıdık görüntüsü oluştu. Bağlantı güçlenirken, adamın hatları daha da belirginleşti. Seldon ve Wanda Raych'ın gür Dahl bıyığını seçebildiklerinde, görüntü canlandı.

Raych'ın Santanni'den Trantor'a yansıyan üç boyutlu görüntüsü, "Baba! Wanda! dedi. "Dinleyin, fazla zamanım yok." Gürültülü bir sestem ürkmüş gibi geri çekildi "İşler burada bayağı kötü gidiyor. Hükûmet düştü ve geçici olarak bir parti iktidara geldi. Tahmin edebileceğiniz gibi her yer karmakarışık. Manella ve Bellis'i biraz önce Anacreon'a giden bir gemiye bindirdim. Onlara sizinle oradan bağlantıya geçmelerini söyledim. Geminin adı *Arcadia VII*.

"Manella'yı görmeliydin, baba. Gitmek zorunda kaldığı için adeta delirdi. Onu gitmeye ikna edebilmemin tek yolu bunun Bellis'in güvenliği için olduğuna inandırmak oldu.

"Baba ve Wanda, ne düşündüğünüzü biliyorum. Keşke yapabilseydim. Tabii ki onlarla beraber giderdim. Ama yer yoktu. *Onları* bindirebilmek için neler yaptığımı görmeliydiniz." Raych ağzını çarpıtarak, Seldon ve Wanda'nın o çok sevdikleri tavırla güldü, sonra devam etti. "Ayrıca, burada olduğum için, üniversiteyi korumalarına yardım etmem gerekiyor. İmparatorluk üniversiteki sisteminin bir parçası olabiliriz, ama biz yok etme değil, öğrenme ve yapma yeriyiz. Bu çılgın Santannili asiler üniversitenin yakınına gelir..."

Seldon sözünü kesti, "Raych, durum ne kadar kötü? Çatışma bölgesine yakırmısın?"

Wanda, "Baba, tehlikede misin?" diye sordu.

İletilerinin galaksi boyunca dokuz bin parsek kat ederek Raych'a erişmesi için birkaç saniye beklediler.

Hologram, "B-b-ben ne dediğinizi tam anlayamıyorum," diye yanıtladı. Raych yine o gülümsemeye, "Bazı çatışmalar oluyor. Aslında, bir parça heyecan verici," dedi. "Bundan dolayı şimdi kesmem gerekiyor. Unutmayın, Anacreon'a giden

Arcadia VII'ye ne olduğunu öğrenin. Elimden geldiği kadar kısa bir sürede sizinle yeniden temas kuracağım. Unutmayın, ben..." iletişim kesildi ve hologram kayboldu. Holo ekran, Seldon ve Wanda'yı çıplak duvara bakar bırakarak, kendi içine çöktü.

Wanda, "Büyükbaba," dedi, "ne demek üzere olduğunu düşünüyorsun?"

"Bir fikrim yok, tatlım. Ama bildiğim bir şey var, o da babanın başının çaresine bakabileceği. Babana iyi yerleştirilmiş bir Büklüm tekmesi yiyecek kadar yaklaşacak asiye acırım! Hadi, şu denkleme geri dönelim, birkaç saat sonra da *Arcadia VII*'ye bakarız."

"Kumandan, gemiye ne olduğuna dair bir fikriniz var mı?" Hari Seldon bir kere daha galaksi içi görüşme yapıyordu, ama bu sefer karşısındaki Anacreon'da üslenmiş bir imparatorluk donanma yarbayıydı. Seldon iletişim için, holo ekrandan çok daha az gerçekçi ama aynı zamanda çok daha basit olan, görüntü ekranını kullanıyordu.

"Profesör, size Anacreon atmosferine giriş izni isteyen bir uzay gemisi kaydetmediğimizi söylüyorum. Santanni ile iletişimimiz birkaç saattir kesik ve geçen hafta boyunca da en iyi şartlarda kesintiliydi. Geminin Santanni'deki bir kanaldan bize erişmeye çalışması ve bunu başaramaması mümkün, ama bunun olduğunu sanmam.

"Hayır, *Arcadia VII*'nin rota değiştirmiş olması daha olası. Belki Voreg'e ya da Sarip'e. Bu dünyalardan birini denediniz mi, Profesör?"

Seldon bıkkınlıkla, "Hayır," dedi. "Ama Anacreon'a gitmek için yola çıkan bir geminin oraya gitmemesi için bir neden göremiyorum. Yarbay, bu geminin yerini saptamam ölüm kalım meselesidir."

Yarbay, "Elbette," dedi, "*Arcadia VII* havalanamamış da olabilir. Yani güvenli bir biçimde demek istiyorum. Bir sürü çatışma oluyor. Bu asiler neyi havaya uçurduklarını pek umursamıyorlar. Sadece lazerlerini doğrultuyor ve havaya uçurduklarının İmparator Agis olduğunu farz ediyorlar. İnanın bana, Profesör, burada sınırda tamamen farklı bir oyun oynanıyor."

Seldon sinirli bir sesle, "Gelinim ve torunum o gemideler, yarbay," dedi.

Utanan yarbay, "Ah, üzgünüm, Profesör," dedi. "Bir şey duyar duymaz sizinle bağlantıya geçeceğim."

Cesareti kırılan Hari görüntü ekranının düğmesini kapattı. Ne kadar da yorgunum, diye düşündü. Artık şaşırılmıyorum, diye derin derin iç çekti. Neredeyse kırk yıldır işlerin bu hale geleceğini biliyordum.

Seldon kendi kendine acı acı kıkırdadı. Belki yarbay, "sınırdaki" yaşamın canlı ayrıntılarıyla etkileyerek Seldon'ı sarstığını düşünmüştü. Ama Seldon sınır hakkında her şeyi biliyordu. Sınır, ilmiği boşa çıkmış bir örgü gibi, sökülürken de sonunda sıra çekirdeğe gelecekti: Trantor'a!

Seldon hafif bir vızıltı sesini fark etti. Kapı ziliydi. “Evet, ne var?”

Büroya giren Wanda, “Büyükbaba,” dedi, “korkuyorum.”

Seldon endişeyle, “Niçin, tatlım?” diye sordu. Anacreon’daki yarbaydar öğrendiğini ya da öğrenemediğini ona henüz anlatmak istemiyordu.

“Genelde, çok uzakta da olsalar babamı, annemi ve Bellis’i burada” —eliyle başını gösterdi— “ve burada” —elini kalbinin üzerine koydu— “hissederim. Ama şimd onları bulamıyorum. Sanki kayboluyorlarmış gibi, kubbe lambalarından biriymişler gibi daha az hissediyorum. Buna bir son vermek istiyorum. Onları geri çekmek istiyorum, ama yapamıyorum.”

“Wanda, gerçekten de bunun sadece isyandan dolayı ailen için duyduğun endişenin bir ürünü olduğunu düşünüyorum. İmparatorluğun her tarafında sürekli ayaklanmalar olduğunu bilirsin. İstim bırakmak için küçük patlamalar. Haydi yapma, Raych, Manella ve Bellis’in başına bir şey gelmesi olasılığı yok denecek kadar az. Baban her şeyin yolunda gittiğini söylemek için her an arayabilir; annen ve Bellis, Anacreon’a her an inebilir ve küçük bir tatilin zevkini çıkartabilirler. Acınması gereken bizleriz. Burada kulağımız kirişte çakılı kaldık! Onun için canım, git yat ve sadece güzel şeyler düşün. Sana söz veriyorum, yarın güneşli kubbenin altında, her şey daha güzel görünecek.”

Fazla ikna olmamış gibi duran Wanda, “Tamam, büyükbaba,” dedi. “Ama yarın kadar bir haber almamışsak, biz... biz...”

Sesini tatlılaştıran Seldon, “Wanda, beklemekten başka ne yapabiliriz?” dedi.

Endişelerinin ağırlığı omuzlarının düşüklüğüne yansıyan Wanda döndü ve çıktı. Hari onun çıkışını seyretti ve sonunda kendi endişelerinde su yüzüne çıkmalarına izin verdi.

Raych’dan gelen hologram iletişiminden bu yana üç gün geçmişti. O zamandan beri de hiçbir haber alamamışlardı. Bugünse Anacreon’daki donanma yarbayı *Arcadia VII* adında bir gemiden hiç haber almadığını belirtmişti.

Hari daha önce Raych’a Santanni’de ulaşmaya çalışmıştı, ama tüm iletişim ışınları kapalıydı. Santanni ve *Arcadia VII*, bir taçyaprağın çiçeğinden kopması gibi, imparatorluktan ayrılıp gitmişlerdi sanki.

Seldon şimdi ne yapması gerektiğini biliyordu. İmparatorluk çöküyordu çökmesine ama henüz yok olmamıştı. Gücü, yerinde kullanıldığında, hâlâ dehşetliydi. Seldon İmparator XIV. Agis’e acil bir ileti gönderdi.

“Bu ne sürpriz... dostum Hari!” Seldon holo ekrandan bakarken Agis’in yüzü ışıldadı. “Genelde benden daha resmi bireysel görüşmeler rica etmene rağmen, senden haber almaktan dolayı mutlu oldum. Hadi, ilgimi uyandırdın. Bu telaş neden?”

Seldon, “Efendimiz,” diye başladı, “oğlum Raych, hanımı ve kızı Santanni’de yaşıyorlar.”

İmparator gülümsemesi silinirken, “Ah, Santanni,” dedi. “Kendini bilmez sefilen sürüsü...”

Seldon, hem İmparator’u hem de kendini protokolün açık ihlaliyle şaşkınlığa uğratarak, “Efendimiz,” diyerek araya girdi, “oğlum eşi Manella ve kızı Bellis’i bir uzay gemisine, Anacreon’a gitmek üzere yola çıkan *Arcadia VII*’ye bindirmeyi başardı. Ancak onun kalması gerekti. Bu üç gün önceydi. Gemi Anacreon’a inmedi. Oğlum da kaybolmuş görünüyor. Santanni’ye yaptığım çağrılar yanıtızsız kaldı ve şimdi de iletişim ışınları kesildi.

“Lütfen, Efendimiz, bana yardım edebilir misiniz?”

“Hari, senin de bildiğin gibi, resmi olarak Santanni ile Trantor arasındaki tüm bağlar kesildi. Ancak Santanni’nin bazı bölgelerinde hâlâ etkiye sahibim. Yani henüz yerleri bulunmamış bana sadık birkaç kişi hâlâ var. O gezegendeki ajanlarımın hiçbirisiyle doğrudan bağlantı kuramam, ama oradan aldığım tüm raporları seninle paylaşabilirim. Bunlar, doğal olarak çok gizli, ama senin durumunu ve bizim ilişkimizi göz önünde tutarak, seni ilgilendirebilecek kısımlara erişimine izin vereceğim.

“Bir saat içinde yeni bir rapor bekliyorum. İstersen geldiği zaman seni yeniden arayım. Bu arada, yardımcılarımdan birini son üç günde Santanni’den gelen tüm iletişimlerde Raych, Manella ya da Bellis Seldon’a ilişkin her şeyi araması için görevlendireceğim.”

“Teşekkür ederim, Efendimiz. Aciz kulunuz size teşekkür ediyor.” İmparator’un görüntüsü holo ekrandan silinirken, Hari Seldon kafasını önüne eğdi.

Altmış dakika sonra, Hari Seldon, İmparator’dan haber beklerken, hâlâ masasında oturuyordu. Geçen saat, ancak Dors’un yok olmasından sonraki saatlerde olduğu gibi, yaşamında geçirdiği en zor zaman olmuştu.

Hari’yi üzen ne olduğunu bilememesiydi. Kariyerini bilmek, geleceği olduğu kadar bugünü de bilmek üzerine kurmuştu. Şimdiyse onun için en değerli üç insanın başına neler geldiği hakkında hiçbir fikri yoktu.

Holo ekran yavaşça vızıldadı ve Hari yanıt olarak bir tuşa bastı. Agis belirdi.

İmparator söze, “Hari,” diye başladı. Hari, onun sesindeki yumuşak ve yavaş hüzünden, kötü haber geldiğini anlamıştı.

Hari, “Oğlum!” dedi.

İmparator, “Evet,” diye yanıtladı. “Raych, bugün erken saatlerde, Santanni

Üniversitesi'nin bombalanmasında ölmüş. Kaynaklarımdan Raych'ın saldırının geldiğini bildiğini, ama görev yerini terk etmeyi reddettiğini öğrendim. Anlayacağın asilerin belirgin bir bölümü öğrenciymiş ve Raych, hâlâ orada olduğunu bilirlerse, asla... ama nefret mantığına üstün gelmiş.

“Üniversite, bir *imparatorluk* üniversitesi, anlıyor musun? Asiler yeniden inşa etmeden önce imparatorluğa özgü her şeyi yıkmaları gerektiğini düşünüyorlar. Aptallar! Neden...” Agis, Seldon'ın Santanni Üniversitesi veya asilerin planlarını er azından tam o anda umursamadığını birden kavrayarak, sustu.

“Hari, eğer kendini iyi hissetmeni sağlayacaksa, oğlunun bilimi savunurken öldüğünü hatırla. Raych'ın uğruna dövüştüğü ve öldüğü imparatorluk değil insanlığın ta kendisiydi.”

Seldon gözyaşlarıyla dolu gözlerini yukarı doğru kaldırdı. Zayıf bir sesle, “Ya Manella ve küçük Bellis?” dedi, “Onlara ne oldu? *Arcadia VII*'yi buldunuz mu?”

“Arama sonuçsuz kaldı, Hari. *Arcadia VII* senin de anlattığın gibi Santanni'yi terk etmiş. Ama sonra kaybolmuş gibi görünüyor. Asiler tarafından kaçırılmış ya da acil bir durum yüzünden rota değiştirmiş olabilir... Bu noktada, bir şey bilemiyoruz.”

Seldon başını salladı. “Teşekkürler, Agis. Bana üzücü haberler vermiş olsanız da er azından bilgilendirdiniz. Bilmemek daha kötüydü. Siz gerçek bir dostsunuz.”

İmparator, “Böylece dostum,” dedi, “şimdi sizi kendinizle ve hatıralarınızla baş başa bırakıyorum.” İmparator'un görüntüsü ekrandan silinirken, Hari Seldon kollarını kavuşturdu, başını eğdi ve ağladı.

Wanda Seldon kemerini biraz daha sıkarak tulumunu ayarladı. Bir el çapası alarak Streeling'teki psikotarih binasının dışında, küçük çiçek bahçesinde biten bazı yabar otlarını sökmeye başladı. Wanda, zamanının büyük bölümünü genelde Birinci Radyant'ıyla çalışarak, bürosunda geçiriyordu. Onun kesin istatistiksel zarafetinde teselli buluyordu, değişmez denklemler delirmiş imparatorlukta bir şekilde güven vericiydi. Ama Wanda, sevgili babası, annesi ve küçük kız kardeşi hakkındaki düşünceleri dayanılmaz hale geldiğinde; araştırması bile yakın geçmişte yaşadığı korkunç kayıpları aklından uzakta tutamadığında, birkaç bitkiyi yaşama döndürmek, acısını bir parça da olsa, dindirirmiş gibi, kendini hep burada, dönüştürülmüş toprağı eşelerken buluyordu.

Zaten zayıf olan Wanda babasının bir ay önceki ölümü ve Manella ile Bellis'in kaybolmalarından bu yana kilo kaybetmekteydi. Hari Seldon, birkaç ay önce torununun iştahının kesilmesinden endişe duyacakken, şimdi o da kendi acısına gömülmüş, fark etmiyor gibi görünüyordu.

Hari'yle Wanda Seldon'da ve Psikotarih Projesi'nde kalan birkaç çalışanında, derin bir değişiklik olmuştu. Hari vazgeçmiş gibiydi. Artık neredeyse bütün gününü Streeling solaryumunda bir koltukta, yukarıdaki parlak lambaların ısısı altında üniversite bahçesine bakarak geçiriyordu. Proje üyeleri arada sırada Wanda'ya, Stettin Palver adında bir adam olan korumasının Seldon'ı kubbe altında bir yürüyüşe çıkması ya da Proje'nin gelecekte yönünü tartışmaya zorlamak için başının etini yediğini anlatıyorlardı.

Wanda kendini gitgide daha çok Birincil Radyant'ın büyüleyici denklemlerini incelemeye veriyordu. Büyükbabasının ulaşmak için onca emek sarf ettiği geleceğin sonunda şekillenmekte olduğunu hissediyordu, ihtiyar adam haklıydı: Ansiklopediciler Terminus'a yerleşmeliydiler; onlar Vakıf olacaktı.

Kesim 33A2D17. Wanda onda, Seldon'ın İkinci ya da gizli Vakıf olarak atıfta bulunduğu şeyi görebiliyordu. Ama nasıl? Wanda, Seldon'ın etkin ilgisi olmadan nasıl devam edeceğini bilemiyordu. Ailesinin yok olmasından duyduğu keder o kadar derindi ki bu soruyu yanıtlamak için gerekli gücü kendinde bulamayacakmış gibi geliyordu.

Proje üyeleri ise, yani geride kalan elli kadar azimli can, çalışmalarına olabildiği kadar devam ediyorlardı. Çoğunluğu Galaktik Kütüphane'ye tam erişim hakkını alabilirlerse ya da aldıkları zaman, kopyalamaları ve Terminus'a nihai gönderilmeleri için kataloga almaları gereken kaynak malzemelerini araştıran ansiklopedicilerdi. Bu aşamada salt inançları sayesinde çalışıyorlardı. Profesör Seldon Kütüphane'deki özel bürosunu kaybetmişti, bundan dolayı başka herhangi bir Proje üyesinin özel erişim alma olasılığı pek zayıftı.

Ansiklopediciler hariç geride kalan Proje üyeleri tarih analistleri ve

matematikçilerdi. Tarihçiler geçmiş ile günün eylemlerini ve olaylarını yorumluyorlar ve sonra bulgularını bu parçaları büyük psikotarih denklemlerine uyduran matematikçilere devrediyorlardı. Yaptıkları özen gerektiren, uzun bir işti.

Birçok Proje üyesi çalışmalarının mükafatı çok az olduğu için ayrılmışlardı. Psikotarihçiler Trantor'da birçok şakaya konu olmuşlardı ve sınırlı fonlar Seldon'ı şiddetli maaş kesintileri uygulamaya mecbur bırakmıştı. Ama Hari Seldon'ın güven veren, kararlı varlığı şimdiye dek Proje'nin zor çalışma şartlarına baskın çıkmıştı. Gerçekten de kalan Proje üyeleri, son adama dek, bunu Profesör Seldon'a duyduklar. saygı ve sadakatten dolayı yapmışlardı.

Wanda Seldon, artık, diye acıyla düşündü, kalmaları için ne neden kaldı? Hafif bir meltem sarı saçlarını gözlerine savurdu, onları dalgınca geri itti ve otları yolmaya devam etti.

“Bayan Seldon, biraz zamanınızı alabilir miyim?” Wanda dönüp baktı. Yirmil yaşlarının başında olduğu görüşüne vardığı genç bir adam yanındaki çakıl döşeli patikada dikiliyordu. Bir anda onun güçlü ve korku verecek kadar zeki olduğunu sezdi. Büyükbabası bilgece bir seçim yapmıştı. Wanda onunla konuşmak üzere doğruldu.

“Sizi tanıdım. Siz büyükbabamın korumasısınız, değil mi? Adınız sanırım Stetti Palver'di.”

Palver, “Evet, bu doğru Bayan Seldon,” dedi ve yanakları, böylesi güzel bir kızın dikkatini ona vermesinden zevk almış gibi, hafifçe kızardı. “Bayan Seldon, sizinle konuşmak istediğim konu büyükbabanız. Onun için çok endişeleniyorum. Bir şeyler yapmak zorundayız.”

“Ne yapacağız, Bay Palver? Ben de ne yapacağımı bilmiyorum. Babamın” – Konuşmakta güçlük çeker gibi, yutkundu— “ölümü ve annem ile kız kardeşimin kaybolmalarından beri yapabildiğim tek şey sabahları onu yataktan kaldırmak. Size gerçeği anlatmam gerekirse bu beni de çok derinden etkiledi. Anlıyorsunuz, değil mi?” Genç adamın gözlerine baktı ve anladığını hissetti.

Palver yavaşça, “Bayan Seldon,” dedi, “kayıplarınızdan dolayı son derece üzgünüm. Ama siz ve Profesör Seldon *hayattasınız* ve psikotarih üzerinde çalışmaya devam etmek zorundasınız. Profesör vazgeçmiş gibi duruyor. Belki sizin, yani bizim ona yeniden umut verecek bir şey bulabileceğimizi umut ediyordum. Bilirsiniz, devam etmek için bir neden.”

Ah. Bay Palver, diye düşündü Wanda, *belki Büyükbabam haklıdır. Devam etmek için gerçekten de bir neden var mı, merak ediyorum.* Ama, “Üzgünüm, Bay Palver,” dedi “aklıma bir şey gelmiyor.” Çapasıyla toprağı işaret etti, “ve şimdi, gördüğünüz üzere, şu yaban otlarına geri dönmem gerekiyor.”

“Büyükbabanızın yanıldığını düşünüyorum. Devam etmek için gerçekten de bir neden olduğuna kaniyim. Sadece onu bulup çıkartmamız gerek.”

Kelimeler ona tokat gibi çarpıyordu. Ne düşündüğünü nasıl bilmişti? Yoksa...

Wanda, “Zihin okuyabiliyorsunuz, değil mi?” diye sordu. Palver’in yanıtın duymaktan korkar gibi tutuyordu soluğunu.

Genç adam, “Evet, okuyabiliyorum,” diye cevapladı. “Sanırım bunu hep yapıyordum. En azından, bunu yapamadığım bir zaman hatırlayamıyorum. Zamanımın yarısında bilinçli olarak farkında değilim, sadece insanların ne düşündüğünü ya da düşünmüş olduğunu biliyorum.”

Wanda’dan yayıldığına sezdiği anlayıştan cesaret alarak, “Bazen,” diye devam etti, “başka birinden gelen *parlamalar* algıyorum. Ancak bu her zaman kalabalıkta oluyor ve kimden geldiğini saptayamıyorum. Ama etrafta benim ya da bizim gibi başkalarının da olduğunu biliyorum.”

Wanda heyecan içinde, Palver’in elini yakaladı. Bahçe aleti yere bırakılmış unutulmuştu. “Bunun ne anlama geldiği hakkında bir fikriniz var mı? Büyükbabam için, psikotarih için? İkimizden biri kendi başına çok fazla bir şey beceremez, ama beraberce...” Wanda, Palver’ı çakıl patikanın üzerinde bırakıp, psikotarih binasına doğru yürümeye başladı. Neredeyse kapıya geldiğinde, durdu ve döndü. *Gelin, Bay Palver, büyükbabama anlatmalıyız.* Wanda bunları ağzını açmadan söylemişti. Palver, onun yanına seğirtirken *Evet, sanırım bunu yapmalıyız,* diye yanıtladı.

“Senin güçlerine sahip birilerini Trantor’un her tarafında aradığımı ve onun geçer birkaç ayda bizim aramızda olmasına karşın bunu asla bilmediğimizi mi söylemek istiyorsun, Wanda?” Hari Seldon kuşkuya kapılmıştı. Wanda ve Palver şaşırtıcı haberi vermek için onu uyandırdıklarında, solaryumda şekerleme yapıyordu.

“Evet, büyükbaba. Bir düşün. Stettin’le karşılaşma olanağım hiç olmadı. Onun geçirdiğin zamanın ezici çoğunluğunda Proje’den uzaktaydınız ve ben de zamanımın çoğunu Birincil Radyant üzerinde çalışarak, büroma kapalı halde geçiriyordum. Ne zaman *karşılaşabilirdik* ki? Aslında yollarımız daha önce de bir kere kesişti ve sonuca bir bak!”

Seldon, hafızasını zorlarken, “Bu ne zaman oldu?” diye sordu.

Wanda anında, “Yargıç Lih’in karşısında, son ön duruşmada,” diye yanıtladı. “Ser ve Stettin’in şu üç serseriye saldırdığınıza yemin eden görgü tanığını hatırlıyor musun? Nasıl çözüldüğünü ve gerçeği anlattığını. Bunun nedenini bile bilmiyormuş gibi davrandığını hatırla. Ama Stettin ve ben bulguları topladık. Doğruyu söylemesi için ikimiz de Rial Nevas’ı itekliyoruz. Baştaki açıklamasında çok sadık kalmıştı, sadece birimizin tek başına onu itekleyebileceğini hiç sanmam. Ama *beraber olduğundan...*” Yanında duran Palver’a kaçamak bir bakış fırlattı, “gücümüz müthiş!”

Hari Seldon bütün bunları sindirdi ve sonra konuşacak gibi oldu. Ama Wanda devam etti, “Aslında öğleden sonrasını zihinsel yeteneklerimizi, beraber ve yalnız, test etmeye ayırmayı planlıyorduk. Şimdiye kadar keşfettiğimiz kadarıyla Stettin’in gücü benimkinden bir parça daha az gibi görünüyor. Benim derecelendirmeme göre belki beş. Ama benim yedimle birleşen onun beşi, toplamda on iki ediyor! Bir düşün büyükbaba. Dehşetli bir şey!”

Palver, “Profesör, anlamıyor musunuz?” diye lafa girdi. “Wanda ve ben siz aradığınız silahız. Gezegenleri psikotarihin geçerliliğine ikna etmenizde size yardım edebiliriz, bizim gibileri bulmada destek olabiliriz, psikotarihi yeniden rayına oturtmanıza yardım edebiliriz.”

Hari Seldon karşısında duran iki gence baktı. Yüzleri gençlik, dinçlik ve hevesle pırıl pırıldı ve bunun ihtiyar yüreğine su serptiğini anladı. Belki onca hengâmeye rağmen her şey kaybedilmemişti. En son trajediden, oğlunun ölümü ve oğlunun eşi ile çocuğunun kaybolmasından sonra sağ çıkacağını düşünmemişti, ama şimdi Raych’ın Wanda’da yaşamaya devam ettiğini görebiliyordu. Vakıf’ın geleceğinin de Wanda ve Stettin’de yaşadığının artık farkındaydı.

Seldon başıyla şiddetle onaylayarak, “Evet, evet!” dedi. “Hadi siz ikiniz, bana yardım edin. Bir sonraki adımı planlamak üzere çalışma odama geri dönmeliyim.”

Baş Kütüphaneci Tryma Acarnio buz gibi sesiyle, “İçeri gelin, Profesör Seldon,” diye seslendi. Hari Seldon, Wanda ve Palver eşliğinde, Baş Kütüphaneci’nin görkemli bürosuna girdiler.

Seldon bir iskemleye yerleşir ve geniş masanın öbür tarafından Acarnio’nun karşısına geçerken, “Teşekkürler, Baş Kütüphaneci,” dedi. “Torunum Wanda ve arkadaşım Stettin Palver’ı tanıştıırabilir miyim? Uzmanlığı matematik alanında olan Wanda Psikotarih Projesi’nin en değerli üyelerinden biridir. Stettin ise, eh, yani korumam olarak görevlerini yerine getirmediği zaman birinci sınıf bir genel psikotarihçiye dönüşmekte.” Seldon samimi bir tavırla kıkırdadı.

Seldon’ın keyifli hali Acarnio’yu şaşırtmıştı. “Evet, bakın, bunların hepsi de çok güzel, Profesör,” dedi. Profesörün, özel Kütüphane ayrıcalıkları konusunda yani bir şans verilmesi için yalvarmaya, dizlerine kapanmaya geldiğini düşünmüştü.

“Ama beni ne için görmek istediğinizi anlamıyorum. Konumunuzun değişmez olduğunu kavradığınızı farz ediyorum: kamuoyunda bu denli az tutulan biri ile Kütüphane’nin işbirliği yapmasına izin veremeyiz. Biz eninde sonunda bir kamu Kütüphanesi’yiz ve kamuoyunun duygularını dikkate almak zorundayız.” Acarnio geriye yaslandı, adam belki şimdi dizlerine kapanırdı.

“Biliyorum, sizi etkilemeyi başaramadım. Ancak Proje’nin daha genç üyeleriyle geleceğin psikotarihçilerini konuşursanız, belki de Proje’nin ve özellikle de ansiklopedinin geleceğimizde oynayacağı yaşamsal rolü daha iyi anlayabileceğinizi düşündüm. Lütfen Wanda ve Stettin’i sonuna kadar dinleyiniz.”

Acarnio, Seldon’ın iki yanında duran iki gence soğuk bir bakış attı. “Pekâlâ, c halde,” dedi. Duvardaki zaman şeridine özellikle bakarak, “Beş dakika veririm, daha fazla olmaz.” diye ekledi. “İdare edecek bir Kütüphane beni bekliyor.”

Wanda, “Baş Kütüphaneci,” diye başladı söze, “büyükbabamın hiç kuşkusuz size açıkladığı gibi psikotarih, kültürümüzün korunmasında çok değerli bir araçtır. Evet, *korunması*,” diye tekrarlararken, Acarnio’nun gözleri büyüdü. “İmparatorluğın yok olmasına gereksiz vurguda bulunuldu. Bunu yaparken, psikotarihin gerçek değeri göz ardı edildi. Çünkü, psikotarih sayesinde, uygarlığımızın kaçınılmaz gerilemesini öngörmek kadar, korunması için gerekli adımları atabilmemiz de olası. Galaktik Ansiklopedi’nin anlamı da bu. Yine bu nedenle sizin ve büyük Kütüphanenizin yardımına ihtiyacımız var.”

Acarnio dayanamayarak gülümsedi. Genç hanımın yadsınamaz bir cazibesi vardı. O kadar kararlı, o denli iyi konuşuyordu ki! Karşısında otururken ona baktı. Sarı saçları çekici yüz hatlarını pek de saklayamayan, tam tersine öne çıkaran, oldukça ciddi bir öğretim üyesi tarzında arkaya taranmıştı. Söyledikleri bir anlam kazanmaya başlamıştı. Wanda Seldon belki de haklıydı. Kim bilir belki sorana yanlış açıdan bakmıştı. Aslında *yok etmeden* çok, *koruma* söz konusuysa...

Stettin Palver, “Baş Kütüphaneci,” diye söze girdi, “bu büyük Kütüphane binlerce yıldır ayakta kaldı. Belki de imparatorluğun engin gücü İmparatorluk Sarayı’ndan bile daha çok temsil ediyor. Çünkü Saray sadece İmparator’u barındırırken, Kütüphane imparatorluk bilgisi, kültürü ve tarihinin topuna ev sahipliği yapıyor. Değeri ölçülemez.

“Bu büyük depoya bir katkıda bulunmaya hazırlanmak mantıklı olmaz mı? Galaktik Ansiklopedi tam da bu türden bir katkıdır. İşte bu duvarların içinde saklanan tüm o bilginin dev bir özeti. Bunu bir düşünün!”

Her şey Acarnio’ya birdenbire son derece berrak görünmeye başlamıştı. Kurulun özellikle de ekşi suratlı Gennaro Mummery’nin, onu Seldon’ın ayrıcalıklarını iptal etmeye ikna etmesine nasıl izin verebilmişti? Yargısına büyük saygı duyduğu bir kişi olan Las Zenov tüm kalbiyle Seldon’ın ansiklopedisinin destekçisi olmuştu.

Kararını bekleyerek karşısında oturan üçlüye bir kere daha baktı. Şu anda bürosunda bulunan gençler Seldon’la çalışanlara iyi bir örnek oluşturuyorsa Kurul, Proje üyeleri hakkında şikâyet edilecek bir şeyler bulmakta bayağı zorlanacaktı.

Acarnio ayağa kalktı ve alnı, düşüncelerini bir düzene sokmaya çalışıyormuş gibi kırıkmış halde, bürosunda volta atmaya başladı. Masanın birinden sütbeyazı, kristal bir küre aldı ve avucunun içinde tarttı.

Düşüncelere dalan Acarnio, “Trantor,” diye söze başladı, “imparatorluğun tahtı tüm galaksinin merkezi. Bunu düşündüğünüzde çok şaşırtıcı... Belki de bir yargıya varmakta çok acele ettik, Profesör Seldon. Proje’niz, şu Galaktik Ansiklopedi bana bir açıdan sunulduğunda,” —Küçük bir baş sallamayla Wanda ve Palverı işaret etti— “sizin buradaki çalışmanıza devam etmenize izin vermenin ne kadar önemli olduğunu kavradım. Doğal olarak iş arkadaşlarınızdan bir kısmına erişim izni vermeyi de.”

Seldon minnettar bir tavırla gülümsedi ve Wanda’nın elini sıktı.

Görünüşe göre bu fikre ve kendi sesine ısınan Acarnio, “Bunu sadece imparatorluğa daha büyük bir şan kazandırmak için tavsiye etmiyorum,” diye devam etti. “Siz ünlüsünüz, Profesör Seldon. İnsanlar sizi ister bir çatlak, isterse bi dâhi olarak görsünler, *herkesin* sizin hakkınızda bir görüşü olduğu anlaşılıyor. Sizin ayarınızda bir akademisyen Galaktik Kütüphane ile işbirliğine giderse, en üst düzey entelektüel uğraşların bir kalesi olarak prestijimiz kesinlikle artacaktır. Varlığınızın pırıltısı koleksiyonlarımızı güncelleştirmek, çalışan sayımızı arttırmak, kapılarımızı halka daha uzun süre açık tutmak için çok gereksinim duyulan fonların oluşturulmasında kullanılabilir...”

“Galaktik Ansiklopedi olasılığının kendisine gelince... Ne anıtsal bir Proje Galaktik Kütüphane’nin, uygarlığımızın ihtişamını, şanlı tarihimiz, parlak başarılarımız, muhteşem kültürlerimizi vurgulamaya yönelik böylesi bir girişime katıldığını öğrendiğinde halkın tepkisini gözünüzün önüne getirin. Ben, Baş Kütüphaneci Tryma Acarnio’nun bu büyük Proje’nin başlamasını garantiye

almaktan sorumlu olduğumu düşündükçe...” Düşlere dalan Acarnio'nun bakışları kristal kürede kaybolmuştu.

Neden sonra Acarnio nerede olduğunu hatırlayıp kendine geldi. “Evet, Profesör Seldon,” dedi, “size ve arkadaşlarınıza tüm ayrıcalıklar tanınacak ve içinde çalışacağınız bir süit verilecek.” Kristal küreyi yerine koydu ve cübbesini hışırdatarak masasına geri döndü.

“Kurulu yola getirmek elbette biraz çabaya mal olabilir, ama onlarla başa çıkabileceğime kaniyim. Bunu bana bırakın.”

Seldon, Wanda ve Palver küçük gülücükleri ağızlarının kenarına oynatırken, muzaffer bir edayla birbirlerine baktılar. Tryma Acarnio gidebileceklerini işaret etti, onlar da Baş Kütüphaneci'yi, koltuğuna yerleşmiş, Kütüphane'nin kanatları altında kazanacağı şan ve şerefin hayalini kurar halde bıraktılar.

Üçü de yer arabasına güvenlik içinde yerleştiklerinde Seldon, “Hayret verici,” dedi “onu son görüşmemizde görebilseydiniz. ‘İmparatorluğumuzun temel dokusunu tehlikeye düşürdüğümü’ ya da bunun gibi bir saçmalık söylemişti. Bugünse sadece siz ikinizle birkaç dakikadan sonra...”

Wanda bir düğmeye basıp yer arabasını trafiğin dışına çıkartırken, “Çok zor değildi, büyükbaba,” dedi. Otomatik kontrol idareyi ele alırken, gerisine yaslandı Wanda gidecekleri yerin koordinatlarını denetim paneline işlemişti. “O kendini çok önemseyen bir adam. Yapmamız gereken sadece ansiklopedinin olumlu taraflarını öne çıkartmaktı ve egosu sonrasını halletti.”

Palver arka koltuktan, “Wanda ve ben içeri girdiğimiz andan itibaren o elimizin altındaydı,” diye konuştu. “İkimiz birden onu itekleyince, çok kolay oldu.” Palver öne doğru uzandı ve Wanda'nın omzunu şefkatle sıktı. Kız da gülümsedi, elini uzatıp onunkine vurdu.

Seldon, “Ansiklopedicileri olabildiğince çabuk uyarmalıyım,” dedi. “Sadece otuz iki tane kalmış olsalar da onlar iyi ve kendini işine adanmış çalışanlar. Onları Kütüphane'ye yerleştireceğim vesonra da ikinci engeli, yani parayı ele alacağım. İnsanları bize para vermeye ikna etmek için gereksinim duyduğum belki de Kütüphane ile yapacağımız bu işbirliğidir. Bakalım... Terep Bindris'i yeniden arayacağım ve siz ikinizi de yanımda götüreceğim. En azından başlangıçta bana iyi davranmıştı. Ama şimdi bize nasıl direnebilir?”

Yer arabası sonunda Streeling'teki Psikotarih Binasının dışında durdu. Yan kapılar kayarak açıldı, ama Seldon hemen aşağı inmeye davranmadı. Wanda'ya döndü.

“Wanda, sen ve Stettin'in Acarnio ile neler başardığınızı biliyorsun, bazı mali yardımseverlerden biraz para itekleyebileceğinize de eminim.

“Sevgili Birincil Radyant'ını terk etmekten ne kadar nefret ettiğini biliyorum, ama bu ziyaretler siz ikinize pratik yapma, becerilerinizi bileme, ne yapabileceğiniz konusunda bir fikir sağlama şansı verecek.”

“Tamam, büyükbaba. Kütüphane'nin desteğinden emin olsam da isteklerin

direncin azalacağını göreceksin.”

“Siz ikinizin dışarıya çıkıp beraber dolaşmasının önemli olduğunu düşünmemin başka bir nedeni daha var. Stettin, bazı durumlarda seninki gibi bir zihni ‘hissettiğini’ ama kimliğini saptayamadığını söylemiştin sanırım.”

Palver, “Evet,” diye yanıtladı. “Parlamalar oluyor, ama her seferinde kalabalık içinde bulunuyorum. Yirmi dört yıllık yaşamımda ancak dört ya da beş defa böylesi bir parlama hissettim.”

Sesi duyguyla kısılan Seldon, “Ama, Stettin,” dedi, “her parlama potansiyel olarak sen ve Wanda gibi başka birinin, başka bir kafacının zihni demektir. Wanda bu parlamaları asla hissetmedi, çünkü dürüst olmak gerekirse, o yaşamı boyunca hep korundu. Dışarıya çıkıp kalabalığa karıştığı birkaç sefer herhalde etrafta başka bir mentalist yoktu.

“İkinizin benle ya da bensiz dışarıya çıkması için bu geçerli bir neden, belki de en önemlisi. Diğer mentalistleri bulmak zorundayız. Siz ikiniz bile bir tek adamı itekleyebilecek güçtesiniz. Hepsi bir arada çalışan daha büyük bir grup bir imparatorluğu harekete geçirecek güce sahip olur.”

Hari Seldon, bunu söyledikten sonra, bacaklarını yana uzatıp kendini yer arabasından dışarı çekti. Wanda ve Palver onun psikotarih binasına giden yolda topallayarak ilerlemesini seyrederken, biraz önce omuzlarına yıktığı devasa sorumluluğun hayal meyal farkındaydılar.

Öğleden sonraydı ve Trantor'un güneşi büyük gezegeni kaplayan metal kılıfın üzerinde parıldıyordu. Hari Seldon, gözlerini şiddetli ışımadan eliyle korumayı denerken, Streeling Üniversitesi gözlem katının kenarında durdu. Saraya yaptığı birkaç ziyaret dışında yıllardır ilk defa kubbe dışına çıkmıştı ve Saray ziyaretleri de pek hesaba katılamazdı, çünkü insan imparatorluk bahçesinde kendini çok fazla kuşatılmış hissediyordu.

Seldon etrafta sadece eşlik edilirken dolaşmayı artık bırakmıştı. Her şeyden önce, Palver zamanının çoğunu ya ikisi birden Birincil Radyant'a çalışırken, ya zihin araştırmalarına dalarak ya da kendileri gibi olanları arayarak, Wanda ile geçiriyordu. Ama Seldon istese koruması olacak başka bir genç adam, bir üniversite öğrencisi veya Proje üyesi, bulabilirdi.

Ancak Seldon artık bir korumaya ihtiyacı olmadığını biliyordu. Çok konuşulan ön duruşma ve Galaktik Kütüphane ile bağlarını yeniden kurmasından beri, Kamu Güvenliği Komisyonu Seldon'a yakın ilgi gösteriyordu. Seldon izlendiğini biliyordu. Geçen birkaç ayda, birçok kereler 'gölgesi'ni ayırt etmişti. Ev ve bürosuna da dinleme aletleri yerleştirildiğinden hiç kuşku duymuyordu, ama hassas iletişim yaptığı her defasında durağan koruma kalkanını da çalıştırıyordu.

Seldon komisyonun kendisi hakkında ne düşündüğünden emin değildi. Belki onlar da henüz emin olamamışlardı. Onun bir peygamber veya bir çatlak olduğuna inansalar da inanmasalar da, her an nerede olduğunu bilmeyi görev edinmişlerdi ve bu da Seldon'ın, komisyon aksi yönde karar verene dek, her an güvende olduğu anlamına geliyordu.

Yumuşak bir meltem Seldon'ın tulumunun üstüne attığı koyu mavi pelerini dalgalandırdı ve kafasında kalan birkaç tutam beyaz saç karıştırdı. Parmaklıktan eğilerek aşağıdaki eksiz çelik örtüye baktı. Seldon bu örtünün altında son derece karmaşık bir dünyanın makinelerinin gürültüyle çalıştığını biliyordu. Kubbe saydam olsaydı, insan yarışan yer arabalarını, birbirine bağlanan tünellerden oluşan karmaşık bir ağ boyunca uğuldayan yerçekimi taksilerini, imparatorluğun hemen hemen her gezegenine ya da gezegeninden tahıl, kimyasal maddeler, mücevher ve diğer malları yükleyen ya da boşaltan uzayüstü gemilerini görebilirdi.

Parıldayan metal kaplamanın altında, kırk milyar insanın ve buna eşlik eden tüm acı, neşe ve insanca yaşamının dramı sürmekteydi. Bu —insan başarısının bu manzarası— onun çok sevdiği bir görüntüydü ve şimdi önünde uzanan tüm bunların sadece birkaç yüzyıl içerisinde yıkıntıya dönecek olması kalbini parçalıyordu. Büyük kubbe yırtılacak, bir zamanlar büyük bir uygarlığın mekânı olan ıssız harabeyi ortaya çıkartmak için koparılıp atılacaktı. Bu trajediyi engellemek için yapabileceği hiçbir şey olmadığını bildiğinden başını hüznle salladı. Ama Seldon harap kubbeyi önceden görmesi gibi, imparatorluğun sor

savaşlarınca çırılçıplak bırakılacak toprakta yeni bitkiler kök salacak ve Trantor günün birinde yeni bir imparatorluğun önemli bir üyesi olarak yeniden yükselecekti. Plan bunu sağlayacaktı.

Seldon kendini balkonu çevreleyen banklardan birine bıraktı. Bacağı acıyla zonkluyordu, gezinin gerektirdiği çaba ona bir parça fazla gelmişti. Ama Trantor'ın bir kere daha bakmaya, açık havayı hissetmeye ve üstündeki uçsuz bucaksız gökyüzünü görmeye değerdı.

Seldon hüzünle Wanda'yı düşündü. Torununu artık nadiren görüyordu ve onu gördüğü her zaman da Stettin Palver yanındaydı. Wanda ve Palver'in karşılaşmalarından bu yana üç ay geçmişti ve birbirinden ayrılmaz hale gelmişlerdi. Wanda sürekli bağlantıda kalmalarının Proje için gerekli olduğu konusunda Seldon'a güvence vermişti, ama Seldon bunun salt işine bağlılıktan daha fazla bir şey olduğundan kuşkulanıyordu.

Dors ile ilk günlerini, sevgilerini açığa vuran işaretleri hatırladı. Bunlar iki genç insanın, sadece entelektüel uyarımdan değil, duygusal güdülerden de kaynaklanan bakışmalarında mevcuttu.

Daha da ötesi, Wanda ile Palver, doğalarından dolayı da başka insanlardansa birbirleri ile kendilerini daha rahat hisseder görünüyorlardı. Aslında Seldon, etrafta kimse yokken, Wanda ve Palver'in birbirleriyle *konuşmadıklarını* keşfetmişti; zihinsel yetenekleri kendi aralarına iletişim kurmak için *kelimelere* ihtiyaç duymalarına gerek bırakmayacak kadar gelişmişti.

Proje'nin diğer üyeleri Wanda ve Palver'in benzersiz yeteneklerinden habersizdiler. Seldon, en azından onların plandaki rolleri kesin olarak tanımlanana dek, zihinsel yeteneklerini saklı tutmanın en iyisi olacağını düşünmüştü. Aslında planın kendisi iyice belirginleşmişti, ama sadece Seldon'ın beyninde. Planını, birkaç parça daha yerine yerleşince Wanda ile Palver'a ve günün birinde de zorunluluktan bir ya da iki kişiye daha açıklayacaktı.

Seldon yavaşça, zorlukla ayağa kalktı. Wanda ve Palver ile konuşmak için bir saat içinde Streeling'e geri dönmesi gerekiyordu. Ona büyük bir sürpriz getireceklerini anlatan bir not bırakmışlardı. Seldon bunun bulmacanın başka bir parçası olmasını umut ediyordu. Trantor'a son bir defa daha baktı ve yerçekimi asansörüne doğru yürümeye başlamadan önce gülümseyerek fısıldadı: "Vakıf."

Çalışma odasına girdiğinde Wanda ve Palver'ı gelmiş ve odanın karşı ucundaki masanın başına oturmuş durumda buldu. Bu ikisi birlikteyken alışıldığı üzere oda tamamen sessizdi.

Sonra Seldon onlarla beraber yeni bir adamın oturduğunu fark edince birden duraladı. Çok garip... Wanda ve Palver genelde başkalarının yanındayken standart konuşmaya geri dönerlerdi, ama şu anda oturan üçlüden hiçbiri konuşmuyordu.

Seldon yabancıyı süzdü. Garip görünüşlü, yaklaşık otuz beş yaşlarına, eğitimine fazla zaman harcamışlarda rastlanan türden miyop görünen bir adam. Yabancıнын çenesinin verdiği kararlı ifade olmasa, Seldon onun işe yaramaz biri olduğuna karar verip göz ardı ederdi, ama bunun bir hata olacağı açıktı. Adamın yüzünde hem güç hem de sevecenlik vardı. Seldon bunun güvenilir bir yüz olduğuna karar verdi.

Wanda iskemlesinden zarafetle kalkarken, "Büyükbaba," dedi. Torununun bakarken Seldon'ın yüreği sızladı. Ailesini kaybettikten sonra, son birkaç ayda o kadar değişmişti ki! Geçmişte, kıkırtı ve gülüşlerini zar zor gemlerken, sor zamanlarda durgun bakışı sadece ara sıra tatlı bir gülümsemeyle aydınlanıyordu. Ama her zaman olduğu gibi şimdi de çok güzeldi ve güzelliğini sadece afallatıcı zekâsı gölgede bırakıyordu.

Seldon ilkini yanağından öpüp, diğerinin omzuna vurarak, "Wanda, Palver," dedi.

Daha sonra ayağa kalkan yabancıya dönerek, "Merhaba," diye selamladı. "Ben Har Seldon'im."

Adam, "Sizinle tanışmaktan büyük şeref duydum," diye yanıtladı. "Ben Bo Alurin'im." Alurin, Seldon'a çok eski ve bu nedenle en resmi sayılan selamlama tarzında elini uzattı.

Palver, "Bor bir psikologdur," diye açıkladı, "ve de senin bir hayranın."

Wanda, "Daha da önemlisi, büyükbaba," dedi, "Bor bizden biri."

"Sizden biri mi?" Seldon soru sorar gibi birinden diğerine göz gezdirdi. "Yan demek istiyorsunuz ki..." Gözleri parladı.

"Evet, büyükbaba. Dün Stettin ve ben Ery sektöründe, senin önerdiğin gib başkalarını arayarak geziniyorduk. Birdenbire... *güm!* Oradaydı."

Palver, hikâyeyi devralarak, "Düşünce kalıplarını hemen tanıdık ve bir bağlantı kurmaya çalışarak etrafa bakınmaya başladık," dedi. "Uzay limanı yakınlarındaki alışveriş bölgesindeydik, onun için yollar alışverişe çıkanlarla, turistlerle ve Dış Gezegenlerden tüccarlarla doluydu. Durum umutsuz görünüyordu ama Wanda birden durdu ve *buraya gel* diye işaret etti. Bor kalabalığın arasında belirdi. Bize doğru yürüdü ve *Evet?* dedi."

Seldon torununa sevinçle bakarak, "Şaşırtıcı," diye konuştu, "ve... doktordu değil mi? Alurin, bütün bunlara siz ne anlam veriyorsunuz?"

Psikolog, "Eh," diye düşünceli bir tavırla söze girdi, "zevk duydum. Her zaman bi

şekilde farklı olduğumu hissetmişim ve şimdi nedenini biliyorum. Size bir yararım dokunursa...” Birdenbire küstahça davrandığını anlamış gibi ayağına baktı. “Demek istediğim, Wanda ve Stettin benim Psikotarih Projesi’ne bir biçimde katkıda bulunabileceğimi söylediler. Profesör, hiçbir şey bu kadar hoşuma gidemez.”

“Evet, evet. Bu çok doğru, Dr. Alurin. Aslında, Proje’ye, yani bize katılırsanız büyük bir katkıda bulunabileceğinizi düşünüyorum. Doğal olarak, şu anda ne yapmaktaysanız, eğitim ya da özel faaliyet, ondan vazgeçmeniz gerekecek. Bunu yapabilir misiniz?”

“Ah, evet, Profesör, elbette. Eşimi ikna etmek için biraz yardıma ihtiyacım olacak...” Bunu söylerken üç arkadaşının her birine sırayla göz atarak, yavaşça kıkırdadı. “Ama *bunu* başarabileceğimi sanıyorum.”

Seldon çabucak, “Öyleyse tamam,” dedi. “Psikotarih Projesi’ne katılıyorsunuz. Siz vaat ediyorum, Dr. Alurin, bu kararınızdan dolayı pişman olmayacaksınız.”

Bor Alurin çıktıktan sonra Seldon, “Wanda, Stettin,” dedi, “bu çok sevindirici bir gelişme. Daha fazla mentalisti ne kadar zamanda bulabileceğinizi düşünüyorsunuz?”

“Büyükbaba, Bor’u bulmak bir aydan fazla zamanımızı aldı. Diğerlerini hangisiyle bulacağımızı tahmin edemeyiz.

“Doğruyu söylemek gerekirse, tüm bu dışarıda dolaşmalar bizi Birinci Radyanttaki çalışmamızdan uzaklaştırıyor ve aynı zamanda da dikkat dağıtıcı. Artık Stettin gibi ‘konuşabileceğim’ biri olunca, sözlü iletişim de bana çok kaba, çok *gürültülü* gelmeye başladı.”

Seldon’ın gülümsemesi kayboldu. O da bundan korkuyordu. Wanda ve Palver zihinsel yeteneklerini bilerlerken, “normal” hayata olan hoşgörülerini de azalıyordu. Bu mantıklıydı, zihinsel kullanımları onları farklı yapıyordu.

“Wanda, Stettin, Yugo Amaril’in yıllar önce düşündüğü fikri ve bu fikrin bir uzantısı olarak kurduğum planı size açıklama zamanı geldi sanırım. Şimdiye kadar onu ayrıntılandırmaya hazır değildim, çünkü şu ana dek parçaların tamamını yerine konmamıştı.

“Bildiğiniz gibi, Yugo, her biri diğerinin güvenlik supabı olarak iki Vakıf kurmamız gerektiğini düşünmüştü. Bu, Yugo’nun gerçekleştiğini görece kadar uzun yaşamasını isteyeceğim parlak bir düşünceydi.” Seldon, üzüntülü bir iç çekişle duraksadı.

“Konu dışına çıkıyorum. Altı yıl önce Wanda’nın ruhçu ya da zihne dokunabilen yetenekleri olduğundan emin hale geldiğimde, sadece iki Vakıf olması değil ama buna ek olarak doğalarının da farklı olması gerektiği kafama dank etti. Birisi Terminus’taki ansiklopedicilerin öncü grubu oluşturacağı pozitif bilimcilerden meydana gelecekti. İkincisiyse gerçek psikotarihçilerden, ruhbilimcilerden, kısacası *sizden* oluşacaktı. İşte bu nedenle sizin gibi başkalarını bulmaya bu kadar istekliyim.

“Son olarak şu da var: İkinci Vakıf gizli kalmalı. Gücü inzivada kalmasında

telepatiyle her yere erişebilmesinde ve her şeyi yapabilmesinde yatıyor.

“Anlayacağınız, birkaç yıl önce, bir korumanın hizmetine gereksinim duyduğum açık hale gelince, İkinci Vakıf’ın ilkinin güçlü, sessiz, gizli koruması olmas gerektiğini de kavradım.

“Psikotarih her şeye kadir değildir, ancak öngöruları yüksek oranda geçerlidir. Vakfın, özellikle büyürken, bugün benim başıma geldiği gibi düşmanları olacak.

“Wanda, sen ve Palver, Terminus Vakıfı’nın muhafızları olan İkinci Vakıf’ın öncülerisiniz.”

Wanda, “Ama *nasıl*, büyükbaba?” diye sordu. “Biz sadece iki... şey, Bor’u da sayarsan, üç kişiyiz. Tüm bir Vakıf’ı korumak için...”

“Yüzlerce mi? Belki de binlerce. Ne kadar gerektiğini sen bul, torunum. Bunu yapabilirsin. Nasıl yapacağını da biliyorsun.

“Daha önce, Dr. Alurin’i bulma hikâyesini naklederken, Stettin sadece durduğunuzu ve hissettiğiniz zihinsel varlığa haber *yolladığınızı* ve onun da size geldiğini söyledi. Anlamıyor musun? Ben başından beri sizi dışarı çıkmaya ve benzerlerinizi bulmaya zorladım. Ama bu sizin için zor, hatta acı vericiydi. İkinci Vakıf’ın çekirdeğini oluşturmak üzere, sen ve Stettin’in kendinizi yalıtmanız gerektiğini artık anladım. Bundan sonra insan okyanusuna ağınızı atacaksınız.”

Wanda fısıltıyla, “Büyükbaba, ne diyorsun?” diye sordu. İskemlesinden kalkmış ve Seldon’ın iskemlesinin yanında diz çökmüştü. “Seni yalnız bırakmamı mı istiyorsun?”

Sesi duygularının etkisiyle boğuklaşan Seldon, “Hayır, Wanda,” dedi. “Beni bırakmanı tabii ki istemiyorum, ama tek yol bu. Sen ve Stettin kendinizi Trantor’ur kaba maddeselliğinden yalıtmanız. Zihinsel yetenekleriniz güçlendikçe başkalarını da kendinize doğru çekeceksiniz. Vakıf sessiz ve gizlice büyüyecek.

“Elbette ara sıra temasta olacağız. Her birimizin bir Birincil Radyant’ı olacak. Söylediklerimin doğruluğunu ve kesin zorunluluğunu anlıyorsun, değil mi?”

Wanda, “Evet, anlıyorum, büyükbaba,” dedi. “Daha da önemlisi ne kadar zeki olduğunu da *hissediyorum*. Emin ol seni hayal kırıklığına uğratmayacağız.”

Seldon yorgun bir ifadeyle, “Bunu biliyorum, tatlım,” dedi.

Bunu nasıl yapabilirdi? Sevgili torununu uzaklara nasıl gönderebilirdi? En mutlu günlerine, Dors’a, Yugo’ya ve Raych’a kalan son bağı oydu. Galaksideki diğer tek Seldon oydu.

Seldon, bir gözyaşı kırışık yanağından aşağı süzülürken, “Seni çok ama çok özleyeceğim, Wanda,” dedi.

Ayrılmaya hazırlanırken Palver’in yanında duran Wanda, “Ama büyükbaba,” dedi, “nereye gideceğiz?”

Seldon başını kaldırdı ve, “Birincil Radyant bunu sana çoktan anlattı, Wanda,” dedi.

Wanda belleğini kurcalarken, Seldon’a boş gözlerle baktı.

Seldon uzandı ve torununun elini avuçları içine aldı.

“Zihnime dokun, Wanda. Bilgi orada.”

Seldon'ın zihnine uzanırken Wanda'nın gözleri irileşmişti.

“Anlıyorum,” diye fısıldadı Seldon'a.

Kesim 33A2D17: Yıldız Sonu.

5. KISIM

SONSÖZ

Ben Hari Seldon'ım. İmparator 1. Cleon'un eski Başbakan'ı. Trantor'daki Streelin Üniversitesi Psikotarih Ordinaryüs Profesörü. Psikotarih Araştırma Projesi Direktörü. Galaktik Ansiklopedi İcra Direktörü. Vakıf'ın Yaratıcısı.

Bunların tümü de kulağa çok etkileyici geliyorlar, biliyorum. Seksen bir yıllık yaşamımda birçok şeyi başardım ve yoruldu. Geri dönüp baktığımda, bazı şeyleri farklı yapabilir miydim, yapmalı mıydım, diye düşünüyorum. Örneğin: psikotarihin büyük kapsamı ile o kadar meşguldim ki, yaşamımla kesişen insanlar ve olaylar ona kıyasla kimi zaman önemsiz mi göründüler?

İnsanlığın geleceğini hiçbir biçimde tehlikeye atmayacak, ama benim için değerli bir bireyin yaşamını hatırı sayılır biçimde değiştirebilecek bazı küçük rastlantısal ayarlamaları belki ihmal ettim. Yugo, Raych... merak etmekten kendimi alamıyorum... Sevgili Dors'umu kurtarmak için yapabileceğim bir şeyler var mıydı?

Geçen ay Kriz Hologramlarını kaydetmeyi tamamladım. Yardımcım Gaal Dornick onları, Seldon Mahzeni'ne yerleştirilmelerine nezaret etmek üzere, Terminus'a götürdü. Mahzen'in mühürlendiğinden ve Krizler sırasında açılması için gerekli talimatların bırakıldığından emin olacak.

O sırada ben elbette ölmüş olacağım.

Şu gelecekteki Vakıfçılar bugünden yaklaşık elli yıl sonra beni, daha doğrusu hologramımı gördüklerinde, ne düşünecekler? Ne kadar yaşlı durduğum, sesimin ne kadar zayıf çıktığı ya da bu tekerlekli iskemlede ne kadar küçük görüdüğüm konusunda mı yorumda bulunacaklar? Onlara bıraktığım mesajı anlayacaklar, değerini kavrayacaklar mı?.. Ah evet, tahminler yürütmenin anlamı yok. Eskilerir dediği gibi: zarlar atıldı.

Dün Gaal'den haber aldım. Terminus'ta her şey iyi gidiyor. Bor Alurin ve Proje üyeleri, "sürgün" de gelişmekteymiş. Bayram etmemeliyim, ama iki yıl önce Proje'yi Terminus'a sürgüne yolladığında, o kendini beğenmiş Linge Chen budalasının suratında beliren memnunluk dolu ifadeyi hatırlayınca kıkırdamaktan kendimi alamıyorum. Sürgün sonuçta bir İmparatorluk Fermanı'yla belirlenmiş olsa da, "Devlet destekli bir bilim kurumu ve Majeste İmparator'un mülkünün bir parçası" diye nutuk atan Komisyon Başkanı bizi Trantor'dan ve başından defetmek istiyor, ama kontrolü tamamen yitirmenin düşüncesine bile de katlanamıyordu. Terminus'u Vakıf'ın yeri olarak seçenlerin ben ve Las Zenov olduğumuzu bilmel benim için hâlâ gizli bir neşe kaynağıdır.

Linge Chen'e ilişkin tek pişmanlığım Agis'i kurtarmayı başaramamış olmamız. C sadece ismen İmparator olsa da, iyi bir adam ve soylu bir önderdi. Hatası unvanına inanmak oldu ve Kamu Güvenliği Komisyonu İmparator'un tomurcuklanar bağımsızlığına hoşgörü göstermezdi.

Agis'e ne yaptıklarını sık sık düşünüyorum. Uzak bir Dış Gezegene mi sürgün edildi, yoksa Cleon gibi öldürüldü mü?

Bugün tahtta oturan yeni yetme çocuk mükemmel bir kukla. Linge Chen'ir

kulağına fısıldadığı her kelimeye itaat ediyor ve kendini ilerleme kaydeden bir devlet adamı olarak düşünüyor. Saray ve imparatorluk yaşamının tuzakları onun için çok geniş bir oyundaki oyuncaklardan başka şeyler değil.

Şimdi ne yapacağım? Gaal sonunda Terminus grubuna katılmak üzere gitti gideli tamamıyla yalnızım. Arada sırada Wanda'dan haber alıyorum. Yıldız Sonu'ndaki çalışmalar yolunda gidiyor; geçen on yılda o ve Stettin düzinelerce mentalisti saflarına kattılar. Güçleri giderek büyüdü. Ansiklopedicileri Terminus'a göndermesi için Linge Chen'i itekleyenler Yıldız Sonu'nun insanları, yani benim Gizli Vakıf'ın oldular.

Wanda'yı özleyorum. Onu son defa gördüğüm, sessizce onunla oturup, elini tuttuğumdan beri çok seneler geçti. Wanda gittiğinde, ona gitmesini ben söylemiş olsam da, kalbimin kırılmasından dolayı öleceğimi sandım. Bu belki de aldığım en zor karardı ve her ne kadar ona bundan söz etmemiş olsam da neredeyse kararımдан dönecektim. Ama Vakıf'ın başarıya ulaşması için, Wanda ve Stettin'in Yıldız Sonu'na gitmeleri gerekiyordu. Psikotarih böyle emretmişti. Belki de her şeye karşın bu gerçekte benim kararım değildi.

Buraya, Psikotarih Binası'ndaki çalışma odama, hâlâ her gün geliyorum. Bu yapının gece, gündüz insan dolu olduğu günleri hatırlıyorum. Bazı zamanlar seslerle, uzun süre önce yitip gitmiş aile, öğrenciler, iş arkadaşlarımla sesleriyle doluymuş gibi hissediyorum. Ama bürolar boş ve sessiz. Koridorlar tekerlekli arabamın gıcırtilarıyla yankılanıyor.

Binayı boşaltmam, başka bir bölüme geçmek üzere üniversiteye dönmem gerektiğini düşünüyorum. Ama her nedense bu yeri bırakıp gitmek zor geliyor. O kadar çok anılarım var ki...

Artık elimde kalan tek şey Birincil Radyant'ım. Bu, Psikotarihin hesaplanabileceği planımdaki her denklemin analiz edilebileceği araç. Tümü de şu şaşırtıcı küçük kara kutunun içinde. Bu yanıltıcı derecede basit görünüşlü aracı avucumun içine almış, burada otururken, onu R. Daneel Olivaw'a gösterebilmeyi isterdim...

Ama tek başımayım ve çalışma odamın ışıklarının kararması için bir düğmeye basmam yeterli. Birincil Radyant, ben tekerlekli sandalyede arkama yaslanırken, denklemleri çevremde üç boyutlu görkemle yayıyor. Bu çok renkli girdap eğitimsiz bir göz için sadece bir şekiller ve sayılar karmaşası olarak görünebilir, ama benim ve Yugo, Wanda, Gaal için bu beden bulmuş psikotarihtir.

Önümde, etrafımda gördüğüm şey insanlığın geleceğidir. Sadece bin yıla sıkıştırılmış, otuz bin yıllık olası kaos...

Her gün giderek daha kuvvetle ışıldayan bu benek Terminus denklemi. Orada tamir kabul etmeyecek kadar çarpılmış Trantor rakamları var. Ama görebiliyorum... Evet, yumuşak ama, sağlam bir umut ışığı... Yıldız Sonu!

İşte bu —bu— yaşamımın ürünüdür. Geçmişim ve de insanlığın geleceği. Vakıf. C denli güzel, o denli canlı ki! Hiçbir şey...

Dors!

SELDON, HARI— ... 12,069 G. İ. (1 V. D.) de, Streeling Üniversitesi'ndeki bürosunda, masasının üzerine yıığılmış, ölü halde bulunmuştur. Seldon görünüşe göre son anlarına dek psikotarih denklemleri üzerinde çalışmaktaydı. Hâlâ işleyen Birincil Radyant'ı elinde sıkıca kavranmış olarak bulunmuştur.

Alet Seldon'ın talimatları uyarınca, yakın zamanda Terminus'a göç etmiş olan iş arkadaşı Gaal Dornick'ı yollanmıştır...

Seldon'ın bedeni, yine bıraktığı talimatlara uygun olarak, uzaya bırakılmıştır. Trantor'daki resmi anma töreni basit tutulmuş, ancak çok sayıda kişi katılmıştır. Seldon'ın eski arkadaşı, sabık Başbakan Etc Demerzel'in de katılanlar arasında bulunması kayda değerdir. Demerzel, İmparator 1. Cleon'un saltanat sırasında Joranumcu Komplodan hemen sonraki gizemli kaybolmasından bu yana görülmemiştir. Kamu Güvenliği Komisyonunun Seldon'ın anma törenini izleyen günlerde Demerzel'in yerini bulma denemeler başarısız kalmıştır...

Hari Seldon'ın torunu, Wanda Seldon, törene katılmamıştır. Üzüntüden kendini kötü hissettiği ve hall önüne çıkmayı reddettiği söylentileri duyuldu...

Denildi ki Hari Seldon tıpkı yaşadığı biçimde öldü, çünkü ö ölürken yarattığı gelecek çevresinde beliriyordu...

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

Dipnotlar

[\[←\]](#) *Galaktik Ansiklopedi*'den yapılan tüm alıntılar, yayımcıların izni ile, Terminus'taki Galaktik Ansiklopedi Yayım A.Ş. tarafından V. D. 1,020'de yayımlanan 116. baskıdan aktarılmıştır.